276
1ª
13223
Siliceı. Dialectica.
Dialectica
28
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

IHS

BIBLIOTECA
DE LA
Universidad de Salamanca.
Sala 1 Est. 37 Tab. 3 Núm. 23

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

t

Debe man gil de salamanca dos pesas de oro
y negra sobre este libro ———— ee

vffº

m dex· si
signanab

antes ipu
um per u
timum
e positio
unum si
legen

1ª
13223

1ª

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

b16064835

¶ Siliceus in eius primam Alfonſeam ſectionē in qua primaria dyalectices elemēta comperiuntur argutiſſime diſputata.

Ll

Num. 37. caj. 6. num. 28.

Es de la Comp.a de Jesus de Sal.a

de la libreria

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

C. J. M. Siliceus generoſiſſimo dño Alfonſo Manrrique Epiſcopo cordubenſi digniſſimo Felicitatem.

Omne quod certis limitibus ē interceptum duplici natura circumuallatuꝫ eē oportet. Vna qua ſeipſum tueatur ſibiqꝫ ſuffragetur: ⁊ hanc peculiarem propriamue philoſophi nuncuparunt. Altera qua ſui obliuiſcatur nonnunqꝫ. vt id totum cuius eſt pars nō labaſcat ſeu iacturam patiatur. Et iſtam phiſiologi vniuerſalem naturam dixerunt. Fit igitur preſulum digniſſime: vt qui minimis lateribus ſum artactꝰ duplici cōſtem naturali propenſitate: vna qua tibi obnixe deuincor: ⁊ altera qua patrie. Iſta eſt que me euulſit e celebratiſſimo Parriſioꝝ gymnaſio vt bonas artes quas illic collegerā. Salmātice ſeminarem quod vtiqꝫ pro viribus inchoaui ⁊ ad mediam vſqꝫ meſſeꝫ perduxi parturiui hoc in tempore preſens dialectice opus quod Alfonſeam ſectionē nuncupaui: ⁊ illud tibi magnificentiſſime preſul dedicare temerarius preſumpſi: fidens non minori amplexu hoc (etſi exiguum ſit opus) q̃ꝫ noſtram aritbmeticen tuo nomini olim conſecratam ſuſcipies. Accipe igit̃ totius religionis ſplendor atqꝫ ſpecimen exoptabile: tui clientuli Silicei hec que tibi offerunt̃ dialectica elementa: que ⁊ ſi minus candidata: emuncta: perpenſa atqꝫ elaborata fuerint q̃ꝫ que ad tuam pertineant dignitateꝫ. ſunt tamen pro mea offerentis conditione optima que poſſunt (vt fert materia) exhiberi. Uale noſtrum preſidium. noſtreqꝫ Hyſpanie fulgentiſſimum ornamentum.

C Petri muri Pinnarij Lorcetani ad librum Silicee dialectices in medium prodeūtem adhortatio.

Si cupis expenſi iuſta mercede laboris:
Si merita curas ambitione frui.
Si genium longo victurus tempore queris:
Ambroſiam folijs ſi redolere tuis.
Hinc pia Manrriqui manibus ferre oſcula pernix.
De ſilicis venis aedite perge liber.
Nec veritus magno radiantem numine frontem.
Uoluendus digitis te modo prebe ſuis.

C Eiuſdem ad lectores.

C Qui legis hic flāma eſt: totus micat igneus: vrit:
Enitet excuſſo: ſi quatis: igne liber.
Flamma nitet ſilicis: nitet ingens: excute: fulgor:
Quem dedit admoto tactus ab aere ſilex.
Hic nihil obſcurum: nil torpens: hic liber omnis:
Gemmeus: hoc tota fronte renidet opus:
Qui riget hoc ſilicis lector iam ferueat igne:
Nam reddit pigris pectora vafra calor.

C Eiuſdem ad auditores.

C Vos quibus at viuo fas viuas carpere flammas:
De ſilice: en celeres: dum licet: arripite.
Arripite en celeres: ſubito ne flamma nitore
Conuolet ad meritos digna nitere polos:

C Alfonſus Enrriquez Ad iocundos auditores.

Inter cetera ſapienter dicta: ac memorie digna: illud quoqꝫ Plato diuinꝰ reliquit ſcriptū. Virū ſapientē: atqꝫ diuine mētis capacē: neqꝫ humane rationis expertem. Nō ſolū ſibi natū: ſed partim patrie: partim propinquis: amicis partim: ac demū toti humano generi. Quā poſtea ſententiā: portius cato ille cenſorius: omniū bonaꝝ artiuꝫ magiſter: apud romanos cōprobauit: cū dixit. Nō minorē ocij: quā negocij rationē habendā. Quibꝰ exēplis plane monemur: eſſe quedā inter viuendū negocia: atqꝫ ſtudia mortalibꝰ facile: atqꝫ libenter obeūda: que nō minorē ipſi auctori pariūt gloriam: quā ceteris ſunt magne vtilitati: atqꝫ emolumēto. Sed cū ex omni ſtudioꝝ genere: quibꝰ hominū vita cōtinetur: nullū ſit: qd cum liberalū artiū ſtudio cōferri poſſit. Hoc enim ſolum dignitatē hominis expectat: procul dubio illius ſtudiū ceteris erit anteponēdum: qui intra litterarū laudatarū puluerē verſat̃ aſſidue: quod vnū boni: ac ſapiētis viri munꝰ eſt. Nā quid obſecro litteraꝝ ocio iocūdius: quid in vita preſtabilꝰ: aut glorioſius excogitari poteſt: quod huic honneſtiſſimo litterarū generi ſit anteferendū: Vbi mens recreat̃: animus ipſe paſcitur: deniqꝫ humane vite felicitas reperit̃. O dulce ocium. O ſtudium exoptabile: ſine quo vita mors eſt: ⁊ vt ſeneca ſapiēter dixit: viui hominis ſepulchrū. Hoc eſt illud ocium: hec inquā: illa vacatio: quā viri ſapientes: ac religioſi nō laborem: ſed veruꝫ ocium: veraqꝫ vite tranquilitatē dixere: cum ceteris reruꝫ negocijs liberi: ⁊ vacui: in litterarū ocio: atqꝫ diuerſorio vitā tranquilliſſimā: beatiſſimaqꝫ degebant. Quoruꝫ viroꝝ oracula: ⁊ exempla: qui nō minores doctrina: quā auctoritate extitere. meus hic magiſter Siliceus animo complectens: conſtituit: cum primū in hanc ſplendidiſſimā academiā venit: imo vero ex nobiliſſimo illo parriſioꝝ gymnaſio omniū ſententia accitus: ad noſtrum hoc litterarū omniū ornatiſſimū emporiū cōmigrauit: huic noſtre ⁊ dialectice ſcientie ſuppetias laturus: que vel ſcolaſticorum negligentia: vel profeſſoꝝ fortaſſis inopia: diu: nō modo exanimata: verū etiam longoveterno ſepulta: pene in lethean venerat obliuionē: nō ſolum publice vtilitati: ⁊ diſcipuloꝝ profectibus maiorē diei partē proſitendo: crebro interrogādo nōnūquam diſputando dedicare: ſed etiam totas noctes inſomnis elucubrādo: aſſiduo ſcribendo: diligenter emēdando ad diem vſqꝫ proferre. O laborem incredibilē. O ſtudium indefatigabile. O miſerā: atqꝫ miſerandā illoꝝ vitam: qui totos dies per deſidiā ociantur: atqꝫ inſtar glirorū torpentes maiorē eui partem ſomno conſumunt: qui: vt lucretius ait: videntes: ⁊ viuētes vitam perdunt. Et vt huius diſcipline ſtudioſi facilius proficere poſſent: cenſuit: ea qua aſſiduo labore cōparauerat: diu cōceperat: omnium vtilitati ſcribere: edere: atqꝫ imprimere. Quarū omniū rerum nunquā: niſi fallor: tantuꝫ virum egregiū: atqꝫ ſapientē penitebit. O ingenioſi: ⁊ nobiles auditores. Si ſemel intellexerit: vos labores iſtos: elucubrationes: noctiūqꝫ vigilias alacri vultu: hilariqꝫ fronte: ſine iudicij prauitate ſuſcepturos: vtpote diſcipuli addicti: magiſtroqꝫ mācipati. Velim ſane: vos illius meminiſſe: deos certe olim omniū frugum primitias a religioſis agricolis benigne ſolitos ſuſcipere. Artaxerxem preterea maximuꝫ perſarum regem: aquā agreſtis hominis manu vtraqꝫ e flumine hauſtam: atqꝫ obequitāti regi oblatā: neqꝫ contēpſiſſe. Quāquam ſi velimus hoc dialecticam: nouūqꝫ opus penitus inſpicere: nemo erit equus iudex: qui rem hanc vel paruā: vel tenuem audeat appellare: qua vna ceterarū artium: tam diuinarū: quā humanarū pateſiunt penetralia: vbi tota diuidendi: finiendi: diſputandi: atqꝫ falſum a vero diſtinguēdi ratio continetur: eſt enim aliarum diſciplinarū lumen coruſcum: doctrineqꝫ ſeminariū. Ita vt ſolus hic liber ſit tibi pro tota huius artis bibliotheca: vbi tirones ſe didiciſſe gaudebunt: emeriti vero ſe aliquid agnouiſſe libenter: ⁊ facile fateantur. Si tamen mecū recte ſentire velint: omni inuidie: ⁊ maleuolentie turpitudine abiecta. Valete veſtrumqꝫ Syliceum vt facitis colite.:.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

¶ Frācisci ferdināndi de barrio Joānis martini ſilicęi inſignis pħi diſcipuli: ad lectorē exhortatio.

¶ Qui cupis innexos laqueos diſſoluere acute:
Subtilis logices: hęc adeunda via eſt.
Hunc legas librum: manibus contrecta diurnis:
Nocturniſqꝫ ſimul: ſit tibi prę manibus.
Namqꝫ hic diſcutiens veterū monumenta virorū:
Ꝙ pulchre ipſe docet: vel meliora legens.
Proijcit abiectas nullę dulcedinis herbas:
Dat tibi collectum nec ſine melle cibum:
Datqꝫ aditus faciles: ⁊ ad intima philoſophorum
Hic aperit campos: ⁊ dat ad alta viam.
Hic docet argutum facile formare ſophiſma:
Implicitum laqueum diſlaqueare docet.
Soluit: proponit: replicatqꝫ ſophiſmata docte:
Argutias dignas vindice mille docet.
Deniqꝫ in hoc opere eſt longo ſententia multa:
Nam multa in paruo quis numerare queat?

¶ In laudem argutiſſimi dyalectici preclariſſimiqꝫ philoſophi magiſtri ſilicęi Sebaſtiani de caſtañeda carmen heroicum.

¶ Ecce micans radiat: phębea luce coruſcans:
Et rutilās ſplēdore nouo noua lumina fundit:
Quē dudum in celſam Salmāntica palladis arcem
Pertulit: atqꝫ ſuā ſine murmure cępit in aluū.
Quippe fuit gallis hiſpanus ductus ab oris.
Duxit qui ſecum quo hiſpania nr̄a carebat.
Quod nūc diffundens: ſilicis de cuſpide flammā:
Excudens: viuam ſcintillam conijcit aptas
In iuuenū mentes: iuuenumqꝫ incedit acumen.
Unde rei nomen ſilicęi conſonat apte.
Quo viuo o Zenon nō te deſiderat vllus.
Cędat philoſophus paulū: dū cernimus hui⁹
Tam pręclarum opus ⁊ memorabile ſemꝑ in ęuū.
Iam cędat cicero: ſileat nunc archeſilęus.
Hic in vtramqꝫ docet melius contendere partem.
Eſt nec Carneadis vis vi conſtantior huius.
Chriſippi aut logica deinceps iam nemo loquetur.
Sola coli digna eſt tua nunc dyalectica docte:
O ſilicę decus noſtratis gentis ⁊ ęui.
Hincqꝫ tui reſonet: iam ſidera tranſuolet alta
Ille operis fulgens ⁊ niuus candor acuti.

¶ Mattheus de Roa ad condiſcipulos platonicę artis ſitibūdos ⁊ bimēbre carmē ⁊ phęnicis ſcl'a.

¶ Huc pede currentes proprias dimittite ſedes:
Dilectas nimiū quiſqꝫ relinquat opes.
Deſerat ⁊ patres iuſta pietate verendos:
Qui fert argutos dilaniare viros.
Qui cupit armatos verbo damnare ſophiſtas:
Uulpinoſqꝫ ſimul conterebrare locos.
Perlegat has doctas rotundo marte pagellas:
Et iuuenis normas diſcat vtrasqꝫ ſuas.
E ſilicis vena poterit decerpere flammas:
Ut poſſit mentē mundificare rudem.
Eſt vafer: argutus: componēs ordine trino:
Imparibuſqꝫ modis acre diremit opus.
Colligit hoc numero: totidem confirmat acute:
Enuncte querit: claudit ⁊ arte pari:
Quid referam quantos voluit penetrare labores:
Ut ſilici in curſu lampada quiſqꝫ daret.
Duxit ⁊ ad noſtras gallorum flumina partes.
Et ſapidis Tormin miſcuit iſte vadis.
Nunc poterunt ſicci dulces expoſcere riuos:
Nunc licet ⁊ vitreo ſtringere rore ſitim.
Qui ſua de rebus diuulgant ſemina pingues:
Plangant: ⁊ luto pallida membra regant.
Nomina iam ſurgant: creſcat problema maturū:
Sęcula quot phenix: tot tibi viue ſilex:
Nunc decet ⁊ purū ſedulo tractare libellum:
Hunc digitis paſſim: volue: reuolue: lege:
Fulgeat iſte ſilex: cęcis qui lumina confert:
Ut famulos toto mundet in orbe ſuos.

¶ Joānis machado luſitani hendecaſillabō in nycterida ſectioni detrahentem.

¶ Quiſquis fętidus ⁊ calumniator.
Quiſquis libidus oſor. obloquutor:
Et loliginis aſperſus cruore.
Quiſquis carptor. improbus inaudax.
Quiſquis ringis. ⁊ hirris vſqꝫ. ⁊ vſqꝫ
Adlatras decus eruditiorum.
Sis queſo. procul a libellis iſtis.
Roratim quibus atthicę camęnae.
Inſtilant veneres ſuas: chariteſqꝫ.
Stillatim quibus atthici lepores.
Rorarunt charites. faceciaſqꝫ:
Sophos ſeſſitat. inſidetqꝫ pallas.
Subſcripſit quibus deliuſqꝫ. ⁊ omnis:
Admirata cohors nouem ſororum:
Eimex foetide: artium lauerna?
Horreſcis ſimul omnibus medullis:
Ureris tacito calore: ⁊ igni.
Frigenſqꝫ ęſtuat: aeſtuanſqꝫ friget.
At nomē cupis: euge: rumpere ergo:
Infelix ſimul: ⁊ ſimul beatus.

¶ Prima ſectio dialectice Siliceane: in qua huiuſce artis prima elementa deprehenduntur diſputata.

Ermin⁹ ē pars enūciatiōis cōpleta. Uoco ꝑtem enunciationis completam vnitum quodlibet ⁊ ipſum vniēs. In cathegoricis ſubiectū: copula: ⁊ predicatum. ⁊ in hypotheticis ipſe coniuncte cathegorice: ⁊ ipſum cōiūgens partes complete nominantur.

Ueritur primo: vtrum diffinitio termini in textu poſita eſt a nobis ſufficienter aſſignata.

¶ Primo notandum eſt pro huius queſtionis intellectu: terminum dupliciter modo ſumi. vcꝫ realr̄ ſeu methaphiſice: ⁊ ſecunde intētionaliter ſeu logice. In priori acceptione cepit terminum Ariſtoteles libro quinto ſue prioris philoſophie: vbi nouē modis inquit terminū capi. Sed de hac ipa termini acceptione nihil ad propoſitum. Nam nihil aliud eſt ſm methaphiſicos: pariter ⁊ mathematicos ter⁹: ꝙ rei extremitas: atqꝫ finis. Capimus igit̄ impn̄tiarū ter̄m dialectice: ſiue ſecunde intentionalit̄: ⁊ hoc pro dictione grammaticali: que in oratione perfecta: quam dialectici enūciationem vocant: eſt ponibilis. tanqꝫ pars completa. Un̄ eſt aduertendū: ꝙ ꝓprie ea pars dr̄ enūciationis cōpleta: que in potentia propinqua ē ſubiectū. predicatum. vl' copula. ⁊ hoc in cathegoricis. vl' eſt cōiunctio: aut principaliter cōiuncta: ⁊ hoc in hypotheticis. Uoco principaliter cōiuncta in hypotheticis ipas cathegoricas enunciationes: atqꝫ complexa ꝓpoſitionalia: ⁊ corū partes min⁹ principaliter coniuncte dr̄. Hinc ſequit̄: ꝙ accepta hac propoſitione. Nimius exceſſus efficit egritudinem: hec determinatio egritudinem non eſt terminus ſm ſignificationē perſonalem quam habet. Pari modo ſequitur in hac hypotetica propoſitiōe. Multus exceſſus ſepe curat morbos: ⁊ temporū mutationes generant egritudines. hoc cōplexū multus exceſſus nō eē ter̄m eiuſdē hypothetice. ſed bene ſue prioris cathegorice. Sed qm̄ hec termini acceptio admodū arcta videtur: ſane factum erit: ſi paulo diſtenſior reddatur.

¶ Secundo notandum eſt: partem enunciationis completā eam eſſe in propoſito: que eſt alicuius ſyllabe littera. vel alicuius dictiōis ſyllaba. vl' alicuius orationis dictio. Ita breuit̄ ꝙ in iſta acceptione Ois litera eſt ter⁹: ⁊ ois ſyllaba. parit̄ ⁊ ois dictio. Eſt igit̄ aduertendū: inter partes enunciationis completas hunc ordinem inueniri. Nam quedā ſunt poſitiue cōplete. Quedam completiores. Quedam vo cōpletiſſime. Itaqꝫ litteras cōpletas. ſyllabas cōpletiores. ⁊ dictiones completiſſimas enunciationis partes dicimus. ⁊ quelꝫ talis dr̄ eſſe ter⁹. Eſt tn̄ aduertendū: partes incompletas inueniri in enunciationib⁹ perinde ac cōpletas: omnis itaqꝫ orationis pars que non eſt littera: ſyllaba: vel dictio: cenſetur incompleta.

¶ His notatis titulo queſtionis pono concluſionem reſponſiuam. Diffinitio termini in textu habita eſt bona: ⁊ a nobis rectiſſime aſſignata. Hec concluſio probari poteſt per cōdiciōes bone diffinitionis ei competentes.

Rimo ⁊ principaliter contra poſitam queſtionem argumentor. Deus omnipotens eſt terminus: ⁊ tn̄ nō eſt pars enuncaitionis cōpleta: ergo diffinitio aſſignata nulla eſt. cōſequentia eſt nota: ⁊ aſſumptum probatur: ⁊ primo: ꝙ Deus ſit terminus: patet. Nam deus eſt ꝓpoſitio: vt ab omnibus conceditur. qm̄ vere repreſentat. que in his inferioribus per veras propoſitiōes repreſentātur. Et quū ois propoſitio ſit terminus: vt ſupponit̄: ſequit̄ ꝓorē partē aīitis eſſe veram: ⁊ poſterior pars probat̄ vcꝫ ꝙ non ſit pars enūciationis completa. bene ſequitur. Deus nullo mō eſt pars: ergo nō eſt pars enūciationis completa. cōſequentia eſt nota: ⁊ aīs per ſe patet. cum deus ſit ſubſtātia indiuiſibilis: ⁊ totum per ſe exiſtens. Relinquitur ergo aſſūptum ꝑ vtraqꝫ ſui parte probatum.

¶ Confirmatur. angelus michael imponatur ad ſignificandū tm̄ quātū ſignificat iſte terminus hō: de ipo verū eſt dicere ꝙ eſt ter⁹: ⁊ tm̄ nō eſt pars enunciationis completa: ergo concluſio reſponſiua nulla. ꝯn̄ia eſt nota cū priori aīitis

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

parte. ⁊ poſterior probatur. ĩ nulla propoſitiõe angelus Michael poteſt eſſe pars: cũ nec in vocali. ſcripta. aut mentali. igitur.

¶ Ad primum principale reſpondeo cõceſſa cõſequentia. negando añs pro eius parte priori. Dico igit̃ deum omnipotentem nõ eẽ terminum. nam in diffinitione termini de ſolo teȓo creato intelligimus. Nihilominus: ne difficultatẽ fuget̃ videamur: Scdõ rñdeo: admiſſa ꝯña ⁊ cõceſſa põri añtis parte: negando poſteriorem: in q̃ dr̃. ꝙ deus non eſt pars enunciationis cõpleta. ⁊ ad ꝓbationẽ rñdeo: ꝙ ille teȓ⁹ ꝑs nõ ſumit̃ impreſentiarum prout mathematici ac philoſophi ſumunt. ſed ſumit̃ dialectice. Nã ſicut non inconuenit logice loquendo eundem teȓm eẽ diffinitũ. remotũ. ⁊ propinquum. ita nõ eſt inꝯueniẽs: eundẽ teȓm eẽ ꝓpoſitionẽ: ⁊ ptẽ propoſitionis. Dico igit̃ deũ eẽ teȓm: ⁊ partem enunciationis cõpletã: atq₃ etiã propoſitione₃. Nã ea rõne qua ſe ſolo oẽs hoies aprehendit: dr̃ teȓ⁹. Eſt etiã ꝓpoſitio: ea rõne q̃ vere repñtat vomitu₃ citari tpe immutato. ⁊ ita patet ad argumentum ſolutio.

¶ Contra datã ſolutionem argumẽtor. Si deus eſt teȓ⁹ ⁊ pars enunciationis cõpleta: vt cõcedit̃. ſequeret̃ ꝙ eſſet ponibile in propoſitione. ꝯña eſt notiſſima. ſed ꝯñs eſt falſu₃. igit̃. ꝙ autẽ ꝯñs ſit falſum: ꝓbat̃. bene ſequit̃. Deus nõ eſt ponibilis in ꝓpoſitione creata: vt ſupponimus: nullã mixtã tenentes ꝓpoſitionẽ. ⁊ etiã nõ eſt ponibilis in ꝓpoſitiõe increata: qm̃ ſi ſic: poneret̃ in ſeipo: quod implicationẽ inuoluit: ⁊ nõ videt̃ aliq̃ alia ꝓpoſitio: in qua ſit ponibilis. igitur intentum.

¶ Ad hanc replicã rñdeo. cõcedendo qđ cõceſſum ẽ: deũ eſſe teȓm: ⁊ partẽ enunciatiõis cõpletã. cõcedo etiam ꝙ eſt ponibilis in ꝓpoſitione. ⁊ dico ea₃ eſſe increatã. eam ve₃: que ẽ ipe deus. ⁊ ad illud ꝙ infers ſeq̃ret̃: ꝙ deus poneretur in ſeipo: cõcedo illã ꝓpoſitionem in ſenſu intrãſitiuo. In ſenſu enim trãſitiuo eſt negãda. ¶ Pro intelligentia huius aduerte: ꝙ alique propoſitiones ſunt vere in ſenſu intranſitiuo: q̃ tñ ſunt falſe in ſenſu tranſitiuo. queadmodum ſunt he enunciationes. Sapientia eſt in deo. Bonitas eſt in deo. ⁊ alie huiuſmodi: q̃ de deo dñr. Nã iſta ꝓpõ ſapiẽtia eſt in deo accepta in ſenſu intranſitiuo cõuertit̃ cũ iſta. Sapientia ẽ deus. ꝙ ſi in ſenſu tranſitiuo ſumeret̃: denotaretur per illã: ſapientiam aliquã eſſe in deo: tanq̃ in ſubiecto. quod nõ ſolum falſum eſt dicere: verñetiã impoſſibile. alique vero cõcedunt̃ in ſenſu tranſitiuo: q̃ impoſſibiles ſunt in ſenſu intrãſitiuo. vt ſunt iſte ꝓpõnes: Nutriti immũde tunc ſcñt pedib⁹. Laborantes fame inflant̃ pedibus. ¶ Ex dictis in hoc argumento ſequit̃. hanc ꝓpoſitionẽ reb⁹ vt nunc eſſe verã. aliq̃s ẽ teȓ⁹: qui in nulla ꝓpoſitione vocali. ſcripta. aut mentali. ẽ ponibilis: tanq̃ pars enunciatiõis completa.

¶ Ad confirmationem rñdeo: negando angelũ Michaelẽ eẽ teȓm ẜm data₃ impoſitionẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs: nõ ẽ pars enũciatiõis cõpleta. Rõ negationis eſt: q2 angel⁹ Michael non poteſt ſignificare ad placitũ oẽs hoies rõne facte impoſitionis. Quum illa nõ ſit impoſitio appellãda. Sed qm̃ argm̃ tangit hanc difficultatẽ: vtrũ angelus Michael poſſit oẽs hoies repñtare ex impoſitione ⁊ ad placitũ: notabis ſequentes regulas: ⁊ ꝓpõnes. ¶ Prima regl'a: Nihil poteſt imponi ad ſignificandũ id qđ nãlit̃ ſignificat: ſiue cõit̃: aut ꝓpe: illud repñtet. Hinc ẽ hãc litterã. A. nõ poſſe imponi ad ſignificãdũ ſe: poſtq̃ ſe nãlit̃. cõit̃. ſignificat. ⁊ nõ pt ip₃. A. ipo exiſtente nõ ſignificare ſe. Pari mõ Deus glorioſus nõ pt imponi ad ſignificandum aliq̃d: qm̃ quodl₃ poſſibile. ⁊ impoſſibile. repñtat. Futile enim ⁊ caſſum eſt: exhibere alicui teȓo ſignificatione₃: quã habet a ſua natura. Nec te iuuare poteſt hoc quod dr̃. ve₃ ꝙ. A. ſi imponatur ad ſignificandum ſe: tunc ſe ſignificabit ad placitum. ⁊ ꝓpe. qm̃ ſiue placeat: ſiue nõ placeat impoſitori: ſemper ꝙ. A. eſt ſe ſignificat. ¶ Secũda regl'a. Nihil poteſt deponi a ſignificatione: q̃ non poteſt carere. ſequit̃ ex hoc. Hanc littera₃ A. non poſſe deponi a ſignificatione: qua ſe ſignificat. ſicut nec Deus ipe a ſignificatione: q̃ cuncta repñtat. ¶ Tertia regl'a. Fruſtra aliqua res imponit̃ ad ſignificandũ aliq̃d hominibus: quando illa res non poteſt illud hominibus ſignificare. Quum igitur angelus Michael nõ poteſt hominibus homines repñtare: q2 non pt ipe angelus aliquo ſenſu percipi: nec eſt qualitas que noſtram aĩam immutare poſſit. ſequit̃. ꝙ fruſtra imponit̃ ad ſignificandum homines hominibus. Nec valet hec obiectio: ſi ponatur. Sequeretur nullam ſubſtantiã corporeã poſſe imponi ad ſignificandum aliquid hominibus: qm̃ nulla talis aliquo ſenſu deprehendi permittit. nec etiam eſt qualitas aĩe immutatiua. Ad hec dico concedendo nullam ſubſtantiam corpoream poſſe imponi ad ſignificandum aliq̃d hominibus. ſed quũ voces ipe: q̃ ſubſtãtie ſunt: ⁊ ſcripture imponuntur ad ſignificandum: idõ imponuntur: q2 in eis aliq̃ inueniuntur accidentia: ꝑ que dat̃ nobis cognoſci id: ad quod impoſite ſunt ad ſignificandũ. Et q2 accidentia neq̃unt eſſe per ſe: idõ dico aggregatum ex ſubſtantia ⁊ accidente poni ad ſignificandũ in vocib⁹ ⁊ ſcripturis. ¶ Cum his tñ q̃ dicta ſunt: due ſeq̃ntes ꝓpoſitiones obtinent veritatẽ. Prior ꝓpoſitio. Angelus michael poteſt ſignificare ad placitu₃ oẽs hoies. Volo dicere ꝙ poteſt angelus michael imponi ab aliquo angelo ad ſignificandu₃ oẽs hoies: et illa impoſitio poteſt a tota angelorũ multitudine acceptari. quo facto: angelus michael oẽs homines ad placitum ſignificabit. ¶ Poſterior ꝓpõ. Angelus michael poteſt oẽs homines repñtare ad placitu₃ virtute ĩpoſitiõis facte a ſocrate. Nã ſi ſocrates ĩponat ſic ad ſignificandũ angelũ michaelẽ: volo ꝙ angelus michael omnib⁹ angelis oẽs homines repreſentet: poteſt ita euenire: ꝙ illa impoſitio a tota angelorũ cõmunitate acceptet̃. quo facto: omnibus angelis angelus michael repreſentabit: ⁊ hoc ad placitũ. ¶ Et ex hac: ⁊ precedenti ꝓpoſitione: ſequit̃. ꝙ angel⁹ michael poteſt eſſe teȓ⁹: ⁊ pars enunciationis cõpleta: ⁊ talis teȓ⁹ nõ dicet̃ vocalis. ſcriptus. nec mentalis. ſed dicet̃ angelicus: ⁊ ꝓpoſitio in q̃ eſt ponibilis: angelica nuncupabit̃. ⁊ ſi negauerim⁹ angelum michaelem poſſe eſſe teȓm: hoc eſt intelligendũ hominibus. Nam vt declaratum eſt non poteſt eſſe teȓs hominibus: quum nec ad placitum: nec nãr. poſſit ipis aliquid. aliq̃. vel aliqualiter. repñtare. ¶ Ex his omnibus q̃ dicta ſunt deducit̃ hoc corolariu₃ concedẽdũ: Nulla ſubſtantia indiuiſibilis poteſt imponi ad ſignificandum hominibus. ſicut nec aliqua ſubſtantia diuiſibilis expoliata accidẽtibus. recipiant̃ q̃ dicta ſunt pro iſto ſtatu. ⁊ nãr.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumẽtor: De circulo añ domum vinariam poſito eſt ve₃ dicere: ꝙ eſt teȓ⁹: quu₃ ſit ꝓpõ: que repreſentat vinum eẽ in tali domo venale. circul⁹ tñ ille non eſt pars enunciationis cõpleta. igitur.

¶ Confirmatur. hec vox homo ẽ terminus: ⁊ tñ non eſt pars enunciationis completa: g̃ diffinitio ſignata eſt nulla. ꝯña eſt nota cum priori añtis parte: ⁊ poſterior pars ꝓbat̃. illa vox homo: tempore quo profert̃: nullius propoſitionis eſt pars: ⁊ quum primum ꝓlata eſt: deſinit eſſe. ſiue corrumpit̃. igitur non eſt dicenda pars enunciationis completa.

¶ Ad ſecundum principale reſpondeo. negando circulũ ante domũ vinariã poſitũ eſſe teȓm. Nego etiam eundem eſſe ꝓpoſitionẽ: ſaltem de qua antiqui logici locuti ſunt. Nolo. n. negare: circulum eẽ ꝓpoſitionẽ inconſuetam. Nam eam propoſitionem inconſuetã appellamus: que vere vel falſe ſignificat. ⁊ nõ eſt vocalis ſcripta: aut mentalis. Conſueta vero ꝓpoſitio ea dr̃: que vere vel falſe repñſentat. nãr. vel ad placitum. ⁊ cum hoc eſt vocalis. ſcripta. aut mẽtalis. Quodſi petis diffinitionem termini ampliari ad oẽm teȓm: tam conſuetum. q̃ incõſuetum. concedo circulum ante domum vinariam poſitum: eẽ teȓm. ⁊ nego ꝙ nõ ſit pars enunciationis completa. Et ſi queris cuiuſnam enunciationis eſt pars completa: dico ꝙ erit vni⁹ copulatiue inconſuete: ve₃ huius: in hac domo ẽ vinu₃ venale: ⁊ in hac domo ẽ venalis ceruiſia. Nam ſi manente circulo: poneret̃ prope eu₃ ſignum: quo declarat̃: ceruiſiam eẽ venalem: concedendu₃ eſt: ex duobus illis ſignis circulo ve₃: ⁊ ſigno ceruiſie: hanc copulatiuam propoſitionem conſurgere. In hac domo eſt vinum venale: ⁊ in hac domo eſt venalis ceruiſia: cuius circulus ille pars completa dicitur.

¶ Contra iſtam ſolutionẽ argumentor. Si ex illis duobus ſignis propoſitio copulatiua reſultaret: vt conceſſum eſt. ſequerentur tria corolaria. ¶ Primu₃ ꝙ aliqua propõ eẽt: que nullibi eẽt. ¶ Secundũ ꝙ aliq̃ propoſitio eſſet copulatiua: ⁊ eadem non eſſet. ¶ Tertiũ ꝙ aliqua eẽt propõ copulatiua: in qua nulla penit⁹ ẽ copula. Iſta tria videntur inconueniẽtia: ergo ſolutio nulla. Sed ꝙ iſta tria ſequantur: ꝓbat̃. ¶ Et primo primum: copulatiua illa de qua loquimur nullibi ẽ. Nam duo illa ſigna puta circulus: ⁊ ſignum ceruiſie: in nullo loco ſunt: ſed quodl₃ per ſe ſuũ peculiare₃ locũ habet. ¶ Secundũ illatum probat̃. Propõ illa: q̃ conceſſa ẽ copulatiua: non eſt aliquod ens: vt conſtat: ſed duo entia ſeparata: nullũ ens conſtituentia. igitur. ¶ Tertium illatũ ex ſe videt̃ notũ. Quum nõ ſit reperibilis aliqua coniunctio: que coniungat partes illius copulatiue.

¶ Ad hec tria incõueniẽtia mota rñdeo. Et primo ad primũ illatum: cõcedendo quod pretendit: immo in propoſitionibus cõſuetis ẽ illud fatendũ. Nam ſi hec ꝓpoſitio hõ eſt aĩal.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

⁊ deus eſt. ſcribatur litteris diſtinctis: prout cõmuniter ſolet ſcribi: tota illa copulatiua ĩ nullo loco eſt: ſed eſt in locis ſuarum litterarũ. ¶ Aliter ⁊ ſecundo modo rñdeo negando primũ illatum. Et ꝙuis ita ſit: data illa propoſitionẽ nõ cẽ in loco adequato: eſt tñ in loco cõtiguo puta in ſuperficie aeris ambientis. Quod ſufficit ad cẽ in loco. ¶ Ad ſecundum illatum rñdeo ipm concedendo: etiam illud eſt aſſerendũ de hac ſcripta propoſitione. Homines in ſtate febricitant colericis egritudinibus. Nam ipa ẽ propõ: ⁊ tñ nõ eſt. cum non ſit ens. Nec valet iſta ꝯña: hec propoſitio eſt ppõ: ergo hec ppõ eſt. ſicut non ſequitur: hic populus eſt populus: ergo hic populus eſt. Et vt vberius q̃ dicta ſunt intelligant vnã regulam aſſignamus in dialectica ſume notandã ⁊ eſt hec. ¶ Omnis ter⁹ ſcḋe intentionis eſt eſt partim collectiu⁹ ⁊ partim diuiſiuus vt ſunt ppõ: orõ: ſubiectum ⁊ ſimilia. ¶ Deducit ex hac ſolutione hanc copulatiuã eſſe veram reb⁹ vt nunc. Aliq̃s ter⁹ eſt pars enũciationis completa: ⁊ tñ idem ter⁹ non eſt: nec eſſe pt. Hoc pꝫ de copulatiua compoſita ex circulo ⁊ ſigno cereuiſie. ¶ Scḋo modo rñdeo negando ſecundũ illatũ: ⁊ dico hanc ꝯñiam eſſe bonam: hic populus eſt populus: ergo hic populus eſt. Nã hoc verbum eſt includit ens: ſiue exiſtẽs: participialiter: ⁊ ita hec ppõ hic populus eſt: huic equiualet: hic populus eſt populus exiſtens. ¶ Ad tertium illatũ rñdeo negatiue. Dico igiṫ duo illa ſigna: vꝫ circulus: ⁊ ſignum cereuiſie: cẽ copulã: ſiue coniunctionem. Sed hoc intelligiṫ mõ inuſitato proportionabiliter ad prius dicta

¶ Circa dicta in hoc argumento emergunt tria dubia. Primum dubiũ eſt: ſi circulus ante domuꝫ vinariam poſitus ſucceſſiue p vnã horam diminuaṫ vſqꝫ ad hoc ꝙ nihil eiuſdem maneat: vtrum eſt ſignabile aliquod inſtans intrinſecũ illi⁹ hore: in quo circulus ille deſinat: cẽ ter⁹: ⁊ ppõ. ¶ Secundũ dubium eſt: ſi circulus ante domũ vinariã poſitus augeaṫ per vnã horam: ſic ꝙ in inſtanti terminatiuo hore ſit tante quantitatis: ac eſt tota domus: in qua vendiṫ vinum: vtrũ in aliquo medio inſtanti hore talis ter⁹ deſinet cẽ ter⁹. ¶ Tertium dubiũ eſt ſi ſucceſſiue circulus dimoueaṫ: ſeu ab hoſtio elõgetur: ſic. ꝙ in inſtanti terminatiuo vni⁹ hore: per quam ſucceſſiue elongaṫ. reperiaṫ diſtãs ab hoſtio domus per ducentos paſſus: vtrũ ſignabile eſt inſtans intrinſecuꝫ hore: in quo circulus ille deſinet cẽ ter⁹. ¶ Ad hec tria dubia mota rñco verbo rñdeo: ꝙ non eſt ſignabile inſtans: in quo talis circulus deſinet cẽ ter⁹. ꝙuis ita ſit ꝙ talis circulus deſinet eſſe terminus.

¶ Ad confirmationem rñdeo concedendo hanc vocem hõ prolatam cẽ termi. ⁊ nego: ꝙ non ſit pars enunciationis completa. Et ad probationem quã facis nego ꝯñam. Nã ſi ſtatim poſt prolationem huius vocis hõ hoc totũ eſt aial proferat: conſurget confeſtim hec ppõ: hõ eſt aial: cuius ille ter⁹ hõ prolatus dr̃ eſſe ps. ꝙuis tẽpore quo proferṫ ſubiectũ nõ ẽ copula. nec predicatum. ⁊ tpe quo proferṫ copula: non eſt ſubiectum. nec predicatũ. ⁊ tpe quo proferṫ predicatũ: non eſt ſubiectũ. nec copula. Sunt tñ ſubiectũ. copula. ⁊ predicatũ: in toto tempore prolationis totalis propoſitionis. ⁊ hec ſufficit. ¶ Sed vt magis pateat argumenti difficultas: eſt aduertendũ: ꝙ ſm aliquos philoſophos ter⁹ vocalis ẽ quedã qualitas mere ſucceſſiua in aere fundata: cui⁹ cẽ quemadmodũ ſucceſſiue producit: ita ſucceſſiue corrumpit. Et ex iſta opinione ſequit: ꝙ ſi pferaṫ iſta ppõ: hõ ẽ aial. quando incipit cẽ prolatio copule: iã ſubiectũ eſt corruptũ. ⁊ qñ pfertur predicatũ: copula eſt corrupta. ⁊ qñ vltima ſyllaba predicati pferṫ: due prime ſunt corrupte. Talis igiṫ nature eſt vox: ꝙ non pt oẽs ſuas partes ſimul habere: ⁊ qñ conceditur ꝙ illa ppõ habet ſubiectũ: copulã: ⁊ predicatum: debet intelligi in toto tpe plationis: in quo tota ipa ppõ eſt: ⁊ quelꝫ eius pars: per totũ tẽpus plationis intelligo totũ id tẽp⁹: a quo incipit pferri: vſqꝫ ad tempus ſiue inſtãs in quo terminaṫ platio. ¶ Ariſtoteles autẽ tenet vocem cẽ aerem. Nam in quarto problemate vndecime particule ita inqt. Vox motio aeris eſt. ⁊ in eadẽ particula, pblemate vigeſimo quarto dič. Vox aer qdaꝫ formatus ẽ. Sumit itaqꝫ aer formam vocis: quum in cana ſiue arteria vocali repcuſſus egrediṫ. Hinc ſequitur: ꝙ iſta vox homo nihil aliud eſt: ꝙ aer i arteria vocali repercuſſus: ſeu fract⁹. ⁊ ſm hoc oportet cõcedere: vocem eſſe ſubſtantiam: atqꝫ corp⁹. Concedendum etiam eſt: prolata iſta voce homo: vocem illam manere in rerum natura: ſed ipſa non manet vox. Et ſic iſta copulatiua eſt concedenda: hec vox manet: ⁊ tñ nõ manet hec vox. que ſatis patet intellecta connotatione huius verbi manet. ¶ Ex iſta opinione ſequitur: hãc propoſitionem eſſe concedendam: ex iſta ppoſitioni vocali. morbus peſtilens precipue afficit accedẽtes: fieri poteſt naturalr̃ hec ppõ ſcripta. Hyeme boreali exiſtente febricitãt hoĩes in ſtate. Iſtud corolariũ probaṫ. Naꝫ ex aere fit aqua naturaliter: Docet enĩ experientia: in locis cauernoſis ex aere cõcluſo aquas fontales gñari ⁊ in tpo frigido ex aere tangenti lapides aqua generaṫ. igiṫ pari rõne ex data ppoſitione vocali: poſtꝙ̃ ẽ aer: fieri poteſt aqua. ex qua ſi ſcriberetur altera ppõ data habereṫ intentũ. Et ita patet: ex vocali ppõne nõ modo ſcriptã ppõnẽ fieri: verumetiam aquam potabilẽ. ⁊ hoc naturali tranſmutatione: qua forma aeris corrumpitur: ⁊ forma aq̃ ḋ nouo generaṫ. ¶ His duabus tñ opinationib⁹ nõ obſtantib⁹ placet tertiã opinionem ventilare: ⁊ ꝙuis ĩ nouis opinationibus cudendis ſepi⁹ homines decipiũtur: dicã tñ id quod ſe offert in iſta parte dicendũ. Dico igiṫ nullam vocem cẽ qualitatẽ: vt prior opinio dicit: Dico rurſus nullam vocem aerem cẽ: vt poſterior opinio deffendit. Tertio dico: vocem ꝙlibet cẽ collectionẽ ex vapore ⁊ aere repcuſſis in arteria vocali. ſic ꝙ nec aer per ſe dicaṫ vox. ſicut nec vapor aſcendens. Sed aggregatũ ex aere ⁊ vapore aſcendente. Et ſm hoc ẽ cõcedẽdum: non oẽs voces cẽ eiuſdem ſpeciei eſſentialiter. imo voces Socratis qñqꝫ differre ſpecie. ¶ Ex iſto dicendi modo inferunṫ duo corolaria. ¶ Primũ corolariũ. dabilis eſt pars ppoſitiõis vocalis: que oculo corporali videṫ. ¶ Secundum corolariuꝫ. dabilis eſt pars ppõnis vocalis: q̃ Socrates pt nutriri: ꝑinde ac ſi arietinis carnibus veſceretur. ¶ Pro confirmãdis illationibus ſuppono vnũ naturaliter verũ. ſ. ſi ĩ aliquo coculo eneo ſole carnes arietine decoquanṫ: aſcendentes fumi ſunt ſubſtãtialiter carnes arietine. ꝙ aũt hoc habeat verum: docet experientia. Nam coqui regulariter minus comedũt: ꝙ̃ ceteri homines. ⁊ hoc: q2 tractãtes res coquinarias attrahunt atqꝫ imbibunt fumoſitates aſcendẽtes. quib⁹ pro parte veſcũtur. Hoc igitur ſuppoſito facile deducunṫ ppoſita corolaria. emittunt enĩ inter loquendum cuncti homines pleroſqꝫ fumos: qui ſi colligerenṫ: facile poſſent nutrire aliqueꝫ: qui eos deguſtaret. Si igiṫ arietinis carnibus huiuſmodi homines veſcerentur: fumi egredientes dicerentur in virtute carnes arietine. Et ſic tenui deductione ꝑus ſumpta corolaria cõfirmata dimittuntur

¶ Tertio ⁊ principaliter argumentor: ſi iſta littera. A. imponaṫ ad ſignificandum oẽs homines a Socrate impoſitore dicẽti: volo ꝙ hec lr̃a. A. ſignificet omnes homines in inſtanti terminatiuo huius hore: cuius inſtans initiatiuum eſt preſens: ⁊ impoſitio illa a toto populo accepteṫ: ſic ꝙ totus populus vniformi cõſenſu dicat placet nobis hanc impõneꝫ acceptare. In iſto caſu. A. eſt ter⁹ ſm hanc ſignificationẽ: ⁊ tñ non eſt pars enunciationis completa. igiṫ concluſio rñſiua eſt falſa. ꝯña eſt nota. ⁊ añs pbaṫ: ⁊ ꝑmoꝙ in illo caſu ſit ter⁹ ſm illam ſignificationem: non videtur difficultas. ⁊ ꝙ non eſt pars enunciationis completa pbaṫ. A. nõ eſt: nec eſſe poteſt in inſtanti: in quo ſumus. nec in aliquo inſtanti medio huius hore pars enunciationis completa: intelligo ſm hanc impoſitionem poſtꝙ̃ impoſitio diſtendiṫ ad inſtans vſqꝫ terminatiuũ huius hore neglectis antecedentibus inſtãtib⁹. Igitur ſecunda pars añtis ſimul cum priori eſt cõcedenda. ⁊ ꝑ ꝯñs ppoſitũ.

¶ Confirmatur idem probando: ſit iſta lr̃a. A. impoſita a Socrate impoſitore autẽtico ſic ad ſignificanduꝫ: vt oẽs homines ſignificet: ſi ꝑma ppõ a Platone plata ſit vera ⁊ Plato dicat ꝑmo hãc ppõnem: A. nõ ẽ pars enunciationis completa. In iſto caſu hec littera. A. eſt terminus ſm illam impoſitionem: ⁊ tamen nõ eſt pars enunciationis completa: ſm eandẽ impoſitionem. igitur concluſio eſt falſa.

¶ Ad tertium principale reſpondeo admiſſa impoſitione: negãdo ꝙ. A. ſit terminus ĩ hoc inſtanti initiatiuo huius hore. Etiã nego: ꝙ in tempore intermedio vel in aliquo inſtanti intrinſeco eiuſdem hore ſit terminus. ſm taleꝫ impoſitionem. Nam talis littera. A. non eſt ps enunciationis cõpleta. ſemper intelligo in iſto argumento ſm illam impoſitionem ad quam imponitur. A. Ratio autẽ quare. A. non dicaṫ terminus in hoc inſtanti eſt iſta: quia non ẽ impoſitum pro hoc inſtanti ad ſignificandũ. hinc eſt ꝙ quãdo ita eſſet: ꝙ in hoc inſtanti poneretur in propoſitione non eſſet terminus: ſm illaꝫ impoſitionem. Quare tenendum eſt hoc documentum. In quocũqꝫ inſtanti aliquid dicaṫ terminus: in eodẽ inſtanti ſiue ponatur: vel nõ ponatur in ppoſitione dicetur pars enunciationis completa. Et ſi non dicatur pars enunciatiõis completa pro aliquo inſtanti: pro eodem nõ dicetur terminus: ⁊ ita patet: ꝙ hec lr̃a. A. nõ eſt terminus: nec etiam pars enunciationis cõpleta. ſed in inſtanti terminatiuo huius hore incipiet eſſe terminus: ⁊ in eodem incipiet cẽ pars

enunciationis completa.

¶ Contra iſtud argumentor: in inſtanti
initiatiuo huiꝰ hore facta eſt impoſitio ſufficiē
ter. ⁊ eadem a populo aceptata: igitur in codē
inſtanti hec lr̄a. A. dicenda eſt terminus ratio
ne illiꝰ impoſitionis. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs reſponſio ſignata
nulla.

¶ Ad iſtud reſpondeo negando cōſequē
tiam: ad hoc enim ꝙ aliquis terminus pro ali
quo inſtāti dicatur terꝰ ſignificatiuus: oportet:
ꝙ pro eodem inſtanti diſcrete. aut cōmuniter.
ſit impoſitus ad ſignificandum. ⁊ loquor de ter
mino ſignificanti ad placitū. ſed notum eſt: ꝙ
A. non īponitur ad ſignificanduꝫ oēs hoīes ꝓ
hoc inſtanti: diſcrete. nec communiter. ꝙuis in
hoc inſtanti imponatur ad ſignificandum oēs
homines. ⁊ talis impoſitio ſit ſufficiēs: atqꝫ bo
na. ¶ Sed pro maiori intellectione iſtorum vi
dendum eſt: quid eſt aliquem terminum impo
ni ad ſignificandum pro aliquo inſtanti diſcre
te. Et quid eſt terminum imponi ad ſignifican
dum confuſe ſeu cōmuniter. pro aliquo inſtan
ti. Ponuntur igitur tres propoſitiones iſtorū
declaratiue. ¶ Prima propoſitio. ſi Socrates
verus impoſitor imponit. A. ad ſignificandum
omnes homines in inſtanti terminatiuo huius
hore: ſic ꝙ vellet in illo inſtāti primo omnes ho
mines ſignificare: ⁊ ɔ̄ñr per totū tēpus ſequēs:
⁊ hec impoſitio acceptetur a populo: dicenduꝫ
eſt: ꝙ. A. in inſtāti terminatiuo huius hore erit
terminus primum ſignificatiuus. Nam ꝓ illo
inſtanti diſcrete poſitum eſt. A. ad ſignificādū.
Et pro quolibet etiā inſtanti ſequentis hore di
cetur terminus ſignificatiuus: ex eo ꝙ pro quo
libet tali eſt impoſitus ad ſignificandum com
muniter: tamen nō magis ad vnū ꝙ̄ ad aliud
reſpiciendo. ¶ Secunda propoſitio. Stat: ꝙ
in iſto inſtanti ſic imponat Socrates ipſum. A
ad ſignificandum. volo ꝙ. A. ſignificet in hoc
inſtanti omnes homines: ⁊ per totum iſtum an
num etiā omnes homines repreſentet. ⁊ tamen
impoſitio non tenebit: niſi per vnam horaꝫ. vbi
tamen impoſitio a toto populo ſm̄ intentionē
impoſitoris acceptetur. Nam poſſibile eſt ꝙ to
tus populus per primam horam per litteram il
lam A omnes hoīes intelligat: ⁊ ī fine fiat deac
ceptatio a populo. qua facta ipſum. A. non ſi
gnificabit ampliꝰ oēs hoīes. ¶ Tertia propoſi
tio. ſi Socrates ſic imponat hanc litteram. A
ad ſignificandum omnes homines: volo hanc
litteram. A. ſignificare omnes homines pro ali
quo inſtāti hore futuro. ⁊ nō ſe determinet ma
gis ad vnuꝫ inſtans quā ad aliud: A. non dice
tur terminus ſignificatiuus ſm̄ illaꝫ impoſitio
nem: nec pars enunciationis completa.

¶ Contra primam iſtarum propoſitio
nuꝫ argumentor. Impoſſibile eſt ꝙ iſta lr̄a. A.
a Socrate impoſita ad ſignificandum omnes
hoīes in inſtanti terminatiuo huius hore repre
ſentet illos homines in illo inſtanti. Nā impoſ
ſibile eſt ꝙ in illo inſtanti iſta lr̄a. A. proferat:
quū in inſtanti non poteſt fieri prolatio: ꝙ ſim
pliciter negandum eſt: ꝙ illa lr̄a. A. primū. oēs
homines in inſtanti terminatiuo huius hore re
preſentet: ⁊ per ɔ̄ñs nō dicetur terminus in illo
inſtanti ſm̄ illam impoſitionem.

¶ Ad iſtud reſpondeo: concedendo eſſe
impoſſibile aliquam prolationem eſſe in inſtan
ti. Nec inde ſequitur: ꝙ hec lr̄a. A. non poſſet ſi
gnificare omnes homines in inſtanti terminati
uo huius hore: quī ſufficit ꝙ ſm̄ ſe vel ſibi ſyno
nimum terminuꝫ omnes homines repreſentet.
Poteſt enim ita eſſe ꝙ terminus ſynonimꝰ mē
talis non vltimatus in illo inſtanti cōcurrat ad
productionem conceptus vltimati. Et ſic in eo
dem inſtanti talis conceptus vltimatus omnes
homines ſignificabit. ¶ Sed iam peteret ali
quis: ſi Socrates in hoc inſtanti preſenti im
ponat illam lr̄am. A. ad ſignificanduꝫ omnes
homines: ⁊ in hoc codē inſtāti talis impō a po
pulo acceptet. vtrū in hoc inſtanti ⁊ ꝓ hoc inſtā
ti hec littera. A. dicatur pars enunciationis cō
pleta: pariter ⁊ terꝰ. ¶ Ad iſtud r̄ndeo cōcedē
do ꝙ in hoc inſtāti lr̄a illa. A. dicetur terꝰ ⁊ ps
enunciationis completa: ſi detur ita eſſe ꝙ in iſto
inſtāti fiat talis impō pariter ⁊ acceptatio. Ni
hilominus impoſſibile ē naturaliter procedēdo
ꝙ in inſtanti talis impō ⁊ talis acceptatio fi
ant. De potentia vero abſoluta ꝑme cauſe nō
eſt dubitandum quin poſſet fieri.

¶ Ad confirmationem reſpondeo: negā
do ꝙ in illo caſu. A. ſit terminus ſm̄ impōnem
factam a Socrate: nec etiam eſt pars enuncia
tionis cōpleta: ⁊ rō eſt qr ad ipm̄. A. eē terᷓm ſm̄
illam impōnē ſeqtur: ex ꝟtute caſus ipm̄. A. nō
eſſe terᷓm. Nam bene ſequitur: A. eſt terꝰ ſignifi
cans oēs hoīes. ꝙ ꝑma ꝓpō a Platone prolata
eſt vera: ⁊ plato ꝑmo profert iſtam ꝓpōnem. A
non eſt pars enunciationis completa: ergo ita ē
vt ſignificat: ⁊ ex cōſequenti. A. non eſt terꝰ. ꝑ ɔ̄
ñia a negatione diffinitionis ad negationem
diffiniti. In iſto enim caſu ⁊ ſimilibꝰ nunꝙ̄ im
poſitiones valent: quī intercipiūt vnā partē de
ſtructiuā taliū impōnū. ¶ Sed iam peteret ali
ꝙ̄s: ſi Socrates verus impoſitor imponat ipm̄
A. ad ſignificandum oēs hoīes: ſi ꝑma ꝓpō ꝓ
lata a populo ſit vera: populus aūt ſit diuiſus ī
duas equas partes: Quaꝝ altera dicit hāc ꝓpō
nē. A. oēs hoīes ſignificabit. Altera vero pars
populi dicit: A. non ſignificabit oēs homines.
Utrum in iſto caſu. A. dicetur terꝰ: ⁊ pars enun
ciationis completa. ¶ Ad iſtud reſpōdeo per
tres propoſitiōes. Quarū prima eſt hec. Si po
pulus eſt preciſe decē homines: ⁊ eſt diuiſus in
duos quinarios hominum: quoꝝ alter dicat: A
ſignificabit omnes homines. Alter vero quina
rius oppoſitum. in tali caſu. A. non eſt terꝰ ſm̄
illam impoſitionem: nec pars enunciationis cō
pleta. ¶ Secūda propoſitio. Si populus diui
ſus in partes equales ſit viginti aut plurū ho
minum: dicenduꝫ eſt: ꝙ. A. eſt terminus ſm̄ ta
lem impōnem. Nam poſtꝙ̄ decem homines fa
ciunt populum ⁊ ab eis acceptatur Socratis
impoſitio. A. dicetᷣ terminꝰ ſignificatiuus. ⁊ ex
ɔ̄ñti pars enunciationis completa. ¶ Tertia
propoſitio. Stat facta impōne ꝙ populꝰ acce
ptet: ⁊ tamen. A. nunꝙ̄ ſignificabit omnes ho
mines. Nam bene poſſibile eſt: ꝙ ipō. A. manē
te populus acceptās ſtatim deſinat eſſe. quo fa
cto habetur veritas propoſitionis.

¶ Dubitatur primo. Si hic terminꝰ ſcri
ptus hō rareficeret ſm̄ oēs ſuas ptes per totaꝫ
vnam horā ad imaginationē diuiſam per ptes
proportionales minoribus verſus finē termina
tis: ſic ꝙ in ꝑma parte proportionali fiat peda
lis quantitatis: ⁊ maneat diſpoſitio debita litte
rarū pariter ⁊ termini. ⁊ in ſecunda parte pro
portionali ſic rarefiat: ꝙ bipedalis quantitatis
reddatur ⁊ in tertia parte tripedalis. ⁊ ɔ̄ñr ſer
uata in ꝗlibet pte proportionali diſpoſitione lr̄a
rū huius terᷓi hō: vtrum in inſtanti terminatiuo
huiꝰ hore ſit terꝰ. ⁊ pars enunciationis cōpleta.

¶ Ad iſtud dubium reſpondeo per duas
ꝓpōnes quarū prior eſt hec. Caſus ille eſt poſſi
bilis ⁊ ſine diſcrimine admittendus: poſtꝙ̄ nul
lam inuoluit repugnātiam: ⁊ eſt concedendum
in qualibet parte ꝓportionali illum terminum
hō eſſe terᷓm ⁊ quemlꝫ hominem in potentia ꝓ
pinqua repreſentare. Etiam eſt cōcedendū illū
terᷓm eſſe ptē enunciationis cōpletam non mō
pro qualibet parte proportionali: ſꝫ etiā ꝓ quo
libet inſtanti intriſeco illius hore. ¶ Secunda
ꝓpoſitio. In inſtanti terminatiuo huius hore
ille terꝰ hō nec erit terꝰ nec pars enunciationis
completa: nec etiaꝫ repreſentabit homines: ⁊ rō
huius eſt qr oīs terꝰ ſcriptus eſt figuratus ⁊ ex
ɔ̄ñti conſtans figura aut figuris. Et quum oīs
figura ſm̄ mathematicos ⁊ ſm̄ rei veritatem
clauditur termino vel terminis: ideo ille termi
nus homo in inſtanti terminatiuo hore non di
cetur terminus quum non ſit figuratus nec ter
mino aut terminis clauſus. Et ratio huius eſt
quia terminus ille in inſtanti terminatiuo hore
corrumperetur ſiue deſinet eſſe pro tanto quia eſt
impoſſibile aliquod infinitum terᷓis aut termīo
claudi. ¶ Et ſi forte cōtra priorem ꝓpoſitionē
obijcias terꝰ ille non in qualibet parte ꝓportio
nali oculo percipi poteſt: igitur non in qualibet
tali erit terꝰ ſcriptꝰ. ¶ Ad hoc dicitur ꝙ ꝙuis
non ſit naturalit̄ inuenire oculū quo talis terꝰ
ꝓ tali pte ꝓportiōali ꝑciperet: ſat ē ꝙ ꝑ diuinā
potentiā fieri pt vt ꝓ quis tali pte oculo poſſet
percipi humano ⁊ hoc ſufficit.

¶ Dubitatur ſecundo vtrum hec littera
A. ſit terꝰ ⁊ pars enunciationis cōpleta: poſito
caſu ꝙ imponat̄ a Socrate ſic ad ſignificāduꝫ
oēs hoīes ꝙ cū primū eos ſignificet: nō amplꝰ
eoſdem ſignificabit. intelligo ſemꝑ ſm̄ illaꝫ im
poſitionem. Quī nō eſt dubitandū quin hec lit
tera. A. ſit terꝰ vbi nulla fieret impoſitio.

¶ Ad iſtud dubium reſpondeo per tres
ꝓpoſitiones. Quarū prima ē hec. ſi Socrates
in hoc inſtanti ꝑn̄ti dicat volo ꝙ. A. ſignificet
omnes homines poſt hoc inſtans in aliquo in
ſtanti. ſed cum primum eoſdē ſignificet nō am
plius dicatur terminus ſm̄ hanc impoſitionem
nec repn̄tet oēs homines. dicendū eſt in iſto ca
ſu ꝙ. A. nō eſt terꝰ nec erit terꝰ ſm̄ illā impōnē.
Et ex cōſequenti ſequit̄ ꝙ nec eſt nec erit pars
enunciationis cōpleta. Nā nō eſt in hoīs ꝑtate
ꝙ ꝓ ſolo inſtanti aliꝗs terꝰ ſignificet ſua ſigni
ficata. ¶ Secūda ꝓpō. ſi Socrates imponat
ipm̄. A. hoc pacto. volo ꝙ. A. ſignificet oēs ho
mines poſt iſtud inſtans in quo ſumꝰ in aliquo
tpe adeq̄to ſi Socrates nō ſe dtermīnet ad illō
tempꝰ. A. non dicet̄ terꝰ ſm̄ illā impoſitionem.
¶ Tertia ꝓpō. ſtat ꝙ Socrates verꝰ impoſitor
imponat. a. ad ſignificandū oēs hoīes ꝑ totam
horaꝫ ꝑme ſequentē ⁊ tn̄ in illa hora nō dicet̄
terminus nec pars enunciationis completa.

Hec propoſitio probatur ſic. Nam ſtat ꝙ populus ſit rebellis per totam illaz horam: ⁊ nolit acceptare impoſitionem: quo facto nullo pacto diceretur terminus in eadem hora. Quum omnis impoſitio habeat annexam populi acceptationē Poterit tamen euenire ꝙ poſt illam horam. a. incipiet eſſe terminus: ſi populus completa hora illam impoſitionem acceptet.

¶ **Dubitatur tertio vtrum quilibet terminus** eſt termini infiniti. Videtur enim in terminis ſcriptis quamlibet partem ſm̄ profunditatem terminum ſcriptum eſſe. Et pari mō videtur quamlibet partem ſm̄ intenſionez in mentalibus terminis terminum eſſe mentalem: ⁊ ſi vocem ipſam dicamus aerem illud idem videt̄ fatendum.

¶ **Ad iſtud dubiū reſpondent aliqui dia**lectici affirmatiue: ſed eorum rō nō modo nō ē perſuaſiua: ſed nec mouet ad illud fatendum. Quare aliter reſpondeo per duas propoſitiōes ¶ Prior propoſitio In quolibet termino tam vocali quam ſcripto aut mentali communiter viſitato infinite inueniunt̄ partes eiuſdez rationis ſpecifice cum toto termino. Hec ꝓpoſitio ꝑ ſe patet ⁊ vlteriori nō eget declaratiōe. ¶ Secunda propoſitio. Nulla pars profunditer accepta in vocalibus aut ſcriptis cenſenda eſt terminus. nec etiam in mentalibus terminis aliq̄ pars ſm̄ intenſionem capta eſt appellanda terminus. Probatur hec propoſitio ⁊ primo pro eius vltima parte: datur aliqua pars termini mentalis que non eſt terminus mentalis: ⁊ quum equalis in omnibus partibus inueniat̄ ratio ſequitur ꝙ nulla pars talis eſt dicēda terminus mentalis. Patet ꝯña. ⁊ añis pars ꝓbatur: ⁊ prior ſic ꝓbatur: accepto iſto termino mentali hō in eo eſt inuenire ſecundum intenſionez vnam medietatem. de qua verum eſt dicere ⁊ d̄ qualibet eius parte ꝙ eſt pars ꝑus ſumpti teri̅ mentalis: ⁊ tamē non eſt terminus quum nō ſit pars enunciationis cōpleta. Nā non eſt in potentia ꝓpinqua ponibilis in ꝓpoſitione ſed prius oportet alteram medietatem corrumpi ante q̄ fiat alicuius propoſitiōis pars completa: igitur propoſitum. Eadem omnino deductione ꝓbari poteſt idem in vocalibus ⁊ ſcriptis terīs. Cum his tamē que dicta ſunt ſtat naturaliter procedendo impoſſibile eē aliquem terminum mētalem poſſe produci q̄n infiniti mentales termini producantur. ⁊ e diuerſo nō contingit aliquem terminum mentalem corrumpi quo nīn⁹ infiniti termini corrumpātur. Hec ideo ſequūtur qꝛ omnis productio ⁊ corruptio naturalis mentalium q̄litatum eſt ſucceſſiua

¶ **Prima concluſio. Aliquid eſt termin⁹** Socrati ꝙ nō eſt pars ꝓpinqua propoſitionis ⁊ e conuerſo aliquid eſt pars propinq̄ propōnis Socrati ⁊ illud non eſt ter̄⁹. Probat̄ hec cōcluſio. ſit rei veritas Socrates alligauerit eius digito aliquem anulum vt eo circumſpecto in memoriaz Platonis deueniat. Hoc igit̄ poſito ſatis patet anulum illum eſſe Socrati ter̄m ⁊ partem enūciationis completam. Nā virtualr̄ Socrates illū anulū impoſuit ad ſignificādū Platonē: ⁊ ſic ipi Socrati ter̄⁹ eſt ⁊ pars enūciationis completa. ſed ꝙ non ſit ſimpliciter dicend⁹ ter̄⁹ nec pars enunciationis completa: ſatis conſtat quū nō ſignificat ex autentica impoſitione Hinc deducitur aliquam Socrati eſſe ꝓpōnē: que ſimpliciter non eſt propoſitio. Si enim Socrates ſibiipi imponat anulū illū d̄ quo diximus aut litteram. A. ad ſignificandum conuertibiliter cum hac propoſitione hyeme auſtrina ⁊ pluuioſa: vere autem ſicco ⁊ aquilonio exiſtentib⁹ corpora egrotant tam vere q̄ eſtate: tunc littera ipa. A. eſſet Socrati propoſitio: ⁊ tm̄ nō ē abſolute propoſitio nuncupanda. Subſequit̄ ex hoc aliquid ſub ordinari propoſitiōi quod nō eſt propoſitio. Nam. A. ſubordinat̄ vltimate ꝓpōni: que in anima Socratis inuenitur: ⁊ tm̄ ipſum. A. non eſt ꝓpoſitio. ⁊ q̄uis. A. ſubordinetur propoſitioni non inde ſequitur ipſum. A. ⁊ propoſitionez cui ſubordinatur eſſe ſynonima. Ratio eorum que dicta ſunt in hoc conſiſtit: qꝛ ad hoc ꝙ aliquod vocale vel ſcriptum ſit terminus ſignificatiu⁹ aut oratio: oportet ſignificet ad placitum. Et ad hoc ꝙ aliquod tale ſignificet ad placitum: requiritur populi cōſēſus. Cū autem Socrates nec ſit nec eſſe poteſt popul⁹: habetur ꝙ. A. nō eſt ſimpliciter propoſitio aut terminus nuncupandū

¶ **Secunda concluſio: aliqua eſt propo**ſitio cuius omnes partes complete ſunt partes incomplete: ⁊ e conuerſo: ⁊ q̄uis eadez pars ſit completa ⁊ incompleta reſpectu eiuſdem. Hec tamen copulatiua eſt falſa: hec pars eſt completa: ⁊ hec eadē pars ē incōpleta reſpectu eiuſdē. Hec tota cōcluſio ꝟificat̄ i hac ſcripta ꝓpōne. Si eſtas ſicca ⁊ aq̄lonia fuerit: ⁊ autūn⁹ aduerſus: fiēt hyē ꝓxīa tuſſes: raucitates atq; capitꝭ

dolores. Nam ſi ſignum omnis collectiue ſumitur: prior pars concluſionis eſt vera: ⁊ poſterior pars patet tenta coniunctione ⁊ completiue. Nam ſicut conceditur eundem hominem eſſe aīal ⁊ nō aīal ⁊ ſūpto cōplexiue: ita etiam fatendum eſt: eandem partem eſſe completaz ⁊ incōpletam reſpectu eiuſdem. ꝙ ſi diuiſiue ſumeret̄ coniunctio et aliud eſſet aſſerendum.

¶ **Tertia concluſio: aliquis terminus ex**tra propoſionem eſt ter̄⁹. Nullus tamē ter̄⁹ eſt ter̄⁹ extra ꝓpoſitionē. Hec cōcluſio facilime intelligitur intellectis appellationibus. Probat̄ tm̄ ſit hic ter̄⁹ hō ſolitarie ſcriptus: de eo verum eſt dicere: ꝙ eſt ter̄⁹. etiam eſt verum dicere: ꝙ ē extra ꝓpoſitionem. Quare concedēdū eſt ꝙ ille ter̄⁹ extra ꝓpoſitionē ē ter̄⁹: vt hec dictio ꝓpoſitionē ſe teneat ex parte predicati. Secunda pars cōcluſiōis ꝓbatur ſic. Si aliq̄s ter̄⁹ diceret̄ ter̄⁹ extra propoſitionem: maxime etiam hic ter̄⁹ hō extra propoſitionem poſitus: ſed hoc eſt falſum immo impoſſibile: igit̄ ſecunda pars concluſionis vera. Notiſſima eſt cōſequētia: ⁊ aſſumptū probo ꝑ iſtā ꝓpoſitionem. iſte ter̄⁹ eſt ter̄⁹ extra ꝓpoſitionem. denotat̄ hunc terminum eē ter̄m ⁊ ex eo eſſe ter̄m: qꝛ eſt extra propoſitionē. Naz q̄ñcunq; a parte predicati ponunt̄ duo termini connotatiui: denotat̄ ſignificatum formale ꝑoris teri̅ cadere in ſignificatuz formale poſterioris: vel ab eodem remoueri. ſi negatiua fuerit ꝓpō. ſm̄ hanc ꝓpoſitionē iſte ter̄⁹ eſt ter̄⁹ ex̄ propoſitionem aperte predicati ponuntur duo teri̅ cōnotatiui quoꝝ ꝑor eſt ter̄⁹: ⁊ poſterior hec dictio ꝓpōnē: ergo ſignificatū formale prioris qd̄ eſt eē partem enunciationis completā denotat̄ cadere in ſignificatum formale poſterioris. Et ſic in tali ſenſu non mō falſa ē illa propoſitio: ſ; etiam impoſſibilis.

¶ Terminus.

Scriptus. Vocalis. Mentalis:

Erminus ſcriptus eſt terminus oculo perceptibilis: quales ſunt iſte ſcripture. Deus: Angelus. Hō ¶ Termin⁹ vocalis eſt ter̄⁹ auditu ꝑceptibilis. vt ſunt he voces: al: leo elephantus.

¶ Terminus mentalis eſt ter̄⁹ qui eſt rei vel rerū imago anime inherens: aut paſſio modo alio ſeſe habēs. Naturalis enī Socratis ſimilitudo atq; omnium animantiuz effigies imagines ſunt anime inherentes he rerum: illa vero rei tantum: vtraq; tm̄ terminus mentalis dicitur. Et eas alio ſeſe habentes modo paſſiones nuncupamus. que nec rei nec rerum ſunt imagines: mouetur tamē intellectum ad alio modo intelligendum prius cōcepta: Et tales ſunt v̄bales copule ⁊ ſyncathegoremata queq;.

Queritur ſecundo: vtrum diuiſio termini in ter̄m ſcriptū: vocalē: ⁊ mentalē. Cuz mēbroꝝ diffinitionib⁹ ē bona: ⁊ a nobis ſufficienter aſſignata.

¶ **Primo notādum eſt pro intellectu hu**ius q̄nōis: ꝙ diuiſio eſt pluriū in vnū collectorū ſectio. ⁊ ē duplex: vcz realis. ⁊ dialectica. De rōnali diuiſiōe nihil impreſentiaꝝ dicēdū ē. Diuidere enī dialecticē ē: ter̄m cōmunē i ter̄os minus cōmunes reſoluere: queadmodū ſi aīal in reale ⁊ irrationale iferiores ter̄os reſoluat̄. Aduertēdū tm̄ eſt: duas eē cōdiciones potiſſimū requiſitas ad aliquam diuiſionē eē bonam: quaꝝ prior ē: ꝙ mēbra diuidentia totū diuiſum euacuent. Secūda: ꝙ mēbra diuidētia ſint formaliter ſaltē oppoſita Per mēbra diuidētia ter̄os inferiores intelligimus. in quos ter̄⁹ ſupior partit̄. Poteſt adhuc poni alia tertia cōdicio: ⁊ ē: ꝙ ſit cōuertibilitas inter diuiſuz ⁊ diſiunctū ex mēbris diuidentibus. Peteret forte aliq̄s vtrū ad bonā diuiſionē requirat̄: duo duntaxat eſſe mēbra. Ad iſtud rn̄deo negatiue. Nō enī oportet oēm diuiſionē eſſe bimēbrem: ſed bene req̄ritur: habeat ad minus duo membra.

¶ **Secundo notandum eſt: ꝙ diffinitio** impn̄tiaruz eſt breuis oro diffiniti declaratiua. quemadmodū eſt iſta: ter̄⁹ ē ꝑs enūciationis cōpleta. ⁊ intercipit duas cōdiciones requiſitas: quarum prior eſt: ꝙ ſit conuertibilitas inter diffinitum ⁊ ipſam diffinitionem: ſic ꝙ ab vno ad alterū ⁊ e conuerſo valeat ꝯña. Secūda ꝙ diſ

finitio ſit diffiniti declaratiua. Quinq; tñ cõditiones ponit magnus ille Albertus in ſua logica Tᷣ i. predicabiliũ: q̃ in duabus iaʒ datis includuntur. Aduerte inſup: ꝙ dialecticus non vtit̃ diffinitionibus: quemadmodũ facit metaphiſicus. Nam ꝓpriũ eſt metaphiſico diffinire: dialectico vero deſcribere: ⁊ ꝑ quaſdam notificationes ſuos ter̃os declarare. Veniendo igit̃ ad expoſitionem poſitaꝝ diffinitionũ ſciendum eſt: ꝙ illa dictio perceptibilis in duabus p̃mis diffinitionibus aſſignata ſumit̃ ampliatiue formaliter: ⁊ non materialiter. Nõ oportet addere hãc particulã corporali p̃mis duabus diffinitionibꝰ Oculus enim oīs parit̃ ⁊ auditꝰ corporeus eſt: ⁊ nõ mentis. In diffinitione termini mentalis ponit̃ ille ter̃ꝰ paſſio: ⁊ hoc pro actibus ſyncategorematicis: q̃ non dñr proprie imagines: nec notitie: eo ꝙ nihil nec aliqua ſignificant. ſʒ ſolum aliquo modo ſiue aliqualiter hoc eſt vnitiue: vel diſtributiue: aut confuſiue: ⁊ ꝯñr hoc mõ ⁊ tales termini ſunt hoc verbuʒ eſt: ⁊ iſta ſigna oīs: nñ: ⁊ ſimilia. ¶ His notatis ponit̃ concluſio rñſiua ad tituluʒ queſtionis. Diuiſio ter̃i in ſcriptum, vocalem, ⁊ mentalẽ cũ diffinitionibꝰ ſuoꝝ membroꝝ eſt bona: ⁊ ſufficiẽs. Nam ei cõpetunt cõditiones ad bonam diffinitionẽ req̃ſite. etiam diffinitionibus mẽbroꝝ cõpetunt cõditiones: q̃ ad bonaʒ diffinitionẽ req̃runt̃. igit̃.

PRimo ⁊ p̃ncipaliter argumẽtor. Atramentum ex quo ſcribitur hic ter̃ꝰ hõ eſt ter̃ꝰ ſcriptus: ⁊ tñ nõ eſt oculo perceptibilis: g̃ diffinitio termini ſcripti nulla eſt. ⁊ ꝑ ꝯñs cõcluſio rñſiua falſa. ꝯña eſt manifeſta cum priori añis parte: ⁊ poſterior pars ꝓbatur. illud atramentũ ẽ ſubſtantia: ſed nulla ſubſtantia poteſt videri: g̃ illõ atramentũ non poteſt videri: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ poteſt oculo percipi. ¶ Forte dices: qȝ verũ ẽ: ſubſtãtiam atramenti nõ poſſe videri de per ſe: ſed bene de per accidẽs. Naʒ viſa nigredine inherẽti ſubſtantie: eãdem ſubſtantiã videmꝰ. Itaq; nigredo de ꝑ ſe: ⁊ ſubſtãtia de per accidens videt̃

¶ Contra iſtud argumentor. Falſum eſt dicere: ꝙ nigredo illius atramenti videat̃ de ꝑ ſe. qȝ ſic ꝓbo. Nã vel ipa nigredo: que in atramento reperit̃: ſm ſe totã videt̃: aut ſm aliquã partẽ preciſe: neutrũ eſt dicendũ: g̃ nullo pacto talis nigredo videt̃. Cõſequentia videt̃ nota: ⁊ añs pro priori parte eſt clarum: quiʒ partes nigredinis que verſus centrũ atramenti ſunt: nõ videant̃. ⁊ poſterior añis pars ꝓbat̃. Non ẽ maior rõ: ꝙ talis nigredo ſm vnã eius partem videat̃: q̃ ſm aliam: g̃ ſi ſm vnam videt̃: oportet dicere: ꝙ ſm quamlibet videt̃. ſʒ hoc eſt ꝓbatuʒ falſum: g̃ ſimplr̃ talis nigredo non videtur de ꝑ ſe: quod eſt cõtra prius conceſſum.

¶ Confirmatur. Si totum elemẽtũ terre imponatur ad ſignificandũ tñ: quantuʒ iſte ter̃ꝰ hõ ſignificat. tunc totuʒ elemẽtũ terre dicetur ter̃ꝰ: ⁊ nõ vocalis: nec mẽtalis: ergo dicetur ſcriptus. ſed nõ eſt oculo perceptibilis: ergo cõcluſio rñſiua nulla eſt: ꝯña eſt nota: ⁊ añs verũ. vt facile ex dictis colligit̃: igit̃. Qȝ aũt ter̃ꝰ ille nõ poſſit percipi oculo: patet. Nã totũ elemẽtum terre nõ poteſt videri: ſʒ ſoluʒ aliqua pars: vt docet experientia: igit̃ ꝓpoſitũ.

¶ Ad primũ principale reſpondeo: cõcedendo ꝙ atramentũ ex quo ſcribit̃ hic ter̃ꝰ hõ ẽ ter̃ꝰ ſcriptus: ⁊ nego ipm oculo nõ eẽ perceptibilem. ⁊ ad ꝓbationẽ factã rñdeo: vt inter arguendũ reſponſum ẽ. Et ad replicã dico. ad hoc ꝙ videat̃ aliqua nigredo: nõ oportet: ꝙ ſm ſe totam ⁊ ſm eius qualʒ partẽ videat̃. Nã impoſſibile eſt: ꝙ aliquis color videat̃ ſm ſe ⁊ quodlʒ ſui. intelligo naturalit̃ in opacis corporibus. ⁊ rõ huiꝰ ẽ: qȝ oīs color eſt q̃litas: ſiue accidens: longũ latuʒ ⁊ ꝓfundũ: ⁊ ſic dabunt̃ aliq̃ partes in ꝓfundo: q̃ nullo pacto videbunt̃. ſatis igit̃ ẽ. videat̃ ſm eiꝰ aliq̃ ꝑtẽ.

¶ Contra datã ſolutioneʒ argumentor. Impoſſibile eſt aliquem colorẽ videri: ſm aliq̃ eius partẽ: qȝ ſic ꝓbo. Sola ſuperficies corporis colorati videt̃: ſʒ nulla talis eſt pars coloris: ergo ſequit̃ ꝓpoſitũ. ꝙ ãt ſola ſuꝑficies videat̃: ꝑ experiẽtiã videt̃ eẽ notũ. g̃ ſoluõ data ẽ nulla.

¶ Ad iſtud rñdeo. cõcedendo ſuperficieʒ corporis colorati videri: loquendo de ſuperficie prout corpus in eſſe rei dicat̃. nõ tñ prout loquũtur mathematici. Et dico: ꝙ ſuꝑficies coloris idem eſt ꝙ color. ⁊ concedo aliquã ſuperficiem videri: cuiꝰ tñ nulla ꝑs adeq̃ta videt̃. Nec hoc extraneũ videat̃. Nã ex hoc non maius ꝯſequit̃ incõueniens: q̃ cõcedere: ꝙ ſphericũ corpꝰ tangit planuʒ. ⁊ tñ nulla pars ſpherici corporis adequate tangit planũ. Sed qȝ hec ad mathematica attinent: Alio me diuerto.

¶ Contra illud quod conceſſuʒ eſt puta hanc ſcripturã hõ eſſe ter̃m ſcriptum argumẽtor. Sequeret̃: ſi hoc eẽt verũ: ꝙ dato vno ter̃o ſcripto infiniti termini ſcripti darẽtur: ſed ꝯñs eſt falſum: qm̃ nõ eſt aliqua infinita multitudo entium (teſte Ariſtotele) q̃ tñ eſſet: ſi infiniti termini reperiantur: ⁊ ꝙ ſequatur patet. Nam quilibet ter̃ꝰ ſcriptus eſt diuiſibilis profunde in partes infinitas: quaꝝ q̃lʒ eẽt ter̃ꝰ ſcriptus: igit̃.

¶ Ad iſtud rñdent aliqui concedendo ſequelam. nec illud putant incõueniens: ⁊ ad Ariſtotelem dicerent: ꝙ ipe non negaret eſſe infinitam multitudinem entium efficientium vnũ Vbi tñ talis multitudinis oīs vnitas poneret̃ ſeiũcta: nõ admitteret phus. ¶ Alr̃ tñ rñdeo: cõcedendo in omni ter̃o ſcripto infinitos ter̃os eſſe in potentia. Nam ſi ſm ꝓfunditateʒ aliq̃s talis ter̃ꝰ ſcriptus diuidat̃ per ꝑtes ꝓportionales: quelʒ pars ꝓportionalis debet eſſe ter̃ꝰ illõ idem ſignificans cum toto ter̃o cuiꝰ eſt pars. intelligo vbi tales partes realr̃ diuidant̃: qȝ fieri poteſt preter naturam. Quod ſi indiuiſe maneant: nulla debet vocari ter̃ꝰ. vñ ſi iſte ter̃ꝰ hõ ſcriptus in duas medietates diuidat̃ ſm ꝓfunditatem: quelʒ eaꝝ ſignificabit tantũ quãtũ iſte ter̃ꝰ hõ. ꝙ ſi maneant indiuiſe: nulla dicet̃ ter̃ꝰ ſignificatiuus: immo nec ter̃ꝰ. Eodem modo eſt cõcedendũ ſi ille ter̃ꝰ hõ ſcriptꝰ in tres tertias vl' quatuor quartas ⁊ ꝯñter diuidat̃: eaꝝ quelibʒ ter̃ꝰ ſcriptus dicet̃: tñ ſignificãs quãtũ iſte ter̃ꝰ hõ: ꝙ ſi nõ realr̃ diuidant̃ nullo pacto dicentur termini.

¶ Contra iſtud argumentor. ſequeretur ſi ſolutio eſſet vera: ꝙ in quolibet ter̃o ſcripto ſaltẽ eſſent duo termini ſcripti nulla facta diuiſione. hoc patet in iſto ter̃o hõ: vnus ter̃ꝰ ſcriptꝰ eſt ſubſtantia atramenti. ⁊ alter ẽ ipa nigredo: ſʒ iſtud nõ eſt minꝰ incõueniens: q̃m concedere duas medietates huiꝰ ter̃i hõ eẽ ter̃os ſcriptos: vbi nulla facta eſt diuiſio. igit̃ vel hoc debet concedi: vel alterũ negari. ex quoꝝ quolʒ ſequit̃ incõueniens.

¶ Ad iſtud rñdeo. negando ꝙ in iſto termino hõ ſcripto duo ad minus reperiant̃ ter̃i. Nam ſubſtantia atramenti ſm ſe conſiderata non debet dici terminus: nec etiam nigredo: ſʒ tota ſubſtãtia ſic colorata. Iſtud recipiat̃ loq̃ndo philoſophice. Nam ſm veritatem aliqui reperiuntur termini ſcripti: qui ſunt accidẽtia nulli ſubiecto inherentia: vt in hoſtia conſecrata: in qua aliqui termini reperiunt̃ ſcripti: qui ſunt albedines nulli ſubiecto inherentes. ¶ His tamen non obſtantibꝰ poſſumus tenere (ꝙuis ꝑterue) cũ cõmuniter loquentibus: in quolibet termino ſcripto eſſe infinitos terminos. Nam in quolibet tali ſunt infinite partes ſm profunditatem: que ⁊ ſi non diuidantur: tamen in potẽtia ꝓpinqua ſunt termini ſcripti. Eodem modo concedendum eſt: ꝙ forma atramẽti ſubſtãtialis ⁊ queuis alia accidentalis pariter ⁊ materia ſunt termini ſcripti.

¶ Contra hec vltimo dicta argumentor Sequeretur: ſi eſſent vera: ꝙ ſcripto iſto termino homo in quantitate digitali infiniti termini eq̃les ſcriberentur non communicãtes: quorum quilibet eſſet digitalis. Hoc tamen videt̃ falſum: ⁊ contra philoſophorum opinionem dicentium. Non poſſe dari infinitum ſm multitudinem: nec ſm magnitudineʒ. ſʒ ꝙ illud ſequatur probo. In quolibet termino ſcripto eſt vnꝰ terminus ſcriptus: q̃ eſt nigredo. ſit igit̃ rei veritas: ꝙ iſte terminus hõ in quantitate digitali ſcribatur: tunc nigredo talis termini eſt etiam digitalis: ⁊ eſt ter̃ꝰ: vt conceſſum eſt: ſʒ illa nigredo infinitos habet gradꝰ partiales: tot alit̃ diſſtinctos penetratiue ſe habentes. quorum quilʒ eſt digitalis pariter ⁊ ter̃ꝰ: igitur aſſumptũ veꝝ.

¶ Ad iſtud rñdeo: concedendo iſtud qȝ infers. Nec illud habeo pro incõueniẽti. Et ad auctoritatem philoſophorũ rñdeo ꝙ ipi intelligunt nõ poſſe dari infinitũ: ⁊ hoc infinite: hoc ẽ dicere: ꝙ reales infinite partes realiter ⁊ localr̃ a ſe inuicem diſtent. qualiter non contingit in ꝓpoſito. Hec vltima replica magis ad philoſophicaʒ calculationem ſpectat q̃ ad ipam dialecticẽ: iõ pro anno tertio nr̃i curſus miſſa fiat.

¶ Ad confirmationeʒ rñdeo admiſſa impoſitione totius elementi terre ad ſignificãduʒ tantũ quantũ ſignificat iſte ter̃ꝰ hõ: concedẽdo elementum terre eẽ ter̃m ſcriptum large capiẽdo ter̃m ſcriptum ꝓ omni illo qȝ ſignificat aliquod vel aliqua vel aliqualiter proprie: ⁊ poteſt videri in potentia propinqua: ſed nego totũ elementum terre non poſſe oculo percipi. Et quãdo in oppoſituʒ arguis nõ eſt poſſibile naturaliter procedendo ꝙ elementuʒ terre ſm ſe totũ ab aliquo oculo percipiat̃: ergo illud totum elementum terre non poteſt videri dico ꝙ ꝯña nihil valet. ¶ Pro intelligentia huius confirmationis que partim ex argumento principali dependet. Eſt aduertendum: ꝙ ad hoc ꝙ aliqua tota res videatur: ſufficit eandem videri ſecundum aliquam partem notabilem eiuſdem rei.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

feneſtraꝫ ſola eius facies deprehēdat̃. In hoīe enim pars notabilis eſt facies: qua viſa indicat̃ eundē hoīeꝫ videri. Ita dicendū eſt in pn̄tiarū: ꝙ viſa vna parte notabili totius elemēti terre: vt ſi videatur campꝰ: aut aliq̄s mons totā ipāꝫ terram videri.

¶ Contra iſtam ſolucioneꝫ argumētor: et potiſſime contra illud quod cōceſſum ē vcꝫ ꝙ viſa facie Socratis totus Socrates videt̃. Bene ſequit̃ Socrates videtur: ⁊ Socrates ē ſocratis due medietates: ergo Socratis due medietates vident̃. Cōſequentia illa videt̃ nota: an̄s eſt verum ex cōceſſis ſi ꝑ feneſtrā facies Socratis videat̃. ergo ꝯn̄s eſt verū. ſed manifeſtum eſt ꝙ illud ꝯn̄s eſt falſum. Naꝫ Socratis medietas inferior nō videt̃: ergo nec ambe medietates vident̃. Quare oportet dicere ꝙ nō viſa facie Socratis ipſe Socrates videt̃. quod ē contra conceſſum.

¶ Ad iſtam replicā r̄ndeo cōcedendo vt cōceſſum eſt: ꝙ viſa facie Socratis ipſe Socrates videt̃: ⁊ cōcedo ꝙ ſocrates ē ſue due medietates: etiam cōcedo: ꝯn̄s eē falſum: vcꝫ ꝙ ſocratis due medietates vident̃. Et dico ꝯn̄iam illā nihil valere: nec tenet expoſitione: defectus q̄ cōmitit̃ facile ſe offert. Et ꝙuis ꝯn̄s concedatur: nō ꝓpterea ſequit̃ medietatē ſocratis inferiorē videri: nec hoc ipſum argumentū concludit.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumentor. Sonus factꝰ hora ſeptima matutina ab horologio vniuerſitatis eſt terꝰ: ⁊ tn̄ nō ē vocalis: ſcriptus: nec mētalis: igit̃ nr̄a diuiſio nulla ē. ꝯn̄ia ē nota: ⁊ an̄s ꝓbat̃: ⁊ p̄mo ꝙ ſit terꝰ patet. Nā repreſentat proportionalr̄ vcꝫ eundum eē ad lectionē. vt ſatis cōſtat per experientiam. Poſterior aūt an̄tis pars probat̃. Imprimis ꝙ nō ſit terꝰ ſcriptus ex ſe relinquit̃ notū. Etiam nō eſt terꝰ mentalis: quum non ſit rei vel rerū imago aīe inherens: nec paſſio mō alio ſeſe hn̄s. Sed ꝙ non ſit terꝰ vocalis ꝓbat̃: nō eſt ab ore aīalis ꝓlatus: quod req̄rit̃ ad aliquem term̄ eē vocalem: igit̃ an̄s ē verum quod erat ꝓbandum.

¶ Confirmatur: ſi Socrates ꝓferat priorem ſyllabam huius termĩ hō: ⁊ poſterior ſcribat̃. Verū ē dicere ꝙ ex ſyllaba ꝓlata ⁊ ſyllaba ſcripta iſte terꝰ hō conſurgit. ⁊ tn̄ nō ē vocalis: ſcriptus: nec mētalis. igit̃ diuiſio ſignata eſt nulla. Pꝫ ꝯn̄ia ⁊ an̄s ꝓ priori parte videt̃ ſatis notū: quum aggregatū ex prolatione prioris ſyllabe huiꝰ termĩ hō ⁊ ſcriptura poſterioris ſyllabe oēs hoīes repſentat. ⁊ ꝙ poſterior pars an̄tis ſit vera ꝓbat̃. Imprimis clarum eſt: ꝙ nō ē terꝰ mentalis. ⁊ ꝙ non ſit vocalis nec ſcriptus patet: qm̄ nō eſt maior rō ꝙ vocalis dicat̃: q̄m ꝙ dicat̃ ſcriptus: ergo vel neutrū illoꝝ erit: vel erit vocalis ⁊ etiā ſcriptꝰ. qḋ nō minꝰ incōueniens reputamꝰ.

¶ Ad primum capitale reſpondeo: negādo Sonum cāpane factū hora ſeptima eē terminū: loquendo de termĩo proprie dicto ⁊ cōmuniter vſitato. Nam ſi repn̄tat ꝓpoſitionaliter hoc eſt mō incōſueto: queēadmodū diximꝰ in p̄ma q̄ſtione de circulo ante domū vinariā poſito. Nihilominus ne argumentū ſcindat̃: aliter poſſumꝰ r̄ndere: cōcedendo talē ſonū eē term̄ ꝙuis incōſuetū. ſꝫ negamus ꝙ nō ſit vocalis: ſcriptꝰ: aut mētalis. ⁊ ſi petas quod illoꝝ dico ꝙ ē terꝰ vocalis. ⁊ ad argumentū in oppoſitū quum ſic arguit̃: nō eſt ab ore aīalis ꝓlatus: igit̃ nō ē terꝰ vocalis. conceſſo an̄te negat̃ ꝯn̄ia. Nam terꝰ vocalis in pn̄tiaꝝ capit̃ large: pro oī illo quod eſt perceptibile auditu ⁊ aliquid aliqua vl̄ aliquo mō ſignificat: ⁊ nō capit̃ ſtricte: put dicimꝰ vocē ſolum ab aīali ꝓferri. dr̃ enim ſonus campane vox ſignificatiua: ꝙuis non eque ꝓprie ac iſte terꝰ hō a Socrate prolatus.

¶ Sed dubitaret aliquis vtrū ſonus horologij factus hora ſeptima ⁊ continuatus ad octauam vſqꝫ horam ſit dicendus terꝰ vocalis ¶ Scḋo dubitari poſſet: an ſolus vnus ictus horologij factus hora ſeptīa terꝰ vocalis dicat̃. ¶ Tertio poteſt dubitari: an q̄lꝫ ſonus in quocunqꝫ tp̄e factus ab horologio debeat dici terꝰ vocalis. ¶ Quarto dubitat̃: an voces picarum ⁊ paſſerū dicant̃ termĩ vocales vel non. ¶ Quinto ⁊ vltimo dubitat̃: quid requirit̃ ⁊ ſufficit ad hoc ꝙ aliquis ſonus terꝰ vocalis dicatur.

¶ Ad primum iſtorum r̄ndeo: conformit̃ ad illa: q̄ dicta ſunt in p̄ma q̄ōe in quodaꝫ dubio de circulo ante domum vinariam poſito ⁊ ſucceſſiue recedenti: ꝙ in illo caſu ſonus elōgatus ꝑ vnā horam nō dicet̃ terꝰ vocalis: nec ꝓpoſitio. Nihilominꝰ vna eius pars repreſentabit verum vel falſum. ⁊ ꝯſequēti terꝰ vocalis dicet̃. Et ſi petas dari illaꝫ partē: Dico ꝙ erit ea prima pars ſoni q̄ durabit per tantū tēpus: per quantū ſolet durare pulſus factus hora ſeptīa: quo cōiter ſolet declarari eundū eē ad lectionē. ¶ Ad ſecundum dubiū conformiter eſt r̄nden Dicimus enim Socratē videri: vbi per aliquā

dum. dicēdo igit̃ ꝙ vnicꝰ ictus ſiue pulſus nō eſt dicendus terminus vocalis. Sed oportet: ꝙ ſit ea multitudo pulſus: q̄ ex cōſuetudine gymnaſij eſſe ſolet. ¶ Ad tertium reſpondeo negatiue. Naꝫ ſi vnicus pulſus fiat a caſu hora incōſueta: nihil penitus repreſentabit. ꝙ ſi fiat pulſus ſimilis illi: quo datur intelligi aliquem eſſe laureandum in theologica facultate: aut in iure pōtificio. Dico ꝙ talis pulſus dicetur terꝰ vocalis: pariter ⁊ propoſitio: q̄nqꝫ vera: q̄nqꝫ falſa: q̄nqꝫ dubia. ¶ Ad quartum reſpondeo: ꝙ voces picarum ⁊ omnium paſſerum termini vocales ſunt dicende: ꝙuis non repreſentent hominibus aliquid aliqua vel aliq̄liter: ſufficit tn̄ ꝙ alijs auibus repreſentent. Multe tamen ſunt voces auium: que nobis repreſentāt aliquid aliqua ⁊ aliqualiter: vt videre eſt de vocibus pſitaci pice pariter ⁊ turdorum. ¶ Ad vltimum dubium r̄ndeo. ꝙ requirit̃: ⁊ ſufficit ad aliquē ſonū eſſe vocem ſignificatiuam: ſiue terminum vocalem: ꝙ in potentia propinqua ex potentijs cognitiuis repreſentet aliquid aliqua vel aliqualiter. proprie diximus ex potentijs cognitiuis ad comprehendendum omnia animalia: inter que aues numerantur. ¶ Dubitaret aliquis: vtruꝫ inter aues ⁊ alia bruta animalia inueniantur termini ſignificantes ad placitum. vel vtruꝫ omnes termini naturaliter ſignificent: que in brutis reperiuntur. Iterum dubitaret etiam aliq̄s: vtrum animalia bruta forment terminos ſyncathegorematicos: ⁊ noticias cōplexas: perinde ac homines ſolent formare. Ad iſta duo dubia impreſentiaꝝ nihil reſpōdeo. Videbūtur alibi.

¶ Ad confirmationem reſpondeo: negādo ꝙ ex prolatione prioris ſyllabe huius termini homo ⁊ ſcriptura poſterioris hic terminꝰ homo conſurgat. Nam conſueto modo loquendi non reperiuntur tales termini: qui partim ſunt vocales: partim vero ſcripti. Sed quoniam confirmatio tangit: vtrum termini mixti reperiantur: ideo videndum eſt: quid veritatis hoc contineat. ¶ Pro cuius declaratione eſt aduertēdum: ꝙ omnis terminus mundi conſuetus eſt vocalis. ſcriptus. vel mentalis. non tamen ſimpliciter omnis terminus eſt vocalis ſcriptus vel mentalis vt facile colligitur ex dictis in prima q̄ſtione: in qua dicebamus: ꝙ deus omnipotens ⁊ etiam angelus Michael ſunt termini. Conſtat tamen neutrum illorum eſſe vocalem. ſcriptum. nec mentalem. ¶ Quare dicendum eſt: ꝙ iſta noſtra diuiſio data eſt duntaxat ḋ terminis communiter vſitatis. Nihilominus ſi omnes terminos poſſibiles comprehēdere placet: formabis diuiſionem termini hoc pacto. Terminorum alius ſcriptus: alius vocalis alius mētalis: alius A. Ponitur quartuꝫ membrum ad comprehendendum omnes terminos qui nec ſunt vocales ſcripti aut mentales. Qualis eſt deus ſummus ⁊ angelus Michael: ſi imponatur ad ſignificandum omnes homines. Etiam ſub iſto membro omnes termini mixti comprehenduntur. Qualis eſt iſte terminus. homo. factus in confirmatione. Naꝫ ſi prior ſyllaba proferatur: ⁊ poſterior ſcribatur: conſurget terminꝰ A. omnes homines repreſentans. Et hoc ſuppoſito ꝙ modus ille concipiendi ad decem homines ſe extendat: quoniam ſi per talem terminuꝫ ſolus vnus homo vel duo omnes homines intelligerent: ⁊ nulli alij in potentia propinqua hoc idem agnoſcerent: non diceretur terminꝰ.

¶ Tertio ⁊ principaliter argumētor. Et pono caſum ꝙ noticia quam Socrates habet de Platone ponatur in lapide: quam volo vocari. B: tunc ſic. B. eſt terminus: ⁊ tamen non eſt vocalis. ſcriptus. aut mentalis. nec etiam terminus. A: igitur que dicta ſunt falſa habētur. Conſequentia eſt nota: ⁊ antecedens probat̃: ⁊ primo ꝙ. B. ſit terminus patet. Nam quum erat in anima Socratis: terminus dicebatur: ⁊ nulla facta eſt depoſitio ſue ſignificationis: igitur adhuc ipſo. B. in lapide exiſtēte terminus dicetur. Sed ꝙ non ſit vocalis nec ſcriptus nec etiam terminus. A. ſatis conſtat: ⁊ ꝙ etiam nō ſit terminus mentalis probatur ſic. Omnis terminus mentalis ideo mentalis eſt: quia eſt in mente: ſed. B. non eſt in mente. ergo. B. non ē terminus mētalis. ꝯn̄ia eſt nota. ⁊ an̄s pro vtraqꝫ ſui parte eſt veꝝ: igitur ⁊ ꝯn̄s qḋ erat ꝓbādū.

¶ Confirmatur impugnando termini mentalis diffinitionē. Triſticia q̄ in anima Socratis reperitur ē paſſio anime Socratis inherens: ⁊ tn̄ nō eſt terꝰ mētalis: quum nō ſit pars enunciationis completa: ergo propoſituꝫ.

¶ Ad tertiū principale r̄ndeo: ꝙ noticia Platonis in aīa Socratis ſemꝑ ꝙ ē ī aīa Socratis eſt terꝰ mētalis: ſꝫ cū primū ponit̃ ī lapide nō amplꝰ ē terꝰ mētalis: quū nō ſit terꝰ q̄ ē rei. l. reꝝ imago aut paſſio mō alio ſeſe hn̄s: ⁊ qn̄ arguimꝰ in oppoſitū: in mēte Socratis erat terꝰ: ⁊ nulla facta eſt ſue ſignificationis depoſitio: er

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

go ſequitur: ꝙ adhuc in lapide exiſtens eſt ter-
minus. Ad iſtud reſpondeo: ꝙ ꝗuis non ſit fa
cta depoſitio ab aliquo impoſitore: facta tamẽ
eſt ex natura rei. Nam de natura noticie eſt: ꝙ
ſemper ꝙ eſt in mente repreſentet id: cuius eſt
noticia. ⁊ non poteſt alibi repreſentare natura
liter proprie preterꝙ in mente.

¶ Contra iſtud argumentor. Sequeret̃
ꝙ aliqua res tranſiret de ſpecie in ſpeciem. con
ſequens eſt falſum immo ⁊ contradictionis im
plicatiuum: igitur ſi ſemel. B. noticia fuit noti
cia vbicunq; ponatur ſemper erit noticia. ⁊ per
conſequens ipſa in lapide exiſtente noticia dice
tur.

¶ Ad hoc reſpondeo negando ſequelaꝫ.
Nam per hoc ꝙ deſinit eſſe noticia: non deſinit
eſſe qualitas. Si enim variaret ſuam ſpeciem:
oporteret ꝙ tranſiret de vno eſſe eſſentiali in ali
ud eſſe eſſentiale perfectius vel imperfectius:
quod impoſſibile eſt: quemadmoduꝫ eſt impoſ
ſibile ꝙ Socrates mutetur in lapidem vel ĩ an
geluꝫ. Quodſi noticia. B. mutatur de noticia
in non noticiam: hoc eſt de per accidens.

¶ Contra iſtud argumentor. Noticia eſ
ſentialiter ⁊ intrinſece ẽ noticia: igit̃ nõ pt nõ eẽ
noticia. Conſequentia eſt manifeſta. Nam illõ
dicitur eſſentialiter ⁊ intrinſece tale: quod non
poteſt non eſſe tale ipſo exiſtente: igitur ipſa no
ticia. B. exiſtente non poteſt non eſſe noticia:
quum ſit eſſentialiter ⁊ intrinſece noticia

¶ Ad iſtud reſpondeo. Negando ꝙ no
ticia. B. eſſentialit̃ ⁊ intrinſece ſit noticia. Im-
mo accidentaliter ⁊ extrinſece eſt noticia: qm̃ ſi
noticia. B. eſſentialit̃ ⁊ intrinſece eſſet noticia:
haberetur ꝙ ipſa exiſtente in lapide adhuc di-
ceretur noticia. quod falſuꝫ eſt. ¶ Unde eſt ad
uertendum: ꝙ iſtud ſignuꝫ eſſentialiter ⁊ intrin
ſece eſt ſignum exponibile: virtute cuius propo
ſitio in qua ponitur dicitur exponibilis per du-
as exponentes. verbi gratia. Hec ꝓpoſitio Mi
chael eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt angelus ſic ex
ponitur: Michael eſt angelus: ⁊ non ſtat Mi-
chaelem eſſe: quin Michael ſit angelus. Con-
formiter exponat̃ hec propoſitio. Hec noticia
eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt noticia illa noticia
B. demonſtrata. ⁊ inuenies falſam ſecundam
exponentem: immo ⁊ priorem: quando eſt in la
pide.

¶ Contra ſolutionem argumentor. No
ticia. B. eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt noticia vel
non noticia: ſed non eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt
nõ noticia: ergo eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt no
ticia. Conſequẽtia videtur bona a toto diſiun-
cto cum deſtructione vnius partis ad poſitio-
nem alterius. Nam equiualent̃ arguitur a to-
ta diſiunctiua cum deſtructione vnius partis.
ad poſitionem alterius: igitur hec eſt conceden
da: B. eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt noticia: qđ ẽ
contra negatum.

¶ Ad iſtud reſpondeo: ꝙ illa conſequen
tia nihil valet. Nec in ea arguitur a tota diſiun
ctiua cũ deſtructione vnius partis ad poſitionẽ
alterius. Hec enim propoſitio. B. noticia eſſen
tialiter ⁊ intrinſece ẽ noticia vel nõ noticia: nõ
eſt propoſitio diſiunctiua: ſed ſoluꝫ de diſiuncto
predicato. ⁊ eius veritas non habet cognoſci ꝑ
aliquam diſiunctiuam: ſed per exponentes ra-
tione illius ſigni exponibilis eſſentialiter ⁊ in-
trinſece: poſtꝙ precedit diſiunctum. Naꝫ docu-
mentum eſt generale. Semper ꝙ in aliqua pro
poſitione ponuntur duo vel tres termini viden
dum eſt: an primus illorum ſit ſignum exponi-
bile. quodſi ita cõtingat talis propoſitio debet
primo probari ratiõe talis ſigni: niſi ſuccreſcat
aliunde impedimentum. ⁊ ita eſt dicendum in
propoſito.

¶ Contra dicta argumentor. Bene ſe-
quitur: B. noticia eſſentialiter ⁊ intrinſece eſt
aliquid puta qualitas: ergo aliquid eſſentiali-
ter ⁊ intrinſece eſt noticia. Conſequentia tenet
per conuerſionem. antecedens eſt verum: igitur
⁊ ꝯñs: quod eſt negatum.

¶ Ad iſtud reſpondeo. negando illam
conſequentiam. Nec in ea arguitur cõuerſiue:
vt facile eſt videre. Quid autem ſit conuerſio ⁊
quotuplex ſit videbitur in tertia ſectione. ¶ I-
ſtis tamen omnibus non obſtantibus poteſt
optime teneri: noticiam. B. in caſu ꝙ ponatur
in lapide eſſe terminum mentaleꝫ. Nam in po
tentia propinqua eſt ponibilis in propoſitione
mentali: tanꝙ pars completa propoſitionis.
Unde ſi Socrates penetratiue poneretur cum
tali lapide: ⁊ illa qualitas q̃ fuit noticia ſue na-
ture relinquatur. iterum repreſentabit Socrati
Platonem. Et terꝰ mentalis dicet̃. Nec minꝰ
eſt inconueniens: ꝙ concedere teꝛ̃os ſcriptos in
libris clauſis eſſe terminos: eo ꝙ in potentia ꝓ
pinq̃ pñt repñtare ea: ad q̃ fuerũt ĩpoſiti. Eodẽ
mõ illa noticia exiſtẽs ĩ lapide dicet̃ terꝰ mẽtalꝫ:

non ꝙ actu exiſtat in mente: ſꝫ quia in potentia
propinqua nulla facta mutatione in tali quali
tate poteſt poni in propoſitione mẽtali. Et ſm̃
hanc reſponſionẽ eſt dicendum: ad hoc ꝙ ali-
quid ſit terminus mentalis ſufficit: ſit quali-
tas apta nata in potentia propinqua repreſen
tare aliquid vel aliqua vel aliqualiter ſm̃ ſe po
tentie cognitiue. Inter hoſce dicendi modos
elige vt placet. Naꝫ vterq; problematice poteſt
defendi.

¶ Ad confirmationem reſpondeo. negã
do ꝙ detur paſſio anime inherens: que non ſit
terminus mentalis. Et ad probationem quam
facis dico: ꝙ triſticia in anima Socratis non
eſt paſſio de qua loquimur. Nec eſt etiaꝫ termi
nus mentalis. ¶ Pro huius intelligentia eſt
aduertendum: ꝙ duplex eſt paſſio. Quedam ẽ
corporis. quedam vero anime. Paſſiones cor-
poris nihil ad propoſitum cõferunt. Paſſio ve
ro anime duplex eſt. Altera ẽ qualitas nihil nec
aliqua nec aliquo modo repreſentãs: intelligo
aliud a ſe quemadmodum ſunt gaudium. triſti
cia. patientia. humilitas. temperãtia. ⁊ queuis
alia virtus ⁊ vitium. Iſte enim paſſiones nõ di
cuntur termini mẽtales. Nec poſſunt in aliqua
propoſitione mentali reperiri. Et ꝗuis paſſio-
nes denominentur: non tñ ꝓpterea ſequitur: ꝙ
omnes inferant anime leſionem. Nam multe
gaudium cauſant: vt ſunt virtutes. Alique ve-
ro ledunt: vt ſunt vitia. Nomine ergo genera-
li omnes tales qualitates anime inherẽtes paſ
ſiones denominãtur. Altera vero eſt paſſio ani
me inherens. que aliquo modo repreſentat: ſic
ꝙ animaꝫ mouet ad ſic vel aliter concipiendũ:
⁊ quelibet talis terminus ſyncathegorematī-
cus nominatur: duꝫ modo preciſe ſignificet ali
quo modo. Nam aliqua eſt qualitas mentalis
que aliquo modo ſignificat: ⁊ cum hoc aliquid
etiaꝫ repreſentat. vt eſt qualitas que huic termi
no nemo reſpondet in hac propoſitiõe. Nemo
in hoc mundo eſt felix.

¶ Dubitatur primo: an primus termi-
nus mundi fuerit ſcriptus vocalis vel mentalis
loquendo ſm̃ veram ſententiam vcꝫ ꝙ noſter
primus parens adamus extiterit primus termi
norum impoſitor. Naꝫ ſi loquamur philoſophi
ce ſatis patet: nullum fuiſſe primuꝫ terminum.
quum ab eterno dicant attici mundum fuiſſe.
Et ſic nec ſcriptus nec vocalis aut mentalis di
citur primus terminus ſm̃ hanc viam: que erro
nea ⁊ a vero aliena eſt diiudicanda.

¶ Ad iſtam dubitationem reſpondeo ꝑ
quattuor propoſitiones. Quaruꝫ prima eſt hec
¶ Antequꝫ eſſet aliquis terminus ſcriptus vel
vocalis: fuit terminus mentalis. Nam primus
parens antequꝫ voces impoſuiſſet ad ſignifican
dum: prius formauit conceptus rerum ſignificã
darum ꝙ tales voces. Prius enim habuit no
ticiam omnium hominum: ꝙ impoſuerit hunc
terminum homo ad ſignificandum omnes ho
mines. Nõ modo inꝙ prius prioritate nature:
ſed etiam prioritate temporis. ¶ Secunda pro-
poſitio. Quamuis terminus mentalis preceſſe
rit vocalem ⁊ ſcriptum nullus tamen mentalis
fuit in ipſo primo parente primꝰ terminus men
talis: ſicut nec in aliqua rationali creatura eſt
aſſignare primum terminum mentalem. Et ra
tio huius eſt quia primum habentur ſenſatio-
nes quam intellectiones: ⁊ quum omnis ſenſa-
tio ſit terminus mentalis ⁊ queuis talis partibi
liter ⁊ mere ſucceſſiue producatur: ſic vt in nul-
la tali detur primum productum habetur pro-
poſitio in veritate. ¶ Tertia ꝓpoſitio. Termi-
ni vocales preceſſerunt terminos ſcriptos: prius
enim res apprehenſe per terminos mentales ſi
gnificantur vocibus ꝙ ſcriptura. Nam ſcriptu
ra ea de cauſa inuenta eſt: vt eos omnes facere
mus certiores rerum noſtrarum qui longe a no
bis diſtent. Voces vero ſolum preſentes reſpici
unt. Conſtat tamen naturali ordine tempus p̃
ſens primuꝫ fuiſſe inter tempora. Quare termi
ni vocales ſcriptis ſunt p̃ores. ¶ Quarta ꝓpo
ſitio. Licet termini mentales natura ⁊ tempo-
re precedunt vocales ⁊ ſcriptos: videtur tamen
ꝙ nullus extiterit inter vocales terminos pri-
mus. ſaltem non conſtat de primo termino vo-
cali. Nam tempore quo Adam ⁊ Eua ſoli ha-
bebãtur ꝗuis terminis vocalibus vterẽtur ſm̃
quid: non tamen ſimpliciter. Volo dicere voces
que pro tunc fuerunt vbi ſoli Adam ⁊ Eua in
mundo reperiebantur non ſignificabãt ad pla
citum ſimpliciter: eo ꝙ nondum erat populus
impoſitionem talium terminorum vocalium ac
ceptans. Requiritur enim decem hominuꝫ cõ
ſenſus ãteꝙ aliquis terminus ſignificet ad pla
citum.

¶ Dubitatur ſecũdo vtrum idem termi-
nus vocalis a pluribus audiatur hominibus
perinde ac idem terminus ſcriptus a pluribus
videri poteſt.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondeo ꝑ duas propoſitiones. quarum prior eſt hec.

¶ Idem terminus vocalis a diuerſis hominibus ⁊ diuerſis temporibus poteſt audiri. Hec propoſitio ſequitur ex ſecunda ⁊ tertia opinionibus citatis in prima concluſione in confirmatione ſecundi argumēti principalis nec vlteriori eget expoſitione. ¶ Secunda propoſitio. Impoſſibile eſt per naturaʒ vt ſimul diuerſi homines audiant eandem voceʒ. Pro declaratione huius propoſitionis aduertenduʒ eſt: ꝙ aer in arteria vocali repercuſſus atq; motus a potentia motiua efficitur ſon⁹ ⁊ vox. Deinde ab eodem anterior aer mouetur: ⁊ cōſequenter ab anteriori ſubſequens aer mouetur ⁊ ſuſcipit formam vocis: ⁊ conſequenter hec motio cōtinuat᷑ vſq; dū potētia motiua deſinit eē. Eſt itaq; imaginandū aerem primo motum in arteria vocali alium aerem mouere: ⁊ deinde alius alium. ⁊ hoc pacto conſequenter ſic vt contingat aerem primo motuʒ qñq; quieſcere alijs ꝑtibus aeris motis. ⁊ iſta aſſidua partiuʒ motio non modo in vnaʒ loci dr̃iam ꝓtenditur: verumetiam in ſingulas poſitionum differētias. ⁊ latitudo iſta motus ſemper decreſcit atq; ſubtiliatur: vſq; dū tota virtus motiua eſt reſoluta ſeu deperdita. Quo fit tenuior ⁊ acutior reddatur vox in locis diſtantioribus ꝙ̃ propinquis: ⁊ quum ita ſit eãdem aeris portiunculaʒ non ſimul aures diuerſorum hominum pertingere: habetur: vt non ſimul eadem vox a duobus hominibus deprehēdatur. Hoc dictum eſt ſi vocem aerem eſſe dicamus: ⁊ ſi tertiam opinionem vocis deffendam⁹: proportionabiliter eſt dicendum.

¶ Dubitatur tertio: an naturalis ſimilitudo Socratis exiſtens in anima vnius bruti poteſt animam rationaleʒ immutare ad cognoſcendum Socratem: quēadmodum faceret naturalis ſimilitudo Socratis exiſtens in anima Platonis.

¶ Ad hoc reſpondeo per aliquas propoſitiones: Quarum prima eſt hec. ¶ Naturalis ſimilitudo Socratis exiſtens in anima vni⁹ canis eidem cani naturaliter proprie Socratem repſentat: ſicut naturalis ſimilitudo Socratis exiſtens in anima Platonis naturaliter ꝓpe ipſi Platoni Socratem ſignificat. Nam eque naturale eſt illi noticie Socrateʒ repreſentare: ac eſt noticie Platonis habite de Socrate.

¶ Secunda propoſitio. Noticia Socratis exiſtens in anima alicuius bruti eſt non modo intenſa: verumetiam extenſa ad extenſionem anime talis bruti. Hec propoſitio non aliter probatur ꝙ̃ topice. Nam q̃litates inherentes aliq̃bus ſubiectis debent quandam proportionem cum ſubiectis quibus inherent habere. Et quum cuiuſlibet bruti anima ſit extenſa ſm opinionem communem: oportet dicere qualitates eidē anime inherentes etiam eſſe extēſas: longas latas veʒ ⁊ profundas. Hec ratio nō concludit: ſed ē ſolum ſuaſiua. ¶ Poſſumus tamen tenere cū Paulo veneto Li. de anima in ſua ſuma philoſophica: ꝙ anima bruti nullo modo eſt extenſa: ſed eo pacto in materia ſe habet: ac ſe habēt ſpecies in medio: ſic veʒ ꝙ multiplicantur ꝑ totum mediū Et ita concedit animam vnius bruti quodcumq; fuerit eſſe totã in toto bruto ⁊ totam in qualibet eius parte. Et ſm iſtam opinionem dicendum eſt q̃litates exiſtentes in anima alicuius bruti non eſſe extenſas. Bene quidem intenſas ⁊ per multiplicationem ſe hñtes.

¶ Tertia propoſitio. Nulla noticia exiſtens in anima bruti poteſt immutare animam rationalem ſic: vt per talem noticiam cognoſcat illō cuius eſt noticia ſeu ſimilitudo. Hec propoſitio probatur. Naʒ anima rationalis ſimpliciter indiuiſibilis eſt: ⁊ nullo modo multiplicabilis: vt ſunt ſpecies. Noticia vero bruti diuiſibilis eſt extenſiue ſm communem opinionem: quare nullam ſeruat proportionem cum ipa anima rōnali: ideo non poteſt eidem inherere. Nec valet dicere: ꝙ eodem argumento probaretur noticiã Socratis in anima Platonis exiſtentem eidē anime non eſſe proportionabilem. Quum illa noticia ſit diuiſibilis intenſiue ſeu gradualiter. Aīa vero eſt ſimpliciter indiuiſibilis. Ad iſtud dico illam diuiſibilitatem noticie gradualeʒ ſeu intenſiuam non impedire inherentiam eiuſdē. Bene verum eſt ꝙ impediret: ſi talis noticia extenſiue eſſet diuiſibilis: aut per multiplicationem ſe haberet. Ex tribus his propoſitionibus facile patet ſolutio ad dubium: dicendo negatiue ſcilicet ꝙ nulla naturalis ſimilitudo Socratis exiſtens in anima bruti poteſt immutare animam rationalem.

¶ Prima cōcluſio. Aliquis eſt terminus ſcriptus qui oculo videtur cuius quidem termini infiniti termini in potentia ſcripti: eidem termino equales ⁊ non communicantes oculo pariter videntur. Hec cōcluſio probatur. ſit iſte terminus homo ſcriptus in corpore diaphano ⁊ trãſparenti vtpote in cryſtallo vel in aliquo alio huiuſmodi ſic ꝙ ex tali corpore fiant quattuor littere hunc terminum homo componētes: ⁊ terminus iſte homo ſit digitalis quantitatis. Hoc poſito verum eſt dicere ꝙ ille terminus homo videtur: ⁊ etiam color illius termini: qui etiam eſt terminus videtur: ⁊ quum talis color ſm ſe ⁊ ꝙ̃libet ſui parteʒ videatur: poſtꝙ̃ inheret corpori diaphano: ſequitur ꝙ quelibet pars illius coloris ſm intenſionem etiam videtur. Sed infinite ſunt tales partes non communicantes: q̃ toti termino ſunt equales: igitur concluſio ē cōcedenda.

¶ Secunda concluſio. Aliquis eſt terminus vocalis: qui non eſt accidens: vt dicit prima opinio. nec eſt aer: vt dicit ſecunda. Nec etiam eſt aggregatum ex aere ⁊ vapore: vt tertia opinio deffendit. Probatur iſta concluſio. Proferat Socrates hanc condicionaleʒ. ſi eſtas ſicca ſiccuſq; autūnus aquilones habuerit: mulierib⁹ ⁊ omnibus pituita abundantibus ſecunda valetudo cōtinget. Et ſuppono fiat moroſa interruptio inter prolationem añis ⁊ ꝯñs. hoc igit᷑ poſito habetur concluſio in veritate. Nam ſi ꝑmam opinionem deffendamus dicendum eſt: ꝙ tota condicionalis non eſt accidens ſed accidētia. Et ſi ſecunda teneatur opinio: fatendum ē: aſſumptam condicionalem: nullum aerem eſſe. ſed bene aeres. Et conformiter dicatur ſi tertia opinio deffendatur.

¶ Tertia concluſio. Aliquis eſt termin⁹ mentalis qui Socratem naturaliter proprie repreſentat: ipo tamen manente in anima rationali aptiſſima cognoſcere Socratem: non repſentabit Socratem. Hec concluſio probatur: ponatur caſus ꝙ Plato hēat naturalē Socratis ſimilitudinem: que ab anima Platonis tanꝙ̃ a potētia ⁊ a Socrate tanꝙ̃ ab obiecto ſit producta. Ponatur illa noticia in anima Ciceronis non amplius manente in anima Platonis. Tunc illa noticia non repreſentabit Socratem naturaliter proprie. ⁊ ratio huius eſt: q᷑ noticia C quecunq; ſit ꝯcapit ſuam ſignificationem naturaliter propriã: partim ab anima: partim ab obiecto: a quibus producebatur: ⁊ q᷑ illa noticia poſita in aīa Ciceronis nō eſt in aīa que produxit eandem noticiam: iō talis noticia non repreſentabit Socratem nãliter ꝓprie Ciceroni. Et ꝙ̃uis oppoſitū hui⁹ ꝯcluſionis paſſim ab oīb⁹ cōcedat᷑: teneo tñ qō dictū eſt.

¶ Terminus mentalis.

Vltimatus. Inultimatus.

Erminus mentalis vltimatus eſt termin⁹ mētalis qui non ē eq̃ termini terminorumue ſimilitudo. ⁊ tales ſunt Socratis veſtigium. ⁊ omnium animalium ſimilitudo. necnon cunctorum entium imago.

¶ Terminus mentalis inultimatus eſt terminus mentalis qui eſt equa termini terminorumue ſimilitudo. vt ſunt naturalis imago huius ſcripture deus: ⁊ imago huius vocis angelus: atq; etiam conceptus omnis qui de ſolo conceptu conceptibuſue habetur terminus inultimatus eſt nominãdus. ⁊ omnis talis appellatione altera dicitur reflexus. Quod ſi aliquis fuerit conceptus non de ſolo cōceptu aut conceptibus ſolis habitus: cōceptus directus dicatur.

Queritur tertio vtrum diuiſio terīi mētalis ī mētalē vltimatū ⁊ mētalē inultīatū cū mēbrorū diffinitionib⁹ ſit a nobis ſufficiēt aſſignata.

¶ Primo notandum eſt pro declaratiōe ꝑoris diffinitionis: ꝙ prolata iſta voce Socrates confeſtim formamus conceptum eiuſdē vocis: ⁊ ille dicitur inultimatus: deinde alter cōceptus habetur: qui nobis Socratem ipſum repſentat ⁊ ille dr̃ ꝯcept⁹ vltimat⁹. Nã ipe ē vltimo habitus. ⁊ vt in pluribus vltimatus cōceptus is dicitur: q̃ vltimo generat᷑. Simpliciter tñ loquendo dicimus: ꝙ non ex eo terminus mentalis dr̃ vltimatus: quia ſit vltimo habitus: vel vltimo ꝓductus. Nam ſtat ꝙ prius habeam⁹ conceptuʒ vltimatum de aliqua re: ꝙ̃ conceptuʒ inultimatum termini ſignificãtis eãdē rē. vbi gr̃a. Preſentata aliq̃ re cui⁹ nomen ignorat᷑: ſtatim intellectus format conceptum vltimatum eiuſdem rei. Et ſi poſtea declaratur nomen eiuſdem rei:

formať talis nominis conceptus inultimatus. Aduerte inſuper ꝙ non dicit̄ conceptꝰ vltimatus qui habet de aliqua re: qꝛ ipſa res ſignificat̄ per aliquem terīm vocalem vel ſcriptū. Nam eſt bene poſſibile: de aliquā re habeatur conceptus vltimatus: ⁊ tamē ꝙ nō ſit aliquis terꝰ vocalis aut ſcriptus qui talem rem repreſentet. Qm̄ ſi nullus eſſet terꝰ vocalis aut ſcriptus: adhuc de Socrate haberet̄ ꝯceptꝰ vltimatꝰ. Dicamꝰ igit̄ ꝙ pro tanto aliquis terminus dicitur vltimatꝰ: qꝛ eſt mentalis ſignificans aliq̇d vt noticia Socratis. vel aliqua vt noticia populi. vel aliq̇liter vt actus ſyncathegorematicus huius dictionis omnis. In hac mētali vltimata oīs borealis ⁊ ſicca eſtas atqꝫ autumnus infeſtat billioſos. Et illud illa ⁊ talr̄ non eſt equa ſiue diſtincta termini vel terminoꝝ ſimilitudo. Unde eſt aduertendum: ꝙ per equā ſiue diſtinctam terīi aut terorū ſimilitudinē intelligimus ꝯceptuꝫ: q̇ ſolū terīm vel teros repreſentat. ⁊ hoc ī quātū huiuſmodi.

¶ **Secundo notādum eſt pro declaratio**ne poſterioris diffinitionis: ꝙ terꝰ inultimatus nō iō dicitur inultimatus: qꝛ ſit p̄mo formatus: ⁊ non vltimo generatus. qm̄ vt dictū eſt in precedenti notabili: ſtat prius habere conceptū vltimatum ⁊ poſterius inultimatū. Preterea ē aduertendum: ꝙ nō ꝓpterea dicitur inultimatus: qꝛ ſit naturalis ſimilitudo terīi. qm̄ naturalis ſimilitudo oīum entiū eſt etiā naturalis ſimilitudo terīi. quum naturaliter oē ens qđ eſt terꝰ rep̄ſentet. Nec etiā ꝓ tanto dicitur terꝰ mētalis inultimatus ꝙ eſt naturalis ſimilitudo terīi vocalis vel ſcripti. qm̄ naturalis ſimilitudo terīi mentalis que habet̄ per reflexioneꝫ ē terꝰ inultimatus ⁊ tm̄ non eſt vocalis aut ſcripti terīi ſimilitudo. Dico igit̄ ꝙ ea de cauſa dicit̄ cōceptus inultimatus ſiue terꝰ mentalis inultimatus: qꝛ ē naturalis ſimilitudo terīi vel terminoꝝ diſtincta ſiue equa qđ ideꝫ eſt. per equā ſimilitudinē intelligo ꝙ ſignificet ſuum ſignificatum ſub rōne q̄ ē terꝰ vel terīi quemadmodum ē naturalis ſimilitudo q̄ de iſto tero leo habetur: ⁊ illa q̄ habet̄ de iſtis teris hō angelus ⁊ ꝯſīr. Eſt inſup aduertendum: ꝙ oīs terꝰ qui eſt diſtincta conceptus ſimilitudo: eſt etiā dicendus mentalis inultimatus: q̄lis eſt ſimilitudo que habet̄ de imagine ſiue conceptu Socratis. ⁊ oīs talis vocat̄ terꝰ reflexus: ꝓ quanto intellectꝰ reflectitur ſup priꝰ habitā noticiā vnam alterā ꝓducendo.

¶ **His notatis titulo queſtiōis talis po**nitur cōcluſio reſponſiua. Diuiſio termini mentalis in terminum mentalem vltimatum ⁊ terīm mētalē inultimatum cū mēbrorum diffinitionibus eſt bona atqꝫ ſufficiens a nobis aſſignata.

PRimo ⁊ principaliter argumētor contra poſitam cōcluſionē. Si eſſet aliquis terꝰ vltimatꝰ maxime eſſet naturalis ſimilitudo Socratis. ſed hoc non eſt dicendum: quod ſic probat̄: qm̄ naturalis illa ſimilitudo Socratis ſignificat ad placitum Socratem: ergo non eſt terminus mentalis vltimatus. Nam dato oppoſito ꝯſequentis cum antecedente ſequitur eundem terīm naturalr̄ ꝓprie ſignificare ⁊ ad placitū in mente vltimata: ſed iſtud eſt inconueniens: igit̄ nullo mō eſt cōcedendum. Sꝫ ꝙ ſequatur illud notiſſimuꝫ eſt: iam ꝓbatur āñs vcꝫ ꝙ naturalis ſimilitudo Socratis q̄ dicitur terꝰ inultimatus ſignificet ad placituꝫ. Bene ſequitur ipſa ſignificat ex conuerſione intellectus ad obiectum: ſic ꝙ ſi intellectus non conuerteret̄ ad obiectum talis noticia non rep̄ntaret Socratem. ⁊ quum oīs talis conuerſio intellectus ad obiectū ſit mere voluntaria ⁊ ad placitum. Nam in poteſtate intellectus eſt ꝙ ſe conuertat ad obiectuꝫ: ergo ſi conuertitur ideo eſt: qꝛ ei placet: igit̄ rep̄ntatio ſiue ſignificatio talis noticie eſt ad placitū. quod fuit probandum.

¶ **Confirmatur ſi ea que dicta ſunt in no**tabilibus eſſent vera ſequeretur aliquem terīm nunc eſſe mentalem vltimatum: ⁊ ipſo exiſtente in eadē anima efficeret̄ terꝰ mentalis inultimatus: ſed hec videntur repugnare ad inuicem: ergo que habita ſunt in notabilibus a vero ſunt aliena. ꝯſña patet. ⁊ āñs probatur. ſit caſus ꝙ Socrates habeat terīm mentalem vltimatū puta naturalem Platonis ſimilitudinem: ⁊ ipſo tero manente in aīa Socratis imponatur plato ab aliquo autentico impoſitore ad ſignificādum oēs homines. In iſto caſu habet̄ veritas āñs. Nam conceptus ille vltimatus in aīa Socratis efficitur non vltimatus. Qm̄ efficitur naturalis ſimilitudo terīi diſtincta quuꝫ ſit naturalis ſimilitudo Platonis qui eſt terꝰ.

¶ **Ad primum principale rñdeo. ſecundū** doctrinam Pauli veneti in ſecundo dubio ſue quadrature concedendo illud qđ pretendit: argumentum vcꝫ ꝙ oīs terꝰ mentalis ſiue vltimatus ſiue inultimatus ſignificat ad placitū. Qm̄ oīs talis ſignificat ex conuerſiōe intellectus ad

obiectū: q̇quidem conuerſio eſt mere libera ⁊ voluntaria. Si enim non placeret intellectui: non fieret talis cōuerſio: ⁊ ꝑ ꝯñs nec talis repreſentatio. Et iſta ꝯña nihil valet: iſte terꝰ ſignificat ad placitum: ergo ſignificat ex impoſitiōe. Ita eſt Pauli veneti doctrina. ⁊ ad argumentum ſoluo. ¶ Hac tm̄ ſolutione nō obſtante aliter ad argumentum rñdeo, negando ꝙ naturalis ſimilitudo Socratis ſignificet ad placitū. Concedo tm̄ ipſam eſſe terīm mentalem vltimatum. ⁊ ad improbationem nego ꝙ ſignificet Socratem ex conuerſione intellectus ad obiectum. Sic vcꝫ ꝙ illa conuerſio intellectus ad Socratem ſit cauſa q̄re naturalis Socratis ſimilitudo ſignificet Socratem. Immo vr̄ oppoſitum eſſe dicendum. ſ. naturalem Socratis ſimilitudinem eſſe cauſam q̄re intellectus cōuertitur ad Socratem: ipm̄ Socratem intelligendo. Dico igitur ꝙ data Socratis ſimilitudo Socratem ipm̄ naturaliter proprie ⁊ vltimate repreſentat. ⁊ nullo mō ad placitum nec ex impoſitione. Et conuerſio illa intellectus ad obiectum non efficit nec cauſat talem rep̄ntationē. Nollo tm̄ negare: quin intellectus ſit cauſa ſine qua non ſignificaret illa naturalis Socratis noticia ipſum Socratem. ipm̄ etiam obiectum dicitur cauſa: ſine qua non. reſpectu date noticie. Sed non iō ſequitur ſignificationeꝫ talis noticie eſſe ad placitum ⁊ voluntariam: ſed dicendum eſt: noticiam illam perinde ſeſe habere in repreſentando ſocratem ac ignis in producēdo calorem in paſſum debite diſpoſitum ⁊ approximatum. Ūn̄ ſi Plato applicuerit aliquem igneꝫ alicui paſſo: ſolus ignis ageret in paſſuꝫ: ⁊ nullo modo Plato qui talem ignē applicuit. Ita imp̄ntiarum dicendū videt̄. Intellectus .n. partialiter concurrit cum obiecto ad ꝓductionem noticie Socratis. Et id concurrere vocatur conuerſio intellectus ad obiectuꝫ. ⁊ talis conuerſio eſt mere naturalis atqꝫ libera. Rep̄ſentatio tm̄ noticie non voluntaria ſed naturalis eſt dicenda. Nam quemadmoduꝫ ignis mere naturaliter agit in paſſum extrinſecum ꝓducendo ignem ⁊ ad talem actioneꝫ nullo modo concurrit Plato: ꝗuis ipſe Plato libere cōcurrat ad applicationem ignis ad paſſum: ita cenſendum eſt noticiam vltimatam Socratis mere naturaliter Socratem ſignificare. nec ad talem ſignificationem concurrit actiue intellectꝰ: Sed ſolum paſſiue ⁊ naturaliter. nō auteꝫ libere immo ipſo reluctante apprehēdet Socratē: quandiu Socratis noticia in ipſo intellectu reperiatur: ⁊ quemadmodum dictum eſt de noticia abſoluta Socratis: q̄ eſt conceptus vltimatus ipſius Socratis: ita cenſenduꝫ eſt de quolibet alio conceptu vltimato. Si igitur intellectꝰ in conuertendo ſe ad obiectū libere concurrat: hoc eſt ad ꝓductionem alicuius conceptus: ſed non ad repreſentationem ſiue ſignificationem eiuſdem. Patet igitur ad argumētum ſolutio ſcḋm hoc quod diximus.

¶ **Ad confirmationē rñdeo. cū cōiter lo**q̄ntibꝰ cōcedēdo illatū. Nā vt argum̄ bene ꝓbat conceptus vltimatus Platonis efficitur inultimatus ipſo ſemper manente in aīa Socratis: ⁊ rō eſt qꝛ talis conceptus efficitur naturalis ſimilitudo terīi diſtincta: qm̄ Plato incipit eſſe terꝰ per impoſitionē. ¶ Ex hac ſolutione infero: ꝙ ſi Plato deponatur ab illa ſignificatiōe: ille cōceptus fiet vltimatus. ⁊ ex hoc ſubſequit̄ conceptum vltimatū ⁊ inultimatū nō differre ſpecie: immo nec numero. Et ſcḋm hanc ſolutionē oportet dicere: terminos mentales variari de vltimatis in inultimatos: quēadmodum variant̄ mentales propoſitiones que contingentes ſunt d̄ vero in falſum. ita vcꝫ ꝙ habita iſta propoſitione Socrates currit ⁊ hoc in aīa Platonis: in poteſtate Socratis eſt illam propoſitionem de vero in falſum ⁊ de falſuꝫ in verum cōmutare ipſo Platone nolente. Nā ſi Socrates currat: reddetur vera. ⁊ ſi quieſcat: falſa. ⁊ ſi iterum currat: vera. ⁊ ꝯſīr ad ſocratis placitum. Ita videt̄ dicendum ꝙ ſi ſocrates habeat noticiam Platonis ⁊ ſit Cicero verus impoſitor ⁊ depoſitor terminorum: ꝙ eſt in voluntate Ciceronis facere conceptum vltimatum quem habet ſocrates de Platone eſſe conceptum inultimatum ⁊ iterū vltimatū ⁊ ꝯſīr ꝓ ſuo bn̄placito. ¶ Et ſi hec ſoluō videat̄ minus bona: poteris tamē dicere: ꝙ conceptus ille quem habet ſocrates de Platone eſt conceptus vltimatus: ꝗuis Plato ſit impoſitus ad ſignificandum homines. Et ſi in oppoſitum arguas: ille cōceptus eſt nālis ſimilitudo termini diſtincta: ergo ſequit̄ ꝙ ē cōceptꝰ inultimatus. Ad iſtud reſpondeo: ꝙ nō eſt nālis ſimilitudo termini diſtincta eo: ꝙ ſocrates neſcit an Plato ſit impoſitus ad ſignificandum. immo quando ſciret ſocrates impōnentem: non fieret in eo noticia Platonis cōceptus inultimatus: qm̄ dato oppōito haberet̄ ꝙ terminus abſolutus immutaretur in connotatiuꝫ: quod impoſſibile putamus. ¶ Notabis igit̄ ꝓ

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

iſta parte hoc documentum ⁊ regulaꝫ. Omnis conceptus inultimatus eſt terminus connotatiuus. Nam omnis talis repreſentat ſuum ſignificatum ea rõne: qua ipm ſignificatum eſt terꝰ vel termini. ⁊ vbi hec connotatio non inuenitꝛ in aliquo inultimato conceptu: non eſt dicendꝰ inultimatus. ¶ Ex iſtis infero: ꝙ ſi Cicero formet noticiam Platonis: prout Plato oẽs homines ad placitum ſignificat: illa non erit ſynonima cum noticia quã Socrates habet de platone. ¶ Secundo infero: nullum eſſe conceptũ inultimatuꝫ ſcripture in aĩa ruſtici: qui ſimplr̃ ignorat quid ſit terminus ſcriptus. Volo dicere: ꝙ ſi ruſticus aduertat circa hanc ſcripturaꝫ homo: naturalis ſimilitudo iſtiꝰ ſcripture ĩ aĩa eiuſdem ruſtici dicetur conceptus vltimatus: ⁊ nullo modo inultimatus. Nolo enĩ negare ſimpliciter nullos eẽ terminos mentales inultimatos in aĩa ruſtici. Nam oẽs ſimilitudines ter̃oꝝ ſue lingue in aĩa eiuſdem ruſtici cõceptus inultimati dicũtur. Nec ruſticus ignorat verba ſue lingue ſeu vocabula diſtingui a rebꝰ ſignificatis: ⁊ hoc ſufficit ad hoc: ꝙ formet conceptus inultimatos ter̃oꝝ ſue lingue. ¶ Sequitur tertio hunc ter̃m ſcriptum homo tribus conceptibus diſtinctis ⁊ nõ ſynonimis ſubordinari duobus vltimatis ⁊ vni inultiato. Subordinatꝛ enĩ conceptui vltimato oĩum hominũ: ⁊ conceptui vltimato ipſius ter̃i: ⁊ hoc non vt terꝰ eſt: ſed vt eſt in reꝝ natura hoc aliqͩd vel hec aliqua: ⁊ talẽ conceptum format ruſticus. ⁊ qñqꝫ vir ꝑitꝰ. Deinde ſubordinatꝛ conceptui inultimato: quo ipe terꝰ ſcriptꝰ hõ intelligitꝛ vt terꝰ. Et talis ꝯceptus poteſt eſſe duplex: ſingularis vꝫ qui de ſolo ipſo termino habetur: ⁊ cõis qui de ipſo ⁊ ſimilibus poteſt formari. Inter duos reſpondendi modos citatos priorẽ reijcio: ⁊ poſteriorẽ defendo. qꝛ verus eſt ⁊ mea ſnĩa ſolidus.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumẽtor: Naturalis ſimilitudo iſtius termini ſcripti buf eſt terꝰ mentalis: ⁊ tñ nec eſt vltimatus nec inultimatus: igitꝛ diuiſio nulla. Et loquor de nãli ſimilitudine ꝙ intuitiue Socrates illũ ter̃m buf cognoſcit vt ter̃s ẽ. ꝯña facta ẽ notiſſima cũ priori parte añis: ⁊ poſterior pars ꝓbatꝛ. Pono caſum ꝙ illud atramentum ex quo ſcribitꝛ ille terꝰ buf ſine deꝑditione alicuius partis eo pacto cõdenſetur per vnam horam: ꝙ in inſtanti terminatiuo manebit ſub alia figura: quam nũc hẽt. verbi grã ſub figura rotunda, tunc ſic argumẽtor. Vel in inſtanti terminatiuo hore eadeꝫ naturalis ſimilitudo illiꝰ atramenti erit in aĩa Socratis: vel non. ſi des ꝑmum: peto vtrum erit cõceptus vltimatus: vel inultimatus. Neutruꝫ illorum videtur dicendum. Imprimis ꝙ non erit conceptus inultimatus patet: non erit naturalis ſimilitudo ter̃i diſtincta vt ſatis conſtat: qm̃ pro tunc illud atramentum non erit terꝰ. Nec etiam dicendum eſt: ꝙ in illo inſtanti terminatiuo hore illa naturalis ſimilitudo erit cõceptꝰ vltimatus. Nam illa naturalis ſimilitudo que erit in inſtanti terminatiuo hore eſt iſta q̄ nunc eſt huius ter̃i buf. ſed nũc eſt conceptus inultimatus: quiꝫ ſit naturalis ſimilitudo ter̃i diſtincta: ergo habeo propoſitum.

¶ Confirmatur: Si aliquis eſſet conceptus inultimatus maxime eſſet naturalis ſimilitudo huius propoſitionis ſcripte hõ eſt aĩal. ſꝫ hoc eſt falſuꝫ: igitꝛ. ꝙ autẽ illud ſit falſum ꝓbo. Naturalis ſimilitudo illius propoſitionis ſcripte non eſt conceptus: ergo non eſt cõceptus inultimatus. ꝯña eſt notiſſima: ⁊ añs ꝓbatꝛ. Talis naturalis ſimilitudo non eſt ens: nec poteſt eſſe ens: ergo propoſitum.

¶ Ad ſecundum principale reſpondeo: Concedendo naturalem ſimilitudinem iſtius termini buf in ſcripto qua intuitiue Socrates cognoſcit illuꝫ ter̃m buf eſſe conceptum inultimatum: ⁊ admiſſo caſu dico noticiam illam intuitiuam que in principio hore erat conceptus inultimatus deſinere eẽ ⁊ corrumpi ante inſtãs terminatiuum. Nam ſolum per illud tẽpus durat: per quod intellectus apprehẽdit illud atramentuꝫ vt eſt terꝰ buf. ⁊ quum amplius non ſit terminus: nõ ampliꝰ illa noticia intuitiua habetur de eo: nec conceptus inultimatꝰ. Ex hac ſolutione ſequitur: ꝙ ſola accidẽtalis variatio qñqꝫ eſt corruptiua cauſa conceptus inultimati ⁊ noticie intuitiue. Voco noticiam intuitiuam: noticiã que habetꝛ de re preſenti vt preſens eſt. Et ꝗuis illud atramentum ſemper ſit preſens: non tñ ꝓpterea ſequitꝛ: ꝙ de eo habetur noticia intuitiua: que clare repreſentet ipm atramentũ vt eſt terꝰ. Illa enim variatio figuralis ẽ cauſa: quare noticia intuitiua ter̃i deperdatꝛ. Nam accidentia que in illo ter̃o buf inueniuntꝛ puta figura. ordo lr̃aꝝ. quantitas. color. ⁊ alia huiuſmodi maximam partem cõferunt ad cognitionem intuitiuam habendam illiꝰ ter̃i: pariter ⁊ ad habendum conceptum inultimatuꝫ eiuſdẽ.

Et per oppoſitum deperditio taliuꝫ accidentiũ maxime confert ad deꝑditionem talis noticie intuitiue ⁊ conceptus inultimati. Sed iam peteres: vtrum in inſtanti terminatiuo hore hẽatꝛ cõceptus vltimatus vel inultimatus illius atramenti. Dico ꝙ habebitꝛ conceptꝰ vltimatꝰ: q̄ noticia intuitiua eiuſdem atramenti dicetꝛ. ſed nõ erit noticia termini.

¶ Ad confirmationem rñdeo admiſſa cõſequentia negando poſteriorem añis parteꝫ: ⁊ ad probationẽ nego añs: vꝫ ꝙ naturalis ſimilitudo huius propoſitionis hõ eſt animal non ſit cõceptus. Et quiꝫ ſic probatꝛ: nõ eſt: nec eſſe pt: ergo propoſitum. Rñdeo ꝙ ꝗuis ꝯña nihil valeat ꝯnegando añs. Dico igitꝛ naturalem ſimilitudinẽ cui hec ſcriptura hõ eſt aĩal ſubordinatur eſſe conceptum inultimatum ⁊ aliquod ſimplex ens. ¶ Et ſi in oppoſitum arguis. cõceptꝰ inultimatus illius ꝓpõnis cõponitꝛ ex tribus cõceptibus inultimatis: puta ex cõceptu inultimato ſubiecti deinde copule. poſtmodum predicati. Sed ille tres conceptꝰ partiales non efficiũt vnam qualitatẽ: ⁊ ꝑ ꝯñs nec aliquod ens: igitꝛ ſolutio nulla. Rñdeo: vt rñſum ẽ: ꝙ cõceptꝰ inultimatus illius propoſitionis eſt ens ⁊ vna q̃litas ſimplex: q̄ repreſentat illam ꝓpõnem. ⁊ nego ꝙ componatꝛ ex conceptibus ſubiecti copule ⁊ predicati. Do tibi vnum ſimile. preſentato vno cumulo tritici tu formas conceptum ſimplicem totius cumuli: ⁊ nullius grani peculiarem cõceptum acquiris. Preterea ꝓñtato iſto ter̃o hõ formatꝛ cõceptꝰ inultimatus aggregati omniuꝫ lr̃aꝝ: hoc eſt totiꝰ ter̃i: vbi tñ non formantꝛ peculiares lr̃aꝝ cõceptus. Ita dicendum eſt: ꝙ aggregati illoꝝ trium ter̃oꝝ hõ: ẽ: aĩal: formas cõceptum ſimplicẽ: q̄ non cõponitꝛ ex cõceptibꝰ partialibus ſubiecti copule ⁊ predicati. ¶ Sequitꝛ ex iſta ſolutione aliquam eſſe cathegoricã ꝓpõnem: q̄ nõ componitꝛ formaliter ex ſubiecto copula ⁊ predicato.

¶ Contra illud quod dictũ eſt argumentor. Sequeretꝛ pari ratione ꝙ cõceptꝰ vltimatꝰ huius ꝓpõnis hõ ẽ aĩal eẽt ſimplex q̃litas ⁊ nullo modo cõpoſita: ſꝫ ꝯñs eſt falſum. Naꝫ ex nãli ſimilitudine omnium hominum ⁊ naturali ſimilitudine oĩum aĩalium ⁊ iſto actu verbali eſt cõſurgit tota ꝓpõ. ⁊ per ꝯñs dicetꝛ cõpoſita ex ſubiecto copula ⁊ p̃dicato. ſꝫ eadem rõ eſt in inultimata ꝓpõne: igitꝛ ipſa ẽ cõpoſita. quod ẽ cõtra negatum.

¶ Ad iſtud reſpondeo negando illam ſimilitudinem. Naꝫ mẽtalis vltimata ẽ cõpoſita ex ſubiecto copula ⁊ predicato. ⁊ ſignificatiua per ſe rõne ſuaꝝ partium vere vel falſe: ſꝫ inultimata ꝓpõ nullo modo eſt ſignificatiua veri vel falſi: nec de per ſe nec rõne ſuaꝝ partium: ſꝫ ꝓ tãto cõiter cõcedimus verum vel falſum ſignificare: qꝛ ſubordinatꝛ in ſic ſignificando vni alteri ꝓpoſitioni: que verum vel falſum ſignificat.

¶ Tertio ⁊ principaliter argumentor: Hec ꝓpõ hõ ẽ buf in mente eſt terꝰ mentalis: ⁊ tñ nec ẽ vltimatus nec inultimatus: igitꝛ rñſalis cõcluſio eſt falſa. ꝯñaꝫ relinquo notam cũ priori añis parte: ⁊ poſterior ꝓbatꝛ. ille terꝰ ſic ſe habet ꝙ partim ẽ vltimatus ⁊ parti inultimatus: igitꝛ vel dicetꝛ mixtus vel vltimatus ⁊ inultimatꝰ copulatim vel copulatiue: ſꝫ quodlꝫ iſtoꝝ eſt incõueniens: igitꝛ.

¶ Confirmatur: Imponatur hic terminus buf ad ſignificandum oẽs tales ter̃os, ſcriptos angelus angelꝰ: tũc argumẽtor. Prolato iſto ter̃o buf duo formantur conceptꝰ: alter inultimatus eiuſdem ter̃i ꝓlati: ⁊ alter vltimatꝰ. q̄ ẽ reꝝ ꝓprie ſignificataꝝ: puta hoꝝ ter̃oꝝ ⁊ ſimiliũ angelus angelus. ſꝫ hic idem ſecundꝰ cõceptus eſt inultimatus: quum ſit terꝰ mẽtalis: q̄ ẽ equa ſine diſtincta ter̃oꝝ ſimilitudo: vt ſatis pꝫ. Quare deducitꝛ eundem ter̃m mentalẽ vltimatum ⁊ ⁊ inultimatum eſſe ⁊ per ꝯñs propoſitum.

¶ Ad tertium principale rñdeo per duas propoſitiones. Quaꝝ prior eſt hec. iſta ꝓpõ hõ eſt buf ſiue ſit ſcripta ſiue vocalis ſubordinatꝛ vni propoſitioni: q̄ eſt conceptus inultimatus. vꝫ vni ſimilitudini totius cõplexi q̄ eſt ſimplex qualitas in mente: repñtans talem ꝓpõnem hõ ẽ buf. Hec ꝓpõ pꝫ ex cõfirmatiõe ꝓxime p̄cedẽtis argumenti. ¶ Secunda propoſitio. Hec ꝓpoſitio hõ eſt buf ſubordinatꝛ ꝓpoſitioni mẽtali: q̄ eſt cõceptus vltimatꝰ: ꝓ quãto talis conceptꝰ nõ eſt eq̃ ter̃i ter̃oꝝue ſimilitudo. Et ꝗuis rõne predicati ter̃i ſimilitudo dicatꝛ: hoc tñ nõ arguit ipam ꝓpõnẽ debere dici cõceptũ inultimatum. Pro regula igitꝛ ⁊ infallibili documẽto obſeruetur oẽm ter̃m cõplexũ vocalẽ. ſ. ⁊ ſcriptũ duobꝰ conceptibus ſubordinari. Alteri vltimato. Alteri ꝓo inultimato. Nec opꝰ ẽ in hac p̄te aliq̃ mixtione vti: ꝗuis res ita ſeſe hẽat: ꝙ ꝓaſſumpta ꝓpoſitio copulatim ſit dicenda terꝰ vltimatꝰ ⁊ inultimatus.

¶ Contra priorẽ ꝓpoſitionem argumẽ

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

toꝛ. Docet experientia ſi ſucceſſiue hec propoſitio proferatur homo ē buf: ita vꝫ vt ꝓlatio ſubiecti a prolatione copule ſeiungatur: ⁊ prolatio copule etiam ſeiungatur a prolatione predicati: ꝙ tunc tres noticie ſeu tres conceptus inultimati ſpecifice diſtincti formabuntur: ex q̄bus ipſa mentalis inultimata propoſitio conficit̄: ꝫ̄ male aſſeuerat ꝑoꝛ ꝓpō concedendo talē mētalem inultimatā ſimplicē eē q̄litatē. Eodē mō deduci pt̄ argm̄: ac fieri replica de hac ſcripta ꝓpōne hō ē buf. Nā experientia docet: quiꝫ Socrates legit eandē ꝓpōnē: ipm̄ Socratē pri⁹ concipere ſubiectū. deinde copulā. ⁊ demū predicatū. ⁊ per ꝯñs tres format inultimatos cōcept⁹: ex q̄bus ipa tota ꝓpō inultimata cōponit̄.

Ad hanc replicam reſpondeo concedendo experientias adductas: nego tamen eē notum ꝑ experientiā ex noticijs diſtinctis ſubiecti: copule: ⁊ predicati vocalis vel ſcripte ꝓpōnis cōfici aliquā mentalē inultimatam ꝓpōnē. Sit igit̄ ꝓ hac parte hec reĺa notanda. ¶ Oīs cōceptus inultimat⁹ ē q̄litas ſimplex nō cōpoſita ex pluribus diuerſaꝝ rōnū q̄litatib⁹. Et ſi obijtias: tūc ſeq̄ret̄ quēlꝫ talē eē terīn incōplexū. Ad hoc dico negādo ꝯñiaꝫ. Nā cōplexio in ſcriptis vocalib⁹ ⁊ mētalib⁹ inultimatis debet attendi ex parte vltimatoꝝ. ¶ Poſſet inq̄ri in hac pte: vtrū Socrates ſucceſſiue legens hanc ſcriptam ꝓpōnem hō ē buf formet vnam noticiā intuitiuam totalis ꝓpōnis: aut tres noticias: puta ſubiecti copule ⁊ predicati: vel quattuoꝛ noticias: duas. ſ. duaꝝ ſyllabaꝝ huius termini hō. ⁊ alias duas copule ⁊ predicati. vel decē noticias decē lraꝝ in ꝓpōne data inuentaꝝ. Eadē oīo via inquiri pt̄ in vocali ꝓpōne. ¶ Hoꝝ diſſolutio dimittit̄ impn̄tiaꝝ: q2 paulo peritioꝛes exigit auditoꝛes. Videbit̄ tn̄ deo duce in quarta ſectiōe nr̄e dialectice artis.

Ad confirmationeꝫ rn̄deo: admiſſa impoſitione huius termi buf: concedendo ipſum ſubordinari duobus conceptibus inultimatis: quoꝝ alter eſt nālis ⁊ eq̄ ſimilitudo huius termini buf. Alter vero conceptus eſt naturalis ⁊ diſtincta ſimilitudo hoꝛum teroꝝ angel⁹ angelus ⁊ ſimilium. Et nego hanc eandem taliuꝫ teroꝝ naturalem ſimilitudinē eſſe cōceptū vltimatū. ¶ Et ſi arguas: ille concept⁹ eſt naturalis ſimilitudo reꝝ ad placitū ꝓpe ſignificataꝝ ꝑ aliquē termi: ergo eſt concept⁹ vltimat⁹. Rn̄deo negādo ꝯñiaꝫ: oportebat enī ad inferēdū illā ꝯñs: ſumere cum añte hoc totum: puta ⁊ talis conceptus non ē naturalis ſimilitudo termi aut teroꝝ diſtincta. ⁊ tūc ꝯñia eſſet bona: ſed añs eſſet falſum pro hac ſecūda pte. Sequit̄ coꝛolarie hanc vocē cōcept⁹ duobus inultimatis cōceptib⁹ ſubordinari: quoꝝ alter eiuſdē vocis ē eq̄ ſimilitudo. Alter vero eſt diſtincta omnium conceptuum ſimilitudo. Et q̄uis alij dialectici aliō cēſeant in hac pte. dicentes tales conceptus eē vltimatos ⁊ etiam inultimatos: hoc tn̄ nō me mouet: poſtq̄ nullā concludentem rōnē aſſignāt.

Dubitatur primo vtrum hoc totū oīs hō eſt aīal ſit cōcept⁹ vltimat⁹ vel inultimatus: ſuppoſito ꝙ illa dictio oīs accipiat̄ in mēte nō vltimata: ſcḋm ſignificationē quā hēt ad placituꝫ diſtributiue: ⁊ hoc totuꝫ hō eſt aīal capiatur in mente vltiata. ¶ Ad iſtud dubium quidaꝫ nouelli ſcriptoꝛes nugas nouas adducunt: dicunt enim hoc aggregatum omnis homo eſt animal in caſu: ꝙ nec eſt terminus mentalis vltiatus: nec ter⁹ mentalis inultimat⁹: ſed bene verū eſt ꝙ eſt ter⁹ mentalis mixtus. Secūdo mō vn⁹ coꝝ rn̄det: datā ꝓpōnē eſſe terīn mētalē inultiatum: ⁊ dicit: ꝙ ſufficit ad aliquē terīn eē inultiatum: ꝙ vna eius ꝑs principalis ſit cōceptus inultimatus. Hec ē eoꝝ ſuccinta rn̄ſio. Succinte tn̄ ꝓbat̄ nihil valere. Implicat enī contradictionē ex conceptu inultimato hui⁹ termi oīs ⁊ cōceptu vltimato hui⁹ ꝓpōnis hō eſt aīal aliquē terminū conſurgere: ꝫ̄ male cōcedunt: ꝙ erit ter⁹ mixtus: ⁊ ꝓpō vera. Et ꝙ implicet illud ꝓbat̄ ſic: conceptus inultimatus illi⁹ dictionis oīs eſt ſimpliciter ter⁹ cathegoꝛematicus. Nā in dialectica hec reĺa ē notanda. ¶ Oīs ter⁹ inultimatus eſt ter⁹ pure cathegoꝛematic⁹. Hinc ſequit̄ nullum ſyncathegoꝛema eē repibile in mente inultimata. Hec reĺa ſimul cū coꝛolario ab oī dialectico eſt cōcedēda. Tūc argumētoꝛ. Si iſta dictio oīs in mēte inultimata ē purum cathegoꝛema: ſequit̄: ꝙ nō mutabit itellectū ad talr̄ vel taliter diſtributiue accipiendum ſubiectū ⁊ confuſiue predicatum iſtius ꝓpōnis hō ē aīal. q̄m pari rōne oīno deberent concedere ex iſto tero oīs in ſcripto ⁊ iſta mentali hō eſt aīal hanc ꝓpōnē ꝯſurgere oīs hō ē aīal: qḋ nō mō ē a ꝓo alienū: verumetiam ab experientia. Dicamus igit̄ ad dubiū breuiſſime: ꝙ totū illud aggregatuꝫ oīs hō eſt aīal nullo mō ē ter⁹: ⁊ ꝑ ꝯñs nec cōplex⁹: nec incōplex⁹: nec mixt⁹: nec aliq̄s ali⁹. ¶ Sꝫ ſi peteres: ſi illa dictio oīs ſumat̄ in mente vltimata: vtrum hoc totum oīs hō eſt aīal dicatur ter⁹ vltimatus aut inultimatus. Rn̄deo ꝙ erit vltimatus. Et ſi in oppoſitum arguas: ſeq̄ret̄ ꝙ aliquis ter⁹ vltimatus caderet a ſua ſignificatione: quod impoſſibile eſt ſcḋm oēs dialecticos. Et ꝙ illud ſequat̄: oñdo ſic. Volo vt huic toti ꝓpōni anteponatur negatio negās pura hec negatio nō: tunc argumentoꝛ. Ante aduentuꝫ negationis hoc ſignum omnis ſignificabat diſtributiue: ⁊ non ſic ſignificat aduentāte negatione: igit̄ ipſum ſignum omnis cadit a ſua ſignificatione: aut ſaltē ab aliq̄ ſua ſignificatiōe cadit: ſed vtrumq3 eſt negandum: igitur. Ad hōc rn̄debit̄ in ſexta queſtione: in qua agitur de teris ſyncathegoꝛematicis.

Dubitatur ſecūdo: vtrum eidem inultimate propoſitioni pariter ⁊ vltimate iſte due propoſitiones homo homo eſt: homo eſt homo ſubordinentur.

Ad hanc dubitationem reſpondeo ꝑ duas ſequentes propoſitiones. ¶ Prioꝛ ꝓpō. Ille due propoſitiones diuerſis mentalibus inultimatis ſubordinant̄. Naꝫ poſtq̄ oꝛdo dictionum eſt diuerſus: conceptus inultimati debent eſſe diuerſi. ¶ Secunda propoſitio. Ille due ꝓpoſitiones eidem vltimate ꝓpōni ſubordinant̄ huic vꝫ hō eſt hō. cuius ſubiectum ⁊ predicatū ſunt eadem q̄litas ⁊ idem ter⁹ oēs hoīes repreſentās iuxta hanc reĺaꝫ inuiolabiliter obſeruādam ſaltem ſcḋm diſcurſum nature. ¶ Quādocunq3 ſunt duo accidentia ſolum numero differentia: non poſſunt eidē ſubiecto inherere: quī conſtituant aliquod vnuꝫ. Et q̄uis a pleriſq3 dialecticis poſita reĺa patiat̄ exceptioneꝫ: ita vt dicant eſſe intelligendam: quādo inter talia accidentia nō mediat aliquod ſyncathegoꝛema: ratione cuius vnum accidens ab altero eiuſdē ſpeciei ſeiungatur: hanc tn̄ exceptioneꝫ ⁊ alias quas ipi ponunt: non admitto. Teneo igit̄ ſimpliciter reĺam vniuerſalr̄ veritatē continere.

Contra ſecundam propoſitionem pariter ⁊ poſitā reĺaꝫ triplicit̄ argumētoꝛ. Et ꝑmo ſic. Sequeretur intellectum nō poſſe ſimul duo ſynonima vltimata aprehendere: ꝯñs eſt falſuꝫ. ſed ꝙ ſequat̄ probo. Nam ſi aliq̄ aprehendere poſſet: maxime eſſent iſta Socrates eſt homo: Socrates eſt homo: ſed hoc non eſt dicendum: quum ille due propoſitiones huic ſubordinent̄ Socrates eſt hō: ⁊ non duabus propoſitionib⁹ realiter diſtinctis: igit̄.

Secundo argumētoꝛ. Sequeretur ꝙ habita hac vltimata ꝓpoſitione hō eſt animal: intellectus non poſſet hanc vniuerſalē ꝓpōneꝫ efficere oīs hō diſputat: quī ſubiectū prioꝛis ꝓpoſitionis concurrat ad ꝓductionem huius actus omnis.

Tertio argumentoꝛ: Sequeretur hāc propoſitionem Socrates ē Socrates ſolis duobus teris: altero cathegoꝛematico ⁊ altero ſyncathegoꝛematico contare: ſed hoc videtur abſurdum: igit̄.

Ad hec tria argumēta reſpondeo vno verbo: concedendo illata: ⁊ concedo etiaꝫ ſi hec ꝯñia formet̄ a ſynonimo ad ſynonimū puta hō eſt. hō ergo hō eſt hō ꝙ antecedēs eſt ꝯñs. Et ſic ꝯñia formata eſt vnica noticia: ⁊ duo actus

Contra datam reſponſionem argumentoꝛ. Sequeret̄ ꝙ iſte due propoſitiones eſſent ſynonime hō eſt hō. hō eſt. Quarum prioꝛ eſt ꝺ tertio adiacente: ⁊ poſterioꝛ de ſecundo: hoc tn̄ eſt falſum ex ſe: Nam nullus dialecticus conceſſit duas ꝓpōnes eē ſynonimas: quaꝝ extrema non ſunt ſynonima. Notū enim eſt predicata illarū duarū ꝓpōnum non eſſe ſynonima: bene q̄dem ſubiecta. Sed ꝙ illud ſequat̄ ꝓbat̄ ſic: hec ꝓpō hō eſt hō huic mentali ſubordinat̄ hō ē: ſꝫ eidē mētali oīno etiā ſubordinatur hec ꝓpō hō eſt: ꝫ̄ ille due ꝓpōnes ſunt ſynonime: quod erat probandum.

Ad iſtam replicam reſpondeo: negando has duas ꝓpōnes hō eſt hō hō eſt (intelligo ī voce vel in ſcripto) eē ſynonimas: ⁊ nego ꝙ eidem mentali ſubordinent̄. Bene verum eſt ꝙ hec ꝓpō hō ē huic ſubordinatur: hō eſt. ⁊ altera huic: hō eſt. in qua illa copula: eſt: nō eſt eiuſdē rationis cum illa copula: eſt: in altera. Nam copula verbalis: eſt: correſpondēs copule hui⁹ vocalis hō ē hō ē purum ſyncathegoꝛema. ſed copula verbalis: eſt: correſpondens copule verbali hui⁹ ꝓpōnis hō ē nō ē ſyncathegoꝛema: immo ter⁹ cathegoꝛematicus oīa entia mundi ſignificans. Quare ratione illaꝝ copulaꝝ ille propoſitiones mētales differunt ſpē: nec aliquo mō ſunt ſynonime. Bene verū ē ſubiecta eſſe ſynonima: ſed predicata nō. Sicut nec copule verbales. Nā ī altera illaꝝ copula v̄bal' hēt virtutē copule ⁊ predicati: ⁊ exercet officium copule ⁊ predicati. In altera vero ſubiectum hēt virtutē ſubiecti ⁊ predicati: ⁊ exercet officiū ſubiecti ⁊ predicati. Et ſic patet ad replicaꝫ ſolutio. Nec

non ad motam dubitationem.

¶ Dubitatur tertio: vtrum quilibet conceptus reflexus ſit conceptus inultimatus ⁊ intuitiuus ſignificans ea omnia: que per directū conceptum ſignificantur.

¶ Ad hoc dubium reſpondeo ꝑ tres ꝓpoſitiones. ¶ Prima ꝓpō. Omnis conceptus reflexus eſt mentalis inultimatus. Nam oīs talis eſt naturalis ſimilitudo termini aut terminorum diſtincta. Et ſi obijcias: conceptus q̇ hētur de aliquo conceptu ⁊ de aliqua anime paſſione puta gaudio eſt reflexus: ⁊ tñ non eſt inultimatus: quum non ſit naturalis ſimilitudo termini aut terminorum diſtincta: igitur ꝓpō poſita eſt falſa. ¶ Ad hoc rñdeo negando talez cōceptū eſſe reflexum: poſtq̄ nō eſt diſtincta termini aut terminoꝝ ſimilitudo. Dico igitur datum conceptum eſſe directum. ¶ Secunda propō. Aliq̄s conceptus reflexus eſt intuitiuus: ⁊ aliquis abſtractiuus. Nam omnis ille conceptus q̇ habet̄ de conceptu pñti aut preſentibꝰ vt pñres ſūt: dicitur intuitiuus. Ille vero conceptus qui hētur de conceptu vel conceptibus non exiſtentibus aut de exiſtentibus conceptibus ſed non vt exiſtentes ſunt: vocat̄ abſtractiuꝰ. iſtoꝝ exēpla facilia ſunt. ¶ Tertia propoſitio. Aliquis eſt conceptus reflexus ſignificans aliq̄: que proprie ꝑ directum conceptum ſignificant̄. Et aliquis eſt reflexus qui nulla ſignificat: que proprie per directum conceptum repreſentantur. Hec propō quoad eius partem priorem probatur: hic cōceptus: conceptus: eſt reflexus: quum ſit diſtincta conceptuū ſimilitudo: ⁊ ſignificet aliqua q̄ ꝓpe per directum conceptum omnium accidentiuꝫ ſignificantur. ⁊ probatur eadem propō quo ad eius poſteriorem partem: conceptus reflexus q̇ habet̄ de noticia Socratis ſolum proprie talez noticiam repreſentat: ⁊ nullo modo ipſum Socratem ſignificat: quum nulla penitus apparet ratio: q̄ Socratem debeat repreſentare. Patet igitur ad dubitationem per tres poſitas ꝓpoſitiones diſſolutio.

¶ Poſſent in hac parte moueri multe tales dubitatiōes: vtrum eadem materia in vnico loco pluribus aīs informata quelibet noticia ab vna aīa producta producat̄ etiam a q̄uis aīa. De ſenſitiuis enim noticijs videtur difficultas: ſꝫ adhuc maior de intellectiuis: quũ puriores dicantur noticie. ¶ Dubitaret preterea q̇ſq̄: corrupta ſemel noticia Platonis in aīa Socratis vtrum deus reproducta iteꝝ eadem noticia poſſet ipſam ponere inheſiue in aīa Socratis: ac erat antea. ¶ Ad iſtas dubitationes ⁊ pleraſq̄ alias non rñdeo impreſentiarū: q2 ſunt aliquo mō a nr̄o ꝓpoſito aliene: videbunt̄ tñ in quarta ⁊ quinta ſectionibus: in quibus termini mentales diffuſius diſputabuntur.

¶ Prima concluſio. Naturalis ſimilitudo huius termini hō eſt conceptꝰ inultimatꝰ: ⁊ tñ indiſtincte oēs hoīes ſignificat. Nam ad placitum oēs tales repreſentat. ¶ Sed forte peteret aliquis vtrum talis conceptꝰ dicatur inultimatus aut vltimatus: ⁊ hoc in quantum ſignificat ad placitum oēs hoīes. ¶ Ad hoc rñdeo negatiue: non enim hēo ꝑ inconueniēti aliquē termī eſſe ſignificatiuū: q̇ tñ nec eſt ſcriptus: nec vocalis: aut mentalis ſꝫm talē ſignificationem.

¶ Secunda concluſio. Aliquis eſt conceptus inultimatus: cui non correſpondet aliquis terꝰ ſcriptus aut vocalis: pbat̄. Naturalis ſimilitudo hoꝝ teroꝝ hō: angelus: eſt inultimatꝰ cōceptus: ⁊ tñ ei nō correſpondet ſcriptus terꝰ nec vocalis. Naꝫ hoc totū hō angelus: nō ē terꝰ ſꝫ teri. Et ex hoc ſequit̄ nō termī ſubordinari tero. Et ſi dicas: ſequeret̄ pari rōne aggregatum ex vno lapide ⁊ iſto tero hō conceptui inultimato ſubordinari. Rñdeo negando illatū: dico igit̄ datum aggregatum ſubordinari conceptui vltimato: pro quanto tale aggregatum nec ē terminus nec termini.

¶ Tertia concluſio. Nullus conceptus inultimatus fieri p̄t vltimatꝰ: nec ediuerſo. Nā oppoſito huius concluſionis dato facile ſeq̄ret̄: termī mentalē cadere a ſua ſignificatiōe. Et q̄uis multi dialectici diſſentiant ab hac nr̄a cōcluſione: non tñ adducunt cogentē rōnē: immo potius inuoluunt inconuenientia ꝑ rōne.

¶ Terminus.

Significatiuus. Non ſignificatiuus.

Erminꝰ ſignificatiuus eſt terꝰ aliquid: aliqua: vel aliquo modo proprie repſentans. ⁊ tales ſunt iſti teri hō: populus: ⁊ iſtō ſignum omnis.

Proprie ſignificant termini mētales etiam omnes termini ad placitum ſignificātes.

¶ Terminus nō ſignificatiuus eſt terminus nihil nec aliqua nec aliquo modo ꝓprie repreſentans: ⁊ tales ſunt quelibet littera: ⁊ iſte dictiones buf: baf. ⁊ cōſimiles.

Q ueritur quarto: vtrum diuiſio termini in terminum ſignificatiuum ⁊ terminum non ſignificatiuum cum membroꝝ diffinitionibꝰ ſit a nobis ſufficienter in textu aſſignata.

¶ Primo notandum eſt pro huius queſtionis declaratione: q̄ iſte terꝰ terꝰ qui diuiditur: ſumit̄ in toto ſuo ambitu vt oēm termī cōphendat. ſꝫm q̄ in prima queſtione data eſt de eo diffinitio dicendo. Terꝰ eſt pars enunciationis completa. Eſt igit̄ aduertendum q̄ ſignificare in propoſito nihil aliud eſt q̄ aliquid aliqua vel aliqualiter potētie cognitiue repreſentare. Dico potencie cognitiue ⁊ non intellectiue: vt aīalia cuncta comprehendantur in quibus vis cognoſcendi atq̄ potentia inuenitur: perinde ac ſi in ipſis rōnalibus aīalibus atq̄ āgelicis intellectibus. cognoſcunt. n. canes ⁊ noticias formāt q̄ plurimas: vt docet experientia. cognoſcunt pariter elephanti. Nam de ipſis legit̄: quendaꝫ fuiſſe inuentum elephantum: qui non modo in lectione fuit edoctus: verumetiam in ipſis litterarijs elementis depingēdis. vnumquodq̄ igit̄ aīal habet potentiaꝫ ad aliquid cognoſcendū. Aduerte inſuper q̄ q̄uis repreſentare loco generis ponatur in data diffinitione: non tñ ponitur tanq̄ terꝰ cōmunior: ſꝫ ſolum tanq̄ clarior: conuertuntur enim ſignificare ⁊ repreſentare. Quare autem ponuntur he particule aliq̄d aliqua ⁊ aliqualiter in data diffinitione ⁊ in diffinitionibus date diuiſiōis: ſatis patet ex multis ante dictis.

¶ Secundo notandum eſt: duplex eſſe ſignificare: Alterum eſt formale: Alterum vero inſtrumētale. Formaliter ſignificare eſt eſſe cōceptum rei vel rerum aut actum ſyncathegorematicum aliqualiter repreſentans: ⁊ hec ſignificatio que formalis eſt: ſolis mentalibꝰ terminis competit. Nam quiſq̄ mentalis terminus mentis forma nuncupatur. Significare inſtrumentaliter eſt eſſe inſtrumentū quo aliquis terminꝰ mentalis procreatur. ⁊ hoc modo dicimus terminos ſcriptos atq̄ vocales necnon pleroſq̄ inultimatos conceptus eſſe inſtrumenta quibus mentales intellectiones generantur. Sunt adhuc duo alia ſignificare ab alijs dialecticis aſſignata. Puta ſignificare obiectiue: ⁊ effectiue ſignificare. Significare obiectiue eſt eſſe obiectum quo aliq̄s terminus mentalis producitur. Et hac ſignificatione vnumquodq̄ ens mūdi poteſt ſignificare: poſtq̄ quodlibet tale p̄t eſſe obiectum alicuius noticie producende. Significare effectiue eſt eſſe cauſam efficientem alicuius procreande noticie: ⁊ hoc modo fatendum erit animam rationalem effectiue ſignificare: quando effectiue concurrit ad alicuius noticie productionem. Sed reuera hec duo poſteriora ſignificare abuſiua ſunt ⁊ parum accommoda ſpeculationi preſenti. ¶ Ueniendo igitur ad textualium diffinitionum declarationem: ſola hec particula proprie eſt elucidanda. Unde omnis ille terminus ⁊ ſolum talis ſignificat prope: qui aliquid aliqua vel aliqualiter aliud a ſe ⁊ ſibi ſimilibus repreſentat. naturaliter ſi fuerit mētalis. ⁊ ad placitum ſi ſcriptus aut vocalis extiterit: diuini ⁊ angelici termini atq̄ mixti ſi ponātur: ſuo diuerſoq̄ modo proprie repreſentant. ¶ His notatis pono titulo queſtionis hāc concluſionem reſponſiuam. diuiſio termini inſignificatiuum ⁊ non ſignificatiuum cum membroꝝ diffinitionibus ē bona: ⁊ a nobis rectiſſime aſſignata.

P Rimo ⁊ principaliter argumētor impugnando diffinitionem termini ſignificatiui. In illa diffinitione ponitur hec particula: aliqua: ſuperflue: ergo diffinitio eſt nulla. conſequentia ē manifeſta: ⁊ aſſumptum probatur. Non eſt dabilis terminus aliquis qui ſignificet aliqua: q̇n ille terminus ſignificet aliquid: ergo ſufficiebat particula illa aliquid cum ceteris particulis diffinitionis nō poſita hac particula aliqua. nota eſt conſequentia. ⁊ antecedens probatur. Nam ſi aliquis terminus aliqua ſignificaret ⁊ non aliquid: maxime eſſet hic terminus populus: ſed hic terminus populus ſignificat aliquid: quum ſeipſum terminum ſignificet: qui eſt aliquid: igitur antecedens eſt verum. ⁊ ſic relinquitur ꝓbatum intentum.

¶ Confirmatur. Iſte terminus chimera

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

eſt terminus ſignificatiuus:⁊ tamen nihil nec aliqua nec aliqualiter repreſentat: igitur diffinitio nulla eſt. Conſequentia eſt nota cum priori antecedentis parte:⁊ poſterior pars probatur. Dato oppoſito ſi repreſentaret aliquid aliqua vel aliqualiter: aut illud eſſet poſſibile: aut impoſſibile:neutrum iſtorum eſt dicendum: igitur poſterior antecedentis pars erat vera. Patet conſequentia.⁊ antecedens pro parte priori.⁊ poſterior probatur ſic. Imprimis non repreſentat aliqualiter poſſibile nec impoſſibile: vt notũ eſt:quoniam chimera non eſt terminus ſyncathegorematicus.⁊ ꝙ non ſignificet aliquid poſſibile:nec aliqua poſſibilia:probatur. Chimera ſolum ſignificat chimeram:ſed nulla talis chimera eſſe poteſt:ergo nullã rem poſſibilem aut res poſſibiles ſignificat.⁊ ꝙ nullum impoſſibile aut impoſſibilia ſignificet probatur. Nihil eſt nec eſſe poteſt in rerum natura niſi illud ſit poſſibile:Etiam nulla ſunt nec eſſe poſſunt niſi poſſibilia:ergo nullum impoſſibile nec aliqua impoſſibilia ſignificat chimera. Quod erat probandum.

¶ Ad primum principale reſpondeo: negando hanc particulam:aliqua:ſuperflue poni in diffinitione termini ſignificatiui: ⁊ concedo ꝙ ponitur propter terminos collectiuos: quemadmodũ ſunt iſti termini populus.plebs.gens ⁊ alij huiuſmodi. Et quum arguis:hic terminꝰ populus ſignificat aliquid puta ſeipſum terminum:igitur propoſitum. Ad iſtud reſpondeo dupliciter:prius dato ꝙ populus in ſignificando ſe aliquid ſignificet:hoc eſt cõcedendum inultimate.ſed ſi vltimate capiatur ille terminus: ſiue pſonaliter. Dico ꝙ ſignificat aliqua:⁊ non aliquid. Secundo modo reſpondeo: negando ꝙ in ſignificando ſe aliquid ſignificet:⁊ loquor de iſto termino:populus:in ſcripto. Nã ille terminus in ſic ſignificando:ſeptem litteras repreſentat:que ꝗuis componãt hunc terminum populus;non tamen aliquam rem efficiũt. Et ita patet hunc terminum populus in ſcripto vtrauis ſignificatione terminum collectiuum eſſe.

Contra vtrãqꝫ ſolutionẽ argumẽtor: probando ꝙ populus aliquid ſignificet vltimate. Et pono caſum ꝙ Socrates in decem locis ponatur ſatis propinquis. Tunc argumentor ſic. Socrates in decem locis poſitus eſt populus:⁊ Socrates eſt vna res:ergo populus non modo vnam rem ſignificat:verumetiam pro vnica re ſupponit. Quod eſt contra negatum. Et ſupponimus pro argumento vnum verum: videlicet.ꝙ decem homines efficiant populum: ⁊ nõ pauciores. Benequidem plures. Nam ſi decẽ ſufficiunt:a fortiori viginti.⁊ conſequenter.

¶ Ad iſtam replicam reſpondeo admiſſo caſu. Negando ꝙ Socrates in decem locis poſitus efficiat populum:⁊ hoc:quia de ratiõe populi ẽ:ꝙ ſit diſtinctio realis inter populi ſuppoſita:qualis non eſt in illo caſu.

¶ Contra iſtam ſolutionem argumẽtor. Sit Socrates in vno loco integer:⁊ eius materia in decem decimas ſiue equales partes ſecetur.⁊ quelibet dcima in loco diſtincto a loco cuiuſlibet alterius ponatur:⁊ quelibet talis informetur eadem anima Socratis:ſic:vt ex qualibet earum cum anima Socratis vnus homo efficiatur. Tunc ſic argumentor: in illo caſu illi decem homines efficiunt populum:⁊ illi decẽ homines ſunt Socrates.ergo Socrates eſt populus.⁊ per conſequens illa dictio populus de ſignificatione vltimata aliquid ſignificat:ꝙ erat probandum.

¶ Ad iſtam replicam reſpõdẽt aliqui admiſſo caſu:concedendo Socratem in decem locis poſitum eſſe populum. Etiam concedunt illos decem homines (ꝗuis ſint partiales) populum efficere:⁊ ſic concedunt:ꝙ hec dictio populus aliquid ſignificat perſonaliter. ¶ Aliter ⁊ mea ſententia melius reſpondeo:ꝙ in illo caſu nec Socrates in decem locis poſitus nec illi decem homines efficiunt populum. ⁊ ratio eſt: quia de eſſentia populi eſt ſit realis diſtinctio inter ſuppoſita:quequidem diſtinctio realis ſumẽda eſt in pſentiarum ex parte animarum: ⁊ ita patet qualiter nec in priori caſu nec in poſteriori eſt concedendum populum reſultare ex poſitione Socratis in decem locis:aut ex diuiſione materie eius in decem partes cum informatiõe earundem. Quod autem decem homines ⁊ nõ pauciores efficiant populum:⁊ ꝙ tales debeãt realiter eſſe diſtincti:⁊ ꝙ eorum diſtinctio eſt ſumenda ex parte animarum facile deduci poteſt ex libro Geneſeos capite decimo octauo:vbi Abrahã orans deum ne quinqꝫ ille vrbes puta Sodoma Gomorra ⁊ reliqꝫ tres ſubuerterentur:ita inquit. Nunquid perdes iuſtum cum impio? Si fuerint quinquaginta iuſti in ciuitate peribunt ſimul.⁊ nõ parces loco illi ꝓpter quinquaginta iuſtos ſi fuerint in eo. Deinde paulo

inferius in textu habetur. Dixitqꝫ dominus ad eum:ſi inuenero Sodomis quinquaginta iuſtos in medio ciuitatis,dimittam omni loco ꝓpter eos. Reſpondit Abraham dicens. Quia ſemel cepi:loquar ad dominum meum quũ ſim puluis ⁊ cinis. Quid ſi minus quinquaginta iuſtis quinqꝫ fuerint delebis propter quadraginta quinqꝫ vniuerſam vrbem: Et ait. Non delebo:ſi inuenero ibi quadraginta quinqꝫ. Rurſumqꝫ loquutus eſt ad eum; Si autem quadraginta inuenti fuerint:quid facies? Ait: Nõ percutiam propter quadraginta. Ne queſo inquit indigneris domine ſi loquar. Quid ſi inuẽti fuerint ibi triginta? Reſpondit non faciaꝫ: ſi inuenero ibi trigĩta. Quia ſemel ait cepi loquar ad dominum meum: Quid ſi inuenti fuerint ibi viginti? Dixit; Non interficiam propter viginti. Obſecro inquit ne iraſcaris domine ſi loquar adhuc ſemel. Quid ſi inuenti fuerint ibi decẽ? Dixit: Non delebo propter decem. Itaqꝫ ſanctus ille pater Abraham cognoſcens numeruꝫ hominum denarium eſſe requiſitum ad populi conſtitutionem:ſubticuit:poſtꝙ ad denarium vſqꝫ numerum deſcendit. Et Nicholaus de lyra ſuper hoc paſſu dicit. Vltra vero decem non deſcendit. Decem enim homines ⁊ non pauciores efficiunt populum. Hinc deducitur: nulluꝫ oppidum amplamue vrbem eſſe iuſtam:niſi decem homines ſiue decem anime inueniãtur in ea iuſte. Subſequitur vnam animam non ſufficere:ꝗuis in decem locis poſita ſit:⁊ cum decẽ diuerſis materijs informatiue ſe habeat ad iuſtificandum aliquam vrbem pariter ⁊ ad efficiendum populum. Et ꝗuis dictuꝫ ſit de hoc t̃rõ populus ꝙ nihil ſignificat:non tamen propterea de quolibet t̃rõ collectiuo id eſt fatendum.

¶ Dubitaret aliquis.vtrum ſi decem homines penetratiue ponerentur:populum conſtituerent. ¶ Secundo dubitatur ſi decem homines adeo diſtanter a ſe inuicem ponerentur: ꝙ quilibet eorum a quolibet alio centuꝫ miliarijs diſtaret:vtrum ex eiſdem decem hominibus populus conſurgeret. ¶ Tertio dubitatur vtrum populus dicatur de decem leonibus vel equis: quemadmodum de decem hominibus. Et eodem modo peteretur:vtrum ex quinqꝫ hominibus ⁊ quinqꝫ leonibus populus aliquis conſurgat.

¶ Ad iſtas tres dubitationes reſpõdeo per ordinem.⁊ primo ad primam. Dicendo ꝙ ſi decem homines penetratiue ponantur: non efficiunt populum:⁊ hoc ſm ſententiam popularem. Nam ille terminus populus ſm communem modum concipiendi de materiali ſignificat ⁊ ſupponit pro decem hoibus ad minus: ⁊ cognotat realem ad inuicem diſtinctionem:pariter ⁊ debitam propinquitateꝫ. Quia enꝫ nullus iudicaret:ſi decem homines ponerentur penetratiue eoſdem eẽ decem ſed dumtaxat eſſe vnum hominem:ideo tales decem homines nõ efficiunt populum. In rigore autem ⁊ vero hominum iudicio re tamen plane intellecta fatendum ẽ:decem homines penetratiue poſitos populum conſtituere. ¶ Ad ſecundaꝫ dubitationem conformiter reſpondeo:ꝙ tanta, diſtantia ac ipa dubitatio ponit impedit:ne illi decẽ homines dicantur populus.ſed opus eſt in debita diſtantia comprehendantur. Et ſi petas quanta eſt illa debita diſtantia:reſpõdeo:ꝙ erit vna diſtãtia qua aliquis populus poſſit dignoſcere illos homines eſſe debite propinquos vt conſtituant populum. Nec dabilis eſt maxima diſtantia que ſic.aut maxima que nõ.vel minima que ſic.aut minima que non.ꝗuis aliqui dialectici vltimum membrum aſſignent. Ex hac ſolutione ſequitur:hunc terminum populus eẽ cognotatiuum. Materiali namqꝫ ſignificatiõe quoſqꝫ decẽ homines ſignificat:⁊ quotlibet plures. Et de cognotatione debitam earundeꝫ propinquitatem importat. ¶ Ad tertiaꝫ dubitationẽ reſpondeo:ꝙ populus virtute ſue impoſitionis de ſolis hominibus dicitur. Et ſi qñdoqꝫ d̃ brutis dicatur:hoc erit analogice:⁊ per quandam ſimilitudinem:atqꝫ abuſiue.

Peteret forte aliquis:poſtqꝫ populus decem homines ſignificat vtrum quemlibet eoruꝫ ſignificet:⁊ ſi ſic:habetur propoſitum: videlicet ꝙ populus aliquid ſignificat. ¶ Ad iſtud reſpondeo:concedendo ꝙ populus quemlibet hominem contentum in populo ſignificat incõfuſo.⁊ non indiſcreto.quemadmodum concedit: ꝙ viſio. A.albedinis:quamlibet parteꝫ. A.albedinis ſignificat ſeu repreſentat inconfuſo.⁊ nullo pacto indiſcreto. Itaqꝫ volo dicere hunc terminum populus quemlibet hominem popularem ſignificare in communi:ꝗuis nulluꝫ hominem ſimpliciter ſignificet. Nec valet hec conſequentia:populus hunc hominem ſignificat in communi:ergo populus hunc hominem ſignificat vtrobiqꝫ Socrate oſtenſo. Arguitur enim

in data conſequentia a reſtricto ad deligatum. Quare non oportet vniuerſaliter modum talē arguendi eſſe bonū. Et ſic notum relinquo termīos pure collectiuos nihil ſignificare ea ſignificatione qua collectiui dicuntur. ſed ſolum aliqua repreſentant.

¶ Iterum forſitan quereret aliquis an hic terminus homo ſoluz aliquid ſignificet: aut indiferenter aliquid ⁊ aliqua repreſentet. ⁊ vniuerſaliter de quolibet termino communi ſingularis numeri hec petitio haberi poteſt. ¶ Ad iſtam petitionem reſpondeo per duas propoſitiones. Prior propoſitio. Hic terminus homo quemlibet hominem in communi repreſentat: ⁊ nullum in ſingulari ⁊ diſcreto. hoc eſt nullum hominem ſignificat ſingulariť ⁊ diſcrete. In Socrate enim ratio hominis puta humanitas inuenitur: que ſi conſideretur in Socrate contracta ſeu indiuidua vel hoc aliquid: tunc dico nō ſignificari ipm hominem ſiue ipſam humanitatem ſic contractam. Socratez videlicet: per hūc terminuz homo. Si autē illa hominis ratio que in Socrate inuenitur ſcilicet humanitas conſideretur abſoluta ⁊ deligata: tunc fateor ipſam per hunc terminum homo ſignificari. Et ſic de vnaquaq; alia humanitate ſeu homine dicendum eſt. ⁊ ita patet hunc terminum homo aliquid ſignificare. ¶ Secunda propoſitio. Hic terminus homo plura ſignificat vnica tamen ratione. Nam hanc Socratis humanitatem ſignificat. ⁊ hanc Platonis humanitatem repreſentat. atq; omnium ceterorum hominum humanitates ſignificat. Non tamen eas diuiſas ſed collectas vnica intelligētia repreſentat. Nēpe ratio humanitatis que ī Socrate inuenitur eadem eſt cū rōne humanitatis: que in Platone habetur. ⁊ ſic patet ꝙuis multa ſignificet hic terminus homo: ea tamen colligit ſub vna ſpeculatione. Et ita patet ſimpliciter eſſe fatendū: hunc terminum homo aliquid ſignificare pariter ⁊ plura. Cum his omnibus que dicta ſunt: hec copulatiua conceditur vera. Hic terminus homo non hominem vel homines actu ſignificat: ⁊ tamen ſolum hominem ⁊ homines repreſentat. patet propoſitio. Naz materiam Ade q̄ fuit ⁊ eius animam que actu ſunt non homo vł homines hic terminus homo ſignificat. Hoc patet: quia quandoq; ipſas ſignificauit: ergo nunc ipſas ſignificat. Nam hec eſt natura omnium terminorum: vt ſi quandoq; aliquid ſignificauerint: illud ſemper ſignificēt. Intelligo vbi manent cum ſuis ſignificationibus. ſed ꝙ quādoq; hic terminus homo materiam ⁊ animam Ade ſignificauerit: relinquo notum: quoniam ipſuz Adam quem componebant: ſignificauit: ⁊ adhuc ſignificat: ergo ⁊ ipſas materiam ⁊ animam. intelligo collectiue. Nam diuiſiue falſum eſt ⁊ impoſſibile. Quum nulla ſit inuenibilis ratio: qua materiam aut formam ſignificet. ¶ Preterea dubitaret quiſpiam: vtrum hic terminus homines aliquid repreſentet ¶ Ad hoc reſpondeo hunc terminuz homines quemlibet hominem inconfuſo repreſentare: vti dicebatur de hoc termino populus. concedo inſuper: quemlibet hominez ſimpliciter ſignificari per hunc terminum homines: ⁊ per conſequēs aliquid ſignificatur: non tamen ſub ratione vt eſt aliquid: vł eſſe poteſt aliquid: ſed ſub ratione qua quilibet homo eſt hō vel homines in potentia: homines inquam totales. Et non ſic de populo dicendū eſt. Nam quia fieri non poteſt vt ex aliquo fiat populus. ideo hic terminus populus nihil ſignificat. ¶ Notabis tamen pro ampliori dictoruz declaratione ſequentes propoſitiones: Quaruz p̄ma eſt hec. ¶ Quilibet terminꝰ diſcretus numeri ſingularis rem partibilem ſignificans aliquid repreſentat pariter ⁊ aliqua: quorum nullum ſignificat. Exemplum. Hic terminus Socrates aliquid partibile ſignificat: puta Socratem: ⁊ per conſequens aliquid repreſentat: etiā aliqua: videlicet duas Socratis medietates: q̄rum nullam datus terminus repreſentat. Qđ ſi aliquis terminus diſcretus numeri ſingularis aliquid impartibile ſignificat: tunc talis terminus ſolum aliquid ſignificat. ⁊ talis eſt hic terminus Michael. Hec prima propoſitio recipiatur pro terminis diſcretis numeri ſingularis ⁊ abſolutis. ¶ Secunda propoſitio. Quum nullus terminus diſcretus ⁊ abſolutus inueniatur numeri pluralis: dicendum eſt: omnem terminū diſcretuz ⁊ ſingularem pluralis numeri compoſitum ex terīs ſingularibus abſolutis numeri ſingularis ⁊ coniunctione: aliquid ratione partis ſignificare: ⁊ aliqua ratione totius complecti ¶ Tertia propoſitio. Omnis terminus cōmunis numeri ſingularis non collectiuꝰ ſiue ſit abſolutus: ſiue cognotatiuus aliquid ⁊ etiam aliqua ſignificat. Hec propoſitio probari poteſt diſcurrendo per ſingulos terminos communes numeri ſingularis ⁊ non collectiuos. ¶ Quarta propoſitio. Omnes termini pluralis numeri aliquid ⁊ aliqua ſignificant. probatur ꝓpō de terīs pluralis numeri nō collectiuis: quales ſūt iſti termini hoīes aīalia angeli ⁊ cōſimiles: qui non modo aliqua verumetiaz aliquid repreſentant. In iſtis ꝓpōnibus de ſolis terīs cathegorematicis loquimur. ¶ Ex omnibus iſtis que dicta ſunt: facile colligi poteſt: omnem terīm cōmunem numeri ſingularis ſynonimum eē cum ſuo plurali. ⁊ per ꝯñs rectus ⁊ obliquus ſynonimi reputantur. Sed hoc corolarium diffuſius ī vna ſequenti queſtione diſputabitur. ſatis eſt ipſum mouiſſe pro his auditoribus: qui paulo ceteris ſunt eleuatiores.

Ad confirmationem reſpōdeo: concedēdo hunc terīm chimera eſſe terīm ſignificatiuuz: ⁊ ſignificare aliquid ⁊ aliqua: immo quodlibet ens poſſibile ⁊ omnia entia poſſibilia. Et quiz arguis: chimera ſoluz ſignificat chimerā: ſ3 nulla chimera eſſe poteſt: ergo nullā rem poſibilem aut res poſſibiles ſignificat: rūdeo: negando cōſequentiā. Etiā altera que ſtatiz fit nihil valet. Hec eniz ꝯña eſt nulla. Nihil eſt nec eſſe poteſt ī rez natura: niſi illud ſit poſſibile: etiā nulla ſūt nec eſſe poſſunt niſi poſſibilia: ergo nullum impoſſibile nec aliq̄ īpoſſibilia ſignificat chimera.

¶ Peteret forte aliquis: poſtq̄z chimera oīa entia mūdi ſignificat: vtrū illa ſignificet abſolute: aut cognotatiue. ¶ Ad iſtam petitionē rūdeo per ſequentes ꝓpōnes. ¶ Prior propoſitio. Hic terꝰ chimera nec ſignificat: nec ſignificare poteſt: intelligo ſꝫm ſignificationē quā habent omnia entia mundi abſolute. probať hec ꝓpō. Oīs terꝰ cōis ⁊ abſolutꝰ ſignificat oīa ſua ſignificata rōne alicuius eſſentialis conuenientia inter ea inuente: ſ3 hic terꝰ chimera nō ſic ſignificat ſua ſignificata rōne alicuius eſſentialis conueniētie: ergo hic terꝰ chimera nō ē cōis ⁊ abſolutus: ⁊ ꝑ ꝯñs nō ſignificat abſolute ſua ſignificata. Cōſequentia illa eſt notiſſima: q2 in quarto ſecunde ⁊ maior ſupponitur vera ad p̄ſens: ⁊ minor probať. Oīa q̄ eſſentialiter cōueniunt: aut ſunt aut eſſe poſſunt: ſ3 nulle chimere ſunt aut eſſe poſſunt: ergo nulle tales eſſentialiter cōueniunt. Patet ꝯña in ſecundo ſecūde: Maior ſupponitur: ⁊ minor eſt nota: ergo concluſio vera: ⁊ ꝑ ꝯñs minor p̄cedentis erat vera. ⁊ ſic relinquiť pꝛior ꝓpō in veritate. ¶ Secūda ꝓpō ſequēs ex p̄cedenti: Chimera ē terꝰ cognotatiuus de materiali ſeu fundamētali eiꝰ ſignificatione qꝺlꝫ ens ⁊ cuncta mundi entia ſignificans: ⁊ ea oīa etiā de formali eius ſignificatiōe repſentat: ſ3 eo mō cū alijs aut ſeipis ſe hētia: qle ſeſe hēre ē impoſſibile. Verbi grā. Angeluz Michaelē chimera naturalř ſignificat: ⁊ formalř aīaz petri: vt Michaelē angelū informat: repreſentat: hec tū ſimul ſtare eſt impoſſibile: iō dicimꝰ hunc terīm chimera ſignificare impoſſibilia. Eodē mō Socratē naturalř ſignificat chimera: ⁊ formalř Platonē. vt p̃tē Socratis. qđ eſſe eſt impoſſibile. Et ſimili arte ī alijs infinitis modis fingēdi impoſſibilia diceť. ¶ Ex dictis primi ſequiť: ⁊ parti cū dictis ſtat hanc copulatiuam eſſe cōcedendā: chimera ſignificat impoſſibile: ⁊ qꝺlꝫ impoſſibile ſignificat chimera: ⁊ chimera ſignificat chimerā: ⁊ chimerā chimera ſignificat: ⁊ aliquod impoſſibile ſignificať ꝑ hūc terīz chimera: pꝫ ⁊ qlꝫ chimera ſignificať ꝑ hūc terīm chimera.

¶ Contra poſitū corolariū dupliciter argumentor: prius ſic: Improbādo veritatē huiꝰ: chimera ſignificat chimerā: pꝫ ⁊ huiꝰ: chimera eſt ſignificabilis: q̄ ſequiť ex p̄ori. Bene ſequiť. Oē ſignificabile eſt intelligibile: oīs chimera ē ſignificabilis: ergo oīs chimera ē intelligibilis. ꝯña eſt in p̄mo p̄nie. ꝯñs eſt falſum: ergo ⁊ añs: ſed nō ꝓ maiori: vt notū eſt: ergo ꝑ minori: ⁊ ꝙ ꝯñs ſit falſum ꝓbať: Nullū impoſſibile ē intelligibile: oīs chimera eſt impoſſibilis: ergo nulla chimera eſt intelligibilis. Patet ꝯña in ſecundo p̄nie. Totū añs eſt verū: ergo ⁊ ꝯñs: ſ3 ꝯñs ē cōtrarium huiꝰ: oīs chimera eſt intelligibilis: ergo iſta ē falſa. alř darenť cōtrarie ꝟe: qđ eſt īpoſſibile.

¶ Ad iſtā replicā rūdeo: concedendo p̄orem ꝯñaz prioriſticam: ꝯñs ⁊ añs. Cōcedo pariter ſecundam ꝯñiam: ſ3 nego añs pro maiori: hac vez nullum impoſſibile eſt intelligibile. ⁊ ſi eam ꝓbes hoc pacto: aliqđ impoſſibile non ē intelligibile puta hoc: Socrates eſt ⁊ nō eſt. ⁊ nō eſt maior rō de vno ꝙ de quolꝫ: igiť nullum tale le eſt intelligibile. Ad iſtud rūdeo negando iſtđ impoſſibile. Socrates eſt ⁊ nō eſt nō eē intelligibile: immo eſt intelligibile: quia volibile. poſſumus vtiq; velle Socratem eſſe ⁊ nō eſſe. ⁊ quiz nulla volitio ferať in incognitum: ſed oportet prius intelligatur qđ optandum eſt atq; volendum. habetur datum impoſſibile eſſe intelligibile. Bene verū eſt: ꝙ nō eſt intelligibile ꝑ aſſenſum Socratem eē ⁊ non eē: quiz impoſſibile ſit

plane cognitis terminis aſſentiri huic propoſitioni: Socrates eſt ⁊ non eſt. Sed ex hoc nõ ſequitur illud non eſſe intelligibile. Aliqui tamẽ dicunt: duplex eſſe impoſſibile: Alterũ explicãs contradictionem: quale eſt Socrates eſt ⁊ non eſt. Et alterum eſt implicans contradictionem: ⁊ tale eſt chimera. Et concedunt: nullum impoſſibile explicans contradictionem eſſe intelligibile: ſʒ bene quodlibet implicans contradictionem. Hanc eorum ſententiam non recipio: ſed ſto in priori ſolutione: quam dedi. Sunt autem dialectici: qui dicunt: eas omnes propoſitiones que in corolario habentur: veras eſſe: ſumendo ampliatiue hec verba: ſignificat. ſignificatur. ⁊ ſʒm hoc concedende ſunt iſte propoſitiones: chimera ſignificat deum. Socrates ſignificat angelos. Buf ſignificat tranſcendenter Prima propoſitio probatur. Bene ſequitur. Hic ter⁹ deus ſignificat deum. Hic ter⁹ deus eſt vel fuit vel erit vel poteſt eſſe vel imaginatur eſſe chimera: igitur chimera ſignificat deum: ⁊ pari arte alie propoſitiones conceduntur. Etiam iſte propoſitiones veniunt concedende: chimera intelligit hircoceruum. antichriſtus intelligit deum. ⁊ iſte negande: nõ chimera intelligit deum. nõ Socrates intelligit Platonẽ: ſi teneretur hoc verbum intelligo ampliatiue ad quinqʒ Sed reuera ⁊ meo iudicio ſaluo meliori hec omnia abſurda ſunt: videbũtur tamen latius in ea q̃ſtione: in qua de ampliatione dicemus.

❡ **Secundo contra poſitum corolariũ** argumentor. Sequeretur aliquam eẽ cathegoricam pure affirmatiuam veraʒ: cuius ſubiectũ nõ ſupponeret ex̃ cõmunes inſtantias. patet ꝺ hac propoſitione conceſſa. Chimera ſignificatꝛ per hunc terͥm chimera: cuius ſubiectuʒ nõ ſupponit: Quum de nullo ſit verum dicere: hoc eſt chimera: nec de aliquibus eſt verum dicere: hec ſunt chimera. ❡ Ad hoc reſpondeo negando ſequellam: immo ſubiectum date propoſitionis ſupponit ⁊ hec eſt vera: hoc eſt chimera. vna chimera oñſa: puta Socrate oñſo vt ſeipm informat. Sed: vt melius iſta intelligantur: aduertẽdum eſt: ꝙ quemadmodum ens dicitur abſolute tam de ſubſtantia: ꝙ̃ accidente. ſic eſſe indifferenter ⁊ abſolute dicitur tam de ente reale: ꝙ̃ꝺ ente rationis. Non videtur enim quare potius ens abſolute dicatur: ⁊ non eſſe. Dicendũ igiꝛ erit: vtrũqʒ abſolute dici: ⁊ ꝑ ꝯñs chimera vna demõſtrata: que eſt ens rõnis: hec redditꝛ vera: hec eſt chimera. Voco ens ratiõis omne id: qꝺ habet eſſe cognitum: hoc eſt per intellectũ. Nec inde ſequitur hanc eſſe concedendam: Sortes eſt chimera: ſicut nec iſtam antixp̃s ẽ chimera.

❡ **Secundo ⁊ principaliter argumentor** Hic terminus Socrates in hac ꝓpõne Socrates imaginarie eſt Plato Platonẽ ſignificat: ⁊ quodlibet mundi ens: ⁊ tamen nullum tale ſignificat proprie: quum non naturaliter nec ad placitum: ergo habita in notabilibus inſufficiẽter ſunt aſſignata. patet ꝯñia: ⁊ añs pro vtraqʒ ſui parte probatur ſic: ⁊ primo ꝙ Platonem ſignificet: ⁊ omnia entia mundi relinquitur notum authoritate fere omnium logicorum: ⁊ ꝙ non ſignificet ea entia proprie puta ad placitũ vel naturaliter: probatur. Ille terminus Socrates nunꝙ̃ fuit impoſitus ad ſignificandum omnia entia mundi ab aliquo impoſitore autentico: nec illa ſignificat ex conſuetudine: igiꝛ nullo modo ſignificat ad placitum. Sed ꝙ non ſignificet naturaliter: patet. Nam ille ter⁹ eſt vocalis: vt ſuppono: ⁊ ſoli termini mentales naturaliter ſignificant: loquor de ſignificatione ꝓpria: igitur Socrates nõ ſignificat naturaliter: ⁊ ſic relinquitur añs per ſui vtraqʒ parte probatum.

❡ **Confirmatur. Jmprobando vnuʒ qꝺ** tactum eſt in notabilibus de ſignificatione naturalꝛ communi terͥ. Si eſſet aliquis terminus: qui preciſe ſe naturaliter communiter repreſentaret: maxime eſſet iſta littera. A: ſed illa littera A. non preciſe ſe naturaliter communiter repreſentat: igitur non ex omni parte ſunt vera que ĩ notabilibus tangebantur. ꝯñia eſt nota. ⁊ añs probatur: ⁊ primo quo ad priorem partem non eſt difficultas. Naʒ illa littera. A. ſʒm omnes cõmuniter loquẽtes ſe preciſe repreſentat naturaliter communiter. ſecunda vero pars añis ꝓbatur ſic. Si illa littera. A. ſolum repreſentaret ſe naturaliter cõmuniter: ſequeretur: ꝙ oĩno codẽ modo apud oẽs eam ap̄hendẽtes ſe rep̄ñtaret: ſed hoc eſt falſum. Nam per experientiam cognoſcimus: ꝙ ſi illa littera. A. ab ignaro ruſtico ⁊ Socrate perito videatur: aliud veſtigium Socrates peritus de illa lr̃a. A. formabit: quaʒ ruſticus ignarus. Nam Socrates illam litterã aprehendet litteraliter. i. prout littera eſt: ⁊ nõ ſolum vt eſt atramentum. ſed ruſticus ignarus ſolius atramenti noticiam formabit. Quare concludendum eſt litteram illam. A. non preciſe ſe ipſam naturaliter communiter repreſentare: ⁊ per ꝯñs habetur propoſitum:

❡ **Ad ſecundum principale reſpõdent cõ**muniter loquẽtes. Qꝺ Socrates in hac propoſitione Socrates imaginarie eſt Plato Platonẽ ſignificat: ⁊ pariter quodlibet mundi ens. ⁊ negant ꝙ nõ ſignificet quodlibet tale ad placitum nec naturaliter. Si enim illa propoſitio Socrates imaginarie eſt Plato ſit in voce vel in ſcriptura: dicũt: ꝙ ad placitum ſignificat omnia entia mundi. Et quum arguitur: ille terminus Socrates nunꝙ̃ fuit impoſitus ad ſignificandum omnia entia mundi ab aliquo impoſitore autentico: nec illa ſignificat ex conſuetudine: igitur. Dicunt ꝙ Socrates ad placitum reſpectiue omnia entia mundi ſignificat: ita videlicet ꝙ q̃ñcunqʒ reſpicit copulam de imaginarie ſiue determinatam ab iſto aduerbio imaginarie: tunc omnia entia mundi ſignificat: ⁊ illa fuit primi aut alicu⁹ alterius impoſitoris voluntas. Seruant enim pro documento ⁊ regula certa omnem terminum poſitum in aliqua ꝓpoſitione in qua ponitur imaginarie ſiue imaginatur ampliatiue teneri ad quinqʒ temporis differentias. Et omnis talis terminus non modo omnia entia mundi ſignificat: ſed etiaʒ omnia poſſibilia ⁊ impoſſibilia repreſentat: virtute cuius ampliationis hec propoſitio eſt concedẽda. Chimera imaginarie ẽ Socrates: ⁊ alie cõſimiles propoſitiones: Etiam fatendum eſt: nullum eſſe terminum ſingularem reſpectu copule de imaginario.

❡ **Contra iſtud argumentor. Sequere**tur ſi illud eſſet verum ꝙ aliquis terminus vocalis ⁊ ſcriptus caderet a ſua ſignificatione ſiue ꝺpoſitione eiuſdem: hoc tamen falſum eſſe videtur: igitur ⁊ illa que dicta ſunt. ꝯñia ſatis eſt nota: ⁊ añs probo ſic. Jn iſta propoſitione Socrates imaginarie eſt Plato: ille terminus Socrates Platonem ⁊ omnia entia mũdi ſignificat: vt conceſſum eſt. Et ſi ab illa propoſitione hoc ſignum imaginarie remoueatur: non amplius ille termin⁹ Socrates Platonem ſignificabit: nec etiam omnia entia mũdi ſignificabit: vt ſatis conſtat: ergo habetur propoſitum.

❡ **Ad iſtud reſpondent concedendo illuʒ** terminum Socrates cadere a ſignificatione: q̃ Platonem ⁊ omnia entia mundi repreſentat: ſi deponatur illa particula imaginarie. Nec id debet reputari inconueniẽs. Nam ꝙ Socrates Platonem ⁊ omnia entia mundi ſignificet in ordine ad copulã ꝺterminatã ab hoc aduerbio imaginarie: h̄ ẽ ad placitũ reſpectiue: vt ꝓ⁹dictũ ẽ: ita vʒ ꝙ ſemꝑ illa ſignificat: q̃ñ reſpicit hunc terͥm imaginarie. ⁊ ꝑ oppoſitũ nõ ãpli⁹ ea rep̄ñtat: ſi deſinat reſpicere iſtud ſignũ imaginarie.

Cõtra hoc argumẽtor. ſeq̃retur ꝙ eẽt aliquis ter⁹ mẽtalis q̇ caderet a ſua ſignificatiõe: qꝺ tñ ab oib⁹ cõiꝛ ẽ negatũ. ⁊ ꝙ illꝺ ſeq̃tur: ꝓbo ſic. Capiaꝛ ĩ mẽte hec ꝓpõ ſocrates imaginarie ẽ Plato. Tũc ſic arguo: ſocrates platonẽ ſignificat: ⁊ nõ ad placitũ ꝗ̃ nalꝛ poſtꝙ̃ ẽ ter⁹ mẽtalis Si igiꝛ imaginarie deponaꝛ: q̃ro vꝉ ſocrates adhuc platonẽ ſignificabit: vꝉ nõ. ſi ſecundũ hẽꝺ ꝓpoſitũ. ſi vꝺ pͥmũ deꝛ. ſequiꝛ hũc terͥm ſocrates ꝑ ſe poſitum ĩ mẽte nõ eẽ terͥm ſingularem: qꝺ ipi negant ſicut negandum eſt.

Ad iſtꝺ rñdẽt. ꝙ accepta hac mẽtali ꝓpõne ſocrates imaginarie ẽ plato ſocrates platonẽ ſignificat: ⁊ depoſito imaginarie nõ ãpli⁹ platonẽ rep̄ñtat. Nec iꝺ ſequiꝛ ꝙ ſocrates cadat a ſua ſignificatiõe: nec a ſua ſignificatiõe cadat. Nã ſignificatio hu⁹ terͥ ſocrates ꝓp̄a ẽ ſocratẽ ſignificare ⁊ nihil aliud. Qꝺ ſi platonẽ ſignificet ĩ ordĩe adhũc terʒ imaginarie hoc ẽ reſpectiue ⁊ ĩp̄ropꝛe. ẽ. n. acõmodaticia illi terͦ ſocrates illa ſignificatio: q̃ platonẽ rep̄ñtat: iꝺ ꝙ ab illa tali ſignificatiõe cadat nullũ ẽ ĩcõueniẽs. Et ſic dicunt: ꝙ q̃ñ cõiꝛ cõcedũt dialectici terͦs mẽtales nõ poſſe cadere a ſuis ſignificationib⁹: ĩtelligunt: a ꝓprijs ſignificationib⁹ ⁊ nõ reſpectiuis ſiue acomodaticijs. Pʒ igiꝛ q̇d ad arm̃ ſit dicẽdũ ſʒm iſtũ rñdẽdi modũ: ❡ Alꝛ ⁊ mea ſnĩa ve ri⁹ quã cẽſent cõiꝛ loq̃ntes rñdeo ad formã arͥ: negãdo ꝙ ĩ hac ꝓpõne ſortes imaginarie ẽ plato ſortes platonẽ ſignificet. Et ad ꝓbati oneʒ q̃ adduciꝛ nego authoritatẽ logicoꝝ dicẽtiũ: ꝙ ſocrates ad imaginatiõeʒ qꝺlʒ ẽs mũdi ſignificat ❡ Et ſi ꝯtra illud arguas: ꝑ experiẽtiã cõmunẽ ⁊ popularẽ videm⁹: ꝙ hec ꝓpõ ſocrates imaginarie ẽ Plato cõiꝛ ꝯcediꝛ: ⁊ hoc nõ eẽt: ſi ſocrates platonẽ non ſignificaret. ❡ Ad iſtud facile rñdem⁹: ꝯcedẽdo hãc ꝓpõnẽ ſocrates imaginarie ẽ plato: ſʒ negam⁹ ꝙ iꝺ ꝯcedaꝛ: q2 platonẽ ſignificat hic ter⁹ ſocrates. ❡ Pro declaratione hu⁹ ſoluõis ẽ aduertẽdũ iſtas ſex ꝓpõnes eẽ eq̃ualẽtes. puta ſocrates imaginarie ẽ plato. ſocrates imaginaꝛ plato. So. ĩtelligiꝛ plato. ſocrates cognoſciꝛ plato. ſocrates ꝑcipiꝛ plato. ſocrates ap̄hẽdiꝛ plato Per pͥmã ꝓpõeʒ ꝺnotaꝛ: ꝙ ſocrates ſʒ imaginationẽ. i. ſʒ imaginẽ ſit plato. per imaginẽ nihil aliꝺ ĩtelligim⁹ ꝙ̃ noticiã. quñ igiꝛ formatur vna noticia cognotatiua naturalꝛ ſo

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

cratem repreſentās:⁊ formaliter ſiue de cognotatione ip̄m Socratem:vt eſt Plato. habetur ꝙ illa noticia repreſentabit Socratē eē Platonē ⁊ ꝑ ꝯn̄s Socrates ſ̄m imaginē dicet̄ plato. ⁊ ꝙuis chimerica dicat̄ illa noticia.nihil t̄n obeſt.Habet̄ igitur ꝓonis ꝓpōnis veritas:pit ⁊ oium aliaꝝ.Preterea lucidꝰ dici p̄t:ꝙ q̄lꝫ dataꝝ ſex ꝓpōnū reddit̄ vera h̄ita hac mētali ꝓpōne: Socrates eſt Plato:per quā aprehendo Socratem eē Platonē:⁊ per ꝯn̄s imaginor Socratē eē Platonē.Et ita dicendū erit:ꝙ ad veritatē illaꝝ ꝓpōnum poſitaꝝ. reꝗrit̄ ⁊ ſufficit:h̄eat̄ hec ꝓpō Socrates eſt Plato in mente vltimata.Et quēadmodum dictum eſt de illis ſex ꝓpōnibus:ita de reliq̄s oibus dici poteſt. Ex his q̄ diximus ſequit̄:oēꝫ ꝓpōnē in qua ponit̄ hoc aduerbiū imaginarie ſignificatiue:vl̄ aliqḋ verbū aliaꝝ quinq; ꝓpōnū:etiā ſignificatiue eſſe ꝯtingentē:⁊ nullo pacto neceſſariū. ¶ Tenemꝰ igit̄ ꝑ r̄ła generali:nullū tef̄m mentalē poſſe aut ꝑdere aut acꝗrere aliā ſignificationē ab illa quā h̄et natural̄r ꝓpriā:nec fatendū eſt: reſpectiuas illas ſignificationes q̄s fingunt cōit̄ loq̄ntes in mente inueniri.

¶ Ad confirmationem r̄ńdeo.concedendo totum id qḋ pretendit:vꝫ hāc l̄ faꝫ A ruſtico ignaro ſeip̄am naturaliter cōiter repreſentare:perinde ac vnaqueq; alia figura ſe natural̄r cōiter repreſentat. Socrati aūt pito ip̄a l̄ fa.A preter hoc ꝙ ſeip̄am naturaliter cōmuniter repreſentat:adhuc ſeipſaꝫ ſignificat l̄ fal̄r. Docet enim experiētia:ac rei veritas:ꝙ prolata iſta voce.A.ruſticus ignarꝰ ſolius vocis plate format conceptum.Socrates vero pitus nō mō vocis plate:verumetiā omnium talium ſcripturaruꝫ A:pıter ⁊ omnium conceptuum inultimatoruꝫ eiuſdem vocis.A.format noticiam.ſꝫ illa talis noticia inultimata dicetur. Nam vltimata eſſe non poteſt.Fuit enī hec vox.A.impoſita ad ſignificandum oēs cōſimiles voces:pıter ⁊ oēs huiuſmodi ſcripturas.A:necnon conceptꝰ vltimatos talium vocum ⁊ l̄farum.Sed ex hoc nō ſequitur:ꝙ ſit tefꝰ ſignificatiuus.Nam ad tefꝫ aliquē eē ſignificatiuum ſufficit ⁊ requiritur: ſignificet aliquid aliqua vel aliqualiter aliud a ſe ⁊ ſibi ſimilibus:⁊ hoc ad placitum:aut naturaliter.qḋ non contingit de ip̄a voce.A:nec de ip̄a l̄ fa.A.Ex his ſequitur de hac l̄ fa.A.duos conceptus poſſe formari in anima Socratis piti. Quorum alter abſolutus erit ⁊ ſingularis. Alt̄ vero cognotatiuus ⁊ cōmunis. Deinde ſi Socrates ip̄am l̄ fam.A aprehendat vt hoc aliq̄d: tunc ſimplex conceptus abſolutus ⁊ ſingularis formabitur ipſius l̄ fe.A.Qḋ ſi Socrates ipſaꝫ candem l̄ fam aprehendat litteraliter.i.pur eſt l̄ fa:tunc dicendum eſt vnum alterum: conceptū eundemq; cognotatiuum r̄ńdere in mente Socratis piti.Subſequitur ex hoc aliqueꝫ eſſe terminum cognotatiuum:qui non eſt terminus ſignificatiuus.Hoc enim fatendum ē:ꝙuis multoruꝫ dialecticorum aſſertio contraria inueniatur.ꝙ autē hec littera.A.pıter ⁊ vnaqueq; alia ſit terminus cognotatiuus: probari poteſt per hanc regulam communem.Quandocunq; aliquis terminus ſupponit pro aliqua re:⁊ ip̄o termino manente ſ̄m ſignificationem quā habet: deſinit pro illa eadem re ſupponere: ipſa eadeꝫ re manente in rerum natura.hoc eſt propter defectum cognotationis.Sed ſic eſt:ꝙ hec littera A.in hac vera propoſitione.A.eſt littera: ſupponit pro iſta alia littera.A.ſolitarie ſcripta: ⁊ manente ipſa propoſitione.A.ē littera cum tota ſignificatione ſuarum partium:ſubiectuꝫ puta illa littera.A.deſinet ſupponere pro littera illa.A.ſolitarie ſcripa ipſa littera manēte: ergo oportet concludere ꝙ illud eſſet propter defectū cognotationis.⁊ ꝙ deſinat ſupponere ipſo.A. manente probatur.Sit rei veritas: ꝙ illa littera.A.ſolitarie ſcripta fiat globus ſic vt non amplius maneat ſub diſpoſitione littere.A:⁊ habetur propoſitum. Et quemadmodum dictuꝫ eſt de iſto termino.A:ita dicendum eſt de his terminis buf baf ⁊ omnibus alijs non ſignificatiuis.Itaq; pro documento ⁊ regula ſeruet̄:omnem terminum non ſignificatiuum eſſe cognotatiuum.

¶ Tertio ⁊ principaliter argumentor: Ponat̄ caſus ꝙ iſti duo termini Sortes Plato ſcribantur in alba papyro:⁊ ex prioribus ſyllabis eorum ſcribatur iſte terminus buf:⁊ ex poſterioribus hic terminus baf. Tunc argumentor.Iſti duo termini buf baf ſunt termini: qui nec ſunt ſignificatiui nec nō ſignificatiui.igitur noſtra diuiſio nulla.ꝯn̄ia relinquit̄ nota. ⁊ an̄s probatur.⁊ primo ꝙ illi termini non ſunt ſignificatiui.Nam bene ſequitur.Neuter eorum eſt ſignificatiuus:quum nec buf ſit terminus ſignificatiuus nec baf:igitur iſti duo termini buf baf non ſunt termini ſignificatiui.Iam probatur ꝙ ip̄i iidem termini non ſunt non ſignificatiui.

Bene ſequitur.Iſti tef̄i Socrates Plato ſunt tef̄i ſignificatiui:⁊ iſti tef̄i Socrates Plato ſūt iſti tef̄i buf baf:ergo iſti tef̄i buf baf ſunt tef̄i ſignificatiui:⁊ per ꝯn̄s non ſunt tef̄i non ſignificatiui.

¶ Confirmatur.iſte terminus non Socrates eſt tefꝰ:⁊ t̄n non eſt ſignificatiuꝰ nec tefꝰ non ſignificatiuꝰ:ergo diuiſio n̄ra nulla ē. ꝯn̄ia eſt notiſſima. ⁊ an̄s probatur:⁊ primo ꝙ non ſit tefꝰ non ſignificatiuus ſatis patet:quum ſignificet Socratem ⁊ omnia entia mundi. Naꝫ documentum eſt in hac parte omnem tef̄m infinitum omnia entia mundi ſignificare:⁊ eſſe ſignificatione trāſcendētē. Iam probat̄ ꝙ illa entia non ſignificat naturaliter nec ad placitū. Naꝫ ſi loquamur de iſto tef̄o non Socrates in voce: falſum eſt dicere:ꝙ ſignificet naturaliter oīa entia mundi.Et ꝙ nō ſignificet ad placitum:probatur:Nunꝙ fuit impoſitus ad ſignificanduꝫ omnia entia mundi:nec nunc imponitur: ergo nullo pacto ſignificat oīa entia mundi ad placitum.ꝯn̄ia eſt nota.⁊ an̄s verum.Qm̄ non videtur qn̄ fuerit impoſitus:nec a quo fuerit impoſitus:igit̄ habetur propoſitum.

Ad tertium principale reſpōdeo admiſſo caſu:ꝙ ex prioribus ſyllabis iſtorum terminorū Socrates Plato ſcribatur hic tefꝰ buf:⁊ ex poſterioribus hic tefꝰ baf.concedendo iſtos duos tef̄os buf baf eſſe tef̄os ſignificatiuos. qm̄ vt bene probatum eſt:iſti duo tef̄i Socrates Plato ſunt tef̄i ſignificatiui:⁊ iſti duo tef̄i Socrates Plato ſūt iſti duo tef̄i buf baf:ergo iſti duo tef̄i buf baf ſūt tef̄i ſignificatiui.ſꝫ nego ꝙ iidē tef̄i ſūt tef̄i nō ſignificatiui.Et dico ꝙ iſta ꝯn̄ia nihil valet:hic tefꝰ buf eſt tefꝰ non ſignificatiuꝰ: ⁊ hic tefꝰ baf eſt tefꝰ non ſignificatiuꝰ:ergo iſti duo tef̄i buf baf ſunt tef̄i nō ſignificatiui.Et rō negationis eſt:qm̄ ſi iſti tef̄i ſunt non ſignificatiui:ſequit̄.ꝙ ip̄i iidem tef̄i non ſunt ſignificatiui.patet ꝯn̄ia ab affirmatiua ad negatiuam p̄dicato variato penes infinitum ⁊ finitum.ſꝫ cōtradictoriū ꝯn̄is ē ꝓbatū vez:igit̄ hoc idē ꝯn̄s non eſt concedendum.

¶ Contra hanc r̄ńſionem argumentor: Solet in dialectica cōiter cōcedi ⁊ bene ſi vnus hō eſſet cecus:⁊ nouē alij videntes hec ꝓpō iſti hoīes ſunt non videntes eiſdem decem hominibus demonſtratis:ergo pi rōne dicēdū ē de iſtis duobus tef̄is buf baf. imo de his quattuor Socrates Plato buf baf.ꝙ ſunt tef̄i non ſignificatiui.Nam vnus eorum eſt tefꝰ nō ſignificatiuꝰ: Sicut vnus decem hominum eſt nō videns:rōne cuius oēs decē hoīes nō videntes dicūt̄.

¶ Ad iſtā replicā r̄ńdeo: quemadmoduꝫ r̄ńſum eſt:negādo in caſu priꝰ poſito ꝙ iſti duo tef̄i buf baf ſunt tef̄i non ſignificatiui. Et cōcedo id ꝙ adducis:vꝫ ſi vnus hō ſit cecus ⁊ nouē ſint videntes:rōne illiꝰ ceci illi decē hoīes dicentur non videntes. Imo cōcedo:in caſu in quo non eſſent plures hoīes ꝙ deceꝫ illi:quoꝝ ſolus vnus eſt cecus:ꝙ plures hoīes ſunt non vidētes ꝙ videntes.Nam decem illi hoīes ſunt nō vidētes:⁊ dūtaxat nouē ſunt vidētes:⁊ hoc naturali ꝓceſſu nullo facto miraculo. Et qn̄ arguis a ſimili de his tef̄is buf baf:dico ꝙ non eſt ſimile. Et rō eſt.q: miraculū fit ⁊ preter naturam ꝙ ex duabus prioribus ſyllabis horum duoꝝ tef̄orū Socrates Plato:in alio loco ſcribat̄ hic terminus buf:⁊ ex poſterioribus hic tefꝰ baf ſcribat̄. Quare non eſt incōueniens tali miraculo ſuppoſito concedere hos duos tef̄os buf baf eſſe tef̄os ſignificatiuos:⁊ nullo pacto tef̄os nō ſignificatiuos.Aliud eſſet ſi non fieret tale miraculum:⁊ poſitio atramenti in diuerſis locis.Cōformiter eſt dicendum:ſi eēnt decē hoīes ꝑ ſe i rez natura:quoꝝ vnus dūtaxat eēt cecus:⁊ ceteri eſſent vidētes:ſic ꝙ q̄libet eoꝝ eēt vidēs: eēnt t̄n duo illoꝝ hoc pacto cōſtituti atq; cōpoſiti:ꝙ alter materiā ceci hoīs haberet:alter vero aīaꝫ. Nā in hoc caſu verū eſt dicere:ꝙ illi decē hoīes ſunt videntes:eo ꝙ illis nouē hoībꝰ demonſtratis quoꝝ q̄lꝫ eſt videns:hec ꝓpō eſt vera:iſti nouē hoīes ſunt vidētes:⁊ quū iſti nouē hoīes ſint iſti decē hoīes includendo cecū:ſequit̄.ꝙ iſti decē hoīes ſunt videntes:⁊ per ꝯn̄s nō ē in iſto caſu concedendū:plures eſſe hoīes nō videntes ꝙ videntes.nec eſt fatendum illis decē oſtenſis:iſti ſunt non videntes.

¶ Contra ſolutionē argumētor.Si hec ꝓpō eſſet vera iſti tef̄i ſunt ſignificatiui:demonſtrando hos duos tef̄os buf baf in caſu ꝓſupoſito ſequeret̄.ꝙ iſta ꝓpō etiā eſſet cōcedenda.q̄libet hoꝝ tef̄oꝝ eſt ſignificatiuus:ſꝫ hoc eſt manifeſte falſuꝫ vt patet ex r̄ńſione:igit̄ ſolutio data nulla eſt.Qḋ aūt illud ſequat̄ habet aliquaꝫ apparentiā:igit̄ male data eſt ſolutio.

Ad iſtud r̄ńdeo:ꝙ illa cōſequētia nihil penitꝰ valet.Nā vt dictū ē an̄s eſt veꝝ:⁊ ꝯn̄s falſuꝫ.et in multis alijs cōſimilibꝰ ꝯn̄ijs ē facillimū dare antecedens verum ⁊ conſequens falſum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS

Cum his omnibus ſtat hec propoſitio in veritate. iſtorum duorum terminorum quilibet eſt terminus ſignificatiuus: demonſtratis iſtis duobus terminis Socrates Plato: ex quibus efficiuntur iſti duo termini buf baf: ⁊ dico hanc cōſequentiam nihil valere. horum duorum terminorum quilibet eſt ſignificatiuus: ⁊ iſti duo termini ſunt iſti quattuor termini: ergo iſtorum q̄ttuor terminorum quilibet terminus eſt ſignificatiuus. Antecedens enim eſt verum in caſu: ⁊ ꝯñs falſum. Defectus qui eſt eſt variatio ſuppoſitionis. Nam in antecedente ille terminus pro ſolis duobus ſupponit. videlicet pro illo termīo Socrates ⁊ pro iſto termino Plato. In ꝯñti autē pro quattuor terminis ſupponit: videlicet pro illis duobus terminis iam dictis: ⁊ pro quolibet horum buf baf. ideo conſequentia nihil valet. ¶ Ut tamen vberior dicendi modus in hac parte habeatur: aliter ⁊ ſecundo modo ad tertium principale reſpondeo: admiſſo caſu cōcedēdo hos terños buf baf eſſe terños ſignificatiuos. Concedo pariter eoſdem terminos eſſe terminos non ſignificatiuos: ⁊ dico hanc conſequentiam nihil valere. Iſti duo termini buf baf ſunt termini non ſignificatiui: ergo iſti termini buf baf non ſunt termini ſignificatiui. Nec in hac conſequētia arguitur ab affirmatiua ad negatiuam predicato variato penes infinitum ⁊ finitum. Nam (vt ſatis patet) in āte predicatum non eſt terminus infinitus. Simili modo ⁊ arte fatendum eſt: hanc copulatiuam eſſe cōcedendā: Socrates ⁊ Plato ſunt homines videntes: ⁊ ſunt homines non videntes in caſu facilimo ⁊ communi. ꝙ ex Socrate ⁊ Platone videntibus fierent duo compoſita: Quorum vtrūqꝫ non videret. Dico preterea hanc ꝯñiā nihil valere: Socrates ⁊ Plato ſunt homines nō videntes: ergo Socrates ⁊ Plato ſunt non vidētes. ⁊ pari modo in ꝓpoſito hec ꝯñia eſt nulla. Iſti termini Socrates Plato ſunt termini nō ſignificatiui: ergo iſti termini Socrates Plato ſunt non ſignificatiui. In vtraqꝫ enim datarum conſequentiarum datū eſt antecedens verum ⁊ conſequens falſum. deffectus enī facilis eſt vt cognoſcatur.

Ad confirmationem reſpondeo negādo ꝙ hic terminus non Socrates non ſit terminꝰ ſignificatiuus: nec terminus non ſignificatiuꝰ. Concedo enim ipm terminum non eſſe non ſignificatiuum. Nam probatum eſt inter arguēdum omnia entia mundi ſignificare: eo ꝙ ē terminus infinitus. Quare ego nego: ꝙ nō ſit terminus ſignificatiuus. Concedo inſuper ꝙ ſi ille terminus ſit in voce vel in ſcripto: non ſignificat omnia entia mūdi naturaliter: ſed bene ad placitum. Et ad improbationem quam facis: nego ꝙ non fuerit impoſitus ad ſignificandū omnia entia mundi. Et ſi petas: quis fuerit impoſitor: reſpondeo. ꝙ non ſemper dandus ē impoſitor: qui impoſuerit aliquem terminum ad ſignificandum. Certum enim eſt: ꝙ ſunt multi termini vocales ⁊ ſcripti ſignificatiui: quorum impoſitores ignoramus. Et aduerte: ꝙ illa ſignificatio dicit abnegatiua: ex eo ꝙ conſurgat ratione negationis infinitanter accepte.

Contra iſtud argumentor. Aliquis terminus infinitus ſignificat omnia entia mundi ⁊ tamen non abnegatiue nec ratione negationis: ergo male dictum eſt ꝙ abnegatiue quilibꝫ talis terminus omnia entia mundi ſignificat. Conſequentia eſt nota. ⁊ antecedēs probatur. Iſte terminus non ens omnia entia mundi ſignificat: ⁊ tamen non abnegatiue nec ratione negationis ſed ſolum ratiōe huius partis ens: igitur propoſitum.

¶ Ad iſtud reſpōdeo concedendo ꝙ iſte terminus non ens omnia entia mundi ſignificat. nec plura nec pauciora ꝙ̄ ſignificet ens terminus finitus. Et concedo illam ſignificationē cōſurgere a termino finito: ⁊ nullo pacto a negatione. nec eſt contra prius dicta. Quoniā venit intelligendum quod dicimus: vbi talis terminus infinitus non habeat pro termino finito trāſcendens. ¶ Peteret forte aliquis: qualiter ſignificet hic terminus nō Socrates omnia entia mundi in mente vltimata: vtrum abnegatiue nāliter: vel alio modo. ¶ Ad iſtud reſpondeo ſcḋm communiter loquētes: ꝙ hic terminus non Socrates in voce huic termino nō Socrates in mēte ſubordinatur: qui omnia entia mūdi ſignificat: etiam abnegatiue. Ita ꝙ in mente vltimata hoc totū non Socrates efficit terminum complexum omnia entia mundi ſignificantem ratione negationis infinitanter accepte. Et ſcḋm hoc oportet ꝯcedere: totū terñi complexū ſignificare oīa entia mūdi: ⁊ tñ nec dictio illa Socrates nec negatio. nō. oīa entia mūdi ſignificat. Iſta eſt cōis ſolutio: que in preſentiarum nullo pacto recipitur a nobis. Quoniam eſt omnino a veritate aliena. Implicat enim cō

tradictionem: ꝙ naturalis ſimilitudo Socratis cui termino ſimpliciter ſyncathegorematico ſicut eſt hec negatio. non. infinitanter accepta repreſentet Platonem Ciceronem ⁊ omnia alia entia mundi. Notum eſt ꝙ preter naturam ⁊ propriam inclinationem nulla qualitas mentalis poteſt aliquid ſignificare: quod tamē fieret ſi naturalis Socratis ſimilitudo ⁊ negatio illa. non. infinitanter accepta omnia entia mundi ſignificaret.

¶ Quare ſine maiori impugnatione ⁊ ꝓceſſu aliter ⁊ ſecundo modo reſpondeo: ꝙ iſte terminus non Socrates in voce ⁊ in ſcripto pariter ⁊ in mente inultimata omnia entia mundi ſignificat abnegatiue. Et non modo ille terminus verumetiam omnis terminus infinitus: cuius terminus finitus non eſt trāſcendens omnia entia mundi ſignificat abnegatiue. Et hoc virtute impoſitionis habite formaliter ab impoſitore: vel a communi vſu logicorum dicentium omnem terminum infinitum eſſe terminū trāſcendentē ſignificatione: ſic ꝙ omnia entia mūdi ſignificat. Dico inſuper omnem talē terminum infinitum eſſe incomplexum virtualiter: ex eo ꝙ ſubordinatur termino vltimato incomplexo omnia entia mundi ſignificāti. ¶ Pro huius intelligentia eſt aduertendum: ꝙ hic terminus non Socrates ſiue in voce capiatur. ſiue ī ſcripto. ſiue in mente inultimata eſt cōplexus ſolum formaliter ⁊ apparenter. ex eo ꝙ duo cōcurrunt termini ſignificatiui ipm terñi cōponētes: vꝫ Socrates ⁊ non. Nihilominꝰ re ipa terꝰ incomplexus eſt nominandus. ⁊ hoc iō eſt ꝙ terño incōplexo vltimato ſubordinatur: huic vꝫ terño A: q̄ oīa entia mundi ſignificat. ⁊ eſt terꝰ cognotatiuus: de materiali omnia entia mundi repreſentans preter Socratem: ⁊ de formali Socratem ſignificat. Eodē modo hic terꝰ non hō ſubordinatur in mēte vltīata huic terño. B. cognotatiuo: de materiali ſignificato oīa entia preter hoīeꝫ ſignificanti: ⁊ de cognotatiuo ſiue formali hoīes oēs: ⁊ ꝯñr. hoc pacto dicendū eſt in alijs terñis infinitis. Iſtud ꝙ dictum eſt: clarius ſic declarat. Eſt imaginandum: ꝙ audita iſta voce non Socrates ſtatim de iſta voce conceptū inultimatum formamus. Deinde conceptum vltimatū Socratis: poſtmodū intellectu aduertente producit vnam qualitatem ſimplicē. ⁊ cathegorematicam pariter ⁊ incomplexā: que ei repreſentat ſuapte natura de materiali omnia entia preter Socratem: ⁊ Socratem etiā repreſentat: ſed hoc de formali ⁊ minus principali ſignificato. Et in ceteris cōſimili mō eſt dicendū

¶ Et q̄uis hic ſecundꝰ reſpondendi modus a nobis citatus aliquid veritatis continere videatur: ponam tamen tertium reſpondi modum: quem impreſentiarum veriorem eſſe putamus: per ſequentes propoſitiones. Prima propoſitio. Nullus terminus infinitus repreſentat aliud ab illo: quod per terminum eius finitum repreſentatur. Hec propoſitio probatur. Nam ſicut ſi aliquid non quantum addatur alicui q̄nto: excreſcēs non dicitur maius priori quanto: ⁊ ſicut indiuiſibile additum diuiſibili non efficit ipſum maius: ita aſſeuerandum eſt ex additione terñi nihil ſignificantis: qualis eſt hec negatio non: ad terminum aliquid ſignificantem. nō cōſurgere aliquod totum magis ſignificans ꝙ̄ ille terminus cui additio fiebat: ⁊ per cōſequens hoc aggregatum non Socrates ſolum Socratem ſignificat. Sequitur corolarium. Hoc aggregatum non Socrates non eſſe terminū cōplexum. Nam de ratiōe terñi cōplexi (vt in vna ſequenti queſtione videbit) eſt habeat partes diſtinctarum rationum. Quaꝝ quelibet ſit alicuius vel aliquoꝝ proprie ſignificatiua. ¶ Secunda propoſitio. Hoc aggregatum non Socrates eſt terñs infinitus: ⁊ tamen nō eſt terꝰ: quī non ſit complexus vt dictum eſt: nec etiā eſt terꝰ incomplexus. Quoniam totum id aggregatū nihil preter Socratem ſignificat. Et per conſequens negatio. non. eſſet ſuperabundans ⁊ caſſa. Et ſi communiter ſenſerīt omnes dialectici tale aggregatum non Socrates terminū eſſe atqꝫ predicatū in hac propoſitiōe ſocrates ē nō Plato: tamen non veremur ab eorum opiniōe diſſentire: poſtq̄ pro aliqua parte magnum illū Ariſtotelem nobis fautorem vendicamus. Inquit enim libro priori Periarmenias capite ſecundo. Non hō vero non eſt nomen. At uero nec poſitum eſt nomen: quo illud oporteat appellari: nec enim omnino aut negatio eſt: ſed ſit nomē infinitum. Ita impreſentiarum dico: hoc aggregatum non ſocrates non eſſe terminū: ſꝫ bene terñi infinitum. Et ſi petas quō eſt predicatum in hac propoſitione Plato eſt nō ſocrates: reſpondeo: ꝙ eſt virtualiter omne aggregatū ex termino trāſcendente incluſo in copula verbali: ⁊ ex termino infinito: hoc videlicet: ens non Socrates. Quodquidem aggregatum

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

dici potest terminus complexus in quantum predicatum. ¶ Et si iterum obiicias: hec consequentia ē bona: Plato est nō Socrates: ergo Plato non est Socrates: in qua arguitur ab affirmatiua ad negatiuam predicato variato penes finitū ⁊ infinitum: igit̃. ¶ R̄ndeo cōcessa ꝯ̄ña ⁊ concesso antecedente: ꝙ illud nihil concludit in me: Nam ad hoc ꝙ variet̃ predicatum penes finitum ⁊ infinitum: sufficit: pro aliqua eius ꝑte variet̃. ¶ Iterum forsitan obiicies. hec propositio non Socrates currit est cathegorica: cuius subiectum est hic terminus infinitus non Socrates: igit̃. ¶ Ad hoc facile r̄ndet̃ negādo datū terminū infinitum esse subiectum: sed erit hoc totum: ens non Socrates: ⁊ breuiter semꝑ ꝙ in aliqua propositione inuenitur terminus infinitus sine aliquo expresso determinabili: oportet pro determinabili suscipiat trāscendens. In mente autem vltimata in qua oīa longe clarius sese hn̄t semper ꝙ terminus infinitus in ea ponitur: suscipit pro determinabili trāscendēs: nec aliter contingit talem terminum infinitum inuenire in mente vltimata.

¶ **Dubitatur primo. Utrum hic terminus** aliquis sit significatiuus aut non significatiuus. Imprimis videtur talem ter̃m esse significatiuum: ⁊ hoc authoritate cōiter loquentium: qui dicunt ipm ter̃m esse syncathegorematicum. In oppositum tn̄ rō videt̃: Nam in hac ꝓpōne aliq̄s hō ē felix nullā penitus obseruat significationē: quū nō videat̃ qualr̄ significet. Nō enim terminum cui addit̃ efficit determinate supponentem. Nam eo dempto adhuc determinate supponeret: ergo eo posito nō efficit talē suppositionē. ⁊ nō vr̄ quā aliā hēat significationē: igit̃.

¶ **Ad istam dubitationem r̄ndeo. Hunc** terminum aliquis terminum esse significatiuum ⁊ sincathegorematicum. Cuius significatio est duplex. Altera ē restrictiua: Altera vero particularis. In hac enim ꝓpōne particulari. Aliquis hō est felix vtrāq; vim obseruat. Imprimis subiectum date propositionis restringit: vt pro solis viris sumatur. Deinde ipam ꝓpositionem reddit particularem: ⁊ ambiguitatem illam expellit: que sepissime in enunciationibus indefinitis succrescit. Nam cōmuni hominum elocutione compertum habemus hasce propositiōes que indefinite sunt: loco vniuersalium sumi. vt pote boni duces sunt remunerandi: ⁊ peccatum publicum est corrigendum. Ubi tamē subiecta datarum propositionum particularizentur: nō amplius vniuersaliter per datas propositiones concipimus: sed potius particulariter: ⁊ sic relinquitur hunc terminum aliquis esse significatiuū ⁊ syncathegorematicū. ¶ Et si contra istud obiicias ꝓbando hunc terminum aliq̄s esse cathegorematicum: ⁊ hoc sic. Hec ē propositio cathegorica: aliquis est laureandus crastina luce ī sacra pagina: ⁊ eius subiectum est hic ter̃ aliq̄s significatiue acceptus: ergo ipe terminus aliq̄d representat. patet consequentia. Cum impossibile est aliquod syncathegorema esse subiectum alicuius cathegorice: ⁊ hoc ẜm significationem q̄ syncathegorema nuncupatur. ¶ Ad obiectionem respondeo negando hunc terminum aliq̄s esse cathegorematicum: ⁊ ad probātionem dico ꝓpōnem illam cathegoricam non recipere pro subiecto hunc terminum aliquis: sed subiectum eius erit imago omnium hominum: ⁊ hoc si in mente vltimata concipiatur data propositio. Quodsi de scripta. vocali. aut inultimata mentali propositione fiat sermo: dico ipam non habere subiectum explicitum: sed recipit pro implicito subiecto hūc terminum homo. Nam qr̄ ī cōi hominum vsu soli homines laureantur in sacris litteris: ⁊ non lapides nec iumēta: ideo predicatum date propositionis intelligimus solis hominibus competere. Quare igitur etsi non formaliter hic terminus homo inueniatur pro subiecto: virtute tn̄ in assumpta propositiōe collocatus inuenitur. ¶ Pari arte ac modo asseuerandū est in hac ꝓpositione copulatiua: aliquis homo currit ⁊ aliquis disputat pro subiecto secūde cathegorice hunc ter̃m homo recipi: q̄ nō formalr̄ sed virtualiter in ipa est collocatus. Et ita relinquitur ex his omnibus que dicta sunt: hunc terminum aliquis significatiuū esse atq; syncathegorematicum.

¶ **Dubitatur secundo. Utrum hic terminus** ly sit ter̃ significatiuus: ꝓut dictio materialitatis nuncupat̃. Imprimis cōmunis omnium dialecticorum sn̄ia affirmat talem ter̃m esse syncathegorema: rōne cuius oīs ter̃ cui addit̃ materialiter tenet̃. Nam accepta hac ꝓpōne ly hō est aīal: subiectum tenet̃ pro hoc ter̃o hō: ⁊ non pro ipis hominibus: quos ꝓꝑe significat. ⁊ ꝙ sic sumatur pro tali ter̃o: prouenit ab isto ter̃o ly. Quare concedunt ipm ter̃m significatiuum eē atq; syncathegorematicū. ¶ Sed in oppositū argumentor. Ideo aliq̄s ter̃ dicitur syncathe-

gorematicus: qr̄ ei in mēte correspōdere potest ter̃ syncathegorematicus: ẜ nullum est syncathegorema in mente qd̄ possit r̄ndere huic ter̃o ly: igitur male a cōit̃ loquētibus est asseueratum datum ter̃m ly syncathegorematicum eē. ꝯ̄ña est notissima: ⁊ an̄s pro parte priori: ⁊ pro eius parte posteriori probatur: quilibet ter̃ mentalis est ter̃ significatiuus. ⁊ nullus materialiter p̄t teneri: Quum nullus mentalis ter̃ amittere p̄t eam quam habet naturaliter ꝓpꝛiam significationē: igit̃ illa dictio materialitatis ly ꝓut syncathegorema appellatur nō p̄t in mente inueniri ẜm eam significationē qua dr̄ syncathegorema: ⁊ sic relinquit̃ an̄s ꝓ eius posteriori parte probatum.

¶ **Ad istam dubitationem r̄ndeo: hunc** ter̃m ly in hac ꝓpōne scripta aut vocali ly hō ē aīal nō eē ter̃m syncathegorematicum. Immo simplr̄ vbicunq; inueniat̃ non est appellandus syncathegorema. rō inter arguendum fuit adducta. Dico igit̃ ꝙ audita hac ꝓpōne ly hō est aīal: cōfestim duabus ꝓpōnibus mentalibus subordinat̃: alteri inultimate: q̄ simplex q̄litas ē totam ipam vocē representās: alteri vero vltimate cōposite ex subiecto copula ⁊ predicato: cuius subiectum est cōceptus inultimatus puta naturalis similitudo huius vocis hō ⁊ similium ter̃orum: ꝑdicatum aūt est cōceptus vltimatus. s. naturalis omnium aīalium similitudo: ⁊ copula verbalis est actus syncathegorematicus extremorum vnitiuus. Uides igit̃ quonā pacto hic terminus ly nō inuenit̃ in mēte vltimata: nec hoc reputet̃ incōueniēs. Nam hoc idem fatendum est de isto ter̃o pictus in hac ꝓpōne hō pictus ē aīal. Unde si hec ipa ꝓpō ꝓferat̃: statim duas nobis cōparamus ꝓpōnes mētales: Alterā inultimatā simplicē q̄litatē q̄ ipsam vocē naturalr̄ ꝓpꝛie representat. Alteram vero vltimatā: cuius subiectum est naturalis similitudo oīum hoīum pictorum hoc est oīum imaginum repn̄tantium homines pictos ⁊ predicatum erit oīum aīalium naturalis similitudo ⁊ copula verbalis dicet̃ actus vnitiuus extremorum: Et ꝯuis hic ter̃ dictus significatiuus censeat̃: fatendum tn̄ est in p̄assum pta ꝓpōne vocali nullum ter̃m mentalē inultimatum aut vltimatum ei correspondere: q̄ ī aliqua datarum ꝓpōnum mentalium inueniat̃. Bene aūt huic aggregato hō pictus r̄ndet subiectum vltimate ꝓpōnis cui data vocalis ꝓpō subordinat̃. Sequit̃ ex his hunc ter̃m hō pictus ter̃m incōplexum esse: Etiam hoc aggregatum ly hō ter̃ incōplexus est nominandum. Aduerte tandem hanc dictionē ly barbaram eē: ⁊ pace oīum dixerim a barbaris introductam dialecticis. Quare inutile eēt ꝓlixiorem efficere disceptationem de hac ipa dictione: quam explosam penitus a nostro opere facimus.

¶ **Dubitatur tertio: vtrum diuisum nr̄e** textualis diuisiōis sit ter̃ significatiuus aut ter̃ non significatiuus. rō huius dubitationis in hoc fundatur: qr̄ de rōne bone diuisionis est ꝙ ter̃ qui diuidit̃ non contineat̃ sub aliquo membrorum diuidentium: ẜ potius sub diuiso quodlibet membrorum diuidentium habeatur: ẜ quum diuisum date diuisionis sit ter̃: ⁊ oīs ter̃ cōtineat̃ sub aliquo datorum membrorum: sequit̃ ⁊ ipum diuisum sic contineri.

¶ **Ad istam dubitationem r̄ndeo conce**dendo diuisum nr̄e diuisionis eē ter̃m significatiuum: concedo pariter ipum diuisum ẜm se ⁊ ẜm oēs ter̃os significatiuos quos significat cōtineri sub hoc mēbro ter̃ significatiuus. Nō tn̄ simplr̄ ipsum diuisum sub aliquo membrorum diuidentium continetur. Ad hoc enim ꝙ aliq̄s ter̃ sub alio contineat̃: oportet complete contineat̃ hoc est ẜm oīa eius ꝓpꝛie significata: ⁊ hoc pacto concedimus hunc ter̃m hō sub hoc ter̃o aīal locari ⁊ cōtineri. Et ita relinquitur nr̄a diuisio inmaculata.

¶ **Prima conclusio. Aliquis est terminus** significatiuus q̄ nō ter̃o significatiuo equalet. ꝓbat̃ hec ꝯclusio de his ter̃is nihil nemo: quorum vterq; est ter̃ significatiuus. ⁊ quum ita sit ꝑorem datorum ter̃orum huic aggregato nullum ens equiualere. quod quidē aggregatum ē nō ter̃ significatiuus: habetur terminus significatiuū nō ter̃o significatiuo equiualere. Pari modo dicatur de hoc ter̃o nemo: qui ter̃ est significatiuus: ⁊ tn̄ non ter̃o significatiuo equiualet: puta huic aggregato nullus hō absoluto a genere signo nullus. Qd̄ autem vtrūq; istorum aggregatorum nullum ens: nullus hō: sit non ter̃ significatiuus: patet: qr̄ est nō ter̃: quum ita sit vtrūq; tale aggregatum non eē ter̃m incomplexum nec complexum.

¶ **Secunda conclusio. Quilibet ter̃ nō** significatiuus est synonimus ter̃o significatiuo: ꝯuis non q̄libet ter̃ significatiuus sit synonimus ter̃o nō significatiuo. Ista conclusio quoad eius priorem partem satis patet. Nam oīs ter̃ non

ſignificatiuus vocalis aut ſcriptus conceptui inultimato ſubordinatur. Et quum oīs conceptus tam vltimatus ꝙ inultimatus ſit terminꝰ ſignificatiuus: habet prior cōcluſionis pars in veritate. Et poſterior pars ſatis nota eſt.

¶ Tertia concluſio. Quilibet terminus ſignificatiuus vocalis aut ſcriptus ē terꝰ ſignificatiuus ⁊ non terꝰ ſignificatiuus: nō tñ quilʒ terꝰ mentalis (qui ſignificatiuus appellatur) eſt terꝰ ſignificatiuus ⁊ non terꝰ ſignificatiuꝰ: licet aliquis mentalis inueniatur terꝰ ſignificatiuus ⁊ non terꝰ ſignificatiuus. Iſta concluſio q̄uo ad eius oēs partes ſatis nota eſt accepta negatione non infinitauter in qualibet cathegorica

¶ Terminus ſignificatiuus.
Naturaliter. Ad placituʒ.

Terminus ſignificatiuus naturaliter eſt terꝰs ſignificatiuus qui mentis forma eſt atqʒ imago aliquid. aliqua aut aliquo modo. per ſeipſam repreſentans. Et tales ſunt Socratis naturalis ſimilitudo. oīumqʒ hominuʒ imago. atqʒ omnis actus ſyncathegorematicus.

¶ Terminus ſignificatiuus ad placituʒ eſt terꝰs ſignificatiuus qui virtute impoſitionis aliquid. aliqua. vel aliquo modo repreſentat. vt ſunt ſcripture iſte Socrates: hō: ⁊ hoc ſignum omnis in hac ſcripta enunciatione. Omnis virtus media inter extrema. Voces autē correſpondentes ipſis ſignatis ſcripturis: etiam conceptus inultimati dn̄r termini ad placitū ſignificantes. ¶ Appello impoſitionem eam concordiam atqʒ aſſenſum qui ex decem pluribuſue diſtinctis hominum voluntatibus conſurgit: quum aliquis autenticus impoſitor inſinuat aliquam reʒ aliquid. aliqua. vel aliquo mō repreſentare. qualiter prius non ſignificabat:

Queritur quinto vtruʒ diuiſio term̄i ſignificatiui in term̄m ſignificatiuum naturaliter ⁊ term̄m ſignificatiuum ad placitum cum membrorum diffinitionibus ſit a nobis in textu bene aſſignata.

¶ Primo notandum eſt triplex eſſe naturaliter ſignificare. puta ſignificare naturalitͬ proprie. ſignificare naturaliter cōiter. ⁊ ſignificare ex inſtinctu nature. Significare naturalitͬ proprie eſt terminum mentaleʒ aliquid. aliqua vel aliquo modo formaliter ſeu per ſe repreſentare. ⁊ hac ſignificatione ſoli term̄i mētales ſignificant. Significare naturaliter cōmuniter ē concurrere in ratione obiecti ad producenduʒ ſui ipſius noticiam: ⁊ hoc modo vnumquodqʒ ens mundi dicitur ſignificare. Seruabitur tamen hec regula pro hac parte: que ſine inſtantia obtinet veritateʒ. Nihil eſt nec eſſe poteſt terꝰ ſm eam ſignificationem qua ſe naturaliter cōmuniter repreſentat. Hinc ſequitur naturalē Socratis ſimilitudinem non eſſe term̄m ſm ꝙ ſe naturaliter cōmuniter ſignificat. ſʒ bene quidē ſʒ ꝙ Socratem naturaliter proprie repreſentat. Etiam hec littera. A. ⁊ vnaqueqʒ alia lr̄a non dicetur terꝰ ſm ſignificationem naturaliter cōmunem. Significare ex inſtinctu nature eſt peculiari q̄dam natura ⁊ non placito cognitiuaʒ potentiam mouere ad aliquam rei alterius cognitionem producendam. ⁊ hoc pacto dicimꝰ gemitum infirmorum egritudineʒ ſignificare. ⁊ ſic pedis veſtigium ipſum pedem repreſentat Sic etiam fatendum eſt vnamquamqʒ imaginem naturali quodam inſtinctu rē ipſaʒ cuius eſt imago repreſentare. Hinc ſequitͬ hanc lr̄am A. oīa. A. ei ſimilia ex inſtinctu nature ſignificare. Dic pari modo ī ceteris terminis. Inter hec tria ſignificare p̄mum eſt noſtro propoſito accōmodandum. Alia vero duo nihil aut parʒ conducūt: quum neutrum in quantum huiuſmodi terminꝰ naturaliter ſignificatiuus dicatͬ.

¶ Secundo notanduʒ eſt ſignificatiōeʒ voluntariā (quam ad placitum dicimus) ſua primaria origine conſurgere ex conformitate decem hominum ad minimum. Nunꝙ enim autentica ac ſolidata appellabitur impoſitio: niſi populus eam confirmet. Naʒ ſi Socrates impoſitor autenticus coraʒ populo dicat. Hoc A. ſignificet vobis cunctos homines ſemper ꝙ ipſum audiatis: renuat tamen populus ⁊ nō acceptet: tunc caſſa ac nulla dicetur talis impoſitio. Voco autenticum impoſitorem illum hominem: cui a populo aliquo collata eſt imponēdi terminos poteſtas. Etiam populus omnis

impoſitor autenticus nuncupatur. Eſt tñ aduertendum duplicē eē impoſitionem. Alteram autenticam. Alteram vero conſuetudinariam Eam autenticam appellamus impoſitionem de qua iam dictum eſt. Sed conſuetudinaria impō ea dicitur: que parta eſt longo vſu: ⁊ ſuā primariam originem non habuit ex decem hominum conformitate, ſed potius ex placito vnius vel duorum aut aliquorum hominum infra denarium numerum inuentoꝝ. Et tali impoſitione ſignificat circulus pendens añ domuʒ vinariam vinuʒ eſſe venale in tali domo. Et ſic ēt pulſus campane tempore miſſe indicat eundū eſſe ad templum. Etiam iſta orō lupus eſt ī fabula indicat eum hominē adeſſe de quo ſermo agitabatur. Et quemadmodum duplex inuenitur impoſitio: ſic etiā duplex depoſitio hētur: puta autentica ⁊ conſuetudinaria. de quibus dici p̄t proportionabiliter ad iam dicta. Id tñ nō eſt pretereundum oēm impōnem ex defectu nature increuiſſe. Nam quum natura omnis ſ̄nura ꝑpe infinitis circumuallata inueniatͬ defectionibus: enititͬ arte quadam (vbi ſit capax) id obtinere: quod ei natura ē abnegatum. Sumus enim homines hoc diuino munere p̄uati: vt nr̄a concepta exp̄mere natura nequeamꝰ. Quare opus eſt arte quadam impoſitionibus inꝙ vti: vt finem nr̄i optati pertingamus.

¶ His notatis titulo queſtionis talē pono cōcluſionem rn̄ſiuam. Diuiſio term̄i ſignificatiui ī term̄m ſignificatiuum naturaliter. ⁊ term̄m ſignificatiuum ad placitum cum ſuoꝝ membroꝝ diffinitionibꝰ eſt bona ⁊ a nobis bene aſſignata.

Primo ⁊ p̄ncipaliter argumētor contra poſitam concluſionem. Si aliquis eſſet terꝰ ſignificatiuꝰ naturaliter maxime eſſet hic terꝰ, hō vltimatus: ſed hoc eſt falſuʒ: qđ ſic probatur Nullus terꝰ vltimatus p̄t cadere a ſua ſignificatione propria quam habet eo exiſtente in mēte: ſed datus terꝰ poteſt cadere a ſua ſignificatiōe propria quam habet eo exiſtente in mente. igitͬ datus terꝰ non eſt terꝰ vltimatus. ꝯña tenet in ſexto tertie: ⁊ añs pro maiori eſt verum: ⁊ ꝓ minori probatur. Sit ille conceptus vltimatꝰ. A: Tunc ſic argumentor. Hec ꝓpō eſt vera: A eſt conceptus: ⁊ quum ſit pure affirmatiua ſequitͬ: ꝙ extrema ſupponunt pro eodem: ſʒ predicatū nullo mō ſignificat hoīeʒ: igitur pro nullo hoīe ſupponit. Dicendum ergo eſt ſubiectuʒ pro aliquo non hoīe ſupponere: ⁊ per ꝯñs non hoīem ſignificare: ſʒ eʒ hoc ſequitur propoſituʒ: vcʒ datum term̄m cadere a ſignificatione propria quaʒ hēt eo exiſtente in mente: aut ſaltem hētur aliquam de nouo acq̄rere ſignificationeʒ naturaliter propriam: quod non minus inconueniens putamus.

¶ Confirmatur. Accipiatur hoc totum homo eſt aīal in mente: ſic vt ſubiectum ⁊ copula verbalis in mente vltimata recipiantur: predicatum vero in mente vltimata accipiatur ſʒ ſignificationem qua ſignificat ad placituʒ oīa aīalia: Tunc argumentor. Illud aggregatum eſt terꝰ ſignificatiuus quuʒ ſit ꝓpō: tñ nō ē terꝰ ſignificatiuus naturaliter nec ad placitum ſed potius mixtus: igitur diuiſio ſignata eſt diminuta: ⁊ per ꝯñs concluſio reſponſalis ē falſa.

¶ Ad primum principale reſpondet paulus venetus in ſua magna logica parte priori ī ſecundo capite terminorum negando in caſu poſito puta ꝙ. A: ſit hic terꝰ mentalis vltimatus hō: ipm̄. A. cadere a ſua ſignificatiōe. Negat etiam hanc propoſitionem veram eē: A. ē conceptus: ⁊ hoc pro quanto. A. ſignificat naturaliter oēs hoīes. ⁊ per illam ꝓpōnē ſignificatur aliquem hominem eſſe conceptuʒ ſiue intēſionē vt ſuo terꝰo vtar. quod eſt impoſſibile. Qđ autem ita ſit patet: q2 ſubiectum tenetͬ perſonaliter. deinde obijcit. Sequeretur eadē rōne hāc eſſe negandā hō eſt ſpecies: quā cuncti tamen concedunt. Et ad obiectum reſpondet ipſum concedendo ⁊ dicit ꝙ nunꝙ talis terminus hō poteſt ſupponere materialiter: niſi ipſum precedat hoc ſignum materialitatis ly: vel aliquod huiuſmodi. Conſequenter inquit ſi ponatur caſus ꝙ hec propoſitio cōponatur. ſ. ly. A. ē conceptus: tunc admittendus eſt caſus ⁊ concedēda illa ꝓpō. ¶ Quamuis recte ſit diſſolutum argumentuʒ principale a doctiſſimo paulo: id tamen quod in fine aſſeuerat minꝰ bene dictuʒ putamus. Fieri enim non poteſt vt ſubiectum huius mentalis. A. eſt conceptus materialiter teneatur per additionē huius dictionis ly. poſt ꝙ enim ſubiectum eſt conceptus vltimatus omnium hominum non poteſt ſeipſum terminum formaliter repſentare: ſed bene naturaliter cōmuniter ſe ſignificat: quequidem ſignificatio naturaliter communis nihil ad rationem termini efficit: vt in priori notabili tactum eſt: vbi de ſignificatione naturaliter communi dicebā.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

nius. Concedo tamen ſi. B. noticia reflexa formetur de naturali omnium hominum ſimilitudine hanc propoſitionem veram eſſe. B. eſt cōceptus. ſignificat enim hec propoſitio illam noticiam. A: que eſt noticia omnium hominum. eſſe conceptum. ¶ Peteret aliquis vnde ē noticiam omnium hominum magis repreſentare homines ꝙ̄ conſimiles noticias: Nam videtur potius debuiſſe repreſentare conſimiles noticias poſtꝙ̄ magis conuenit cum eis ꝙ̄ ipſos homines: a quibus nō modo ſpecie ſed genere diſtinguitur. ¶ Ad iſtud petitum reſpondeo: ꝙ ꝙ̄uis eſſentialr̄ magis conueniat noticia oīuꝫ hominum cum conſimilibus noticijs ꝙ̄ cū ipſis hominibus: tamen magis conuenit accidentaliter cum hominibus ꝙ̄ cuꝫ ſimilibus noticijs: pro quanto illa noticia eſt effectus omniuꝫ hominum: quum producatur ab ipſis tanꝙ̄ ab obiecto. ⁊ per hoc quod dictuꝫ eſt ſolui pt̄ hec ambiguitas. Quare eſt ꝙ Socrates non repreſentat Platonem ſicut naturalis Platonis ſimilitudo ipm̄ Platonē repn̄tat: poſtꝙ̄ magis cōueniunt Socrates ⁊ Plato ꝙ̄ Plato ⁊ eius naturalis ſimilitudo. ¶ Sed iam obijceret aliquis. Hic ter̄ꝰ mentalis chimera ſignificat chimeram: ⁊ tn̄ nulla eſt conuenientia nec eſſentialis nec accidentalis inter ipſum conceptum ⁊ ipſam chimeram: igit̄. ¶ Ad iſtam obiectionē reſpondet Paulus in loco ſuperius citato illū conceptum chimera ſignificare chimeram ex q̄dam conuenientia ⁊ ſimilitudine: ꝙ̄uis int̄ ipſuꝫ conceptuꝫ ⁊ chimerā non ſit aliqua ſimilitudo. Sufficit enim ꝙ ſi chimera eēt: inter ipſam ⁊ illum cōceptum inuenta eēt ſimilitudo. Sic enim dicimus noticiam antichriſti ipm̄ antixp̄m repſentare: ꝙ̄uis actu nulla ſit conuenientia inter ipſa duo. ſufficit eniꝫ ꝙ vbi antixp̄s in eē rei ponat̄: tunc inueniat̄ accidentalis cōuenientia inter ipm̄ ⁊ eius noticiam.

¶ Ad confirmationem reſpondēt aliqui recentiores ipſum argumentum vincere ad ponendum ter̄m mixtum: qui nec eſt ſignificatiuꝰ naturaliter nec ad placituꝫ: ſꝫ naturaliter ⁊ ad placitum ſimul. ⁊ eoꝝ vnus dicit hanc regulam eſſe obſeruādam oīs ōrō cuius vna pars ſignificat ad placitum: ſignificat ad placituꝫ. Et ſic tenet illam ōrōnem captam in confirmatione ſignificare ad placitum. Dicit preterea: ſi huiꝰ ꝓpōnis hō eſt leo tam ſubiectum ꝙ̄ predicatū naturaliter cōmuniter pro ſeipſis ſumantur: copula vero ſit actus vnitiuus vltimatus: datam propoſitionem eē mixtam ⁊ nullo pacto ſignificare naturaliter ꝓp̄e aut ad placitum proprie.

¶ Contra hec reſponſa argumētor probando nec priorem nec poſteriorem propoſitionem has vcꝫ hō eſt aīal. hō eſt leo. efficere mentaliter aliquas propoſitiones: ⁊ primo ꝙ ſit impoſſibile ex conceptu vltimato oīuꝫ hominum ⁊ conceptu inultimato huius ter̄i aīal ſm̄ ꝙ ſignificat ad placitum ⁊ ex actu verbali eſt vltiato conſurgere hanc mentalem hō eſt aīal que repreſentet hoīeꝫ eſſe aīal. Nam dato oppoſito ſequit̄: ꝙ non ex eo ꝙ res eſt vel non eſt ōrō dicatur vera vel falſa: quod eſt contra Ariſtotelē ⁊ totam veritatem. Et ꝙ illud ſequatur probo Illa propoſitio eſt vera Cvt ipſi fatent̄ Ↄ pono igit̄ caſum deponat̄ ter̄ꝰ ille aīal ab autentico depoſitore ab illa ſignificatione. qua ſignificat ad placitum; tunc clarum eſt datam mentalem eſſe falſam ⁊ impoſſibilem: ⁊ tamen nulla ex parte rei facta eſt mutatio: igit̄ non ex eo ꝙ res eſt vel non eſt ōrō dicit̄ vera vel falſa. ¶ Secūdo ꝙ ſit etiam impoſſibile ex his ter̄is hō leo naturaliter cōiter acceptis ⁊ actu verbali vltimato ē confici hanc mentalem ꝓpōnem hō eſt leo: probat̄. Impoſſibile eſt ex duabus virtutibus actu in mēte exiſtentibus puta prudentia. ⁊ iuſticia vt ſeipſas qualitates naturaliter cōiter repſentant: ⁊ ex actu verbali eſt vltimato conſurgere aliquam enunciationem cathegoricam: ergo rōne oīo equali impoſſibile eſt ex iſtis ter̄is vltimatis. hō. leo. vt ſeipſos naturaliter cōiter ſignificant: ⁊ ex actu verbali ē vltiato. aliquam ꝓpōnem effici mentalē. ꝯn̄ia ē notiſſima: poſtꝙ̄ rō repn̄tandi ſe naturaliter cōiter non magis accōmodet̄ vni t̄mi ꝙ̄ alteri ſꝫ an̄s plane veꝝ relinquo: q̄re ꝯn̄s nō ē abnegandū. ¶ Propt̄ has duas rōnes ⁊ ꝓpter ſanuꝫ iudicium qḋ in hac parte exiſtimo me habere diſſentio a dictis illorum dialecticoꝝ: qui tenēt hec duo aggregata homo eſt animal. homo eſt leo. eſſe enunciationes mētales in caſibꝰ prius citatis. ⁊ pono has duas regulas quas affirmo vniuerſaliter verū continere Prior regula. Nullus eſt ter̄ꝰ mētalis ſm̄ ſignificationē qua ſignificat ad placitū Poſterior regula. Nihil eſt aut eē pt̄ ter̄ꝰ ſm̄ ſignificationē qua ſignificat ſe naturaliter cōiter Prior regula ꝓbat̄. Si a quocunq; ter̄o mētali deponatur ea ſignificatio q̄ ſignificat ad placitum vt bene poſſibile eſt: adhuc manebit ter̄ꝰ

mentalis: igitur nullus talis dicit̄ eſſe ter̄ꝰ ꝓ q̄nto ſignificat ad placitum ⁊ loquor de ter̄o mentali ſignificanti ad placitum cui correſpondet ter̄ꝰ vocalis aut ſcriptus ad placitum etiā ſignificans. Poſterior regula ꝓbat̄. Si aliquid diceret̄ ter̄ꝰ ex eo ꝙ ſe naturalr̄ cōit̄ repreſentat q̄libet mundi res diceret̄ etiam ter̄ꝰ poſtꝙ̄ qlꝫ talis ſe naturalr̄ cōiter ſignificat. ⁊ ſic haberetur quodlibet mundi ens eſſe ter̄m: qḋ falſum eſt ⁊ impoſſibile preſertim naturalr̄ loquendo.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētor. Si aliquis ter̄ꝰ eſſet ſignificatiuus ad placituꝫ maxime eēt hic ter̄ꝰ hō in voce vel in ſcripto: ſꝫ hoc eſt falſum: igitur. ꝯn̄ia eſt nota cum priori an̄tis parte. ⁊ poſterior pars probat̄. Bene ſeq̄tur ille ter̄ꝰ hō nunꝙ̄ fuit impoſitus ad ſignificanduꝫ oēs homines. Intelligo nec ſm̄ ſe nec ſm̄ ſibi ſynonimum: quod probo. Si fuiſſet terminus ille impoſitus ad ſignificandum maxime eſſet a primo impoſitore: ſꝫ nullus vnꝙ̄ fuit primus impoſitor qm̄ loquor Ariſtotelice ⁊ mere naturaliter. ergo propoſitum.

Confirmatur. Iſte terminus relatiuus qui in hac ſcripta enunciacione Socrates currit qui mouetur eſt ter̄ꝰ ſignificatiuus: ⁊ tn̄ nec naturaliter nec ad placitum: igit̄ cōcluſio poſita eſt falſa. patet ꝯn̄ia cum priori an̄tis parte: ⁊ poſterior pars probatur. Imprimis clarum eſt datum terminum non eſſe ſignificatiuum naturaliter: ſꝫ ꝙ non ſit ſignificatiuus ad placitū probatur. Non eſt inuenire ſuum impoſitoreꝫ: etiā nō vr̄ quā adeq̄tā hēat ſignificationē: igit̄.

¶ Ad ſecundum principale rn̄deo concedendo ꝙ iſte ter̄ꝰ hō in voce aut in ſcripto ē terminus ſignificatiuꝰ ſignificans oēs hoīes ⁊ ad placitum. Et quum arguis. ille ter̄ꝰ nō fuit impoſitus ad ſignificandum oēs hoīes nec ſm̄ ſe nec ſibi ſynonimos: q2 ſi fuiſſet impoſitus hoc maxime fuiſſet ad placitum primi impoſitoris: ſed nullus fuit primus impoſitor Ariſtotelice loquendo: igitur non ſignificat ad placitum. ¶ Pro declaratione huius argumēti in quo tangitur naturaliter procedendo origo ſignificandi terminorum ſm̄ placituꝫ notabis ſequētes ꝓpōnes: in quibus facile comperies noſtrā ſententiam veritati eſſe conformeꝫ. Sit igitur hec propoſitio prima. ¶ Iſte terminus homo naturaliter loquendo ſignificat oēm hominē ad placitum: ⁊ tamen nullus vnꝙ̄ fuit eius primus impoſitor: nec etiam aliqui fuerunt primi impoſitores. Hec propoſitio ꝓbat̄ ſm̄ viā Ariſtotelicam. Ab eterno fuit mundus: ⁊ ab eterno fuerunt latini: ⁊ ab eterno fuerūt greci. Si ergo ab eterno fuere latini ab eterno fuerunt ter̄i ſignificantes ad placituꝫ vocales ⁊ ſcripti: igit̄ in nullo tempore adequato fuit verum dicere ꝙ iſte ter̄ꝰ hō fuerit impoſitꝰ ad ſignificandum omnes homines. Et quemadmodum dictum eſt de hoc ter̄o homo: ita dicendum eſt d̄ multis alijs ad placitum ſignificātibus. Et aduerte ꝙ iſta ꝯn̄ia nihil valet. Iſte ter̄ꝰ homo ſignificat ad placituꝫ omnes homines: ergo iſte ter̄ꝰ homo ad placituꝫ ſignificat oēs homines An̄s eſt verum: ⁊ ab oībus fere dialecticis conceſſum. ꝯn̄s vero falſum: ꝙ̄uis ab oībus conceſſum. Et ꝙ ꝯn̄s ſit falſum faciliime ſic probat̄. Bene ſequit̄. Hic ter̄ꝰ hō ad nullum placitum ſignificat oēs hoīes: qm̄ nec ad iſtud placitum ⁊ ꝯſr̄ quibuſcunq; demonſtratis placitis: ergo ſequitur ꝙ iſta eſt falſa. hō ad placitum ſignificat oēs homines. Nam idem eſt homo ad placitum ſignificare oēs hoīes ⁊ ad voluntatē alicuius vel aliquoꝝ ſignificare oēs homines: ſed non eſt ſignificabile placitum nec voluntas alicuius impoſitoris rōne cuius ſignificet oēs homines: igit̄ nr̄a prima ꝓpō ē veritati cōformis.

¶ Secunda ꝓpō. Hic ter̄ꝰ ad placitum ē ter̄ꝰ partim collectiuus partim diuiſiuus ſicut ⁊ hic ter̄ꝰ voluntas. Unde eſt aduertendum ꝙ qn̄q; aliquis ter̄ꝰ ſignificat ad placitum vniꝰ preciſe ⁊ ad voluntatem eiuſdem. qn̄q; ad placituꝫ atq; voluntatem duoꝝ. qn̄q; ad placitum trium ⁊ ꝯſr̄ intellige ex parte imponentium ſiue impoſitorum. Nam ex parte populi acceptantis neceſſario multorum placitum req̄rit̄ parit̄ ⁊ voluntas. Uolo enim dicere ꝙ ē aliquis ter̄ꝰ q̄ ſignificet ad placituꝫ vniꝰ impoſitoris. vt ſi iſta lr̄a. A. a Socrate autentico impoſitore imponatur ad ſignificandum per totam horā ſequēteꝫ oēs hoīes. Tunc verum erit dicere. A. ꝑ totam horam ſequentē ſignificabit ad placitum vnius īpoſitoris. Qḋ ſi Socrates ⁊ Plato ſint impoſitores eque autentici ⁊ in iſtāti imponāt A. ad ſignificandum oēs hoīes per totam horam ſequentem: verum erit dicere ꝙ. A. ſignificabit ad placitum duoꝝ. Uides ergo quomodo placitum qn̄ꝙ̄ de vno qn̄q; de pluribus dicitur: igit̄ eſt ter̄ꝰ partim diuiſiuus partim collectiuus. Conformit̄ eſt dicendum de iſto ter̄o vo

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

luntas. Nolo enim negare quin in omni impoſitione autentica ⁊ efficaci ad minus decez ſuppoſitorum requiratur placitum ⁊ voluntas.

¶ Tertia ꝓpoſitio. Non oportet ſi aliquis terminus ſignificabit ad placitum ꝙ idem terminus ſignificauerit ad placitum. Nec ſi aliquis terminus nunc ſignificet ad placitum ꝙ idem terminus ſignificauit ad placitum: ſemꝑ loquor naturaliter. Hec propoſitio facilis eſt: ⁊ ſub breuitate ſic ꝓbatur. Si hec littera. A. a Socrate impoſitore autentico nunc imponat̃ ad ſignificandum omnia entia que pro iſta preſenti hora ſunt ⁊ nihil aliud. tunc. A. diceretur terminus ſignificatiuus ad placitum ⁊ hoc ſi illa impoſitio pro iſta hora acceptetur. In iſto caſu verum eſt dicere ꝙ. A. ſignificat ad placitum in hac hora omnia entia que in iſta hora ſunt: ⁊ tamen. A. nec ab eterno nec ante hanc horam ſignificauit omnia entia mundi que in iſta hora ⁊ pro iſta hora ſunt: igitur tertia propoſitio eſt vera. Dicamꝰ igitur ꝙ aliqui ſunt termini ſignificantes aliqua ad placitum ab eterno ⁊ illi nunq̃ habuerunt aliquem vel aliquos primos impoſitores. Aliqui vero ſunt termini ſignificantes ad placitum qui habuerunt primos impoſitores ſic ꝙ non ſignificauerunt ſua ſignificata ab eterno. Qui nam ſunt iſti ⁊ qui illi facile ex dictis colligi poteſt.

¶ **Ad confirmationez reſpondeo conceſ**ſa ↄ̃ña ⁊ priori añs parte negando poſteriorē ⁊ ad probationē dico nos non eſſe certos ꝺ impoſitore: huius relatiui q̃: multi eniz termini impoſiti ſunt: quorum impoſitores ignorantur ſicut dictum eſt in precedentibus. Dico igit̃ iſtō relatiuum qui per ſe acceptum eſſe terminū nō ſignificatiuum ſi ſit vocalis aut ſcriptus. Nam experientia docet audita hac voce qui ꝑ ſe aut viſo ipō termino qui ſolitarie ſcripto ſolos conceptus inultimatos formari. Hinc ſequit̃ ipm terminum ſimpliciter ſm̃ ſe conſideratum non eſſe terminum ſignificatiuum: ſi vero inuentus fuerit in aliqua enunciatione cum virtute referendi tunc dicetur ſignificatiuus illius rei quā eius añs ſignificat. verbi grã. Accepta hac propoſitione Socrates currit qui mouetur ipſum relatiuum qui Socratem ſignificat. Pari modo cenſendum eſt ipſum relatiuum cunctos homines ſignificare in hac propoſitiōe hō currit qui mouetur. ⁊ hec ſignificatio vocabitur depēdens. Dependet enim ſignificatio illius relatiui qui a ſuo añte. Hinc ſequitur ꝙ deleto añte ꝺletur relatiui ſignificatio ⁊ poſito ponet̃ ſignificatio. Et aduerte plerumq꜠ tale relatiuum preter ſignificationē añtis ſignificare aliqualit̃ vnitiue. Nam iſte propoſitiones ſunt equiualētes Socrates currit qui mouetur Socrates currit ⁊ Socrates mouetur. Habet igitur relatiuuz qui in data propoſitione virtutē coniungendi vnam cathegoricam cuz altera: ⁊ ſignificat ſocratem. Quare cenſenduz erit datum relatiuū ē: virtualiter cathegorema ⁊ ſyncathegorema ſimul. ¶ Sed iam peter aliquis cui propoſitiōi ſubordinetur hec enunciatio Socrates currit qui mouetur ¶ Ad hoc aliqui dicunt ꝙ ſubordinatur huic mentali copulatiue ſocrates currit ⁊ ille mouetur. Sed hoc minus bene dictuz putamus. Nam ſequeret̃ ꝙ huic ter̃o relatiuo qui non terꝰ r̄n̄deret in mēte. Conſtat eniī hoc aggregatum ⁊ ille non eſſe ter̃z. Quare alit̃ dicendum exiſtimo vcz illi relatiuo vocali corr̄ndere in mente vnum ter̃m cathegorematicum ſignificantem ſocratem: ⁊ habentē virtutem copulandi. Et quemadmodum de hoc relatiuo qui aſſeueratum eſt: ſic de multis alijs relatiuis eſt dicendum. Dicimus preterea pronomina ſignificationes dependentes obtinere: Nam ſi hec ſcripta enunciatio: ego ſum aīal diſciplinabile a decem diuerſis hoībus legatur: fatenduz erit ipam ſcriptam propoſitionem decem diſtinctis mentalibus propoſitionibꝰ non ſynonimis ſubordinari: ⁊ hoc iō q꜠ ſignificatio ſubiecti dependens eſt. De hoc t̄n̄ pronoīe ego diffuſius ī proxima ſequenti queſtiōe dubio ſecundo agitur. Dependentes ſignificationes magis ex cōmuni vſu ēt grāmaticoꝝ authoritate habet̃: ꝙ̃ ex autentica impoſitione.

¶ **Tertio ⁊ principalr̃ argumētor Iſtud** condicionatum Socrates ſi eſt ſocrates eſt terminus ſignificatiuus omnia entia mundi ſignificans: tamen nec naturaliter ſignificat nec ad placitum: Nam ſi de condicionato vocali loq̄nur nullus vnq̃ fuit impoſitor qui eam impoſuerit ad ſignificandum omnia entia mundi. Quod ſi de mentali vltimato fiat ſermo: ſatis conſtat ipſum condicionatum non ſignificare quodlibet mūdi ens naturaliter: igitur aſſignādum eſt vnum aliud ſignificare preterq̃ naturaliter ⁊ ad placitum.

¶ **Confirmatur probando ſuperfluam** eſſe omnem impoſitionem voluntariam quam ad placitum dicunt. Quilibet ter̃s vocalis ⁊ ēt ſcriptus ſignificat ſua omnia ſignificata naturaliter cōmuniter vel ex inſtinctu nature: ergo ſuperflue poſita eſt eis voluntaria impoſitio. pz ↄ̃ña. ⁊ añs probatur. bene ſequitur. Omnes brutoꝝ voces inſtinctu quodam nature ⁊ nō ad placitum repreſentant ſua ſignificata: igitur a fortiori hominum cuncte voces debent ipis hominibus ſua ſignificata repreſentare ex inſtinctu nature ⁊ non ad placitum. Nam fruſtra fiunt per plura que poſſunt fieri per pauciora.

¶ **Ad tertium principale r̄n̄dent commu**niter loquentes: datum condicionatum oīa entia mundi ſignificare ad placitum ſi fuerit ī voce ſcripto aut mente inultimata. Ad placitum inquiunt conſecutiue. Si vero in mente vltimata ſumatur tale condicionatuz: tunc ſignificat naturaliter cuncta mundi entia: etiaz conſecutiue ſiue reſpectiue. Immo non modo omnia entia ſignificat. verumetiam omne impoſſibile ⁊ ſic apud eos appellatur tranſcēdens ⁊ ſupratraſcendens. Imaginātur enim ex concurſu ⁊ colligamine horum ter̃oꝝ Socrates Socrates ⁊ hac cōiunctione ſi: conſurgere quandā ſignificationem tranſcendentalē ⁊ vbi diſpergatur tale aggregatum corrumpit̃ ſignificatio illa q̄ omnia entia mundi ſignificabat ⁊ ita ſequitur ſm̃ hac cōmunem dialecticorum doctrinaz aliquem eſſe ter̃m complexum mentalem omnia entia mundi ſignificantem ⁊ t̄n̄ per ſolaz dimotionem ter̄i nihil nec aliqua ſignificantis quod relinquit̃ nō ſignificabit oīa mundi entia: imo ſolum Socratē tale reſiduum ſignificabit. Sequitur ſecundo aliquem eſſe ter̃m ſignificantē oīa entia mundi compoſitum ex quattuor terminis: duobus nō ſignificatiuis ⁊ duobus ſyncathegorematis. Hoc patet de hoc cōdicionato buf ſi eſt buf. Multa alia enituntur ſaluare iſtis fracmentoſis ne dicam mendoſis ſignificationibus reſpectiuis ⁊ conſecutiuis. ¶ Alr̃ tamen pretermiſſa impugnatione coꝝ que male aſſerta mihi videntur reſpondeo aſſerendo: nullum condicionatuz eſſe ter̃m ſignificatiuū: immo dico nullum tale eē ter̃m quum nec ſit cōplexus nec incōplexus. Nā ſicut hoc aggregatum ſi Socrates eſt ſocrates non efficit ter̃m ī hac cōdicionali ſi ſocrates eſt ſocrates ſocrates eſt homo. Immo impoſſibile eſt tale aggregatum ſimplr̃ efficere aliquē ter̃m ſm̃ eam quam habent ſignificationem ter̄i: ita etiā aſſerēduz eſt hoc aggregatum ſocrates ſi eſt ſocrates nō efficere aliquē ter̃m. Impr̄mis clarū ē ex tali aggregato nō cōſurgere ter̃m incōplexuz: ⁊ ꝙ nō conſurgat cōplexꝰ ꝓbat̃. ptes talis aggregati nō ſe hn̄t vt determinatio ⁊ determinabile vt ſatis pz. nec cōiungunt̃ ꝑ aliqō cōiūgibile. Nō eni vr̃ q̄ ⁊ quonā pacto cōiungat iſta nota cōdicionalis ſi: igit̃ fatēdu ē nullū tale cōdicionatū eē ter̃m ſignificatiuū nāl̃r vel ad placitū. ¶ Ex iſta ſolutione infero hāc ꝓpōnē nō eē cathegoricā ſocrates ē hō ſi ē aīal. ⁊ breuiter nulla ē cēſenda cathegorica ꝓpō in q̄ aliqō tale cōdicionatiz inuenit̃ ſꝫ potius hypotectica ⁊ condicionalis eſt nominanda. Sꝫ de hac ipa difficultate in ſecunda ſectione ꝓlixior hēbit̃ ſmo. Et ſi lectoribus hec nr̃a ſnīa minꝰ ſana videat̃: velim t̄n̄ eos oīs exoratos hēre: ne prius maculent hꝰ nr̃a dicta: ꝙ̃ ipa ſpeculentur adinueniantq꜠ in ipis ſufficiens peccatum labemq꜠ patentem.

¶ **Ad confirmationē r̄n̄deo negādo añs** puta oēz ter̃m vocalē ⁊ ſcriptū ſignificare nālr̃ cōit̃ aut inſtinctu quodā nature oīa ſua ſignificata. ⁊ ad probationē r̄n̄deo negando ↄ̃ñam añte cōceſſo. ¶ Et ſi petas q̄re eſt poſtq̃ hoīes ſunt longe perſpicacioris nature q̃ cuncta aīalia bruta ꝙ non intelligant ipi hoīes inſtinctu quodā nature oīa q̄ per voces coꝝ ſignificant̃ ſicut iumēta intelligūt. Nā vt experiētia oſ̄dit agni confugiunt ad coꝝ matres quum ipas valentes dephendunt. ¶ Ad hoc r̄n̄deo id ea de cauſa euenire q꜠ ſolis affectibus pecora ⁊ cuncta iumēta mouent̃: hoīes vō ⁊ affectibꝰ ⁊ ītellectu ſiue rōne. Cōtingit t̄n̄ cō ſimili inſtinctu nature hoīes ⁊ iumēta idē ītelligere. Sꝫ q꜠ hoīes cuncti potiſſimū vigent intellectu ⁊ libera volūtate. iō placito ac coꝝ voluntate poterunt vti ſibi ipis ter̃os īponendo. ¶ Sꝫ iā peteret aliq̄s vtrū dari pt̄ aliquod aīal inferioris perfectiōis eiuſdemq꜠ eſſentialis q̃ ſit hō qō poſſet perīde placito atq꜠ īpōne ītelligere ac ipe hō. ¶ Pro diſſolutione huius dubitationis ⁊ multorum que ex ea emergi poſſunt eſt aduertēdum imaginandam eſſe quandam vniuerſaliuz aīaliuz latitudinez in quodam triangulo. cuius vertex nō gradus dicit̃ ⁊ latera in infinitum aſcendētia nulla vltima clauduntur baſi: ſintq꜠ infinite baſes a coſta in coſtam protenſe. ſic vt a quolibet puncto vnius lateris ad punctum alterius directe reſpōdēs baſis vna protrahat̃. Hac imaginatiōe circumſpecta notabis pro q̄lꝫ baſi

intelligendã eẽ vnã ſpẽʒ aĩalis ⁊ ſm ꝙ a vertice
trianguli magis eleuat̃ aliqua baſis ita ſpẽs ꝑ
ipſam baſim deſignata magis eſt eleuata ſua
eſſentiali perfectione ꝙ quelibet inferior ſpẽs
per aliquam inferiorem lineam ſignificata. Et
ſic etiam eſt magis depreſſa imperfectione eẽn
tiali ꝙ ſit aliqua ſpẽs per baſim ſuperiorẽ intel
lecta. Et quemadmodum non contingit dare
vltimas baſes minimã inꝙ ac maximã: ſic etiã
non contingit duas vltimas ſpẽs imperfectiſſi
mam ⁊ perfectiſſimã aſſignare: ⁊ etiã ſicut non
contingit duas baſes immediatas inueniri: ſic
etiam eſt impoſſibile duas ſpẽs differentes col
locari ĩmediatas. His ergo notatis ⁊ ĩtellectis
rñdeo ad petitũ per ſequẽtes ꝓpõnes. ¶ Pri
ma ꝓpõ. Quamuis quelʒ ſpẽs ſit apta nata co
gnoſcere aliquod obiectum naturalit̃ cõit̃ ⁊ ex
inſtinctu nature: tñ ꝑfectiori modo cognoſcet
oĩs ſpẽs ſuperior q̃lʒ inferior. Hoc tñ non ꝓue
niet ex parte obiecti cogniti: ſʒ ſolũ ex parte rei
cognoſcentis. Fieri namqʒ non p̃t vt aliq̃ ſpẽs
ſignare latitudinis ꝓuet̃ cognitione naturalit̃
cõmuni: ſicut nec cognitiõe ex intinctu nature.
¶ Secũda ꝓpõ. Infinite dari poſſunt ſpẽs in
feriores ſpẽ hũana in quib9 inueniri poteſt co
gnitio voluntaria: ſʒ nõ eque perfecta ac cogni
tio que humane ſpẽi accõmodat̃: tñ reb9 vt nũc
nulla talis inuenit̃ ſaltẽ nõ legit̃ aliquã talẽ eẽ.
¶ Tertia ꝓpõ. Quelʒ ſpẽs eleuatior humana
perfectius longe vti p̃t voluntaria ſignificatiõe
ꝙ ipa humana ſpecies vtit̃: ⁊ ſm ꝙ ab ea ma
gis eleuat̃ in perfectione ſic perfecti9 intelliget
nulla tñ inuenit̃ in actu aĩalis ſpẽs q̃ ſit hoĩe ꝑ
fectior. Iſte tres ꝓpõnes nulla egent ꝓbatione
apud eos preſertim q̃ aliquid in materia perfe
ctionuʒ cognoſcunt. Et ne mordaci nugatori
det̃ locus detrahendi qꝛ paruʒ deuagamur ab
vno in alterum ꝓpoſitum ⁊ a dialectice in ſupe
riorem facultatem ſumo pro patrono in hac ꝑ
te maximum illum peripateticoꝝ principẽ Ari
ſtolẽ q̃ quum dialecticã diſputationẽ tractaret
oppoſitas inꝙ ꝓpões in fine p̃mi Periarme
nias grandẽ illã ac momentoſam difficultateʒ
futuroꝝ contingentium inſeruit quaʒ ſublimes
theologi diffuſe agitãt quuʒ de diuinis ac theo
logicis ſſicijs diſputãt. Preſtat. n. v̄a veris ad
ijcere (quis impertinentia) quam vera ipſa
mendis maculare.

¶ Dubitatur primo: vtrum quilʒ ter̃9 q̃
ſignificat aliquid ex impõne autentica vni po
pulo in potentia propinqua omnibus populis
aliquid etiam ſignificet virtute talis impõnis.

¶ Ad iſtud dubiũ reſpõdeo per aliquas
ꝓpões. Quaꝝ prima eſt hec. Poteſt dari ali
quis ter̃9 autentice impoſitus ad ſignificandũ
aliquid vni populo q̃ q̃dem ter̃9 nulli alteri po
pulo aliquid ſignificabit ſine noua impoſitiõe.
Hec ꝓpõ patet. Si hec lr̃a. A. imponat̃ ad ſi
gnificandum ſub hac condicione ꝙ ſoli popu
lo Salmanticenſi repñtet aliq̃d puta Socratẽ
tunc verum eſt dicere ꝙ virtute illius impõnis
ſoli populo Salmanticenſi repñtabit Socratẽ
¶ Secunda ꝓpõ. Oĩs ter̃9 cõiter vſitatus ĩ ali
quo idiomate p̃t in potentia propinqua oĩ po
pulo eẽ ter̃9 ſm ſuam impõnẽ. Naʒ hic ter̃9 hõ
qui apud latinos oẽs hoĩes repñtat p̃t in potẽ
tia ꝓpinqua turcis ⁊ caldeis pariter ⁊ cuilʒ na
tioni oẽs hoĩes repñtare nulla facta de nouo ĩ
poſitione. Nam oĩs ter̃s ſignificatiuus qui eſt
triuialis in aliqua lingua ex ſe indiferens ẽvt a
quolʒ vtenti rõne deprehendat̃. Ex his duab9
propoſitionibus patet ſolutio ad dubium.

¶ Dubitatur ſecundo q̃liter iſte ter̃9 hõ
in vobe repreſentet oẽs ter̃os ſibi ſynonimos in
voce ⁊ in ſcripto ⁊ in mente. Nã videt̃ ꝙ tales
ter̃os non ſignificet naturalr̃ nec ad placitum.
Quod auteʒ non ſignificet eos naturalr̃ patet
Nam ruſticus audiens hunc ter̃m homo nõ ve
nit in noticiã ter̃i homo in ſcripto. Nec etiaʒ ſi
gnificat eos ad placitum qm̃ tunc ſequeret̃ ꝙ
duplici impõne iſte ter̃9 hõ fuiſſet impoſit9. Al
tera ad ſignificandum oẽs hoĩes: ⁊ altera ad ſi
gnificandum ſibi ſynonimos terminos. Quod
falſum eſt.

¶ Ad iſtud dubiuʒ reſpondeo per ſequẽ
tes propoſitiones. ¶ Prima propoſitio. Nul
lus talis terminus homo ſignificat omnes ter
minos ſibi ſynonimos naturaliter cõmuniter.
Hoc probatur. Nam omnis res mundi tantũ
ſeipſam naturaliter communiter repreſentat.
¶ Secunda propoſitio. Iſte terminus homo
in voce non repreſentat naturaliter proprie om
nes terminos ſibi ſynonimos. Hec propoſitio ẽ
ſatis nota. Nam ſoli termini mentales ſignifi
cant naturaliter proprie. Quare dicendum eſt
ꝙ ille terminus homo poſtꝙ non eſt terminus
mentalis non ſignificat ſibi ſynonimos natura
liter proprie. ¶ Tertia propoſitio. Hic termi
nus homo in voce non ſignificat omnes termi
nos ſibi ſynonimos ad placitum ꝓprie. non enĩ

fuit impoſitus autentice ad ſignificandum ta
les ter̃os. Hec ꝓpõ ẽ clara: nec indiget amplio
ri ꝓbatione. Nam vnicam duntaxat hẽt ſigni
ficationem propriam eam vcʒ qua omnes ho
mines ad placitum ꝓprie ſignificat. ¶ Quar
ta ꝓpõ. Iſte ter̃9 homo in voce ſimilitudinarie
ſiue inſtinctu nature repreſentat omnes voces
ſimiles quemadmodum dicere ſolemus imagi
nem Herculis per quandã extrinſecã ſimilitu
dinẽ Herculẽ ipm repreſentare ꝑiter ⁊ oẽs ima
gines ſimiles. Nam apprehenſa Herculis ima
gine confeſtim venimus in noticiã Herculis. ⁊
in noticiã ſimilium imaginum. Eodẽ mõ dicẽ
dum eſt ꝙ audito hoc ter̃o hõ venimus in no
ticiam conſimilium ter̃oꝝ vocalium. ⁊ apprehẽ
ſa iſta ſcriptura hõ: in noticiã conſimilium ſcri
pturaꝝ deuenim9. etiã habito conceptu inultia
to iſti9 ter̃i vocalis hõ: formam9 noticiã ſimiliũ
ter̃oꝝ inultimatoꝝ: que reflexa dicit̃. ſʒ hec talis
noticia raro producitur in nobis ¶ Quinta
ꝓpõ. Hic ter̃9 vocalis hõ ad placitum improꝑe
oẽs tales ter̃os hõ in ſcripto ⁊ e diuerſo hec ſcri
p̃ta hõ oẽs tales voces hõ hõ ad placitũ impro
prie repreſentat. ſiunt itaqʒ voces ⁊ ſcriptura
ter̃i ſimiles pro quãto reciproce ſunt ĩpoſite ad
ſignificandum: ſed hec ſignificatio non ſufficit
ad denominandum ipos ter̃os ſignificatiuos.
Oportet enim quiſqʒ ter̃9 ſignificatiuus ſigni
ficet. aliud. alia. vel alr̃. a ſe ⁊ a ſibi ſimilib9: vt ĩ
ꝓxima p̄cedenti queſtione dictũ eſt. ¶ Sexta
ꝓpõ. Iſte ter̃9 hõ ſiue ſit vocalis ſiue ſcript9 nul
lo modo ſignificat ſuum conceptum inultima
tum: ſicut nec vltimatum. Hec ꝓpõ magis pa
tebit in ſequenti dubitatione.

¶ Dubitatur tertio: vtrum quiſqʒ voca
lis ⁊ ſcriptus ter̃9 pariter ⁊ vnaqueqʒ res non
ter̃9 ſuum conceptum repreſentet.

¶ Ad hanc dubitationeʒ reſpondeo per
iſtam regulam. Quandocunqʒ aliquid ſiue ſit
ter̃9 vel non ter̃9 ſignificat actu aliquam rem:
oportet moueat intellectum per ſeipm formalr̃
aut per alium ad intelligendum illam rem. In
telligo per ſeipm formalr̃ ſic. ꝙ ſit forma intelle
ctiua ſeu noticia per quam illam rem intellect9
intelligat. Hinc deducitur nullã ſcripturã nec
aliquã vocẽ ſignificare naturalit̃ ſuuʒ conceptũ
inultimatum ſicut nec vltimatuʒ. Secundo ſe
quit̃ ꝙ nihil non ter̃9 naturalr̃ actu ſignificat
aliquem ter̃m. Nam ſi oppoſitum daret̃ maxĩe
eẽt Socrates p̃mo viſus a Platone: q̃ Plato
ni repreſentaret conceptum vltimatum eiuſdẽ
Socratis: ſʒ hoc eſt falſum: quum nõ per ſe for
maliter talem conceptum repreſentet. ne etiam
per aliquem conceptum: quum non videat̃ q̃s
ſit ille: igit̃. ¶ Et ſi obijcias: cõtra prius corola
rium hẽt Ariſtoteles prior libro Periarmeni
as: ea q̃ ſunt in voce ſunt eaꝝ q̃ ſunt in aĩa paſ
ſionum note: ⁊ ea q̃ ſcribunt̃ eoꝝ q̃ proferunt̃: ẽ
ſcripture ſignificant voces: ⁊ voces conceptus.
⁊ hoc naturalr̃ poſtꝙ in hoc ſenſu p̄bus intelle
xit. ¶ Ad hoc rñdeo dictum Ariſtotelis viſſi
mum eẽ: ꝙuis a multis obliq̃ intellectum. Vo
luit itaqʒ dicere Ariſtoteles. ea q̃ per paſſiones
aĩe. i. ter̃os mentales apprehendimus: notifica
mus ſeu alijs nota efficimus per voces. ⁊ ea q̃
per voces intelligim9 per ſcripturas alijs ſigni
ficamus. Nec enim conceſſiſſet aliquã vocẽ ſi
gnificare naturaliter aliquẽ ter̃m mentalẽ. Et
ꝙuis det̃ vox q̃ aliquã mentalẽ paſſionẽ ex iſtin
ctu nature repreſentet: nõ tñ iõ ſequit̃ vocẽ ali
quam dari: que ter̃m mẽtalẽ ſignificet.

¶ Prima concluſio. Impoſſibile eſt ali
quẽ ter̃m vocalẽ aut ſcriptũ actu aliquid ſigni
ficare: quin aliq̃s ter̃9 nõ vocalis nec ſcript9 illõ
idẽ ſignificet. Probat̃ hec cõcluſio. Nã nõ cõ
tingit vocẽ aut ſcripturã ꝑ ſe formalr̃ aliq̃d rep
ſentare: ſʒ neceſſariũ ẽ: ſi illud hoĩbus ſignificet
concurrat aliquis ter̃9 mentalis: quo formalr̃ il
lud tale cognoſcatur.

¶ Secunda cõcluſio. Quelibet res mũ
di ex qua effici p̃t ter̃9 ſcriptus ẽ impoſita a pri
mo impoſitore ad ſignificanduʒ cõuertibilr̃ cũ
hoc ter̃o vocali hõ: ⁊ cũ hoc ter̃o vocali elephã
tus: ⁊ ſĩr de reliquis. nõ tñ ꝓ quolʒ tpe q̃lʒ res
fuit impoſita: ſʒ ſolũ ꝓ eo tpe ꝓ quo talis res ef
fecta fuerit ter̃9 ſcript9. Hinc deducit̃ multa p̃
mũ impoſitorẽ impoſuiſſe q̃ nõ nouit eẽ ĩpoſita.

¶ Tertia concluſio. Idem terminus eſt
ſignificatiu9 naturalr̃ ꝓpe ⁊ ad placitũ ꝓpe. ꝓ
bat̃ cõcluſio. Concept9 inultĩat9 hui9 ſcripture
hõ nãlr̃ ꝓpe dictã ſcripturã repñtat: ⁊ ad placi
tũ ꝓpe cunctos hoĩes ſignificat. Immo eandẽ
rẽ idẽ ter̃9 ſignificat nãlr̃ ꝓpe ⁊ ad placitũ ꝓpe:
vt pʒ de cõceptu vltimato hui9 ter̃i ens. Et qõ
forti9 ẽ eadẽ rẽ adeq̃te idẽ ter̃9 ſignificat nãlr̃ ꝓ
prie ⁊ ad placitũ ꝓpe. Hoc pʒ. Nãlis ſocratis
ſimilitudo q̃ ĩ mẽte platonis hẽtur ponat̃ ĩ vno
lapide manẽte adhuc in aĩa platonis ⁊ in lapi
de imponat̃ autẽtice ad ipm ſocratẽ ſignifican
dum: ⁊ habetur propoſitum.

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

¶Terminus ſignificatiuus.
Cathegorematicꝰ ſyncathegorematicꝰ.

TErminus cathegorematicꝰ
eſt terminus alicuius aut ali
quorum proprie ſignificati-
uus: vt ſunt iſti termini Ho
mo Populus.

¶Terminus ſyncathegorematicus eſt
terminus ſoliꝰ aliqualiter proprie ſigni-
ficatiuꝰ: q̄les ſunt iſti termini Ois Nō.

QUeritur ſexto vtrum diuiſio
termini in terminum cathegore-
maticum ⁊ ſyncathegorematicuꝫ
cum membrorum diffinitionibus
ſit bona: ⁊ a nobis ſufficienter aſſignata.

¶Primo notandum eſt pro huius que
ſtionis declaratiōe ꝙ terminus cathegorema-
ticus eſt triplex: vꝫ cathegorematicus officio
tantum: cathegorematicus ſignificatione tm̄.
cathegorematicꝰ officio ⁊ ſignificatione ſimul
Terminus cathegorematicus officio tantum
eſt terminus qui in potentia propinqua poteſt
habere officium in cathegorica propoſitione:
⁊ nihil nec aliqua proprie ſignificat. Habere
officium in propoſitione cathegorica eſt eē ſub
iectum. copula. vel predicatum. Et iſto modo
dicimus hoc verbum eſt terminuꝫ eſſe cathego
rematicum officio tantum in hac propoſitione
Socrates eſt animal. Terminus cathegorema
ticus ſignificatione tantum eſt terminus aliq̄d
vel aliqua proprie ſignificans: non potens ha-
bere officium in propoſitione in potentia pro-
pinqua quemadmodum eſt iſte terminus Ho
minis: qui aliquid ſignificat ⁊ non poteſt eſſe
ſubiectum. copula. vel predicatum. Et iſto mo
do omnes obliqui termini ſignificatiui ſunt di
cendi termini cathegorematici ſignificatione
tantum. Terminus cathegorematicus officio
⁊ ſignificatione ſimul eſt terminus proprie ali-
quid vel aliqua ſignificans potens in potentia
propinqua habere officiuꝫ in cathegorica: ⁊ ta
les ſunt iſti termini Homo Animal. Nempe ī
hac cathegorica homo eſt animal alter dicitur
ſubiectum ⁊ alter predicatuꝫ.

Scḋo notādū ē ꝙ terꝰ ſyncathegorema
ticꝰ et ē triplex: vꝫ officio tm̄. ſignificatiōe tm̄.
officio ⁊ ſignificatione ſimul. Terminus ſynca
thegorematicus officio tantum cōuertitur cuꝫ
termino cathegorematico ſignificatione tan-
tum. Et tales ſunt iſti termini hominis. leonis
⁊ conſimiles obliquitates. Terminus ſyncathe
gorematicus ſignifiatione tantuꝫ conuertitur
cum termino cathegorematico officio tantum
⁊ tales ſunt iſte verbales copule. eſt. fuit. ⁊ conſi
miles. Terminus ſyncathegorematicus officio
⁊ ſignificatione ſimul eſt terminꝰ proprie ſigni
ficatiuus nihil nec aliqua ſignificans: ſed ſoluꝫ
aliqualr̄: ⁊ non eſt potens in propoſitiōe cathe
gorica officium exercere: ⁊ tales ſunt iſti termi
ni oīs nullus quilibet ⁊ conſimiles. Et aduerte
in his datis diuiſionibus ſumi terminuꝫ cathe
gorematicum ⁊ ſyncathegorematicum analo-
gice. Itaqꝫ ſimpliciter loquendo oīs terminus
cathegorematicus ſignificatione tm̄ eſt dicen
dus cathegorematicꝰ ſimplr̄: ſicut ⁊ terꝰ cathe-
gorematicus officio ⁊ ſignificatiōe ſimul. ⁊ nul
lus terꝰ cathegorematicus officio tm̄ eſt ſimplr̄
cathegorematicus: ſic etiā dicat̄ de termō ſynca-
thegorematico offiō tm̄: q̄ ē catħus ſimplr̄. Ter
minꝰ tm̄ catħus ſignificatiōe tm̄ ⁊ terꝰ ſyncathe
gorematicꝰ officio ⁊ ſignificatiōe ſimul ſūt ſim
pliciter dicendi termini ſyncathegorematici.

¶His breuiter notatis titulo qōnis pono talē
ꝯcluſionē rn̄ſiuā. Diuiſio termi ſignificatiui ī terꝫ
catħuꝫ ⁊ termī ſyncatħuꝫ cuꝫ mēbroꝝ diffinitio
nibus ē bona ⁊ ſufficienter a nobis aſſignata.

PRimo ⁊ ꝑncipalr̄ argumētoꝛ
Iſte terꝰ Socrati ī datiuo ē terꝰ ca
thegorematicꝰ offiō ⁊ ſignificatiōe
ſimul: ꝙ male dictū ē ī notabilibus
nullū obliquū obliq̄ termū eē termī catħuꝫ officio
⁊ ſignificatiōe ſimul. ꝯñia ē bona. ⁊ añs ꝓbat̄.
In iſta ꝓpōe ſocrati ē datiui caſus ſocrati ē ſub
iectū: ⁊ ꝑ ꝯñs hēt offiū ī eadē ꝓpōe. ¶Forte
dices vt dicēdū ē ꝙ bene veꝝ ē capiēdo ſocrati
materialr̄ ipm exercere offiū ī ꝓpōe. ſꝫ negaſſi
cut negādū ē: ꝙ exerceat offiū ī ꝓpōe ipo ꝑſo-
nalr̄ accepto ⁊ ſignificatiue. ¶Cōtra iſtud ar
gumētoꝛ. In hac ꝓpōe ſocrati ē tunica: ſocrati
ꝑſonalr̄ tenet̄: ⁊ hēt offiū ī illa ꝓpōe: quū nō vi
deat̄ q̄s aliꝰ terꝰ ſit ſubiectū: igit̄ ē ſubiectū ⁊ ꝑ
ꝯñs ī illa ꝓpōne catħica hēt offiū. Et quū So
cratē ꝓpe ſignificet hētur: ꝙ ē terꝰ catħus offiō
⁊ ſignificatione ſimul quod erat probandum.

¶Cōfirmatur: ꝓbando ꝙ oīs terꝰ ſigni
ficatiuꝰ ſit ſyncatħus vel ſaltē mixtus ex catħo
⁊ ſyncatħico. Si enī aliq̄s terꝰ eēt terꝰ ſimplicit̄
cathegorematicꝰ: q̄ nō eēt ſyncathegorematicꝰ

nec mixtus maxime eſſet hic terminus hō ī iſta
ꝓpōne hō eſt aīal: ſed id eſt falſum: quod ſic ꝓ-
batur. Hō in illa propoſitiōe exiſtēs oēs homi-
nes repreſentat: ⁊ ratione huius terminus ca-
thegorematicus nuncupatur: ⁊ hic terminꝰ hō
mouet intellectum ad determinate accipiendū
eundem termī: igit̄ dicendus eſt terꝰ ſyncathe-
gorematicus rōne talis ſignificatiōis. Dicimꝰ
enim hunc termī oīs eſſe termī ſyncathegorema
ticum qꝛ facit termī in quem cadit diſtributiue
teneri vel confuſe tm̄: ergo pari rōne aſſerendū
eſt hunc termī hō poſtq̄ ſeipm facit ſtare deter-
minate eſſe termī ſyncathegorematicum in quā
tum huiuſmodi virtutem hēt. Ergo videt̄ eſſe
dicendum ꝙ homo in iſta propoſitione hō eſt
aīal non ſit ſimpliciter terꝰ cathegorematicus
immo terꝰ mixtus: quod ſumpſimus ꝓbanduꝫ.

¶Ad primum principale rn̄deo negādo
hunc termī Socrati in datiuo eē termī cathego
rematicum officio ⁊ ſignificatione ſimul: ⁊ dico
vt dictum eſt inter arguendum ꝙ in hac ꝓpōe
Socrati eſt datiui caſus: Socrati hēt officium
in illa ꝓpōne: ſꝫ hoc eſt materialiter: qḋ non icō
uenit. Et ad replicam q̄ intēdis ꝓbare: Socra
ti perſonaliter captum hēre officiuꝫ in iſta pro
poſitione Socrati eſt tunica hoc negandum ē
Dico igit̄ hoc totum Socrati ē: eē ſubiectū illiꝰ
ꝓpōnis ⁊ non Socrati. ¶Pro declaratione
huius argumenti eſt aduertendum vnum dicē
di modum in dialectica inueniri puta iſtam ꝓ-
poſitionē Socrati eſt tunica in voce ſubordina
ri huic ꝓpōni mentali vltimate Socrati ens ē
tunica: in qua hoc totum Socrati ens. eſt ſub-
iectuꝫ ⁊ tenet iſte modus ꝙ in illa voce Socra
ti īcludit̄ ens ⁊ nullo mō ī copula v̇bali. ¶Ex
iſto dicendi modo ſequitur has duas ꝓpōnes ſi
mul in veritate ſtare: vꝫ Socrati eſt tunica ⁊
Socrati non eſt tunica de veritate prioris ꝓpo
ſitionis non eſt dubitandum. Et ꝙ negatiua
etiam ſit vera ꝓbat̄. Bene ſequit̄ Socrati ens
eſt tunica: quū Socrati ens qḋ eſt ſubucula nō
ſit tunica: ergo Socrati non eſt tunica. ꝯña te
net ex iam dictis arguendo a ꝓpōne ad ſuum
ſenſum. Nam Socrati (vt dictum eſt) inclu-
dit ens rōne cuiꝰ ille due ꝓpōnes ſūt cōcedēde.

¶Contra iſtum dicendi modū argumē
toꝛ. Sequeret̄ ex dictis ꝙ Socrati eēt terꝰ ca-
thegorematicus officio ⁊ ſignificatione ſimul:
qḋ eſt contra prius dicta. ⁊ ꝙ ſequitur pꝫ. Naꝫ
in iſta vocali Socrati eſt tunica: Socrati poſt-
q̄ hēt virtutē trāſcēdentē dicenduꝫ ē ſubiectū:
ergo nō ē aſſignandus terꝰ cathegorematicꝰ ſi
gnificatione tm̄: qḋ ē cōtra oēs cōit̄ loquentes.

¶Ad iſtud rn̄deret quiſpiam: dicendo ꝙ
Socrati non eſt ſubiectum: q̄uis virtutē hēat
ſubiecti: ⁊ hoc iō qꝛ in mente vltimata Socrati
nō eſt ſubiectum: ſꝫ hoc totū Socrati ens. Ni-
hilominꝰ meo iudicio iſte modꝰ rn̄dendi nō p̄t
euadere quo minꝰ cōcedat: ꝙ in hac ꝓpōne vo
cali Socrati eſt tunica: Socrati ſit ſubiectū: eo
ꝙ ſubordinat̄ huic termō cōplexo Socrati ens:
q̄ q̄dē terꝰ eſt ſubiectum huius mētalis Socra
ti ens eſt tunica. Inſuper ſeq̄ret̄ ex iſto dicendi
mō: ꝙ Socrati etiā includeret entia. Nam in
iſta ꝓpōne ſocrati ſunt pecunie: ille terꝰ ſocrati
hunc termī entia includit. ⁊ illa ꝓpō huic ſuboꝛ
dinatur ſocrati entia ſunt pecunie: vt facile col
ligitur ex dictis. ⁊ ſic ſtarent due iſte ꝓpōnes in
veritate. ſocrati ſunt pecunie ſocrati nō ſūt pe-
cunie. Et ex iſto ſequeret̄: ꝙ terꝰ ſocrati in obli
quo eēt terꝰ cōis. Et generaliter ſequit̄ ex mō
iſto oēm termī ſignificatiuuꝫ ſiue ſit ſingularis
ſiue cōis ſi oblique teneat̄ eē termī partium colle
ctiuum partium diuiſuꝫ q̄nqꝫ ſingularē q̄nqꝫ cō
munē: ſꝫ iſta vident̄ incōuenientia in dialectica
iō modꝰ iſte dimittat̄. ¶Eſt alter dicendi mo
dus q̄ tenet ꝙ in hac ꝓpōne ſocrati eſt tunica
hoc verbum ē includit iſtud trāſcendens ens: ⁊
nullo pacto hic terꝰ ſocrati. Itaqꝫ hec ꝓpō ſo-
crati eſt tunica huic ꝓpōni ſubordinat̄: ſocratī
ens eſt tunica. Et ſm̄ iſtum dicendi modū faci
le ſolueret̄ argumentuꝫ: dicēdo ꝙ ſocrati ī hac
ꝓpōne ſocrati eſt tunica nō hēt officium ſꝫ ſolū
eſt terꝰ cathegorematicꝰ ſignificatiōe tm̄: ⁊ ſub
iectum illiꝰ ꝓpōnis in voce ē hoc totum ſocrati
ē ⁊ ī mēte hoc cōplexum ſocrati ens. ¶Ex iſto
dicēdi mō ſequit̄: ꝙ iſte due ꝓpōnes nō p̄nt ſta
re in veritate nec ī falſitate ſocrati eſt tunica ſo
crati non eſt tunica. Immo ſunt cōtradictorie
quēadmodum ⁊ iſte. ſocrati ſunt pecunie ſocra
ti nō ſunt pecunie. ¶Iſte ſecundus modus ē
longe ꝓbabilioꝛ p̄cedenti. Ideo ipm impreſen
tiaꝝ teneo excepta vna parte: hac vꝫ ꝙ hec ꝓ
poſitio ſocrati eſt tunica huic ſubordinet̄ ſocra
ti ens eſt tunica. Immo dico huic ꝓpōni dataꝫ
enunciationē ſubordinari vꝫ ſocrati ē tunica:
in q̄ iſta copula ē eſt terꝰ cathegorematicus: q̄
uis aliqualiter ſignificet.

¶Ad confirmationem rn̄deo negando
oēm termī nō ſignificatiuum eē ſyncathegore-

matieū aut mixtuꝫ. Et ad ꝓbationē quā facis: ſi eēt aliq̄s terꝰ q̄ ſimplr̄ eēt cathegorematicus ⁊ nullo modo ſyncathegorematicus aut mixtꝰ maxime eēt ille terꝰ hō in hac ꝓpōne hō ē aīal: ſꝫ hoc eſt falſum: q2 preter hoc ꝙ aliq̄d ſignificat mouet intellectum ad determinate accipiēdum talem terminū: ergo rōne huius eſt dicēdus terꝰ ſyncathegorematicus ⁊ per ꝯñs mixtus ꝯ nominabitur: rñdeo ꝙ ille terꝰ hō in hac ꝓpōne hō eſt aīal ⁊ vbicunqꝫ reperiat̃ eſt terꝰ cathegorematicus ſimplr̄: ⁊ nullo modo ſyncathegorematicus vel mixtus: ⁊ nego ꝙ moueat intellectum ad accipiendum taleꝫ terminū determinate.

¶ Eſt itaqꝫ aduertendum habita iſta ꝓpōne hō eſt aīal in intellectu: ip̄m intellectum apprehendere ſic eſſe vt per eam ſignificatur formando de illa ꝓpōne vltimatam noticiā: ⁊ apprehēdit etiam ſubiectum determinate pariter ⁊ p̄dicatum: loquor de intellectu dialectico ⁊ pito. ſꝫ non apprehendit illos duos terīos determinate ſupponere per aliquam q̄litatē poſitiue: ſed ſolum p̄uatiue. Quemadmodum ſolemus dicere ꝙ nos percipimus Socratem cecum nō p aliquam q̄litatem poſitiue: q̄ ſit cecitas: nec per aliquam aliā que nobis declaret Socratē eſſe cecum: ſed iō Socratem cecum intelligimus: q2 videmus Socratem non videre nec hēre requiſita ad hoc ꝙ videat. Pari mō dicendum eſt ꝙ in hac ꝓpoſitione hō eſt aīal intellectus apprehendit vtrunqꝫ extremum determinate: nō q̄dem per aliquam qualitatem ip̄m intellectuꝫ mouentem ad ſic apprehendendum: ſꝫ intellectus apprehendit p̄uatiue illos terīos ſupponere determinate. Cognoſcit enim intellectꝰ ꝙ non eſt aliquod ſignum ſyncathegorematicuꝫ in iſta propoſitione quod diſtribuat vel cōfundat illos terīos. Quia igit̃ tales terī p̄uant̃ huiuſmodi ſyncathegorematis, iō intellectꝰ eoſdē terīos determinate ſupponētes apprehēdit.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētor: Iſte terꝰ vacuum eſt terꝰ cathegorematicus: ⁊ tñ nihil nec aliq̄ ſignificat: ḡ diffinitio terī cathegorematici nulla eſt. ꝯñia eſt notiſſima cum priori añtis parte: ⁊ poſterior pars ꝓbatur. Nihil eſt nec eē p̄t vacuuꝫ: ergo vacuuꝫ nihil ſignificat: ⁊ quum ſit terꝰ cathegorematicus: habeo propoſitum.

¶ Confirmatur. Si aliquis eſſet terꝰ ſignificatione tñ cathegorematicus maxīe eēt iſte terꝰ albus: ſꝫ hoc eſt falſum: ergo non eſt ſignandus terꝰ cathegorematicus ſignificatiōe tñ. ꝯñia eſt manifeſta: ⁊ añs ꝓbatur ſic: ⁊ p̄mo pro eius priori parte. Ille terꝰ ſignificat aliq̄d proprie vtpote albedinem: igitur eſt terꝰ cathegorematicus ſignificatiōe: ⁊ terꝰ ille nō p̄t eſſe ſubiectum copula vel predicatuꝫ ꝓpōnis cathegorematice: qñ volo pure adiectiue ſumatur: ergo eſt terꝰ cathegorematicus ſignificatione tñ. Secunda pars antecedentis ꝓbat̃ ſic. Ille terꝰ albus in hac ꝓpōne Socrates ē albus habet officium: qñ in ip̄a eſt predicatum: ergo ſecunda añs pars eſt vera: ⁊ per ꝯñs totuꝫ añs. Quod ſumpſimus probandum.

¶ Ad ſecundum principale rñdeo concedendo hunc terīm vacuum eſſe terīm cathegorematicum. Et quum in oppoſitum arguis. Ille terꝰ nihil nec aliq̄ ſignificat: rñdeo illud negando ⁊ quum dr̄ nihil eſt nec eſſe p̄t vacuum igit̃ nihil ſignificat. rñdeo dupliciter. Imprimis negando ꝯñiam. Nam ſi naturaliter loquamur añs eſt verum ⁊ ꝯñs falſum. Aliter etiā rñdeo negando añs. Dico enim aliquid poſſe eſſe vacuum loquendo de potentia dei abſoluta. Et ſi petas qd̄ eēt illud: dico ꝙ ſi deus quattuor elementa puta terram. aquam. aerem. ⁊ ignem deſtruat ſm̄ ſe ⁊ q̄lꝫ ſui. Tunc aliquid erit vacuum: ⁊ illud erit ſuperficies concaua celi lune. Nam ip̄a demonſtrata hec propoſitio eſt vera hoc eſt vacuum. Eſt etiam aduertendum ꝓ intelligentia huius ꝙ vacuum ſolet diffiniri hoc pacto. ¶ Uacuum eſt locus non rēpletus corpore. Locus etiam dr̄ vltima ſuperficies corporis continentis quemadmodum eſt illa ſuperficies cōcaua corporis celi lune que eiuſdem corporis eſt vltima: iō q2 nō repleta eſt corpore ī caſu dicenda eſt vacuum.

¶ Sed iam peteret aliquis ſignificatum adequatum iſtius terī vacuum: ⁊ vtrum ꝓ quolibet tali poſſet ſupponere

Ad iſtud rñdeo: ꝙ ſignificatum adequatum huius terī vacuum eſt oēs poſſibiles ſuperficies pariter ⁊ omnia corpora: ita ꝙ vacuum oēs ſuperficies ſignificat q̄ ſunt ⁊ que p̄ñt eſſe concaue: ⁊ ſignificat pariter omnia poſſibilia corpora. Et rō huiꝰ eſt: q2 ſignificat illud quod ſua diffinitio quid nōis ſignificat. ⁊ dictum eſt ꝙ diffinictur ſic. ¶ Uacuum eſt locus nō repletus corpore. Illa enim diffinitio oīa loca poſſibilia ſignificat: pariter ⁊ oīa corpora: igitur ⁊ diffinitum diffinitione quid nominis diffinibi-

le illa eadem repreſentat. Nolo enim dicere ꝙ hic terminus vacuum ſubordinetur ſue diffinitioni quid nominis. Nam quemadmodum in vna queſtione precedenti diximus: ꝙ ille terminus chimera non ſubordinatur vni terīo cōplexo vcꝫ ſue diffinitioni: ita dicendū eſt: ꝙ vacuū ⁊ generalr̄ oīs incōplexus diffinibilis: diffinitione quid nominis non ſubordinat̃ conceptui cōplexo: ſꝫ duntaxat conceptui incōplexo cognotatiuo tñ. Et ſi petas dari talem conceptuꝫ dico: ꝙ eſt vna qualitas ſiue vnus conceptus rep̄ſentans oēs ſuperficies de materiali q̄ ſunt vel eſſe poſſunt loca: ⁊ de cognotatiuo ī portat oīa corpora: ſꝫ hoc per modū abnegationis a loco.

¶ Sed iam peteret aliquis vtrum iſti termini nihil. nemo. poſſibile. impoſſibile. contingens. neceſſarium. imaginabile. ītelligibile. ſyncathegorematicum: ⁊ conſimiles ſit termini cathegorematici vel ſyncathegorematici.

¶ Ad iſtud breuiſſime rñdeo oēs illos terīos aſſumptos cathegorematicos eſſe. Nam quilibet eoꝝ aliquid proprie ſignificat. ⁊ illud ſufficit ad aliquem terīm eē cathegorematicuꝫ. Etiam concedendum eſt quemlibet talem terminum incomplexum eſſe: ⁊ cōceptui incōplexo ſubordinari. Sꝫ videbit̃ diffuſiꝰ de iſta cōplexione in illa queſtione in qua de diuiſione termini in terminum cōplexū ⁊ terīm incōplexū p̄tractabimus.

¶ Ad confirmationem rñdeo. concedendo iſtum terīm albus eē terīm cathegorematicū ſignificatione tñ. Et ad improbationē quam facis probando eſſe terīm cathegorematicum officio ⁊ ſignificatione ſimul rñdeo: negādo ꝙ in iſta ꝓpōne ſocrates eſt albus ille terꝰ albꝰ ſit predicatum. Bene verum eſt ꝙ ponit̃ apte predicati: ſꝫ non propterea dicendus eſt terꝰ ille albus predicatum. Et rō huiꝰ eſt: q2 adiectiuum adiectiue tentum non p̄t eſſe extremū cathegorematice ꝓpōnes. Hec enim propō ſocrates ē albus huic mentali ꝓpōni ſubordinat̃. Socrates eſt ſocrates albus: in qua hoc totum ſocrates albus eſt predicatuꝫ. Ideo pro regula ⁊ generali documento tenet Paulus venetus dialecticoꝝ non infimus. ¶ Quandocunqꝫ in aliqua ꝓpōne cathegorica ponitur aperte alicuius extremi aliquod adiectiuum adiectiue tentum tale adiectiuum includit ſuum ſubſtātiuū apte alicuius extremi poſitum: ⁊ hoc: dummō non ponatur ſubſtantiuum ſimul cum eodem adiectiuo apte eiuſdem extremi. Hec rn̄a facilimis exēplis ꝯclaratur In iſta ꝓpōe. Socrates eſt albus illud adiectiuum albus adiectiue tentum includit ſubiectum apte ſubiecti poſitum vcꝫ hunc terīꝫ ſocrates: ſicut pro ſocrate albo teneat̃: ⁊ illa ꝓpō tñ valet quantum iſta ſocrates eſt ſocrates albus. In iſta vero propoſitione ſocrates eſt hō albus hic terꝰ albus non includit iſtum terīm ſocrates ex eo ꝙ terꝰ hō ponit̃ apte predicati cum ip̄o terīo albus pro eius ſubſtantiuo: Etiam in iſta ꝓpōne ſocrates eſt A albuꝫ: ille terꝰ album non includit ꝓ ſubſtantiuo hūc terīm ſocrates: ⁊ hoc iō q2 album non tenet̃ adiectiue ſꝫ ſolum ſubſtātiue. Illa enim ꝓpō huic enunciationi equiualet ſocrates eſt ens albū in qua album adiectiue tenet̃. Nolo aūt dicere ꝙ illi ꝓpōni ſubordinet̃: ſꝫ ſolum ꝙ illam inferat in conſequendo. ¶ Ex iſtis infero aliqua corolaria ex mente Pauli veneti ī primo dubio ſue quadrature. Quorum primum eſt tale. Hec ꝓpoſitio pater eſt alius a filio eſt falſa ⁊ impoſſibilis loquendo in diuinis. Nam ī creaturis aliud eſſet. Iſtud corolarium probatur. Hec ꝓpō pater eſt alius a filio huic equiualet: pater ē alius pater a filio: ſiue huic pater eſt pater alius a filio: ſꝫ vtraqꝫ iſtaꝝ eſt impoſſibilis. Nam per q̄lꝫ iſtarum denotatur ꝙ pater eſt pater. ⁊ filiꝰ eſt pater. ⁊ ꝙ filius pater non eſt pater: ſꝫ illud implicat. Nam hec eſt impoſſibilis filius eſt pater: vt ſatis conſtat ex fide ⁊ ex ſymbolo Athanaſij. ¶ Secundum corolarium eſt quamlibet iſtarum propoſitionum eſſe impoſſibilem filius eſt alius a patre. filius eſt alius a ſpū ſcō. Poteſt iſtud corolarium omnino eodem modo ꝓbari ac precedens: Quare ex duobus tactis corolarijs infert eos oēs craſſos eſſe theologos ⁊ nihil in arte dialectica intelligere: qui in ſuis codicibus concedunt tales propoſitiones pater ē alius a filio. filius eſt alius a patre. filius eſt alius a ſpū ſcō. Negantes vero iſtas ꝓpoſitiōes: pater eſt aliud a filio. filius eſt aliud a patre. filius eſt aliud a ſpū ſcō. Dicunt enim hunc terīꝫ aliud alietatem eſſentie dicere: ſed alius ſolam alietatem perſone denotat. Quare illas concedunt: iſtas vero negant. Si tñ dialecticam artem cognouiſſent: non modo iſtas ꝓpōnes dixiſſent falſas: verumetiam ⁊ illas quas male cōceſſerunt. ¶ Tertium corolarium eſt tale. Nulla facta de nouo impoſitione ſꝫ rebus vt nūc ſe habentibus iſte oēs ꝓpōnes veniunt conceden-

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

de.ſolus ter⁹ſyncathegorematicus eſt ſignifica
tiuus.tm̄ ter⁹ cathegorematicus eſt ſignificati
uus ſolus ſocrates,eſt albus.,ſolus Plato ē bo
nus.⁊ alie conſimiles ꝓpōnes. Poſtꝙ igit̄ ad
iectiuum aparte predicati poſitu3 includit ſub
ſtantiuum aparte ſubiecti poſitum:ſenſus iſtiꝰ
ꝓpōnis ſolus ter⁹ſyncathegorematicus ē ſigni
ficatiuus talis eſt.ſolus ter⁹ ſyncathegoremati
cus eſt ter⁹ſyncathegorematicꝰ ſignificatiuꝰ:q̄
ſenſus eſt verus. Eodez modo hec ꝓpō tm̄ ter
minus cathegorematicus eſt ſignificatiuus:h3
iſtum ſenſum tm̄ ter⁹ cathegorematicus eſt ter
minus cathegorematicus ſignificatiuus: q̄ eſt
etiam verus.Et conformiter in alijs ꝓpōnibus
eſt dicendu3. ¶ His tm̄ nō obſtātibus affirmo:
predicatum huiꝰ vocalis ſocrates eſt albus: eſſe
aggregatum ex ſubiecto ⁊ hoc ter̄o albus. Id
pariter de ſcripta propoſitione fatendum eſt.
Mentalē autem vltimatā ſi petas cui data vo
calis ſubordinatur:dico ꝙ erit iſta:ſocrates eſt
A:Itaqꝫ A in mente vltimata eſt ter⁹ ſingula
ris cognotatiuus naturalr̄ ſocratē ſignificās:⁊
de cognotato albedinem per modū adiacētis.

¶ Tertio ⁊ principalr̄ argumentor. Im-
ponat̄ noticia ſocratis que eſt in aīa platonis
ad ſignificandum ciceronem: tunc illa noticia
ſm̄ illam ſignificationem dicetur ter⁹ ſignifica
tiuus.⁊ tm̄ non eſt cathegorematicus nec ſynca
thegorematicus:igit̄ nr̄a diuiſio nulla eſt. ꝯn̄ia
eſt nota cum priori aīis parte:⁊ poſterior pars
probatur ſic. Imprimis non eſt ter⁹ ſyncathe-
gorematicus. Nam illa noticia non ſignificat
aliqualiter.ſ3 ꝙ non ſit ter⁹ cathegorematicus
ꝓbat̄.Bene ſequit̄. Non eſt cathegorematicꝰ
ſignificatione tm̄:nec eſt cathegorematicus of
ficio ⁊ ſignificatione ſimul:igit̄ nullo pacto eſt
ter⁹ cathegorematicus.ꝯn̄ia eſt nota.⁊ aīs ꝓ-
batur.⁊ primo ꝙ non ſit ter⁹ ſyncathegorema
ticus ſignificatione tm̄:p3.Na3 illa noticia nō
eſt obliqui caſus.ſ3 ꝙ ſit cathegorematicꝰ offi-
cio ⁊ ſignificatione ſimul:ꝓbat̄.Ille ter⁹ ſeu il
la noticia non p̄t hēre officium in ꝓpōne cathe
gorica:ꝙ ſic ꝓbo.Nam ſi in aliqua ꝓpōne ha
beret officium maxime eſſet in iſta.Socrates ē
hō.q̄ in mente platonis vltimata reperit̄:ſ3 iſtō
non eſt dicēdum:qm̄ peto vtrum ſubiectum illi-
us ꝓpōnis ſolum ſocratem repreſentat:vel rep̄-
ſentat ſocratem ⁊ ciceronem.Si autem ſolum
ſocratem repreſentat:notum eſt illam noticia3
ſocratis non habere officium in illa ꝓpōne ſm̄
ſignificationem ſm̄ quā repreſentat ciceronez.
Si autem dicas ꝙ repreſentat Ciceronem pe
to vtrum ſm̄ talem ſignificationem ſit ſubie-
ctum illius cathegorice.Si dicas ꝙ nō: ſequit̄
ꝙ nō hēt officium in illa ꝓpōne:⁊ per ꝯn̄s nō ē
ter⁹ cathegorematicus officio ⁊ ſignificatione
ſimul.Si vero dicas illam ſocratis noticiam eē
ſubiectum illius ꝓpōnis ſm̄ ꝙ ciceronem rep̄n̄
tat:ſic argumētor. Seq̄ret̄ ꝙ tota illa ꝓpō ca-
thegorica eſſet mixta partim ſignificans natu
ralr̄ proprie.ꝑtim ſignificans ad placitum.Nā
predicatum illꝰ pariter ⁊ copula naturalr̄ ꝓꝓe
ſignificant:⁊ ſubiectum ad placitum repreſen-
tat:ſ3 illud eſt inconueniens dare mentalē ꝓpō
nem mixtam partim naturalr̄ repreſentantez:
partim vero ad placitum. Videtur ergo dicen
dum ꝙ noticia ſocratis in aīa platonis exiſtēs
ſm̄ ſignificationē qua naturalr̄ ciceronem rep̄
ſentat eſt ter⁹ ſignificatiuus:⁊ non eſt cathego
rematicus nec ſyncathegorematicus:qd̄ erat ꝓ
bandum.

¶ Confirmatur ſi eſſet aliquis termin⁹
ſyncathegorematicus maxime eſſet iſta copula
verbalis:eſt:in hac ꝓpōne oīs aqua3 mutatio
grauis eſt:aeris vero non:ſ3 hoc eſt falſum:igit̄
nullus eſt ponendus ter⁹ ſyncathegorematicꝰ.
ꝯn̄ia eſt nota cu3 priori aīis parte.⁊ poſterior
pars ꝓbat̄. Illa copula verbalis ſignificat ali-
quid ꝓprie.ergo non eſt dicēdus ter⁹ ſyncathe
gorematicus.patet ꝯn̄ia ⁊ aīs ꝓbatur. ſignifi
cat tempus preſens:ergo ſignificat aliq̄d. Qō
autē ſignificet tempus preſens p3.Nā in iſta ꝓ
poſitione hō eſt aīal:illa copula eſt vnit extrēa
illius propoſitionis in ordine ad tempꝰ preſens:
⁊ hoc non eſſet ſi talis copula non ſignificaret
illud tempus:igit̄ concedendum eſt copulā illā
eſt:ſignificare tale tempus:⁊ per ꝯn̄s aliquid ſi
gnificat.Quod erat probandum.

¶ Ad tertium principale r̄ndeo admiſſa
impoſitione:qua noticia ſocratis in aīa plato-
nis imponitur ad ſignificandum ciceronez: cō
cedendo eandem noticiam eſſe ter̄m ſignifica
tiuum ſignificantem ad placitum ciceronem.
Et qm̄ in oppoſitum arguis:ꝙ non eſt ter⁹ ca-
thegorematicus ſignificatione tm̄ quum nō ſit
obliquus:nec officio ⁊ ſignificatione ſimul.hec
nego.Dico enim illam noticiam eſſe ter̄m ca-
thegorematicum officio ⁊ ſignificatione ſimul:
⁊ qm̄ i oppoſitū arguis dicēdo ꝙ maxīe eēt i iſta
ꝓpōne ſocrates ē hō.Ad hoc r̄ndeo ꝑ aliq̄s ꝓ

poſitiones.Quarum prior eſt hec. ¶ Noticia
ſocratis in aīa platonis repreſentat naturaliter
proprie ſocratem:⁊ ad placitu3 ciceronē in iſta
propoſitione ſocrates eſt hō:q̄ in mente vltīa-
ta reperit̄. Hec propō nulla eget probatione:
poſtꝙ admiſſa eſt impoſitio noticie ſocratis.
¶ Secunda propō. Noticia ſocratis in ſigni-
ficando ciceronem ad placitu3 ſubordinat̄ vni
alteri noticie ciceronem rep̄ſentanti naturalr̄ ꝓ
ꝓe:⁊ illa bene p̄t eē ſubiectum vel p̄dicatum ꝓ-
poſitionis cathegorice vltimate:huius vez cice
ro ē hō.q̄ i mente vltimata habet̄. ¶ Tertia ꝓ
poſitio. Noticia ſocratis in aīa platonis q̄ ad
placitum rep̄n̄tat ciceronē nullo mō ē ſubiectū
huius vltimate ꝓpōnis ſocrates ē hō.⁊ hoc ſm̄
illam ſignificationē ſm̄ quam ciceronem rep̄n̄
tat.qm̄ Cvt bene argumentum ꝓbat ꝯ ſeq̄ret̄ ꝙ
eēt aliqua ꝓpō mentalis mixta:imo ſeq̄ret̄ ꝙ il
la eēt ꝓpō equiuoca tm̄ ſignificans quantum
iſte due ꝓpōnes Socrates eſt hō.cicero eſt hō.
ſ3 nullā volumus tenere equiuocationē in mente
conformiter ad cōit̄ loquētes: ¶ Quarta ꝓpō
Noticia ſocratis in aīa platonis q̄ ad placitu3
rep̄n̄tat ciceronē p̄t eſſe ſubiectū viuꝰ ꝓpōnis ī
vltimate huiꝰ vez cicero ē aīal. Nā Cvt bene ꝓ
bant alie ꝓpōnes ꝯ illa noticia nō rep̄n̄tat na
ralit̄ ꝓꝓe ciceronem:ſ3 ſolum ad placitum.⁊ ſm̄
talez ſignificationē non p̄t eē ſubiectum iſtius
ꝓpōis ſocrates ē hō.Dicamꝰ igit̄ ꝙ ſm̄ illam
ſignificationē eē p̄t ſubiectū huiꝰ cicero ē hō.

¶ Ad cōfirmationē r̄ndeo cōcedēdo iſtā
copulā verbalē:eſt:in data ꝓpōne eē ter̄m ſynca
thegorematicum.Et ad improbationē quā fa
cis probādo ſignificet aliq̄d:id nego. Et quu3
dicis ꝙ importat tempus vniendo extrema ꝓ-
poſitionis in qua ponit̄:dico ꝙ non ſic īportat
tempus ꝙ ipa copula det tale tēpꝰ intelligere.
Pro intelligentia huius aduerte:ꝙ cōit̄ loq̄n-
tes dicunt copulam verbalē nō ſignificare tē-
pus ſignificatione directa:ſ3 ſolū quodāmō re-
ſpectiue ſiue cognotatiue.volunt dicere ꝙ ī iſta
ꝓpōne hō ē aīal illa copula v̄balis eſt vnit ſua
extrema in ordine ad tēpꝰ p̄n̄s:nō ꝙ talis copu
la ſignificet tempꝰ p̄n̄s quēadmodū iſtud p̄ncī
pium p̄n̄s rep̄n̄tat:ſ3 intelligunt ꝙ illud tempꝰ
p̄n̄s concipiat̄ in illa ꝓpōne rōne vnionis ſubie
cti cu3 p̄dicato per iſtā copulā ē:⁊ principalr̄ at
tribuunt copule verbali illā tēporis p̄n̄tis īpor-
tationem. ¶ Alr̄ nihilominus vr̄ nobis dicen-
dū:puta tempus preſens intellectu3 in illa pro
poſitione per totam propoſitionem importa-
ri ⁊ per nullam eius partem.Bene verum ē co
pulam verbalem eē quodāmō inſtrumentu3 ta
lis repreſentationis:ſ3 non oportet eidē copule
attribuere illā tēpoꝛ importationē:qm̄ ſi copu
le cōpeteret ſequeret̄:ꝙ vbi per ſe extra ꝓpōnē
poneret̄:adhuc tempus importaret:qd̄ falſum
eſt:⁊ contra ſnīa3 Ariſtotelis dicētis. Eſt ſi pu
rum dixeris nihil ſignificat.Significat enī quā
dam cōpoſitionē quā ſine extremis non eſt itel
ligere.Ex iſtis deducit̄ ipm̄:ē:ſolum vniendi ex
trema v̄tutē hēre:⁊ hoc ē ſuū aliq̄lr̄ ſignificare.

¶ Contra hoc quod vltimo dictum ē ar
gumētor. Bene ſequit̄.Iſta copula eſt:in iſta
ꝓpōne hō eſt aīal ſolam virtutē vniendi extrēa
habet:ergo in hac ꝓpōne nullus hō ē aīal: ſeu
in iſta nō hō eſt aīal:nō hēt vniēdi extrema vir
tutem.ꝯn̄ia ꝓbat̄. Negatio neganter tēta hu-
ius nature ⁊ virtutis ab oī logico p̄dicat̄: vt q̄d
quid poſt ſe inueniat deſtruat ⁊ eius oppoſitu3
reddat:ergo poſtꝙ poſt ſe illa negatio reperit
illam virtutem vniendi extrēa eā deſtruit ⁊ eiꝰ
oppoſitum reddit.⁊ ſic nō amplius in hac pro-
poſitiōe. Nullus hō ē aīal hēt ipa3 virtutē vniē
di extrema:igit̄ ꝯn̄ia facta erat bona:quā ſi cō
cedas oportebit concedere ꝙ non amplius eſt
dicenda ꝓpō hec teꝛoꝝ congeries. Nullus hō ē
aīal:eo ꝙ ipi ter̄i non amplius copulantur:ſed
hoc videtur cōtra cōmunē modum dicendi: q̄
tenet hoc totum. Nullus homo eſt aīal eē pro-
poſitionem ⁊ ter̄m complexum.

¶ Ad iſtam replicam r̄ndeo negando ſe
quellam.Nam illa copula eſt ꝗuis ſola3 virtu
tem habeat vniendi extrema: tm̄ non minus in
negatiua ꝓpōne vnit ꝗ in affirmatiua. Et ad
illud cōmune in dialectica. Negatio eſt adeo
malignātis nature vt q̄dq̄d poſt ſe inueniat de
ſtruat:⁊ eius oppoſitum reddat:dico eſſe intel-
ligendum in alijs modis ſignificandi aliqualr̄
ꝗ vnitiue.ſicut in mō ſignificandi aliq̄lr̄ qd̄ eſt
diſtribuere.vel confundere.affirmare. negare.
aut impedire.Illa igitur negatio que in hac ꝓ
pōe nullꝰ hō ē aīal reperitur:reddit propoſitio
nem negatiuam:que ante aduentum affirma-
tiua dicebatur. Et ſic reddit oppoſitum illius
quod antea erat. Tota enim propoſitio affir-
matiua vel negatiua nuncupatur:⁊ non copu
la verbalis.Nam C teſte Ariſtotele libro primo
perihermenias ꝯ affirmatio idez eſt ꝙ affirma-
tiua:⁊ negatio idez eſt ꝙ negatiua propoſitio.

Toti igiť propoſitioni tribuenda eſt hec appellatio affirmatio pariter ⁊ negatio: ⁊ nullo modo copule verbali.

¶ Contra datam ſolutionē argumētoꝛ: Sequeretur hanc propoſitionē non ſocrates currit ⁊ plato mouetˀ non eſſe diſiunctiuam ſed copulatiuam; hoc tñ falſum eſſe cenſetˀ: igitur.

¶ Ad replicam diceretur datam propoſitionem eſſe copulatiuam negatiuam. Sed reuera quidq̄d dicatur videtˀ ꝙ in hac ꝓpōne non ſocrates currit ⁊ plato diſputat virtus copulandi coniunctionis ⁊ deleatur. Quare aliť ad hanc ⁊ precedentem replicam rn̄deo: concedendo nullam copulam coniunctionalem ī mēte poſſe negari. Hinc eſt ꝙ habita hac mētali propoſitione hō eſt aīal: ipa nō pt reddi negatiua: ſꝫ bene verum eſt ꝙ eius copula verbali ⁊ affirmatiua corrupta pt vna altera copula que negatiua appellabiť ſiue actus negatiuus produci: gr̄a cuius negatiua nuncupabiť illa ꝓpō in qua ponetˀ. Sꝫ notabis actum talem negatiuum eē multiplicē. Nam quidaꝫ diſtribuet ſubiectum: quidā ſolum predicatuꝫ: ⁊ ſm ꝙ diuerſus eſt talis actus negatiu⁹: ita ꝓpō in qua ponitur diuerſa inuenitˀ.

¶ Dubitatur primo vtrum iſtud aduerbium fortiter ⁊ iſta ꝑpō in pariter ⁊ hec interiectio heu ſint terī cathegorematici vł ſyncathegorematici.

¶ Ad iſtud dubiū reſpondeo per tres ſequētes ꝓpōnes. ¶ Prima ꝓpō. Iſtud aduerbium fortiter hēt ſignificationē dependentem quemadmodū dictum eſt de iſto terō ego: ita vꝫ ꝙ extra ꝓpōnē nihil ſignificat: ſꝫ ꝓpe ſignificat: quum in aliq̄ ꝓpōne reperiť: ⁊ ſm ꝙ ī vna vel in alia inueniť ꝓpōne: ita alť ⁊ alť repreſentat. In iſta ꝓpōne ſocrates fortiť currit hoc aduerbium fortiť ſignificationē huius verbi currit auget. Nam currit curſum ſignificat: ⁊ fortiť dōnotat talē curſum eſſe vehementem ſiue velocē. Significatio igiť dati aduerbij ē mouere intellectum ad intelligendum curſum per vbū currit ſignificatum ſub intenſa latitudine eſſe: ⁊ illa ſignificatio dť ſyncathegorematica. ¶ Secunda ꝓpō. Hec ꝓpō in eſt ter⁹ ſyncathegorematicus ſiue motuꝫ ſiue ſtationē īportet: hoc ē ſiue ponatur reſpectu verbi ſignificantis motū aut ſtationem. verbi gr̄a. In hac ꝓpōne chriſt⁹ venit in mundum: ſignificatio huius terī in eſt mouere intellectum ad apprehendendum aduentum chriſti ſignificatum per hoc verbuꝫ venit competiuiſſe rei ſignificate per hunc terīm hunc mundum. Pari mō in hac ꝓpōne chriſt⁹ eſt in templo ipa ꝓpō in denotat chriſti exiſtentiam in templo eſſe. Non ꝙ ipꝫ in ſignificet exiſtentiam. vel templum. aut aliquid aliud. ſed ſolum mouet intellectum ad apprehenduꝫ res per datas ꝓpōnes ſignificatas taliť qualiť non apprehenderet: ſi ipm in non poneretˀ. ¶ Tertia ꝓpō. Iſte ter⁹ heu eſt ter⁹ ſignificatiuus cathegorematicus repn̄tans dolorem atqꝫ triſticiam in q̄cunqꝫ propōne ponatˀ: ⁊ id hēt ille terminus ex impoſitione ſi ſit in ſcripto. voce. aut in mente multimata. ⁊ ex propria natura ſi in mente vltimata hēatˀ. Si enim quiſpiam dicat Heu mihi domine quia peccaui nimis in vita mea confeſtim audiens verba illa cōciperet merorem ⁊ triſticiam: ⁊ non niſi ratione huius termini heu. Quare dicendum eſt eſſe terīm cathegorematicum

¶ Dubitatur ſecundo vtrum iſtud ꝓnomen ego ſit ter⁹ cathegorematicus vel ter⁹ ſyncathegorematicus.

¶ Ad iſtud dubiuꝫ reſpondeo per duas propoſitiones. Quaruꝫ prior eſt hec. ¶ Iſtud pronomē ego eſt terminus ſignificatiu⁹ hēns ſignificationem dependenteꝫ. Loquor de termino iſto in voce vel in ſcripto. Nam aliud eſt dicendum de iſto termino mentali. Hec propoſitio probatur. Primo ꝙ ſit terminus ſignificatiuus: nulla eget probatione. Nam impoſitus ē ad ſignificandum aliud a ſe: Cur facile ex communi hominum vſu colligi poteſt: Et ꝙ ſua ſignificatio ſit dependens: probatur. Si enī hec propoſitio ſcribatur. Ego ſuꝫ homo: ⁊ ſocrates circa illam propoſitionem aduertat: illud pronomen repreſentabit ſocratem eidem ſocrati legenti ⁊ nihil preter ſocratē. Pari modo ſi plato legat illam propoſitionem platoni repreſentabit ipſum platonem legentem ⁊ nihil preter platonem. ⁊ pn̄r eſt dicendum de alijs. Significatio igitur huius termini ego eſt dependens: ita vꝫ ꝙ depēdet ab iſto legente ⁊ ab illo ⁊ ab alio. Pari modo dicendum eſt ꝙ ſi ſocrates ꝓferat iſtam vocem ego ſuꝫ homo: repreſentabit ſocrati ⁊ omnibus audientibus Socratem ille terminus ego; ⁊ nihil preter ſocratem. ꝙ ſi plato proferat hāc propoſitionem ego ſum homo: repreſentabit audientibus pariter ⁊ platoni ipſum platonem loquentem ⁊ de alijs conformiť

eſt dicendum. vides igitur qualiter dependenter iſtud pronomen ego ſignificat. ¶ Secunda propoſitio. Iſtud pronomen ego in voce vł in ſcripto ſubordinatur nomini ⁊ nullo pacto propoſitioni. Uolo dicere hanc propoſitionem ego ſum homo prolatam a ſocrate vel ab eodē lectam ſubordinari vni propoſitioni cathegorice cuius ſubiectum eſt naturalis ſimilitudo ſocratis ⁊ per conſequens nomen. Eodem modo ſi a platone proferatˀ aut legatur ipm ego: ſubordinabitur vni nomini platonem repreſentanti. Et de alijs pari modo eſt dicendum. ¶ Ex his tribus propoſitionibus ſequitur hanc propoſitionem ſcriptam ego ſum homo eſſe eq̄uocam; ⁊ pluribus inconiunctim propoſitionibus non ſynonimis ſubordinari. Iſtud corolarium nulla eget probatione: quum ex prehabitis propoſitionibus facile cōſtet. ¶ Secunda infero hanc propoſitionem ſcriptam ego ſum homo non eſſe ſynonimam alicui propoſitioni mentali: immo nec eſſe poteſt ſynonima. hoc pꝫ Nam nulla mentalis propoſitio eſt equiuoca: illa vero ſcripta eſt equiuoca: ergo corolarium verum. ¶ Tertio infero iſtud pronomen ego ſignificatiue acceptum ⁊ ſcriptum non eſſe ſynonimum alicui termino vocali nec mentali: ſicut nec iſta propoſitio ego ſum homo ſcripta alicui vocali vel mentali eſt ſynonima: intelligo ſemper ſumptis terminis ſignificatiue. Iſtud corolarium facile colligitur ex iam dictis.

¶ Peteret forte aliquis ſignificationeꝫ adequatam huius termini ego vtruꝫ ſolos homines ſignificet dependenter vel aliquid aliud

¶ Ad iſtud rn̄deo ipm proprie dependēter ⁊ improprie dependenter ſignificare. ꝓpe dependēter ſignificat omne illud quod poteſt ſuapte natura intelligere quemadmodum eſt deus qui dixit ego ſum alpha ⁊ O. Angelos ēt ⁊ homines repreſentat: ⁊ omnem poſſibilē creaturam rationabilem. improprie aūt dependenter ſignificat omnes alias res materiales vtpote animalia. bruta. lapides. ⁊ alia huiuſmodi. Nam ſi per omnipotentiam diuinam aliquis aſinus loqueretur ac fecit aſina Baalam ⁊ diceret ego ſum aſinus ipſum ego repreſentaret auditoribus loquentem aſinum. Pari modo eſt dicendum ſi aliqua imago lapidea vtpote imago herculis aut archilis miraculoſe loq̄retur dicendo ego ſum hercules: repreſentaret auditoribus ſe imaginem loquentem. ⁊ de alijs conformiter eſt dicendum. ¶ Peteret iterum aliquis: in hac propoſitione ego ſocrates curro quid ſignificat ego. Reſpondeo ꝙ ſignificat ſocratem ita vꝫ ꝙ ſi ſocrates hanc propoſitioneꝫ proferat: ego ſocrates curro ipa propoſitio tantum ſignificabit quantum hoc totum ego vocatus ſocrates curro: in qua ipm ego ſubſtātiam pura ſocratem ſignificat. Nec dicendum eſt ipm ego reſtringere illum terīm ſocrates vt pro prima perſona teneatˀ: quem reſtringendi modum euocationem grammatici dicunt. Nā perinde apta ē hec oratio ſocrates curro: atqꝫ iſta ego ſocrates curro.

¶ Dubitatur tertio vtrum hoc ſignum omnis in hac propoſitione omnis ciborum nutrito minus grauis eſt quam aquē: ⁊ in qualꝫ alia huiuſmodi ſit terminus cathegorematic⁹ vel ſyncathegorematicus.

¶ Ad hanc dubitationem eſt cōmunis omnium dialecticorum conſenſus datuꝫ ſignū ois eē terīm ſyncathegorematicum ⁊ officio ⁊ ſignificatione: cuius ſignificatio eſt mouere ītellectum ad capiendum terīm communem ſupra quem cadit immediate copulatiue: hoc eſt pro omnibus ſuis ſuppoſitis copulatiue. Et hoc niſi ei⁹ virtus ab aliq̄ negatione mortificetˀ. Hoc dicitur propter hanc ⁊ cōſimiles propoſitiōes: non omnis homo eſt currēs. in qua illud ſignū omnis non exercet ſuam diſtribuēdi viꝫ: ⁊ hoc propter aduenientem negationem. Dicunt itaqꝫ cōmuniter loquentes iſtud ſignū ois triplicē ſignificationē obtinere vꝫ diſtributiuam: confuſiuam ⁊ impeditiuam. ⁊ ſimul omnibus priuari eſt impoſſibile: qm̄ tunc caderet a ſua ſignificatione loquendo ſemper in mēte vltiata. Poteſt tamen a qualꝫ illarum ſignificationuꝫ cadere vnam tamen retinendo: ſꝫ q̄uis cōmunis iſta dialecticorum aſſertio apparens videatur: cenſeo tamen alť dicendum. Dico igiť eſſe impoſſibile aliquem terīm mentalem ſiue ſit cathegorematicus ſiue ſyncathegorematicus ab aliqua eius ſignificatione poſſe cadere eo ī mēte exiſtente. Dico preterea iſtud ſignum ois in voce ⁊ in ſcripto dupliť poſſe teneri vꝫ collectiue ⁊ diſtributiue. collectiue tenetˀ in hac propoſitione. Omnis terra adoret te ⁊ pſalmuꝫ dicat nomini tuo ⁊c. in qua ipm ſignum omnis huic termino tota cathegorematicē equiualet. Di-

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

ſtributiue autē ſumitur in iſta propoſitione omnis angelus eſt ſpiritus. ⁊ due ille acceptiones differunt ſpecie. Acceptio tamen diſtributiua que in quottidiano uſu habetur pauciſſimis verbis a nobis declaretur. Nam altera nulla eget enucleatione. Si igitur hoc ſignum omnis in mēte recipiatur vltimata: oportet in propoſitione aliqua cathegorica inueniatur: quaꝫ exigit ad eius conſeruationem ſicut ad eius ꝓductionem talem cathegoricam expoſtulabat: ⁊ ſignificatio dari ſyncathegorematis eſt mouere intellectum ad accipiendum copulatiue res pro quibus terminus quem diſtribuit ſupponit. ¶ Per hanc itaqꝫ propoſitionē oīs homo eſt currens intellectus apprehendit curſum cuilibet ſuppoſito huius termini homo competere: ⁊ hec ſignificatio copulatiua tribuitur ſigno omnis. Et ſi huic mentali propoſitioni vltimate omnis homo eſt currens negatio non preponatur ad bonum ſenſum. Itaqꝫ hec propoſitio reſultet nō omnis homo eſt animal adhuc intellectus copulatiue apprehendet ratione ſigni omnis res pro quibus ſupponit ſubiectum ſed propter negationem ſuccreſcentem apprehendit curſum non cuilibet homini copulatiue competere: nec propter hunc modum negatiuum quem negatio ipſa importat. tollitur ſignificatio ſigni omnis. ¶ Sed iam peteret aliquis poſtꝙ omnis non ſignificat aliquid ſed ſolum aliqualiter (vt dictum eſt) vtrum valeat hec conſequentia omnis ſignificat aliqualiter: ergo omnis aliqualiter ſignificat. Etiam vtrum hec conſequentia ſit bona. omnis ſignificat aliqualiter: ergo aliqualiter ſignificatur per ipſum omnis. Ad iſtud reſpondeo vno verbo: conſequentias formatas nullas eſſe ⁊ hoc propter variationem appellationis ſiue cognotationis quam habet iſtud verbum ſignificat. ¶ Placat nihilominus aliquibus dialecticis concedere: ꝙ omnis non modo aliqualiter immo aliquid ſignificat. ⁊ dicunt ꝙ in hac propoſitione omnis homo eſt animal ipſum omnis ſignificat omnes homines ⁊ omnia animalia. Nam omnis vt dicunt non poteſt dare intelligere intellectui ꝙ ille terminus homo diſtributiue accipiatur: ſic videlicet ꝙ pro omnibus hominibus copulatiue accipiatur: quin omnes hoīes det intelligere. Etiam vero eſt impoſſibile (vt dicunt) det intelligere predicatum accipi pro omnibus animalibus diſiunctim: quin omnia animalia repreſentet: Et ſic cōcludunt ꝙ omnis aliqua ſignificat aliquid ⁊ aliqualiter ¶ Sꝫ ꝙuis hec opinio ſit a doctiſſimo viro imaginata: oppoſitam tamen in preſentiarum opinionem credimus veriorem: in qua dictum eſt ꝙ omnis preciſe ſignificat aliqualiter ⁊ non aliquid nec aliqua: ſemper intelligendo perſonaliter. ¶ Iſtis tamen duabus opinionibus non obſtantibus tertiam opinionem mouere intendimus. Dicimus ergo nullum eſſe terminum ſyncathegorematicum. hoc eſt preciſe aliqualiter ſignificanteꝫ. Et hoc intelligo vltimate ſiue in mente vltimata que ſit qualitas ſiue accidens mentale. In iſta enim propoſitione. Omnis cibi ⁊ aque mutatio grauis eſt ille terminus omnis in voce ⁊ in ſcripto ⁊ in mente inultimata terminus ſyncathegorematicus dicitur: ſed in mente vltimata nullus talis terminus habetur ꝙuis ſubiectum illius propoſitionis pro quolibet ſuo ſuppoſito teneatur. Volo enim dicere in ultimata propoſitio huius termini cathegorematici date vocalis ſoli termini cathegorematici habentur qui cum ipſo intellectu concurrunt ad hoc ꝙ ipſe intellectus intelligat omnem cibum ⁊ aque mutationem eſſe grauem. Intellectus igitur ſupplet virtutem actus ſyncathegorematici. ex hoc infertur: ꝙlibet mentalem propoſitionem ⁊ vltimatam eſſe mixtam ex ſubſtantia ⁊ accidente vel accidentibus ⁊ per conſequens nulla eſt talis que ſit qualitas ſiue accidens. Multa alia poſſunt ex tacto modo inferri que prima fronte abſurda videntur concedenda tamen. ſed de his omnib⁹ alibi prolixior fiet deo duce ſermo. ¶ Peteret iam aliquis vtrum quelibet ꝓpoſitio tā cathegorica ꝙ hypporetica ſit terminus cathegorematicus aut ſyncathegorematicus officio ⁊ ſignificatione ſimul. ¶ Ad hoc reſpondet dialecticus quidam: ꝙlibet propoſitionem eſſe ſyncathegorema officio ⁊ ſignificatione ſimul: ꝙuis aliqua terminus mixtus dicatur. Aliter tamen eſt dicendum. Dico igitur nullam propoſitionem eſſe ſyncathegorema officio ⁊ ſignificatione ſimul: ſed bene verum eſt ꝙ aliqua propoſitio eſt cathegorematicus terminus: ⁊ aliq̄ terminus ſyncathegorematicus. he tñ appellatiōes cathus. ſyncathus. attribuūt ꝓpōib⁹ grā ſuaꝝ ptiū ⁊ nō grā ipaꝝ. Nā ꝓpōes ī quātū tales nec ſunt terī cathatici nec ſyncathatici.

¶ Prima concluſio. Aliquis actu eſt terminus cathegorematicus qui ſecluſa omni impoſitione aut depoſitiōe efficitur terminus ſyncathegorematicus ⁊ hoc per ſolam termini cathegorematici additionem. Probatur hec cōcluſio In hac ſcripta propoſitione homo eſt: ipſum eſt ē terminus cathegorematicus officio ⁊ ſignificatione ⁊ addito hoc termino animal ſic vt hec propoſitio homo eſt animal reſultet non amplius ipſum eſt eſt terminus cathegorematicus. Et ex hoc ſequitur aliquem terminum eē nunc ſyncathegorematicum ⁊ tamen per ſolaꝫ remotioneꝫ termini cathegorematici efficitur terminus cathegorematicus. Ex quibus vlterius ſequitur verbum ſubſtantiuum indicatiui modi eſſe termi qui depēdētē hꝫ ſignificationē.

¶ Secunda concluſio. Aliquis eſt terminus ſignificans aliquid. aliqua. vel aliqualiter qui nec aliquid nec aliqua nec aliqualiter ſignificat. Iſta concluſio probatur. Iſte terminus omnis in hac propoſitiōe omnis aquarum mutatio eos omnes efficit pediculoſiores qui pediculos ſolent habere eſt terminus ſignificans aliquid aliqua vel aliqualiter: qui tamen nihil nec aliqua nec aliqualiter ſignificat vt deductum ē eſt in tertio dubio proximo preterito. Eſt eniꝫ aduertendum ꝙ ſignificat eſt ſpeciale ſignum confuſiuum virtute cuius hec copulatiua ē cōcedenda omnis ſignificat aliqualiter ⁊ tamen omnis non aliqualiter ſignificat.

¶ Tertia concluſio. ⁊ ſi animis onima rationalis nullis egeat terminis ſyncathegorematicis ab ea realiter diſtinctis: ſed ipſa ſua virtute omnem ſyncathegorematicam ſignificationem per ſuam ſubſtantiam obtineat: tamen nulla anima rationalis aliquid cognoſcere poteſt formaliter per ſuam ſubſtantiam ſed indiget neceſſario aliquo extrinſeco puta noticia ꝑ quam tanꝙ per formam omne id quod cognoſcit intelligat. Et quamuis nulla ſit ratio demonſtratiua que hoc concludat: tamen eſt ad illud experientia apud eos preſertim qui nullis paſſionibus mouentur. Poſſet nihilomin⁹ defendi quamuis non equa lāce ipſas animas per ſeipſas ⁊ nullis extrinſecis noticijs intelligere ac angeli oēs per ſeipſos formalr̄ intelligūt: ⁊ nullis inueniunt q̄litatib⁹ fulciri. poſita ē ɔcluſio cōformr̄ ad id qđ ī fine terti dubij īſertuꝫ ē.

¶ Terminus

Complexus | Incomplexus:

Terminus complexus eſt terminus q̇ actu aut virtute plures terminos intercipit coniunctos per coniungibile vel ſe habētes vt determinatio ⁊ determinabile exemplum prioris ſocrates ⁊ plato: Exemplum poſterioris regius elephantus.

¶ Terminus incomplexus eſt termin⁹ qui nec actu nec virtute plures termīos intercipit coniunctos per coniungibile vel ſe habentes vt determinatio ⁊ determinabile. Et tales ſunt iſti Deus. Angelus. Socrates ¶ Terminus complexus in duo membra ſectus inuenitur. Nam alter eſt diſtanter complexus. Alter vero indiſtanter complexus. Terminus complexus diſtāter eſt in quo actu aut virtute plures termini habentur per coniunctionem coniuncti quales iſti ſunt Deus ⁊ angel⁹. animal vel homo. Dicitur virtute propter hos terminos. Itur. grādi nat. ⁊ conſimiles. Terminus complex⁹ indiſtanter is dicitur qui actu aut virtute pluribus conſtat terminis ſe habentibus vt determinatio ⁊ determinabile. exempli gratia. hominis leo. animal hō. Determinatio terminus reſtringens: ⁊ determinatio terminus reſtrict⁹ nuncupatur.

Queritur ſeptimo vtrum diuiſio termini in terminum complexū ⁊ terminum incomplexum cuꝫ mēbrorum diffinitionibus ſit a nobis in textu debite aſſignata.

¶ Primo notanduꝫ eſt ſolos terminos mentales proprie complexos ⁊ incomplexos nuncupari. Scripti vero ⁊ vocales ſm̄ analogiam complexi ⁊ incomplexi nominantur. Ca-

pinus. igitur in data diuiſione ipſum diuiſum in tota ſua communitate vt omnē terminum comprehendat. Deinde in datis membrorum diffinitionibus ponuntur iſte due particule A ctu. Virtute. ad inueniendum aliquos eſſe terminos qui actualiter ſiue formaliter ex pluribus terminis componuntur ⁊ tales ſunt vnaqueq; propoſitio cathegorica in qua formaliter habentur ſubiectum. copula. ⁊ predicatum. pariter ⁊ omnis hyppotectica que formaliter ex pluribus cathegoricis ⁊ coniunctione reſultat. Exemplum hyppotectice. Laborātes morbo diutino potiſſime pereunt a virgiliarum occaſu ad fauonij vſq; flatus. Et ſenes potius pereunt ꝙ iuuenes ipſi. Exemplum cathegorice. Qui corpore pleno impuroq; ſunt vlcere capitis facile ſanantur: tibiarum autem egre. Aliqui etiam ſunt termini qui nō actu ſed virtute ex pluribus reſultant terminis ⁊ hoc pacto dicimus hanc litteram. A. eſſe terminum complexum virtute: vbi per autenticam impoſitionem ſignificat tantum quantum hec propoſitio. Si poſt hyemem aquilonam ⁊ ver auſtrinum ac pluuium eſtas ſicca admodum fuit perniciosus omnibus autumnus accedet: ⁊ pueris preſertim. Sunt adhuc alie due particule declarande puta Determinatio. Determinabile. Per determinationem intelligo reſtrictionem ⁊ per determinabile terminum reſtrictū. In hoc autem aggregato hominis elephantus quum complexus terminus dicitur: hominis eſt determinatio ⁊ elephantus eſt determinabile.

¶ Secundo notanduȝ eſt: ꝙ multis modis contingit terminum complexum diſtanter habere partes coniunctas per coniungibile.

¶ Primo modo per coniunctionem copulatiuam et. Secundo modo per coniunctionem diſiunctiuam vel. Tertio modo per coniunctionem condicionalem ſi. Quarto modo per coniunctionem rationalem ergo. Quinto modo per coniunctionem cauſalem quia. Sexto modo per coniunctionem ſiue aduerbium temporale quando. Septimo modo per copulaȝ verbalem: ⁊ in alijs adhuc multis ⁊ varijs modis pro quibus ⁊ iam poſitis non indigemus exemplis poſtꝙ ex ſe conſtāt. Eodem modo dicendum eſt terminum complexum indiſtanter multis modis variari. Nam quidam eſt compoſitus ex rectis vt animal leo. quidam ex obliqꝫ vt Socratis elephanti. quidam ex recto ⁊ obliquo vt hominis equus. ⁊ adhuc omnes tales in duplici differentia inueniuntur. quidam ſunt compoſiti vnice: quidaȝ non vnice. Vnice compoſiti dicuntur illi: quorum determinabilia precedunt: ſequuntur vero determinationes exempli gratia. Angelus dei. equus hominis. ⁊ dicuntur iſti tales termini alio nomine determinationes vnice. Illi autem termini dicuntur compoſiti non vnice: quorum determinationes precedunt ⁊ determinabilia ſequuntur ⁊ tales ſunt iſti. Angelus dei. equus hominis. ⁊ dicuntur iſti tales appellatione altera determinationes non vnice. Preterea in hac parte iſte due regule notabuntur. ¶ Prior regula. Omnis terminus complexus eſt proprie ſignificatiuus

¶ Poſterior regula. De ratione termini complexi eſt habeat actu aut virtute plures partes diuerſarum rationum. Et de ratione termini incomplexi eſt nullas tales habeat partes. ſed omnes (ſi partes habeat) eiuſdem rationis inueniantur.

¶ His breuiter notatis titulo queſtionis pono talem concluſionem reſponſiuam. Diuiſio termini in terminum complexum ⁊ terminum incomplexum cum membrorum diffinitionibus eſt bona: ⁊ ſufficienter a nobis in textu aſſignata.

Primo ⁊ principaliter argumentor. Si aliquis eſſet terminus complexus maxime eſſet hoc totū nec Socrates currit nec Plato diſputat. Nam iſtud totum eſt propoſitio copulatiua huic equiualens Socrates non currit ⁊ Plato non diſputat. ⁊ quum omnis copulatiua propoſitio ſit terminus complexus: ſequitur illud totum eſſe terminum complexum. Iam probatur hoc eſſe falſum. Nam ſi eſſet terminus complexus potiſſimum eſſet complexus complexione diſtanti vt ſatis patet: ſed ꝙ hoc ſit falſum probatur. Nam ſi eſſet terminus complexus diſtanter maxime pꝛes diſtarent ratione huius ſecunde negationis nec q̄ equiualenter eſt copula coniungens priorem cathegoricam cum poſteriori: ſed hoc nō eſt dicendum quoniam ſi ipſum nec in ſecundo loco dicatur copula ratione cuius partes diſtent: ⁊ ſimul cum eadem efficiant terminum

complexum eadem ratione eſt dicenduȝ ꝙ nec in priori loco eſt etiam copula rōne cuius pꝛes diſtent que ſimul cum eodem terminum cōplexuȝ efficiunt. vel dicē rō diſcriminis qm̄ nulla vr̄ poſtꝙ nec in priori loco eſt eiuſdem virtutis ⁊ rationis cum nec in poſteriori. ſed notum eſt ꝙ nec in priori loco nullo pacto ē copula rōne cuius partes a ſe inuicē diſtent: ergo nec in poſteriori loco copula eſt dicenda: ⁊ per ꝯn̄s ſequit̄: hoc totum non ſocrates currit nec plato diſputat non eē ter̄m complexum complexione diſtāti. Quod erat probandum.

¶ Confirmatur idem probando. Si aliquis eſſet ter̄ꝰ cōplexus: eēt maxime hoc totum copulatum ⁊ ſocrates ⁊ plato in iſta enūciatione rex dilexit ⁊ ſocratem ⁊ platoneȝ: ſȝ illud eſt falſum vt ſtatim deduceť: igiť diuiſio nulla eſt. ꝯn̄ia eſt nota. ⁊ an̄s pro vtraq; ſua parte ꝓbať: ⁊ primo pro priori vȝ ꝙ ſit ter̄ꝰ cōplexus. Bene ſequiť. Hec tota propoſitio rex diligit ⁊ Socratem ⁊ platonem eſt ter̄ꝰ complexus. Nam ꝓpoſitio illa non mō congrua verumetiam congruiſſima a grāmaticis cenſeť: vt facile ꝯprehēdiť cognita veritate coniunctionis et: quaȝ terſi grāmatici aſſignāt. Oportet ergo dicere poſt ꝙ eſt cathegorica ⁊ a parte predicati poniť copulatum: predicatum eē ter̄m cōplexū. ſȝ hoc ē falſum: vt facile videre eſt. Nam ſecundum ⁊ eiuſdeȝ eſt virtutis ⁊ nature cum et priori: ſed notum eſt ꝙ ipm ⁊ in priori loco nullo mō copulat: ergo nec ⁊ in poſteriori loco copulabit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vtraq; an̄is ꝑs ē vera ⁊ probata. Quod ſumpſimus probandum.

¶ Ad primum principale rn̄deo: concedendo iſtud totum nec ſocrates currit nec plato diſputat eſſe ter̄m complexum: ⁊ concedo ꝙ eſt complexus complexione diſtanti: ⁊ ꝙ partes diſtant per coniungibile nec in ſecundo loco. Nego tamen ꝙ inde ſequať nec in priori loco eſſe coniungibile. Nec concedendum eſt ꝙ ſint eiuſdem rōnis. Bene verum eſt ſunt ter̄i ſynonimi extrinſeca apparentia: nō tn̄ propterea ē concedendum eſſe ſimplr̄ ter̄os ſynonimos. Dico igiť ꝙ nec in priori loco ſolam virtutem negandi hēt: ſȝ nec in ſecundo loco ⁊ negat: ⁊ cōiungit. Nam duplicem obtinet virtuteȝ vȝ negandi ⁊ coniungendi alteram cathegoricā cuȝ altera.

¶ Contra hanc ſolutionem argumētor: Si prior negatio vȝ: nec: in priori loco ſolā negandi virtutem hēret ſequereť: ꝙ nec in ſecundo loco virtutem negādi amnitteret. Nā poſt ꝙ in principio alicuius propōis poniť negatio negāter tenta: totum qȝ poſt ſe reperit deſtruit ſiue in cathegorica ꝓpōne ſiue in hyppotectica: ergo dicendum eſt ꝙ nec in ſecundo loco ſuam virtutem āmittit. Quoſt eſt contra conceſſum.

¶ Ad iſtam replicam rn̄deo cōcedendo id qȝ ſumitur inter arguendum. ſ. ꝙ negatio in principio ꝓpōnis poſita negat ⁊ deſtruit totum quod poſt ſe reperit. ſȝ intelligiť ď negatio abſoluta q̄ non hēt virtutem copulandi ſm̄ ſe nec ſm̄ ſibi ſynonima negationē ſynonimam utꝙ ſynonimitate extrinſeca. Dico igiť ꝙ nec non eſt ſic negatio abſoluta ac eſt nō vel nullꝰ. Quare non oportet ꝙ ipſa poſita in principio hyppotectice deſtruat totū qȝ ī ipa hyppotectica reperiť

¶ Sed adhuc contra prius dicta in priori rn̄ſione arguiť. Si nec in ſecundo loco duplicem haberet virtutem. ſ. negandi ⁊ coniungendi ſequereť: ꝙ hoc totuȝ nec ſocrates currit nec plato diſputat huic ꝓpōni copulatiue ſubordinareť. Socrates non currit ⁊ plato non diſputat: qȝ ſi concedas: facile ſequiť terȝ ſubordinari nō ter̄o. patet illa negatio nec in ſecundo loco eſt ter̄ꝰ: ⁊ ei correſpondet in mente aggregatum hoꝝ duoꝝ ter̄oꝝ ⁊ non. qȝ non efficit ter̄ȝ: ſed eſt non ter̄ꝰ. igiť non eſt dicenduȝ illā negationē in ſecundo loco duplicem virtutē habere ſ. negandi ⁊ coniungendi.

¶ Ad hanc replicam rn̄deo iſtud aggregatum nec ſocrates currit nec plato diſputat nullo modo ſubordinari huic copulatiue Socrates non currit ⁊ plato non diſputat: quoniam (vt replica oſtendit) haberemus concedere aliquem terminum ſubordinari non termino: ⁊ ex conſequenti ipſuȝ nec in voce ⁊ ſcripto non eſſe terminum: quum ei non correſpondeat in mente vltimata aliquis terminus. Quod ſimpliciter falſum eſſe putamus. Dico igitur ꝙ ſubordinatur huic propoſitioni copulatiue nec ſocrates non currit nec Plato diſputat ⁊ nulli alteri: ⁊ in illa copulatiua mentali nec: in priori loco eſt quedam qualitas ſyncathegorematica qua mediante intellectus apprehendit negationem curſus a Socrate: ⁊ ſecundū nec eſt etiam qualitas ſyncathegorematica mediāte q̄ itellectꝰ apphēdit negationē diſputatiōis a platone ⁊ poſteriorē cathegoricā ſimľ cū priori:

Nam ſi bene conſideretur virtus ipſius nec:reperies quod diximus veritati eē conforme.

¶ Ad confirmationem rn̄deo: negando iſtud totum ⁊ ſocrates ⁊ plato eſſe term̄ cōplexum immo non eſſe ter̄;. Concedo nihilominꝰ hanc eē propoſitionem rex dilexit ⁊ ſocratem ⁊ platonem. Nec propterea ſequit̃ ꝙ ⁊ in ꝑori loco ſit copula ſiue coniunctio copulatiua ſicut ē ⁊ in poſteriori loco. Nec etiam ſunt ter̄i ſynonimi nec eiuſdem nature ⁊ virtutis qm̄ ⁊ in poſteriori eſt coniunctio copulatiua rōne cuiꝰ hoc totum eſt copulatum. ſ; ⁊ in priori loco non hēt virtutem vniendi ſeu copulandi vt ſatis cōſtat eſt tamen terꝰ ſyncathegorematicus cuius virtus eſt mouere intellectum ad apprehendendū ſocratem eq̄li dilectione cōiunctum regi ac eſt ipe plato. Non eni; alia de cauſa ponitur ⁊ in priori loco niſi vt denotet dilectionem ſocratis ⁊ platonis eſſe eq̄lem ⁊ iſta eſt ſignificatio quā hēt et in data ꝓpōne. q̄ conformis eſt dictis grāmaticoꝝ. patet igitur ad confirmationem ſolutio ſub contracta breuitate.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētor: Subiectum huius propoſitiōis ita eſt ꝙ ſocrates eſt aīal eſt terꝰ ⁊ tn̄ non eſt cōplexus nec incomplexus: igit̃ cōcluſio rn̄ſiua eſt falſa. ꝯn̄ia ē nota cum priori an̄is parte ⁊ poſterior pars ꝓbatur ⁊ primo ꝙ non ſit terꝰ incomplexus videtur ſatis notum Nā plures hēt ꝑtes ſignificatiuas coniunctas per coniungibile: ē ꝙ nō ſit terminus complexus ꝓbat̃. Si eēt terꝰ complexus vel eſſet complexione diſtanti vel indiſtanti: ſed neutrum eſt dicendum quod ſic probatur ⁊ primo ꝙ non ſit complexione indiſtanti ſatis notum eſt ⁊ ꝙ non ſit etiam complexꝰ complexione diſtanti probat̃. Si ſubiectū illiꝰ ꝓpōnis eēt complexione diſtanti complexu; ſequeret̃ ꝙ copula talis complexi eēt: ē: aut ꝙ. Na; ſubiectū eſt hoc totum ita eſt ꝙ ſocrates. ſ; non eſt dicēdum ꝙ eſt ipſum ē copula talis cōplexi: qm̄ dato oppōito ſequeret̃ ꝙ copularet ita: cū hoc toto ꝙ ſocrates: ſ; illud non eſt dicendum qm̄ copulatio inter ter̄os reperit̃: ſ; iſtud totum ꝙ ſocrates non eſt terꝰ. Quare dicendū eſt ipm totum non copulari cum ita mediante ē. Eodem modo ē dicendum ipm ꝙ non eē copulam qm̄ idem incōueniens ſequeret̃. Relinquitur ergo ſubiectum aſſumpte ꝓpōnis non eſſe term̄ complexum nec term̄ incōplexum qd̓ erat ꝓbandū.

¶ Confirmatur: Pluit eſt ter̄s: ⁊ tn̄ non eſt complexus nec incomplexus: ergo cōcluſio rn̄ſiua falſa. ꝯn̄ia eſt nota. ⁊ an̄s pro eius priori parte: ⁊ pro poſteriori probatur. ⁊ primo ꝙ non ſit terminus complexus. Nam pluit non habet partes coniunctas per aliquod cōiungibile: vt ſatis patet: nec ſe habentes per modū determinationis ⁊ determinabilis. ergo non eſt dicēdꝰ terminus complexus. ſ; ꝙ etiam non ſit terꝰ incomplexus probatur ſic. Eſt ꝓpō quum ſignificet verum tempore pluuie ⁊ falſum tempore ſerenitatis: ergo pluit eſt terꝰ complexus. quum omnis propoſitio terꝰ complexus dicatur: igit̃ non eſt dicendum terꝰ incomplexus. Quod reſtabat probandum.

¶ Ad ſecundum principale rn̄deo negādo ꝙ in iſta propoſitione ita eſt ꝙ ſocrates eſt aīal ſubiectum ſit hoc totū ita eſt ꝙ ſocrates. Nā vt argumentum bene oſ̄dit: illud totū nō eſt terꝰ ⁊ per ꝯn̄s non eſt terꝰ complexꝰ nec incōplexus. Sed iam peteret aliquis ſignari ſubiectum date ꝓpōnis pariter ⁊ predicatum. Ad iſtud rn̄deo ꝙ problematice pt̄ teneri data; ꝓpoſitionem eē cathegoricam aut hypporetica; ſicut cōiter dicitur de ꝓpōne temporali vt ē iſta ſocrates currit qn̄ plato diſputat: q̄ poteſt teneri cathegorica ⁊ hyppotectica. Tenēdo autem hanc ꝓpōnem cathegoricam ita eſt ꝙ ſocrates eſt aīal dicendum eſt ꝙ iſte terꝰ ita: ē ſubiectū: predicatum vero totum quod ſequit̃ prius v̓bū eſt: ⁊ illa ꝓpō equiualet huic verum eſt ſocrate; eē aīal in qua clarius videtur ſubiectum ⁊ predicatum: ⁊ ꝙuis hoc totum ꝙ ſocrates eſt animal non videatur terminus quumipſum ꝙ nō ſe hēat aliquo mō vt determinatio nec vt determinabile nec etiam cōiungatur per aliquod cōiungibile. Nihilominus pars predicati eſt cenſendum. Si vero teneamus partem alterā ve; ꝙ eſt propoſitio hyppotectica dicendum eſt ꝑorem cathegoricam eſſe hoc totum ita eſt. ⁊ poſteriorem ſocrates eſt animal. ꝯiunctionē vero ꝙ. ⁊ ſm̄ hanc ſolutionem facile ſoluitur argumentum.

¶ Pro maiori intelligentia argumenti aduerte ꝙ iſte tres dictiones ita. ſic. ⁊ etiā ſunt propoſitiones dependentes ⁊ ēt quandoq; propoſitionum cathegoricarum ſubiecta. Nam ſi aliquis peteret a ſocrate vigent ne artes Salmantice: ⁊ reſponderet ſic. vel ita aut etiam ſocrates diceret verum ⁊ per conſequens propoſitionem. Si vero Socrates reſponderet; ita

vigent. ita ſubiectum; diceretur ſ; hoc improꝑe Nam ſubiectum ita: hēt depēdentiā a ſubiecto ꝓpōnis de qua q̄rit̃: ita impreſentiaꝝ videt̃ ꝙ in iſta enunciatione ita eſt ꝙ ſocrates eſt aīal. ip; ita vicē ſubiecti tenet. ⁊ ſic illud totum eſt ꝓpō hyppotectica: cuius prior cathegorica eſt ita ē. ⁊ poſterior hō eſt aīal

¶ Ad confirmationem rn̄deo: concedendo ꝙ ipm pluit eſt terꝰ. Et concedo etiā eē ter̄; incomplexum in re. ⁊ ad improbationem qua; facis concedo ꝙ eſt ꝓpō cathegorica ſignificās verum tp̄e pluuie: ⁊ falſum tp̄e ſerenitatis. nec ꝓpterea ſequit̃ ſit terꝰ incomplexus ſaltem ī re. nec oportet oēm propōnē cathegoricam eē terminum ſic complexu;. Et ſi petas term̄ cui ſubordinatur: dico ꝙ eſt pluit: ¶ Unde eſt aduertendum: ꝙ mentalis ꝓpō cui ſubordinat̃ pluit ē vna ſimplex q̄litas naturalr̄ ꝓprie repreſentās pluuiam: ⁊ inclinans intellectum ad apprehendendum talem pluuiam eē: ⁊ in quantum huiuſmodi virtutē hēt dicitur eē ꝓpō qn̄q; verum qn̄q; falſum ſignificans. ¶ Ex iſto infero: ꝙ pluit nō hēt ꝓ ſubiecto iſtum term̄ deus ſicut aliqui dialectici dixerunt: nec hunc term̄ nā: vt alij imaginati ſunt. ſ; eadem q̄litas eſt ſubiectū. copula: ⁊ predicatum. Nec hoc videat̃ extraneum. Num Cvt in quinta ſectiōe videbit̃ɔ datur ſimplex q̄litas in mente vltimata q̄ eſt enunciatio cathegorica. ⁊ aliqua hyppotetica. ⁊ breuit̃ quib; aſſenſus ſimplex q̄litas hētur. ⁊ oīs talis ē ꝓpō aliq̄bus cathegorica. aliq̄bꝰ hyppotectica. Sed notabis pro hac parte duplicem eē cōplexionem. Alterā realē. Alterā vero dialectica;. ⁊ ſm̄ hoc pluit non eſt cōplexū reali complexione: loquor in mente: ſ; eſt cōplexum dialectice ſiue in genere ſigni ⁊ non rei pro quāto rep̄ntat ꝓpōnalr̄. Tenemus igit̃ impreſentiaꝝ ꝙ pluit eſt ꝓpō cathegorica ⁊ ſimplex q̄litas in mēte vltimata virtutem compoſite q̄litatis hn̄s.

¶ Tertio ⁊ principalr̄ argumentor. ſi aliquis eēt terꝰ incomplexus maxime eēt hic terꝰ dn̄s: ſ; hoc eſt falſum: qd̓ ſic ꝓbo. Iſte terꝰ dn̄s ē terꝰ complexus propōnalr̄ ſignificans. Nam ſignificat me dare minus: ergo nō eſt terꝰ incōplexus. Forte dices ſicut dicendum eſt: ꝙ dn̄s ē terꝰ incōplexus ⁊ etiā terꝰ cōplexꝰ. Incōplexus dr̄ in quātū ſignificat dn̄m: qm̄ in ſignificando ſic non ſignificat iuxta ſignificationem ſuaru; partium: nec habet plures partes coniunctas per coniungibile aut ſe habentes per modum determinationis ⁊ determinabilis. Eſt etiam complexus hic terminus dominus: pro quanto ſignificat propoſitionaliter videlicet me dare minus. ⁊ in quantum huiuſmodi ſignificationem habet dicendum eſt ꝙ habet plures partes coniunctas per aliquod coniungibile. S; adhuc contra iſtud argumentor. Idem probādo. ſaltem ille terminus do eſt terminꝰ incomplexus: ſed hoc eſt falſum quoniam ſignificat ꝓpoſitionaliter videlicet me dare: ergo propoſitum.

¶ Confirmatur: Hoc aggregatum ens quod eſt ſocrates eſt terminus ⁊ tamen non eſt incomplexus: vt ſatis patet. ſed ꝙ non ſit etia; complexus probatur: quia equiualet huic ens ens ē ſocrates. patet. quia loco relatiui licet ponere ſuum an̄s: ſed notum eſt illud aggregatū eſſe nugatorium ⁊ non terminum: igitur propoſitum.

¶ Ad tertium principale rn̄deo: quemadmodum inter arguendum rn̄ſum eſt. Dico preterea hunc terminum dominus ſi in ſcripto habeatur non habere ſimilem litterarum ordine; quum ſignificat dominum: ⁊ quum ſignificat me dare minus. Nam quum eſt ſimplex terminus habet omnes eius litteras vniformiter coniunctas: ⁊ quando ſignificat me dare minus ſe iungitur do a minus. Pari modo in voce dicēdum eſt: aliam eſſe vocem reſpondentem illi termino vt ſignificat dominum: ⁊ aliam vt repreſentat me dare minus quo fit non eſſe eundem terminum. Nam in ſcripto litteraru; diſtantia ⁊ in voce diuerſa ꝓlatio diuerſos arguit terminos. ¶ Ad replicam factam reſpondeo: ꝙ do vt ſignificat me dare eſt terminus incomplexus in genere rei ſed non in genere ſigni: ſicut dictum eſt de pluit.

¶ Ad confirmationem rn̄deo. concedendo hoc aggregatū ens qd̓ eſt ſocrates eē term̄ Cōcedo pit̃ ipm eē cōplexū: ⁊ nego ipm eq̄ualere huic aggregato ens ens ē ſocrates. nec loco illiꝰ relatiui qd̓: licet ponere eiꝰ an̄s. ⁊ dico ſi datu; aggregatū. ſ. ens qd̓ eſt ſocrates in voce ſumat̃ aut in ſcripto ei corr̄ndebit iſte mētalis terꝰ vltimatus ens exiſtens ſocrates: cuiꝰ ille terꝰ exiſtens ſumit̃ reſtrictiue preſentialr̄. Et ſic patet duos medios ter̄os puta quod. eſt. huic termino exiſtens in mente ſubordinari: ⁊ per ꝯn̄s ipos duos ter̄os quod. eſt. terminum aliquem eſſe.

Dubitatur primo vtrum quodlibet adie
ctiuum in neutrali terminatione ſit terꝰ cõplexꝰ
vel incomplexꝰ: quemadmodum ſunt album ⁊
nigrum ⁊ alia huiuſmodi. ¶ Ad hoc dubiũ rñ
deo duplicem eſſe opinionem. Altera tenet om
ne tale adiectiuum eſſe terminum complexum.
Altera vero terminũ eẽ incomplexũ affirmat.
Prior opinio conſiſtit in hac propoſitiõe. Om
ne adiectiuum in neutrali terminatione acce-
ptuꝫ ſubordinatur ſue propoſitioni quid noĩs.
Itaq; hoc adiectiuum albuꝫ. ſubordinatˀ huic
ter̃o complexo res hñs albedinem: que eſt diffi
nitio quid noĩs iſtius ter̃i album. Naꝫ ſi petas
quid eſt album: iteꝝ rñdebis eſt res hñs albedi
nem. Eodem modo dicendum eſt de hoc ter̃o
nigrum ⁊ alijs adiectiuis. Ex iſto infero: ꝙ al-
bum omnia entia mundi ſignificat pariter ⁊ ni
grum ⁊ de alijs huiuſmodi: ⁊ ſm hanc opinio-
nem omnia adiectiua conueniunt in materiali
ſignificatione. ¶ Pro ſecunde opinionis in-
tellectu talis ponitur ꝓpõ. Omnis terꝰ adiecti
uus in neutrali terminatione acceptus ſubordi
natur ter̃o incõplexo cognotatiuo de materia-
li ſignificanti omnia entia mundi: ⁊ de formali
id quod tale adiectiuuꝫ prima fronte dat intel
ligere. exẽpli grã. Album qđ eſt nomen adiecti
uum in neutrali terminatione acceptuꝫ ſubor
dinatur vni ter̃o ſimplici cognotatiuo q̃ de ma
teriali omnia entia mũdi ſignificat: ⁊ de forma
li albedinem quaꝫ prima fronte dat intelligere:
Ex iſta opinione ſequitˀ illud idem quod ex pre
cedenti: vcꝫ ꝙ adiectiuum in neutrali termina
tione acceptum omnia entia mundi ſignificat.
¶ His duabus opinionibus non obſtantibus
alĩ mea ſñã eſt dicendum. Dico igitˀ ꝙ omne
adiectiuum in neutrali terminatione acceptuꝫ
eſt terꝰ incõplexus: vt dicit ſecunda opinio: ſed
non oportet: immo falſum eſt ꝙ de materiali ſi
gnificato omnia entia repreſentet. Nã hoc ad-
iectiuum album in neutrali terminatione acce
ptum vni ter̃o ſimplici ⁊ cognotatiuo ſubordi-
natur de materiali oĩa entia quibus p̃t inhere
re albedo importanti ⁊ nulla alia. De formali
vero ſolam albedinem. Ex quo infero ꝙ albuꝫ
non ſignificat deum nec angelum qm̃ nulli eo-
rum p̃t inherere albedo: ⁊ quemadmodum da
tum eſt exemplum de hoc ter̃o adiectiuo albũ:
poteris ꝑſr in alijs adiectiuis ita iudicare.

Dubitatur ſecundo vtrum omne verbũ
adiectiuum cenſeatur terꝰ complexus aut terꝰ
incomplexus.

¶ Ad hanc dubitationem ſecundum du
plicem dicendi modum rñdeo. Prior modus
tenet cuncta verba adiectiua eſſe ter̃os comple
xos: ita vcꝫ: ꝙ iſtud verbum currit huic comple
xo eſt currens ſubordinatur: ⁊ hoc verbuꝫ labo
rat huic ter̃o eſt laborans etiam ſubordinatur
Et in ceteris modo conſimili dicunt. Et eorũ
rõ in hoc fundatur: q: (vt inquiunt) oĩa in mẽ
te ſunt explicita. Poſtꝙ̃ igitur hec enunciatio
ſocrates currit huic equiualet ſocrates eſt cur-
rens in ſignificando ſequitˀ. ipſam ꝓpõnem vo
calem puta ſocrates currit huic mentali ſocra-
tes eſt currens ſubordinari: ⁊ per ꝯñs huic ver-
bo vocali currit. hic terꝰ mentalis eſt currẽs co
rñdet. ¶ Sed contra hunc dicendi modum fa
cile inſurgeret dialecticus probando nullũ ver-
bum adiectiuum eſſe ter̃m cõplexum: ⁊ hoc ſic.
Si hoc verbum currit in voce terꝰ complexꝰ di
ceretˀ: ſequeretˀ ꝙ ipi in mente terꝰ complexꝰ poſ
ſet corrñdere: ⁊ ille eſſet hoc aggregatũ eſt cur-
rens vt citatus modus defendit. Sed hoc ẽ fal
ſum: poſtꝙ̃ illud aggregatum eſt currens non
eſt complexum diſtanter nec indiſtãter: Qđ au
tem non ſit diſtanter complexum ſatis conſtat:
quum non ſit aliquod cõiungens ⁊ aliqua cõ
iuncta. Nam impoſſibile eſt aliquod ſyncathe-
gorema ſeipm coniungere cum ter̃o cathego-
rematico. Et ꝙ tale aggregatum non ſit com
plexum indiſtanter: etiam patet. qm̃ non videtˀ
quo nam pacto illud ſyncathegorema eſt: dica
tur determinabile aut d̃terminãtio reſpectu hu
ius ter̃i currens. niſi forte dicatˀ: ꝙ ipm eſt deter
minat hunc ter̃m currens vt ꝓ currente pñti ſu
matur: ⁊ hunc modum determinandi reſtrictio
nem antiqui logici dicunt. Sed hoc non videtˀ
eſſe dicendum: poſtꝙ̃ copula illa verbalis eſt. ẽ
ſimpliciter ſyncathegorema ⁊ nullo pacto tem
pus importat ſeu ſignificat. Et ꝙ̃uis rõ facta
non omnino concludat poſterior tamen (modꝰ
pro hac parte tenebitur priꝰ. ¶ Poſterior igitˀ
dicendi modus tenet oẽ verbum adiectiuũ ter-
minum eſſe incomplexum: itaq; hec enunciatio
vocalis ſocrates currit: huic mẽtali ſubordina
tur ſocrates currit: in qua iſtud verbum currit
ſimplex eſt qualitas duplicem intercipiens vir-
tutem. ſ. cathegorematicaꝫ ⁊ ſyncathegorema
ticã. Significat enim cuncta currentia: ⁊ vltra
hoc hẽt virtutem vniendi predicatum. ſe inquã
ſimplicem qualitatem cũ ſubiecto; ſꝫ nõ ſeipaꝫ

vnit in quantum ſyncathegorematicaꝫ obtinet
ſignificationem: ſed in quantum eſt terminus
cathegorematicus. Et quemadmoduꝫ de hoc
verbo currit dictum eſt: ita de reliquis dici po-
teſt. Sequitur ex hoc dicendi modo: aliquẽ eſſe
ter̃m cathegorematicum in mente vltimata: cu
ius eſſe dependet ab altero termino cathegore
matico. Corolarium patet de hoc termino cur-
rit: qui per ſe nequit eſſe in mente vltimata: ſed
expoſtulat alterum terminum cuꝫ quo enuncia
tionem efficiat cathegoricam.

¶ Dubitatur tertio vtrum ſubiecta iſta
rum propoſitionum omnis homo preter ſocra
tẽ currit oĩs hõ in q̃ntuꝫ rõnalis ẽ riſibilis ſunt
ter̃i cõplexi aut incõplexi: videtˀ enĩ ſubiectũ p̃o
nis cathegorice non eẽ ter̃m. Notũ enĩ ẽ ꝙ non
eſt terꝰ incõplexus: ⁊ ꝙ nõ ſit cõplexꝰ: patet. q:
nec diſtanter nec indiſtantˀ non diſtantˀ poſtꝙ̃ p̃
ter non eſt coniunctio nec indiſtanter: quiꝫ nõ
appareat quo pacto ſeſe habeant partes vt de
terminatio ⁊ determinabile. Conformi proceſ-
ſu deduci p̃t ſubiectum poſterioris cathegorice
non eſſe complexum nec incomplexum.

¶ Ad iſtam dubitationeꝫ rñdeo affirmã
do ſubiecta dataꝝ propoſitionuꝫ eſſe terminos
complexos indiſtanter. Hẽt enĩ hoc ſynchathe
gorema preter virtutem negationis infinitantˀ:
⁊ in quantum huiuſmodi ipſum ⁊ dictio extra
capta ſimul ſunt determinatio dictionis aq̃ ſit
exceptio. Hẽt adhuc alterã ſignificandi virtu-
tẽ: q̃ denotat ſeiunctionẽ predicati a dictiõe ex-
tra capta. Quo fit tale ſubiectum eẽ ter̃m com
plexũ: quum in cathegorica inuenitˀ collocatũ.
Si vero extra cathegoricam enunciationẽ per
ſe ſumatˀ: dicetˀ potentia cõplexꝰ. ſꝫ nõ actu. Et
ſi nr̃aꝫ opinionẽ de terminis infinitis defenda-
mus: dicendum eſt: ſubiectũ talis ꝓpõis nõ eſſe
hoc aggregatum hõ p̃ter ſocratẽ: ſꝫ hõ ſocratẽ
Et ne h̃ durũ videatˀ: exẽplo familiariori oñdo
in virtute qđ ĩ hac p̃te dicere p̃tendimꝰ. In hac
ꝓpõne aĩal nõ hõ currit ſubiectũ ẽ hoc cõplexũ
aĩal hõ: cuiꝰ determinatio dr̃ hõ: ⁊ determinabi
le aĩal: eodẽ mõ ſicut in iſta aĩal hõ currit. Sꝫ ĩ
p̃ori rõne negationis infinitantˀ accepte caden
tis in determinationem ipa determinatio non
exercet in illa ꝓpõne ſuã ꝓpriam determinandi
virtutẽ: ſꝫ hoc non impedit quin dicatˀ determi-
natio in ordine ad preiacentẽ ⁊ cõformitˀ d̃ hac
ꝓpõne dicatˀ leo non hoĩs currit quã verã eẽ af
firmo in caſu ꝙ ſit aliq̃s leo currẽs a nullo ente
poſſeſſus. Etiam qñ ab aliquo ente qđ nõ eſſet
hõ poſſideretˀ: ⁊ a nullo hoĩe nõ minꝰ vera data
ꝓpõ diceretˀ. Hẽt enĩ hunc ſenſum leo q̃ nõ eſt
hoĩs currit ⁊ nõ iſtũ leo entis q̃ non ẽ hõ currit
De ſubiecto alteriꝰ ꝓpõnis aſſumpte in dubi-
tatione ſatis patet q̃d eſt dicendum.

¶ Prima concluſio. Subiectum huius
vocalis vel ſcripte ꝓpõnis hõ ẽ aĩal ẽ ꝓpõ ẽ terꝰ
icõplexꝰ: ꝙ̃uis ex tribꝰ ter̃is ſpecifice diſtictis cõ
ponatˀ. hec cõcluſio ꝓbatˀ. Et p̃mo ꝙ hoc aggre
gatũ hõ ẽ aĩal ẽ ꝓpõ dicẽdũ eſt ꝓpõ. pꝫ. q: vere
repñtat: ſꝫ ꝙ ſubiectum date ꝓpõnis ſit terꝰ in
cõplexus: pꝫ. q: ſubordinatˀ ter̃o ĩcõplexo: puta
vni ſimplici q̃litati ſimplr̃ repñtãti tales ſcriptu
ras homo ẽ animal. Nec recipiẽda ẽ in hac p-
te leuis authoritas eoꝝ q̃ dicunt hõ ẽ aĩal ẽ pro
poſitio non eẽ ꝓpõnẽ. rõ enĩ eoꝝ q̃ mouentur
tenuis admodum eſt ⁊ facilis diſſolutionis

¶ Secunda concluſio. Omnis terꝰ vo-
calis aut ſcriptus cõplexus duobus ſubordina
tur ter̃is mẽtalibꝰ. Quoꝝ alter eſt formalr̃ incõ
plexus: alter vero eſt cõplexꝰ. Iſta cõcluſio ẽ co
rolariũ eoꝝ q̃ dicta ſunt in queſtione. Nã quũ
oĩs cõceptus inultimatus ſit ſimplex q̃litas for
maliter incomplexa: poſtꝙ̃ omnes eius partes
ſunt eiuſdem rõnis. ⁊ q̃lꝫ terꝰ vocalis aut ſcri-
ptu ſcõplexus ſit terꝰ ꝓpe ſignificatiuus: ſequi-
tur ꝙlꝫ talẽ duobꝰ ſubordinari conceptibꝰ: vlti-
mato vcꝫ ⁊ inultimato ſꝫ oĩs talis vltimatus ẽ
cõplexus: quũ formalr̃ aut virtute cõponatˀ ex
partibꝰ diuerſaꝝ rõnũ: igitˀ concluſio mota ſtat
in veritate.

¶ Tertia concluſio. oĩs ter̃s q̃ eſt aggre
gatuꝫ ex ter̃o analogo incõplexo ⁊ eius altero
mẽbro aut p̃ncipali aut minꝰ p̃ncipali ẽ terꝰ icõ
plexꝰ. Exẽpli grã. Iſta duo aggregata hõ viuꝰ
hõ pictꝰ ſunt ter̃i incõplexi. Nam acceptis iſtis
duabus ꝓpõnibꝰ hõ viuꝰ ẽ hõ viuꝰ. hõ pictus ẽ
hõ pictus. ſubiectũ p̃oris huic ter̃o hõ ſubordi-
natˀ: ⁊ ſubiectũ poſterioris huic ter̃o A: qui oẽs
imagines incõplexe oĩum hominũ pictoꝝ rep-
ſentat. hoc pꝫ: q: hec cõceditˀ ꝓa: hõ pictꝰ ẽ pictꝰ
⁊ ſi mentalis vltimata cui ſubordinatˀ eẽt iſta
hõ pictus ẽ hõ pictus: cuiꝰ hõ eẽt naturalis om
niũ hominũ veroꝝ imago: tunc talis eẽt falſa:
quum huic equiualeret. hõ verꝰ exiſtẽs pictꝰ eſt
pictus: q̃ falſa ẽ ſupponendo hoĩes viuos nõ eẽ
pictos. Et ſi dicas ꝙ i mentali hõ tenetˀ ꝓ tali
bus imaginibꝰ: q̃ dicuntˀ hoĩes picti: tunc deter
minatio eẽt ſuꝑflua. Quare relinquitˀ hũc ter̃m

hõ pictus eẽ incomplexum. pari oĩno rõne de altero cenſendum eſt.

Terminus

Communis — Singularis

Terminus cõis eſt terꝰ qui de pluribus natus eſt predicari: vt ſunt hõ. angelus. elephantus.

Terminꝰ ſingularis eſt terminus qui de ſolo vno natus eſt predicari: vt ſocrates: plato: Ariſtoteles

Queritur octauo vtrum diuiſio ter̃i in ter̃m cõmunem ⁊ ſingularem cũ membroꝝ diffinitionibꝰ ſit a nobis ĩ textu bene aſſignata.

Primo notãdum eſt ariſtotelem libro priori perihermenias capite ſecũdo diuiſiſſe nomen in vniuerſale ⁊ ſingulare. Sunt inquit rerum hec vniuerſalia: illa vero ſingularia. Dico autem vniuerſale quod de pluribus natũ ẽ predicari: ſingulare vero ꝙ non. vt homo quidem vniuerſale: plato vero eoꝝ que ſunt ſingularia. Et q̃uis doctor ſcṫs lectione decima ſuper expoſitionem ſignati textus dicat illam diuiſionẽ eẽ reꝝ ⁊ non nominum: tñ inſequendo noĩaliũ veſtigia in hac parte dico: Ariſtoteleꝫ quum dixit reꝝ hec vniuerſalia. illa v̾o ⁊c. intellexiſſe nomina per hoc qḋ dixit reꝝ. ⁊ id nomen appellauit vniuerſale qḋ nos cõeꝫ ter̃m dicimus. Pro cuius intellectu aduerte: ꝙ ſecundum cõmunit̃ loquentes pro diuiſo iſtꝰ diuiſionis nõ ẽ capiẽdus hic ter̃s ter̃s ſm totam ſuam cõitatẽ: ſꝫ ſolum hoc totum terꝰ aliquid vel aliq̃ ſignificãs. Naꝫ ter̃i ſyncathegorematici vt ſunt. oĩs. ẽ. nõ. ⁊ conſimiles nec ſunt ter̃i cões nec ſingulares: ⁊ hoc ſi ſumãtur ſignificatiue. Bene veꝝ ẽ ſi materialiter teneant̃ poterunt dici ter̃i cões: ⁊ ſm ꝙ in preſentiaꝝ capimꝰ ter̃m: iſte terꝰ buf dicit̃ terꝰ cõis ⁊ quilꝫ alius non ſignificatiuus etiaꝫ terꝰ cõis appellat̃ quid autem veritatis hoc cõtineat videbit̃ in cõfirmatione tertij principalis argumẽti. Aduerte p̃terea ꝙ vniuerſalitas ſiue cõitas qḋ in p̃ntiaꝝ idem putamus: ſumit̃ dupliciter. ſ. realiter. ⁊ dialectice. realr̃ vniuerſalitas dr̃ eſſentia diuina ex eo ꝙ ipa eſt; tres res ⁊ quelꝫ eaꝝ. ſed de iſta vniuerſalitate ſeu cõitate nihil ad preſens determinare oportet. Vniuerſalitas logicalis ſiue cõitas nihil aliud eſt quã ter̃s cõis natus de pluribus verificari. Nec pretereundum eſt aliquem ter̃m ſignificare vniuerſaliter: q̇ tñ nec eſt vniuerſalis: ſiue cõis. Patet de hoc ſigno oẽs in añc huius condicionalis. Oẽs hoĩes male ſeſe hñt in autũno: preſertim pueri ſi poſt hyemẽ aquiloniam ⁊ ver auſtrinũ ac pluuium eſtas ſicca admoduꝫ fuerit. in qua ipm oẽs vniuerſalr̃ ſignificat: ſꝫ non dr̃ vniuerſales nec ter̃s cõis.

Secundo notandum eſt pro declaratione diffinitionũ membroꝝ diuidentium ad aliquem terminum eẽ cõmunẽ non requiri ipm actu poſſe verificari de pluribus. Nam hic terꝰ ſol eſt cõis ſm omnẽ doctrinam: ⁊ tñ actu ꝺ pluribus verificari nõ p̃t: quum non contingat plures ſoles hẽant̃ naturaliter loquẽdo: ideo hec ꝑticula natus poſita eſt in diffinitione ter̃i cõis Nõ enim repugnat nature ſolari in pluribꝰ eẽ ſed qm̃ nulla alia materia inueniẗ ſuſceptiua forme ſolis: iõ in ſpecie ſolis vnicus ſol habet̃. Defectus igit̃ non prouenit ex parte ter̃i ſꝫ ſolum ex parte rei per terminum ſignificate quo fit hos terminos eſſe cões deus. mundus. fenix. chimera. perinde ac iſtos terminos angelꝰ. hõ. elephantus: ⁊ huiuſmodi. ¶ Ille autem terminus ſingularis appellatur qui non eſt natus ꝺ pluribus predicari. i. cui repugnat ex parte ſue ſignificationis de pluribus verificari ⁊ tales ſũt ſocrates. democritus. parmenides. ⁊ ſimiles. ¶ Et ſi obijcias: iſtud copulatum ſocrates ⁊ plato eſt terminus ſingularis ⁊ tamen de pluribus verificatur puta de ipſis ambobus quum hec ſit vera ſocrate ⁊ platone oſtẽſis iſti ſunt ſocrates ⁊ plato. ¶ Dico ad obiectum non ſufficere ad aliquem terminum eſſe communem de pluribus copulatim acceptis verificari: ſꝫ oportet diuiſim verificet̃: ⁊ hoc contingit de copulato accepto: tẽto, et. complexiue ſecundum ꝙ in eius verificatione ſumitur.

¶ His breuiter notatis titulo queſtionis talis datur concluſio reſponſiua. Diuiſio termini in terminum communem ⁊ ſingularem cum ſuorum membroruꝫ diffinitionibus eſt bona ⁊ ſufficienter a nobis in textu aſſignata.

Primo ⁊ principaliter contra poſitam concluſionem argumentor. Si eſſet aliquis terminus communis maxime eſſet hic terminus ſol aut iſte terminus mundus: ſed neuter illorum terminorum eſt terminus cõmunis: ergo minus bene data eſt diuiſio. ꝯñia eſt nota. ⁊ añs pro priori parte videtur notum. ⁊ poſterior pars ꝓbatur. Neuter illorum terminorum eſt verificabilis de pluribus: qm̃ non eſt poſſibile plures eſſe ſoles vel mundos: ergo illi termini non ſunt communes: Quod erat ꝓbandum.

Confirmatur: Iſte terminꝰ ſocrates ẽ terminus aliquid vel aliqua ſignificãs: ⁊ tamẽ non eſt communis nec ſingularis: ergo diuiſio data nulla eſt. ⁊ per ꝯñs cõcluſio reſponſiua falſa. ꝯñia eſt notiſſima. ⁊ añs pro priori eius parte nulla eget probatione: ⁊ pro poſteriori parte probatur. ⁊ pono ꝙ ſocrates non ſit terminus communis ſatis patet ex dictis in textu ⁊ notabilibus: ſed ꝙ non ſit terminus ſingularis probatur. Ille terminus eſt verificabilis ꝺ pluribꝰ: ergo nõ eſt terminus ſingularis. ꝯñia eſt nota. ⁊ añs probatur. In qualibet iſtarum propoſitionum ſocrates ẽ ſocrates: plato eſt ſocrates: ſocrates eſt predicatum. ¶ Forte dices ꝙ non vere predicatur: quod req̇ritur ad hoc ꝙ actu verificetur de pluribus poſtq̃ eſt terminus ſupponens ¶ Cõtra Saltem in iſtis propoſitionibus ſocrates eſt ſocrates. plato nõ eſt ſocrates. verificatur de pluribus. Nam quelibet datarũ propoſitionum ẽ vera. ¶ Et ſi dicas ꝙ in vtraq; non verificatur affirmatiue: quod requirit̃: quia verificari idem eſt ꝙ vere ⁊ affirmatiue p̃dicari: hoc eſt in propoſitione vera ⁊ affirmatiua. ¶ Contra iſtud argumentor. Saltem in iſtis propoſitionibus ſocrates eſt ſocrates: plato eſt vel non eſt ſocrates: ſocrates verificatur ꝺ pluribus: ergo ẽ terminus potius cõis q̃ ſingularis. ¶ Dices etiam ꝙ hoc non eſt pure affirmatiue. Nam q̃uis in iſta propoſitione plato ẽ vel non eſt ſocrates ſocrates verificetur hoc eſt vere ⁊ affirmatiue predicetur: hoc tñ non eſt ſimpliciter affirmatiue. Nam tota copula ꝓpõnis eſt parti affirmatiua ⁊ parti negatiua. ¶ Cõtra. Saltem in iſtis propoſitionibus ſocrates ẽ ſocrates: homo eſt ſocrates: ſocrates verificat̃ de pluribus. Nam quelibet illarũ eſt vera ⁊ pure affirmatiua: ergo propoſitum.

Ad primũ principale rñdeo concedendo iſtum ter̃m ſol pariter ⁊ iſtuꝫ ter̃m mundus eſſe terminos cõmunes. Et quum in oppoſitũ arguis. Neuter eſt verificabilis de pluribus: quum impoſſibile ſit plures eſſe ſoles aut mundos. rñdetur cõmuniter. ꝙ ſufficit ad ter̃m eſſe cõmunem ꝙ ei nõ repugnet ex modo ſue ſignificationis de pluribus verificari. Qḋ autẽ neuter illorum terminoꝝ verificet̃ de pluribus: hoc ſolum prouenit ex defectu rei ⁊ nõ ſignificationis. Et dicunt ꝙ ſi per poſſibile vel impoſſibile deus crearet duos aut tres ſoles ⁊ totidem mundos: iam illi ter̃i verificarent̃ de pluribus. Iſta ſolutio docte admoduꝫ impugnata eſt a doctiſſimo dialectico eodẽq; ampliſſimo pr̃o Ioanne dullaert mihi ſemper venerando preceptore in cõmentatione prioris libri Perihermenias Ariſtotelis. Dicit enim. Sequeret̃ ex iſta ſolutione ꝙ iſte terꝰ ſocrates eẽt terꝰ cõmunis: qm̃ ſi per poſſibile vel impoſſibile deus crearet tres vel quattuor ſocrates tũc verificaretur de pluribus: ⁊ ſic nullus eſſet terꝰ ſingularis: qḋ negãt. Quare rñdeo ad argumentuꝫ: quemadmodũ idem doctor reſpondet: concedendo vtrumq; illorum teroꝝ eſſe cõeꝫ. ⁊ q̃uis nullus ſit de pluribus verificabilis: ſufficit tñ ꝙ non repugnet ex mõ ſuarum ſignificationum ſi tales ter̃i ſint in voce vel in ſcripto de pluribus verificari: ꝙ ſi in mente extiterint: dico ꝙ non repugnat ex modo ſuarum ſignificationum de pluribus verificari. Nam quilꝫ eoꝝ in mente plura ſignificat: q̃uis nõ poſſit ſupponere pro pluribus in ordine ad copulam preſentis temporis naturaliter loquendo. ¶ Peteres forſitan de hoc termiṅo phenix an ſit terꝰ cõis vel ſingularis. ¶ Dico eſſe cõmunem ⁊ de pluribus verificabilem ⁊ ꝓ pluribus ſꝫ tẽporibus diuerſis obſeruata ſemꝑ eius ſignificatione. ⁊ hoc ſufficit ad aliqueꝫ terminum eſſe communem.

Ad confirmationem reſpondeo ſicut rñſum eſt vſq; ad vltimã replicam: ad quaꝫ dico ꝙ ſocrates in iſtis duabus ꝓpõnibꝰ ſocrates eſt ſocrates: hõ eſt ſocrates: verificat̃ de pluribus veꝫ de pluribus ter̃is. Nam vere dr̃ ꝺ iſto ter̃o ſocrates ⁊ vere etiã predicatur ꝺ hoc ter̃o hõ etiam pure affirmatiue: ſꝫ hoc non ſufficit. Oportet enim ꝙ verificet̃ de pluribꝰ ⁊ ꝓ pluribus quod non contingit. Nam vtraq; illarum propoſitionum redditur vera pro ſocrate ſolo.

Contra hanc ſolutionem argumentor. Oẽs iſte ꝓpões ſunt vere: ſocrates ẽ ſocrates: plato imaginarie eſt ſocrates: cicero imaginarie ẽ ſocrates: in quibus ſocrates verificatur de pluribus ⁊ pro pluribus: ergo hẽo ꝓpoſitũ. Nã ſocrate demonſtrato iſta eſt vera hoc imagina

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

rie eſt ſocrates: Cicerone etiam demonſtrato hec ꝓpõ eſt vera hoc imaginarie eſt ſocrates. ⁊ platone demonſtrato iſta etiam ē vera hoc imaginarie eſt ſocrates: ergo Socrates verificatur de pluribus ⁊ pro pluribus. Quod erat ꝓbandum.

¶ Ad hanc replicam reſpondent cõiter loquentes concedendo illatũ. Nã argumentũ oñdit ꝙ ſocrates mediante copula determinata ab hoc aduerbio imaginarie verificat̃ ď pluribus ⁊ ꝑ pluribus: ⁊ dicunt eſſe intelligendum ſemper in hac materia extra copulas de imaginario. Concedunt inſup: ꝙ teřs ſingularis efficit̃ cõis: nõ mõ in voce ⁊ in ſcripto: verumetiaꝫ in mente vltimata. Nec hoc putãt incõueniẽs qñ talis teřs reſpicit copulã ďterminatã ab imaginarie: vel eſt ipa copula verbalis imaginat̃. Et ſꝫm iſtoꝝ opinioneꝫ facilis eſt ad replicam rñſio. ¶ Hec opinio in ſecundo argumẽto principali quarte precedentis queſtiõis fuit aliquãtum inficiata: q̃ nec vera eſt: nec ad verum accedit. Implicat enĩ cõtradictionẽ naturalẽ ⁊ diſcretam ſocratis ſimilitudinẽ repñtare platonẽ vel quẽpiã aliũ hoĩeꝫ a ſocrate: nã nec reſpectiue aut abſolute vel quouis alio mõ noticia ſilla repreſentat aliud a ſocrate. cũ eque naturale ē illi noticie repñtare ſocratẽ ac eſt igni ꝓducere calorem in paſſum debite approximatum ⁊ diſpoſitum. ¶ Quare igit̃ aliť ad replicã rñdeo: ꝙ iſta ꝓpõ plato imaginarie ē ſocrates huic ꝓpoſitioni ſubordinat̃: plato imaginat̃ ſocrates ⁊ predicatum ē hoc totum imaginat̃ ſocrates valens tantũ quantũ hoc aggregatũ imaginatum ſocrates: ⁊ nec plato nec ſocrates in illa ꝓpoſitione ſignificat aliquid qđ non ſit ſocrates vel plato. Ex iſto dicendi mõ ſequit̃: ꝙ imaginarie non reperit̃ in mente vltimata. Secũdo ſequit̃: ꝙ nullus teřs abſolutus pt eſſe predicatum in ordine ad copulã de imaginarie: ⁊ ſic in hac ꝓpõne ſocrates imaginarie eſt plato predicatum non eſt plato: ſꝫ hoc totum imaginatur plato ſiue hoc totum imaginatuꝫ plato. Et ſꝫm iſtum dicendi modũ pꝫ ad replicam ſolutio.

¶ Contra principale intentum argumẽtor. In iſta ꝓpõe quilꝫ iſtoꝝ ē ſocrates: ille teřs ſocrates vere ⁊ affirmatiue citra copulã de imaginarie verificat̃ de pluribꝰ ⁊ pro pluribus: igit̃ propoſitum. ꝯña eſt nota. ⁊ añs ꝓbat̃. ⁊ pono caſum ꝙ ſint quattuor hoĩes quoꝝ q̃lꝫ vocetur ſocrates ⁊ per illud ꝓnomen demonſtratiuum puta iſtoꝝ iidem quattuor demonſtrent̃. Tunc ſic argumentor. quouis illoꝝ quattuor demonſtrato hec ꝓpõ ē vª hoc ē ſocrates: igitur ſocrates de pluribus ⁊ pro pluribus verificatur.

¶ Ad iſtud rñdet Paulus venetus ĩ ſua logica magna in ea parte in qua ď termino ſingulari tractat: cõcedendo illũ teřm ſocrates ď pluribus verificari etiam in mente vltimata.

¶ Iſta tñ ſolutione non obſtante rñdeo aliter ad argumentum: negando ꝙ ſocrates verificetur de pluribus ⁊ dico ꝙ illa propoſitio vocalis vni mentali ſubordinat̃: cuius predicatum ē naturalis ſimilitudo ſocrates que de ſolo vno Socrate pt verificari: iõ illa ꝓpõ eſt falſa. Et ſi in cõmuni mõ dicendi ⁊ populari hec vocalis propoſitio concedatur: quilibet iſtoꝛuꝫ eſt ſocrates cõcedit̃ in iſto ſenſu. quilibet iſtoꝝ eſt vocatus ſocrates: ſꝫ in tali ſenſu non ſubordinat̃ vni propoſitioni in qua predicatuꝫ eſt naturalis ſocratis ſimilitudo.

¶ Contra principale intentũ adhuc argumentor: probando hunc teřm ſocrates verificari de pluribus ⁊ pro pluribus. Socrates verificat̃ de ſocrate trium annoꝝ. Deinde eo creſcente qñ eſt duodecim annoꝝ eſt aliꝰ ab illo qui fuit qñ trium annoꝝ fuerat. Nam: vt experientia docet: maius hẽt corpus ĩ duodecimo anno: q̃ꝫ in tertio ſui ortus: ⁊ maius viceſimo in anno q̃ꝫ in duodecimo: ergo alius eſt ſocrates ĩ duodecimo anno ab eo q̃ fuerat in tertio: ſꝫ ſocrates pro quolibet illoꝝ trium predicatur in vera ⁊ ſimplr̃ affirmatiua ꝓpõne: igit̃ intentum.

¶ Pro ſolutione huius replice videndi ſunt tres modi identitatis: q̃ ſolent a cõit̃ loquẽtibus aſſignari: q̃bꝰ quelꝫ res dr̃ eadeꝫ. ¶ Primus modus identitatis quo aliqua res dicitur eadem ē: qñ nihil deperdit̃ aut acq̃rit̃ ď ſubſtantia rei. verbi gr̃a. Si ſocrates per vnuꝫ annum ſic conſeruaret̃ ꝙ nihil de eius ſubſtantia per totum illum annum deperdatur: nec aliq̃d acq̃rat̃: dicetur ſocrates in priori medietate illius anni idem cum ipo in poſteriori eiuſdem anni medietate. ⁊ in iſto mõ ponimus angelos ⁊ aĩas. ⁊ ſi non hẽant partes ſufficit ꝙ oĩno maneant inuariati. ¶ Secundus modus identitatis eſt qñ aliqua res duabus partibꝰ eſſentialibus conſtat materia vꝫ ⁊ forma: ⁊ altera manente inuariata altera variatur aliquid acq̃rendo aut aliquid perdendo. verbi gratia. Si materia ſocratis augeatur in medietate ſequenti

huius hoꝛe ſocrates dicetur idem in illa medietate cum ipſo ſocrate in priori medietate ⁊ hoc erit ſecundo modo identitatis non autem primo modo. Et aduerte ꝙ ĩ iſto ſecundo modo nihil poteſt eſſe idem niſi illud ſit ens naturale compoſitum ex materia ⁊ forma. ¶ Tertiꝰ modus idẽtitatis ē qñ ĩ ſimili ſitu ⁊ figura partes rei ſuccedũt. Et iſto modo dicimus quodlibet brutum eẽ idem in tertio modo idẽtitatis. Nã in quolibet tali vtriuſq; partis eſſentialis partes ſuccedunt in ſimili ſitu ⁊ figura: ideo enĩ vnius anni ideꝫ dicitur hoc tertio mõ cum ipo q̃ñ q̄ꝫ annoꝝ: q̃ꝫuis maiorem habeat materiam ⁊ animam in quinto anno q̃ꝫ in primo. Etiã iſto modo Tormis fluuius Salmañ. dr̃ idem ĩ iſta quando paruꝫ eſt in eo de aqua: cum ipo eodẽ qñ multum de aqua in eo reperitur. ¶ Iſta diſtinctione poſita rñdeo ad vltimam replicã argumenti concedendo iſtum terminuꝫ ſocrates eſſe terminum ſingularem ⁊ nego ꝙ ſit verificabilis de pluribus vt pluribus opponatur tribus modis identitatis. Nam ſi verificet̃ de ſocrate trium annoꝝ ⁊ de eodẽ duodecim annoꝝ parit̃ ⁊ viginti: dico ꝙ ſocrates trium annoꝝ eſt ideꝫ cum ſocrate duodecim annoꝝ ⁊ viginti annoꝝ. Et ꝙ ſic verificetur non eſt inconueniens poſtq̃ꝫ ſemper ſocrates manet idem ſecundo modo identitatis. ¶ Poteſt adhuc vna altera ſoluõ dari vltime replice: negando ꝙ ille terminus ſocrates verificetur de ſocrate trium annorum ⁊ de ipo duodecim annoꝝ ſaltem vniuoce: ꝙ ſi aliqua reperiat̃ verificatio ea erit equiuoca: ita vꝫ ꝙ ſꝫm diuerſos conceptus poterit verificari: Nam alius oĩo eſt conceptus qui habetur de ſocrate trium annoꝝ: a conceptu q̃ habetur q̃ñ ipe ſocrates eſt duodecim annoꝝ aut viginti: ⁊ hoc ex eo ꝙ alia eſt ſubſtantia ſocratis in duodecimo anno: ab ea q̃ fuit in tertio. Et iſta ſolutio pro hac parte eſt amplexanda.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumẽtor. Iſtud diſiunctum ſocrates vel homo eſt terminus aliquid vel aliqua ſignificans: ⁊ tñ nõ ē terminus cõis nec ſingularis: ergo concluſio rñſiua falſa. ꝯña eſt nota. ⁊ añs probat̃ ⁊ primo ꝙ ſignificet aliquid vel aliqua ſatis conſtat. ſꝫ ꝙ non ſit terminus ſingularis nec cõis patet: qm̃ ſi eſſet teřs ſingularis: maxime eſſet rõne prioris partis: ſꝫ pari rõne ꝯcederet̃ teřs cõis rõne poſterioris partis. Nam ſicut prior eſt ſingularis: ita poſterior eſt cõis: ergo vel totum diſiunctuꝫ eſt dicendum teřs ſingularis ⁊ teřs cõis: vel nec terminus ſingularis nec teřs cõis: ſꝫ vtrumq; ē inconueniens: igitur propoſitum.

¶ Confirmatur hoc copulatũ ſocrates ⁊ homo eſt teřs aliquid vel aliqua ſignificans: ⁊ tñ nec cõis nec ſingularis: quum non appareat maior rõ quare dicatur potius cõis q̃ꝫ ſingularis poſtq̃ꝫ cõponit̃ ex teřo communi ⁊ ſingulari copulatis: igitur.

¶ Ad ſecunduꝫ principale reſpondeo cõcedendo iſtud diſiunctuꝫ ſocrates vel homo eẽ teřm aliquid vel aliqua ſignificantem: ſꝫ nego ꝙ nec ſit teřs ſingularis nec teřs cõis. Et ad ꝓbationem dico ſolutionem eſſe ſuaſiuam ⁊ nullo modo concludere. Dico enim illum teřm eẽ cõmunem ⁊ nullo pacto ſingularem: nec ratio quare dicatur cõis eſt: q: illa pars homo ſit terminus cõis. ſꝫ hec ſola eſt ratio: q: vꝫ toti diſiũcto non repugnat verificari ď pluribꝰ. ¶ Pro ampliori argumenti intellectu tres ſeq̃ntes notabuntur ꝓpões. ¶ Prima ꝓpõ. Omne diſiunctum ex teřiꝰ ſingularibꝰ eſt teřs cõis: dummõ cuilꝫ parti principali talis diſiuncti non repugnet verificari de aliquo de quo altera pars non eſt nata verificari. Hec ꝓpõ declarat̃ ſic. Iſtud diſiunctum ſocrates vel plato eſt teřs cõmunis. Nam ei non repugnat verificari de pluribus pro tanto q: cõponit̃ ex teřis ſingularibꝰ potentibus verificari ꝓ diuerſis: ſꝫ hoc diſiũctũ ſocrates vel ſocrates non eſt dicendũ teřs cõis: ſed duntaxat terminus ſingularis: ⁊ hoc quia vtraq; pars principalis verificatur de ſocrate ⁊ de nullo alio ente mundi quare non eſt dicẽdũ illud diſiunctum teřs communis. ¶ Secunda ꝓpõ. Omne diſiunctum ex terminis cõmunibꝰ eſt terminus cõmunis. Hec propõ facilis eſt ⁊ cunctis ſe offert manifeſtam: quare in eius probatione non eſt inſiſtendum. ¶ Tertia propoſitio. Omne diſiunctum ex termino ſingulari ⁊ termino communi eſt teřs cõmunis. Hec propoſitio eſt ſolutiua argumenti principalis. Nã ex ea ſequitur iſtud diſiunctum ſocrates vel homo eẽ terminum communem ⁊ nullo modo ſingularem. ¶ Sꝫ iam peteret aliquis: vtruꝫ hoc diſiunctum ſocrates vel iſte homo demonſtrato ſocrate ſit terminus communis vel ſingularis. ¶ Ad iſtud breuiter reſpondetur ſꝫm doctrinam antiq̃rum dialecticorum: ꝙ iſte terminus ſocrates vel iſte homo eſt terminus ſingularis ex eo ꝙ totum illud diſiunctum de ſolo ſo

crate eſt verificabile. Bene verum eſt datum diſiunctum eſſe terminum cōez in ſignificando: quum omnes homines repreſentet rōne partis: ſed hoc non ſufficit ad ter̄m aliquem eſſe cōmunem: ſʒ qȯ dictum eſt.

¶ Ad confirmationem rn̄deo concedendo iſtud aggregatum ſocrates ⁊ homo eſſe terminum ſignificantem aliquid vel aliqua: ſʒ nego ipm̄ nō eſſe cōez. Et quum probatur ꝑ hoc ꝙ non videtur maior ratio quare potius dicat̄ cōis ꝙ̄ ſingularis: dico hoc eſſe falſum. Naȝ iō cōis dicit̄ qꝛ ei competit diffinitio ter̄i cōis. ē. n. natus de pluribus verificari. ¶ Pro ampliori huꝰ confirmationis intellectu pono tres ſequētes propoſitiones. ¶ Prima propoſitio. Omne copulatū ex ter̄is ſingularibꝰ eſt ter̄s ſingularis. exempli grā. Iſtud copulatum ſocrates ⁊ plato ⁊ etiā iſtud copulatū ſocrates ⁊ plato ⁊ cicero ſunt ter̄i ſingulares. Hec propō eſt intelligenda tento ⁊ cōplexiue. Nam oē copulatū diuiſiue tentū compoſitum ex ter̄is ſingularibus non ſynonimis ter̄s cōis cenſetur. ¶ Secūda propoſitio. Omne copulatū ex ter̄is cōibꝰ ē ter̄s cōis. Exemplū. hoc copulatū hō ⁊ al̄ ⁊ etiā iſtō hō ⁊ leo ſunt ter̄i cōes ¶ Tertia propō. Omne copulatū ex ter̄o ſingulari ⁊ ter̄o cōi eſt ter̄s cōmunis. verbi grā. Iſtud copulatum ſocrates ⁊ hō oī ter̄s cōis. Et per iſtā propōnē diſſoluitur confirmatio. ¶ Cōtra primā iſtaꝝ propōnum argumentoꝛ. Iſtud copulatū ſocrates ⁊ plato qȯ eſt ſubiectū in hac propōne ſocrates ⁊ plato eſt ſocrates ⁊ plato: eſt copulatū ex ter̄is ſingularibus: ⁊ tamen non eſt terminꝰ ſingularis: igitur prima propō eſt falſa. ꝯn̄ia eſt nota. ⁊ an̄s ꝓ priori parte eſt verum. ⁊ pro ſecunda parte probatur. Illud copulatū eſt ter̄s cōis: ergo non ē ter̄s ſingularis. nota eſt ꝯn̄ia. ⁊ an̄s probat̄ qꝛ eſt verificabile de pluribꝰ vcȝ de ſocrate ⁊ platone. ¶ Forte dices ſicut dicendū eſt concedēdo illud copulatum eſſe terminuȝ cōez ⁊ hoc iō qꝛ: et: in illo copulato diuiſiue tenet̄ ¶ Sed cōtra Illud copulatū eſt ſynonimū predicato illiꝰ ꝓpoſitionis: ſʒ predicatū eſt ter̄s ſingularis: ergo ⁊ iſtud copulatum ſocrates ⁊ plato a parte ſubiecti poſitum. ¶ Ad iſtud argumētum rn̄deo vt rn̄ſum eſt: ⁊ ad replicam nego ꝙ predicatuȝ illius propōnis ſit ſynonimum copulato ſubiecti in quo: ⁊: tenetur diuiſiue. Nunꝙ̄ enim duo copulata dn̄r ter̄i ſynonimi: in ꝗbus coniunctiones copulatiue differunt ſpē: ſʒ ita eſt ꝙ: et: diuiſiue ſumptuȝ differt ab: et: complexiue ſumpto: quare extrema illius propoſitionis non dn̄r ſynonima. Nam predicatum eſt copulatum in quo: et: tenetur complexiue. ⁊ ſubiectuȝ eſt copulatum in quo: et: diuiſiue ſumit̄: iō non ſunt ſynonima. ¶ Contra ſecundam propoſitionem argumentoꝛ. Iſtud copulatum iſte hō ⁊ iſte hō ſocrate ⁊ platone demonſtratis eſt copulatū ex terminus communibus: ⁊ tamen non eſt ter̄s cōmunis: ergo ſecunda propoſitio eſt falſa. patet ꝯn̄ia. ⁊ an̄s probatur ⁊ p̄mo ꝙ ſit copulatuȝ ex terminus communibꝰ Nam huic ter̄o iſte hō ꝙ̄uis de ſolo vno ſit verificabilis qȯ prouenit ꝓpter reſtrictionem pronominis: ex modo ſue ſignificationis non repugnat ei de pluribus verificari: ergo dicendus eſt ille terminus cōmunis poſtꝙ̄ plura ſignificat. ⁊ per ꝯn̄s hoc copulatum iſte hō ⁊ iſte hō eſt copulatuȝ ex ter̄is cōmunibꝰ ſed ꝙ non ſit ter̄s cōis tale copulatum patet: qꝛ non eſt verificabilis de pluribus: igit̄. ¶ Ad iſtud argumentum reſpōdeo concedendo iſtud copulatum iſte hō ⁊ iſte hō eſſe copulatum ex terminus cōibus ſaltem in ſignificando: qꝛ tamen ei repugnat verificari de pluribꝰ: iō ē terminus ſingularis. Et ꝙ̄uis repugnantia illa verificationis non prouenit ex parte ſignificationis hoꝝ ter̄oꝝ hō. hō: ſed ſoluȝ ex parte reſtrictionis: dico hoc ſufficere. ¶ Alij tamē dialectici dicunt datum copulatum eſſe terminum communē: ⁊ hoc qꝛ non repugnat ei de pluribꝰ verificari ex mō ſue proprie ſignificationis: ſed repugnantia ſolum hētur ex parte reſtrictiōis. Hanc tn̄ ſolutionem non recipimꝰ in p̄n̄tiaꝝ. Nam poſtꝙ̄ oīs reſtrictio eſt ſignificatio ſequitur. ꝙ ex parte ſignificationis ꝓuenit non verificatio pro pluribus. ¶ Contra tertiam ꝓpōeȝ argumentoꝛ. Socrates ⁊ oīs hō eſt copulatuȝ ex termino ſingulari ⁊ termino cōi: ⁊ tamen nō eſt terminus cōis: ergo tertia ꝓpō ē falſa. ꝯn̄ia eſt nota. ⁊ an̄s ꝓbatur. ⁊ primo ꝙ ſit copulatū ex termino ſingulari et ter̄o cōi nulla eſt difficultas: ſed ꝙ tale copulatum non ſit terminus communis probatur. Ei repugnat verificari ꝺ pluribus: Nam capio: et: complexiue: igitur nō eſt terminus communis. patet ꝯn̄ia. ⁊ veritas an̄is relinquitur nota: eo ꝙ ſocrate p̄ciſe inter homines exiſtente verum eſt dicere ip̄o demonſtrato hoc eſt ſocrates ⁊ omnis homo: nec de aliquo alio homine eſt verificabile: igitur. ¶ Ad hoc argumentum reſpondent aliqui dialectici

propter rationem inter arguendum adductaȝ datum copulatum eſſe terminum ſingularem ⁊ nullo pacto communem. Ipſi tamen ſibi ipſis repugnare videntur. Nam concedunt hūc ter̄m mundus ⁊ iſtum terminum ſol terminos eſſe communes: ⁊ ſm̄ ipſos repugnat huic termino ſol de pluribus verificari: igitur vel oporteret dicere hunc terminum ſol eſſe ſingularem vel hunc terminum ſocrates ⁊ omnis homo eē communem. ¶ Propter hanc rationem alij dialectici dicūt iſtud copulatum ſocrates ⁊ omnis homo eſſe terminum communem: ꝙ̄uis ei repugnet verificari de pluribus. ⁊ dicunt iſtam repugnantiam non prouenire ex parte ſignificationis: qua omnes homines repreſentat. Eodem modo dicūt iſtud copulatuȝ ſocrates ⁊ ps ſocratis terminum eſſe communem: ꝙ̄uis ei repugnet de pluribus verificari. ⁊ hoc ſecundum tenendum eſt.

¶ Sed iam peteret aliquis vtrum hoc copulatū ſocrates ⁊ plato: ⁊ ſocrates vel plato: ſit terminus communis vel terminus ſingularis accepto. et. in ſecundo loco pro copula principali. ¶ Ad hoc dicunt ipſi communiter loquentes datum copulatum. eſſe terminum ſingularem. Sʒ reuera nullam inuenio rationeȝ cogētem quare hoc oporteat concedi. Dico igit̄ illō copulatum eſſe ter̄m communem: ꝙ̄uis ei repugnet de pluribꝰ actu verificari: ſʒ dico repugnātiam non eſſe ex parte ſignificationis ſicut ꝺ reliquis dictū eſt.

¶ Tertio ⁊ principalr̄ argumentoꝛ. Hominis in obliquo ſm̄ perſonalem eius ſignificationem eſt terminus aliquid vel aliqua ſignificans: tamen non eſt terminus cōis nec ſingularis: quum datus ter̄s non ſit predicabilis ſm̄ talem ſignificationē: igit̄ poſita concluſio ē falſa:

¶ Confirmatur. hec enunciatio mentalis ⁊ vltimata deus eſt ſumma felicitas ē terminus aliquid vel aliqua ſignificans ſm̄ talem ſignificationem: ⁊ tamen non eſt communis nec ſingularis: qȯ patet. qꝛ nō eſt verificabilis ex eo ꝙ nō poteſt eſſe predicatum alicuius cathegorice ſm̄ talem ſignificationem: immo ſimplicit̄ in nulla propoſitione poteſt eſſe predicatū: igit̄ rn̄ſalis concluſio eſt falſa:

¶ Ad tertium principale reſpondeo conceſſa maiore negando minorem: vcȝ hunc terminum hominis in obliquo non eſſe terminum communem aut ſingularem; ⁊ dico ꝙ licet non ſit ſm̄ ſe predicabilis ille terminus pro quanto omne predicatum debet eſſe in recto. tamē ſufficit terminum ei ſynonimum. ſ. homo predicabilem eſſe ad hoc ꝙ terminus ip̄e hoīs predicabilis dicatur. Dico igitur datum terminum eē communem: pro quanto eſt ſynonimus termīo cōi. Quod ſufficit.

¶ Ad confirmationem reſpondeo concedendo hanc enunciationem mentalem vltimatam deus eſt ſumma felicitas terminum eſſe aliquid vel aliqua ſignificantem ſm̄ talem ſignificationē. Concedo preterea ipſam propoſitionē non eſſe terminum cōmunem aut ſingularem: vt bene ratio oſtendit: Et nego: ꝙ propter hoc ſequatur rn̄ſalem cōcluſionem eſſe falſam. Nā ꝓ diuiſo noſtre diuiſionis non eſt ſumendū hoc aggregatum terminus aliquid aut aliq̄ ſignificans ſm̄ ꝙ communiter loquentes dicunt: ⁊ hoc cōfirmatio bene oſtendit: ſed ſolum terminus predicabilis hoc eſt terminus aptus natus predicari ſm̄ ſe vel ſibi ſynonimos. quales non ſunt propoſitiones in quantum huius modi.

¶ Contra iſtud argumentoꝛ. Hic terminus nemo etiam hic terminus nihil eſt terminꝰ communis: ⁊ tamen non eſt predicabilis ſm̄ ſe nec ſm̄ ſibi ſynonimum: igit̄ ſolutio data eſt inſufficiens.

¶ Ad replicam reſpondeo: concedendo hos terminos nemo: nihil: eē terminos cōes ⁊ nego ip̄os nō eē p̄dicabiles. Dico igit̄ ī hac ꝓpoſitione diſputās nemo eſt: hūc ter̄m nemo eē predicatum: ⁊ ter̄o incomplexo ſubordinari duplicem virtutem habenti vcȝ ſignificandi cunctos homines ⁊ negandi copulam dare ꝓpōis Sic etiā dicat̄ de hoc ter̄o nihil ī hac ꝓpōe chimera nihil ē. ¶ Forte diceres illud eē in negatiuis ꝓpōibꝰ: ſʒ qȯ ē, an dati ter̄i ſint p̄dicabiles ī ꝓpōibꝰ aſſertiuis Ad qȯ rn̄deo dupl̄r ¶ Priori mō aſſeuerādo datos ter̄os poſſe p̄dicari ī affirmatiuis ꝓpōibꝰ: Iſte. n. ſūt affirmatiue currens ē nēo currēs ē nihil: ꝙ̄uis negatiue cēſeantur ī cōi grāmaticoꝝ vſu. ⁊ ſm̄ hoc oporteret dicere illū ter̄m nemo ī hac ꝓpōe currēs ē nemo nō eē ſynonimū cū iſto ter̄o nemo ī iſta currēs nēo eſt. ⁊ ꝓportionabil̄r dicat̄ de h̄ ter̄o nihil. Et rō huiꝰ ē qꝛ quū ponunt̄ a p̄te p̄dicari in aſſertiuis enūciatiōibꝰ vtꝰ ſyncathica q̄ inenit̄ i datis ter̄is nō ē affirmatiua ſʒ potiꝰ abnegatiua ſeu infinitās quū vo ante copulas v̄bales ponunt̄ virtꝰ ſyncathegorematica in eis inuenta dicitur ſim

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

pliciter negatiua. ¶ Et ſi contra hoc obijcias:
hi termini nemo nihil ſunt termini communes
ſm ꝙ in eis eſt virtus ſyncathegorematica ſim
pliciter negatiua:. ergo ſm talem ſignificatio-
nem ſunt apti nati predicari de pluribus in ꝓ-
poſitionibus affirmatiuis. ¶ Ad hoc reſpon-
deo datos terminos eſſe communes non ſm
ꝙ in eis virtus ſyncathegorematica inuenitur
ſed ſolum ſm eã quam habent cathegorema-
ticam ſignificationem ⁊ ideo ſufficit ad ipſos
datos terminos eſſe verificabiles in affirmati-
uis propoſitionibus de pluribus verificentur
ſm ſibi ſynonimos in tali cathegorematica ſi-
gnificatione. ¶ Secundo modo ad motam
queſtionem reſpondeo hos terminos nemo ni
hil non eſſe predicabiles in aſſertiuis propoſitio
nibus. Itaqȝ volo dicere in his propoſitionibꝰ
currens eſt nemo currens eſt nihil non eſſe pre-
dicata hos terminos nemo. nihil. preſertim in
propoſitionibus mentalibus vltimatis. ſubor-
dinantur itaqȝ date propoſitiones his duabus
vltimatis propoſitionibus currens eſt non ho-
mo currens eſt non ens in quibus negatio non
infinitanter tenetur. non tanꝙ pars predicati:
ſꝫ tanꝙ pars propoſitionis. Nam predicatuȝ
prioris cathegorice eſt omnium hominum ſimi
litudo ⁊ predicatum poſterioris eſt omnium en
tium imago ⁊ quum ex noſtra opinione quam
de infinitis tenemus nullus terminus infinitꝰ
ſit terminus deductum relinquo datos termi-
nos nemo. nihil. non eſſe predicabiles in aſſer-
tiuis enunciationibus ⁊ hoc ſm vtramqȝ ſigni
ficationem cathegorematicam ⁊ ſyncathegore
maticam quam habent ⁊ ſi predicata iſtarum
vocalium propoſitionum currens eſt nemo cur
rens ⁊ nihil termini cenſeantur communes di-
co illud eſſe ſm cathegorematicaȝ ſignificatio
nem quã hñt.

¶ Dubitatur primo vtrum quilibet ter-
minus ſit communis ⁊ omnis talis ſit etiaȝ ſin
gularis. pro parte negatiua habetur hec ratio
quia ſi ita eſſet tunc membra date diuiſionis co
inciderent ⁊ ipſum diuiſum conuerteretur cuȝ
quolibet membrorum diuidentium quoꝝ vtrũ
qȝ bone diuiſioni repugnat pro parte affirma-
tiua hec ratio videtur concludere ſi aliquis eẽt
communis ⁊ non ſingularis potiſſimum eſſet
hic terminus homo ⁊ ſi aliquis daretur ſingu-
laris qui non eſſet cõis maxime eſſet hic terꝰ ſo
crates. ſꝫ prior eſt ſingularis ⁊ poſterior cõis: er
go propoſitum. cõſeqñtia ⁊ maior ſunt note. ⁊
minor probatur. Hic terꝰ hõ in ſcripto ſubor-
dinatur aut ſubordinari poteſt terĩo ſingulari
ſignificanti ipam ſcripturam preciſe: igitur in
quantum huiuſmodi eſt terminus ſingularis.
Eodem modo hic terminus ſocrates ſubordi-
natur vni conceptui in vltimato qui oẽs cõſimi
les terĩos repreſentat: igit̃ eſt terꝰ cõis. ⁊ quum
iam ſit ſingularis: habetur intentũ.

¶ Ad iſtam dubitationem rñdent cõiter
loquentes propter rõnem ſecundo tactam con
cedendo oẽm terñm eſſe cõeȝ ⁊ quemlȝ talẽ eſſe
ſingularem: hoc tñ falſum eſſe ſimplr̃ tenemus.
Nã vt ꝯfirmatio tertij arti oñdit hec mentalis
vltimata Deus eſt ſumma felicitas ẽ terꝰ. ⁊ tñ
nec eſt cõis nec ſingularis. Eodem modo om-
nia ſyncathegoremata q̃ in mente vltimata in
ueniunt̃ ſunt terĩ ⁊ tamen nec cõe s nec ſingula
res: qm̃ vt ex multis precedẽtibus liqre pt: nihil
in quantum ſe naturaliter cõiter repreſentat ẽ
dicendum terminus. Dicamus igit̃ aliquos eẽ
terĩos cões ⁊ aliquos ſingulares aliquos vero
nec cões nec ſingulares. qui vero ſint oẽs iſti ex
prehabitis patere pt.

¶ Dubitatur ſecundo vtrum oẽ condi-
cionatum ſit trs cõis aut ſingularis.

¶ Ad iſtam dubitationem facilis eſt ſolu
tio: ex his que in tertio argumento quinte que
ſtionis diximus ſuſtinendo nulluȝ conditiona
tum eſſe terñm. ſꝫ dubitatio mota ẽ ſuppoſita cõ
muni dialecticoꝝ opinione: q̃ tenet omne cõdi
tũ eẽ terñm. Hac igit̃ opinione ſtãte dicunt aliq̃
dialectici oẽ cõdicionatũ eẽ terñm cõeȝ cuꝰ terꝰ
inferẽs nõ ẽ traſcẽdẽs: aut terꝰ ꝯtradictorꝰ terĩ
illati. hoc dr̃. ꝓpt̃ hec duo ꝯditionata q̃ ſm ipos
terĩ ſingulares hñt̃. Ac ſocrates ſi ẽ ens vl̃ en
tia. Socrates ſi ẽ nõ ſocrates. Intelligunt etiã
qñ in talibꝰ cõdicionatis non ponit̃ ampliatio.
Nam hoc cõdicionatuȝ ſocrates poſſibilis ſi ẽ
imaginabile terminus eſt ſingularis: etiaȝ hoc
condicionatum eſt ſingulare hic deus ſi eſt im-
maginabile: ſupponẽdo hunc terñm hic deꝰ eſſe
ſingulareȝ. Alr̃ tñ rñdeo cõcedẽdo vniuerſalr̃
oẽ ꝯdicionatũ eẽ terñm cõeȝ: ⁊ dico nullũ tale eẽ
terñm ſingularẽ: dũmõ ſignificatiue ſumat̃. Nã
poſtꝙ i cõdicionatis modꝰ ſignificandi potiſſi-
mũ ex parte illatiõis cõſurgat: ⁊ illatio ipa vni
uoca ⁊ eiuſdem ſignificationis ſiue virtutis in
cũctis habeatur conſticionatis: ſequitur. ꝙ ſi v
num reddat terminum cõmunẽ ⁊ cunctos etiã

pari ratione terminos communes efficiet. Qd̃
ſi detur condicionatum cui repugnat actu de
pluribus dici ſeu predicari: id potius ex parte
rei ſignificate ꝙ̃ ex parte modi ſignificandi ꝓ-
uenire dicendum eſt.

¶ Dubitatur tertio vtrũ iſti termini ens
quod eſt ſocrates: entia que ſunt ſocrates: ani-
ma ratiõalis ſocratis: omnes partes ſocratis:
ſint termini ſingulares tento ſigno omnes col
lectiue.

¶ Ad hanc dubitationẽ rñdeo duos pri
mos terminos eſſe ſingulares: ⁊ duos ſequẽtes
eſſe terminos communes. Nam pro regula te-
nendum eſt: omne aggregatum ex termino cõ
muni ⁊ ſingulari inferiori ad cõem: ⁊ in recto
habitis eſſe terminuȝ ſingulareȝ. verbi gratia.
Iſti termini animal ſocrates: homo ſocrates:
vrbs Roma. ſunt termini ſingulares. Quo fit
hunc terminuȝ ens quod ẽ ſocrates eſſe ſingu-
larem: poſtꝙ ſumitur loco huius ens ſocrates.
Et ſic dicatur de iſto entia que ſunt ſocrates.
¶ Et ſi in oppoſitum arguas hoc pacto. Nul
li termini ſingulares ſunt diſtribuibiles: ſed da
ti termini ſunt diſtribuibiles: igitur dati termi-
ni non ſunt ſingulares. patet conſequentia in
tertio ſecunde. ⁊ añs pro maiori eſt verum ⁊ ꝓ
minori probatur. Iſte propoſitiones ſunt vni-
uerſales: omne ens quod eſt ſocrates currit: oẽ
animal ſocrates currit: ⁊ de reliquis hoc modo.
¶ Ad hoc reſpondetur concedendo conſequẽ
tiam ⁊ maiorem negando minorem. Et ad ꝓ-
bationem reſpondeo ꝙ licet hec propoſitio om
ne ens quod eſt Socrates currit: dicatur vni
uerſalis: non tamen ſequitur eius ſubiectum di
ſtribui: ſed ſolum hanc partem ens. Poteſt eti
am teneri ⁊ rectius illam propoſitionem eẽ ſin-
gulareȝ: ⁊ quodcunqȝ dicatur ſufficit pro repli
ca mota. ¶ Qd̃ autẽ iſti termini anima ratio
nalis ſocratis: omnes partes ſocratis. ſint ter-
mini ſingulares: probatur. Ex eo ꝙ non repu-
gnat eis ex modo ſuarum ſignificationum de
pluribus verificari: ꝙuis impoſſibile ſit aliquẽ
ipſorum verificari actu de pluribus ſm ſignifi
cationem quam hñt.

¶ Prima concluſio. q̃uis quilibet terꝰ
communis infinita ſignificet Cloquor de termi
no communi ⁊ incomplexo quales ſunt homo
angelus. Nam hoc diſiunctuȝ ſocrates vel pla
to non ſignificat infinita Daliquis tamen termi
nus communis alio eſt communior. Probatur
hec concluſio. Iſte terminus animal eſt com-
munior hoc termino homo. ſignificat enim ꝗc-
quid hic terminꝰ homo: ⁊ adhuc aliquid aliud
Etiam pro quocunqȝ verificatur homo ⁊ ani-
mal: ⁊ cum hoc de aliquo animal verificatur de
quo nõ verificatur homo. ⁊ hoc ſufficit ad hoc
ꝙ animal dicatur terminus communior ꝙ̃ hic
terminus homo. Dicimus itaqȝ hunc terminũ
homo eſſe magis ſubſtantiam ꝙ̃ ſit hic termi-
nus animal: ⁊ hoc ideo quia eſt minus commu
nis.

¶ Secunda concluſio. Idem terminus
eſt communis ⁊ ſingularis. Hoc patet de hoc
complexo homo ſocrates quod copulatim eſt
terminus communis ⁊ ſingularis. Immo ali-
quis eſt copulatiue terminus communis ⁊ ſin-
gularis. probatur de hac littera A i caſu ꝙ im
ponatur ad ſignificanduȝ communiter omnes
leones ⁊ ſingulariter Socratem: ita vt termi-
nus plures ſiue equiuocus a caſu dicatur: vt di
ci ſolet de hoc termino canis. Hac impoſitione
admiſſa habetur concluſio in veritate: ſupponẽ
do terminum plures eſſe terminum ſicut cõiter
tenetur. Nam ſi oppoſitam opinionem defen-
damus: non haberetur in data impoſitione qd̃
concluſio pretendit.

¶ Tertia concluſio. Aliqs terꝰ eſt ſingu
laris qui efficitur terminus communis per ſolã
remotionẽ terĩ ſingularis. hoc pȝ ꝺ hoc terĩo hõ
ſocrates: q̃ ſingularis ẽ: vbi tñ deleat̃ ſocrates: qd̃
remanet ẽ terꝰ cõis. Et ex hoc ſequit̃ aliquẽ eẽ
terñm cõeȝ ⁊ tñ per ſolã terĩ ſingularis additio-
neȝ efficit̃ terꝰ ſingularis. ¶ Peteret iã aliqs
pro cõplemento huiꝰ qõnis vtrum hic terꝰ xps
ſit cõis aut ſingularis. vr̃ enĩ ipm eẽ cõeȝ. Naȝ
vbi pſona pr̃is eandẽ humanã naturã quã filiꝰ
aſſumpſit ſumeret: ⁊ ſimili mõ ſpũs ſctũs: tunc
ille terꝰ xps de qlȝ trium perſonaꝝ in diuinis verĩ
ficaret̃: quũ qlȝ talis diceret̃ xps. ¶ Ad iſtud
ꝙuis materiã nr̃am eggrediat̃ dico hũc terñi
chriſtus eẽ terñm ſingularem ⁊ admiſſo caſu ne
go datũ terñm de pluribus verificari. Hec enĩ ẽ
falſa pr̃ ẽ chriſtꝰ. Etiã hec reddit̃ falſa ſpũſſcũs
eſt chriſtus. Nam hic terminus chriſtus eſt co-
gnotatiuus de materiali ſolam perſonam filij
importans: ⁊ de formali hanc humanitatẽ quã
hẽt hypoſtatice vnitã. q̃ ſit ſi hãc quã hẽt hũa
nitatẽ dimitteret: ⁊ vnã alterã hũanitatẽ ſume-
ret: nõ manere eũdẽ xpȝ: ꝙuis idẽ xps maneat.
hoc pȝ itellecta cõgnotatione huiꝰ vbi manet.

¶Terminus
Prioris intētiōis. Poſterioris ītētiōis

Terminus prioris intētiōis
eſt terminus mentalis ſigni
ficans aliquid: non ea rōne
qua ipm̄ aliquid terꝰ eſt: aut
per terminū ſignificatur. ⁊ tales ſunt ſo
cratis naturalis ſimilitudo. atqꝫ omniū
hominum noticia
¶Terminus poſterioris intentionis eſt
terꝰ mentalis ſignificans aliquid: ea rōe
qua ipm̄ aliquid terminus eſt: aut per ter
minum ſignificatur. exemplum. Nomē:
Diffinitum remotum. in mente accepta.
Nam iō nomen hāc dictionem homo ſi/
gnificat: qꝛ ipa terꝰ eſt. Diffinitū remotū
pro tanto ſocratem repreſentat: qꝛ ipe ſo
crates per terꝫ ſignificatur: puta per hūc
terminum hō vel hunc terminū aīal. aut
aliquē alium huiuſmodi qui eſt diffinitū
propinquum alicuiꝰ diffinitionis.

¶Terminus
Prioris ipōnis. Poſterioris ipōnis.

Terminus prioris impōnis ē
terminꝰ: qui ad placituꝫ aliqđ
ſignificat nō ea rōne q̄ ipm̄ ali
qđ terꝰ eſt: aut per term̄ ſigni
ficatur. vt ſunt iſte voces ſocrates. hō. ⁊
correſpondentes ſcripture.
¶Terminus poſterioris ipoſitionis eſt
ters̄ q̄ ad placitū aliqđ ſignificat ea rōne
qua ipm̄ aliquid ē ters̄: aut per terꝫ ſigni
ficatur. vt ſunt iſte voces nomen equiuo
catum. ⁊ correſpondentes teri ſcripti.
¶Terminus
Vniuocus. Equiuocus.

Terminus vniuocus eſt ters̄
qui vnico conceptu ſuū ſigni
ficatū repn̄tat ⁊ tales ſunt iſte
voces ſocrates. homo.
¶Terminus equiuocus eſt terꝰ: q̄ diuer
ſis conceptibus eiſdemqꝫ totalibꝰ ⁊ cōſi
milibus ſuum ſignificatum repreſentat. ⁊
talis dicitur eſſe hec dictio canis: ſignifi
cat enī eos cōmunes quos latrabiles di/
cimus canes. necnon piſces maritimos
vulgo canes nominatos. et duo pariter
celi ſydera vtpote canem maiorem atqꝫ
minorem. tribus itaqꝫ ſpecifice diſtinctis
conceptibus data vox canis ſubordina/
tur: Preterea ſciendum eſt: ipſum equi/
uocum dici equiuocum equiuocās: ⁊ res
ipſa ſignificata equiuocum equiuocatuꝫ
appellatur: Sunt dialectici qui lecēt ter/
minum equiuocum in terminum equiuo
cum a caſu ⁊ terminum equiuocum a con
ſilio: dicentes illū dici a caſu q̄ nūc diffini
tus eſt poſita in eiꝰ diffinitione hac parti
cula eq̄ primo: illū vero a conſilio nomi/
nant: q̄ plura ſignificat: ſed vnū per ſimili
tudinem ad alterum: quo pacto affirmāt
hanc vocem homo veros homines pro
priꝰ ſignificare: ⁊ per poſteriꝰ ſiue per ſi
militudinem cunctas imagines homini
bus veris aſſimilantes: ſed hec particio
potius voluntaria q̄ꝫ ſciētifica nobis vi
ſa eſt

Queritur nono vtrum tres di
uiſiones termini in textu poſite cū
ſuorum membrorum diffinitio
nibus ſint a nobis debite aſſigna
te.
¶Primo notandum eſt: pro prime diui
ſionis declaratione pariter ⁊ ſecunde pro diui
ſo ipſarum eſſe ſumendum hunc terminum ter
minus cathegorematicus. Nam ſyncathegore
mata eijcienda ſunt a preſenti ſpeculatione. ⁊
impreſentiarum nullam facimus differentiam
inter has appellationes terminus prioris intē
tionis prior intentio: terminus poſterioris intē
tionis poſterior intentio: ſeu ſecunda intentio.
terminus prioris impoſitionis prior impoſitio.
terminus poſterioris impoſitionis poſterior ſi
ue ſecunda impō. itaqꝫ cōſtructiones ille tranſi

tiue loco intrāſitiuarum ſunt ſumende. Diffe
runt ſolum due prime diuiſiones qꝛ prima terīs
mentalibus acōmodatur: ⁊ ſecunda vocalibus
⁊ ſcriptis: iō pleriqꝫ dialectici ꝓpt̄ tantā affini
tatem ſub vno diffinito ⁊ vnica diffinitione cō
prehenderunt oēs teros prioris intētionis ⁊ po
ris impoſitiōis: ⁊ cōſimili mō fecerūt de terīs po
ſterioris intentionis ⁊ poſterioris impoſitionis.
Seruabitur in hac parte pro regula omnem
term̄ poſterioris intentionis pariter ⁊ poſterio
ris impoſitionis eē term̄ cognotatiuum. reliq̄
autem q̄ prioris ſunt ⁊ intentionis: ⁊ impoſitio
nis: partim ſunt abſoluti: partim cognotatiui.
Dicit̄ enī pōr intentio quaſi prior conceptus. ⁊
poſterior intentio poſterior conceptus. ⁊ ſic de
impoſitione priori ⁊ poſteriori dicatur ſuo mō.
Nam anteq̄ ſciuimus hunc term̄ nomen ſigni
ficare hos teros homo: angelus: elephātus. ſci
ueramus hūc term̄ hō omnē hoīeꝫ ſignificare:
⁊ angelus angelos. atqꝫ elephātus elephātos:
⁊ ſic prior intentio preceſſit poſteriorem. ⁊ con
formiter de priori ⁊ poſteriori impoſitionibus
dicat̄. Abſoluit̄ terꝰ aliqđ i datis diffinitionibꝰ
a numero. Et qꝛ cetere particule q̄ in ipis tex
tualibus diffinitionibus ponunt̄ ſatis ex textu
ipo patent: iō ampliori ꝓceſſione nō eſt vtēdū.
¶Secundo notādum eſt pro intellectu
tertie diuiſionis hunc term̄ terꝰ in tota ſua cōi
tate diffiniri: vt omneꝫ. ſ. term̄ comprehendat.
Nā perinde teri ſyncathegorematici inueniun
tur equiuoci atqꝫ teri cathegorematici. hoc pꝫ
d̄ hoc tero oēs q̄ ſecundū ꝙ diſtributiue aut col
lectiue ſumit̄: ita diuerſo tero mentali ſubordi
natur. ſic de hoc tero contingent̄ fatendum eſt
ſecundum ꝙ ſpecialr̄ teneri p̄t aut nō ſpecialr̄:
⁊ d̄ multis alijs hoc mō. Capio in datis diffini
tionibus hunc term̄ ſuum ſignificatū: vt ſe diſtē
dat ad aliquid. aliq̄. ⁊ aliq̊ mō ſiue aliqualiter.
Dicit̄ in diffinitione teri equiuoci. diuerſis con
ceptibus. ad differentiam teri vniuoci: q̄ mediā
te vnico cōceptu repn̄tat ſuū ſignificatū: intelli
go in eadem aīa. Nā in diuerſis non eſt incon
ueniens: imo ita ſemꝑ accidit vt pluribꝰ mediā
tibꝰ cōceptibꝰ ſuū ſignificatū repn̄tet. Deīde po
ſita ē hec ꝑticula totalibꝰ: qꝛ ꝙuis hic terꝰ leo.
hoīs. pluribus ſubordinet̄ cōceptibus puta leo
nis ⁊ hoīs: illi tn̄ ſunt partiales: iō ꝓpt̄ illud
nō eſt dicendus equiuocus. tandem ponit̄ hec
particula diſſimilibus. ad inſinuādum tales cō
ceptꝰ d̄bere eē diſſimiles ſiue nō ſynonimos: qđ
idem eſt. has equiuocationes in terīs vocalibꝰ
⁊ ſcriptis. ⁊ breuiter in ſolis illis qui ad placitū
ſignificant. inuenimus. mentales autem termi
ni vltimati preſertim nullo tali latibulo recōdi
ti inueniuntur: ſed vnicam eādemqꝫ perpetuā
ſemper ꝙ ſunt retinent ſignificationeꝫ. ¶Qđ
autem dicunt cōmuniter loquentes de hoc ter
mino homo: ⁊ de hoc termino elephantus: ⁊ ſi
milibus: veꝫ ꝙ ſunt termini eq̄uoci ⁊ hoc a con
ſilio pro quanto nō eque homines veros repre
ſentat ⁊ homines pictos; ſed illos per ſe atqꝫ ꝓ
prie: hos autem improprie ⁊ per quandaꝫ ana
logiam non exiſtimo eſſe verum. Naꝫ impmis
iſta vox homo non repreſentat hominum ima
gines aliquo modo naturaliter: quum nec na
turaliter proprie: nec naturaliter cōit̄. aut natu
raliter ex inſtinctu nature. ſed ꝙ etiaꝫ tales ho
minum imagines non repreſentet ex placito: ꝓ
batur. qm̄ nullis placuit hic ſignificandi modꝰ:
⁊ per ꝯn̄s nullus inuentus eſt talis in rerum na
tura impoſitor. quare igitur a cōi dialecticorū
opinione diſcedendum eſſe exiſtimo
¶His notatis titulo queſtionis hāc pono cō
cluſionem reſponſiuaꝫ. Tres teri diuiſiones in
textu a nobis aſſignate cum ſuorum membro
rum diffinitionibus bone ſunt: ⁊ debite decla
rate.

Primo ⁊ principaliter contra
poſitam concluſionem argumētor
⁊ potiſſimum contra diffinitionem
termini prioris intentionis. Si ali
quis eſſet terminus prioris intentiōis maxime
eſſet ſocratis naturalis ſimilitudo: ſed hoc eſt
falſum: quod ſic probatur. ipa repreſentat ali
quid puta ſocratem ea ratiōe qua ipe ſocrates
per terminum ſignificat̄. Nam nunquam data
ſocratis ſimilitudo ſocrateꝫ ipm̄ repreſentaret:
niſi ſocrates ipe per ipammet ſocratis ſimili
tudinem qui ters̄ eſt ſignificet̄: igit̄ ꝓpoſitum.
¶Confirmatur. Si eſſet aliquis termi
nus poſterioris intentionis potiſſimuꝫ eſſet hic
terminus participium in mente vltimata: ſed
hoc probatur falſum. Nam ſi participium ī mē
te vltimata eſſet terminus poſterioris intentio
nis: ſeq̄retur terminum mentalem vltimatum
cadere ab ea ſignificatione qua naturaliter ꝓ
prie repreſentat. ꝯn̄s ē falſum. ⁊ ꝙ illud ſequat̄:
oſn̄do. Sit rei veritas in mente ſocratis vltima
ta habeat̄ aliquis talis conceptus: participiuꝫ.
qui oīa ꝑticipia naturalr̄ ꝓpe ſignificet: ⁊ ipo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

manente in aīa ſocratis ipſa oīa participia q̄ ī
mūdo ſunt deponant̄ a ſuis ſignificationibꝰ:
quibus participialiter repñtāt: vel deleant̄: tunc
noticia illa. participium. in mēte ſocratis nihil
ſignificat: quod priꝰ naturalr̄ ꝓpe ſignificabat:
igit̄ intentum.

¶ Ad primum principale rñdeo negādo
añs pro parte poſteriorꝫ: pro hac vcꝫ ſocratis ſi
militudo non eſt terꝰ prioris intentionis. ⁊ ad
ꝓbationē nego ipſam repreſentare ſocratē ea
rōne q̄ ipe ſocrates ꝑ ipſammet ſocratis ſimili-
tudinē ſignificat̄. Nā licet ita ſit: ꝙ ſi ſocratis ſi
militudo ipm̄ ſocratē repreſentat: ſocrateꝫ ipm̄
per ipſaꝫ ſocratis ſimilitudinē ſignificari: nō tñ
ꝓpt̄ hoc ſequit̄ ſocratis ſimilitudinē ipm̄ ſocra
tem ſignificare: ea rōne. q̄ ſocrates ipe eſt ſigni
ficatus per aliquem ter̃m. Et rō huiꝰ ē: qꝛ terꝰ
oīs p̄oris intentionis ſic eſt cognotatiuus ꝙ ge
nerali cognotatiōe importat ſuum ſignificatū
eſſe ter̃m: aut per aliquē ter̃m importatū. Mo
do naturalis ſocratis ſimilitudo non eſt huius
modi: quum nō ſit eo pacto cognotatiua.

¶ Ad confirmationem rñdeo cōcedēdo
hunc ter̃m participium eē ter̃m in mēte vltima
ta poſterioris intentionis. Et nego ꝓpterea ſe
qui ter̃m mētalem vltimatū cadere ab ea ſigni
ficatione q̄ naturalr̄ ꝓpe ſignificat. Et ad pro
bationem admiſſo caſu ⁊ depoſitione omnium
participiorꝫ dico: ꝙ adhuc in mente ſocratis il-
la noticia participium eſt terꝰ poſterioris inten
tionis. Nā licet pro tunc nullum a parte rei cor
reſpondeat ſignificatū: ſatis tñ eſt ꝙ vbi a par-
te rei aliquod ponat̄ participium: tunc ꝓ oī ta
li ſupponit: ⁊ quolꝫ tale ſignificabit: ſed nō no-
ua ſignificatione. Nec maiorē ī hac pte difficul
tatem cēſeo quam de hoc ter̃o vltimato hō: q̄ ē
prioris intentionis. Nā rebus vt nunc cunctos
hoīes actu ſignificat: ⁊ vbi cuncti hoīes deſināt
eſſe: non ampliꝰ illa noticia pro talibꝰ ſupponet:
illos tamen perinde tunc ſignificabit: ac prius.
¶ Forte obijceret quiſpiā ſequeret̄ ſi dicta ſta
rent in veritate hunc ter̃m participium imo ⁊
quēlibet ter̃m poſterioris intentionis cuncta en
tia mundi ſignificare. Sꝫ hoc vr̄ abſurdū ⁊ ꝙ
ſequat̄: ꝓbat̄. Ille terꝰ ꝑticipiū quū in mēte ha
bet̄ vltimata ⁊ nulluꝫ a parte rei correſpōdet par
ticipiuꝫ adhuc ſignificat qꝺ p̄us. ⁊ quū nō ap-
pareat. quare potiꝰ vnam rem quam aliā repre
ſentet: ſequit̄ ipm̄ cuncta mūdi entia ſignifica-
re: ⁊ ita oportebit dicere ipm̄ ter̃m participium
⁊ quēlibet alium ter̃m poſterioris intentionis
eē terminum tranſcendentem ſignificatione.
¶ Ad iſtam replicam reſpondeo concedendo
quod pretendit: nec iō abſurdum aliquod ha-
bet̄. fatendum itaqꝫ eſt. oēm ter̃m poſterioris im
poſitionis cuilibet alteri etiā poſterioris inten-
tionis eē ſynonimū: ⁊ hoc quantū ad materiale
ſignificatum. differunt tñ in formalibꝰ ſignifica
tionibꝰ ſeu ꝯnotatis. Nā alia ē noīs cogno
tatio: alia participij. ⁊ de reliquis oꝛonis parti-
bus pari mō. etiā alia eſt cognotatio ſubiecti:
alia predicati. ⁊ alia ꝓpōnis. ⁊ ſm̄ ꝙ tales ter̃i
triuiales diuerſas hn̄t appellatiōes: ita diuer-
ſas cognotationes participant.

¶ Secundo ⁊ principalr̄ argumentor ſe
cundam ter̃i diuiſionē impugnando. Hic terꝰ
ſocrates ⁊ nomē. in voce eſt terꝰ cathegorema-
ticus: quum ſignificat aliquid ⁊ aliq̄ ꝓpe: ⁊ tñ
non eſt prioris impōnis nec poſterioris impōis
quum non ſit maior rō q̄re hoc dicat̄ potiꝰ ꝙ il
lud: igit̄.

¶ Confirmatur. Hic terꝰ vocalis figu-
ra eſt terꝰ cathegorematicꝰ: ⁊ tñ nō eſt terꝰ p̄o-
ris aut poſterioris impōnis: igit̄. Pꝫ ꝯñia cum
priori añis parte: ⁊ poſterior pars ꝓbat̄. Et pri
mo ꝙ nō ſit terꝰ p̄oris impōnis vr̄ notum: quū
ſignificet hanc lr̄aꝫ A ⁊ vnāquāqꝫ aliā lr̄aꝫ ea
rōne q̄ talr̄ lineant̄: ſꝫ illa cognotatio eſt ter̃i co
gnotatio. Nam ille lr̄e iō tales dr̄: qꝛ talr̄ lineā
tur: igit̄ datꝰ terꝰ figura non ē terꝰ p̄oris impō
nis. Et ꝙ ēt nō ſit terꝰ poſterioris ipōnis vr̄ no
tum: quum hec appellatio figura non ſit triuia
lis ſꝫ potiꝰ q̄driuialis: igit̄ propoſitū.

¶ Ad ſecūdum principale rñdeo duplici
ter: p̄ori mō concedendo hunc ter̃m ſocrates ⁊
nomen eē ter̃m cathegorematicum: ſed nego
ipm̄ non eē ter̃m prioris intentionis: ⁊ quum ꝓ
bat̄: qꝛ nō videt̄ potior rō q̄re dicat̄ prioris intē
tionis ꝙ poſterioris: dico illud eē falſum. Nam
ꝓ tanto datū aggregatum dr̄ terꝰ p̄oris impo-
ſitionis: qꝛ ei competit diffinitio ter̃i p̄oris ipōſi
tionis: ⁊ nullo pacto diffinitio ter̃i poſterioris ī
poſitionis: ei cōpetit. Et ꝯuis datuꝫ copulatū
ſignificat aliquid ea rōne q̄ ipm̄ aliquid ē terꝰ
hoc tñ nō ipedit ad terꝫ eē prioris impōnis: poſt
ꝙ illud non ſignificat ſignificatione totali: ſed
ſolum partiali. In datis enī diffinitioībꝰ ſemp
intelligendum ē de ſignificatione totali ¶ Se
cundo mō ad argumentū pt̄ dari ſolutio. cōce-
dendo datum copulatuꝫ nō eē ter̃m prioris im

poſitionis nec poſterioris: ꝯuis ſit ter̃s cathe-
gorematicus. ⁊ ſm̄ hanc ſolutionē oportet dice
re: ꝙ pro diuiſo duarū primarꝫ diuiſionū ſumē-
dus eſt hic ter̃s ter̃s cathegorematicus ⁊ incō-
plexus: ⁊ reuera ſm̄ p̄ſcorꝫ dialecticorꝫ ſnīaꝫ ita
dicendū eēt. ¶ Poteſt tertio mō rñderi ad ar
gumentum: ꝙ hoc aggregatum ſocrates ⁊ no
men eſt ter̃s ſecūde impōnis. Nam ſignificat
aliq̄d ea rōne q̄ ipm̄ aliquid ter̃s eſt. Signifi
cat enim hunc ter̃m hō qui eſt nomē. Et ad im
probationeꝫ quā facis dico ꝙ maior rō eſt ꝙ di
catur ſecūde impōnis ꝙ ter̃s prioris impōnis:
⁊ hoc qꝛ diffinitio ter̃i poſterioris impōnis illi
competit. Non aūt diffinitio ter̃i prioris impō
nis. ¶ Pono igit̄ talem regulā fundamenta-
lem pro cognoſcendis multis ter̃is in q̄bus ad
vtramqꝫ partē eſt apparentia vcꝫ vt ſint ter̃i p̄o
ris impōnis aut ter̃i poſterioris impōis. ¶ Quā
cūqꝫ eſt aliquis ter̃s cōplexus ſiue cōplexione di
ſtanti ſiue indiſtanti ſi aliq̄ pars ē ter̃s poſte-
rioris ipōnis talis terminꝰ dicēdus ē terminus
poſterioris impōnis ⁊ nullo mō prioris impōis
Miſſos efficio ter̃os cōplexos ꝓpōnales. Ex
iſto documento infero oēs hos ter̃os cōplexos
eē ter̃os poſterioris impōnis vcꝫ ſocrates ⁊ no-
men hō vel ſubiectū. nomen albū ſocrates ſi eſt
nomen ſupponendo condicionata eſſe ter̃os. ⁊
ꝯñr in multis alijs eſt conformiter dicendū. Et
ꝯuis aliq̄ cōiter loquētes dicāt iſtud vocale di-
ſiunctum ens vel nomen eſſe ter̃m prioris impō
nis ⁊ hoc qꝛ ille terꝰ ens q̄ eſt ter̃s prioris impō
nis ſignificat oē illud qꝺ ſignificat iſte ter̃s no-
men ⁊ cū hoc aliquid vltra: in ſequendo tñ da-
tas diffinitiones videt̄ dicendū illum ter̃m ens
vel nomen eſſe poſterioris impōnis q̄dquid tñ
ſit ſto in ſecūdo dicēdi mō. ¶ Reperio tñ ali-
quos recentes dialecticos q̄ dicunt: tale copula
tū eſſe mixtū partim p̄oris impōnis ⁊ partiꝫ po
ſterioris ſed hoc non recipio: ꝯuis oppoſitū nō
ſit demonſtrabile.

¶ Ad confirmationem reſpondeo ꝑ du-
as ſequentes ꝓpōnes. ¶ Prior ꝓpō. Iſte terꝰ
vocalis figura eſt ter̃s p̄oris impōnis: qm̄ ē ter
minus cathegorematicꝰ de ſignificatione qua
driuij. Mathematici enī cōſiderāt figuras in
quātū tales: iō h̄ ter̃s figura ē ter̃s p̄oris impō-
nis. ¶ Secunda ꝓpō. Hic ter̃s figura eſt ter̃s
poſterioris impōnis. Nam cōſiderat̄ a grāma
tico q̄ tenet aliq̄ eſſe noīa ſimplicis figure: aliq̄
vero compoſite. Etiā a dialecticis cōſiderat̄: p̄
ſertim in mr̄ia ſyllogiſmorꝫ. Nam cōiter dici ſo
let: ad aliquā ꝯñiaꝫ eē ſyllogiſticam eē req̄ſitum
ſit in aliq̄ triū figurarū. Poſtq̄ igit̄ eſt de cōſi
deratione artis grāmatice ⁊ dialectice: dicamꝰ
ꝙ eſt ter̃s poſterioris impōnis. Ex his duabus
ꝓpoſitionibꝰ infero eundē ter̃m eē p̄oris impō
nis ⁊ poſterioris: qꝺ non eſt reputandū incōue
niens: poſtq̄ id ꝓuenit ſecundum diuerſas rō-
nes. Eodē mō dicendū eſt de hoc termino quā
titas: eſt enim mathematice conſiderationis: ⁊
etiam dialectice: ⁊ per ꝯñs prioris ⁊ poſterioris
impoſitionis.

¶ Tertio et principalr̄ argumētor. Oīs
ter̃s eſt equiuocus: ergo nullus eſt ter̃s vniuo-
cus ⁊ per ꝯñs diuiſio ter̃i in vniuocū ⁊ equiuo
cum eſt mala. ꝯñia eſt nota. ⁊ ꝓbatur añs. Si
aliquis eſſet ter̃s vniuocus maxime eēt hic ter̃s
angelus vel hic ter̃s hō: ſꝫ neuter datorꝫ ter̃orꝫ ē
vniuocus qꝺ ſic ꝓbatur. Hic ter̃s angelus
angelos veros ſignificat: ⁊ angelos pictos etiā
repñtat: ⁊ hoc diuerſis cōceptibus totalibus et
non ſimilibus: igitur dicendus ē datus ter̃s eq̄
uocus. Pari rōne arguam de hoc ter̃o hō ⁊ q̄
uis alio. relinquit̄ ergo quēuis terꝫ eſſe equiuo
cū. Qꝺ antea fuit ꝓbandum.

¶ Confirmatur. Si aliq̄s eēt terminus
equiuocus maxime eſſet hic ter̃s canis: ſꝫ hoc ē
falſum: ergo tertia textualis diuiſio nulla. ꝯñia
eſt notiſſima cum priori añis parte ⁊ poſterior
ꝓbat̄. Canis non eſt ter̃s: ergo non eſt ter̃s eq̄-
uocus. ꝯñia patet ⁊ aſſumptū ꝓbat̄. Oīs ter̃s ē
cōplexus vel incōplexus: ſꝫ neutrū illorꝫ ē canis:
igit̄ non eſt ter̃s. ꝯñia patet cū priori añis parte
⁊ poſterior probat̄. Imprimis ꝙ canis non ſit
terminus cōplexus ex ſe videtur notū: non eniꝫ
apparet cui termino complexo ſubordinet̄. ſed
ꝙ canis non ſit incomplexus ꝓbatur. Nihil eſt
ter̃s incōplexus qꝺ ſubordinat̄ non termino: ſꝫ
canis ſubordinatur non ter̃o: igit̄ canis non ē
ter̃s incōplexus. ꝯñia patet ⁊ añs pro priori pte
videtur notū ⁊ ꝓ poſteriori probatur. canis ſub
ordinatur tribus terminis non facientibꝰ vnuꝫ
ter̃m ſꝫ facientibus non ter̃m: ergo canis ſubor
dinatur non ter̃o. Qꝺ fuit ꝓbandum.

¶ Ad tertiuꝫ principale rñdeo negando
omnē ter̃m eſſe equiuocū. Et ad probationem
quam facis. ſi aliquis eſſet ter̃s vniuocus maxi
me eſſet hic ter̃s angelus vel hic ter̃s hō: ſꝫ neu
ter iſtoruꝫ eſt vniuocus: igitur rñdeo negando
ſecundā partē añis: ⁊ quū ſic illud probatur. h̄

teꝛ̃s angelus ſignificat angelos veros ⁊ angelos pictos ⁊ hoc diuerſis ꝯceptibꝰ totalibꝰ ⁊ nõ ſimilibꝰ: ergo teꝛ̃s angelꝰ eſt equocus ⁊ ita de quouis alio teꝛ̃o dicendũ eſt. Ad hoc rñdeo negando hũc teꝛ̃m angelꝰ veros ãgelos ⁊ pictos repñtare: ſicut nec hic teꝛ̃s hõ veros hoĩes ⁊ pictos repñtat. ⁊ rõ poſita eſt in fine ſecundi notabilis. ¶ Sȝ iã obijceret aliq̃s. Seq̃ret ꝙ diuiſio teꝛ̃i equoci in equocũ a caſu ⁊ equocum a ꝯſilio eẽt nulla: ſȝ hoc ẽ ꝯtra oĩuȝ dialecticoꝝ ſniaȝ igiẽ q̃ dacta ſunt nuꝛ̃ bene ſunt habita. ¶ Ad hoc facile rñdeẽ. cõcedẽdo in rigoꝛe dialectico ꝙ illa diuiſio nihil penitꝰ valet: qm̃ ⁊ vt ĩ textu dictũ eſt ꝯ nullus eſt teꝛ̃s equocꝰ a ꝯſilio ſȝ oĩs teꝛ̃s eſt equiuocus a caſu.

¶ Cõtra hanc ſolutioneȝ argumentoꝛ. Hȝ ẽt Ariſtoteles in libro p̃dicamẽtoꝝ capite p̃mo. Equoca dñr quoꝝ ſolũ nomẽ cõe ẽ: ſecũdũ nomẽ vero ſubſtãtie rõ diuerſa vt aĩal hõ ⁊ qd̃ pingitẽ: igiẽ ex ſnĩa Ariſto. eſt hunc teꝛ̃m aĩal ⁊ viua ⁊ picta aĩalia repñtare. Preterea Petrꝰ hiſpanꝰ hoc Ariſtotelis dictũ declarans inq̃t ĩ tertio tractatu ſue dialectice. Dicimꝰ enĩ d̃ leone picto in pariete ecce terribile aĩal: ⁊ de aĩali viuo qd̃ ẽ leo dicimꝰ idẽ ⁊ ꝑ hoc ꝯcludit hũc terminũ leo eẽ equocũ ¶ Anteꝙ̃ ad ſolutionẽ facte replice deueniamꝰ ẽ aduertendũ in oĩ diſciplina tria eẽ potiſſimũ cõſideranda. Primũ ẽ rõ. Secundũ experiẽtia. Tertium authoꝛitas. Rõ aũt antecellit experientiã ⁊ authoꝛitatẽ: ⁊ experiẽtia ipaȝ authoꝛitatẽ p̃cedit ex̃ alcãmiſſaȝ facio theologicam ſapientiã q̃ potiſſimũ ſctõꝝ authoꝛitate fundaẽ in q̃quidẽ ſapiẽtia nõ ſunt inq̃rende rões ſicut nec ipe experietic. Nunc aũt ad replicã motã duplici mõ rñdeo. Priori mõ ꝙ rõ in textu poſita magis mouet quã faciat cuiuſcũꝗ doctiſſimi authoꝛitas Sȝ ne magnũ illũ ⁊ cunctoꝝ pħophantiũ facile p̃ncipeȝ Ariſtotelẽ poſtergare videamur. Secũdo mõ rñdeo hũc teꝛ̃m aĩal hoĩeȝ ſignificare piẽ ⁊ cuncta aĩalia ⁊ hoc ſimplr̃ ⁊ ſine addito ſignificat ẽt aĩal pictũ ſȝ nõ ſimplr̃ ſȝ cũ addito. Si enim dixero aĩal currit ĩtelligo curſuȝ cõpetere aĩali nõ picto ſȝ potiꝰ viuo. Sȝ quũ dico aĩal pictum currit apphendo curſum aĩalis picture aut imagini cõpetere. Itaꝗ nihil aliud ẽ aĩal pictũ ꝙ̃ aĩalis pictura vel clariꝰ aĩalis imago. ⁊ ſic in hac ꝑpõne aĩal pictũ currit teꝛ̃s aĩal ſignificat imaginẽ aĩalis ⁊ hoc ꝑ quãto illũ teꝛ̃m pictum reſtringit vt ꝑ ſola aĩalis ſimilitudĩe ſumaẽ. Et ſic idẽ ẽ dicere hõ pictꝰ ⁊ hoĩs pictura. Nũc aũt ad illud Petri hiſpani rñdeo cõcedendo quũ de leone picto in pariete dr̃ ecce terribile aĩal ꝑ illã ꝑpõnẽ intelligere leonẽ pictũ ⁊ nõ viuũ ꝙ̃uis in ipa ꝑpõne non ponaẽ foꝛmalr̃ hoc numꝰ principale mẽbꝛũ pictũ: tñ q: ipa pictura oñdiẽ dico ꝙ equalenter numꝰ principale mẽbꝛũ ĩ data ꝑpõne inueniẽ collocatũ. Nã ſi nihil oñderetur: ſȝ diceret q̃ſpiã vidi terribile aĩal ꝑfecto nõ pictũ leonẽ aut pictũ hoĩeȝ intelligerẽ ſȝ potiꝰ aĩal verũ. Ex hoc ſecundo rñdendi mõ infero ꝙ in hac ꝑpõne vocali hõ pictꝰ eſt in tẽplo ſubiectũ eſt hoc totũ hõ pictꝰ cuiꝰ hic teꝛ̃s hõ nõ ẽ ſubſtantiuũ in oꝛdine ad iſtũ teꝛ̃m pictꝰ nec pictꝰ dr̃ adiectiuũ ĩ oꝛdine ad hõ ſȝ hõ ẽ deteꝛ̃iatio teꝛ̃i pictꝰ ita ꝙ pictꝰ ſumiẽ abſtracte vt tm̃ valeat q̃ntũ pictura: ⁊ hõ oblique vt tm̃ valeat q̃ntũ hoĩs. Extrinſeca tñ apparentia hõ dr̃ ſubſtantiuũ ⁊ albꝰ adiectiuũ. Et ſi in tertia cõcluſione ſeptime q̃õnis dixerim hũc teꝛ̃m pictũ eẽ reſtrictionẽ huiꝰ teꝛ̃i hõ tunc loq̃bar vt plures. Et ſi petas mentalẽ vltimatã cui hec vocalis enũtiatio hõ pictꝰ ſuboꝛdinaẽ dicendũ eſt ꝓpoꝛtionabilr̃ ad illud qd̃ diximus in dubio ſecundo q̃rte q̃õnis ⁊ ĩ tertia ꝯcluſiõe q̃nõis ſeptime. Nec ex dictis hẽri pt̃ hoc aggregatũ hõ albꝰ huic equale re hoĩs albedo. Diſcriminis rõ ſatis pȝ.

¶ Ad confirmationẽ rñdeo ꝯcedẽdo ꝙ ſi aliq̃s eẽt teꝛ̃s equocus maxime eẽt canis: tñ ego illud eẽ falſum. Et ad ꝓbationẽ quã facis. Canis nõ eſt teꝛ̃s: ergo non eſt teꝛ̃s equocꝰ. cõceſſa ꝯñia nego añs ⁊ ad ꝓbationẽ concedo ꝙ oĩs teꝛ̃s eſt cõplexus vel incõplexus ⁊ cõcedo ꝙ canis nõ eſt teꝛ̃s cõplexus ſȝ nego ipm nõ eſſe incomplexum. Et quũ arguis nihil eſt teꝛ̃s ĩcõplexꝰ qd̃ ſuboꝛdinaẽ non teꝛ̃o: ſȝ canis ſuboꝛdinaẽ nõ teꝛ̃o: ergo canis non eſt teꝛ̃s incõplexus Ad hoc breuiter rñdeo ꝙ ille teꝛ̃s canis ſuboꝛdinaẽ teꝛ̃o ⁊ ſuboꝛdinaẽ non teꝛ̃o q̃litercũꝗ accipiaẽ et ſiue copulatim ſiue copulatiue. Nã: canis ſuboꝛdinaẽ vni naturali ſimilitudini q̃ oẽs iſtos canes latrabiles ſignificat ⁊ in q̃ntũ huiuſmodi ſimilitudini ſuboꝛdinatur ẽ cõcedẽdũ ꝙ canis ſuboꝛdinaẽ teꝛ̃o ⁊ q: canis ſuboꝛdinaẽ ẽt vni alteri ſimilitudini que oẽs piſces marinos canes appellatos repñtat: necnon vni ſimilitudini q̃ illa duo aſtra veȝ canẽ maioꝛẽ ⁊ canẽ minoꝛẽ repñtat idẽ cõcedendũ eſt ꝙ ſuboꝛdinatur non teꝛ̃o. Nã bene ſeq̃tur ſuboꝛdinaẽ his tribꝰ teꝛ̃is ⁊ iſti tres teꝛ̃i ſunt non teꝛ̃i: ergo ſuboꝛdi-

natur non teꝛ̃o. ꝯñia eſt bona. totũ añs eſt veꝝ: ergo ⁊ ꝯñs. Ex iſtis infero hanc ꝯñiaȝ nihil valere canis ſuboꝛdinaẽ nõ teꝛ̃o: ergo ſuboꝛdinaẽ alicui qd̃ nõ eſt teꝛ̃s: ſȝ bene ex añe licet inferre ꝙ ſuboꝛdinaẽ alicui vel aliq̃bꝰ qd̃ vel q̃ non ẽ vl̃ non ſunt teꝛ̃s. Secundo infero ꝙ oĩs teꝛ̃s equiuocus in rigoꝛe dialectico non teꝛ̃s deberet nũcupari ⁊ hoc idẽ q: non teꝛ̃o ſuboꝛdinaẽ. Oĩs. n. teꝛ̃s equocus pluriũ teꝛ̃oꝝ hẽt virtutẽ idẽ virtualiter plures teꝛ̃i diciẽ.

¶ Contra illud quod dictũ eſt argumentoꝛ. Oĩs teꝛ̃s vocalis ⁊ ſcriptꝰ hẽt ſynonimuȝ ⁊ cõuertibilem mentalem ergo canis in voce teꝛ̃ȝ ſibi ſynonimũ mentalẽ et cõuertibilẽ hẽt ſȝ hoc repugnat p̃us cõceſſis. Nã naturalis ſimilitudo oĩuȝ canũ latrabiliũ non eſt teꝛ̃s ſynonimꝰ huic voci canis quũ plura ſignificet hec vox ꝙ̃ ille cõceptus. Et eodẽ mõ eſt dicenduȝ de alijs naturalibꝰ ſimilitudinibꝰ. Nec dicendũ eſt aggregatum ipaꝝ triũ ſimilitudinũ eẽ ſynonimũ ⁊ ꝯuertibile cũ hac voce canis quũ oĩs ſynõimitas inter teꝛ̃os hẽaẽ ⁊ illud aggregatũ non ſit teꝛ̃s. Quare relinquiẽ nullum teꝛ̃m mentalẽ eẽ ſynonimũ ⁊ cõuertibilẽ huic teꝛ̃o canis.

¶ Ad hoc rñdeo ꝯcedẽdo vt bene oñdit rõ hunc teꝛ̃m canis in voce ⁊ in ſcripto nullum ſynonimũ aut cõuertibilẽ mentalẽ teꝛ̃m hẽre. ⁊ ſic negandũ eſt ꝙ oĩs teꝛ̃s vocalis vel ſcriptus hẽat ſynonimũ ⁊ cõuertibilẽ mentalẽ ſemꝑ intelligo de teꝛ̃o mentali vltimato. Nã de inultimato nulla eſt difficultas quĩ ei coꝛreſpõdeat. Dicamus igiẽ ꝙ oĩs teꝛ̃s vocalis vel ſcriptꝰ vniuocꝰ eſt ſynonimꝰ ⁊ cõuertibilis cũ teꝛ̃o mẽtali ſed nõ opoꝛtet id euenire in teꝛ̃is equocis. immo oppoſitum contingit.

¶ Contra hoc qd̃ dictũ eſt argumentoꝛ: Poteſt ita euenire ꝙ huic teꝛ̃o canis in voce coꝛreſpondeat cõceptꝰ vltimatus ſynonimus ⁊ cõuertibilis cũ eo: ergo ſolũo data nulla ẽ. ꝯñia pȝ. ⁊ añs probaẽ ſic. Poteſt enĩ a cõueniẽtia reperta inter canes latrabiles canes marinos ⁊ canes celeſtes abſtrahi vnus cõceptꝰ q̃ erit ſynonimus ⁊ cõuertibilis cum hoc teꝛ̃o canis ĩ voce ergo propoſitum.

¶ Ad hoc rñdeo cõcedendo id qd̃ replica pretendit. Nec volumus dicere ꝙ canis ĩ voce non poſſet cõuerti cũ aliquo teꝛ̃o mentali vltimato: ſed dicimꝰ ꝙ actu nullus coꝛrñdet cõceptus ſynonimus ⁊ conuertibilis illi voci canis. Patet igiẽ q̃lr̃ canis eſt teꝛ̃s equiuocꝰ nulli mẽtali teꝛ̃o vltiato ſynonimꝰ nec cũ aliquo tali cõuertibilis ꝙ̃uis poſſet eẽ ſynonimꝰ ⁊ cõuertibilis alicui teꝛ̃o mentali vltimato. Intelligo ſine noua impõne. ¶ Aliq̃ tñ dialectici dicunt nullum terminum equiuocũ eẽ teꝛ̃m ⁊ per ꝯñs ꝯm eos iſta vox canis non eſt teꝛ̃s ſȝ eſt teꝛ̃s equocus ⁊ non valet hec ꝯñia. canis eſt teꝛ̃s equocꝰ: ergo eſt teꝛ̃s: q: equalenter hoc mõ arguiẽ hec vox canis eſt teꝛ̃i: ergo eſt teꝛ̃s. cõcedũt piẽ nullã ꝑpõnẽ plures eẽ ꝑpõnẽ. Et licet hec opinio poſſet defendi: alterã tñ ei oppoſitã impñtiarũ tenemꝰ.

¶ Dubitaẽ primo tenẽdo teꝛ̃os ĩfinitos eſſe noĩa ꝯm ꝙ cõiter loq̃ntes affirmant vtruȝ iſte teꝛ̃s infinitꝰ non nomen in mente vltimata ſit teꝛ̃s p̃oꝛis intentionis aut poſterioꝛis intentionis Videẽ enim datũ teꝛ̃m infinitũ eẽ p̃oꝛis intentionis poſtꝙ̃ repñtat aliquid veȝ ſocrateȝ non ea rõne q̃ ipm aliquid teꝛ̃s ẽ aut per teꝛ̃m ſignificaẽ. Ex altera parte apparet datuȝ teꝛ̃m infinitũ eẽ poſterioꝛis intentiõis quũ ſignificet aliquid ea rõne q̃ ipm aliquid teꝛ̃s ẽ. Nã ſignificat iſtud nomen homo ⁊ qd̃lȝ aliud ⁊ hoc rõne ꝑtis. ſ. rõne teꝛ̃i infinitati.

¶ Ad iſtud dubiũ rñdeo ſecundũ tres dicendi modos. ¶ Primo mõ dico hunc teꝛ̃ȝ infinitũ non nomen eſſe teꝛ̃m prioꝛis intentionis. Nã ſignificat ſocratẽ non ea rõne q̃ ipe ſocrates eſt teꝛ̃s aut ꝑ teꝛ̃m ſignificaẽ ⁊ nihil nec aliqua ſignificat ea rõne q̃ illud tale teꝛ̃s ẽ aut ꝑ teꝛ̃m ſignificaẽ qm̃ ſi aliqd̃ nomẽ ſignificaret: id maxime eẽt hoc nomen hõ. ſȝ hoc nõ qm̃ vbi iſte teꝛ̃s hõ deponaẽ a ſua ſignificatiõe adhuc ſignificabiẽ per hunc teꝛ̃m non nomen ⁊ quemadmodũ de hoc nomine hõ dictũ ẽ ſic d̃ ſingulis alijs dicaẽ. Ex iſta ſolutione colligiẽ oẽ infinituȝ cuius teꝛ̃s infinitatus eſt terminus poſterioꝛis intentionis eẽ teꝛ̃m prioꝛis intentionis. ¶ Secundo modo rñdeo datũ teꝛ̃m infinituȝ eẽ teꝛ̃m poſterioꝛis intẽtionis ⁊ ſignificare hũc teꝛ̃m hõ ⁊ reliq̃ noĩa ea rõne q̃ ſunt teꝛ̃i ⁊ ꝙ̃uis deponanẽ talia noĩa ab eoꝝ ſignificationibꝰ nõ tñ propterea deſinit ea ſignificare ſicut in cõfirmatione ſecundi ⁊ principalis argumenti dictũ eſt de hoc teꝛ̃o participiũ. ⁊ licet ſignificet aliq̃d puta ſocratẽ non ea rõne q̃ ipe ſocrates ẽ teꝛ̃s aut per teꝛ̃m ſignificaẽ. hoc non arguiẽ datum teꝛ̃m eſſe prioꝛis intentionis. Opoꝛtet enĩ nihil ſignificet ea rõne q̃ teꝛ̃s ẽ aut per teꝛ̃m ſi-

gnificat: ⁊ ſecundum hoc dicendum eſt diffini-
tionem ter̃i prioris intentionis dandã eẽ hoc
pacto. Ter̃s prioris intentionis eſt ter̃s nihil ſi-
gnificans ea rõne q̃ ipm aliq̃d ter̃s eſt aut per
ter̃s ſignificatᷣ. ¶ Tertio modo rñdeo datũ ter-
minũ infinitũ non eſſe ter̃m prioris intentionis
aut poſterioris: pro q̃nto non ſignificat ſignifi-
catione adequata aliq̃d ea rõne q̃ ipz aliq̃d nõ
ẽ ter̃s aut p̃r per ter̃s ſignificatᷣ: nec ẽt repñtat
aliq̃d ea rõne q̃ ipm aliq̃d ter̃s eſt aut per ter̃m
ſignificatᷣ: ⁊ hic eſt tutior reſpondendi modus.
¶ Poſſet tñ q̃rto mõ ad dubiũ rñderi ꝙ datꝰ
ter̃s infinitꝰ ẽ mixtus. ſ. prioris intentionis ⁊ po-
ſterioris. Nec hoc eſt incõueniens ſecunduz di-
uerſas rõnes: q̃d q̃d tñ dicatᷣ in tertio modo ſtã-
dum eſt: ⁊ ſecundum hunc in quo ſtamus opor-
tet dicere pro diuiſo duaꝝ primaꝝ diuiſionũ ſu-
mi hunc ter̃m ter̃s cathegorematicꝰ incõplexꝰ.

¶ Dubitatur ſecundo vtrũ vnaqueqz lit-
tera dicatᷣ ter̃s p̃oris impoſitionis. videtᷣ enim
quamlz talẽ eſſe ter̃m poſterioris impõnis poſt-
ꝙ ſignificat aliq̃d ea rõne q̃ ipm aliq̃d ter̃s ẽ.

¶ Ad iſtã dubitationẽ rñdeo dupliciter.
¶ Priori mõ negãdo aliquã lr̃az aut vocẽ lr̃a-
lem eẽ ter̃m poſterioris intentionis ⁊ hoc ꝓ quã-
to nulla talis eſt ter̃s cathegorematicus. Et ex
hoc infero duos eẽ ter̃os ſynonimos. Quoꝝ al-
ter eſt poſterioris intentionis. Alter vero p̃oris
intentionis aut impõnis. Nã iſta vox. a. ⁊ eius
conceptꝰ vltimatꝰ ſunt ter̃i ſynonimi: tñ cõce-
ptus eſt ter̃s poſterioris impõnis. ¶ Secundo
modo rñdeo oẽm lr̃az eẽ ter̃m poſterioris ĩpoſi-
tionis in ſignificando oẽs cõſimiles voces: Et
ꝙuis ꝓp̃e nõ dicatᷣ ter̃s cathegorematicꝰ quiz
nõ ſit ꝓp̃e ter̃s ſignificatiuꝰ: q2 tñ aliquo mõ
ſignificat: ꝙuis diminute: poterit large dici ter-
minus cathegorematicus.

¶ Dubitatur tertio vtrum hic ter̃s no-
men q̃ prioris intentionis eſt ſi in mente ſumatᷣ
vltimata ⁊ prioris impoſitiõis ſi ſit in voce aut
ſcripto ſit ter̃s equiuocus ⁊ analogus in ſigni-
ficando mentalia noĩa. vocalia. ⁊ ſcripta.

¶ Ad motam dubitationem rñdeo hunc
ter̃m nomen eſſe analogum. Itaqz per prius ⁊
principaliter ſignificat nomina vocalia: ⁊ ꝑ po-
ſterius ſeu minus principaliter aliqua nomina
tã mentalia ꝙ ſcripta. Et ꝙ ita ſit patere p̃t ex
capite prioris libri perihermenias: vbi Ariſtote-
les diffiniens nomen inquit. Nomen eſt vox ſi-
gnificatiua ſecundum placitum ⁊c. Diffiniuit
igitᷣ ꝑ vocem ⁊ non per aliquod mẽtale aut ſcri-
ptum. Et huius ſnĩe eſt albertus magnus ⁊ ple-
riqz alij viri graues dicentes nomen dici per pꝰ
de vocali: ⁊ ſecundario de mentali ⁊ ſcripto.
¶ Eſt alius dicendi modus hoc tempore val-
de cõis: ꝙ nomen ꝑ prius dicitᷣ de mentali ⁊ ꝑ
poſteriꝰ de vocali ⁊ ſcripto. Et ſiue hic modus
ſeu precedens teneatur due ſequentes rl̃e ĩ hac
terminorum analogorum materia ſunt notan-
de. ¶ Prior regula. Omne analogum per ſe
poſitũ ſtat ꝓ ſuo famoſiori ſignificato. ¶ Po-
ſterior rl̃a. Talia ſunt ſubiecta qualia permittũ-
tur ab eorum predicatis. Pro declaratione p̃o-
ris regule eſt aduertendum per terminum ana-
logum nos intelligere terminum equiuocum a
conſilio. Itaqz is terminus dicitur analogꝰ qui
diuerſis cõceptibus totalibus ⁊ non ſimilibꝰ nec
eque primis ſubordinatur. ⁊ talis eſt hic termi-
nus homo in ſignificando homines veros ⁊ pi-
ctos. Nam diuerſis conceptibus ſu bordinatur
puta hominum verorum ⁊ imaginum hominũ
Significat igitur terminꝰ homo primo ⁊ prin-
cipaliter veros homines: deinde analogice ſiue
ſimilitudinarie hominuz imagines. Tunc igitᷣ
terminus analogus per ſe ſumitur: quum poni-
tur a parte predicati aut a parte ſubiecti non poſito
a parte predicati mẽbro minus principali. vbi grã
in vtraqz iſtarum propoſitionum currens ẽ hõ.
hõ eſt currens. ter̃s hõ q̃ eſt analogus ſumitᷣ ꝑ
ſe. Pro declaratione poſterioris regule eſt etiã
aduertendum ꝙ ſi a parte ſubiecti ponitur termi-
nus analogus: ⁊ a pte predicati aliquod ſuoruz
membrorum locatur: tunc terminus ipſe analo-
gus tenebitur ſecunduz exigẽtiam membri po-
ſiti. Exemplũ. In hac propoſitione hõ ẽ viuus
ſubiectum ſtat pro omnibus viuis: ⁊ in iſta hõ ẽ
pictus ſubiectum tenetur pro pictis hominibꝰ
i. pro imaginibus hominum verorum. ¶ Ex
his que dicta ſunt ſequuntᷣ aliqua corolaria:
¶ Primum corolarium. Omnes iſte ꝓpõnes
ſtant rebus vt nunc in veritate. Omnis homo
eſt viuus. Omnis homo eſt pictus. Omne no-
men eſt vocale. Omne nomen eſt mentale. Om-
ne nomen eſt ſcriptum. ⁊ hoc ſecundum vtrũqz
dicendi modum prius citatuz. per primam pro-
poſitionem denotatur ꝙ omnis homo viuus ẽ
viuus ⁊ per ſecundam ꝙ omnis homo pictus
eſt pictus: ⁊ in reliq̃s ſimili modo dicendum eſt
Sequentia omnia corolaria ponuntur confor-
miter ad ſecundum modũ qui nunc altero cõ-
munior eſt: ⁊ oĩno ſimilia inferri poterũt ex p̃o-
ri mõ dicendi. ¶ Secundũ corolariũ. Hec ↄ̃ñia
nihil valet nec ẽ ſyllogiſtica in darapti. Oẽ no-
men eſt vocale. ⁊ oẽ nomen ẽ ſcriptũ: ergo ſcri-
ptũ eſt vocale. añs eſt verũ ⁊ ↄ̃ñs ẽ falſum. Defe-
ctus eſt q2 pro medio in maiori ſumitᷣ virtualitᷣ
hoc totum nomen vocale ⁊ in minori nomẽ ſcri-
ptum: ſz ad debite ſyllogizandũ ꝓ minore ſumẽ-
da eſt hec ꝓpõ. Oẽ nomen vocale eſt ſcriptum
⁊ tunc erit bona ↄ̃ñia: ſz minor erit falſa ſicut ⁊
concluſio. Et ꝓpter defectũ datũ hec ↄ̃ñia non
eſt in darij. Oẽ nomen eſt vocale: ⁊ aliq̃d mẽta-
le ẽ nomen: ergo aliq̃d mẽtale ẽ vocale. ¶ Ter-
tium corolariũ. Non ſequitᷣ: Oẽ nomẽ eſt voca-
le: ergo tm̃ vocale eſt nomen: ſz ꝓ ↄ̃ñ ſumenda
eſt hec ꝓpõ tm̃ nomẽ vocale eſt nomen vocale.
¶ Quartum corolariũ. Quamuis hec copula-
tiua ſit vera. aliq̃d nomẽ eſt nomẽ ⁊ oẽ nomen
eſt vocale: hec tñ copulatiua eſt falſa. Aliq̃d no-
men eſt nomen: ⁊ oẽ illud eſt vocale. Nec opor-
tet ĩ hac materia ſemꝑ loco relatiuũ ponere eiꝰ
añs: niſi añs limitetᷣ ad ſtandum ꝓ illo ꝓ quo ĩ
altera tenebatᷣ ¶ Quintum corolarium. Nõ
ſequitᷣ. Oẽ nomen differt a vocali ergo nullum
nomen eſt vocale. nec ĩ data ↄ̃ñia arguitᷣ ab ex-
ponibili de differt copulatiue ad eiꝰ tertiã expo-
nentẽ: ſz pro tertia exponente ſumenda eſt hec
ꝓpõ nullum nomen mentale eſt vocale ⁊ hoc vt
ter̃i teneantᷣ vniformiter vtrobiqz. ¶ Sextũ co-
rolariũ. Hec ↄ̃ñia eſt bona quã tñ ceteri diale-
ctici negant. Aliq̃d nomẽ eſt non vocale: ergo
aliq̃d nomẽ nõ eſt vocale. ⁊ dico añs eẽ falſum
perinde ac ipm ↄ̃ñs. ⁊ rõ eſt: q2 ĩ vtraqz predica-
tum eſt membrum minꝰ principale vcz vocale.
Nam ſicut negatio reddens propõnẽ in q̃ po-
nitur negatiuam non eſt pars alicuius extremi
ita etiam negatio infinitans alterũ extremum
non efficitur pars extremi ſz ſoliꝰ propoſitionis
in qua hẽtur. ¶ Septimum corolarium. Hec
ꝓpõ eſt falſa. Oẽ nomen ẽ hoc vocale oñſo iſto
ter̃o vocali hõ ꝑ pronomen hoc: ⁊ hoc iõ eſt q2
in data ꝓpõne p̃dicatũ non eſt aliq̃d membrũ
minꝰ principale: ſz potius pars membri minus
principalis. ⁊ ſubiectum nunq̃ limitatᷣ ad mem-
brum minus principale poſitum a pte alterius
extremi niſi tale mẽbrũ ſit totale predicatũ for-
maliter aut v̉tualiter. ¶ Octauum corolari-
um. Iſte ↄ̃ñie nihil valent. Oẽ nomẽ eſt vocale
ergo aliq̃d vocale eſt nomen. Aliq̃d nomen eſt
ſcriptum: ergo aliq̃d ſcriptũ eſt nomen. nec pri-
or ↄ̃ñia eſt cõuerſio per accidẽs: ſicut nec poſte-
rior eſt conuerſio. Defectꝰ eſt patens. ¶ Non
obſtantibꝰ his oĩbꝰ q̃ ĩ hoc dubio dicta ſunt te-
neo nullam eẽ diuiſionẽ analogi in ſua analo-
gata ſm ꝙ in textu tactũ eſt: ſed oĩs ter̃s equi-
cus eſt a caſu: ⁊ nullus eſt a cõſilio aut analogꝰ.

¶ Prima concluſio. Dantur duo ter̃i ſi-
miles ſiue ſynonimi: quoꝝ alter ẽ poſterioris in-
tentionis: Alter vero nec p̃oris nec poſterioris
intentionis vel ĩpõnis. Probatᷣ cõcluſio d̃ his
ter̃is buf baf. Quoꝝ p̃or ſumatᷣ in voce ⁊ poſte-
rior in mente. Nam mẽtalis ꝙuis vltĩatꝰ ↄ
ẽ ter̃s poſterioris intẽtiõis poſtq̃ ẽ ter̃s catbꝰs
⁊ ſignificat aliq̃d ea rõne qua ipm aliq̃d ẽ ter̃s
Et vocalis nõ ẽ p̃oris aut poſterioris impõnis
vel intentionis: poſtq̃ non ẽ ter̃s catbꝰs. Ser-
uetur in hac pte due rl̃e vniuerſalr̃ vere. Prior
regula. Oĩs ter̃s mentalis vltimatꝰ eſt ter̃s p̃o-
ris intentionis. Poſterior regula. Oĩs ter̃s mẽ-
talis inultimatus eſt ter̃s poſterioris intentio-
nis. Et ꝙuis in cõfirmatione p̃mi argumenti
diximus hunc ter̃m participiũ in mente vltia-
ta inueniri: id tñ non obſtat q̃m illic locatꝰ ſum
ſm cõez logicoꝝ ſtilũz. Nã ſm ꝙ ĩ q̃one tertia
in cõfirmatione tertij argumenti tetigimꝰ d̃ ſ
ter̃o cõceptus oportet dicere hunc ter̃m nomen
⁊ hũc ter̃m participiũ ⁊ reliquos ter̃os poſterio-
ris intentionis in ſola mẽte inultĩata inueniri.

¶ Secunda cõcluſio. Aliquis eſt ter̃s ſe-
cunde impõnis q̃ ſubordinatur ter̃o prioris in-
tentionis: ⁊ aliquis eſt terminus prioris impo-
ſitionis qui ſubordinatur ter̃o poſterioris inten-
tionis. Hec cõcluſio facilis admodum eſt. Naz
hic ter̃s q̃ntitas in voce eſt ter̃s poſterioris im-
poſitionis apud dialecticos: ⁊ tñ ſubordinatur
ter̃o prioris intentionis in mente mathemati-
ci q̃ tenet datũ ter̃m p̃oris eſſe impoſitionis: ⁊ d̃
ipo eodem ter̃o ſecunda pars cõcluſionis p̃t eq̃-
lance v̉ificari. ꝓ his ter̃is poſterioris impõnis
hec regula notabitur que cõis d̃. ſ. Quandocũ-
qz in aliqua ꝓpoſitione cathegorica a parte p̃di-
cati ponitur terminus poſterioris impõnis pro
predicato. ſubiectum talis cathegorice reſtrin-
gitur vt materialr̃ ſumatur dummodo non po-
natur cum eo aliqua determinatio rõne cuius
perſonaliter ſumatur tale ſubiectum. exemplũ.
In hac propoſitione homo eſt nomen ſubiectũ
tenetur materialiter ⁊ non ſignificatiue: ſed in
iſta aliquis homo eſt nomẽ ſubiectũ perſonalr̃

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

accipit rōne ſigni aliqs.

¶ Tertia concluſio. Aliquis terminꝰ vniuocus aliq̄ mō oīs ter̄s vniuocꝰ ē ⁊ tū nullꝰ ter̄s vniuocꝰ oīs ter̄s vniuocꝰ aliq̄ mō ē. Iſta ꝯclō ꝓbat. Quocūqꝫ ter̄o vniuoco demōſtrato verū ē ꝙ ipē aliq̄ mō oīs ter̄s vniuocꝰ ē. Nā h ter̄s angelꝰ q̄ ē vniuocꝰ h mō oīs ter̄s vniuocꝰ ē demōſtrato mō ꝑ ꝓnomē h quo ille ter̄s ſingulr̄ ē res a q̄uis alia ſeparata. In illa ꝓpōne illa determinatio iſto mō reſtringit qd ſeqtur vꝫ hoc totū oīs ter̄s vniuocꝰ ſiue hoc aggregatuꝫ ter̄s vniuocꝰ vt ꝓ ſolo ter̄o vniuoco accipiat q̄ ē ter̄s vniuocꝰ allō mō demōſtrato: ⁊ quū nullꝰ ſit nec eē poſſit ter̄s vniuocꝰ tali mō niſi ſit hic ter̄s angelꝰ hētur ꝓpoſitū. Iā ꝓbat vitas huꝰ nullꝰ ter̄s vniuocꝰ oīs ter̄s vniuocꝰ aliquo mō ē ⁊ h ꝑ falſitatē ſue ꝯtradictorie q̄ ē iſta aliqs ter̄s vniuocꝰ oīs ter̄s vniuocꝰ aliquo mō ē. Nā quocūqꝫ dato ter̄o vniuoco hec ē falſa. Iſte ter̄s vniuocꝰ oīs ter̄s vniuocꝰ aliquo mō ē quū ex ea facile ſeqret ꝙ vnꝰ ter̄s vniuocus eēt alꝰ ab ipo.

¶ Termini.

Tranſcendens. Non tranſcendes.

Terminꝰ trāſcēdēs ē ter̄s de oī ente verificabilis i ordine ad copulā pn̄tis tpis ſecluſa āpliatiōe. ⁊ tales ſūt iſti ter̄i aliqd. ens. Vacuum.

¶ Ter̄s nō tranſcendēs ē ter̄s q̄ nō de oī ente v̄ificabilis ē i ordie ad copulā pn̄tis tpis ſecluſa ampliatione. quales ſunt iſti ter̄i deꝰ. angelus. homo.

¶ Terminus

Immediatus. Mediatus.

Terminꝰ imediatꝰ ē ter̄s non cuiꝰ grā ꝓpō i q̄ ponit ꝑ aliā vel alias ꝓpōnes ē ꝓbāda ⁊ iꝓbāda. et tales ſūt michael. gabriel. et hoc pronomen. iſta. quum omnes ſocratis partes oſtendit.

¶ Ter̄s mediatꝰ ē ter̄s grā cuiꝰ ꝓpō in q̄ ponit ꝑ aliā aut alias ꝓpōnes eſt ꝓbāda atqꝫ improbāda. et tales ſunt iſti ter̄i hō. angelus. et ſigna oia exponibilia etiā iſti termini poſſibile. impoſſibile.

¶ Terminus mediatus

Reſolubilis. Exponibilis. Officiabilis.

Terminꝰ reſolubilis ē ter̄s mediatꝰ q̄ i duos pluresue ter̄os ē ꝑtibilis. ⁊ tales ſūt hō. angelus. ⁊ oīs ter̄s ſingularis rē ꝑtibilē ſignificās. Nā ad ꝓbādū hāc enūciationē hō ē currēs ipa ē hoc pacto reſoluenda hoc ē currēs ⁊ hoc ē hō: ergo hō ē currēs ꝑ vtrūqꝫ hoc demōſtrādo vnū et idē ſuppoſitum ter̄i. hō q̄ d̄r reſolubilis grā cuiꝰ facta ꝯn̄ia ſyllogiſmꝰ reſolutoriꝰ noiat. Pari arte hec ꝓpō ſocrates ē currens pt̄ reſolui ſit hoc ē currēs ⁊ hoc ē ſocratis. ergo ſocrates eſt currens.

¶ Ter̄s exponibil ē ter̄s mediatꝰ obſcurā hēns ſignificationē grā cuiꝰ ꝓpō in q̄ ponit ꝑ vnā duas vel plures ꝓpōnes declarat. et tales ſunt iſti ter̄i tantuꝫ preter. inquantum. et ſimiles.

¶ Ter̄s officiabil ē ter̄s mediatꝰ obſcurā hēns ſignificationē grā cuiꝰ ꝓpō in q̄ habet ꝑ alterā enūciacionē declarat et modalis cōpoſita d̄r. necnō officiabilis. ⁊ tales ſunt iſti ſex ter̄i poſſibile. ipoſſibile. neceſſariū. ꝯtingēs. verū. falſum. In hac eni ꝓpōne ſocratē currere ē poſſibile ter̄s poſſibile d̄r officiabilis grā cuiꝰ ꝓpō i q̄ ponit ꝑ iſtā enūciationē declarat talis ꝓpō Socrates currit eſt poſſibilis.

Queritur decimo vtrū tres diuiſiones i textu ſignate cū ſuoꝝ mēbroꝝ diffinitionibꝰ ſit a nobis ſufficienter aſſignate.

Primo notādū ē ter̄os trāſcēdentes q̄ i cōi vſu hēnt ꝑfecto numero eodēqꝫ ſenario iuenīri ⁊ ſūt iſti ens. aliqd. vnū. res. bonū. verū. Sūt adhuc aliq̄ ter̄i quos ſupra trāſcendētes dicunt vt ſūt ꝯdicionata ⁊ ter̄i ſiniti ⁊ nō nulli. et ſi obijcias ꝓbādo hūc ter̄m bonū eē trāſcēdētē quū nō verificet de hoc ter̄o lucifer: hec enī falſa ē lucifer ē bonum. Ad hoc d̄r bonuꝫ duplr̄ accapi. ſ. vt dicit bonitatē entis ⁊ vt dicit bonitatē moralē. Priori mō ꝯcedit hec lucifer ē bonū ⁊ quocūqꝫ dānato oñſo h ē v̄a h ē bonū: ſꝫ i ſecūdo mō ē falſa. Itē obijcies ex doctrina Ariſtotelis i ple

riſqꝫ ꝑtibꝰ ſuoꝝ opum hētur ens analogice dici de ſubſtantia ⁊ aīe. Itaqꝫ ꝑ ſe ⁊ ſimplr̄ h eſt v̄a ſubſtātia ē ens. hec tū falſa albedo ē ens. ſꝫ bene cū reſtrictiōe. ſ. albedo ē ens i alio ꝯcedit v̄a: g̃ aīs nō ē trāſcēdēs ad ſenſum datū. Ad h rn̄deo expoſitores Ariſto. eē ābiguos ſꝫ hoc an ſit de mēte Ariſto. ens dici analogice d̄ ſubſtātia ⁊ aīe. Aliq̄ ꝑtē aſſertiuā defendūt. Alij v̄o oppoſita verā eē affirmāt. ſꝫ q̄d v̄itatis hoc cōtineat videbit in q̄rta ſectione ꝓ nunc dico ens ſimplr̄ tam de ſubſtantia ꝙ de quouis accidente dici.

¶ Secundo notādū ē ꝓ ter̄is mediatis ⁊ īmediatis itelligēdis has duas rl̄as in hac ꝑte verū hēre. ¶ Prior rl̄a. Oīs ter̄s cōis ē mediatꝰ. iſta rl̄a ꝓbat. Nā ois ꝓpō i q̄ ponit ter̄s cōis ē reſolubiles i ſingulares ex ꝑte ter̄i cōis ⁊ mediantibꝰ ſingularibꝰ eiꝰ v̄itas ē cognoſcenda. ¶ Poſterior rl̄a. Oīs ter̄s ſingularis rē ꝑtibilē ſignificās ē mediatꝰ. Hec rl̄a ēt facile ꝓbari pt̄. Nā ſi ſocrates deſinat eē ꝑ vltimū inſtās ſui eē ⁊ poſtea ꝑ ſe ⁊ ſeiuncte maneant mā ⁊ aīa: h ꝓpō copulatiua ꝯcedit v̄a ſocrates d̄ſinit eē ſocrates ⁊ tū ſocrates nō deſinit eē. Etiāꝫ iſta cathegorica i dato caſu ꝯcedit v̄a. Socrates imediate poſt hoc erit nō ſocrates d̄mōſtrādo ꝑ ꝓnomē hoc illud inſtans in quo ipē ſocrates deſinit eē: ⁊ tū ille ꝓpōnes eēnt negāde ſi ter̄s ſocrates eēt imediatꝰ. Scdm̄ doctrinā Pauli veneti iſti oēs ter̄i imediati dn̄r. ego. tu. ille. iſte. hic. ⁊ iſta aduerbia demonſtratiua nunc. tn̄c. hic. illic ēt hoc v̄bū ē pn̄tis tpis. Sꝫ reuera ꝙuis tacta aduerbia demonſtratiua ſint ter̄i imediati ꝑit ⁊ hoc verbū ē: illa tū ꝓnoīa citata nō ſunt ter̄i imediati ſimplr̄: ſꝫ ſūt q̄nqꝫ mediati ⁊ q̄nqꝫ imediati. Itaqꝫ poſtꝙ ſunt dependentes in ſignificādo: ita variant in iſtis appellatiōibꝰ. Si aūt res ꝑtibiles iportent ſiue ſignificēt ꝑ ipa ꝓnoīa tunc ſunt ter̄i mediati: q̄r reſolubiles. Si v̄o res iꝑtibiles ſignificent: tunc imediati ſunt dicēdi. Nā ſ̄m ꝙ h̄mōdi ſignificationē hēnt dicēdi ſūt irreſolubiles. Reſolubiles ꝓpōnes exponibiles ⁊ officiabiles in duabꝰ ꝓximis ſequētibꝰ ſectiōibus videbunt. ¶ His breuit notatis titulo q̄ōnis hāc pono ꝯcluſionē rn̄ſiuā. Tres ter̄i diuiſiōes i textu a nobis aſſignate cū ſuoꝝ mēbroꝝ diffinitiōibꝰ bone ſunt ⁊ debite declarate.

PRimo ⁊ principalr̄ argumētor. Si aliqs eēt ter̄s trāſcēdēs maxie eēt h ter̄s ens: ſꝫ hoc eſt falſuꝫ: g̃ ꝯcluſio rn̄ſiua nulla ē. pꝫ ꝯn̄ia cū ꝑori aīis ꝑte ⁊ poſterior ꝓbat ſic. Ens nō ē v̄ificabile ſecluſa āpliatiōe ⁊ i ordie ad copulā pn̄tis tpis de quolꝫ ente mūdi: g̃ nō ē ter̄s trāſcēdēs. ꝯn̄ia pꝫ. ⁊ aīs ꝓbat hoſtia cōſecrata d̄mōſtrata hec ꝓpō ē falſa hec hoſtia ē ens: igit ꝓpoſitū. ꝯn̄ia ē nota. ⁊ ꝓbat aīs. Nā i hoſtia cōſecrata ſubſtātia panis ē corrupta: ⁊ ſola accidētia manēt ⁊ illa dn̄r hoſtia: ſꝫ notū ē ꝙ ens non d̄r de aggregato accidentiū remanētiuꝫ: quum ipm non ſit ens ſed entia: igit hētur propoſitū.

¶ Cōfirmat idē ꝓbādo. Si ens eſſꝫ eēt ter̄s trāſcēdēs: eēt vniuerſalr̄ ꝑdicabile d̄ quolꝫ genere generaliſſimo cuiuſuis ꝑdicamēti tenēdo id qd ſolet cōit teneri ꝙ. ſ. vniuoce dicat de ſubſtātia ⁊ accidēte: ſꝫ iā ꝓbat illō eē falſuꝫ. Nā hec ꝓpō ē falſa. Ois quātitas ē ens: q̄m demonſtrata quātitate q̄ ē ternariꝰ triū boūꝫ hec ꝓpō ē falſa hec quātitas ē ens vt ſatꝫ ꝯſtat: g̃ ens nō eſt vniuerſalr̄ verificabile de quolꝫ genere generaliſſimo cuiuſuis ꝑdicamēti. qd fuit ꝓbandū.

¶ Ad pimū ꝑncipale rn̄deo ꝯcedēdo ens eē ter̄m trāſcēdētē: ⁊ nego ipm nō eē verificabile ſecluſa āpliatiōe de quolꝫ ente mūdi i ordine ad copulā pn̄tis tpis: ⁊ ad ꝓbationē quā facis de hoſtia cōſecrata dico negādo hāc ꝓpōnē eē falſam hec hoſtia ē ens. imo illa ē v̄a. ⁊ cōcedo i cōſecratiōe ſubſtātiā panis corrūpi ⁊ ſola accidētia remanere. Cōcedo ꝑit ens nō dici de aggregato accidētiū remanētiū: ſꝫ nego tale aggregatū dici hoſtiā. Hec igit ꝓpō. hec hoſtia ē ens facta cōſecratiōe cōcedit vera: vbi ꝑ ipm h id ſolum accidēs qd a realibꝰ quātitas d̄r demōſtrat. Hoſtia itaqꝫ i tali caſu ꝓ ſola manēte q̄ntitate ſupponit. Et ſ̄m nr̄oꝝ noialiū opinioneꝫ dicēdū ē i hac ꝓpōne hec hoſtia ē ens quā verā dicimꝰ ipm ꝓnomē hec albedinē remanētē d̄mōſtrare: eo ꝙ int ꝯ accidētia remanētia ē notabile. ¶ Pro declaratiōe huiꝰ ē aduertēdū ꝙ quum ꝑmū hoſtia ē cōſecrata verū ē dicere ꝙ ſubā panis vꝫ mā ⁊ forma ſunt corrupte ⁊ ſola manēt accidētia q̄ ꝑꝰ illi ſube panis iherebāt. Accidētia ſūt ſ̄m reales q̄ntitas. albedo. ſapor. figura. ⁊ alia h̄mōi. Itaqꝫ illa accidētia manēt collecta ſic ꝑꝰ: ſꝫ nō iherēt alicui ſubiecto ſubali ⁊ ſub talibꝰ accidētibꝰ glioſum xp̄i corpꝰ hēt: ⁊ int accidētia illa remanētia ſola q̄ntitas ē accidēs ꝑncipale cui alia accidētia iherēt tanꝙ ſubo q̄. Ipa tū q̄ntitas nulli ſubo inheret. Et ſ̄ꝫ iſtā opinionē dicendū ē ꝙ ens verificat de hoc ter̄o hoſtia. Hec enī ē vera. hec hoſtia ē ens ꝑ hec demōſtrādo illam quantitatē cui alia accidētia inherēt. Si v̄o noialiū opinio ſupponet dicēdū ē ꝙ ens verificat de albedine remanēte. Ita ꝙ hec pro

poſitio eſt vera. hec hoſtia eſt ens: ꝓ hoſtia albedinē demonſtrando q̄ poſt conſecrationē manſit. Nō ponunt enī nominales aliqđ accidēs eē q̄ntitatē: ſ; dicūt ꝙ ipſamet res q̄nta eſt ſua quātitas. ⁊ ſic pꝫ ſm̄ vtramq; viā ad argumētū ſolūo.

¶ Contra hanc ſolutionem argumētor. Non eſt maior rō in via noīaliū ꝙ hoſtia ꝓ ſola albedine ſupponat poſt ꝯſecrationē quā pro dulcedine vel ſapore aut ꝓ alio derelicto accidēte: ergo ſi ꝓ nullo alio nec etiā ꝓ albedine ſupponit. Itē ſi aliq̄ hoſtia ꝓ medietate alba ⁊ pro altera medietate flaua vel alteriꝰ coloris eēt colorata: tunc ſaltē hēret ꝙ poſt cōſecrationē ens non diceret̄ de illa hoſtia cōſecrata: vt ſatis pꝫ.

¶ Ad replicā motam rn̄deo ꝙ vbi hoſtia eſt totalr̄ alba facta cōſecratiōe iſte ter̄s hoſtia pro ſola albedine ſupponit: ⁊ hoc iō eſt qꝛ inter oīa accidentia q̄ remanent notabiliſſimū eſt albedo. ¶ Ad aliud etiā rn̄deo ꝙ ſi detur alterā hoſtie medietatē eē albā: altera exiſtēte alio colore colorata: tūc iſte ter̄s hoſtia nō ſupponet ꝓ aliquo illoꝝ colorū ⁊ tūc dicēdū ē ꝙ hoſtia illa non eſt ens. Et aduerte ꝙ nō capimꝰ impn̄tiarū hoſtiā vt cōprehēdamꝰ chriſti glorioſum corpus ⁊ aīaꝫ: ſ; ſolū intelligimꝰ hoſtiā ꝓ illo qđ ſe offert ſenſui viſus in eleuatione corporis chriſti ⁊ qđ proprie videmꝰ. Itaq; ꝓpe accidentia videmꝰ puta albedinē: ſ; in fide ītelligimꝰ ſub eiſdē accidentibꝰ glorioſiſſimum chriſti corpus adeſſe. Hac tn̄ ſolūone non obſtante pt̄ dici ad argumentū ꝙ ille ter̄s hoſtia cōſecrata ē ter̄s collectiuus ꝓ aggregato oīuꝫ entiū remanentiuꝫ peracta cōſecratione ſupponens ⁊ ꝓ nullo ſeorſum accepto poſtꝙ nō apparet notabilis rō q̄re potiꝰ ꝓ vno ſupponeret ꝙ̄ ꝓ alio. Et ex hoc ſeq̄tur ꝙ trāſcendens ens nō dr̄ de tali hoſtia: ⁊ hoc qꝛ ipa nō eſt aliq̄ res: ſ; bene res in plurali. Et ſic pꝫ vtrouis mō ad argumentū ſolutio.

¶ Ad ꝯfirmationē rn̄deo ꝯcedendo hūc ter̄m ens vniuerſalr̄ de quolꝫ genere generaliſſimo eē predicabile. Et ad improbationē quaꝫ facis nego ꝙ nō oīs q̄ntitas ſit ens. Et quiꝫ illud ſic ꝓbas tribꝰ hoībꝰ demōſtratis hec ꝓpō ē falſa h̄ q̄ntitas ē ens: rn̄deo ꝙ illa ē ꝯcedēda: nō tn̄ vt ens teneat̄ trāſcendent̄: ſ; ſolum vt participialr̄ ſumat̄. ¶ Unde eſt aduertēdū ꝙ ens qn̄ ſumit̄ trāſcēdent̄ idē ſignificat qđ aliqđ ⁊ vnū ſ; qn̄ ſumit̄ participialr̄ hēt ſignificationē depēdentē ſicut dictū eſt de albus. ⁊ in illo ſenſu ens ⁊ exiſtēs ꝯuertunt̄. Itaq; idē ē dicere hec q̄ntitas eſt ens ⁊ hec q̄ntitas eſt exiſtens ſ; illa ē vera hec q̄ntitas eſt exiſtens. Nā huic vere ꝓpōni equalet vꝫ hec q̄ntitas ē hec q̄ntitas exiſtēs: q̄ vā eſt. Ubi aūt trāſcendent̄ ſumeret̄ ens: ī hac ꝓpōne hec q̄ntitas eſt ens illa ꝓpō eſſet falſa ⁊ tunc reſtat rn̄dere ad ꝯfirmationē. Dico igit̄ ꝙ nec Ariſto. Nec aliq̄s aliꝰ dialecticus voluit hēre ꝙ ens in ſenſu trāſcendentali vniuerſalr̄ de quolꝫ genere generaliſſimo alicuiꝰ p̄dicamenti diceret̄. Ex iſtis infero p̄mo hāc ꝓpōnē eē equocā hec q̄ntitas eſt ens ꝑ hec demonſtrata triuꝫ hoīuꝫ q̄ntitate vꝫ ternario. Hēt enī duos ſenſus ⁊ in altero ē vera ⁊ in altero falſa. Secūdo infero ꝙ ens ⁊ aliq̄d ſunt ter̄i tranſcendētes et nō ſunt ter̄i ſynonimi nec cōuertibiles. Hoc pꝫ ens ē ter̄s equocus ⁊ aliq̄d ē ter̄s vniuocꝰ: g̃ nō ſunt ter̄i ſynonimi. ſ; ꝙ nō ſint ter̄i ꝯuertibiles: patet. Nā de numero triū hominū dr̄ ens d̄ quo nō dr̄ aliq̄d vt viſū ē: igit̄ nō ſūt ter̄i ꝯuertibiles.

¶ Secundo et principaliter argumētor. Si aliq̄s eēt ter̄s imediatꝰ maxīe eēt hec verbalis copula ē in hac ꝓpōne de eſt ſecundo adiacēte ſocrates ē: ſ; ꝯn̄s ē falſum: igit̄. ⁊ ꝙ ſeq̄tur pꝫ ex prius dictis. Quod aūt id ſit falſum probat̄. Illa copula eſt reſolubilis in copulam ſincathegorematicam ⁊ terminum tranſcendentē ens: igitur ipa eſt terminus mediatus: ⁊ per ꝯn̄s nō eſt imediatus ter̄s appellanda

¶ Confirmatur. ſit caſus ꝙ hec lr̄a. a. ſingulariter ſignificet eēntiā diuinā. Tūc argumētor. a. ē ter̄s imediatꝰ poſtꝙ vnicā eādēq; īpartibilē rē ſignificat: ⁊ tn̄ ipm̄. a. ē etiā ter̄s mediatꝰ cū ſit reſolubilis ī hos ter̄os pater. filiꝰ. ſpūs. ſanctꝰ: igit̄ mēbra date diuiſionis coincidūt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s data diuiſio ē inſufficiens.

¶ Ad ſecundum principale reſpondeo ꝙ ſi hec ꝓpō ſit in voce aut in ſcripto ſocrates eſt ipaꝫ eē reſolubilē in hanc ſocrates eſt ens ⁊ per ꝯn̄s illud verbum eſt reſoluitur in non terminū. Si autē hec ꝓpō ſocrates eſt ſit in mente vltiata tunc dico nō eſſe reſolubilē formalr̄ ſed bene virtualiter hoc eſt ſm̄ aliquam ei equiualenteꝫ in voce ⁊ ſcripto. Eodem modo dicenduꝫ eſt d̄ omni verbo adiectiuo ipm̄ eſſe reſolubilē in verbū ſubſtātiuū ⁊ eius participium.

¶ Ad confirmationē rn̄deo caſum poſitū non eſſe admittendū. Nā poſtꝙ eſſentia diuina ē tres res ⁊ q̄lꝫ eaꝝ: dico nō poſſe ꝑ aliqueꝫ terꝫ ſingularē ſignificari ſic diſcrete q̄n talr̄ ter̄s ſingularis ſignificet aliq̄ realr̄ diſtincta ⁊ coīū quodlꝫ. mō d̄ rōne ter̄i ſingularis preſertiꝫ ſi ſit ſingularis numeri eſt ſic ſignificet aliq̄d ꝙ non ſignificet aliq̄ realr̄ diſtincta ⁊ q̄dlꝫ eoꝝ. Nec valet ſi obijcias d̄ hoc ter̄o ſocrates q̄ ſocratē videtur ſignificare ⁊ q̄lꝫ ſocratis partē ⁊ tn̄ datꝰ ter̄s eſt ſingularis ⁊ numeri ſingularis. Nā etſi aliq̄ affirmauerit hunc ter̄m ſocrates q̄lꝫ ſocratis partē ſignificare: nos tn̄ oppoſitū credimus eē veꝝ. ⁊ dicimꝰ hunc ter̄m ſocrates ſic ſignificare ſocratē ꝙ nullā ſocratis partē ſignificat aliud ē de hoc ter̄o. a. ī caſu poſito. Nā ſignificat aliq̄ realr̄ diſtincta puta tres perſonas diuinas ⁊ q̄lꝫ eaꝝ: ⁊ ſic pꝫ ad ꝯfirmatiōeꝫ ſolūo.

¶ Tertio et p̄ncipaliter argumētor. Si verū eēt qđ dictū eſt puta hos ter̄os hō ſocrates eē mediatos ⁊ reſolubiles ſequeret̄ ipos eē reſolubiles in ſemꝑ reſolubilia ⁊ ſic non eēt ſtatꝰ: ſ; hoc vr̄ incōueniēs: igit̄. ſ; ꝙ illud ſequat̄ ꝓbat̄. Imp̄mis h̄ ter̄s ſocrates reſoluit̄ ī hoc ꝓnomē. hoc. qđ ipm̄ ſocratē demōſtrat ⁊ datū ꝓnomen reſoluit̄ in iſtud ꝓnomen. iſta. qđ duas ſocratis medietates oñdit. Deinde iſtud ꝓnomē iſta reſoluit̄ in iſtud aliud ꝓnomē iſta ꝑ qđ demōſtrātur tres ſocratis tertie ⁊ hoc pacto ſine ſtatu ⁊ cōformiter de hoc ter̄o hō dicat̄: igit̄ propoſitū.

¶ Confirmatur. ſi ea oīa eēnt vera q̄ de ter̄is reſolubilibus: exponibilibꝰ ⁊ officialibꝰ dicta ſunt ſeq̄ret̄ eandē ꝓpōnē eē reſolubilē exponibilē ⁊ officiabilē ſ; ꝯn̄s vr̄ falſum igit̄. Et ꝙ ſeq̄t̄ ꝓbat̄ hec ꝓpō ſocratē incipere eē eſt poſſibile ē hmōi nā rōne huiꝰ ter̄i ſocratē eſt reſolubilis ⁊ rōne ſecundi ter̄i eſt exponibilis ⁊ rōne vltimi eſt officiabilis igit̄.

¶ Ad tertiū principale rn̄deo cōcedēdo datos ter̄os hō ſocrates eē mediatos ⁊ reſolubiles. ⁊ ēt ꝯcedo ipos eſſe reſolubiles ſm̄ aliquam ꝓgreſſionē ī ſemꝑ reſolubilia ſm̄ quā ꝓgreſſionē non eſt inuenire ſtatū. Nec hoc ē inconueniens ſatis eſt in eis inueniat̄ aliq̄s reſoluēdi modus ſꝫ quē ſtatus ⁊ finis inueniat̄ ⁊ ſi petas dari dico erit ꝓ hoc ter̄o ſocrates aſſignare iſtud ꝓnomē iſta per qđ oēs ſocratis partes demonſtrant̄. Bene verū eſt hunc ter̄m hō ſm̄ ſignificationē q̄ infinitos hoīes rep̄ntat eē reſolubileꝫ in ſemꝑ reſolubilia. Nā in numero infinito incipiēdo ab vna eiꝰ monade nō cōtingit ſupputando ad vltimā vſq; deuenire. ſatis enī ē datꝰ ter̄s hō ſit reſolubilis in aliquos ter̄os quoꝝ q̄lꝫ in ſua reſolutione ter̄m hēat atq; ſtatū

¶ Contra datam ſolutionē argumētor. Si vltīa reſolutio huiꝰ ter̄i ſocrates eēt hoc pronomē iſta per qđ cuncte ſocratis partes oñdūtur ſeq̄ret̄ per talē vltimā reſolutionē nihil nos poſſe cognoſcere ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō debet a nobis eſſe cognitū talē eē vltimā reſolutionē. Iam ꝓbat̄ ſeq̄la. Impoſſibile ē vbi ꝑ hoc ꝓnomē iſta oēs ſocratis partes demonſtrent̄ nos intelligere ꝑ datū ꝓnomē ipam partē demonſtratā. Nā hoc ꝓnomen iſta v̄tualr̄ ē copulatū infinitoꝝ ter̄oꝝ ſingulariū: ſ; notū eſt eſſe impoſſibile aliqđ tale copulatū ī mēte inueniri vltīatū quū mēs oīs finite ſit virtutis ⁊ capacitatis ⁊ q̄lꝫ pars talis copulati ſit aliquante mutabilitatis ⁊ tante q̄nte quelꝫ alia: igit̄.

¶ Ad iſtam replicā rn̄deo cōcedendo primū illatū p̄t ⁊ ſecūdum vt bene ꝓbat rō facta. Nā ipoſſibile ē oēs ſocratꝫ ptes ꝑ h̄ ꝓnomē iſta demonſtrent̄. Nec te moueat oīuꝫ cōit̄ loquentiū authoritas in oppoſitū niſi maiori rōne inueniat̄ fulcita: quā ſit hec a nobis tacta. Ut tamē motę difficultatis vberior fructus hēat̄ eſt aduertendū: ſicut pluribꝰ intentꝰ in ſingulis minor hēat̄ ſenſus ꝙ̄ in vnoquoq; eoꝝ faceret ꝑ ſe obiecto: ita nr̄ intellectꝰ q̄ pluribꝰ īplicat̄ ītelligendis eo minꝰ ea apprehēdit. Itaq; ſi vna vnitas intellectui ſit obiecta: eā clare apprehendit: ⁊ ſi due obijciant̄ minus clare: ꝙ ſi tres adhuc minus ⁊ ꝯn̄r. h̄ aūt experti ſunt multi p̄ſertim calculatores arithmetici. Sꝫ notabis nullū ꝓnomē demonſtratiuū imo ſimplr̄ nullum ꝓnomen ī mēte vltīata inueniri: huiꝰ rō hētur diffuſe ſignata in duodecima huiꝰ ſectiōis q̄ōne. dubio tertio. ¶ Et ſi ꝯ̄ dicta obijciat aliq̄s. Seq̄retur nullius numeri infiniti aliquā hēre noticiā vltimatā. ¶ Ad hoc rn̄deo negando illatū: pt̄ enī vna noticia cōfuſe hēri q̄ oēs ſocratis partes repreſentet ⁊ illa dicet̄ cōis: ſ; nō pt̄ hēri diſcreta q̄ ſingulas ſocratis partes ſignificet. Sꝫ ſi iā peteret aliq̄s an q̄lꝫ hūanꝰ intellectꝰ ſic ē limitatꝰ ꝙ ad certū numerū diſcrete apprehenſum limitetur: ſic ꝙ nec maiorē aut minorē ītelligere valeat. De hoc ⁊ de multis alijs in q̄rta ſectiōe videbitur.

¶ Ad confirmationeꝫ vno verbo rn̄deo concedēdo illatū ⁊ nego illud eē incōueniēs. eēt enim incōueniēs oēs ille appellatiōes accōmodarent̄ ꝓpōni rōne vniꝰ tm̄ ter̄i. Et aduertēdū eſt ꝙ ꝗuis ter̄i incōplexi dicant̄ reſolubilis exponibilis ⁊ officialis huc non ē ꝑ ſe: ſ; ꝓ quāto in ꝓpōnibꝰ inueniunt̄ collocari ipe tn̄ ꝓpō

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

nes ꝓpꝰ dñr reſolubiles exponibiles ⁊ officiabiles ꝙ a terīs ī eis poſitis hoc hēant ꝙ tales dicantur.

¶ Dubitat̄ primo an aliq̄s terīs inueniatur ſuperior ad terīm tranſcendentē ⁊ vr̄ ꝙ ſic. Nā iſtud cōdicionatum ſocrates ſi eſt ſocrates Ctenendo condicionata eſſe teros ꝫeſt terīs ſuperior ad hunc terīm tranſcēdētē ens ⁊ ad alia quinq̄ꝫ prius ſignata quum de quocūq̄ꝫ iſte terminꝰ ens eſt verificabilis ⁊ datū cōdicionatum eſt ēt verificabile ⁊ adhuc de re oī impoſſibili verificat̄ cōditionatū de q̄ tn̄ nullū trāſcendens ſignatū ē verificabile. Preterea hic terīs poſſibile ē verificabilis ī ordīe ad copulā pn̄tis tp̄is de antixp̄o de quo tn̄ nullū ſex poſitoꝝ tranſcēdentium eſt verificabile in ordine ad copulā pn̄tis tp̄is deducta ampliatione: igit̄.

¶ Ad hanc dubitationeꝫ rn̄deo admiſſa condicionatorum ſuppoſitione puta ꝙ ſint termini hoc condicionatum ſocrates ſi eſt ſocrates eē terīm ſuperiorē ad iſtū terīm tranſcendentē ens et ad alia quinq̄ꝫ trāſcēdētia ⁊ ꝓptea talia cōdicionata ſupra trāſcendētia noiant̄. nec hoc arguit hos teros ens aliq̄d ⁊c. non eē tranſcendentes. Nam de rōne terī tranſcēdētis nō ē dicat̄ de quolꝫ poſſibili ⁊ impoſſibili ſꝫ ſolū de oī re in ordine ad copulā pn̄tis tp̄is ſecluſa ampliatiōe. ⁊ ꝑ hoc pꝫ q̄d ſit dicēdū ꝺ iſto tero poſſibile ⁊ de iſto tero imaginabile ⁊ pleriſq̄ꝫ alijs q̄ ſupra tranſcendentes dn̄r.

¶ Dubitatur ſecundo poſtq̄ꝫ iſti terī ſūt mediati chimera. hyrcoceruus. ipoſſibile. quo pacto ſunt reſoluēndi in teros inferiores: vr̄ enī datos teros non pati vltimā reſolutionem ⁊ ſic aut non eēnt reſolubiles aut reſoluerent̄ ī ſemper reſolubilia.

Ad hāc dubitationē rn̄deo datos teros eē reſolubiles in hos teros ſingulares iſta chimera iſte hyrcoceruus. hoc impoſſibile. ⁊ generaliter oīs terīs cognotatiuus rem impoſſibilē ſignificās vltio reſoluendus ē in teros ſingulares ēt res impoſſibilē ſignificātes. Nec ſine ſtatu ꝓgrediendū ē ī taliū teroꝝ reſolutione. Terī ſūt cognotatiui res ꝑtibiles ⁊ poſſibiles ſignificantes q̄les ſunt albū nigrū ſedēs reſoluunt̄ vltimo in hoc ꝓnomē iſta qd̄ oēs ꝑtes rei ꝓ q̄ talis terīs natus ē ſupponere demonſtrat proportionabil̄r ad hoc qd̄ diximꝰ ꝺ hoc tero ſocrates in tertio ⁊ principali argumento.

¶ Dubitat̄ tertio an terī reſolubiles exponibiles. ⁊ officiabiles ſub finito numero cōprehendantur.

¶ Ad hoc rn̄deo per tres ſequentes propoſitiōes. ¶ Prima ꝓpō. Terī reſolubiles potentia infiniti hēnt̄. Nā poſtq̄ꝫ q̄lꝫ terīs ſingularis rē partibilē ſignificās eſt terīs reſolubilis vt ſ̄pus dictū ēt tales ſinglares terī ab arte ſunt reijciendi vt plato iubet ꝓpt̄ eoꝝ nō terīm hēt̄ ꝙ in numero infinito habeant̄. ¶ Secūda ꝓpō exponibiles dictiones ſub finita habent̄ numeroſitate nobis tn̄ īcerta. ſꝫ de his ī tertia ſectione diſputabit̄. ¶ Tertia ꝓpō terī officiabiles ī cōī dialecticoꝝ vſu vndecī inueniunt̄. ſ. poſſibile. impoſſibile. cōtingēs. neceſſariū. veꝝ. falſum. dubiū. ſcitū. neſcitū. ignoratū. opinatū. ſunt tn̄ plures ſed non multo.

¶ Prima concluſio. Aliquis terīs ē terīs tranſcēdens q̄ de nō ente v̄ificat̄: q̄uis oīs terīs tranſcendens de quolꝫ ente ſit v̄ificabilis ſemper intelligēdo ſecluſa ampliatiōe ⁊ rebꝰ vt nūc ſe habentibꝰ nulla de nouo adinueniente impoſitione. Hec ꝯcluſio facilis ē: ⁊ corolariū vniꝰ argumenti qd̄ tactū ē in precedētibꝰ ꝺ hoc tero ens: qd̄ p̄t teneri ꝑcipial̄r ⁊ trāſcendent̄.

¶ Secunda concluſio. Quamuis diffinitiōes terī īmediati ⁊ mediati ꝑ oppoſita ſīn date eodem genere diffinitoꝝ in omnibꝰ affirmato: nō tn̄ repugnat dat̄ diffinitionibꝰ eūdē terīꝫ copulatiue īmediatū ⁊ mediatū eē. Hoc pꝫ de predicato huiꝰ ꝓpōnis ſocrates currit: ⁊ generaliter ꝺ vnoquoq̄ꝫ verbo adiectiuo. Nā predicatū date ꝓpōnis ē īmediatꝰ terīs in q̄ntū ſyncathegorematicā obtinet ſignificationē: hoc ē put ⁊ copula verbalis extrēoꝝ vnitiua: ⁊ ē terīs mediatꝰ ſ̄m ꝙ oīa currentia rep̄ntat ꝓ q̄bꝰ natus ē ſupponere. Et ſi obijcias: bene ſequit̄. currit ē terīs imediatꝰ: ergo ē terīs nō cuꝰ gr̄a ꝓpō in q̄ ponit̄ ꝑ aliā vel alias ꝓpōnes ē ꝓbanda ⁊ improbanda. ⁊ ex altera ꝑte: bene ſeq̄tur: currit ē terīs mediatꝰ: ergo ē terīs cuꝰ gr̄a ꝓpō in qua ponit̄ ꝑ aliā vel alias ꝓpōnes ē ꝓbanda: ſꝫ hec duo vident̄ repugnare: igit̄. Ad hoc rn̄deo cōcedendo factas dua ꝯn̄ias: ⁊ cōcedo earū ān̄cedentia ⁊ ꝯn̄ia ⁊ nego illa duo repugnare. Nā quū ꝯcedo currit eē terīm nō cuꝰ gr̄a ꝓpō ⁊c. intelligo currit ſ̄ꝫ aliquā ſignificationē eē terīꝫ nō cuꝰ gr̄a ⁊c. ⁊ hoc ē verū: q2 ſ̄m illā ſignificationē: q̄ ſyncathegorematice vnitiue ſignificat.

¶ Tertia cōcluſio q̄ꝫuis idē terīs ē reſolubilis exponibilis ⁊ officiabilis: nō tn̄ ꝓpterea ſe

quit̄ data mēbra coīcidere ꝯ̄ſerti formal̄r: Iſta cōcluſio facilis ē ⁊ fere nulla eget ꝓbatione.

¶ Termini.

Pertinentes. Impertinentes

TErmini pertinētes ſunt duo terī non nati de ſe inuicē verificari ⁊ vere negari ampliatione ſecluſa ⁊ ipſis terīs ſupponentibus mediante copula pn̄tis tp̄is vt ſunt hō. aīal. ⁊ riſibile rōnale.

¶ Termini impertinentes ſunt duo terī nati de ſe inuicem verificari ⁊ vere negari ampliatione ſecluſa ⁊ ipſis terīs ſupponentibꝰ mediante copula pn̄tis tp̄is. vt ſūt albū dulce. ⁊ grāmaticū dialecticū.

¶ Termini pertinentes.

Repugnantia. Illatione.

TErmini pertinētes repugnātia ſunt duo terī pertinentes non nati ꝺ ſe inuicē verificari nāl̄r ſecluſa extriſeca tp̄is ampliatione. ⁊ tales terī alio noīe diſparati nominant̄. cuiuſmodi ſunt. hō leo. ⁊ albū nigrū.

¶ Termini pertinentes illatiōe ſunt duo terī pertinentes quoꝝ vnius affirmatio alteriꝰ affirmationē infert: ⁊ vniꝰ negatio ab alteriꝰ negatiōe infert̄ ⁊ tales ſunt hō aīal. ⁊ riſibile rōnale.

¶ Termini pertinentes illatiōe.

Conuertibiles non conuertibiles.

t Ermini cōuertibiles ſunt duo terī pertinentes illatione q̄ ita ſeſe habent ꝙ de quocūq̄ꝫ vnꝰ eoꝝ poteſt verificari: ⁊ alt̄ ſimili mō p̄t. ⁊ quidq̄d p̄t de vno vere negari ⁊ de altero ēt p̄t. exemplū hō riſibile ⁊ flebile rōnale.

¶ Termini nō cōuertibiles ſunt duo termini ſecūdū ſub ⁊ ſupra ſe hēntes ita vt ꝺ quocūq̄ꝫ eorū vnꝰ verificet̄. ⁊ alter ēt verificat̄. ſꝫ nō ediuerſo. ⁊ de quocūq̄ꝫ eorū vnus vere negat̄ ⁊ alter non tn̄ econtrario. exemplum homo animal. ⁊ coloratū album.

¶ Termini conuertibiles.

Similes. Diſſimiles.

TErmini ſimiles ſunt duo terī conuertibiles. idē. ⁊ eodē mō eque ſignificantes. vt ſunt hō hō. ⁊ Marcꝰ tulliꝰ: ⁊ alio nomine dati terī ſynonimi appellant̄.

¶ Termini diſſimiles ſūt duo terī cōuertibiles nō idē ⁊ eodē mō eq̄ ſignificātes. vt ſunt. hō riſibile. ⁊ flebile rōnale. ꝑ hoc qd̄ dī: eodē mō eſt intelligēdū cōplexe. incōplexe. abſolute cognotatiue.

¶ Termini ſimiles.

Eēntial̄r tm̄. Accidētal̄r tm̄. Vtroq̄ꝫ mō

t Ermini ſimiles eēntial̄r tm̄ ſūt duo terī ſimiles idē ⁊ eodē dialectico mō eq̄ ſignificantes: ⁊ iſto mō ſimiles dn̄r ſinglare ⁊ plurale: vt hō hoies: ēt rectꝰ ⁊ obliquus vt hō hois ꝑ modū dialecticū itelligit̄ is modꝰ: q̄ ſoli dialectico acōmodat̄. q̄lis ē ſignificare cōplexe. abſolute. cognotatiue. ⁊ ſimiles. q̄ veritatē ⁊ falſitatē variant ꝓpōnis.

¶ Termini ſimiles accidental̄r tantū ſūt duo terī ſola voce aut ſcriptura vel cōceptu inultimato ſimiles: ⁊ tales ſūt iſti terī liber liber. vt prior librū ⁊ poſterior liberū rep̄ntat. ⁊ huiuſmodi terī nō dn̄r ſimpliciter ſimiles: ſꝫ ſolū ſecundū additum: iō dictū mēbrū analogice eſt inſertū.

¶ Termini ſimiles eēntial̄r ⁊ accidentaliter ſimul ſunt duo terī ſimiles idē ⁊ eodē grāmatico ⁊ dialectico mō ſignificantes. vt homo homo. ſocrates ſocrates. ꝑ modum grammaticum intelligendus eſt ille modus ꝺ quo grammaticus determinat ſicut ē ſignificare recte. oblique. plural̄r. ſingulariter. ⁊ ꝺ reliquis hoc modo ſecūdum ꝙ veritatem ⁊ falſitatem propoſitionis poſſunt variare.

Queritur vndecimo vtrum q̄n q3 textuales diuiſiones poſite cum ſuorum membroꝝ diffinitionibus ſint a nobis bene aſſignate.

¶ Primo notandum eſt in oīb⁹ datis diuiſionibus diuiſuꝫ eſſe acceptū in numero plurali: qḋ tn̄ non eſt in precedentib⁹ obſeruatum. Eſt itaq3 ea de cauſa id factū: q2 in p̄ntib⁹ diuiſionib⁹ mēbra ip̄a diuidentia relatiue dicitur: non q̄dē vt vnum mēbrū ad alteꝝ mēbrū dicaꝝ: ſ3 q̄m̄ qḋl3 mēbrū intercipit relatiua. ꝛ quī i oī relatione duo extrēa cōperiant̄: alterū qḋ fert̄: ꝛ alteꝝ in quo deſit relatio: ideo ab hac paritate cū genere diffiniti vniuſcui⁹q3 diffinitiōis accept⁹ ē hic ter̄s duo. Prima dataꝝ diuiſionum ꝛ particule poſite in diffinitionib⁹ ſuoꝝ mēbrorū diuidentiū ſatis parent ex ip̄o textu. S3 pro intellectu ſecunde diuiſionis ſolū eſt declarāda hec p̄ticula extrinſeca tēporis ampliatione que poſita ē in diffinitione p̄oris mēbri diuidentis. Pro q̄ ē aduertendū ampliationē eē duplicem ſ. extrinſecā ꝛ intrinſecā. Ampliatio extrinſeca ē ampliatio a copula verbali vel mō ꝓueniens: vt p3 in his duabus enūciationib⁹ hō erit. aīal hō poſſibilr̄ eſt aīal. Ampliatio intrinſeca ē ampliatio ab extremo vel a parte principaliori extremi ꝓpōnis ꝓueniens: vt in iſtis enūciationibus p3 hō eſt p̄terit⁹. hō eſt dilectus a deo.

¶ Secundo notandum eſt pro declaratione quinte ꝛ vltime diuiſionis ꝛ ſuoꝝ mēbrorū diuidentiū: ꝙ nō ꝑ tanto aliq̄ ter̄i dr̄ ſimiles eſſentialr̄ q2 cōueniunt in naturali ſignificatione aut in formali. q̄m̄ dato oppoſito iſti ter̄i cognotatiui albū. nigrū. dicerent̄ ſimiles ſiue ſynonimi qḋ falſum ē. Dicunt̄ igit̄ eēntialr̄ ſimiles ꝑ q̄nto ſi in mēte ſumant̄ vltimata ꝛ vbi ſint ter̄i ſignificatiui ꝯſunt eiuſdē eēntialis ꝑfectionis ſiue ſpeciei: ꝛ ſic eſt fatēdū de his vocib⁹ hō hoīs: q̄ eide cōceptui vltiato ſubordinant̄. Nā in mēte nō ē inuenire ter̄os obliquos ſic̄ nec declinationē aut gen⁹. Ter̄i aūt ſimiles accidētaliter tm̄ in ſolis vocib⁹ ſcriptura ꝛ mente inultimata inueniunt̄. Uoco accidentalem ſimilitudinē eā q̄ inter rectū ꝛ rectū hētur ꝛ inter numerum ꝛ numerum parit̄ inter genus ꝛ genus ꝛ ꝯſr̄.

¶ His breuit̄ notatis titulo q̄ōnis talē pono ꝯcluſionē r̄nſiuā q̄nq3 diuiſiōes pretacte in textu ꝛ ſuoꝝ mēbroꝝ diffinitiones ſunt bene ꝛ ſufficienter a nobis in ip̄o textu aſſignate.

Primo ꝛ principalr̄ argumentoꝛ. Oēs ter̄i ſunt pertinētes: ergo nulli termini ſunt impertinētes. p3 ꝯn̄ia. quoniam dato oppoſito ꝯn̄s cū aūte hērent̄ mēbra p̄me diuiſionis coincidere. ꝛ per ꝯn̄s ip̄a diuiſio eſſet nulla. Iā ꝓbatur aūs. Bene ſeq̄tur. tota ter̄oꝝ multitudo eſt ter̄i pertinentes: ergo oīs ter̄i ſunt ꝑtinētes. p3 ꝯn̄ia a ꝓpōne de ſigno oēs collectiue ad eius ſenſum ſiue ad ei⁹ explicantē ꝓpōnē: ꝛ ꝙ aūs ſit veꝝ relinquo notum: poſtq̄ꝫ demonſtrata tota ter̄oꝝ multitudine ꝑ ip̄a verificat̄ diffinitio ter̄oꝝ pertinentiū.

¶ Confirmatur. Iſti tres ter̄i. hō. albuꝫ. leo. ſunt ter̄i impertinentes: ꝛ tn̄ eis cōpetit diffinitio ter̄oꝝ pertinentiū: igit̄ p̄ma diuiſio ē nulla. relinquo notā ꝯn̄iā cū poſteriori aūtis parte: ꝛ prior pars ꝓbat̄. Bene ſequit̄ iſti duo ter̄i hō albū ſunt ter̄i impertinentes: ꝛ ēt iſti ter̄i albuꝫ leo ſunt ter̄i impertinentes: ꝛ ip̄i ter̄i ſic accepti ſunt iſti tres ter̄i hō albuꝫ leo: ergo dati ter̄i hō albū leo ſunt ter̄i impertinētes. qḋ fuit ꝓbādū.

¶ Ad primum principale r̄ndeo negādo hanc ꝓpōnē oēs ter̄i ſunt pertinentes q̄litercūq3 ſignū oēs ſumat̄. Etiā nego hāc ꝓpōnē oēs ter̄i ſunt impertinētes: ꝛ rō hui⁹ ē multiplex: ſ3 hec ſufficit ꝑ hac p̄te q2 de rōne ter̄oꝝ pertinentiū ꝛ ēt ter̄oꝝ impertinentiū ē ſint duo ter̄i. ꝛ iō in oīb⁹ diffinitionib⁹ q̄nq3 dataꝝ diuiſionū genus diſiuncti puta ter̄i reſtringebat̄ ab hac numerali dictione duo. Nollo tn̄ negare quin abiecta particula illa duo. poſſent recte diffinitiones dari ſ3 q2 annexū eſt diffinitionib⁹ aſſignādis breuitas: iō ad ꝓlixitatē euitandā aliarum multaꝝ p̄ticulaꝝ ponēdaꝝ poſita ē hec p̄ticula duo. Et ſi ſupponas de plurib⁹ q̄ꝫ de duob⁹ mēbra dataꝝ diuiſionum verificari: r̄ndeo adhuc hanc ꝓpōnē eē falſam. oēs ter̄i ſunt pertinētes: ꝛ hoc tento ſigno oēs diſtributiue ꝙ ſi collectiue ſumatur hec ꝓpō eſt concedēda omnes termini ſunt pertinentes cum his tamen ſtat omnes terminos eſſe pertinētes aut impertinētes qualitercumq3 ſumatur ſignum omnes ſ3 quidquid ſit de hac ſecunda ſolutione prioreꝫ i hac parte exiſtimo veriorem. Ex his que dicta ſunt habetur quibuſuis tribus quattuor aut pluribus terminis acceptis ipſos nec pertinentes eſſe nec impertinentes. ꝛ hoc corolarium intelligatur ſecundum ꝓriorem reſpondendi modum.

¶ Ad confirmationem r̄ndeo negando hos ter̄os hō albū leo. eē ter̄os impertinentes. Etiā nego ip̄is cōpetere diffinitionē ter̄oꝝ pertinentiū. Nā vt in argumento principali dictū eſt ꝯ diffinita dataꝝ diffinitionū reſtringuntur per hunc ter̄m duo. Itaq3 ad aliquos ter̄os eē pertinentes aut impertinētes oportet ſint duo ꝛ non plures: quo fit factā ꝯn̄iaꝫ nō valere q̄ volum⁹ ꝓbare datos ter̄os eē impertinentes: arguit̄ eni in illa ꝯn̄ia codē mō ac in iſta. iſti duo hoīes ſunt fr̄es: ꝛ iſti duo hoīes ſunt fr̄es: ꝛ ip̄i hoīes ſic accepti ſunt iſti q̄ttuor hoīes: ḡ iſti q̄ttuor hoīes ſunt fratres. Facile in iſta ꝯn̄ia dat̄ aūs veꝝ: ꝛ ꝯn̄s falſum ſicut in ꝯn̄ia facta i cōfirmatione. Defect⁹ q̄re nō teneāt eſt manifeſtus.

¶ Secundo ꝛ principalr̄ cōtra ſecundaꝫ diuiſionē argumentoꝛ: ꝛ maxime ꝯ diffinitionē ter̄oꝝ pertinentiū repugnātia. Iſti duo ter̄i pedale bipedale ſunt ter̄i pertinētes repugnātia: ꝛ tn̄ ſunt nati de ſe inuicē predicari: igit̄ diffinitio ter̄oꝝ pertinentiū repugnantia ē mala. patet ꝯn̄ia cū priori aūtis parte. ꝛ poſterior p3 ꝓbatur. quocūq3 dato corpore pedali in ip̄o reperiūtur duo pedalia puta due medietates q̄rū vtraq3 eſt pedalis ſ̄m aliquā dimēſionē: ergo corp⁹ ex ip̄is reſultans bipedale dicet̄: ꝛ cū ip̄m ſit pedale hētur intentū.

¶ Confirmat̄ impugnando diffinitionē ter̄oꝝ pertinētiū illatione. Nā ex ea ſeq̄tur hos duos ter̄os chimera. deus: eē ter̄os pertinentes illatiōe: q̄m̄ ita ſit ꝙ affirmatio prioris inferat affirmationē poſterioris ꝛ negatio poſterioꝝ negationē prioris inferat. Iſte eni ꝯn̄e ſunt bone quocūq3 demonſtrato hoc ē chimera: ergo hoc eſt deus. hoc nō ē de⁹: ergo hoc non ē chimera: qḋ ſi cōcedas poſtq̄ꝫ non ē potior ratio de dat̄ ter̄is q̄ꝫ ḋ q̄buſuis alijs duobus hētur oēs duos ter̄os eē pertinentes illatione: qḋ falſuꝫ ꝛ abſurdum eē relinquo.

¶ Ad ſecundū principale r̄ndeo cōcedendo hos ter̄os pedale. bipedale eē ter̄os repugnātia: ꝛ nego eos natos eē de ſe inuicē verificari: ꝛ q̄n ꝓbat̄ ſic. quocūq3 dato corpore pedali in eo reperiunt̄ duo corp̄a pedalia puta due medietates: q̄rū vtraq̄ꝫ ē pedalis ſ̄m aliquā dimēſionē: igit̄. Ad hoc r̄ndeo nēgando ꝯn̄iaꝫ: nō eniꝫ ſeq̄tur. Iſte due medietates ſ̄m aliquā dimēſionē ſunt pedales: ergo iſte due medietates ſunt pedales. Nā pedale imp̄n̄tiaꝝ id ḋ: qḋ ſecūdū quamlꝫ ſuaꝝ dimēſionū ē pedale. bene veꝝ ē ꝙ Paul⁹ venetus in ſua q̄dratura inq̄t oē corp⁹ eē pedale qḋ ſecundū aliquā dimenſionē eſt pedale: hoc tn̄ nobis nō placet.

¶ Contra datā ſolutionē argumētoꝛ ꝓbando p̄mū intentū. Sit gr̄a exēpli. A. vnū corpus pedale ſ̄m qualꝫ ſui dimēſionē qḋ pono eē rarū vt vnū: iq̄ gr̄a exēpli ḋ multitudine ſubē ſit vnus gradus. Tūc ſic argumētoꝛ. A. eſt corpus pedale: ꝛ ip̄mmet. A. ē corp⁹ bipedale: ergo intētū. relinquo notā ꝯn̄iā cū p̄ori aūtis p̄te. ꝛ poſterior pars ꝓbat̄. Bene ſequit̄. A. ē duo pedalia ſecundū oēm dimenſionē: imo tria pedalia q̄ttuor pedalia ꝛ ꝯſr̄ ſine ſtatu: ſemꝑ intelligo nō cōicantia. nā de cōicantib⁹ nihil eēt dicere: igitur. aūs ꝓbat̄. ꝛ ꝑ ei⁹ ꝓbatione lucide intelligēda ſit caſus ꝙ ſint infinita corpora pedalia q̄rū p̄mū mediū hēa tvnū gradū ḋ mlt̄itudīe ſubē ꝛ duos gradus raritatis. ſecūdū pedale cōtineat q̄rtā p̄tē de multitudine ſubē ꝛ q̄ttuor grad⁹ raritatis. Tertiū pedale ſit duplū in multitudine ſubē ad ſecundū ꝛ octuplum in raritate: ꝛ ꝯſr̄ iſto caſu poſito ſic argumētoꝛ In corpore pedali. A. ē vna pars pedalis ſ̄m oēm dimēſionē correſpōdens p̄mo illoꝝ infinitoꝝ pedalium ꝛ hoc in raritate ꝛ multitudine ſubē ꝛ i ip̄o pedali. A eſt vna pars alia vndiq3 pedalis q̄ nullo pacto cōicat cū p̄ori corr̄ndens ſecundo infinitoꝝ pedaliū ꝛ hoc in raritate ꝛ multitudine ſubē ꝛ ita ꝯſr̄ in infinitū ꝓcedendo: ergo in pedali. A. infinita inueniunt̄ pedalia corpora ſecundū oēm dimenſionē nulla ex parte cōicantia: ſ3 ex illo facile iam ſequit̄ pedale. A. nō mō bipedale eē dicendū: ſ3 tripedale. q̄drupedale ꝛ hoc pacto i infinitū. Quare relinquo ꝓbatū qḋ ꝓbare intēdebamus.

¶ Ad iſtam replicā r̄ndeo ip̄am clare oñdere totum qḋ intēdit ꝛ hoc ſi pedale ad ſolas lōgitudinē. latitudinē. ꝓfunditatē. ꝛ nō ad multitudinē ſubē hēat reſpectū: ꝛ in ea acceptione cōcedo has ꝓpoſitiones tanq̄ꝫ corolaria ex iā dictis. Quaꝝ p̄ma eſt hec. ¶ In oī corpore finito īfinite ſunt p̄tes eidē corpori finito eq̄les nullo pacto cōicātes. ¶ Secūda cōcluſio. In quocūq3 corpore q̄ntūcūq3 ꝑuo tot pedalitates nō cōicantes inueniunt̄ quot in quocūq3 alio corpore q̄ntūcūq3 magno poſſunt īueniri. ¶ Tertia cōcluſio. Impoſſibile ē aliquod eē corp⁹ q̄n in eo vni pedalitati date infinite reperiant̄ pedalitates eq̄les nō cōicantes. Iſtis ꝓpōnibus nullas anecto ꝓbatiōes: tn̄ q2 facile ex dictis di

gnoſcuntur: tum etiā q̄ partim a nobis Pa-
riſijs ī gimnaſio bellouacenſi declarate fuere in
tertio paradoxo noſtro ſophiſtice diſputatiōis.
¶ Contra ea que dicta ſunt argumentoꝝ
deducēdo cōtradictionē ex ꝑ̄ma q̄ ad argumē
tum dabat̄ ſolutione. Et ex ſolutiōe facte replī
ce. dictū eſt in ꝑ̄ori ſolutione hos t̄ſos pedale.
bipedale. eē pertinentes repugnantia: ⁊ t̄ñ ex ſe
cunda ſolutione ↄceſſum eſt ꝙ. a. pedale ē bipe
dale: ſꝫ ꝙ illa duo repugnēt pꝫ q̄ ſi pedale ⁊ bi-
pedale ſunt t̄ſi ꝑtinētes repugnantia hec ꝓpō
ē falſa pedale ē bipedale ⁊ quum ex altera par
te iſta cōcedit̄. A. pedale ē bipedale ex q̄ ſequit̄
iſta pedale eſt bipedale hētur ꝙ hec ꝓpō peda
le ē bipedale poſtq̄ꝫ ē vera ⁊ nō ē inſolubilis nec
equiuoca nullo pacto ē falſa ⁊ per ↄñs hēnt̄ iſte
cōtradictorie ī veritate hec ꝓpō ē falſa ⁊ hec ꝓ-
poſitio non eſt falſa per vtrūqꝫ hec demōſtran-
do iſtā pedale ē bipedale. Quod ē impoſſibile.
¶ Ad hanc replicam reſpondeo negādo
ex dictꝭ ↄdictionē poſſe ↄduci: ſꝫ vt meliꝰ oīa itel
ligant̄ ē aduertendū ꝙ pedale ſumit̄ bifariam.
Priori mō vt ē corpus cui oīs dimēſio ē pedalis
ſiue multum aut paꝝ de multitudine ſubſtātie
cōtineat. Poſteriori mō ſumit̄ pedale vt ē cor-
pus cui oīs dimenſio ē pedalis: ⁊ cū hoc ē ei vnꝰ
gradus de multitudine ſubē adequate. Iā di-
co ſolutionē argumenti ꝓcedere ī ſecunda acce
ptione pedalis ⁊ ſolutio replice procedit in ꝑ̄o-
ri pedalis acceptione. Etiā pꝫ ꝙ nulla penitꝰ
ↄditio in conceſſis inuenit̄ ¶ Contra poſitas
ꝓpōes argueret forte aliquis hoc pacto. Se
queret̄ aliqđ eē in reꝝ nā infinitū magnitudīe:
ſꝫ hoc ē falſum ⁊ ↄ Ariſtotelē in multis paſſibꝰ
ſue phīe: igit̄. pꝫ ↄñia. ⁊ añs ↄducit̄ ex qualꝫ tri
um ꝓpoſitionū. ¶ Ad replicā iſtā facile r̄ñdeo:
ꝙ Ariſtoteles intellexit non eē dabile infinituꝫ
magnitudine per naturā in quo infinite pedali
tates inuenient̄ eq̄les in multitudine ſubē. Et
hoc non ↄdicit nr̄is aſſignatis ꝓpōnibus
¶ Ad confirmationē r̄ñdeo. negando ſe
qui ex diffinitione t̄ſoꝝ pertinētiū illatiōe hos
duos t̄ſos chimera deus eē t̄ſos pertinentes
illatione. Et q̄uis affirmatio ꝑ̄oris inferat af-
firmationē poſterioris: ⁊ negatio poſterioris ne
gationē prioris ēt inferat: hoc ē per locū extrin
ſecum non aūt per locum intrinſecum. Qđ req̄
rit̄ ad aliquos t̄ſos eſſe pertinentes illatione.
Pro intellectu huiꝰ eſt aduertendū duplicē eē
illationē: altera ē extrinſeca. Altera vero intrin
ſeca ⁊ hec proprie illatio nūcupatur. Illatio ex
trinſeca ē qñ ↄñs ſequit̄ ex añe ꝓ tanto q̄ aut
añs eſt impoſſibile vel ↄñs neceſſariū ⁊ hoc pa-
cto dicimꝰ ↄñia ſeq̄ ex añtibꝰ ī his duabꝰ ↄñijs
chimera eſt chimera: ergo chimera eſt deꝰ. De
us nō eſt deus: ergo deus nō eſt chimera. Illa-
tio intrinſeca eſt qñ ex añe infert̄ ↄñs non ꝓpt
añis impoſſibilitatem aut neceſſitudinē ↄñis ſꝫ
ꝓpter habitudinē quā inter ſe t̄ſi añis ⁊ ↄñis
obſeruant ⁊ iſto mō dicimꝰ hanc ↄñiam tenere
per locum intrinſecū chimera eſt chimera: ergo
chimera eſt chimera non q̄ añs ē impoſſibile ſꝫ
q̄ ſi daret̄ ad imaginationē ita eē ſicut añs ſi-
gnificat neceſſario ēt eēt ita ac ꝑ ipm ↄñs ſigni
ficat: ⁊ qm̄ non ita ſe hēt hec ↄñia chimera eſt
chimera: ergo chimera ē hyrcoceruus dicimus
hos t̄ſos chimera hyrcocerruus non eē intrinſe
ce illatiuos alterius de altero. Et quemadmo-
dū de affirmatione dictū eſt: ꝑ̄t ēt de negatione
dici. Et q̄uis ꝓ̄pe inter ꝓpōnes reperiat̄ illatio
⁊ non inter ſimplices t̄ſos: dicimꝰ t̄ñ vnū t̄ſum
eē alterꝰ illatiuū ꝓ quāto ꝓpō affirmatiua ī q̄
talis t̄ſs recipit̄ ꝓ predicato ⁊ ꝓ ſubiecto ꝓno
mē demonſtratiuū alicuꝰ ſuppoſiti aut ſignifi-
cati talis ꝑ̄dicati ē intrinſece illatiua alterꝰ ꝓ-
poſitionis in qua idem ꝓnomen ſumit̄ ꝓ ſubie
cto: ⁊ ꝓ predicato alter t̄ſs quē dicimꝰ illatuꝫ.
¶ Tertio ⁊ principaliter argumentoꝝ cō
tra tertiā diuiſionē ⁊ potiſſimū ↄ diffinitionem
t̄ſoꝝ conuertibiliū. Si eēnt aliqui t̄ſi cōuerti
biles maxime eēnt iſti t̄ſi hō rōnale. ⁊ iſti hoīs
leo. leo hoīs ſꝫ hoc ꝓbat̄ eē falſum ⁊ ꝑ̄us ꝓbat̄
ꝑ̄ores t̄ſos non eē cōuertibiles. Si deus crea-
ret materiā diuerſe rōnis a materia q̄ nūc eſt ⁊
talis mā actuaret̄ ſeu informaret̄ ab aīa eiuſdē
rōnis cum his q̄ nunc rōnales dñr tunc rōnale
verificabit̄ de tali aīali ꝓducto: ⁊ t̄ñ nō verifica
bit̄ hic t̄ſs hō poſtq̄ꝫ ē ſpecificus ſpecialiſſime:
igit̄. Et ꝙ poſteriores t̄ſi ēt nō ſint cōuertibi-
les ꝓbat̄ vere negat̄ hic t̄ſs hoīs leo de iſto ter
mino leo de quo non vere negat̄ hic t̄ſs leo ho
minis: ergo dati t̄ſi non ſunt conuertibiles. pꝫ
ↄñia. ⁊ aſſumptū ꝓbat̄. rebus vt nunc hec ē va
hoīs leo non eſt leo ⁊ hec falſa leo hoīs nō ē leo:
igit̄ propoſitum.
¶ Confirmat̄. Si eēnt aliq̄ t̄ſi cōuertibi
les maxime eēnt hoc trāſcendens ens ⁊ hoc to
tum in aliquo inſtanti incipiens eē loquendo
naturaliter: ſꝫ hoc ē falſum. quod ſic ꝓbat̄. Da
ti t̄ſi ſunt conuertibiles ergo non ſunt non cō

uertibiles. patet ↄñia. ⁊ aſſumptum ꝓbat̄: de q̄
cunqꝫ verificatur vnus verificat̄ ⁊ alter ſecluſa
ampliatione ⁊ in ordine ad copulaꝫ p̄ñtis tem
poris ⁊c. igit̄. ꝓbat̄ aſſumptum. Si ꝺ aliquo ve
rificaret̄ ens de quo non verificaret̄ in aliquo ī
ſtanti incipiens eē. hoc eēt de iſto t̄ſo deus ſed
hoc nō quū iſta ſit vera deus eſt in aliquo inſtā
ti incipiens eē loquendo ſemꝑ naturalr̄ qđ pro
batur ſic. Bene ſequitur deus eſt in inſtanti in
cipiēs eē ergo deus ē in aliquo inſtāti incipiēs
eē: patet ↄñia ⁊ añs probat̄. Sequit̄ bene deus
in hoc inſtanti eſt in hoc inſtanti incipiens eſſe:
ergo deꝰ eſt in iſto inſtanti incipiens eē. pꝫ ↄñia
⁊ aſſumptum probat̄ per exponentes: Nā bene
ſequit̄ deus in iſto inſtāti eſt in iſto inſtanti ens
⁊ non īmediate ante hoc inſtans fuit in hoc in
ſtanti ens: igit̄ deus in hoc inſtanti ē in hoc īſtā
ti incipiens eē ⁊ per ↄñs habet̄ de ꝑ̄mo ad vlti-
mū hanc eſſe veram deus in aliq̄ inſtanti inci-
piens eē.
¶ Ad tertiū principale r̄ñdeo cōcedēdo
hos t̄ſos hō rōnale eē cōuertibiles ⁊ admiſſo
caſu nego hunc t̄ſm rōnale pro aliquo tali
aīali producto verificari ſemper. intelligo ſeclu
ſa ampliatione cum ceteris particulis ⁊ rō hu
ius eſt q̄ quemadmodum hic t̄ſs homo ē ſpe
cificus ſic hec differentia rōnalis ē dicenda ſpe
cifica. Nec valet ſi obijcias hūc t̄ſm rōnale de
quolꝫ angelo verificari. Nā licet has cōit̄ cōce-
damus veras angelus michael eſt rōnalis an-
gelus gabriel eſt rationalis ⁊ hoc pacto de ſimi
libus: dico t̄ñ hunc t̄ſm rōnale teneri vt ſit dif-
ferentia generica ⁊ non ſpecifica in ſenſibꝰ in q̄
bus concedunt̄. ꝙ ſi differentia rōnalis teneret̄
ſpecifice date ꝓpōne eēnt impoſſibiles. Itaqꝫ ſi
ſpecifice ſumat̄ rōnales ſicut ē hic t̄ſs hō tunc
pro ſolo aīali cōpoſito ex mā huius ſpeciei ma
terie que nunc eſt aīa huius ſpeciei animarum
que nunc ſunt ſupponit. ¶ De alijs t̄ſis pura
hoīs leo leo hoīs dico non eē cōuertibiles vt be
ne inter arguendum ꝓbatum eſt. Pari modo
cenſendum eſt hoſce t̄ſos non eē cōuertibiles
cognoſcens hominē hominē cognoſcens vidēs
quadratum quadratum videns ⁊ de multis ſi
milibus ſupponendo cognotationes quas cōit̄
loquentes accōmodant datis t̄ſis.
¶ Ad confirmationem r̄ñdet quidā dia-
lecticus propt̄ factaꝫ rōnē datos t̄ſos eē nālit̄
cōuertibiles ⁊ concedit hanc ꝓpōnem deus eſt
in aliquo inſtanti incipiens eſſe. Alr̄ t̄ñ r̄ñdeo
ad motam confirmationē ↄcedendo datos ter
minos eē nō cōuertibiles ⁊ negando ipos eē cō
uertibiles ⁊ ꝙ ita ſit dicenduꝫ ꝓbat̄ rebꝰ vt nūc
iſte t̄ſs ens verificat̄ de iſto t̄ſo deꝰ de quo nō
verificatur hoc totū in aliquo inſtanti incipiēs
eē qđ ſic ꝓbo. Et imprimis ꝙ de hoc t̄ſo deꝰ ve
rificet̄ ens non eſt ambigendum: ſꝫ ꝙ tale ag-
gregatum de eodem t̄ſo non verificet̄ ꝓbatur
hec eſt falſa deꝰ eſt in aliquo inſtanti incipiens
eſſe qđ ſic ꝓbo. Bene ſequit̄ deus eſt in aliq̄ in
ſtanti incipiens eē ergo deus in aliquo inſtanti
eſt incipiens eē. pꝫ ↄñia ſeruatis ſemper eiſdem
reſtrictione ⁊ aſpectu: ſꝫ ↄñs eſt falſum ꝓ qualꝫ
ſingulari ex ꝑ̄te huius t̄ſi aliquo inſtanti. Nā
ſi aliqua daretur vera potiſſimum eēt illa in q̄
inſtans p̄ñs demonſtrat̄: ſꝫ ꝙ illa ſit falſa oñdit
falſitas diſiunctiue per quem exponit̄ lq̄ eſt iſta
deus in hoc inſtanti ē: ⁊ deus non īmediate an
te hoc inſtans fuit vel deus in hoc inſtanti non
eſt: ⁊ īmediate poſt hoc inſtans erit ſemꝑ ꝑ pro
nomē hoc inſtans p̄ñs demonſtrando. Eſt eniꝫ
in materia de īmediate incipit ⁊ deſinit hoc do
cumentū ſeruandū ꝙ ſemꝑ ꝙ in aliq̄ tali inue-
nitur t̄ſs mobilis adequare tempus vel inſtās
importans non licet ipas verbales copulas re
ſoluere in puros actus ⁊ t̄ſm temporalem. Sꝫ
qm̄ hec materia exponibiles difficultates inge
rit ob nihil aliud ad p̄ñs moui datam cōfirma
tionē: nō q̄ ſit multū ad propoſitum: ſꝫ potiꝰ q̄
motam inueni ⁊ non plane ſolutam.
¶ Dubitatur primo vtrū iſti t̄ſi iſte hō
iſte hō ſint ſimiles per primum iſte demonſtran
do Socratē ⁊ ꝑ ſecūdum Platonem ⁊ vr̄ ꝑ̄ma
fronte datos t̄ſos eē ſimiles ſiue ſynonimos. ⁊
ita aſſeuerant aliqui dialectici ↄcedendo aſſum
ptos t̄ſos eſſe ſynonimos propter qđ hanc di-
cunt identicā predicationē iſte hō eſt iſte homo
ſocrate per prius: ⁊ platone per poſterius ꝓno
men demonſtrato.
¶ Ad hanc dubitationem r̄ñdeo abiecta
alioꝝ opinionē datos t̄ſos eē diſſimiles ⁊ diſpa
ratos concedo pariter hanc predicationē iſte ho-
mo eſt iſte hō eſſe diſparatā ⁊ nullo mō identicā.
Sed vt hoc meliꝰ ⁊ lucidius intelligat̄ ē aduer
tendū demonſtratiua pronomina in mente vlti
mata neutiq̄ꝫ inueniri: ſꝫ duntaxat in voce ſcri
pto ⁊ mente vltimata. Hinc ē hāc ꝓpōnē voca
lem iſte hō currit demonſtrando ſocratem ꝑ ꝓ
nomen iſte huic mentali vltimate ſubordinari
pura hō ſocrates currit ⁊ nulli alteri. Conſe-

quens eſt habita hac mentali vltimata hō currit non poſſe eius ſubiectum ſingularizari ex ꝑte alicuius aduenientis pronominis demōſtratiui. Et ꝙ iſtud ſit fatendum rōne meo iudicio ſatis monente ſic ſuadeo. Nam ſi ita eueniret ꝙ ſubiectum huius propōnis hō eſt currēs poſſet ſingularizari rōne pronominis demonſtratiui loquor ſemper in mente vltimata ſeqret̃ ipſa non poſſet ſemel ſingularizari quo minus infinities ſingularizaret̃. qḋ ſic ꝓbatur. Inprimis ſuppono ꝙ naturalis illa omniū hominuꝫ ſimilitudo que ſumit̃ pro ſubiecto in hac ꝓpōne hō currit cōis ē ⁊ abſoluta in ſignificando oēs homines ſicvt non magis nec clariꝰ ſocratem aut platonem ꝙ̄ quempiam aliū hominem repñtet ita vt per ipſam intellectus oēs homines confuſa qdā caligine apprehendat rōne cuiꝰ cōfuſionis apprehendet per illam propoſitionem curſum competere homini non ſe limitando ad ſocratem aliumue diſcretum hoiꝫ hoc itaqꝫ ſuppoſito probatur intentum. Si aliquod eſſet pronomen demonſtratiuum qḋ in mente vltimata inueniret̃ illud deberet ꝓduci a noticia quam determinat ⁊ intellectu cōcurrente: quum igit̃ imago illa oīuꝫ hominuꝫ cunctos hoies vniformiter repreſentet ſic ꝙ a ſua natura nō magis ſocratem ꝙ̄ quempiam alium non vr̃ vñ ꝓueniat ꝓnomen illud demonſtratiuū limitari magis ad vnum hominem ꝙ̄ ad aliū. quo fit ſi ꝓ aliquo homīe peculiari ſingularizet̃ ille tēr̃s hō ꝓ quolꝫ ēt ſingularizabit̃ ⁊ ita non poſſet vnū demonſtrare quin infinitos demōſtret. ¶ Forte dices id ꝓuenire ex imperio voluntatis: ſꝫ hͦ nihil valet qm̄ nihil eſt imperatum nec volitum niſi priꝰ ſit cognituꝫ qḋ ſi ita ſit ſequit̃ ꝙ ante ꝓductionē talis actus demonſtratiui i intellectu erat cognitio diſcreta ſocratis ⁊ per ꝯñs ſuperuacaneum erat tale pronomē demonſtratiuū. Etiam qñ diceres id prouenire ex libertate itellectus nō euaderes qm̄ volo ita ſit ꝙ in hac mētali ꝓpōne iſte hō currit ex libertate intellectus pronomen iſte ſocratem duntaxat demonſtret Tunc ſic argumentor. per iſtam mentalem iſte hō currit ſocrate demonſtrato intellectus clariꝰ ipm̄ ſocrateꝫ intelligit ꝙ̄ per hanc idefinitā hō currit vt docet experientia dico clarius improprie. Nam per illam indefinitam nullo mō clare apprehendit̃ ſocrates ſꝫ illa claritas nō ꝯſurgit a noticia omniū hominum vt ſatis notuꝫ ē qm̄ non contingit eandem noticiā vno tp̄e clarius ſua ſignificata repñtare ꝙ̄ alio nulla de nouo intenſione ſuccreſcente. Item ſi noticia omnium hominum clariꝰ ſocratem repñtaret pari rōne ⁊ ſingulos hoies repñtare deberet poſtꝙ̄ nō magis in ſocrate ꝙ̄ in quouis alio homine rō humanitatis inueniat̃. Etiam claritas illa non prouenit ab illo actu demonſtratiuo qm̄ ſi ab eodem proueniret ſeqret̃ ipm̄ ꝓnomen aliquid ſignificare ⁊ per ꝯñs noticiā eſſe ſocratis hoc falſuꝫ eſt ⁊ impoſſibile. Nec valet dicere aggregatum ex iſto actu ⁊ conceptu omnium hominum ſocratem repñtare ⁊ hoc reſpectiua ſignificatione qm̄ vt ſepe in multis precedentibꝰ inculcauimus nulla in mente ſignificatio reſpectiua p̄t inueniri: nec etiam vꝫ talē claritudineꝫ ſiue repreſentationē tribuere intellectui. Nam ſi clare intelligit intellectus neceſſariū ē id ſit ꝑ noticiam claram ⁊ non per ſe. Quare igit̃ concludendum eſt nulla in mente vltimata inueniri pronomina demonſtratiua vel ſi aliquod tale inuenit̃ oportet ipm̄ infinities ſingularizare preſertim ſi cadat in tēr̃m infinita ſignificantē: ſꝫ hoc ſecundum eſt maximū incōueniens q̄re oportet primum eligere quod teneo eē verum.

¶ Hinc facile deduco eos oēs dialecticos aberraſſe qui aſſeruerunt hanc ꝓpōnem iſte hō ē currens ⁊ conſimiles in mente vltīata eē ꝓpōnē ſingularem cuiꝰ ſubiectum eſt tēr̃s cōis ſinglariter tentus ſic vt reſtringat̃ a ꝓpōne iſte vt pro ſolo demonſtrato ſocrate accipiat̃.

¶ Dubitatur ſecundo an iſti duo tēr̃i ꝓpoſitiones in voce aut ſcripto Socrates eſt: ſocrates ē ens ſint tēr̃i ſynonimi ſuppoſito ꝙ p̄ori huic mentali vltimate ſubordinet̃ ſocrates ē in q̄ due ſole ſimplices qualitates hn̄t: poſterior iſti ſubordinetur ſocrates eſt ens in q̄ tres q̄litates inueniuntur. Vr̃ enī datos tēr̃os eē ſynonimos quum mentales q̄bus ſubordinant̃ ſignificent idē eodē mō eq̄ pro altera parte ēt vr̃ ipos tēr̃os non eſſe ſynonimos poſtꝙ̄ non ſignificāt eodem modo complexe.

¶ Ad hanc dubitationē rñdeo per duas ſequentes ꝓpōnes. Prior ꝓpoſitio iſti duo tēr̃i ꝓpōnes ſocrates ē: ſocrates eſt ens ſunt tēr̃i nō ſynonimi ſiue diſſimiles: quod idem ē: ⁊ hoc ſecundum mālem ſignificationem quam habent tēr̃i. pꝫ iſta ꝓpō poſtꝙ̄ non ſignificant eadē adeq̄te ſecundum talem ſignificationē. Poſterior ꝓpō dati tēr̃i ſunt ſimiles ſecundū propriam ſignificationē quā hn̄t. Nā mētales q̄bus ſubordinant̃ licet diuerſe ſunt ꝯſunt ſimiles ⁊ ſynonime: nec obeſt ꝙ in mēte vnꝰ illoꝝ tēr̃oꝝ ex tribus componat̃ q̄litatibꝰ ⁊ alter ex ſolis duabus: poſtꝙ̄ non variat̃ veritas aut falſitas taliū ꝓpōnū rōne talis diuerſitatis.

¶ Dubitatur tertio vtrū iſti duo tēr̃i oīs oīs ſecundum ꝓpriam ſignificationē quā hn̄t i his duabꝰ enunciacionibus oīs hō ē hō: oīs hō eſt leo ſint tēr̃i ſimiles. Videt̃ eſſe dicendum negatiue: poſtꝙ̄ nō ſunt ꝯuertibiles. ⁊ ꝙ non ſint conuertibiles pꝫ qꝛ nō ſunt predicabilis ſcḋm talē ſignificationē. Preterea nō ſignificāt idem qum nihil ſignificent: igit̃.

¶ Ad hanc dubitationē rñdeo datos terminos eē ſynonimos ſcḋm propriā ſignificationē quam hn̄t in datis propoſitionibus. ⁊ ad illud ꝙ non ſint cōuertibiles rñdeo hoc eſſe falſum. Et ꝙuis non ſint predicabiles ſcḋm talē ſignificationē: repugnantia tñ talis ꝑdicabilitatis ſolum prouenit ex defectu rei ſignificate: ⁊ hoc ꝓ quanto non ſignificant aliq̄d ſꝫ ſolum aliq̄lr̃: Et ad aliud dico ꝙ licet non ſignificent aliq̄d idem: ſignificant tñ idē ⁊ hoc diſtendendo ideꝫ ad hec tria idē. eadem. talr̃. ſicut debet diſtēdi in diffinitionibus tēr̃oꝝ ſimiliū ⁊ diſſimiliū. Et quemadmodum dictum ē de his tēr̃is oē oē: ſic dicatur ꝺ copulis ꝟbalibus ꝓpōnū aſſumptaꝝ.

¶ Prima concluſio. q̄ꝫuis homo ⁊ hoīs ſint tēr̃i eſſentialiter tantum ſimiles: non tamē ſemper loco vnius licet ponere alterū. Nā hec eſt vera ſocrates eſt homo hac ꝓpōne ſocrates eſt hoīs exiſtente falſa: ⁊ ſupponit̃ non recipiat̃ illa opinio tenens ꝙ queliꝫ pars hoīs integralis eſt homo. Iſta concluſio eſt clara quo ad eius partes ambas. Et ſi obijcias illi modi ſignificandi ſingulariter ⁊ pluraliter variant datarū ꝓpōnū veritatem ⁊ falſitatem: ergo dati tēr̃i nō ſunt ſynonimi. Ad hoc dico id eē verū in voce ⁊ ſcripto ⁊ mentali inultimata ſꝫ nō in mēte vltīata. Nam licet ꝓpōnes mentales vltimate correſpondentes his vocalibus ſocrates eſt hō ſocrates eſt hoīs. Sint diſſimiles: non tamē tales dicuntur propter eorum predicata q̄ ſimilia eē aſfirmo: ſꝫ iō diſſimiles ſunt: qꝛ copule ꝟbales diſſimiles inueniuntur.

¶ Secunda concluſio. Aliqui duo tēr̃i ſunt ſimiles in mente vltimata ⁊ eiuſdem eēntialis perfectionis: q̄ tamen non ſe intendūt nec conſtituunt aliquod vnum quod tamen videtur repugnare vni regule poſite in ſecundo dubio tertie q̄ōnis. Iſta concluſio verificatur ꝓ tēr̃is acceptis in tertia proxīe ꝑcedenti dubitatione. Et ad regulam citatam dico verum continere in oībus tēr̃is cathegorematicis ſꝫ nō oportet pro ſyncathegorematicis obſeruet̃ q̄ habēt ſuū ſtabilimentum a noticijs q̄s determinant. Et ſi obijcias eſt regula cōmunis ꝙ ſi obiecta ſyncathegorematum ſint diuerſa ſpecie ipa ſyncathegoremata ēt diuerſa ſpecie erunt: ſꝫ obiecta illoꝝ ſignoꝝ oīs oīs q̄ in tertio dubio ſumuntur ſunt diuerſa: quum obiectū prioris ſit hec ꝓpō homo eſt homo: ⁊ obiectum poſterioris ſit hec enunciacio homo eſt leo: igitur data ſigna omnis omnis non ſunt eiuſdē eēntialis perfectiōis vt conceſſum eſt. Ad hoc rñdeo datam regulā concedendo ⁊ nego illa q̄ aſſumis eſſe obiecta datoꝝ ſignorum: ⁊ ſi petas dari alia obiecta: dico tibi dabuntur quum materia mentalium terminorum declarabitur in quarta ſectione.

¶ Tertia concluſio. Dantur duo tēr̃i ſimiles q̄ tamen non ſunt conuertibiles. probat̃ concluſio de his duabus propoſitionibus tulliꝰ eſt tullius: cicero ē cicero: q̄ ſimiles ab omni dialectico predicantur: ⁊ ꝙ non ſint tēr̃i conuertibiles videtur notum quum non ſint tēr̃i verificabiles ſcḋm ꝙ ſimiles dicuntur. Sed melius videtur dicendum datas ꝓpones iō ſimiles nuncupari qꝛ ex tēr̃is ſimilibus formalr̃ aut virtualr̃ componuntur: ⁊ ſic appellatio ſimilis ſiue ſynōnima accōmodatur complexis ratione incomplexoꝝ tēr̃oꝝ.

¶ Termini.

Oppoſiti. Non Oppoſiti.

Termini oppoſiti ſūt duo termini predicabiles qui ſecluſa ampliatione mediante copula p̄ñtis tp̄is neq̄unt ſimul naturaliter i eodē genere cauſe de eodē verificari vt albū. nigrū. hō nō hō. videns. cecū. pr̄. filiꝰ. ⁊ ꝓpt̃ hos duos vltios tēr̃os ⁊ cōſimiles quos relatiuos nuncupamꝰ adiecta ē hec particula i eodē genere cauſe. Particl'a ꝑdicabiles iō poſita ē vt ſyncathegoremata reijciant̃: dicimꝰ naturaliter. Nā fieri p̄t preter naturā idē corpꝰ albū ⁊ atrum cōplete habeatur.

¶ Tēr̃i nō oppoſiti ſunt duo tēr̃i nō ꝑdi

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

cabiles q̄ ſecluſa ampliatione mediante copula p̄ntis t̄pis nequūt ſimul naturaliter in eodē genere cauſe de eodē verificari: vt ſocrates homo: albū currēs. ſumitur negatio nō vt i totū ſequēs diffinitionis ferat.

¶ Termini.

Contrarij. Contradictorij.
Priuatiui. Relatiui.

TErmini cōtrarij ſunt ter̄i oppoſiti formas contrarias cognotantes ⁊ tales ſunt albū nigrū calidū frigidū ⁊ ſimilia

¶ Ter̄i contradictorij ſunt ter̄i oppoſiti quoꝝ alter finitus eſt: Alter vero infinitꝰ cum negatione infinitante ⁊ tales ſunt ſocrates non ſocrates currens non currēs Uoco ter̄m finitū ter̄m aliquid ſignificatem in quem nulla ferṫ negatio infinitās. Infinitus ter̄s is dr̄ q̄ ex finito ⁊ negatione infinitante ē cōpoſitꝰ. Negatio infinitans ē negatio cuiꝰ virtus nō eſt imediate in copulam verbalē feribilis: efficit tm̄ ipa ⁊ ter̄s in quē cadit vnū ter̄m infinitū. In hoc aggregato nō hō poꝛ ter̄s eſt negatio infinitans ⁊ poſterioꝛ ter̄s finitus dr̄ quū ledit a negatione infinitante ⁊ ambo ſimul ter̄s infinitus dr̄

¶ Ter̄i priuatiui ſunt ter̄i oppoſiti eaſdē cognotationes iportantes. vnꝰ ſuā p modum poſitionis ⁊ alter pariter ſuā ſʒ per modū dimotionis vt vidēs. cecus. diues pauper. Importat eni videns de eius cognotatione viſionē per modū poſitiōis vel inherentie. Cecus vero eandē viſionē cognotat ſʒ p modū dimotionis a ſubiecto.

¶ Ter̄i relatiui ſunt ter̄i oppoſiti diuerſum cauſe genꝰ importantes vt ſunt pr̄ filius diffinitū diffinitio ⁊ ſimiles.

QUerit duodecimo vtrū due poſite ter̄oꝝ diuiſiones cū ſuoꝝ mēbroꝝ diffinitionibus ſint a nobis debite in textu aſſignate.

¶ Primo notandū ē oppōnē eē duplicē Altera eſt realis q̄ int̄ q̄litates inueniṫ: ⁊ d hac oppōne nō ē ip̄ntiaꝝ diſſerēdū. Altera ē oppō dialectica: ⁊ ipa ē adhuc duplex. Altera accommodaṫ ꝑpōnibꝰ: ⁊ de hac ipa in ſecūda ſectiōe diſputabimꝰ. Altera vero ē q̄ i ter̄is non ꝑpōnibꝰ inueniṫ: ⁊ iſta p̄nti ſpeculatiōi deſeruit: q̄ q̄druples ē. ſ. ꝯria. ꝯdictoria. ꝑuatiua. ⁊ relatiua. q̄nā ſint ter̄i oppoſiti i generali ⁊ q̄ nō ſatis expoꝛi diuiſione pʒ. fuerūt nāqʒ i ipo textu p̄ncipale p̄ncipales declarate: iō vlterioꝛi declaratione non egēt. Ad alterā igiṫ diuiſionē accedēdo ē aduertendū: ꝙ p hūc ter̄m formas ꝯrias i p̄mi mēbri diffinitione poſitū: itelligo q̄litates q̄bus nālr̄ repugnat eidē ſubiecto adeq̄to iherere: ⁊ tales q̄litates ſūt caliditas. frigiditas. ēt ſicitas ⁊ hūiditas. q̄ fit hos ter̄os calidū. frigidū. eē ꝯrios: pit ⁊ iſtos ſiccū. hūidū. Nā calidū calorē cognotat: ⁊ frigidū frigiditatē. cōſtat aūt calorē ⁊ frigiditatē formas ꝯrias eē: q̄re datos ter̄os calidū. frigidū. ꝯrios eē opoꝛtet. ⁊ de alijs hoc mō dicaṫ ¶ Pro ter̄is ꝯdictorie oppoſitis ē aduertēdū: ꝙ nec nālr̄ nec p̄ter naturā pūt i ordie ad copulā p̄ntis t̄pis ampliatione ſecluſa verificari. Nec valet ſi obijcias de his duobꝰ ter̄is ꝯdictorijs ſocrates non ſocrates: q̄ de ſocrate verificātur i his duabꝰ affirmatiuis ꝑpōnibꝰ ſocrates cōtingenṫ eſt ſocrates ſocrates cōtingenṫ ē nō ſocrates: qm̄ cōtingēter ē ſignū ampliatiuum. ¶ Et ſi iteꝝ obijcias: Dtamur. a. hora i cuius iſtāti medio ſumꝰ p t̄pe p̄nti: ⁊ ſit rei veritas ſocrates in p̄oꝛi eiuſdē hoꝛe medietate ſit albꝰ: ⁊ in poſterioꝛi ſit niger: ſic ꝙ nihil de albedine habeat: tūc i hac hoꝛa iſte ꝯcedunṫ ſocrates ē albū ſocrates ē nō albū: ḡ ꝑpoſitū. ¶ Ad hoc facilis eſt ſolutio. Dicēdū igiṫ ē i dato caſu hāc eē verā ſocrates ē albū: ſʒ hec eſt negāda ſocrates ē non albū. Et q̄uis p ſecūda date hoꝛe medietate hec ꝑpō reddaṫ vera ſocrates ē nō albū: h̄ tm̄ nō arguit hāc ſimplr̄ cōcedendā eē ſocrates eſt nō albū. Qui aūt dicanṫ ter̄i ꝯdictorij ⁊ q̄uo alter ē finitꝰ ⁊ alter infinitꝰ ſatis pʒ ex ipo textu Notabis i hac p̄te has duas r̄las p ter̄is ꝯdictorie oppoſitis. Prioꝛ r̄la ē. Oē diſiunctū ex ter̄is ꝯdictorijs ē ter̄s trāſcēdes. exēpli gr̄a Socrates vel non ſocrates ē ter̄s trāſcēdēs. ēt chimera vel non chimera: ⁊ de reliq̄s hoc mō. Poſterioꝛ r̄la Q̄ñcunqʒ aliquē ter̄m finitū vna aut ipares negationes p̄cedūt: tūc ex ipis p̄cedētibꝰ negatio

nibꝰ ⁊ ter̄o finito vnꝰ ter̄s infinitꝰ reſultat. Q̄ ſi nulla vel pares negatiōes p̄cedūt. ter̄s finitꝰ maner illeſus. exēplū p̄oꝛis. Iſti oēs ter̄i ſunt infiniti ⁊ equalentes nō ſocrates. nō. nō. nō. ſocrates nō nō nō nō nō ſocrates: ⁊ ꝯſir: exēplū poſterioꝛis. Iſti oēs ter̄i ſunt equalētes ⁊ ꝯuertibiles ſocrates nō nō ſocrates nō nō nō non ſocrates ⁊ ꝯſir. Hec oīa: q̄ de ter̄is ꝯdictorijs dicta ſunt: recipianṫ ꝯformiṫ ad cōeʒ dialecticoꝝ doctrinā: ꝙ ſi nr̄aʒ ſn̄iaʒ p hac p̄te expoſtules: dico nullū terminū infinitū eē ter̄m: ſʒ bene cū limitatiōe ter̄s infinitꝰ appellabiṫ ſm ꝙ tetiginꝰ i tertio mō a nobis aſſignato i ſolutiōe cōfirmatiōis tertij p̄ncipalis argumēti in q̄ōne quarta.

¶ Secundo notandū eſt p declaratione duoꝝ vltioꝝ mēbroꝝ: ꝙ de rōne ter̄oꝝ ꝑuatiuoꝝ ē ſint ter̄i cognotatiui: nō enī cōtingit duos ter̄os abſolutos oppoīi ꝑuatiue ꝑſerti ſʒ ſignificatiōeʒ q̄ abſoluti dr̄: deīde opoꝛtet tales t'os ꝑuatiuos eaſdē cognotationes hēre: ſʒ differenter ita vt alṫ p modū poſitionis: ⁊ alṫ p modū dimotionis rē cognotatā iportet. ⁊ h̄ pacto fatemur hos duos ter̄os cecū. vidēs. eē ter̄os ꝑuatiuos: ſignificat enī ter̄s vidēs q̄ōlʒ aīal: ⁊ cognotat viſionē p modū poſitiōis ſiue iherētie: cecū aūt q̄ōlʒ ēt aīal rep̄ntat: ⁊ viſionē piṫ cognotat ſʒ p modū carētie ſeu nō inheſiōis. Mō ſimuli dicaṫ hūc ter̄m diues q̄lʒ hoīeʒ ſignificare ⁊ iportare de cognotato pecunias ⁊ h̄ p modū poſitiōis: pecunias inq̄ ſufficiēter ſʒ hoīs cōdicionē ad ipm diuitē efficiendū. Uoco pecunias in p̄ntiaꝝ oē id q̄ō nūmo eſtimaṫ. ſʒ h̄ ter̄s pauper q̄ēuis ēt hominē ſignificat: ⁊ cognotat pecunias p modū dimotiōis aut carētie. h̄ r̄la obſeruetur i hac p̄te p ter̄is ꝑuatiuis. Oēs ter̄i ꝑuatiui idē mālr̄ ſignificāt ⁊ idē foꝛmalr̄: ſʒ mō diuerſo. h̄ r̄la ex datis exēplis iueniṫ declarata. multi ſūt ter̄i ꝑuatiue oppoſiti q̄rū mālia ſignificata piṫ ⁊ foꝛmalia admodū difficilia cogniṫu hēnṫ ⁊ tales ſūt iſti vita. moꝛs. ⁊ alij q̄ꝑplurimi. Preterea ē aduertēdū ter̄os ꝑuatiuos i duplici differētia iueniri Nā q̄dē ſunt quoꝝ alṫ ſolū actū ē negās vt currēs: q̄eſcēs. diues. paup. ⁊ in talibꝰ poſſibilis ē nālr̄ regreſſus a ꝑuatione i habitū. Alij ſūt ter̄i priuatiui q̄rū alṫ actū ⁊ potentiā negat vt ſunt videns cecū ⁊ in talibꝰ impoſſibilis ē naturalr̄ regreſſus a ꝑuatione i actū. fieri enī nō p̄t p naturā cecꝰ aliq̄s i actū vidēdi reddeat. Conueniūt tn̄ oēs ter̄i ꝑuatiui i h̄ q̄ō nullꝰ negat aptitudinē. ¶ Pro ter̄is relatiue oppoſitis ē aduertendū hāc p̄ticulā diuerſum cauſe genꝰ iportantes: eē poſitā ad ſignificadū ꝙ ſi q̄nqʒ ter̄i ꝑuatiui oppoſiti verificenṫ de eodē h̄ erit ſm diuerſas rōes. Nā iſti duo ter̄i diffinitū ꝑpinquū: diffinitū remotū: ſunt oppoſiti relatiue: ⁊ verificanṫ de eodē puta de h̄ ter̄o ter̄s: ſʒ h̄ ē ſʒ diuerſas rōnes dr̄ etiā diffinitū ꝑpinquū p q̄nto eius natura p diffinitionē declaraṫ: ⁊ appellaṫ diffinitū remotū p q̄nto p diffinitū ꝑpinquū pure p ſeipm ſignificat. Cōſtat aūt h̄ eē diuerſis rōnibus ſiue cōceptionibꝰ. Sic ēt p̄t exēplificari de his duobꝰ pr̄ filꝰ. qui de eodē verificanṫ.

¶ His breuiṫ notatis titulo q̄ōnis talē pono cōcluſionē r̄nſiuā. Due ter̄i diuiſiones i textu a nobis aſſignate cū ſuoꝝ mēbroꝝ diffinitionibꝰ ſunt bone ⁊ a nobis recte aſſignate.

PRimo ⁊ p̄ncipalṙ argumētoꝛ ꝯ poſitā ꝯcluſionē ipugnādo ſimul vtrāqʒ ter̄oꝝ p̄titionē. Si eēnt aliq̄ ter̄i oppoſiti ꝯrij maxīe eēnt iſti duo albū. nigrū: ſʒ h̄ nō. q̄ō ſic ꝑbaṫ. Bene ſequiṫ. Iſti ter̄i alba nigra nō ſunt oppoſiti ꝯrij: ḡ nec iſti albū nigr. ū ꝯn̄ia vʒ nota. ⁊ aſſūptū ꝑbaṫ. extrema huiꝰ ꝑpōnis alba ſunt nigra nālr̄ ſecluſa āpliatiōe verificanṫ de ſe iuicē: ḡ illi ter̄i nō ſunt oppoſit ꝯrij. ꝯn̄ia ē clara. ⁊ an̄s ꝑbaṫ. Pono caſū ꝙ ſit vnū coꝛpꝰ pedale cuiꝰ tres ſeptīe medie ſint nigre q̄ttuoꝛ extremalibꝰ exiſtētibꝰ albis. voceṫ igiṫ vna medietas illiꝰ coꝛpis. a. ⁊ alṫa. b. aggregatū ex q̄nqʒ ſeptimis ꝯtinue ſe hēntibꝰ ad vnū extremū ter̄atis voceṫ. c. ⁊ aggregatū ex q̄nqʒ alijs ſeptimis cōtinue ſe hēntibꝰ verſus alteꝝ extremū voceṫ D q̄ō i p̄nti figura dignoſcitur.

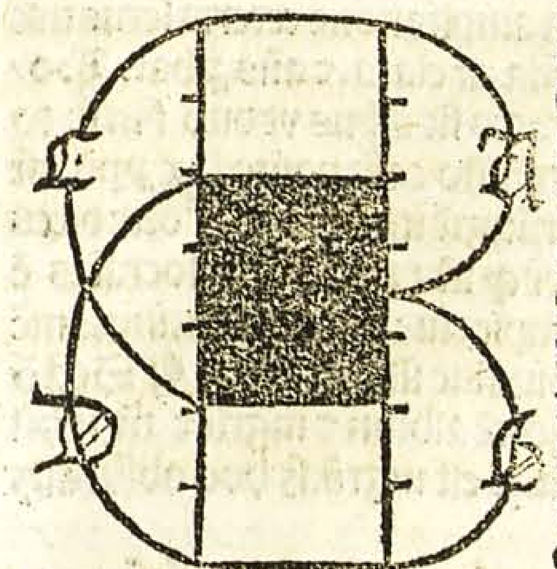

Iſto poſito ꝑbaṫ intentū. Bene ſequitur. A. ⁊. B. ſunt nigra ⁊. A. ⁊. B. ſunt alba: ḡ alba ſūt nigra ꝯn̄ia tenet expoſitorie: ⁊ an̄s pro ſecūda parte eſt ſatis notuʒ eo ꝙ A. eſt albū ⁊. B. eſt albū: q̄m ſuppono id dicatur albuʒ cuiꝰ magis q̄ medietas ſm q̄ōlʒ ſui eſt album. Iam probatur p̄oꝛ pars an̄tis vcʒ ꝙ. a. ⁊. b. ſunt nigra. Bene ſeq̄tur. C. ⁊. D. ſunt nigra: ⁊. C. ⁊. D. ſunt. A. ⁊. B. ḡ. A ⁊. B. ſunt nigra. ꝯn̄ia tenet expoſitorie i tertia

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

figura: ⁊ totū añs ē veꝝ vt clare apet: igiť añis p̄or pars erat vera ⁊ ꝑ ꝯñs totū añs: ⁊ ita relinquiť extrema huiꝰ ꝓpōnis alba ſunt nigra materialř ſecluſa ampliatione de ſe inuicē verificari. Quod erat probandū.

¶ Confirmatur Iſti duo teŕi aſcendens deſcendens ſunt teŕi ꝯrij vt ſatis pȝ: ⁊ tñ nō ſunt oppoſiti: qđ ꝓbať. Dati teŕi ſunt verificabiles ꝓ formica. B. ſecluſa ampliatione ceteris particulis obſeruatis: igiť ꝓpoſitū. aſſumptū ꝓbať. Sit caſus qđ lancea. A. ſurſum moueať: ⁊ ī altiori eiꝰ teŕo ſit formica. B. quam pono deoſuȝ moueri: in hoc caſu de. b. formica eſt veꝝ dicere ꝙ eſt aſcendens ⁊ ēt ꝙ eſt deſcendens. Nā per caſum formica deorſum mouetur: ⁊ quum lancea ſurſum enittatur: ⁊ ad eiꝰ aſcenſum ſequatur aſcenſus omnium eoꝝ q̄ in lancea ſunt: hēbetur ꝙ ſurſum. b. formica moueť: ⁊ ꝑ ꝯñs habetur intentum

¶ Ad primum principale rñdeo ꝯcedendo hos teŕos album. nigrum. eē oppoſitos ꝯrie ⁊ ad factā improbationē rñdeo ꝯcedendo iſtos teŕos alba. nigra. nō eē oppoſitos ꝯrie. Naȝ vt argumentū oñdit hec ē vera alba ſunt nigra ī caſu poſito. Nec ex iſto inferri p̄t hos teŕos albū. nigrū. non exponi ꝯrie. Nō enī oportet ſemper valeant ꝯñie a plurali ad eiꝰ ſingulare: ſicut nec ediuerſo.

¶ Contra datam ſolutionem tripliciter argumentoꝝ. Primo ſic. Iſta ꝓpō album ē nigrum eſt vera naturalř: ergo ſolutio nulla. patet ꝯñia. ⁊ aſſumptū ꝓbať. extrema illiꝰ ꝓpōnis poſſunt verificari de eodē in ordine ad copulaȝ p̄ntis tꝑis ſecluſa ampliatione ceteris ſeruatis: igiť propoſitū. ꝯñia eſt clara. ⁊ añs ꝓbať. Pono caſum ꝙ ſocrates ſit albus vt duo ꝑm ſe totum ⁊ q̄lȝ eiꝰ partē: iſto caſu poſito hec ꝓpō eſt vera albū eſt nigrū: igiť intentū. ¶ Forte dices ſicut dicendū eē vr̄ ꝙ iſta ꝓpō ē vera ſocrates ē albus ⁊ niger complexiue ſiue copulatim: tamē copulatiue ſiue diuiſiue illa eēt falſa. ¶ Sed ꝯ Tunc ſeq̄reť aliq̄d eē album ⁊ nigrū ⁊ tñ nihil eiꝰ eſt albū nec aliqđ eſt nigrū: ſȝ hoc abſurduȝ vr̄: igiť.

¶ Secūdo arguiť principale intētū probando veȝ ꝙ iſta ꝓpō albū eſt nigrū eſt vera: ⁊ pono caſuȝ horā futura ſit diuiſa ī duas medietates ī q̄rū p̄ori ſocrates erit ꝓ vna eiꝰ medietate albus ⁊ pro altera niger ſic ꝙ colores erūt impmiſti: ⁊ ſuppono ad aliq̄d eē albū ſufficere aliquā eiꝰ partem medietate maioreȝ ⁊ q̄lȝ ſui eſſe album: in iſto caſu notum eſt ſocratem ī p̄ori medietate ſequentis hore non eſſe albuȝ aut nigrū: bene aūt vtrūq; copulatim. Volo igiť ī ſecunda medietate hore medietas ſocratis nigra cōdenſetur vſq; ad diuiduum altera non codēſata: ⁊ nihil đ colore nec đ ſocrate deꝑdať. Tūc ſic argumentoꝝ ſocrates in ſecunda medietate hore erit albus ⁊ niger copulatiue: igiť ꝓpoſitū. nota eſt ꝯñia. ⁊ añs ꝓbať. ⁊ primo ꝙ Socrates erit ī ſecunda medietate hore albꝰ nulla eſt difficultas: quum eiꝰ aliq̄ pars medietate maior ſit alba ꝑm ſe ⁊ q̄lȝ ſui. Sȝ ꝙ ēt ſit ſocrates niger ꝓbať. In p̄ori medietate hore nec erit albꝰ nec niger vt dictū eſt ſȝ ſic eſt ꝙ ī ſecunda medietate hore nihil nigredinis acquiret nec deperdet: nec ēt aliquid albedinis acq̄ret aut deꝑdet: igiť ſi in p̄ma medietate erit niger: ēt albꝰ erit. quuȝ equalis vtrobiq; rō inueniať.

¶ Tertio arguiť. Sit caſus ꝙ toti ſuperficiei exteriori ſocratis inhereat albedo. ⁊ ꝑ totum reſiduū intrinſecum nigredo habeať tunc verum eſt dicere de ſocrate ꝙ ip̄e eſt albus ⁊ niger copulatiue: igiť propoſitū. ꝯñia pȝ. ⁊ añs ꝑ ſui vtraq; parte vȝ notum. Quare relinq̄tur.

¶ Ad primum iſtoꝝ triū argumētoꝝ rñdeo negando hanc ꝓpōnē albū eſt nigrū eē veram: nego pariter extrema illius ꝓpōnis poſſe verificari de eodem in ordine ad copulam p̄ntꝭ tꝑis cum ceteris particulis. Et ad probationeȝ admiſſo caſu rñdeo quemadmodum rñſum eſt hanc propoſitionem album ē nigrū eē verā copulatiue ſiue cōplexiue ſȝ non copulatiue ſiue diuiſiue quod idem ē. Et ad replicam quaȝ facis q̄n illatū cōcedereť dico ꝙ non eēt incōueniens: nihilominus rñdeo in iſto caſu ſocratē nec albū nec nigrum eē. Et ſi nec iſta nec illa rñſio placet dico ſocratem album eē duntaxat ex eo ꝙ a nobiliori accidenti fieri habet đnominatio poſtq̄ ſub tanta inueniať intenſione quanta ⁊ eiꝰ oppoſitum.

¶ Ad ſecundū argumētū rñdeo admiſſo caſu piť ⁊ ſuppōne cōcedēdo ſocratē ī ſecunda medietate hore fore albū q̄m eiꝰ aliq̄ ꝑs medietate eiuſdem ſocratis maior erit alba ſecunduȝ ſe ⁊ quodlibet ſui ⁊ nego ipſum ſocratem futurum nigrum pro eadem medietate hore ⁊ ad ꝓbationē nego ꝯñiaȝ. hec enī ꝯñia penitꝰ nihil vȝ toto caſu ſtāte ſocrates in p̄ori medietate hore nec erit albꝰ nec niger: ⁊ ī ſecūda medietate hore nihil albedis acq̄ret nec deꝑdet nec ēt aliq̄d nigredinis acquiret aut deperdet igitur ſocrates in illa ſecunda medietate hore erit albus. Eſt ēt cōcedendum euȝ fore nigrum. Naȝ añs eſt verum ⁊ ꝯñs falſum ſtante ſuppoſito. Et ex iſto ſequiť demonſtrato inſtanti medio hore ſequentis hanc copulatiuam eē cōcedendam ſocrates in hoc inſtanti nec ē albꝰ nec niger tñ immediate poſt hoc erit albus ⁊ non immediate poſt hoc aliquid albedinis acquiret nec aliquid nigredinis deperdet. ¶ Alř ad hoc ſecundum argumentū poſſumus rñdere admiſſo caſu cōcedendo ſocratem in ſecunda hore medietate eē album ⁊ nigrū copulatim ⁊ nullo pacto copulatiue ⁊ dato ꝙ medietas ſocratis nigra cōdenſeť alba non condenſata hoc non arguit ſocratem debere dici album quoniam ſemꝑ manet medietas ſocratis in eē ſubſtantifico q̄uis non in eē extenſiuo mō ad hoc ꝙ aliq̄d ſit albū dico req̄ri ip̄m albū eſſe ſecundū p̄tē medietate maiorē maiorem inquam maioritate ſubſtātifica qđ nō contingit in dato caſu.

¶ Ad tertiū argumentum rñdeo tenēdo ſuperficiem ſocratis eſſe corpus de predicamento ſubſtantie vt multis placet per talem ꝓpōnē ſi ſuba illa q̄ ſuperficies eſt cui albedo inheret ſit maior quantitatiue ſiue ſubſtantialř q̄ ſit reſiduū cui nigredo inheret cōcedendū ē ſocratē eē albū ⁊ ſi minor fuerit ſic ē ſocrates niger. Si vero eq̄lia extiterint neutruȝ concedatur dices tñ ſocratem copulatim eſſe album ⁊ nigrū. Ex his q̄ in arti rñſione ſunt dicta infero hāc ꝓpōnē condicionalē eē cōcedendā ſi aliquod ē corpus finitū finite albū cuiꝰ aliq̄ pars ē nigra totum ip̄m corpus eſt aliq̄ nigra necnō due eius medietates totum corpus componentes q̄cunq; ſunt ſunt aliq̄ nigra. hoc corolariū relinquo verificandum vobis adoleſcentibus nō q2 difficile ſit ſȝ vt v̄m omnium ingeniū ꝑ diſcurſus diuageť calculatorios

¶ Ad confirmationem rñdeo cōcedēdo hos teŕos aſcēdēs đſcēdēs eē ꝯrios ſȝ nego ip̄os non eē oppoſitos ⁊ ad probationē admiſſo caſu nego hanc eē verā. b. formica eſt aſcendens ⁊ ēt eſt deſcendens. Ut tñ plane intelligať mora difficultas eſt aduertendum ꝙ tripliciter. b. formica ſe hēre p̄t in motu lancee ſurſum. Poteſt ſurſum moueri ⁊ p̄t deorſum ⁊ p̄t ēt q̄ſcere. Itaq; ſi velociꝰ aſcendat lancea q̄ .b. formica moueať per ip̄am lanceā tunc ſimpliciter aſcendit. b. formica: ꝙ ſi velocius. b. formica ꝑ lāceā moueať q̄ ip̄a lancea moueať tunc ſimplř deſcendit. b. formica. Si vero non velocius nec tardius moueať tunc nec aſcendit nec deſcendit ſȝ q̄eſcit. Sunt aūt q̄ dicunt ꝙ vbi formica moueať eq̄ velociter ac lancea ip̄a formica nec aſcēdit nec deſcendit ſȝ q̄eſcit: hoc tñ eſt ꝯdictionis implicatiuum q2 ſi. b. formica moueť ⁊ quū nec ſeorſum nec deorſum moueať: igiť. b. formica moueť ⁊ q̄eſcit copulatiue qđ ex precedenti argumento eē impoſſibile colligiť.

¶ Contra principale intentū argumentoꝝ ꝓbando veritatem huius aſcendens eſt deſcendens facili caſu ⁊ pono gr̄a exempli vnuȝ lignum tripedale recte eſſe ſituatū volo ꝙ q̄eſcēte pedalitate media infima pedalitas rareſiat verſus centruȝ ⁊ tñ rareſiat alia pedalitas verſus celum quo poſito. a. lignum tripedale aſcēdit ⁊ deſcendit qualitercunq; ſumať cōiunctio et. Nam poſtq̄ ſit propinquus centro ſequiť ip̄ȝ deſcendere. Pari ratione poſtq̄ ſit propinquus celo aſcendit ⁊ ita relinquitur veritas huiꝰ ꝓpōnis aſcendens eſt deſcendens.

¶ Pro ſolutione huius replice declarandū ē quid ſufficit ⁊ req̄riť ad hoc ꝙ aliq̄d aſcendat eodem modo quid ſufficiat ⁊ requirať ad hoc qđ aliquid deſcendat. Dico igitur duo eſſe potiſſimum conſideranda in omni aſcenſu ⁊ đſcenſu. Alterū eſt centrum mundi ꝙ gr̄a exempli vocetur. a. ⁊ alterū ſuperficies concaua vltimi celi quod īmobile dicunt aſtronomi quaȝ pono dici. b. ¶ His itaq; cōſideratis rñdeo duos in hac parte dicendi modos inueniri prior modus tenet ꝙ ad hoc quod aliq̄d aſcendat ſufficit ⁊ req̄riť ip̄m fieri propinquius. b. ſuperficiei qualitercūq; ſeſe hēat reſpectu. a. centri hoc eſt ſiue tantum: magis: aut minus ab. a. centro diſtet q̄ priꝰ. Conformiter dicendum eſt ad hoc ꝙ aliquod deſcendat ſufficere ⁊ req̄ri ip̄m fieri propinquus centro. a. q̄litercunq; ſeſe hēat reſpectu. b. ſuperficiei. Et ſecundū hunc dicendi modum hēťur plane hanc ꝓpōnem aſcendens eſt deſcendens eē veram in caſu tacto in replica đ corpore tripedali. Etiam verificari p̄t aliter ꝓpoſitio illa aſſumpta et hoc cum re impartibili. Nam ſi ponať caſus ꝙ archangelꝰ Michael ī hoc inſtāti ſolū locū pedalē repleat ⁊ ſtatiȝ poſt hoc inſtās ſucceſſiue cōquirat verſus. b. ſuꝑficiē locum pedalē ⁊ tñ deorſuȝ v̄ſus cētrum. a. non relicto priori loco. Nam poſt hoc preſens inſtās

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

tripedalem locum impleuit. Dicendum ē poſt
hoc inſtans archangelum michaelem aſcende
re ⁊ deſcendere copulatiue ⁊ per ↄ̄ns hec ꝓpoſi
tio aſcendens eſt deſcēdens imediate poſt hoc
inuenietur vera. Et ita ſequitur dato caſu iſtā
copulatiuam eſſe concedendam aliquid eſt aſ-
cendens ⁊ deſcendens copulatiue cuꝰ nulla ps
eſt aſcendens nec aliq̄ eſt deſcendens. ¶ Poſ-
ſunt tū impertinenter tñ ↄmoueri aliq̄ queſtiun
cule. ¶ Primo vtrum archangelus Michael
in ſolo loco preſentiali poteſt inueniri ſic ꝙ pro
aliquo inſtanti vel tempore in nullo alio preter
ꝙ in puncto inueniatur. ¶ Secundo vtrum
quantūcūqꝫ magnum locum archangelus mi-
chael pt replere. ¶ Tertio vtrum ſolum orbicu
larem locum repleat vel indifferēter ſuapte na-
tura locum trigonum. tetragonum. penthago
num. ⁊ quemuis alium ſub quacūqꝫ alia figura
tione tā vniformi ꝙ difformi natus ſit replere.
¶ Quarto vtrum dato ꝙ repleat locum tripe
dalem pt deſerere pedalitatem mediā in extre-
mis conſiſtēdo pedalitatibus. ¶ Quinto vtrū
pt a ſurſum in deorſum deſcendere non deſcen
dendo per medium hoc eſt ab. a. loco ſuperiori
in. b. locum inferiorem non tranſeundo per lo-
ca inter media. ¶ He quinqꝫ dubitationes ſi-
ue queſtiones non mō formari poſſunt ď archā
gelo Michaele verūetiam de quouis alio an-
gelo vel intelligentia necnon ſuba indiuiſibi-
li. ¶ Ad quas quidem qōnes impreſentiarum
nihil dicendum putaui quoniam vt ſuperius di
xi huic propoſito ſunt impertinentes: placuit tñ
eas mouiſſe vt legentium animi ad ſubliniora
diſtendantur que facile admodum deprehen-
dētur his omnibus dialecticis queſtionibus in
tellectis. ¶ Poſterior dicendi modus quē ve-
riorem eē exiſtimo ſi vterqꝫ verus dicendus ē te
net ad hoc ꝙ aliq̄d aſcendat ſufficere requiſitū
qꝫ ſ eē ipm fieri propinquius ſuperficiei. b. ⁊ diſtā
tius a centro. a. ⁊ mō oppoſito dicendum ē ad
hoc ꝙ aliquid deſcendat. Et ſm hunc dicendi
modum reſponſum eſt ad argumentum conce
dendo hanc propoſitionem eſſe falſam aſcēdēs
eſt deſcendes ⁊ ad replicam motam dicēdum ē
in caſu illo datum pedale nec aſcendere nec de
ſcendere. Eodem modo de archangelo micha
ele dicatur. ¶ Et ſi petas vtrum copulatim de
aliquo poſſit dici ꝙ ē aſcendens ⁊ deſcendēs re
ſpondeo ad iſtud affirmatiue ⁊ hoc tā naturali
ter ꝙ preter naturam ⁊ ꝙ facilis eſt caſus hu-
iuſce rei verificatorius tranſeo: ¶ Ex iſto dicē-
di modo ſequitur aliquid fieri remotius a ſup-
ficie. b. ⁊ idem fieri remotiꝰ a centro. a. ipm tñ
nec aſcendit nec deſcendit. pꝫ ſi vnum corpus tri
pedale ſit poſitum ⁊ quieſcente eius pedalitate
media relique extreme condeſentur. ¶ Seq̄-
tur ſecundo ꝙ eſt dabile aliquod corpus cuius
quelibet pars proportionalis ſecundū aliquā
dimenſionem aſcendit ⁊ tamen ipm corpus nō
aſcendit pꝫ corolarium i caſu ꝙ ſit aliquod cor
pus pedale qd imaginetur diuiſum per ptes ꝓ
portionales qua libuerit proportione minoribꝰ
verſus extremum depreſſiꝰ terminatis cuius in
hora ſequenti prima pars proportionalis rare
fiat in altum ſic ꝙ in fine talis rarefactionis mi
nus diſtet a ſuperficie. b. per vnum pedale ⁊ ma
gis a centro. a. per ſemipedale ⁊ ſecunda pars
proportionalis ſic rare fiat ꝙ in fine rarefactio
nis fiat propinquior ſuperficiei. b. per ſemipe-
dale ⁊ eleuatior a centro. a. per quartā partē pe
dalis ⁊ tertia pars proportionalis porportiona
bilē ſe hēant ad ſecundam ac ſecunda ad ꝓmā
⁊ cetere eo pacto ordinent̄ quo poſito habetur
corolariū in veritate.

¶ Contra iſtos duos modos citatos ar
gumentor ⁊ ꝓmo ↄ̄ priorē Si dicta ⁊ conceſſa i
eo ſtarent in veritate ſeq̄ret̄ ꝙ idē naturalr̄ non
poſitum in diuerſis locis moueret̄ motibꝰ ↄ̄riis
ↄ̄ns ē impoſſibile ꝑ ꝓbm dico nālr̄ qm̄ ſuperna
turaliter ſolet concedi poſſe fieri vt ſocrates fri
geſiat ⁊ caleſiat ⁊ hoc ſi in diuerſis locis ponat̄
eodē mō aſcender ⁊ deſcendet rareſiet ⁊ cōdēſa
bit̄. Probatur iam ꝓma ſeq̄lla in caſu poſito ď
corpore tripedali cuꝰ media tripedalitate quie
ſcente cetere rareſiunt altera ſurſum altera ꝓo
deorſum.

¶ Secundo argumentor ſimul priorē ⁊
poſteriorē modos impugnādo. Seq̄ret̄ ex cor
declaratiōe idē q̄eſcere ⁊ moueri ↄ̄ns ē ipoſſibi-
le vt ex vno ſequenti colligit̄: igit̄. ⁊ ꝙ ſeq̄tur ꝓ
bo. Sit caſus ꝙ ſocrate ſtante ⁊ q̄eſcente ꝑtex
capitꝭ eiꝰ acicula q̄dā perforet̄ ita vt rōne tume
factiōis ſuccreſcentis cutis capitis eleuet̄. pono
ꝑterea ſub pedibꝰ eiꝰ duos lateres collocari q̄rū
vtꝰ ſit ↄdēſare. Sit igit̄ rei veritas cutes plāta
rū ſocratꝭ paꝝ reſtringant̄ ſeu cōdēſent̄ ⁊ tñ la
teres ī altū rareſiāt iſto caſu poſito hētur ſocra
tem quieſcere ⁊ eundem moueri. ꝙ quieſcat re
linquo notum ſed ꝙ moueatur pꝫ qꝛ ſit propin
quior ſuperficiei. b. ratione tumefactionis cu-

tis corporis ⁊ ſit diſtantior a cētro. a. ratione cō
denſationis plantarum pedum: igitur. ¶ Nec
valet fuga qua forte euadere velles dicēdo ꝙ
cutes capitis necnon plātarum pedum nō ſunt
ptes ſocratis qm̄ ſuppono ex Auicena libro na
turalium cutem hominis eſſe animatam perin
de ac cetera hominis membra ſimilaria. Et qm̄
admittere recuſes ponā ꝙ parum de ſubſtātia
virtutis capitis ſocratis eleuet̄ ⁊ ita fiat in plā
tis pedum eiuſdem ſocratis quo poſito ſemper
habet̄ idem. ¶ Et ꝙuis due iſte rationes con
tra proteruum non concludant: nihilominꝰ tñ
ſi recte conſpiciātur aliq̄d apparentie in ipis in
uenient̄. Quare tum propter ipas rōes tū etiā
propt̄ alias quas breuitatꝭ cauſa ſubticeo aliū
in hac parte dicēdi modum aſſignare conabor
quo facilius clarius atqꝫ verius dignoſcat̄ q̄d
requirit ⁊ ſufficit ad hoc ꝙ aliq̄d aſcendat ⁊ ď
ſcendat. ¶ Pro cuꝰ declaratione eſt aduertē
dum aſcenſum eſſe duplicem necnon deſcēſum
q̄dam eſt completus quidā vero incompletus.
Ad hoc igit̄ ꝙ aliq̄d aſcendat aſcenſu comple
to ſufficit ⁊ requirit ipm ſecundum ſe ⁊ q̄lꝫ ſuā
partem fieri propinquius ipi ſuperficiei. b. ⁊ diſtā
tius a centro: a. ⁊ tali aſcenſu aſcendit lapis qñ
impellit ſurſum. Nam ipe lapis ⁊ eius quelibet
pars ſurſum aſcendit ⁊ mō oppoſito dicat̄ de ď
ſcenſu completo. Aſcenſus autē incompletus
parit̄ ⁊ incompletus deſcenſus eſt triplex. Qui
dam eſt ſupra medium. Quidaꝫ medius. Qui
dam infra medium. Ad hoc enī ꝙ aliq̄d aſcen
dat incomplete ſupra modum ſufficit ⁊ req̄rit̄
ipm fieri non ſecundum ſe ⁊ quamlꝫ eius partē
ſꝫ bene ſecundum partem medietate maiorem
propinquius complete ſuperficiei. b. ⁊ eleuatiꝰ
a centro. a. ⁊ modo oppoſito de deſcēſu incom-
pleto ſupra medium dicatur. Ad hoc autem ꝙ
aſcenſu incompleto medio aliq̄d aſcendat ſuf-
ficit ⁊ req̄rit̄ ipm ſecundum ſolaꝫ eius alteram
medietatem complete fieri propinquius ſupfi-
ciei. b. ⁊ longius a centro. a. ſꝫ ad hoc ꝙ aliquid
aſcenſu incōpleto infra medium aſcendat ſuffi
cit ⁊ req̄rit̄ non ſecundum medietatem comple
te ſed ſecundum partem medietate minorem ꝓ
pinquius fieri ſuperficiei. b. ⁊ remotius a cētro
a. ⁊ oppoſitis modis dicatur de deſcenſu medio
⁊ deſcenſu infra medium. Aſcenſus enim me-
dius ⁊ aſcenſus infra medium non dn̄r prope
aſcenſus ſicut nec deſcenſus medius aut infra-
mediū deſcēſus proprie nominātur. Dico igit̄
reſolutorie ꝙ ad hoc ꝙ aliquid aſcendat ſuffi-
cit ⁊ req̄rit̄ ipm aſcendere complete aut incom
plete ſupra medium ⁊ ad hoc ꝙ aliq̄d ďſcendat
ſufficit ⁊ req̄rit̄ ipſum complete aut incomple-
te ſupra medium deſcendere. Notabis tamen ī
hac parte ꝙ iſti terī pars. medietas tertia quar
ta ⁊ conſimiles ſunt termini partim collectiui
partim diuiſiui. Et q̄nqꝫ pro vna re tantum
ſupponunt q̄nqꝫ pro pluribus. Nam in cor-
pore vno pedali due quarte extreme dn̄r pars
talis pedalis. dn̄r etiam medietas ꝙuis non ef
ficiant aliquod ens: loquor impreſentiarum de
medietate tertia ⁊ quarta ⁊ ceteris ſecundum
multitudinem ſubſtantie ⁊ non ſecundum extē
ſionem. ¶ Ex iſto noſtro dicendi modo infero
hanc propoſitionem eſſe poſſibilem: Socrates
aſcendit incomplete ſupra mediū cuꝰ ſola ma
nus dextra cum ſuis partibus complete aſcen-
dit hoc patet in caſu quo manꝰ ſocratis dextra
ſurſum moueat̄ ſecundum ſe totam ⁊ quamlꝫ
eius partem toto ſocratis reſiduo q̄eſcente ſꝫ
pono manū ſocratis dextram plus continere ď
ſubſtātia ꝙ totum reſiduum ſocratis quod nō
modo preter naturam verum etiaꝫ naturalr̄ ac
cidere pt quo poſito habet̄ corolariū i veritate.
¶ Secundo ſequit̄ aliquod eſſe corpus quod
ſecundum ſe ⁊ quodlꝫ ſui ſit ꝓpinquius ſuperfi
ciei. b. ⁊ tñ non aſcendit. probat̄ hoc corolariū
in caſu quo ſecundum corolarium in preceden
ti mō tactum probabatur. pt etiaꝫ pro deceſſu
ↄ̄ſimile corolariū ↄcedi. Sꝫ qm̄ q̄ dicta ſunt ď
aſcenſu ⁊ deſcenſu ſm nr̄m dicendi modū ſolis
partibilibus rebꝰ accōmodant̄ videre ſupereſt
quid req̄rit̄ ⁊ ſufficit ad hoc ꝙ aliq̄ res imparti
bilis aſcendat ⁊ deſcendat quales ſunt anime
ſeparate ⁊ angeli. Ut igit̄ clarius huiuſce rei i-
tellectꝰ hēat̄ ē aduertendū ꝙ ad hoc ꝙ res im-
partibilis moueat̄ neceſſariū ē ipam motu infi
nities multiplicato moueri hoc ē oportet per infi
nita loca moueri per q̄ prius ſm ſe totā aut ſm
aliquas eius partes ſi q̄s hēat moueat̄. loquor
ſemper de motu locali. Dico igit̄ aſcenſum rei
impartibilis ꝑiter ⁊ deceſſum duplicē eſſe ꝑin
de ac reꝝ partibiliū. ſ. completū ⁊ incompletū.
ſed i hac pte cōpletus ⁊ icōpletus aſcēſus ſumū
tur ex pte loci ⁊ nō ex pte rei aſcēdentis. Itaqꝫ
ad hoc ꝙ aliq̄ res ipribilis aſcēdat cōplete ſuf-
ficit ⁊ requirit̄ ipaꝫ propinquiorem fieri ſuperfi
ciei. b. ⁊ diſtantiorem a centro. a. toto loco ſyn-
cathegorematice in quo res ipſa impartibilis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

eſt derelito ⁊ ꝓportionabilr̃ dicat̃ de deſcēſu cōpleto. Dicat̃ preterea proportionalr̃ in hac pte Cvt ſuperi⁹ dictū ē ꝯ aſcenſum incōpletū triplicem eſſe puta ſupra medium, medium, ⁊ infra medium ſed impreſentiarum referatur ad locum id quod ſuperius dicebatur ſufficere ⁊ req̄ſitū ad eē aliquod partibile eſſe aſcendens aut deſcendens incōplete.

¶ Contra hunc noſtrum dicendi modū dupliciter argumentoꝛ. Primo imaginetur linea recta ſemidiametralis a centro.a.ad ſuperficiem vſqꝫ.b.per mediuꝫ turris noſtre dñe Salmanticenſis pertranſire ⁊ volo quieſcente turri totus mundus eleuetur a deo per eundeꝫ ſemidiametrum quouſqꝫ per ſolum pedale diſtet cētrum.A.a turri noſtre domine quo poſito ſeq̄tur turrim noſtre domine deſcendere complete poſtq̄ ſit propinquioꝛ ſm ſe ⁊ quodlꝫ ſui cētro A.⁊ diſtantioꝛ a ſuperficie.b.qḋ ſi cōcedas habeo ideꝫ moueri ⁊ q̄ſcere qḋ impoſſibile reputamus.

¶ Secundo argumētoꝛ. Sit rei veritas ſuper hunc mundum creet deus vnum alterum qui eadem ad iſtum ſe hēat proportiōe qua iſte ad eius terram elementalem ſe habet quo poſito pono eleuetur quiſpiam globus preter eius naturam ab aliqua intelligentia aut ab ipo do ſic ꝙ ſm ſe totum ⁊ quamlibet eius partem eleuetur quouſqꝫ deueniat ad vltimam ſuperficiē aſcendendo mundi de nouo creati: tunc patet ꝙ continue datus globus aſcendit ⁊ tm̄ falſum eſt ipm fieri propinquiorem ſuperficiei.b: imo poſtq̄ per alterum mundum mouebit̃ fiet diſtātioꝛ a ſupficie.b.igit̃. ¶ Nec valet fractio qua forte diceres in illo caſu non amplius per ſuperficiem.b.⁊ centrum.a.aſcenſum eſſe menſurandum nec deſcenſum ſꝫ per centrū.a.⁊ ſuperficiē c.q̄ eſt vltima ſuperficies mundi de nouo creati qm̄ ponā iā caſum creet de⁹ infinitos tales mūdos quo facto non erit reperire aſcendendo vltimā ſuperficiē:⁊ ita ſemp argumētū retinet vim ſuam.

¶ Ad has duas ſophiſticas argutiones ⁊ pleraſqꝫ alias ꝯſimiles diceret ſolidiſſim⁹ quiſqꝫ in dialecticis ipas non militare in quempiaꝫ citatoꝝ modorum. Nam per has ipas inquirītur Cvt adagio vtar hiſpāo ꝯ cinco pies al gato hoc eſt pedes quinqꝫ ī cato. Qḋ ſi contingat dari aliquē quinqꝫ pedum catum cenſebimus eſſe monſtruoſum et preter nature ordinem ꝓgenitum. Sic impñtiaꝝ dicēdū exiſtimo ſicvt replicaꝝ caſus indicāt ꝯ res ipe ponantur eaſdē mōſtra quedā reputari. Qua d̄ cauſa ſicut a recta natura monſtrua ſunt aliena. Ita a recta ſolidaqꝫ doctrina monſtruoſi caſus ſunt impellēdi. Qḋ ſi contingat in iſtꝭ logicalib⁹ q̄nqꝫ aliq̄ talia inſerta inuenir:id recipias a nobis eo ingenio factū vt monſtruoſis ingenijs ꝓinde ac cordatis ſatiſfacere videamur. Mediat nāqꝫ īgeniuꝫ hoīs tetragonū ꝓinde atqꝫ ſingule v̓tutes duo inter extrema puta ſupabundantiā ⁊ defectionē quoꝝ vtrūqꝫ monſtruoſum ingeniū parit Nā queādmodū in nā mōſtrua pululāt duplici de cauſa.ſ.ex ſupabūdāti materia ⁊ ex d̄fectu eiuſdē: ita ī ſingulis diſciplinis ē inuenire ingenia monſtruoſa. q̄dā.n.ex d̄fectu capacitatis ſolis corticib⁹ ſaciant̃. alia ꝟo ex vehemēti ſpūꝫ cōcurſu ſupra mediū aſcendētia maculant̃. Ea tm̄ ingenia q̄ int̄ ābo extrema ꝯſiſtūt vndiqꝫ ſūt elaborata ⁊ oī ex pte rotūda q̄ nec ſolis corticibus nutriunt̃ nec a medio diſcedētia per ſpineta diuagantur

¶ Secūdo ⁊ principalr̃ argumētoꝛ. Iſti terī ſunt cōtradictorij pr̄.nō pr̄.⁊ tm̄ verificant̃ d̄ codē quum iſte ꝓpōnes ſint v̓e eēntia diuina ē pr̄. eēntia diuina ē nō pr̄. Et ſi dicas hoc eē d̄ codē t̃ēo cōi ⁊ nō incōuenire ſꝫ incōueniens ē verificent̃ d̄ codē t̃ēo ſinglari. Cōtra. capiā iſtas ꝓpōnes iſta eēntia diuina eſt pr̄. iſta eēntia diuina eſt nō pr̄. per vtrūqꝫ ꝓnomē ipam eēntiā diuinā demonſtrando ⁊ tunc hētur ꝓpoſitū puta duos t̃ēos cōtradictorios verificari de t̃ēo ſingulari qḋ ē ꝯ diffinitiōeꝫ ſecūdā ſecn̄de diuiſiōis

¶ Cōfirmat̃. Iſti terī pedalia nō pedalia ſunt terī ꝯdictorij ⁊ tm̄ eis nō repugnat verificari de eodē t̃ēo ſingulari in ordine ad copulā pn̄tis tpis deducta ampliatione: igit̃ diffinitio terminoꝝ ꝯdictorioꝝ eſt mala ⁊ ꝑ ꝯn̄s cōcluſio rn̄ſalis ē falſa. pꝫ ꝯn̄ia cū ꝑoꝛi āns pte:⁊ poſterioꝛ ꝑs ꝓbat̃ duab⁹ pedalitatib⁹ oſnſis hec ꝓpō ē v̓a. Iſta corpora ſunt pedalia ⁊ eiſdē demōſtratis hec ꝓpō ē et vera: iſta corpora ſunt nō pedalia: igit̃. pꝫ ꝯn̄ia ⁊ āns ꝑ pte ꝑoꝛi. ⁊ poſterioꝛ pars ꝓbat̃. Bene ſequit̃. Iſta corpora ſunt nō pedalia q̄ttuoꝛ medietatib⁹ datoꝝ corpoꝝ demōſtratis ⁊ quum iſta corpora ſint iſta corpora per prius iſta ipas quattuoꝛ medietates demonſtrando ⁊ per ſecundum ipſa duo pedalia habetur ꝙ iſta corpora ſunt non pedalia eiſdeꝫ duabus pedalitatibus oſtenſis. ꝯſequētia ē expoſitoria.

antecedens eſt verum: igitur ⁊ conſequens.

¶ Ad ſecundum principale reſpondent communiter loquentes concedendo hos terminos pater. non pater. eſſe contradictorios: ſed negant eoſdem verificari de codeꝫ. ⁊ ad probationem dicunt vt inter arguendum dicebatur ſ. verificari de eodem termino communi vtpote de iſto termino eſſentia diuina. ſed illud non eſt inconueniens. Naꝫ ſicut iſte propoſitiones conceduntur vere animal eſt homo; animal eſt non homo: ſic ⁊ iſte vere dicuntur eſſentia diuina eſt pater: eſſentia diuina eſt nō pater. Et ad replicam factam dicunt datas ꝓpoſitiones eē concedendas: pro quanto ſubiectum in ipſis ē terminus cōmunis licet formaliter ſingularis videatur. Aliud eſſet ſi ſubiectum ſingularizaretur pro aliqua perſona: tunc eniꝫ eſſet impoſſibile datos terminos pater. non pater. de hoc termino eſſentia diuina talit̃ ſingularizato verificari. ¶ Sunt adhuc alij dialectici aſſeuerātes hos terminos pater. non pater. eſſe contradictorios ⁊ verificabiles de eodem: ⁊ dicunt id nō eſſe inconueniens in terminis diuinis. Hāc ſolutionem non recipimus impreſentiarum ſꝫ alteram veriorem exiſtimamus. ¶ Quid autē ſit dicendum ſi teneamus nullum terminum infinitum eſſe terminum ſecundum ꝙ tetigimus in quarta queſtione facile patet.

¶ Ad confirmationem reſpondeo cōcedendo hos terminos pedalia. non pedalia. eſſe contradictorios: ⁊ nego ꝙ eis nō repugnet verificari de eodem termino ſingulari in ordine ⁊c. ⁊ ad probationem quum arguitur. Duab⁹ pedalitatibus oſtenſis hec propoſitio eſt v̓a iſta corpora ſunt pedalia: concedo. nego tamen ꝙ eiſdem demonſtratis hec propoſitio ſit etiam vera iſta corpora ſunt non pedalia. Et ad ꝓbationem concedo factam conſequentiam eſſe expoſitoriam: ſed nego āns pro parte prioꝛi ꝓ hac videlicet iſta corpora ſunt nō pedalia: quattuoꝛ medietatibus datorum corporum demonſtratis. ¶ Et ſi eam probes hoc modo arguendo Iſta corpora ſunt quattuoꝛ non pedalia: igit̃ iſta corpora ſunt non pedalia. patet ꝯn̄ia. ⁊ antecedens probatur. Bene ſequitur. Iſta corpora ſunt quattuoꝛ entia: ergo quattuoꝛ pedalia vel quattuoꝛ non pedalia: ſed non ſunt q̄ttuoꝛ pedalia igitur ſunt quattuoꝛ non pedalia. Ad hoc reſpondeo dupliciter. Prioꝛi mō concedēdo prioꝛem ꝯn̄iam. ⁊ negando poſterioꝛem hāc videlicet: iſta corpora ſunt quattuoꝛ entia ergo quattuoꝛ pedalia vel quattuoꝛ non pedalia. Bene añt poteſt ex āñte iſtud ꝯn̄s inferri iſta corpora ſunt quattuoꝛ pedalia vel non quattuoꝛ pedalia. Nam multum reffert dicere quattuoꝛ pedalia vel quattuoꝛ non pedalia: ⁊ dicere quattuoꝛ pedalia vel non quattuoꝛ pedalia. quum iſtud ſecūdū diſiunctū ſit tranſcendēs ⁊ pri⁹ nō ſit tranſcendēs vt ſatis pꝫ. Et ſi hec ſolutio ab ampliſſimo philoſopho eodēqꝫ ſolidiſſimo dialectico domino ioanne dullaert mihi ſemper venerando preceptore cuius anima celeſti munere fruat̃. poſita fuerit in ſecundo Perihermenias queſtione ſecunda: non indignū tamē putaui: ſi ſecundam adiecero ſolutionē priori nō refutata. Secundo igitur modo reſpondeo ad moram replicam: negando prioꝛem ꝯn̄iam hāc vꝫ iſta corpora ſunt quattuoꝛ no pedalia ergo iſta corpora ſunt non pedalia. Nam āns eſt verum ⁊ ꝯn̄s falſum. de ꝯn̄tis falſitate non ē heſitandum: ſed ꝙ āns ſit veruꝫ oſtendo. Bene ſequitur. Iſta corpora ſūt iſta quattuoꝛ nō pedalia: igitur iſta corpora ſunt quattuoꝛ non pedalia ꝯn̄ia ē nota ⁊ āns probatur qm̄ per ipꝫ duo denotātur vnū eſt ꝙ iſta corpora ſunt iſta quattuoꝛ ⁊ alterum eſt ꝙ iſta quattuoꝛ non ſunt pedalia quorum vtrumqꝫ eſt verum de priori nullus recte poteſt dubitare: ⁊ ꝙ poſterius ſit fatēdum pꝫ per falſitatem ſui oppoſiti: quod ē iſtud iſta quattuoꝛ ſunt pedalia. Eſt enim hic terminus pedalia intrinſece relatiu⁹ ꝓinde ac iſte terminus fratres. gratia cuius hec enunciacio eſt falſa: iſta quattuoꝛ ſunt pedalia. Denotat̃ ita ꝙ per datam propoſitionem illa demonſtrata ad inuicem eſſe pedalia: quod manifeſte falſuꝫ relinquo. ꝙ autem terminus iſte pedalia ſit intrinſece relatiuus: probatur. eſt inferioꝛ ad hūc terminum equalia qui eſt intrinſece relatiuus: Ergo datus terminus eſt intrinſece relatiuus patet ꝯn̄ia. cum toto āñte. Eſt enim pro regula obſeruandum. Q̄ñcunqꝫ aliqui termini ſe hñt vt ſuperius ⁊ inferius: ⁊ ſuperius eſt terminus intrinſece relatiuus inferius etiam terminus intrinſece relatiuus dicetur.

¶ Sed quoniam in fine prioris ſolutionis dictum eſt hoc diſiunctum pedalia vel non pedalia eſſe tranſcendēs: ⁊ hoc conformiter ad prioreꝫ regulam in priori notabili tactaꝫ: Dubitaret quiſpiam vtrum de angelo Michaele verificetur: ⁊ videtur ꝙ non. quum vtraqꝫ iſta

rum appareat falſa. Michael eſt pedalia: Michael eſt non pedalia. falſitas prioris eſt manifeſta. ⁊ ꝙ poſterior ſit etiam falſa videt̄ notum per falſitatem ſue equalentis q̄ eſt iſta: Michael eſt aliqua que non ſunt pedalia. ¶ In mota dubitatione hoc vnum queritur vz: an terminus infinitus pluralis numeri includat tranſcēdens ſolū̄ numeri pluralis aut indiferent̄ trāſcendēs ⁊ ſingularis ⁊ pluralis numeri. Poteſt pariter de termino infinito numeri ſingularis. moueri dubitatio.

¶ Ad motam dubitationem reſpondent aliqui dialectici de quorum numero vnus ē Georgius bruxelenſis: ꝙ terſ infinitus ſingularis numeri includit tranſcēdens ſolum numeri ſingularis. ⁊ terminus infinitus pluralis numeri includit tranſcendens ſolus numeri pluralis. ⁊ ſic ꝑm eum diſiunctū acceptum non verificatur de angelo Michaele. Alij dialectici dicunt ꝙ terminus infinitus tam ſingularis ꝙ pluralis numeri includit indifferenter terminū tranſcēdentem in ſingulari numero atq; plurali. ⁊ ꝑm iſtos datum diſiunctum de Michaele ⁊ quolz ente mundi verificatur. ¶ Quid autem ſit in hac parte reſpondendum defendendo ſemper noſtrum dicendi modū de terminis infinitis pz.

¶ Tertio ⁊ principaliter contra concluſionem reſponſiuam argumentor. Iſti duo termini cecum. videns. ſunt priuatiui vt ſi textu dictum eſt: ⁊ tamen non ſunt oppoſiti: igitur poſita concluſio eſt falſa. pz ꝯña cum maiore. ⁊ minor probatur. Bene ſequitur. Iſti duo termini ceca. videntia. non ſunt oppoſiti: ergo nec alij. ꝯña videtur nota propter equalem rationem. ⁊ añs ꝓbatur. Sunt ſocrates videns ⁊ plato videns: ⁊ ex materia ſocratis ⁊ forma platonis fiat Cicero cecus: ⁊ ex forma ſocratis ⁊ materia platōis fiat Ioānes cecus: in iſto caſu extrema huius propoſitionis ceca ſunt videntia ſecluſa extrinſeca ampliatiōe de ſe inuicem verificant̄: Nā in iſto caſu hec propoſitio ē vera ceca ſunt videntia: quod ſic deducitur. Cicero ⁊ Ioānes ſunt videntes q2 ſunt ſocrates ⁊ plato videntes ⁊ cicero ⁊ ioannes ſunt ceca quū cicero ſit cec⁹ ⁊ ioannes ſimiliter. ergo ceca ſunt videntia ⁊ ꝑ ꝯñs dati termini ceca. videntia. non ſunt oppoſiti quod ſumpſimus probandum.

¶ Confirmatur iſti termini quies. mot⁹ ſunt termini priuatiui vt ſatis pz: ⁊ tamen non ſunt oppoſiti: qď ꝓbat̄: verificant̄ naturaliter de ſe inuicem omni ampliatione ſecluſa: Nā caſu quo caput ſocratis quieſcat eius dextera manu mota hec propoſitio quies eſt motus que huic equiualet quieſcēs mouetur eſt vera: ⁊ per ꝯñs eius extrema de ſe inuicez verificantur. pz ꝯña ⁊ añs probatur. hec aīa ſocratis exiſtens in capite eſt hec anima exiſtens in dextra manu: ſed hec anima exiſtens in capite eſt quieſcens in capite: quū per caſuz caput ſocratis non moueat̄ igitur hec anima eſt quieſcens. Ex altera parte ſequitur. hec anima exiſtēs in manu mouetur ī manu: quū manus dextera moueat̄: ⁊ per ꝯñs mouetur. Nam mota manu mouentur omnia que ī manu ſunt. Habetur igitur ꝙ hec anima quieſcit ⁊ ipſa eadem mouetur: ⁊ per cōſequēs hec propoſitio quieſcens mouetur: ſiue hec q̄es eſt motus: habetur in veritate: quod fuit ꝓbandum.

¶ Ad tertium principale reſpondeo concedendo hos terminos cecum. videns. eē priuatiuos. ⁊ nego ipos non eſſe oppoſitos. ⁊ ad probationem nego ꝯñam. Hec enim ꝯña ē nulla iſti termini ceca: videntia. non ſunt oppoſiti: ergo nec iſti cecum videns. Notum enim eſt añs eſſe verum in caſu poſito in argumento: ⁊ ꝯñs falſum. non oportet ſemper ꝙ ſi plurale de plurali vere dicatur: ꝙ pari modo ſingulare de ſingulari etiam vere affirmet̄ quemadmodum ēt non oportet ſi ſingulare de ſingulari dicat̄: ꝙ ꝑ tunc plurale de plurali vere enuncietur.

¶ Contra hanc ſolutionem argumētor. Iſti termini ceca. vidētia. ſūt oppoſiti: igit̄ male reſponſum eſt. ꝯña eſt clara. ⁊ añs ꝓbat̄. extrema huius propoſitionis ceca ſunt videntia ſunt termini diſparati: quum ipſis repugnet ď ſe inuicem verificari in ordine ad copulā p̄ntis temporis ampliatiōe ſecluſa: cū alijs particulis hoc pz: qm̄ ſi de ſe inuicez talr̄ verificari poſſent maxime eēt in caſu poſito in argumento: ſz in caſu illo hec ꝓpō ceca ſunt videntia eſt ꝓpō falſa: quum ſit affirmatiua extra inſtantias cōmunes de ſubiecto non ſupponente: quibuſcunq; enim demōſtratis hec ꝓpō eſt falſa hec ſunt ceca: ſiue illos quattuor homines demonſtres ſiue illoꝝ duos vel tres.

¶ Ad iſtam replicā rn̄deo negando hāc ꝓpōnez ceca ſunt videntia eſſe falſaz. nego pariter extrema illi⁹ ꝓpōnis eſſe diſparata: ⁊ dico in caſu de ſe inuicem verificari. Naz Cicerone ceco ⁊ Ioanne ceco demonſtratis, hec ꝓpō eſt vera hec ſunt ceca.

¶ Contra iſtud argumentor. Bene ſeq̄tur. Iſta ſunt ceca: igitur iſta nō ſunt vidētia. ꝯña videt̄ nota. ſed ꝯñs eſt falſum: quum ex illo ſequat̄ hec ꝓpō: iſta non ſunt videntia ſemꝑ cicerone ⁊ ioanne demonſtratis quā conſtat eē falſam vt facile deduci poteſt expoſitorie: igit̄. Pro ſolutione hui⁹ argumenti aduertendum eſt: ꝙ iſte terminus cecum ſic debet diffiniri. Cecum eſt animal non videns in potentia propinqua: tamen aptum natum videre. ſz iſte terſ ceca aliter diffinitur: ⁊ hoc ſic. Ceca ſunt animalia quorum nullum videt in potentia propinq̄: tn̄ ſunt apta nata videre. Iſte diffinitiōes ſunt conformes dictis Ariſtotelis in p̄ori libro elenchoꝝ capite tertio ī fine: vbi dicit. Nā ſi cecum eſt qď non hz viſum natum autem hēre: ⁊ ceca erunt que non hēnt viſum nata autez hēre: qm̄ ergo hoc qď hēt viſum illud autem non hz āboerunt vel videntia vel ceca qď eſt īpoſſibile. hec ille. vult itaq; hēre Ariſto. hanc ꝯñaz eē nullaz: cecum eſt qď non hēt viſum natum aūt hēre: ergo ceca ſunt que non hēnt viſum nata aūt habere. Quum de ſocrate ceco ⁊ platone vidente verum ſit dicere ꝙ ſint animalia que non hēnt viſum nata tn̄ hēre: ⁊ tn̄ non eſt ita ꝙ ſunt ceci: ideo diffiniatur ceca vt prius diffinitum ē. Hoc notato reſpondeo ad argumētum quemadmodum reſponſum eſt vſq; ad vltimā replicam ad quam rn̄deo negando hanc ꝯñaz valere. Iſta ſunt ceca: ergo iſta ſunt non videntia. hanc tn̄ cōcedo. Iſta ſunt ceca: ergo iſta ſunt animalia quoꝝ nullum videt. ⁊ concedo pariter hanc propoſitionem in dato caſu iſtoꝝ animalium nullum aīal eſt videns cicerone ⁊ ioanne demōſtratis per ꝓnomen iſtoꝝ. ⁊ ſi formes hanc ꝯñam. Iſtoꝝ animalium nullum animal eſt videns: ⁊ iſta animalia ſunt iſta animalia: ergo iſtoꝝ animalium nullum animal eſt videns per duo p̄ora pronomina ciceronem ⁊ ioannem demōſtrādo: ⁊ per poſteriora ſocratē ⁊ platonem: rn̄deo: ꝙ nihil valet. ⁊ defectus eſt varia ſuppoſitio huius terī aīal q̄ in antecedente ⁊ cōſequente hēturi: ſicut tactum eſt in ſolutione tertij argumēti principalis quarte queſtionis.

¶ Ad confirmationem rn̄deo concedendo hos terſos q̄es. mot⁹. eſſe terſos priuatiuos: ⁊ nego ꝙ non ſint oppoſiti. Nego pariter ď ſe inuicem verificari naturaliter oī ampliatione ſecluſa: ⁊ admiſſo caſu. ſ. ꝙ caput ſocratis q̄eſcat eius dextra manu mota: nego hanc eſſe vera in quieſcens mouetur. ⁊ ad probationem dato ꝙ hec aīa exiſtens in capite ſit hec aīa q̄ eſt in manu dextra: dato ēt mota manu ďxtra ēt aīa moueatur: ⁊ admiſſo caſu ꝙ quieſcente capite ſocratis eadem aīa q̄eſcat in capite: non tn̄ ideo ſequitur ꝙ quieſcat. Itaq; volo dicere hanc cōſequentiam nihil valere. Hec aīa q̄eſcit in capite: ergo hec aīa quieſcit. ꝙuis iſta ſit bona. hec aīa mouet̄ ī manu dextra: ergo hec aīa mouet̄. Defectus aūt quare illa ꝯña nihil valeat eſt: q2 arguit̄ virtualiter negatiue a reſtricto ad non reſtrictum. Nam ſicut non ſequit̄ ſocrates non eſt in domo q̄drata: ergo ſocrates non eſt in domo: ita dico hāc ꝯñaz nihil valere. hec aīa q̄eſcit in capite: ergo hec aīa q̄eſcit. Nā quieſcit eſt terſ priuatiuus rōne cuius propō in q̄ ponitur eſt exponenda copulatiue per duas exponētes vt in tertia ſectione videri poteſt. virtualiter. n. cōmittitur iſta mala ꝯña. hec aīa nō mouetur in capite. ⁊ nata eſt moueri in capite: ergo hec aīa non mouet̄ ⁊ nata eſt moueri.

¶ Contra iſtam ſolutionem argumētor: probando bonitatem huius conſequentie hec anima quieſcit in capite: ergo hec anima quieſcit. Bene ſequitur. Hec anima non quieſcit: ergo hec anima non quieſcit in capite. iſta conſequētia ex ſe videtur nota: ergo ex oppoſito conſequentis infertur oppoſituz antecedentis in bona conſequentia: ⁊ per conſequens prius facta ꝯña erat bona.

¶ Ad replicam reſpondeo negando iſtā conſequentiam: Hec anima non quieſcit ergo hec anima non quieſcit in capite. ⁊ defectus eſt quia virtualiter arguitur affirmatiue a non reſtricto ad reſtrictum: ac ſi hoc pacto argueret̄ ſocrates eſt in domo: ergo ſocrates eſt ī domo alba. Hoc facile poteſt dignoſci datis exponentibus antecedentis ⁊ conſequentis ſub hac forma in conſequentia diſpoſitis. hec anima mouetur: vel hec anima non eſt nata moueri: ergo hec anima mouetur in capite: vl̄ hec anima nō eſt nata moueri in capite.

¶ Contra principalem ſolutionem ⁊ potiſſimum contra admiſſionem caſus argumentor. Iſta copulatiua eſt impoſſibilis caput ſocratis quieſcit ⁊ manus dextra ſocratis mouet̄: qď probo ſic. Bene ſequitur. Man⁹ dextra ſocratis mouetur: ergo anima in ea inuenta mouetur: ergo a ſimili bene ſequitur. Caput ſocra

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL.ES

tis quieſcit. ergo anima in eo exiſtens quieſcit. ⁊ quum eadem ſit anima manus ⁊ capitis: ſeq̄tur eandem animam ſimul moueri ⁊ quieſcere: quod eſt impoſſibile. Illa conſequentia facta a ſimili ſumit fundamentum ex iſta cōi auctoritate puta. motis nobis mouētur omnia que in nobis ſunt: ſꝫ ex hoc dicto videtur ēt ꝙ q̄ſcētibus nobis quieſcant omnia que ſi nobis ſunt: quum nō maior quo ad hoc in mouentibus ꝙ̄ in quieſcentibus ratio inueniatur: ⁊ per conſequēs ſi ponatur ꝙ caput ſocratis quieſcat opꝫ animam que in eo habet̃ itidem quieſcere: ꝙ ſi quieſcit impoſſibile eſt animam in eo inuentā moueri vt dictum eſt igitur.

¶ Ad hanc replicaꝫ que in hac cōi auctoritate conſiſtit puta motis nobis mouētur oīa que in nobis ſunt. reſpondeo auctoritatem illā non eſſe vt iacet intelligendam. Nā multa corpora mouentur quorum multe partes quieſcūt vt in arboribus ⁊ herbis aliiſq; huiuſmodi plātis poteſt deprehendi. Experientia enim videmus flante vento multas arbores moueri quarum radices que ipſaꝝ ſunt partes: non mouentur. In animalibus etiam id accidere perinde ac in ipſis plātis non ambigimus. Auctoritas igitur hoc modo eſt intelligenda. Quandocūq; aliquid mouetur tota collectio ſuarum partium ſi partes habeat: mouetur. Itaq; ſignum omnia ī citata auctoritate accipitur collectiue ⁊ nullo pacto diſtributiue. Iaꝫ ad motam replicam reſpondeo concedendo aſſumptam copulatiuam eſſe impoſſibilem: ⁊ hoc in ſenſu quem facit ſiue in rigore dialectices: ſed ip̄a eſt concedenda in ſenſu in quo fit: Nam rei veritas ē ꝙ ſi caput ſocratis quieſcit: eius anima quieſcit: ⁊ ſi manus ſocratis mouetur: etiam anima parit̃ mouetur. Nam cui propria eſt poſitiui appellatio eius ⁊ priuatiui appellatio propria erit: ſed ita eſt ꝙ motus omnis tā localis: ꝙ̄ alteratiōis generationis. corruptionis. augmentationis. diminutiōis. raritatis. denſitatis proprie ⁊ principalit̃ formis ſubſtantialibus attribuitur. quare ⁊ eorum priuationes ſeu vt ita dicaꝫ quietes eiſdem formis ſunt exhibende: materia autem ⁊ omnia accidentia que in mixtis atq; ſimplicibus corporibus habentur: de per accidens ⁊ ratione formarum ſubſtantialium mouentur. Dico igitur copulatiuam aſſumptaꝫ in hoc ſenſu eſſe poſſibilem: ſ. ꝙ manus dextera ſocratis moueatur: ⁊ materia capitis quieſcat: ſic ꝙ in loco in quo eſt non moueatur eius anima ⁊ hoc eſt poſſibile ſaltem de potentia ſupernaturali dico notanter ſupernaturali. Naꝫ ſi teneamus ſpūs animales que in homine habētur: eſſe informatos anima rationali eſt impoſſibile per naturā aliqueꝫ eſſe hominem cuius caput quieſcat: ſic ꝙ eius anima non moueatur in eo loco in quo capitis materia habetur: ⁊ hoc quia eſt impoſſibile aliquod tale caput eſſe: q̄ minus in eo ſpūs animalis inueniatur. ſed ſpūs animalis eſſe nō pōt quin moueatur poſtq̄ motus celi naturaꝫ participat. Nam vt corpora celeſtia orbicularit̃ mouentur ⁊ hoc ſine quiete: ita ſpūs aīales torqnantur nulla in eis quietudine inuenta. Sꝫ q̄ hec altiorem facultatem expoſtulant: ſub breuitate ea mouiſſe ſufficiat. ¶ Redeūdo igit̃ ad principalem argumenti difficultatem Peteret forte aliquis vtrum iſte omnes conſequētie ſunt bone ⁊ mutue: hec anima nō quieſcit: ergo hec anima in nullo loco q̄ſcit. hec anima quieſcit: ergo hec anima quieſcit in aliquo loco. hec aīa in aliquo loco quieſcit: ergo aīa quieſcit in aliq̄ loco. ¶ Ad has conſequentias ⁊ multas alias facile reſpondebis intellectis iam dictis.

¶ Dubitatur primo vtrum fieri poteſt ꝑ naturaꝫ aut preter naturam iſti duo termini relatiue oppoſiti pater. filius. verificentur de eodem reſpectu eiuſdem. Et prima frōte videtur eſſe dicendum negatiue: q̄m oppoſito dato nō dicerētur termini oppoſiti. Pro altera tamen parte videtur eſſe dicendum aſſertiue. Nam in caſu quo per dei potentiam materia ſocratis ī duob' ponat̃ locis puta ſocrate ⁊ ī vaſis ſeminalibus herte ⁊ illic diſpoſita īueniatur ad hoc vt forma humana informetur concurrente ſocrate. tanq̄ cauſa generatiua. Ponat̃ igitur ſocrates ⁊ herta ſimul concurrant: deinde deus completa diſpoſitione talis materie animande infundat animam ſocratis in datam materiaꝫ ea adhuc manente in ſocrate: tunc in iſto caſu videtur ſocratem ſeip̄m generaſſe: ⁊ per ꝯn̄s dicetur pater ⁊ filius in eodem genere cauſe ſeu reſpectu eiuſdem quod infert partem aſſertiuam eſſe tenendam.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondeo datos terminos pater. filius. ſic eſſe oppoſitos relatiue ꝙ nequeunt de eodem ⁊ reſpectu eiuſdē verificari. ⁊ ad caſum poſitum cum tota eius ꝓbatione dico illum caſum eſſe poſſibilem: itaq; poteſt euenire ſecundum ꝙ datus caſus idicat:

ſed hoc erit non naturaliter ſed preter naturaꝫ Tamen non propterea ſequitur ſocratem eſſe patrem ⁊ filium reſpectu ſui: ⁊ hoc quia ibi nō eſt generatio. Nunq̄ enim aliquid dr̃ reſpectu alicuius pater niſi per viam generationis. ⁊ ꝙ illa non ſit generatio pꝫ: quia nō eſt progreſſio de non eē ad eſſe. bene verum eſt ꝙ ē progreſſio de non eſſe iſto modo ad eē iſto modo: ſed hoc nō ſufficit ad hoc ꝙ generatio appelletur. Eſt enim impoſſibile idē ſeipuꝫ generare q̄m tunc idem eſſet anteq̄ eſſet quod inuoluit repugnātiam. ¶ Sed forſitā peteret aliquis an eſt poſſibile naſcatur aliquis homo vtroq; parente orbatus: ſic vt nunq̄ filius diceret̃. ¶ Ad iſtud facile reſpondetur non modo per dei oīpotentiam eſſe poſſibile: verum etiam naturalr̃ videt̃ eſſe fatenduꝫ in caſu quo ſocrates eq̄ primū concurrerit cum herta moriatur deinde fieri poteſt vt primum inſtans eſſe nati ſit primum inſtans non eſſe herte quo dato habetur petitio ī veritate.

¶ Dubitatur ſecundo vtrum iſti termini ſint oppoſiti relatiue dominus. ſeruus. pariter ⁊ iſti magiſter. ſcholaſtic'. ⁊ videtur ꝙ non. Nā ſi ſocrates in duobus locis ponatur in vno ſit dominus in altero ſeruus ſic vt ſibi ipſi famuletur. ⁊ in vno loco ſit magiſter: ī altero vero eiuſdem ſocratis ſcholaſticus tūc de eodem ⁊ reſpectu eiuſdem verificantur ⁊ per ꝯn̄s nō ſunt oppoſiti.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondeo datos terminos eſſe oppoſitos relatiue priores inq̄ ad inuicem: ⁊ poſteriores etiam ad inuicem. ⁊ dico ideo eſſe oppoſitos relatiue quoniam repugnat eis naturaliter dici de eodem reſpectu eiuſdem: quod ſufficit ad taliter eſſe oppoſitos ſeruatis aliis particulis diffinitionis. concedo tamen in poſito caſu de eodem verificari ⁊ reſpectu eiuſdem. nec hoc ē maius inconueniēs q̄ concedere hos terminos album: nigruꝫ eſſe oppoſitos contrarie ⁊ verificari de codeꝫ ſuper naturaliter. ¶ Forte peteret aliquis an aliquis dicatur dominus ⁊ non in ordine ad ſeruum. etiā an aliqui ſit magiſter ⁊ nullum diſcipulum habeat. ⁊ videtur ita eſſe dicendum. Nam ſi ſocrates ſit dominus trium ſolum ſeruorum: ⁊ aut fugiant aut moriātur omnes ſerui ipo ſocrate ſine ſeruo relicto: tunc adhuc appellabitur dominus: ⁊ tamen non habebit ſeruuꝫ. Pari modo probari poteſt altera petitionis pars. Item pleriq; inueniuntur magiſtri qui nunq̄ habuerūt diſcipulum vt paſſim eſt videre parriſii. ¶ Ad hoc reſpondeo hunc terminum dominus dici relatiue in ordine ad dominium: ſub dominio enim comprehenduntur famuli ⁊ reliqua bona extrinſeca que temporalia dicuntur: vt ſunt vrbes. caſtra. vinee. ⁊ alia huiuſmodi. Si igitur ſocratis cūcta talia pereant ſicut de beatiſſimo Iob legimus in ſacris litteris: tunc fateor ꝙ ſocrates non amplius dicetur dominus. De altero aliter dico hunc terminum magiſter duplicē habere reſpectum alterum ad gradum ⁊ alteꝝ ad diſciplinaꝫ: tunc dico ſi ſocrates ſit magiſter q̄lificatus: ꝙ adhuc dicetur magiſter nullū habendo diſcipulum. ſi vero non ſit magiſter q̄lificatus ſed ſolum per reſpectum ad diſcipulum tunc dicendum eſt ipſum nō manere magiſtrū vbi cuncti eius diſcipuli moriantur.

¶ Dubitatur tertio vtrū iſti omnes ter̄i ſint oppoſiti calidum. frigidum. ſanum. egrum grave. leue. obſcurum. lucidum. amatū. exoſuꝫ magnum. paruum. Q̄d autem iſti omnes ter̄i ſint oppoſiti videtur prima fronte notum. Sꝫ in oppoſitum per ordinem argumentoꝝ probādo datos terminos nō eſſe oppoſitos. ¶ Pro primis duobus ſic argumentoꝝ. Sit rei veritas ſocratis dextera manus frigeſcat: tunc de ea eſt verum dicere ꝙ eſt frigida. Et ꝙ ſit calida probatur. Bene ſequitur. Iſta manus viuit: ergo ipſa eſt calida: pꝫ ꝯn̄a. quia nihil viuit niſi caliditate ſufficienti conſeruetur. ¶ Pro ſecundis argumentoꝝ. Sit caſus ꝙ ſocrates eger ipe deremtim conquirat ſanitatem: tunc cum eius egritudine ſtat ſanitas: ⁊ ꝑ conſequens ab vtraq; denominabitur. quo fit eundem ſocrateꝫ ſanum ⁊ egrum copulatiue denominari ¶ Pro tertiis argumentoꝝ. Vapor eleuatus ex quo nubes efficiunt̃ eſt leuis poſtq̄ aſcendit: ⁊ ipe idē eſt grauis: quum naturaliter deſcendit quuꝫ cōuertitur in pluuiam: igitur propoſituꝫ. ¶ Pro quartis argumentoꝝ. Vmbra que fit media nocte ex oppōne corpoꝝ opaci ad luminoſuꝫ ē q̄d atrum: ⁊ ipa eadem eſt quid lucidum poſtq̄ eſt aer illuminatus q̄uis remiſſe: igitur. ¶ Pro quintis argumentoꝝ. Sit ſocrates a platone amatus ⁊ ponatur ꝙ ſocrates patreꝫ platonis occidat: plato tamen intelligat mortem patris ſed nō a ſocrate eueniſſe: quo poſito odit interfectorem ſui patris: ⁊ quum nullus alius ſit preter ſocratem ſequitur ip̄m ſocrateꝫ eſſe exoſum

⁊ ip̄e idem eſt amatus: igitur. ¶ Pro ſextis ar
gumentoꝝ. Turris noſtre domus eſt magna ⁊
hoc ſi conferatur ad aliquam campanã in ea
poſitam: ⁊ ipa eadem ē parua ⁊ hoc ſi cum Ba
bilonica turri ꝯferat̃. ¶ Ad iſtas rões nihil im
p̄ſentiarũ reſpondeo: tumquia facile diſſolui
poſſunt: tum etiam quia materiam philoſophi
cam intercapiunt pertractandam in tertio phi
ſicorum.

¶ Prima concluſio. Nullus terminus
ſibi ipi contrariatur ſicut nec aliquis ſibi ipi cõ
tradicit: tamen contrariatur terminus ſibi ipi:
⁊ cõtradicit terminus ſibi ipi termino. Iſta cõ
cluſio quo ad eius priorem partem nota vide
tur. Et poſterior eius pars ꝓbari poteſt pro ipa
eſſentia diuina: que eſt terminus contrarij ⁊ ter
mini contradictorij poſtꝙ cum quolibet nũchi
termino ſignificat conuertibiliter ⁊ ſynonime.
Non enim magis repugnat concedere diuinã
ipſam eſſentiam eſſe duo contradictoria ⁊ ꝓpõ
nem impoſſibilem ꝙ affirmare ipſam eſſe duos
terminos contrarios ⁊ duos pariter contradi
ctorios. Et ſi ex hoc inferas ipſam eſſentiam
terminum ſibi ipſi contrariantem ⁊ terminum
ſibi ipſi contradicentem eſſe: dico illud non ſe
qui immo repugnat. Nã ſi hec concedatur iſte
terminus ſibi ipſi contrariatur demonſtrando
diuinam eſſentiam ſequitur ꝙ eſſentia diuina
ſibi ipſi contrariat̃: quod eſt hereticum ⁊ impoſ
ſibile: ſed ꝙ illud ſequatur facile poteſt expoſito
rie deduci.

¶ Secunda cõcluſio. Sicut implicat cõ
tradictionem duos terminos contradictorios
per quãcunqꝫ potentiam verificari pro eodem
in ſenſibus in quibus contradicunt: Ita eſt im
poſſibile duos terminos priuatiue oppoſitos d̉
ſe inuicem verificari in ſenſibus in quibus ꝓua
tiue exponuntur. Nullam huic concluſioni aſſi
gno probationem ex eo ꝙ eſt corolarium eorũ
que dicta ſunt: ⁊ facile inferibile.

¶ Tertia concluſio. Stat cum his que
in primis duabus dubijs tetigimus hanc copu
latiuam naturaliter eſſe verã: ſi aliquis homo
incipit eſſe pater vnius filij idem homo incipit
eſſe pater infinitoꝝ filiorum: ⁊ tamen non opor
tet ſi incipiat aliquis eſſe filius alicuius patris:
talis filius incipiat eſſe filius infinitorum patrũ
Iſta tertia concluſio eſt admodum facilis vno
ſuppoſito ⁊ intellecto ꝙ eſt in omni ſpecie ani
malium dari minimum naturale ſic ꝙ per nãꝫ
in tali ſpecie ipſum dari aut minus per ſe ſepa
ratum non contingit. Hoc igitur admiſſo qd̄
rationabile videtur probatur concluſio. ſit v̄bi
gratia inſtans preſens. a. in quo ſocrates inci
pit eſſe pater per vltimum non: ⁊ incipit eius fi
lius in eodem inſtanti. a. ſed per primũ nõ. tũc
verum eſt dicere ꝙ Socrates incipit eſſe pater
alicuius filij ⁊ etiam incipit eſſe pater infinitoꝝ
filiorum. de priori parte nõ ē difficultas. ⁊ ꝙ po
ſterior ſit vera oſtendit ſuorum exponentiũ ve
ritas exponendo ipſam per tempus ⁊ non per
inſtans. Nãꝫ poſtꝙ materia que dicit̃ minimũ
non poteſt per ſe informari ſed oportet cum ad
dito informetur ꝙuis nullum additum p̄requi
rat: dicendum eſt ipam minimãꝫ mãꝫ incipi in
formari per vltimũꝫ non. ⁊ quũ ſemper cum ad
dito talis materia d̉beat informari ⁊ tale addi
tum ſucceſſiue informetur: hẽtur ꝙ ſucceſſiue in
finiti homines ſibi ipſis ſuccedent loquor de ho
minibus diuerſis in p̄mo mõ identitatis qm̃ in
ſecundo identitatis mõ idem homo reputant̃.
Et ſic patet date copulatiue prior pars in veri
tate. Poſterior autem pars nulla eget proba
tione.

¶ Finis.

¶ Terminus

Suppoſitio: Non ſuppoſitio.

Oppo
ſitio eſt
terminꝰ
in enun
ciatione
cathego
rica po
ſitus, ꝓ
ſuo ſigni
ficato ꝓ
quo ē ve
rificabi
lis in ordine ad copulam ſue cathegorice
aut alteriꝰ eiſdem ampliatiõe: reſtrictiõe
⁊ appellatione ſeruatis. loquor ſub cõdi
cione. exẽplũ. in hac ꝓpõne angelꝰ ē ſub
ſtãtia vtrũqꝫ extremũ d̉r ſuppoſitio Terꝫ
aliquẽ eẽ verificabilẽ ꝓ ſuo ſignificato in
ordine ad copulã ſue cathegorice eſt ipm̃
in potẽtia propinqua poſſe fieri predica
tum in aſſertiua enunciacione ſignifican
ti ita eſſe ſicut eſt in ordine ad talẽ copulã
⁊ hoc reſpectu ꝓnoīs demonſtrãtis: aut
terĩ ſignificantis rẽ ꝑ talẽ terĩm ĩportataꝫ
poſiti ꝓ ſubiecto. Nã ſi date ꝓpõnis ſub
iectũ volumus verificare: componat̃ hec
ꝓpõ affirmatiua hoc ē angelꝰ vno ange
lo per ipm̃ hoc oſtenſo: vel iſta michael ē
angelus: et hẽtur dati termini angelꝰ eſſe
cta verificatio. Ponit̃ altera particula. ſ.
aut alterius eiſdem ampliatiõe ⁊c. ꝓpter
ſubiecta hmõi ꝓpõnũ adamus eſt p̄teri
tus. aliquis hõ ē currẽs: venientẽ cogno
ſcens ē ſocrates: ⁊ aliaꝝ cõſimiliũ. Si er
go prime ꝓpõnis ſubiectum debeat veri
ficari: oportet hec enũciacio cõponatur.
hoc eſt vel fuit Adamus: in q̃ adamꝰ reci
pitur ꝓ predicato eiꝰ ampliatione ſerua
ta: q̃ ampliabatur in iſta Adamꝰ ē p̄teritꝰ
⁊ ſecũde ꝓpõnis ſubiectũ ſub hac forma
verificetur. hoc ē aliquis hõ vt illõ ſignũ
aliqͥs reſtringat ꝓ maſculis. Tertie ꝓpõ
nis ſubm̃ ſic debet v̉ificari: hoc ē venietẽ
cognoſcẽs ⁊ ñ ſic hoc ē cognoſcẽs venie
tẽ. Particula vltima ponit̃ ſi forſitan eue
niat ſimul illa tria ꝯcurrere vt ſepiuſcule
ꝯtingit.

¶ Terĩs nõ ſuppõ ē terĩs nõ in enũciaciõe
cathegorica poſitꝰ ⁊c. cũ reſiduo prioris
diffinitiõis. et tales ſũt cũcta ſyncathego
rẽata: ⁊ cũcti terĩ nõ poſiti ĩ enũciaciõibꝰ.

Oderit decimotertio vtrũ diui
ſio terĩ ĩ ſuppõnẽ ⁊ nõ ſuppõnẽ cũꝫ
ſuoꝝ mẽbroꝝ diffinitionibꝰ ſit a no
bis ĩ textu bene aſſignata.

¶ Primo notãdũ ē ſuppõnẽ dupl̃r poſſe
ꝯſiderari vꝫ real̃r ⁊ dialectice: ĩ priori acceptione
dicimꝰ hoīuꝫ pedes eẽ ſuppõnes: ꝓ q̃nto ſuppo
nunt̃ toti reſiduo ſuppoſito: ſꝫ h̃ acceptio huic
ꝓpoſito ē ĩpertinẽs. Poſterior ſuppõnis ꝯſide
ratio ē quĩcuplex. Primo mõ ſumit̃ ſuppõ pro
dignitate. i. ꝓ enũciaciõe eudẽte q̃ ex ſuis tris
pꝫ: ⁊ iſto mõ dicimꝰ hãc ꝓpõnẽ eẽ ſuppõnẽ. Oẽ
totũ ē maiꝰ ſua p̃te. Secũdo mõ capit̃ ſuppõ ꝓ
medio gñre ſubalternato relatiõis. Dr̃. n. cõit̃
tria eẽ ſubalternata relatiõis genera. ſ. ſuppoſi
tio. ſuppõ. ⁊ cõparãtia. Tertio mõ accipit̃ ſup
poſitio ꝓ terõ ad alteꝝ ĩ recta linea p̄dicamẽta
li inferiori: ⁊ h̃ pacto h̃ terĩs ſocrates ē ſuppõ in
ordie ad iſtũ terꝫ hõ: ⁊ h̃ terĩs hõ ĩ ordie ad hũc
terĩm aĩal ẽt ſuppõ appellat̃. Quarto mõ d̉r ſup
poſitio terĩs reddẽs ſuppoſitũ v̉bo: ⁊ h̃ acceptio
ē grãmaticalis. Iſte q̃ttuor citate ſuppões pa
rũꝫ deſeruiũt ꝓpoſito. Quinto mõ ſumit̃ ſuppõ
ꝓut ē ꝓpetas terĩ ĩ enũciaciõe cathegorica poſi
ti ꝓ ſuo ſignificato ⁊c. ⁊ iſte ē modꝰ quẽ ĩp̄ñtiaꝝ
ĩnq̃rimꝰ. ¶ Eſt igit̃ aduertẽdũ: ꝙ ĩ data diffini
tiõe genꝰ diffiniti vꝫ terõ ſumit̃ tã ꝓ terõ ſigni
ficatiuo ꝙ nõ ſignificatiuo. In vtraqꝫ. n. iſtaꝝ
ꝓpõnũ hõ ē aĩal. a. ē. b. extrema dñr ſuppões.
ĩpertinẽs ē terõ ſupponẽti ꝙ ꝓpõ in q̃ ponit̃ ſit
v̉a aut falſa affirmatiua vel negatiua. Nã pri
de extrẽa haꝝ ꝓpõnũ hõ ē leo hõ nõ ē aĩal ſup
ponũt: atqꝫ extrẽa huiꝰ hõ ē aĩl. Dr̃ ĩ ꝓpõe. ad
īſinuãdũ terõs ex̃ ꝓpõnẽ poſitos nõ ſupponere
deĩde d̉r cathegorica ⁊ nõ hypothetica: ꝓ q̃nto
v̉ificatio ſuppõis fieri dꝫ mediãte copla v̉bali ⁊
nõ hypotheticali. ꝯñr d̉r poſitꝰ; ꝓ quod ĩtelligat̃

tanq̄ pars enunciacionis completa. q̊ ſit ī hac ꝓpōne mundus fuit creatus nullā lr̃az aut ſyllabam eſſe ſuppōnē. Nō debet igiꝭ ſic eē ī ꝓpōne poſitꝰ tanq̄ pars in ſuo toto Nā cadēte pluuia hec enunciacio ē vera. ſ. pluit: cuꝰ extrema ſupponunt. que tñ nō inueniunꝭ poſita vt partes ī ſuis totis. Idē dicendū ē ſi hec lr̃a. a: ſignificet equoce a caſu hoīes: quum ꝓ ſubiecto ſumiꝭ ⁊ aīalia quum recipiꝭ ꝓ p̄dicato ⁊ cōuertibilr̃ cū iſta copula eſt quū ī medio locaꝭ ⁊ inueniꝭ ī tribꝰ locis debite ꝓpinq̄s ſm idē atramētū ſcripta vt hoc ī loco. a. a. a. in q̊ ſignificat ſinoīe cū hac ꝓpōne hō eſt aīal. Poſtmodū dꝛ ꝓ ſuo ſignificato hoc ē ꝓ aliq̊ vel ꝓ aliq̄bꝰ. Nā oē ſignificatū tr̄i aut ē aliq̄d aut aliq̄. Ex q̊ pꝫ hūc tr̄z ſignificatū eē parti diuiſiuū ⁊ parti collectiuum. Secundo pꝫ nullum ſyncathegorema hr̄e ſignificatū ſꝫ bene ſignificationē: loquoꝛ pſonalr̄ Reliq̄ diffinitionis pticule ex ip̄o textu patēt.

¶ Secundo notandū ē iſtos tres tr̄os vͥficatio. ſuppoſitio. ſignificatio. eē ordinatos ſecundum inferius ⁊ ſuperiꝰ. ita vꝫ ꝙ oīs verificatio ē ſuppō: ⁊ nō ecōuerſo. ⁊ oīs ſuppō eſt ſignificatio: ſꝫ nō ecōtrio. exēplū. In iſta ꝓpōne ſocrates ē hō: p̄dicatū ꝓ ſolo ſocrate verificaꝭ. ſupponit tñ ꝓ quolꝫ hoīe pn̄ti ⁊ pro nullo alio: ſꝫ ſignificat oēm hoīez p̄ſentē: pteritū: futuꝝ ⁊ poſſibilē. ¶ Pro vͥficatiōe alicuꝰ tr̄i faciēda pn̄s modus obſeruetꝭ. ſumatꝭ ꝓnomē demōſtratiuuꝫ ꝓ ſubiecto cathegorice: qd̄ q̄dē ꝓnomē demonſtret rē ſignificataꝫ per tr̄m de quo dubitaꝭ an ſupponat: deinde ꝓ p̄dicato recipiaꝭ ille idē tr̄s de cuꝰ ſuppōne dubitamꝰ: ⁊ ꝓ copula v̄bali accipiaꝭ verbū ſynonimū verbo ꝓpōnis in q̄ talis tr̄s hr̄tur: ⁊ ſi reſultans ꝓpō īueniaꝭ vera: tūc talis tr̄s ſupponit. ſi minus: nō ſupponit. exēplū. Dubitamꝰ de ſuppōne ſubiecti huiꝰ enūciacionis elephantꝰ nō ē leo vno elephanto ad intellectū demōſtrato per iſtud ꝓnomē hoc ꝯſtituaꝭ hec ꝓpō. hoc ē elephātꝰ: ⁊ ſi inueniaꝭ vͣa tūc hic tr̄s elephantꝰ ī p̄oꝛi ꝓpōne ſupponit: ⁊ ſi falſa nō ſupponit. Si vero aliq̄s talis tr̄s teneꝭ ī ordine ad copulā extrīſeci tēpoꝛis: vͥficeꝭ ſeruata eiꝰ āpliatiōe ⁊ reſtrictiōe ⁊ appellatiōe ſi fuerit ad ſenſuꝫ dclaratū ī textu. ¶ Itē ſi aliq̄s talis tr̄s hr̄aꝭ ī obliquo: opꝫ verificeꝭ ſm ſuū rectū: ⁊ ſi nō hr̄at rectū: fingaꝭ. Qd̄ ſi fuerit tr̄s collectiuꝰ numeri ſingularis: verificeꝭ mediāte copula numeri pluralis. verbi gr̄a. Si ſubiectū huiꝰ ꝓpōnis populꝰ ē populꝰ debeat verificari: ſumēda eſt hec ꝓpō. iſta ſunt populus. per ꝓnomen iſta demonſtrando hoīes efficiētes populū Nolumꝰ tñ negare q̄n poſſet verificari mediāte verbo numeri ſingularis ⁊ hoc ſic. Iſte numerꝰ eſt populus numero decē aut pluriū hoīuꝫ oñſo q̄ efficit aliquē populū. Hec oīa ītelligantꝭ dūmō tales tr̄i permittāt demonſtrari ⁊ non habeāt nō ſuppōnē annexā. ſꝫ hec ī ſeq̄ntibꝰ argumētis diffuſius declarabunꝭ. ¶ Finalr̄ ē cōſiderādū eſſe differentiam inter hoc qd̄ ē tr̄z ſupponere ꝓ pluribꝰ ⁊ accipi ꝓ pluribꝰ. Nā ad tr̄m eē ſupponentē ꝓ pluribꝰ opꝫ: ſit verificabilis de pluribus tr̄is ⁊ ꝓ pluribꝰ rebꝰ obſeruatis oībꝰ pticulis poſite diffinitionis. Sꝫ ad tr̄z accipi ꝓ pluribus nō opꝫ ſupponat: opꝫ tñ plura ſignificet in hac ꝓpone leo eſt hyrcoceruus: leo ſupponit pro pluribus ⁊ hyrcoceruus nō ſupponit ꝓ pluribus: ſed bene pro pluribus accipitur. Habent ſe iſti tr̄i ſupponere pro pluribus: accipi ꝓ pluribus: vt inferius ⁊ ſuperius. Itaq̄ꝫ omnis ſuppoſitio pro pluribus eſt acceptio pro pluribus: ſed non econuerſo. ⁊ tunc tr̄s accipitur pro omni ſuo ſignificato quando plura ſignificat: ⁊ non reſtringiꝭ. In hac enīꝫ propoſitione q̄libet homo eſt homo: predicatū pro omni ſuo ſignificato accipitur: ⁊ ſubiectum pro ſolis poſſibilibus viris. vtrunq̄ꝫ tamen ꝓ ſolis preſentibꝰ ſupponit. Priori membro diuiſionis declarato facile patet quid de ſecundo membro eſt dicendum.

¶ His duobus notatis titulo queſtionis pono talem concluſionem reſponſiuam. Diuiſio termini in terminum ſuppoſitionem ⁊ terminum non ſuppoſitionem cum ſuorum membrorum diffinitionibus eſt bona ⁊ a nobis ſufficienter ī textu aſſignata.

PRimo ⁊ ꝓncipaliter argumētoꝛ. Sit caſus ꝙ ſocrates ⁊ plato ſint in rerum natura: ſubiectuꝫ huius enunciacionis ſocrates ⁊ plato eſt animal ſupponit: ⁊ tamen de eo non verificatur ſuppoſitionis diffinitio: ergo concluſio reſponſiua eſt falſa. relinquitur ꝯñia nota cum priori antecedentis parte: ⁊ poſterioꝛ pars ꝓbatur. Illud ſubiectum non eſt verificabile de aliquo in ordine ad copulam date propoſitionis quum quocunq̄ꝫ demōſtrato hec propoſitio ſit falſa hoc eſt ſocrates ⁊ plato: igitur intentum.

¶ Confirmatur ſumatur iſta propoſitio hoc eſt hoc extremuꝫ non ſupponens: tūc de eiꝰ

p̄dicato veꝝ ē dicere ꝙ ei cōpetit diffinitio ſuppoſitionis: ⁊ tñ nō eſt ſuppoſitio igiꝭ poſita ꝯcluſio eſt falſa: pꝫ ꝯñia. ⁊ añs pro eiꝰ vtraq̄ꝫ parte ꝓbatur. ⁊ q̄ro an predicatum ſupponat aut non. ſi des p̄mū: ſeq̄tur datā ꝓpōnē eē verā poſtq̄ ē pure affirmatiua de extrēis ſupponētibꝰ ꝓ eodem: ⁊ per ꝯñs predicatum verificaꝭ de ſubiecto: ⁊ quum ſignificet datum extremū nō ſupponere: ſequitur ꝙ ita eſt: ⁊ ex ꝯñti hr̄tur: ꝙ nō ſupponit: ⁊ tñ verificatur: qd̄ ē intentū. Si autē des ſecundum: ſequiꝭ datā ꝓpōnē eē verā: quū ſignificet ita eē ſicut eſt: ⁊ per ꝯñs p̄dicatū verificaꝭ: ⁊ tñ non ſupponit. qd̄ iteꝝ infert intentuꝫ.

¶ Ad primum principale reſpondeo dato caſu cōcedendo ſubiectum huius ꝓpōnis ſocrates ⁊ plato ē aīal ſupponere: ⁊ nego ꝙ ei nō cōpetat ſuppōnis diffinitio. ⁊ ad ꝓbationem dico ꝙ non debet ſic verificari: hoc eſt ſocrates ⁊ plato. ⁊ ſi petas verificationem. dico dupliciꝭ. Priori modo ꝙ ī eiꝰ verificatione oportet mutetur cōiunctio. et in vel: ⁊ verificabiꝭ iſto mō h̄ eſt ſocrates vel plato demonſtrato ſocrate aut platone per ip̄m pronomen hoc. Nō añt quare mutatur et in vel eſt: q2 ip̄m et diuiſiue tentū ē vl̄itas ſyncathica rōne cuꝰ data ꝓpō huic eq̄ualet: oē ſocrates vel plato eſt aīal. Cōſtat autē ſubiectū huiꝰ date equalentis non debere ſic verificari: hoc eſt oē ſocrates vel plato ſꝫ delēdū ē ſignū vniuerſale. ſic igiꝭ in altera dicēdū ē. Secundo mō reſponderi pt̄ ſubiectum date ꝓpōis ſupponere: ⁊ nō debet verificari cōplexe ſiue ſꝫ ſe totū: ſed bene ſm ſuas principales partes ſic dicendo: hoc eſt ſocrates. hoc eſt plato. ſto tñ in priori ſolutione. Ex q̊ infero hanc ꝓpōnē eē vniuerſalē ſocrates ⁊ plato eſt aīal. cuꝰ ſignū quātificās ip̄am totā ꝓpōnē ē cōiunctio. et. Secundo infero datā ꝯiunctionē eē ptē ſubiecti ī quātū p̄ſes p̄ncipales ſubiecti vniſt: ⁊ eē ſignū vl̄e in quantū denominat ip̄am ꝓpōnē vniuerſalē.

¶ Ad cōfirmationem r̄ñdeo ꝯcedēdo id qd̄ p̄tēdit. ⁊ dico id nō eē īcōueniēs q̄n ad talez tr̄m ſupponere ſequiꝭ ꝑ locū intrinſecū ipꝫ nō ſupponere. Dico igiꝭ inſolubiles ꝓpōnes non maculare diffinitiones: q̄ extra talia inſolubilia danꝭ q̄m ſemper danꝭ cū excluſiōe taliū īſolubiliū. Poſſes hic petere d̄ ſuppōne extremoꝝ huius ꝓpōnis extremū non ſupponens ē extremū nō ſupponēs poſito illa ſola ꝓpō hr̄aꝭ ī mūdo: ſꝫ de his ⁊ ſimilibꝰ nihil dicēdū extimo q2 n̄ro ꝓpoſito impertinentia ſunt.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētoꝛ. Socrate exiſtente hic tr̄s ſocrates eſt ſuppō ī hac cōdicionali. Si ſocrates curreret ſocrates moueretur: ⁊ tñ non eſt tr̄s in enunciacione cathegorica poſitus ⁊c̄: igitur diffinitio ſuppōnis eſt a nobis male aſſignata. pꝫ ꝯñia cum vtriuſq̄ꝫ añis veritate: igitur propoſitum.

¶ Confirmatur. In iſta propoſitiōe nō demonſtratum eſt non demonſtratum: tā ſubiectum q̄ predicatum eſt ſuppō: ⁊ tñ nō eſt tr̄s ī enunciaciōe cathegorica poſitus pro ſuo ſignificato pro quo eſt verificabilis ⁊c̄: ergo diffinitio ſuppōnis eſt male aſſignata. ꝯñia eſt manifeſta. ⁊ añs ꝓbaꝭ: ⁊ pono caſuꝫ Sit aliq̄ res nō demonſtrata: verbi gr̄a: ſit in centro terre vnꝰ lapis qui non demonſtreꝭ tunc ꝙ tā ſubiectuꝫ q̄ predicatum ſit ſuppō non eſt dubitandum: ſed ꝙ non ſit tr̄s in enunciacione cathegorica poſitus ⁊c̄: ꝓbaꝭ. Dato oppoſito ſequereꝭ ſi vtrūq̄ꝫ extremum eſſet verificabile ꝙ eēt verificabile de lapide non demōſtrato: ſed illud eſt falſuꝫ: quum hec ꝓpō non modo falſa eſt: verumetiaꝫ impoſſibilis. hoc eſt non demonſtratum demonſtrando per ipſum hoc lapidem non demonſtratum in centro terre. Nam poſtq̄ per ip̄m hoc d̄monſtratur: falſum eſt dicere ꝙ eſt non demonſtratum. Relinquiꝭ ergo añs pro ſui vtraq̄ꝫ pte probatum. quod ſumpſimus faciendum.

¶ Ad ſecundum principale reſpōdeo dupliciter. Priori modo ſm doctrinam aliquoꝝ concedendo datum tr̄m ſocrates eſſe ſuppōnē in illa condicionali: non tñ debet verificari mediante copula principali date conditionalis: vl̄ iſto verbo curreret. aut iſto verbo eēt: quuꝫ neutra iſtaꝝ ſit verificatio. Hoc curreret ſocrates h̄ eēt ſocrates. Debet igitur verificari mediante iſto verbo ē: quod eſt pn̄tis temporis perinde atq̄ꝫ iſtud verbū curreret. Et verificabitur iſto mō hoc ē ſocrates ip̄o ſocrate oñſo. Eſt itaq̄ꝫ aduertendum: ꝙ eſt doctrina ip̄oꝝ illum tr̄m Socrates ſupponere ſocrate exiſtente: q̄uis ille terminus non ponatur in propoſitione. Dicunt enīꝫ ī hac oꝛone īperfecta ſocrates curreret datū tr̄z ſocrates ſupponere: ⁊ debere ſic verificari: hoc ē ſocrates. Nec oportet pro eius verificatiōne capere illam copulam curreret. Iſta enim non eſt verificatio hoc curreret ſocrates. Nam ſicut in hac propoſitione ſocrates currit Socrates non debet verificari mediante iſto verbo currit: ſed mediante hoc verbo eſt: ita ī h̄ cōplexo ſocrates

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

curreret ſocrates mediante eſt debet verificari. ⁊ iõ ſocrate exiſtente dat⁹ ter̃s ſocrates ſupponit in illa oꝛone ĩperfecta ¶ Preterea dicit ꝙ ſocrate exiſtente iſte ter̃s Socrates ſupponit in hac oꝛone ſocrates qui eſt: ⁊ ita ſm eos opoꝛtet concedere hunc ter̃m ſocrates in his omnibus oꝛonibus ſupponere. Socratem eſſe. ſocratem diſputare. ſocrates q̃ curreret. ſuppoſita ſocratis exiſtentia: ⁊ hac de cauſa ſuppoſitio ab vno eoꝛum hoc pacto diffinitur. Suppoſitio eſt termin⁹ vẽificabilis mediãte copula ĩ oꝛdie ad quã tenetur alijs pꝛopꝛietatibus logicalibus obſeruatis. ⁊ dicit breuius ⁊ ſubtilius diffiniri ꝙ̃ fuerit diffinitum.

¶ Contra hunc dicendi modum argumentoꝛ ⁊ potiſſimum contra id quod finaliter dictum eſt de diffinitione ſuppoſitiõis. Sequeretur ſocrate exiſtente hunc ter̃m ſocrates non ſupponere in his oꝛonibus ſocrates eſſet. ſocrates curreret. ſocratem currere: quod tamen eſt contra pꝛius conceſſa. ⁊ ꝙ ſequatur patet: quia non eſt ter̃s verificabilis mediante copula ĩ oꝛdine ad quam tenetur. ¶ Item ſequeretur ex data diffinitione ⁊ ex alijs dictis aliquem eẽ terminum complexum ſupponentem: cuius tamẽ nulla paras ſupponit. Hoc patet de pꝛedicato huius cathegoꝛice ſocrates eſt chimera ſi ẽ chimera: ſꝫ hoc videtur falſum. ¶ Preterea poſtꝙ̃ cuiuſlibet ter̃i verificatio debet eſſe in oꝛdine ad copulam verbalem affirmatiuam: ſequeret̃ ſi hic ter̃s ſocrates ſupponeret in his orationibus ſocrates qui eſt. ſocrates curreret. ꝙ ſupponeret in oꝛdine ad copulam affirmatiuam aut negatiuam: ⁊ hoc non eſt dicendum quum date oꝛones nec affirmatiue nec negatiue ſunt. ꝫ pꝫ. quia eſſe affirmatiuum ⁊ eſſe negatiuuꝫ nõ eſt cuiuſlibet oꝛonis ſed pꝛopoſitionis duntaxat: vt pꝫ per philoſophum libꝛo pꝛioꝛi perihermenias capite quarto. ¶ Et ſi facte rationes non concludant pꝛoteruo r̃ndenti: quadrabũt tñ doceri cupienti: iõ tum pꝛopter ipas tum etiam quia ex communioꝛi dialecticoꝛuꝫ aſſertione de ratione ſuppoſitionis eſt ſit in ꝓpõne inuenta: aliter ad pꝛincipale argumentuꝫ r̃ndeo. ¶ Secundo igitur modo dico ad argumẽtuꝫ concedendo hunc ter̃m ſocrates ſocrate exiſtente eſſe ſuppoſitionem in hac condicionali: ſi Socrates curreret ſocrates moueretur: ſed non iõ dr̃ ſuppoſitio quia eſt in condicionali: ſꝫ q̃ñ eſt in hoc complexo ſocrates curreret: quod ſumit̃ loco huius ſocrates currit. Nam ſi datum complexum pꝛopoſitionale non ſumeretur loco pꝛopoſitionis in quam reducit̃ huius vꝫ ſocrates currit: nunꝙ̃ ille ter̃s ſocrates in illo complexo ſupponeret. Qð autem non dicatur ſuppoſitio in oꝛdine ad ipſam condicionalem pꝛobat̃: quia nihil conducit ſuppoſitio dati termini ad ipam cõdicionalem eſſe veram aut falſam. Nã ſiue datus ter̃s ſupponat: ſiue non: ⁊ ſiue ſit ſocrates: ſiue non, ſemper data conditionalis eſt pꝛopoſitio neceſſaria. Conditionalis enim nõ ponit in eẽ: ſuppõ aũt ſic. Vñ ex virtute ter̃i illõ impoꝛtatur. Est enim ſuppoſitio rei alicuius ꝑ aliquẽ terꝫ ſiue ſub aliq̃ ter̃o ſignificate poſitio: ⁊ hoc ſm ꝙ verbuꝫ in oꝛdine ad quod talis terminus tenetur: permittit. Et iſte ſuppõnes ea ſola de cauſa inuente ſunt: vt ꝑ ipſas facilius õ veritate aut falſitate ꝓpoſitionis cathegoꝛice iudicaremus. Dico igitur hunc ter̃m ſocrates in nulla iſtarũ oꝛonum ſupponere: ſocrates qui eſt. Socrates curreret. ſocrates eẽt. ⁊ ꝫ ꝓ q̃nto date oꝛones nec ſunt ꝓpões: nec loco ꝓpõnuꝫ ſumuntur. ¶ Peteret foꝛſitan aliquis vtrum ſocrate exiſtente iſte ter̃s ſocrates in hiſce oꝛonibus: ſocrates veni ad me. Socrates fac lcõneꝫ. vtinam ſocrates doceret. Vtrũ ſocrates philoſophatur. Reſpondeo negatiue: ⁊ hoc ꝓ quanto in eis non inuenit̃ veritas nec falſitas. Item date oꝛones non ſunt de cõſideratione dialectici ſꝫ poti⁹ poete ⁊ rhetoꝛis: vt Ariſtoteles libꝛo pꝛioꝛi Perihermenias innuere videt̃. Modo ſuppoſitio ſol⁹ ẽ dialectice facultatis: q̃ de vero ⁊ falſo diſcernit. ꝓ cuius cognitione clare ⁊ facile obtinẽda plures intercipit ter̃oꝛ cognitiões: de quarum numero vna eſt ⁊ nõ infima ſuppoſitionis cognitio.

¶ Ad confirmationem r̃ndeo cõcedẽdo ꝙ in iſta ꝓpõne nõ demonſtratum ẽ non demõſtratum vtrunqꝫ extremum eſt ſuppoſitio. Nã in caſu dato illa ꝓpõ eſt vera: ⁊ quuꝫ ſit pure affirmatiua ſequit̃: ꝙ extrema ſupponũt ꝓ eodẽ. Nego tñ ꝙ nulluꝫ illoꝛ extremoꝛ ſit ter̃s ĩ enũciacione cathegoꝛica poſitus ⁊c̃. Et quando illud ſic pꝛobas. Si aliquod illoꝛum eẽt verificabile ſequeret̃: ꝙ hec pꝛopoſitio eẽt concedenda hoc eſt non demonſtratum. per ipſuꝫ hoc demõſtrando lapidem non demonſtratum. Ad hoc reſpondeo negando ſequellam: immo illa pꝛopoſitio eſt falſa ⁊ contradictionis implicatiua. Dico igitur ꝙ verificatio non debet illo pacto

fieri: ſed capiatur pꝛo ſubiecto nomen adequate ſignificans rem non demonſtratam: ⁊ a parte pꝛedicati ponatur ille terminus non demonſtratum. ⁊ verificatio hoc pacto habebitur dicẽdo ſic. a. eſt non demonſtratum. ſuppoſito ꝙ. a. ſit nomen diſcretum lapidis non demonſtrati.

¶ Contra iſtam ſolutionem ſic argumẽtoꝛ in iſta pꝛopoſitione non demonſtratuꝫ ⁊ nõ adequate ſignificatum eſt non demonſtratum ⁊ non adequate ſignificatuꝫ vtrunqꝫ extremũ ſupponit ſuppoſito ꝙ ille lapis non demonſtratus non hẽat nomẽ ipm̃ adeq̃te ſignificãs: ⁊ tñ non ẽ ter̃s in enunciacione cathegoꝛica poſit⁹ ⁊c̃: igit̃ pꝛimũ intentũ ẽ veꝝ vꝫ aliquẽ ter̃m ſupponere ⁊ eũde nõ eẽ ĩ enũciacione cathegoꝛica poſitum ⁊c̃.

¶ Ad hanc replicaꝫ r̃ndeo admiſſa ſuppoſitione cõcededo in data ꝓpõne vtrũqꝫ extremum ſupponere: ſꝫ nego ꝙ nõ ſit ter̃s ĩ enũciacione cathegoꝛica poſitus ⁊c̃. Et ſi petas verificationẽ dico hoc nõ debere verificari lapis eſt non demõſtratum ⁊ non adeq̃te ſignificatum. In hac enĩ ꝓpõne p̃dicatũ verificatur de ſubõ in adeq̃te ſignificante rẽ non demõſtratã. Nã poſtꝙ̃ ſuppoſitum ẽ ꝙ res illa nõ demonſtrata nõ hẽat adeq̃tũ nomẽ: ſufficit ad hoc ꝙ verificent̃ extrema date ꝓpõis ipa verificari de noĩe inadeq̃te ſignificanti talẽ rem nõ demõſtratã. Vñ eſt aduertendũ: ꝙ duplex eſt nomẽ: alteruꝫ adequate ſignificans aliq̃d vel aliqua: ⁊ alterũ inadeq̃te illud vel illa ſignificans. Nã id nomẽ adeq̃te aliq̃d ſignificat quod aliquã rẽ repñtat ⁊ nihil pꝛeter illam quẽadmodũ eſt hoc nomen ſocrates ⁊ iſtud nomen plato. Illud vero nomẽ in adeq̃te aliq̃d ſignificat quod ſic ſe hẽt ꝙ aliquam rem repꝛeſentat ⁊ aliquã aliã pꝛeter illã: ⁊ talis ẽ ille ter̃s hõ in ſignificando ſocratẽ: q̃ñ p̃ter ſocratẽ aliq̃d repñtat. ſ. platonẽ ⁊ quemuis alium hominem poſſibilem

¶ Contra ſolutionem nunc datam argumentoꝛ. Seq̃ret̃ ſi verificatio illa de noĩe in adequate ſignificanti ſufficeret ꝙ idem ter̃s verificaretur ꝓ ſocrate ⁊ platone: ideꝫ inꝙ̃ ter̃s in complexus ſingularis aut ſingulariter tentus: ſꝫ hoc relinquit̃ falſum: igit̃ data ſolutio nulla eſt. ꝯñia eſt nota. ⁊ ãñs ꝓbatur. hec ꝓpõ eſt vã: hõ eſt ſocrates: in q̃ ſocrates verificatur de iſto ter̃o hõ inadeq̃te ſignificanti ſocratem ⁊ platonem: ergo ibi verificatur ꝓ ſocrate ⁊ ꝓ platone poſtꝙ̃ denomine inadeq̃te ſocratem ⁊ platonẽ ſignificãti verificat̃. qð ſufficit ꝑ datã ſolñonẽ.

¶ Ad iſtam replica reſpondeo negando ſequellam. Et ad pꝛobationem concedo ꝙ hic ter̃s ſingularis ſocrates verificatur de noĩe inadequate ſignificanti platoneꝫ puta de iſto termino homo: ſꝫ dico ꝙ illa verificatio non eſt ꝓ platone: ideo replica facta nihil cõcludit cõtra pꝛius datam ſolutionem. Nam in iſta verificatione lapis eſt non demonſtratum ⁊ non adeq̃te ſignificatum. p̃dicatum verificat̃ de iſto ter̃o lapis ⁊ hoc pꝛo lapide non demonſtrato ⁊ non adequate ſignificato.

¶ Contra iſtam ſolutionem argumẽtoꝛ. Saltem in iſta ꝓpõne. nõ demonſtratũ ⁊ nõ adeq̃te vel ĩadeq̃te ſignificatũ eſt non demonſtratum ⁊ non adequate vel inadequate ſignificatum extrema ſupponunt pꝛo re non demonſtrata nec adequate aut inadeq̃te ſignificata ponẽdo caſum ꝙ ille lapis etiam non ſignificetur inadequate: ⁊ tñ nullũ tale extremum eſt ter̃s in enunciaciõe cathegoꝛica poſit⁹ ⁊c̃. ꝫ data ſolutio non totaliter ſatiſfacit. pꝫ ꝯñia cum totius ãñis veritate.

¶ Ad hanc replicam r̃ndeo concedendo ĩ caſu nullũ extremũ date ꝓpõnis eẽ verificabile. ⁊ nego ꝙ ſit ſuppõ. inſuper non ẽ admittẽd⁹ caſus inter arguendum adductus. Nam ĩpoſſibile eſt ꝙ aliq̃d ſit in reꝝ natura. ⁊ illud non ſignificet̃ adequate vel inadequate per iſtuꝫ terminum non demonſtratum ⁊ non adequate vl' inadequate ſignificatum: q̃ñ tunc ſequeretur ꝙ daretur aliq̃s ter̃s infinitus q̃ tñ non eẽt trãſcendens ſignificatione: qð liquet eſſe falſum ꝓſertim ſm cõmunẽ dialecticoꝝ doctrinam.

¶ Contra ſolutionẽ adhuc ſic argumentoꝛ. Si hec lr̃a. a. ſic imponat̃ ad ſignificanduꝫ ꝙ ſignificet oẽ non demonſtratum ⁊ cognoſcet ipm ter̃m non eẽ verificabilẽ nec p̃dicatum alicuius cathegoꝛice tunc accepta iſta ꝓpõne: a. ẽ a. verum eſt dicere ꝙ. a. ſupponit: ⁊ tñ nõ eſt verificabile: igitur ꝓpoſitum.

¶ Ad hanc replicam reſpondeo admiſſo caſu ꝯcedẽdo hanc lr̃aꝫ. a. ſupponere ⁊ non verificari. nec hẽo illud pꝛo inconuenienti poſtꝙ̃ virtute impõnis illa lr̃a. a. hẽt non verificationẽ annexam. Quando etiam concederetur ꝙ. a. non ſupponit poſtꝙ̃ ei non competit diffinitio ſuppoſitionis: non pꝛopterea aliquod ſequeret̃ inconueniens. Nihilominus tñ poꝛ ſolutio eſt amplexanda.

¶Tertio ⁊ principaliter argumētoꝛ. hic terminus ſocrates eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnē: ergo male ponit̃ in diffinitione ſuppoſitionis illa particula poſitus. ꝯña eſt nota. ⁊ añs ꝓbat̃. Sit rei veritas hic termin⁹ numero ſocrates in ſolis duabus ꝓpõnib⁹ inueniat̃ poſitus: vꝫ in hac ſocrates currit: ⁊ in iſta ſocrates ẽ hõ. ⁊ ſuppono ſocratem eſſe: in iſto caſu. probat̃ veritas huius enunciacionis: hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnem. Bene ſequit̃. hic ter̃s ſocrates. eſt ſuppoſitio extra iſtam ꝓpõnē: ⁊ h̃ terminus ſocrates eſt ſuppoſitio extra iſtã ꝓpõnē ⁊ ſic de ſingulis: g̃ hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio extra ꝓpõnē. ꝯña eſt aſcẽſus: totũ añs eſt verũ igit̃ ⁊ ꝯñs. quod ſumpſimus probandum.

¶Confirmatur. predicato huius propoſitionis deus neceſſario eſt creans competit diffinitio ſuppoſitionis: quũ nõ appareat defectus alicuius particule: ⁊ tamen eidem predicato non competit diffinitum: igit̃ cõcluſio reſ̃alis poſita eſt falſa. nota eſt ꝯña ⁊ añs ꝓ ei⁹ parte priori videt̃ clarũ: ⁊ ꝓ eius parte poſteriori ꝓbatur. Hec ꝓpõ deus neceſſario eſt creans eſt falſa: vt notum eſt: ⁊ quum ſit pure affirmatiua: ſequitur alterum ſuoꝝ extremoꝝ non ſupponere ſed illud non eſt ſubiectũ: vt ſatis pꝫ: igit̃ erit p̃dicatum: ⁊ per ꝯñs h̄etur predicato date ꝓpõis non competere diffinitum date diffinitionis. qḋ erat probandum.

¶Ad tertium principale reſpondent aliqui cõiter loquentes negando aſſumptum: vꝫ hunc ter̃m ſocrates eẽ ſuppoſitionẽ extra propoſitionem. ⁊ ad ꝓbationem admiſſo caſu negant factam ꝯñiam. ⁊ dicunt illã non eẽ aſcenſum. defectus ẽ q2 ille ter̃s ꝓpõnẽ ẽ determinatio determinationis vnice quare nõ opoꝛtet valeat aſcenſus ſicut nec deſcenſus vt in vna ſeq̃nti q̃õne videbit̃. ¶Aliter ad tertium principale r̃ñdeo añs date ꝯñe eẽ falſum pro illa ſingulari in q̃ demonſtrat̃ hec ꝓpõ ſocrates ẽ currens. pariter ⁊ ꝓ illa in q̃ demonſtrat̃ hec enunciacio ſocrates eſt homo. Nam ꝑ iſtam propõnẽ hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio extra iſtam ꝓpõnẽ duo denotantur vnum eſt ꝙ hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio: ⁊ alteꝝ ẽ ꝙ hic ter̃s ſocrates non eſt ſuppoſitio in iſta ꝓpõne: ⁊ pro hoc ſecundo redditur falſa. ¶Eſt igit̃ aduertendũ hoc ſyncathegorema extra. ſemꝑ ꝙ in aliq̃ ꝓpõne inuenitur h̄ere virtutem negatiõis infinitantis: ⁊ g̃ra huius iſte ꝓpões ſunt equiualẽtes. hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnē: hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio nõ in ꝓpõne. Etiã iſte ꝓpões equiualent. hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio extra iſtam ꝓpõnẽ: hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio nõ in iſta ꝓpõne. Sed per hanc ſecundã ꝓpoſitionem denotantur duo. ſ. hunc ter̃m ſocrates eſſe ſuppoſitionem. ⁊ hunc ter̃m ſocrates non eſſe ſuppoſitionem in iſta ꝓpõne. ¶Notandũ tñ ẽ ꝙ multum refert negationem ipaꝫ infinitãtẽ precedere aut ſeq̃ hanc p̃põnẽ/ ꝟ g̃ra cuiꝰ iſte nõ equiualent: Socrates ẽ ſocrates nõ in loco. ſocrates eſt ſocrates in nõ loco. Nam p̃oꝛ datur vera vbi ſocrates ſit extra celos ſic vt in vno loco contineat̃. ⁊ poſterioꝛ eſt falſa ⁊ hoc ꝑpt̃ denotationem quam habet prepõ. in. qñ affirmatur. Pari mõ iſte duo ꝓpões nõ equalent: ſocrates it non per viã: ſocrates it per non viam. ¶Ex his q̃ diximus pꝫ has tres enunciatiões eſſe equiualentes: hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnem: hic ter̃s ſocrates extra ꝓpõnẽ eſt ſuppõ: extra ꝓpõnẽ hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio. nõ enĩ contingit vnã inuenire veraꝫ alia falſa. Hoc corolarium cũ his omnib⁹ q̃ prius diximus eſt contra cõeꝫ omnium dialecticorum ſñiaꝫ. Concederent cõiter loquẽtes hanc ꝓpõnẽ in caſu poſito in argumento hic ter̃s ſocrates extra propoſitioneꝫ eſt ſuppoſitio vt illa determinatio ꝓpõnẽ ſe teneat ex parte p̃dicati Nam ſm̃ eos q̃ꝫ ſingularis ex parte illius ter̃i ꝓpõnẽ diſtributi reddit̃ vera. Nos tñ oppoſitũ aſſeueramus verũ inſequendo nr̃m dicẽdi modum de negationibus infinitãtib⁹. ¶Foꝛtiã peteret aliquis de veritate hui⁹ ꝓpõnis: h̃ ter̃s ſocrates poſſibiliter eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnẽ. ⁊ videt̃ falſa cũ ſua de ineſſe q̃ eſt iſta hic ter̃s ſocrates eſt ſuppoſitio extra ꝓpõnẽ ſit impoſſibilis. ¶Ad iſtam petitionẽ facile ex nr̃o dicendi mõ pꝫ ſolutio dicẽdo datam ꝓpõnẽ eſſe impoſſibilem. Nam ꝑ ipaꝫ denotant̃ hec duo vnum ẽ hic ter̃s ſocrates poſſibiliter eſt ſuppoſitio. Alterum ẽ hic ter̃s ſocrates impoſſibilit̃ ẽ ſuppoſitio in aliq̃ ꝓpõne: ſꝫ hoc ſecundum ẽ impoſſibile vt ſatis conſtat. In ter̃is oppoſitis oppoſito mõ ſunt explicande ampliationes vt vna ĩ ſeq̃nti q̃õne videbit̃. itaqꝫ hec ꝓpõ Michael poſſibiliter eſt non angelus huic copulatiue equalet Michael poſſibiliter ẽ: ⁊ Michael impoſſibiliter eſt angelus. ¶Alij dialectici dicerent illam ꝓpõnẽ modale diuiſam verã: ⁊ negarent hanc eẽ ſuam de ineſſe: hic ter̃s ſocrates ẽ ſuppoſitio

extra propoſitionem: ſed debet poni in eſſe per ſuas ſingulares ex parte ter̃i diſtributi vꝫ ꝓpõnem: ⁊ tunc dicunt quamlibet illaꝝ eſſe poſſibilem ⁊ veram. ¶Alij dicunt non eſſe aſcendendum nec deſcendendum copulatiue ſub illo termino ꝓpõnem in data ꝓpõne: ſed bene diſiunctum: ⁊ ſic ſm̃ eos ꝓpõ illa redditur falſa. Iſti duo dicendi modi non placẽt: ſto igit̃ in modo primum a nobis aſſignato.

¶Ad confirmationem reſpondeo ꝙ duplex eſt dicendi modus in hac materia. Alterũ inſequit̃ Georgius bruxellenſis. Alter vero vulgatioꝛ eſt ⁊ magis cõis. Dicit enim Georgius bruxellenſis ꝙ in hac ꝓpõne deus neceſſario ẽ creans ſubiectũ debet verificari mediãte copula determinata ab iſto modo poſſibiliter: ⁊ p̃dicatum vꝫ creans debere verificari mediãte copula d̃terminata ab iſto modo neceſſario. Ita ꝙ ſubiectum ſic verificabitur hoc poſſibiliter ẽ deus deo demonſtrato ⁊ p̃dicatum verificabit̃ hoc pacto hoc neceſſario eſt creans ꝑ pronomẽ hoc ip̄m deum demonſtrando: ⁊ ſm̃ hunc dicẽdi modum creans nec verificatur nec eſt ſuppoſitio. ¶Alter dicendi modus q̃ cõis ẽ tenet in data ꝓpõne vtrunqꝫ extremuꝫ ſupponere ⁊ debere verificari mediãte copula determinata ab iſto modo poſſibiliter. ⁊ generaliter tenet in oĩ ꝓpõne in q̃ aliquis ter̃s determinatur a neceſſario tã ter̃m ſequentem determinatum a neceſſario ꝙ precedentem debere verificari mediante copula determinata a poſſibiliter ⁊ ſm̃ hoc predicatuꝫ date ꝓpõnis eſt verificabile ⁊ ſupponit Neceſt inconueniens dari aliquam ꝓpõneꝫ pure affirmatiuam cuius extrema pro eodem verificantur que tamen falſa eſt ⁊ hoc qñ talis ꝓpoſitio eſt modalis.

¶Contra ſolutionem argumẽtoꝛ. Si in data propoſitione extrema deberent verificari mediante iſto modo poſſibiliter ſequeret̃ ꝙ iſta propoſitio deus neceſſario eſt ens eſſet falſa: ſed ꝯſequẽs eſt falſum. Nam exponentes illius propoſitionis ſunt vere vt facile oñdi põt ſed iaꝫ ꝓbatur añs. Bene ſequit̃. Uniuerſalis de terminis tranſpoſitis ẽ falſa puta iſta omne ens poſſibiliter eſt deus: igitur propoſitum.

¶Ad hanc replicam reſpondeo negãdo iſtam propoſitionem tm̃ deus neceſſario ẽ ens eſſe falſam. Nam vt ſue exponentes oñdunt illa eſt vera ⁊ dico ꝙ non bene datur ſua vniuerſalis de terminis tranſpoſitis. Cõſtat enim hãc propoſitionem omne ens poſſibiliter ẽ deus falſam eſſe. Quare dico illius excluſiue hanc eſſe vniuerſalem de terminis trãſpoſitis. Omẽ a. ens poſſibiliter eſt deus. addo. a. vt ens teneatur ꝓ ente neceſſario quemadmodum tenetur in propoſitione excluſiua: vel dicas hanc eſſe ſuaꝫ vniuerſalem. ſ. Omẽ quod neceſſario eſt ens poſſibiliter eſt deus: ⁊ quouis modo dicatur nõ datur excluſiua vera vniuerſali exiſtente falſa nec ediuerſo: quare ſicut excluſiua ẽ vera: ita ⁊ queuis datarum vniuerſalium vera inuenitur. Dicat̃ igitur ꝙ ꝙuis in his propoſitionibus deus neceſſario eſt creans: tm̃ deus neceſſario eſt ens extrema debeant verificari mediante iſto mõ poſſibiliter: quia tamẽ rõne modi neceſſario predicatum prioꝛis tenetur pro neceſſario creante ſiue pro illo quod de neceſſitate creat: ⁊ predicatum poſterioꝛis etiam tenetur pro ente neceſſario: ideo prioꝛ ipaꝝ eſt falſa ⁊ poſterioꝛ vera.

¶Dubitatur primo vtruꝫ predicata iſtarum duarum propõnum ſint ſuppões vꝫ: hec ꝓpõ eſt tantum imaginarie vera. hoc eſt extra ꝓpõnẽ ſi ſupponit ꝓ ſe: demonſtrando per pronomen hec ꝓpõnẽ cuius eſt pars: ⁊ per ꝓnomẽ hoc ſue ꝓpõnis p̃dicatum.

¶Ad dubitationem reſpõdeo per duas ſequentes propoſitiones. ¶Prioꝛ propoſitio. Predicatum huius propoſitionis hec ꝓpõ eſt tantuꝫ imaginarie vera ſupponit ⁊ verificatur in data ꝓpõne: ꝙuis ipa ſit falſa ſe fallens: nec opoꝛtet ad aliquem terminum verificari id cõtingat in vera propoſitione ⁊ ſimpliciter affirmatiua: ſed ſufficit illud ſit in ꝓpõne ſimplicit̃ affirmatiua ſignificanti ita eſſe ſicut eſt. Nam predicatum huius ꝓpõnis hoc eſt falſum ſupponit ⁊ verificatur lꝫ data propoſitio ſit falſa ꝑ reflexionem. ¶Et ſi dicas: illa ꝓpõ prius accepta non eſt ſimpliciter affirmatiua ſed pregnãs poſtꝙ eſt excluſiua. ¶Ad iſtud r̃ñdeo datam propoſitionem non eſſe excluſiuam: ſed ẽ de excluſo modo ipam verbalem copulam ſequenti ratione cuius intacta relinquit̃ copula. ¶Dico preterea tuendo noſtram opinionem de negationibus infinitis datam ꝓpõnem eſſe p̃gnãtem. Unde pro regula obſeruandum eſt: omnẽ carhegoricam ꝓpõnem eſſe pregnantem ĩ qua inuenit̃ hoc ſignuꝫ tm̃: ſiue fuerit excluſiua: aut d̃ excluſo extremo. vl̃ copula. aut mõ. aut alia q̃cunqꝫ appellatiõe excluſiua denominet̃. Et ſm̃ hanc noſtram ſententiam predicatum date pro

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL ES

poſitionis non ſupponit nec verificaꝛ ꝑ ipa enū ciatione cuius eſt pars. Eſt enim illius propoſi tionis predicatuꝫ hic terminus vera: ſeu hic ter minus hec propoſitio vera. quod quidem predi catum nec ſupponit nec eſt in potētia ꝓpinqua predicabile de illa propoſitione ⁊ hoc in ꝓpōne vera aut ſignificanti ita eſſe ſicut eſt. Et ꝑ hoc patet qd ſit dicendum de predicato huius enū ciationis hoc predicatum eſt tātū imaginarie ſuppōnes. ¶ Poſterior ꝓpō predicatum hu' ꝓpōnis hoc eſt extra ꝓpōnē ſi ſupponit pro ſe non ſupponit ⁊ tn̄ verificaꝛ. prior pars ꝓbatur. Nam dato oppoſito poſtꝙ ſubiectum ꝓ ipo ꝑ dicato ſupponit ⁊ ꝑ te etiam ipm predicatuꝫ ꝑ ſe ſupponit ſequitur illā propoſitionem eē verā aut ſaltem ita eē ſicut ꝑ eā ſignificaꝛ poſtꝙ eſt affirmatiua preter inſtantias: ⁊ ꝑ ꝯns cōditio nalis ad quā reduciꝛ erit vera. hec. ſ. ſi hoc ſup ponit ꝑ ſe hoc eſt extra ꝓpōnē: ⁊ ſic habereꝛ cō tra poſitam diffinitionem aliquem teꝛm ſuppo nere extra ꝓpōnē. Vides igiꝛ qn̄o ad datū ꝑdi catum ſupponere ſequiꝛ ipum non ſupponere. Poſterior ꝓpōnis pars ꝓbaꝛ. ſ. ꝙ datum ꝑdi catum verificetur. bene ſequiꝛ iſta ꝓpō eſt vera hoc eſt extra ꝓpōnē ſi ſupponit ꝑ ſe: ⁊ poſtꝙ eſt affirmatiua ſequitur ꝑdicatū verificari de ſub iecto. Et ꝙ illa ſit vera patet per veritatem ſue conditionalis ad quam reduciꝛ hu' vꝫ: ſi hoc ſupponit ꝑ ſe hoc eſt extra ꝓpōnē. Nam in da ta condicionali añs eſt impoſſibile ſemꝑ intelli go ꝑm ſignificationem addeq̄tam quam hēnt termini. Et ſic relinquiꝛ ꝓpō ꝑ ſui vtraq; par te ꝓbata. ¶ Qd̄ ſi defendam' nulluꝫ condicio natum eſſe terminum facilis eſt ſolutio. Diceꝛ itaq; datā ꝓpōnē eſſe cōdicionaleꝫ cu' veritas non eſt cognoſcenda penes extremoꝝ ſuppōnē ſed penes bonam illationem ꝯn̄tis ex añte.

¶ Dubitatur ſecundo vtrum pōt defen di ſine aliquo incōuenienti non eſſe ḋ rōne ſup poſitionis ſit in ꝓpōne inuēta. ¶ Pro parte affirmatiua vꝫ ita eſſe dicendum ⁊ hoc auctori tate Petri hiſpani diffinientis ſuppoſitionem hoc pacto. Suppoſitio eſt acceptio teꝛi ſubſtā tiui pro aliquo. Conſtat enim ꝑinde teꝛm ſub ſtantiuum accipi pro aliquo extra propōnē ac ī ſpa ꝓpōne in q̄ habeꝛ. Hanc eandem ſententiā defendit. Petrus bruxellenſis quem plane do ctum apud parriſios cognouim': ꝙuis tn̄ poſt modū videaꝛ magis eligere alteram partem. ſ. nullā eſſe ſuppoſitionem extra propoſitionem. Dicit enim exponendo Petri hiſpani datam diffinitionem hūc teꝛm hō ꝙ eſt pars huius ag gregati omnis homo ſupponere diſtributiue: ⁊ eſſe verificabilem mediante copula cū q̄ non alr ter tenetur quo ad ampliationes ⁊ reſtrictionē. Et pro confirmando iſto dicto adducit iſta ra tionem ſiue potius hoc ſimile. Licet expoſitio ſit inuenta ad cognoſcendū veritatem: tamē ly infinitum exponit licet non ſit in propoſitione: ſimiliter: homo: diſtribuitur licet non ſit in pro poſitione. Item ſi non tunc ad preteritum eſſet potentia naturalis q: poſtꝙ dixi omnis homo: poſſum nihil aliud ſupaddere ⁊ ſic facere ꝙ hō non ſupponebat. hec ille. Anteꝙ adducam ra tiones in oppoſitum ſoluendū eſt illud ſimile ⁊ rō in cōtrarium facta. Dico igitur datum ſimi le peccare in materia. Nam perinde negabitur infinitum: exponi qn̄ non eſt in ꝓpōne atq; ne gatur aliquem teꝛm extra ꝓpōnem ſupponere. Ratio autem nihil pariter concludit: eſt enim vtendū in vocalibus enunciationibus toto tēpo re prolationis ꝑ tempore preſenti. ꝙ ſi hoc totū omnis homo proferatur ⁊ nulla alia ſtatim ſeq tur prolatio ly hō prolatus non dicetur ſuppoſi tio: ⁊ per ꝯns nec ad preteritū potentia natura lis eſt ponenda. ꝓſupponit doctor ille hoc falſū vꝫ datum terminum homo in tempore adde quato ſue prolationis eſſe ſuppoſitionem: quod falſum eſt. Supponūt nāq; teꝛi vocales non in tempore addequato ſuaꝝ prolationum ſed vt dictum eſt in toto tempore prolationis ꝓpōnis in qua ponuntur.

¶ Contra hunc Petri hiſpani dicendi modum duplici ratione argumentoꝛ. Priori ſic Si aliquis teꝛs extra ꝓpōnē eēt ſuppoſitio pa ri ratione eēt fatendum omnem teꝛm extra pro poſitionem inuentum eē ſuppōnem ſed hoc eſt falſum. Nam per hoc qd extra ꝓpōnem teꝛi ha bent nihil de veritate aut falſitate enunciatio nis cognoſcimus. Et per hoc qd teꝛi ſupponūt vel non dignoſcimus ꝓpōnes veras aut falſas eſſe: igiꝛ ſi tales teꝛi ſupponant: oportet id ctin gat in propoſitionib' ⁊ non extra. Nā iō inuen te ſunt ſuppōnes vt in precedentib' diximus vt per eas faciliteꝛ intellectus ad veritatem fal ſitatem ve dignoſcendam: que in ſolis enuncia tionibus habentur.

¶ Secunda ratione argumentoꝛ. Si da retur. a. teꝛs extra ꝓpōnē ſuppōnes: ſe queretur eius verificationem ꝑm oēm copulam

eſſe faciendam aut ꝑm nullam. quoꝝ vtrūq; eſt parens inconueniens: ⁊ ꝙ illud ſequaꝛ ex ſe no tum euadit: poſtꝙ nulla eſt ratio quare potius mediāte vno verbo ꝙ mediāte alio fieri debeat talis teꝛi verificatio.

¶ Dicendum igitur eſt tum ꝓꝑ factas ra tiones: tum etiam quia multoꝝ ⁊ fere omniū de hac materia loquentium eſt auctoritas mo re dubitationis partem deſtructiuā eſſe diligēdā vꝫ eſſe de ratione ſuppoſitionis ſit in propoſi tione inuenta.

¶ Dubitatur tertio vtrū cuiuſlibet par tis orationis aliq̄ teꝛi in potētia ꝓpinq̄ ſint ſup poſitiones ⁊ aliqui non.

¶ Ad iſtam dubitationem reſpondent ſe quentes propoſitiones. ¶ Prima propoſitio. Quilibet terminus cuiuſcūq; ſit partis orōnis pōt ſupponere materialiter hec ꝓpō in ꝓxima ſequenti qōne in q̄ ḋ materiali ſuppoſitione di cetur magis patebit. ¶ Secunda propoſitio. Aliqua ſunt noīa que in potentia propinq̄ ſup ponūt: q̄lia ſunt homo. animal. elephantus. al bum ſedens ⁊ ſimilia. Et aliqua ſunt que nullo pacto valent ſupponere ſemper intelligo perſo naliter ſiue ſignificatiue in iſta ⁊ ſequentib' ꝓ poſitionib'. Prior pars hu' ꝓpōnis eſt nota ⁊ poſterior probatur. Iſta noīa adiectiua. alb' coloratus. doctus. ⁊ ſimilia nequeunt ſuppone re. Nam ſi ſupponerent hoc eēt potiſſimum in his propoſitionibus hō eſt albus homo eſt colo ratus: homo eſt doctus. ſed in nulla illarum ali quod datorum ſupponit quum nullum illorum ſit verificabile. Predicata enim datarum ꝓpo ſitionum non ſunt illa adiectiua nude accepta: ſed ſunt aggregata ex ipis ⁊ iporū ſubſtātiuis. ¶ Tertia propoſitio. Nullum ꝓnomen dicitur ſuppoſitio in quantuꝫ pronominaliter tenetur. Et rō hu' ē: qm̄ quodlibet tale habet depēdē tem ſignificationem. Nam ſic tetigim' de iſto pronomine ego in ſecūdo dubio ſexte qōnis di centes tale pronomen ſignificationem depēdē tem habere: ſic de quolibet alio pronomine eſt aſſeuerandum ratione cuius nullum tale eſt de nominandum ſuppoſitio in quacunq; propoſi tione habeaꝛ. ¶ Quarta propoſitio. Nullum verbum ꝑm ſe acceptum eē poteſt ſuppoſitio ſꝫ bene ꝑm participium in ipo verbo incluſum: dū modo tale participium nominaliter ⁊ non ad iectiue ſeu participialiter ſumatur. ¶ Quinta propoſitio. Quodlibet participium neutraliter acceptum poteſt eſſe ſuppoſitio: ſed id nō opor tet ſi adiectiue teneatur. ¶ Sexta propoſitio. Aliqua aduerbia eſſe poſſunt ſuppoſitiones vt ſunt heri. cras. ⁊ ſimilia. Nam in iſtis propoſi tionibus heri fuit letus dies. cras erit dies feſt' recipiuntur pro ſubiectis. Aliqua tamen ſunt aduerbia que eſſe nō poſſunt ſuppōnes vt ſunt fortiter. temere. ⁊ ſimilia. ¶ Relique orōnis ꝑ tes vꝫ propoſitio. interiectio. ⁊ coniunctio. vt in plurib' non ſuppoſitiones dicuntur. ⁊ ita pꝫ quid de ſingulis orōnis partibus quo ad ſuppo nere vel non ſupponere ſit dicendum.

¶ Prima concluſio. q̄zuis ex his que di ximus in ſolutione tertij ⁊ principalis argumē ti ſequatur hanc propoſitionem eſſe impoſſibi lem. ſ. aliquis terminus extra propoſitionem ē ſuppoſitio: cum his tamen ſtat huius enuncia tionis contingentia. a. teꝛs extra propoſitioneꝫ eſt ſuppoſitio. Nam rebus vt nunc illa eſt vera: ⁊ ſi ponatur ſolum eſſe deum in rerum natura: ipa eſt falſa. non ꝑm ſe quia repugnaret caſui: ſed dicetur falſa ꝑm ei ſinonimā ꝓpōneꝫ que eſt ipe deus. Et ſi inferas. tunc ſequeretur contra communiter loquentes hanc propoſitionem re bus vt nunc eſſe veram: a. homo eſt non homo: quam tamen cuncti negant. Reſpondeo cōce dendo illatum. Nam per hanc ipſam hec duo vera denotantur: vnum eſt. a: hō eſt. ⁊ alteꝝ. a. hō non eſt hō. quoꝝ vtrumq; eſt verū.

¶ Secunda ꝯcluſio. Quāuis ſuppoſitio idem ſit ꝙ teꝛs ſupponens: ⁊ oīs teꝛs ſupponēs appelletur ſuppoſitio: aliqua tamen ſuppoſitio a quolibet teꝛo ſupponenti diſtinguitur. Pro huius cōcluſionis intellectu notabis: ꝙ oē no men verbale terminatum in io tres cōtinet diſti ctas ſignificatiōes quaꝝ ꝓma actiua dꝛ: ⁊ ſecū da paſſiua: tertia vero formalis ſiue inſtrumēta lis nuncupaꝛ. verbi grā. hoc verbale dilectio ꝓ mo ſignificat rem diligentem. ſecundo rem dile ctam. tertio illā paſſionē ſiue q̄litatem q̄ mediā te diligens in rem dilectam mouetur. ſic impre ſentiaꝝ ſumi poteſt ſuppoſitio. ꝓmo mō ꝓ ipo teꝛo ſupponenti. ſecūdo mō pro ipa re pro qua ſupponit. tertio mō pro ipa mentali intellectio ne q̄ intelligiꝛ talē teꝛm accipi pro tali re. Iam cōſtat ꝙ aliq̄ ſuppō ſecundo mō a quolibet ter mino ſupponenti differt: ⁊ quū cōcluſionis ꝓor pars ſit clara: habeꝛ tota ipa concluſio in veri tate.

¶ Tertia cōcluſio. Ad aliquem terminū

ſupponere nõ requiritur ipm actu verificari. ſꝫ bene requiritur ſit in propoſitione actualiter exiſtens. Ponit̃ iſta concluſio contra multos opinantes qui dixerunt nullos textos in propoſitionibus ſcriptis poſitos circa quos nullus intellectus aduertit ſupponere.

¶ Suppoſitio.

¶ Impropria. Propria.

Suppoſitio impropria eſt ſuppoſitio ꝓ eius ſignificato nõ vero: ſed ex communi hominum vſu ipſi termino accõdato. Et hac ſuppoſitione ſupponunt ſubiecta harum propoſitionum. philoſophus dixit ex nihilo nihil fieri. Alter nero eſt ſocrates. Petrus eſt in celo.

¶ Suppoſitio propria eſt ſuppoſitio ꝓ eius ſignificato naturaliter proprio aut ad placitum importato. Et tali ſuppoſitione ſupponunt ſubiecta harum propoſitionum. Deus eſt omnium rerum cauſa. angelus eſt ſubſtantia impartibilis.

¶ Suppoſitio impropria.

Anthonõatica. metaphorica. ſinedotica

Suppoſitio anthonomatica ẽ ſuppoſitio impropria pro ei⁹ ſignificato per excellentiã importato. ⁊ hac ſuppõe ſupponũt ſubiecta iſtarum propoſitionum apoſtolus dixit. Alter alterius onera portate. euangeliſta dixit In principio erat verbum. philoſophus dixit fuiſſe mundũ ab eterno. Itaqꝫ ſubiectum prime ſupponit pro paulo: qui per excellentiã apoſtolus eſt nominatus. Et ſecunde enunciatiõis ſubiectũ ꝓ Joãne euãgeliſta𝔵 euãgeliſta ſupponit qui inter oẽs meruit noiari euãgeliſta. Et ſubiectum tertie propoſitiõis ſumitur pro Ariſtotele qui propter maximam rerum naturalium cognitionem dictus eſt ⁊ iure quidem philoſophorum philoſophus.

¶ Suppoſitio methaphorica eſt ſuppoſitio impropria pro ſignificato per ſimilitudinem importato. Et hac ſuppoſitiõe ſupponunt predicata harum propõnum. Socrates fuit alter Joannes baptiſta. Plato fuit alter auguſtinus. Cicero fuit alter ariſtoteles. Quuꝫ duos eſſe ſimiles percipimus: cõmuniter cõcedimus vnũ eſſe alterum: per quod aliud nihil intelligimus q̃ꝫ ambos in aliquo vno conuenire.

¶ Suppoſitio ſynecdoctica ẽ ſuppõ impropria accepta ꝓ parte vbi tamen ſignificat totuꝫ aut modo diuerſo. Et iſta ſuppoſitione ſupponit ſubiectum huius enũciationis. Petrus eſt in celo: qd̃ pro aĩa petri ſupponit: licet totum petrum ſignificet.

¶ Suppoſitio propria.

Naturalis. Accidentalis.

ſ Suppoſitio naturalis eſt ſuppõ propria reſpectu verbi a tempore abſoluti. Et hac ipa ſuppoſitione ſupponunt huius enũciationis extrema. homo eſt animal ſociabile. verbũ abſolui a tempore nihil aliud eſt q̃ꝫ nullã temporis differentiam importare. ſiue. n. aliquis homo ſit ſiue null⁹ exiſtat homo hec propoſitio homo ẽ animal ſociabile eſt vera: poſt q̃ꝫ eſt ſempiterne veritatis. Nam vniuerſaliter tales propoſitiones reſoluende ſunt per aptum natum ſic vt ꝑ datam propoſitioneꝫ intelligamus ꝙ hõ eſt aptus nat⁹ eẽ animal ſociabile: ⁊ hoc non modo verum immo potius neceſſarium eſt dicendum.

¶ Suppoſitio accidentalis eſt ſuppoſitio propria ad aliquã vel aliquas temporum differentias limitata. Et hoc modo dicimus extrema huius propoſitionis ſocrates eſt currens ſupponere ſuppoſita ſocratis exiſtẽtia pariter ⁊ curſu. de notatur per illam propoſitionem ſocratem

in tempore preſenti eſſe currenteꝫ. Et notabis naturalem ſuppoſitionem ſolidis doctrinis competere ⁊ ſolum talibus: ſed accidentalis ſuppoſitio potiſſimum conducit ad vulgares actiones menſurandũ ⁊ ſophiſticas argutiones diſſoluendum.

¶ Suppoſitio.

Materialis. Perſonalis.

Suppoſitio materialis eſt ſuppoſitio ꝓ eius ſolo inultimato ſignificato. Et hoc pacto ſupponunt extrema hui⁹ enũciationis. a. eſt. b. ⁊ ſubiectum huius homo eſt terminus cathegorematicus.

¶ Suppoſitio perſonalis eſt ſuppoſitio pro eius vltimato ſignificato. Et tali ſuppoſitione ſupponunt harum propoſitionum extrema homo eſt animal. leo eſt elephantus. Pro materiali ſuppoſitione dignoſcenda due ſequentes regule notabũtur.

¶ Prior regula.

Omne ſubiectum expoliatum reſpectu predicati poſterioris impoſitionis eſt ſuppoſitio materialis: ⁊ hoc ſi ſupponit. Exemplum. homo eſt nomen. ſocrates eſt triſſyllabum. Dicitur expoliatum propter ſubiecta harum propoſitionum ⁊ ſimilium. Aliquis homo eſt nomẽ Socrates albus eſt triſſyllabuꝫ: que perſonaliter ſupponunt.

¶ Poſterior regula.

o Omnis terminus ſigno materialitatis determinat⁹ efficitur materialis ſuppoſitio vbi tamen materialit̃ ſupponat. Exemplum. ly homo eſt ens. hic text̃s ſocrates eſt ſubſtantia ¶ Signa materialitatis dicuntur iſta. ly. hic terminus. hec vox. hec ſcriptura. hic concept⁹ hoc vocabulum. hoc aggregatum ⁊ ſimilia. Poſſunt alie due regule iſtis oppoſite aſſignari pro perſonali ſuppoſitione: ſed quoniam faciles ⁊ corolaria ſunt: ſufficiunt iam poſite regule.

Queritur decimoquarto vtruꝫ quattuor ſuppoſitionuꝫ diuiſiones cum ſuorũ membrorum diffinitionibus ſint a nobis in textu bene aſſignate.

¶ Primo notandum eſt ſuppoſitionem primaria ſua diuiſione ſeiungi in impropriam ⁊ propriam. In diffinitione prioris membri prima particula poſt genus diffiniti poſita eſt pro eius ſignificato admodum eleuato: que quideꝫ particula ponitur propter anthonomaticã ſuppoſitionem de qua inferius agetur. Nam omnis terminus qui anthonomatice ſupponit pro aliquo: ſignificat illud eleuatius ꝙ faceret vbi non ſupponeret anthonomatice: ⁊ hoc modo fatemur hunc terminum philoſophus quum ſine limitatione ponitur: in aliqua enunciatione ſignificare admodum eleuate Ariſtotelem pro quanto in eo philoſophandi ratio locupletius eſt inuenta: ꝙ in ceteris omnibus philoſophantibus. Unde hic terminus philoſophus tripliciter teneri poteſt in propoſitione vcꝫ. alto modo medio modo ⁊ depreſſo modo. In prima ⁊ tertia acceptionibus ſeruat ſuppoſitionem impropriam ita vt ea que alto modo accomodatur dicatur anthonomatica: ⁊ que dpreſſo ironica appelletur: ſed quum medio modo accipitur: tunc propriam ſuppoſitionem obſeruat. ⁊ hec tanꝙ virtus ⁊ perfectus numer⁹ mediat inter duo extrema vcꝫ ſuperabundans ⁊ diminutum. Totũ diffinitionis reſiduum poſituꝫ eſt propter alias ſpecies ſuppoſitionis impropriè que nõ vere ſignificant illa pro quibus ſupponunt. Pro altero membro date diuiſionis intelligendo ſufficit ipſe textus. ¶ Deinde ſuppoſitio impropria diuiſa eſt in ſuppoſitionem anthonomaticã. methaphoricam. ⁊ ſynecdocticam. Et ꝙuis longe plures inueniãtur impropriè ſuppoſitionis ſpecies: qr tamen iſte ſunt vſitatiores dcerpte ſunt inter ceteras. ſunt itaqꝫ huiuſmodi ſuppoſitiones impropriè inuente vt pleraſqꝫ enunciatiões communiter cõceſſas defendamus veras in ſenſibus in quibus conceduntur. Quid autem ſit ſuppoſitio ãthonamatica. methaphorica. ſynecdoctica. ex ipſo textu patet

¶ Secundo notandum eſt ſuppoſitionẽ propriam diuiſam eſſe in ſuppoſitioneꝫ natura

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL.ES

lem ⁊ accidentalem. Naturalr̄ ſupponunt termini quando a tempoꝛe abſoluuntur vt contingit in terminis huius propoſitionis neceſſarie. Omne totum eſt maius ſua parte. Habet ſuaꝫ vim hec ſuppoſitio naturalis in propoſitionibꝰ ad ſolidas doctrinas pertinentibus. Et accidẽtalis ſuppoſitio ſophiſticis argutionibus eſt accõmoda. Hanc cuncti peripatetici reiecerunt: illam vero amplexati ſunt. Sed vice verſa hac tempeſtate labaſcimꝰ cuncti amplexantes hanc reijcientes illam. Sicut enim leges pro tẽpoꝛis condicione ſunt inouande: ita diſciplinaruꝫ documenta preſertim ſermocinalium exulant alijs ſuccreſcentibus prout hominuꝫ etas ꝑmittit: ſed hec miſſa facio alibi plura ſuper his rebꝰ dicturꝰ. ❡ Deinde ſeiungitur ſuppoſitio ĩ materialem ⁊ perſonalem. materialis ſuppoſitio ſolis. terminis vocalibus ⁊ ſcriptis accõmodatur ſed perſonalis cunctis: vocalibus inꝗ̄ ſcriptis. ⁊ mentalibus terminis. Differunt preterea in hoc ꝙ hec pro ſignificato vltimato ſumitur: illa vo ꝓ ſolo inultimato ſignificato habeť. Quid autem vltimatum ⁊ quid inultimatum ſignificatum ſit: in queſtione tertia habetur declaratũ Due textuales regule paucula aut nulla egent declaratione.

❡ His notatis titulo queſtionis talis ponitur concluſio reſponſiua. Quattuoꝛ ſuppoſitionis diuiſiones in textu habite cum ſuoꝛuꝫ membroꝛum diffinitionibus ſunt bone: ⁊ a nobis ſufficienter date.

Primo ⁊ principalr̄ argumentoꝛ. ⁊ potiſſimum contra diuiſionẽ ſuppõnis in ſuppõnẽ impꝛopꝛiaꝫ ⁊ propꝛiaꝫ. Si eẽt aliq̃ ſuppõ impꝛopꝛia maxime eẽt hic teřs pħus ĩ hac ꝓpõe. pħus dixit oĩa bonum appetunt ſꝫ hoc eſt falſum: igitur diuiſio ſuppõnis eſt nulla. ꝯña eſt nota cuꝫ ꝑoꝛi añis parte. ⁊ poſterioꝛ ꝓbať. ille teřs pħus eſt teřs cõis q̃ eque primo oĩa ſignificata repꝛeſentat: igiť nullum illoꝛ ſignificat inter cetera impꝛopꝛie per quandam excellentiaꝫ: ⁊ per ꝯñs pro nullo tali ſupponit. Quare concludenduꝫ ẽ datum teřm non eẽ ſuppõnem impꝛopꝛiam.

❡ Confirmať. Pꝛedicatũ huiꝰ ꝓpõnis ſocrates eſt alter nero eſt ſuppõ impꝛopꝛia: ⁊ tñ nõ eſt ſuppoſitio: igiť ꝑma illa ſuppõnis ꝑtitio eſt nulla. pꝫ ꝯña cũ maioꝛe: ⁊ minoꝛ ꝓbať. Datum pꝛedicatum non eſt teřs in enũciatione cathegoꝛica poſitꝰ ꝓ ſuo ſignificato: igitur.

❡ Ad primum principale rñdeo cõcedendo hunc teřm pħus q̃ eſt ſubiectum huiꝰ ꝓpõis pħus dixit oĩa bonum appetunt eẽ ſuppõnẽ impꝛopꝛiã: ⁊ q̃ñ illõ ſic impꝛobať. Ille teřs pħus ẽ teřs cõis q̃ eque ꝑmo ſua oĩa ſignificata repꝛeſentat igitur. ⁊c̃. Ad hoc rñdeo negando hunc teřm pħus eẽ cõeꝫ in data ꝓpõne: imo eſt teřs ſingularis ꝓ ſolo Ariſto. ſupponens. Subordinatur enim illa ꝓpõ huic mẽtali vltimate Ariſ. dixit oĩa bonũ appetunt. Ex hoc inferť aliqueꝫ eẽ teřm cõeꝫ ſingulariter teñi: q̃ tñ remanet ſingularis depoſita particula rõne cuiꝰ ſingulariꝫatus manebat. hoc pꝫ de ſubiecto huius ꝓpõnis. Iſte pħus fuit in docendo peritꝰ: ꝑ ꝓnomẽ iſte ſocratem demonſtrando.

❡ Ad cõfirmationem reſpondeo cõccdẽdo pꝛedicatum huius ꝓpõnis ſocrates eſt alter nero eẽ ſuppoſitionẽ impꝛopꝛiam: ⁊ cõcedo pariter ipm non eẽ ſuppõnẽ. ⁊ dico partitionẽ illã eẽ analogam. Nam in rigoꝛe ſola pꝛopꝛia ſuppoſitio eſt appellanda ſuppõ. ❡ Foꝛte peteret aliquis C ſuppoſitis impꝛopꝛijs ſuppõnibꝰ ꝯ pro quo ſupponit pꝛedicatuꝫ huiꝰ ſocrates eſt alter nero. Non enim videť ꝙ pro nerone: qꝛ ipe non eſt. Inſuper ꝯ ꝗuis eẽt nõ ſupponeret pro eo: qꝛ tunc eẽt illa ꝓpõ inepta. Nam ſi pꝛedicatuꝫ puta nero pro ſolo nerone ſumeretur: tunc teneretur pure diſcrete ⁊ per ꝯñs illud ſignum alter nõ debite ei adiungereť poſtꝗ̄ de rõne ſigni alter eſt ſolis teřis cõibꝰ accõmodetur. ❡ Ad petitum reſpondeo pꝛedicatuꝫ date pꝛopoſitionis ꝭm ꝙ impꝛopꝛia ſuppoſitio appellať eẽ teřm cõeꝫ ſupponentem pro quolibet hoĩe crudeli: qꝛ igiť ipſe nero anthonomatice: ſi fas eſt dicere: ſibi crudelitateꝫ inter ceteros vendicauit: iõ ſemꝑ ꝙ eiꝰ pꝛopꝛium nomẽ inuenitur determinatũ ab hoc ſigno alter pro ipa crudelitate habeť ꝭm ꝙ alicui homini ineſt. Solis enim hominibꝰ iſte furoꝛ quẽ dicimꝰ crudelitatẽ competit. Et ꝑ hec q̃ dicta ſunt facile patere põt cui mẽtali data propoſitio ſuboꝛdinetur.

❡ Secundo ⁊ principaliter argumẽtoꝛ: Si aliq̃ eẽt ſuppõ naturalis potiſſimũ eẽt ſubiectũ huiꝰ ꝓpõnis hõ ẽ aĩal abſoluendo ipm ṽbũ ẽ a tpe: ſꝫ hoc nõ ẽ dicendũ. qm̃ ſi verbũ abſoluiť a tpe ſolã retinet viuendi extrema virtutẽ: ⁊ tũc idẽ eẽt dicere hõ ẽ aĩal. ⁊ hõ ⁊ aĩal. ſꝫ teřs hõ ĩ illo copulato nõ eſt ſuppõ quũ tale copulatũ non ſit ꝓpõ: ergo nec idẽ teřs hõ ĩ h̄ aggregato hõ ẽ aĩal C ṽbo a tpe abſoluto ꝯ ẽ dicẽdꝰ ſuppõ.

❡ Cõfirmatur. Si eſſet ponenda ſuppõ naturalis ſequereť hanc enunciationẽ hõ ẽ elephantus eſſe verã imo neceſſariã: ſꝫ illud vꝫ abſurdũ: igiť. ꝙ añt illud ſeq̃tur: ꝓbo. Naꝫ poſtꝗ̄ verbũ: ẽ. abſoluiť ĩ data ꝓpõne a tpe: tunc ipa ꝓpoſitio huic eq̃ualet hõ ẽ vel fuit vl' erit vel eẽ pt vel imaginať eẽ elephãtꝰ: q̃ ꝓpõ ẽ neceſſaria.

❡ Ad ſecũdũ ꝑncipale rñdeo ſubiectũ huius ꝓpõnis hõ ẽ aĩal ſupponere naturalr̄: ſꝫ nego ꝙ ꝓpterea ꝙ verbũ. ẽ. abſoluiť a tpe data ꝓpoſitio huic copulato eq̃ualeat hõ ⁊ aĩal: nego inſuper facta tali abſolutiõe ſolã viuendi virtutẽ remanere ĩ ṽbo. ẽ. ❡ Ut aũt meliꝰ hec oĩa itelligant ẽ aduertẽdũ: ꝙ ṽbũ abſolui a tpe nihil aliud ẽ ꝗ̄ nullã tpis differẽtiã importare. Si ḡ copula huiꝰ ſingularis ꝓpõnis ſocrates ẽ albꝰ abſoluatur: vt dictũ ẽ. a tpe: adhuc remanet ꝓpõ ſignificãs albedinẽ ſocrati adiacere: q̃ modꝰ ſignificãdi eſt ꝓpõnalis. Itaq̃ꝫ adhuc copula. ẽ. mouet itellectum ad apꝑhendendũ rẽ ꝑ ꝑdicatũ itellectã cõpetere rei ꝑ ſubiectũ itellecte. Ita ẽ etiã dicendũ de iſta enũciatione hõ ẽ aĩal. ❡ Petrꝰ hiſpanꝰ ⁊ alij multi reales dixerunt oẽm ſuppõnẽ naturalẽ eẽ teřm cõeꝫ ⁊ nõ diſcretũ extra propoſitionẽ inuentũ: Sed cum in ꝓpõne inueniť collocatꝰ efficiť ſuppõ accidẽtalis. Si igiť q̃ſpiã dicat hõ nihil aliõ adijciẽdo: vox hõ ꝓlata nãlr̄ ꝓ ipa hũanitate ſupponit: q̃ q̃dẽ humanitas dꝛ̄ foꝛma ſeu foꝛmale ſignificatũ huiꝰ teři hõ. q̃dq̃d aũt hic ſecũdꝰ modꝰ ꝯtineat veritatis: Alr̄ ꝑus citatꝰ ẽ ĩ hac parte tenendus.

❡ Ad ꝯfirmationẽ rñdeo negãdo illatũ. Et ad ꝓbationẽ nego hãc ꝓpõnẽ hõ ẽ elephãtꝰ equalere illi de diſiuncta copula. imaginať. n. h̄ falſum. ſ. ꝙ abſolui a tpe ſit qualꝫ tpis differẽtiã ĩpoꝛtare ĩdifferẽter. ꝭm ꝙ aliq̃ dicere voluerũt. ſꝫ de hac tpis abſolutiõe alibi plura dicentur.

❡ Tertio ⁊ principalr̄ argumẽtoꝛ. Subiectũ huiꝰ ꝓpõnis ſocratẽ eẽ al'. ẽ poſſibile ẽ ſuppoſitio ꝓpꝛia: ⁊ tñ nec ẽ ſuppõ mãlis nec ꝑſonalis: igiť q̃rta ꝑtitio ẽ caſſa. pꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbať: ⁊ primo ꝓ eiꝰ ꝑoꝛi ꝑte vꝫ notũ poſtꝗ̄ data ꝓpõ ẽ cathegoꝛica ⁊ pure affirmatiua. Et ꝓ ꝑte poſterioꝛi ꝓbať. Imꝑmis clarũ ẽ datum ſubiectũ nõ ſupponere ꝑſonalr̄ ⁊ ꝙ ẽt nõ ſupponat mãlr̄ ſic oñdiť. qm̃ dato oppoſito aut ſupponeret pro ſe aut aliq̃ ſibi ſimili ſꝫ quocunq̃ꝫ dato habereť datã ꝓpõnẽ eẽ falſam. igiť. Itẽ datũ aggregatuꝫ ſocratẽ eẽ al'. nõ ẽ teřs quũ nec icõplexꝰ nec complexus ergo nec ſuppoſitio eſt dicendum.

❡ Cõfirmať. Subiectũ huiꝰ ꝓpõnis lꝫ ens ẽ ens ẽ ſuppõ ꝓ eiꝰ vltimato ſignificato: ⁊ tñ nõ ẽ ſuppõ ꝑſonalis: igiť diffinitio ſuppõnis ꝑſonalis ẽ nulla. pꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbať. ⁊ ꝑmo ꝓ eiꝰ ꝑoꝛi ꝑte. Bene ſeq̃tur ſubm date ꝓpõnis ẽ ſuppõ pro eiꝰ foꝛmali ſignificato: igiť ẽ ſuppõ ꝓ eiꝰ vltimato ſignificato. pꝫ ꝯña. ⁊ añs eſt notũ: igiť ⁊ ꝯñs. Iam ꝓbať añis poſterioꝛ pars. Bñ ſequiť. ſubiectũ date ꝓpõis ẽ ſuppõ materialis: igiť nõ ẽ ſuppõ ꝑſonalis. ꝯña ẽ nota. Nã dato oppoſito hẽreť mẽbꝛa diuiſionis ſuppõnis ꝓpe in materialẽ ⁊ ꝑſonalẽ coincidere qõ nõ ẽ dicendũ. Sꝫ ꝙ ſubiectũ date ꝓpõnis ſit ſuppõ mãlis: nulla eſt difficultas quũ ſit teřs ſigno materialitatis determinatꝰ. q̃re relinq̃tur ꝑ ſecũdã reglaꝫ materialis ſuppõnis datũ ſubiectũ materialiter ſupponere ⁊ per ꝯñs habetur intentum.

❡ Ad tertiũ ꝑncipale rñdeo cõceſſa ꝯña ⁊ ꝑoꝛi añis ꝑte negãdo poſterioꝛẽ. Dico igiť ſubiectũ huiꝰ ꝓpõnis ſocratẽ eẽ aĩal ẽ poſſibile ſupponere materialr̄: ⁊ hoc ꝓ qlꝫ tali ꝓpõne ſocrates ẽ aĩal. Sꝫ ꝓ h̄ notabis oẽ infinitiuũ duplex hẽre ſignificatũ materiale alteꝛ ĩ obliquo ⁊ alterũ ĩ recto. ṽbi gr̃a. hec oꝛ̃o ĩfinitiua ſocratẽ eẽ al' ſignificat materialr̄ ſe ⁊ oẽs ſimiles voces: ſcripturas ⁊ iultĩatos cõceptus. ⁊ ſignificat pariť materialr̄ oẽs tales ꝓpõnes ſocrates ẽ aĩal tã ĩ voce ꝗ̄ ſcripto ⁊ mẽte iultĩata. in hac igiť ꝓpõne ſocratẽ eẽ aĩal ẽ poſſibile ſubiectũ materialiť ſupponit ꝓ oĩ tali ꝓpõne ſocrates eſt aĩal cuiꝰ data oꝛ̃o infinitiua dꝛ̄ dictũ. ⁊ ꝑ hoc pꝫ hãc ꝓpõnẽ ſocratẽ eẽ aĩal ẽ poſſibile nõ eẽ falſaꝫ ſꝫ poťꝰ verã. Ad alterũ qõ tãgiť vcꝫ ꝙ iſtõ aggregatũ ſocratẽ eẽ aĩal nõ ẽ teřs. quũ nec icõplexꝰ nec cõplexꝰ. Dico breuiter datũ aggregatũ eẽ teřꝫ icõplexũ. Nã ſicut ex his tribꝰ lr̄is. r. e. x. efficiť h̄ teřs rex icõplexus ita ex his tribꝰ dictionibꝰ ſocratẽ eẽ aĩal reſultat hic teřs ſimplex ſocratẽ eẽ aĩal. Eodẽ mõ fatẽdũ ẽ hanc eẽ ꝓpõnẽ hõ. leo. elephantꝰ. ſunt teři ſpecifici: cuiꝰ ſubiectũ ẽ hoc totũ hõ. leo. elephãtꝰ: qõ ſimplex teřs ĩ data propoſitione reputať. ❡ Petrꝰ mantuanꝰ enitiť ĩ ſua dialectica oẽm materialẽ ſuppõnẽ dimoueť ꝓ quo oñdẽdo tria ſupponit tanꝗ̄ ṽa. ſꝫ ne ad modũ ꝓlixꝰ videar hoc ꝑtermitto: poſtꝗ̄ nulliꝰ ẽ momẽti. ꝙ ſi placet alicui hãc ꝑtẽ ꝑnotatã videre legat Paulũ venetũ ĩ ſua magna logica. parte pꝛioꝛi in capite de ſimplici ſuppõne ⁊ inueniet latiſſime rem iſtã pertractatam.

❡ Ad ꝯfirmationẽ rñdeo cõceſſa ꝯña ⁊ poſterioꝛi añis ꝑte. negãdo ꝑoꝛẽ vcꝫ ſubiectum huiꝰ enũciationis lꝫ ens eſt ens eẽ ſuppõnẽ pro eiꝰ vltĩato ſignificato. Et ad ꝓbationẽ nego illud ſubiectũ eẽ ſuppõnẽ ꝓ eiꝰ foꝛmali ſignificato ad ſenſum ſtatim declarãdũ. Uolo igiť dicere non ſufficere ad aliquem teřm eẽ ſuppõnem ꝑſonalẽ ꝙ pro eiꝰ ſignificato vltĩato ſupponat: ſꝫ cum hoc opoꝛtet ꝙ vltĩate: hoc eſt mediãte cõceptu vltimato. Quãuis igiť ſubiectũ aſſumpte ꝓpõnis ſit vltĩatũ ſignificatũ ipiuſmet ſubiectĩ: non tamen ſupponit pro ſe in aſſumpta propoſitione mediante conceptu vltimato: ſed mediã

te inultimato conceptu. Quare materialis ſup
poſitio eſt dicendum ⁊ non perſonalis. ¶ Sed
quoniam inter arguendum formata ē hec ꝯña
ſubiectum date propoſitionis eſt ſuppoſitio ꝓ
eius formali ſignificato: igitur eſt ſuppoſitio ꝓ
eius vltimato ſignificato: videndum eſt quid
veritatis contineat añs. ⁊ demum apparebit va
lor facte ꝯñe. ¶ Eſt igitur aduertendum om-
nem ter̄m ſignificatiuum duplex habere ſignifi
catum: quorum prius eſt naturale ⁊ hoc ipſum
materiale appellatur: Alterum vero eſt artifi-
ciale ⁊ hoc idem formale dicitur. Verbi gratia.
Hic ter̄s hō ſeipm ter̄m naturalr̄ ſignificat: ⁊ hʼ
ſignificatio dr̄ mālis pro q̄nto eidē ter̄o eſt por
Nam ſicut in oī ente naturali ex materia ⁊ for-
ma compoſito materia precedit ipaꝫ formam:
pari arte impreſentiarum eſt dicenduꝫ materia
le ſignificatum in ter̄is ſignificatiuis precedere
formale. Significat inſuper datus ter̄s hō oēs
hoīes: ⁊ hec ſignificatio artificialis dr̄: pro quan
to ab artifice ſiue ab impoſitore eſt ipi termino
accōmodata: ⁊ hanc eandem ſignificationem
formalē dicimus: pro quāto informat ſiue actu-
at id quod in pura potentia ſe habebat. Termi
nus enim non ſignificatiuus ſe habet vt mate-
ria in potentia ad formam: ⁊ tunc informatur
quum ab aliquo artifice ſiue autentico impoſi-
tore creatur noua impoſitio: ⁊ ipi termino non
ſignificatiuo accōmodatur. Vides igitur quo
niaꝫ pacto ſuppoſitio materialis dicatur ipe ter
minus informis: quum in propoſitione ꝓ ſeipo
inuentus eſt. Perſonalis autē ſuppoſitio: quā
rectius formalem dixerim: eſt terminus informa
tus ſm ꝙ huiuſmodi: poſitus in propoſitione
pro eius artificiali ſiue formali ſignificato. Ve
niendo igitur ad propoſituꝫ de ſubiecto huius
enunciationis ly ens eſt ens dico: ipſum non eē
ſuppoſitionem pro eiꝰ formali ſignificato: ꝗuis
pro eius formali ſignificato ſupponat faciendo
vim in appellatione. Ad hoc autem ꝙ aliquis
ter̄s ſit ſuppō pro eiꝰ formali ſignificato oportet
id cōtingat mediāte cōceptu formali quem vlti
matū noīamus ſꝫ hoc nō contingit de ſubiecto
date ꝓpōnis. ⁊ ex hoc facile pꝫ hanc ꝯñaꝫ eē bo
nam ſubiectum date ꝓpōnis eſt ſuppoſitio pro
eius formali ſignificato ergo eſt ſuppoſito pro
eius vltimato ſignificato ſꝫ quemadmodū ꝯñs
eſt falſum ita eſt ⁊ añs: ⁊ ſic pꝫ ad confirmatio-
nem ſolutio.

¶ **Dubitatur primo vtrum ſubiectuꝫ hu**
ius enunciationis: Homo eſt pictus: ſupponat
materialiter vel perſonaliter. Et imprimis vide
tur datum ſubiectum non ſupponere materiali
ter pro quanto non eſt ſuppoſitio pro eius ſolo
ſignificato inultimato. ⁊ ꝙ etiam datum ſubie
ctum non ſupponat perſonaliter videtur notū:
poſtꝙ non eſt ſuppoſitio pro eiꝰ vltimato ſigni
ficato cum ſolos veros homines illud ſubiectuꝫ
vltimate ſignificet.

¶ **Ad hanc dubitationem reſpondeo in**
ſequendo noſtrum dicendi moduꝫ de terminis
analogis quem tetigimus in queſtiōe nona cō
cedendo ſubiectum huius enunciationis hō eſt
pictus ſupponere perſonaliter: ⁊ concedo parit
ipſam eſſe ſuppoſitionem ꝓ eius vltimato ſigni
ficato. ⁊ per ꝯñs fatendum eſt datā propoſitio-
nem eſſe falſam. Quia tamē ſecūdū hunc dicen
di modum mota dubitatio nullam ingerit diffi
cultatem: ſupponamus in hac parte C ꝗuis fal
ſa ſit ſuppoſitio ꝯ dandum eſſe ter̄m analogum
ad ſenſum communiter loquentium: qui hanc ꝓ
poſitionem concedunt homo eſt pictus. ¶ Ad
miſſa igitur grā diſputationis ſuppoſitione fa-
cta. reſpondeo ad dubium ſubiectum date pro-
poſitionis ſupponere perſonaliter: ⁊ dico ꝙ ſup
ponit pro eius vltimato ſignificato. Pro decla
ratione huius eſt aduertendum hunc terminū
homo habere duplex ſignificatum vltimatum.
alterum independens alterum vero dependens
ſignificat enī independenter cunctos homines
veros. dependenter autem hominum verorum
imagines. verbi grā. ſubiectum huius ꝓpoſitio
nis homo eſt pictus pro ſolis hominum imagi
nibus ſupponit ⁊ hoc pro quanto a predicato li
mitatur terminus homo vt pro ſolis imaginibꝰ
teneatur ⁊ ſm hoc datum ſubiectum dependen
ter illas imagines repreſentat. Nam talis ſigni
ficatio dependet a predicato quod dicitur mem
brum minus principale in diuiſione qua diuidi
tur homo in hominem verum ⁊ pictum. ꝙ ſi ter
minus ille homo ſumatur non in ordine ad eiꝰ
minus principale membrum: tunc independent
pro veris hominibus ſuppponet: ⁊ omnes tales
independenter ſignificabit.

¶ **Dubitatur ſecūdo: vtrum extrema hu**
ius propoſitionis ſocrates ⁊. a. ſunt ſocrates vel
a. ſupponant materialiter aut perſonaliter ſup
poſita ſocratis exiſtentia ⁊ ſumpta ipſa littera
a. materialiter. Et prima fronte videtur ꝙ nec
materialiter nec perſonaliter ſed potius modo
mixto. ⁊ ſic oporteret tertium membrū aſſigna
re in diuiſione q̄ diuidebatur ſuppoſitio in ma-
terialem ⁊ perſonalem.

¶ **Ad hanc dubitationem reſpōdeo per**
ſequentes propoſitiones ¶ Prima propoſitio
Diuiſio qua in textu diuiſimus ſuppoſitionem
in materialem ⁊ perſonalem data eſt pro ter̄is ī
complexe ſignificantibus in quibus vera ſuppo
ſitionis ratio inuenitur. ¶ Secunda propoſi-
tio. Si diſtēdatur ſuppoſitio ſic vt tā incomple
xos ꝙ complexos ter̄os intercipiat: tunc faten
dum eſt mixtas inueniri ſuppoſitiōes. ¶ Ter-
tia propoſitio. Pro terminis cōplexis copulatī
ſignificantibus he due regule ſunt obſeruāde.
¶ Prior regula. Omne copulatum complexi
ue tentum cuius quelibet pars materialis mate
rialiter ſupponit: ſupponit materialiter: ꝙ ſi om
nis talis perſonaliter ſupponat tale copulatuꝫ
etiam perſonalr̄ ſupponet. Si vo vna pars ma
terialis ſupponat materialiter ⁊ alia pars ma-
terialis ſupponat perſonaliter tunc tale copula
tum ſupponet modo mixto. iſta omnia patent
in his tribus exemplis. a. ⁊. b. ſunt littere. ſocra-
tes ⁊ plato ſunt homines. ſocrates ⁊. a. ſunt en-
tia. Et aduerte ꝙ in vnoquoqꝫ copulato parit
⁊ diſiuncto partes materiales dicuntur termini
vniti ⁊ coniunctio vniens pars formalis nuncu
patur ¶ Poſterior regula. Omne copulatum
complexiue tentuꝫ cuius aliq̄ ps materialis nō
ſupponit: nō ſupponit. ⁊ tale ē ſubm̄ huꝰ ꝓpō-
nis ſocrates ⁊ chimera ſunt aīalia. ¶ Quarta
ꝓpō. Pro copulatis diuiſiue tentis hec regula
obſeruetur. Si alicuiꝰ copulati diuiſiue tēti ali
qua pars materialis materialiter ſupponet: ipꝫ
quoqꝫ copulatum materialr̄ ſupponit. ⁊ ſi aliq̄
talis pars ꝑſonalr̄ ſupponit: ⁊ ipm pīt copulatū
ꝑſonalr̄ ſupponet. Ex hac regula ſequit̄ eūdeꝫ
ter̄ꝫ ſupponere materialr̄ ⁊ ꝑſonalr̄ copulatiue
patet de ſubiecto huꝰ propōnis ſocrates ⁊. a.
eſt ens. Sequitur ſecundo ꝙ ſi in copulato di-
uiſiue tento aliqua pars ſupponit altera nō ſup
ponēte: ipm copulatum ſupponit. ſicut ꝯtingit
de ſubiecto huꝰ enunciationis cathegorice ſo-
crates ⁊ chimera eſt aīal. ¶ Quinta ꝓpō. Pro
diſiunctis tā cōplexiue ꝙ diuiſiue tentꝭ hec reḡa
obſeruet̄. Si alicuiꝰ diſiūcti aliq̄ pars materia-
lis materialiter ſupponit: ipm diſiunctum mate
rialiter quoqꝫ ſupponit. ⁊ ſi perſonalr̄ aliq̄ talis
pars ſupponit: ipm pīt diſiunctū perſonalr̄ ſup
ponit. inferant̄ duo corolaria ſimilia p̄cedētibꝰ.
Ex his q̄nqꝫ ꝓpōnibꝰ pꝫ ad dubitationē ſolūo.

¶ **Dubitatur tertio vtrum preter ſuppō**
nem materialem ⁊ perſonalem ſit ponenda ſup
poſitio ſimplex.

¶ **Ad hāc dubitationem reſpōdeo duos**
eſſe in hac parte realium modos dicendi. quoꝝ
vterqꝫ partem aſſertiuaꝫ defendit. vnus eſt pe-
tri hiſpani: ⁊ alter pauli veneti. Pro modi prio
ris declaratione eſt aduertendum: ꝙ ſuppoſi-
tio ſimplex: vt inquit Petrus hiſpanus: eſt ac
ceptio termini communis ꝓ re vniuerſali ſignī
ficata per ipſum terminum: vt quum dicit̄ hō ē
ſpecies: animal eſt genus. datus terminus ho-
mo ſupponit pro homine in communi ⁊ non ꝓ
aliquo inferiori. ſimili modo ille terminus aīal
ſupponit ꝓ animali in communi: ⁊ non pro ali-
quo inferiori. Et generaliter de omni termino
communi eſt illud fatendum. Nam in his ꝓpō
nibus riſibile eſt proprium: rationale eſt differē-
tia. album eſt accidens: ⁊ ſimilibus ſubiecta di-
cuntur ſimplices ſuppoſitiones. Vt tamen hic
modus dicēdi ⁊ propoſita diffinitio lucidius in
telligantur eſt aduertendum terminos commu
nes ſignificatiuos quales ſunt homo. animal.
duplex ſignificatum habere. ſ. primarium ⁊ ſe-
cundarium: hic terminus homo de eius prima
rio ſignificato humanitatem ſignificat ſeu ho-
minem in communi: quod idem eſt. ⁊ de ſecun-
dario ſignificato dat intelligere ſocratem. pla-
tonem. ⁊ reliquos homines ⁊ quando ſimplicit̄
ſupponit tūc pro primario eius ſignificato ſup
ponit: quum vero perſonaliter ſupponit tunc ꝓ
ſecundario ſignificato accipitur. Ex quo pa-
tet hunc terminum homo eſſe cognotatiuum.
Formaliter ſiue d̄ principali ſignificato impor
tans humanitatem: ⁊ materialiter ſeu de minꝰ
principali ſignificato ſocrateꝫ ⁊ quemlibet aliū
peculiarem hominem ſignificans. Tunc igitur
hic ter̄s hō ſupponit ſimpliciter q̄n rōne alteriꝰ
ter̄i in eadē ꝓpōne inuenti limitat̄ vt ꝓ natura
teneat̄: q̄lr̄ in hac enunciatione cōtingit homo
eſt ſpecies in qua datus terminus homo ratio
ne predicati pro natura reali accipitur: ſm ꝙ
eſt vniuerſalis aut per conceptum vniuerſalem
ſignificata. ¶ Forte peteret aliquis vbi eſt hec
res. ſ. hūanitas quā vniuerſalē dicimꝰ eē. ¶ Ad
hoc r̄ndetur: talem rem vlēꝫ in ſuis ſingularibꝰ
vꝫ ſocrate. platone. ⁊ reliq̄s exiſtere realit̄. Ita
ꝙ humanitas q̄ in ſocrate habet̄ ē vniuerſalis:
⁊ pari modo illa q̄ in platone inuenit̄ etiaꝫ vni

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA

uerſalis eſt dicenda. Nec ex hoc habetur plures
eſſe vniuerſales hũanitates, qm̃ iõ vniuerſalis
dicit̃ illa q̃ in ſocrate inuenit̃ humanitas: quia ĩ
itellectu ei rñdet vna ſpecies ſeu imago vniuer
ſalis: ⁊ qꝛ huic idem imagini rñdet humanitas
que in platone inuenit̃ ⁊ illa q̃ in cicerone habe
tur. ⁊ ſic de reliquis: iõ non dicunt̃ plures huma
nitates: ſed vna tantũ humanitas. Nã vt hũa-
nitas ſocratis ẽ ĩ intellectu: nõ differt ab huma
nitate platonis poſtꝙ hãc ⁊ illã ipa ſpecies mẽ
talis formaliter repreſentat. ❡ Aduerte tñ ꝙ
hic terĩs vniuerſale ſumit̃ dupliciter. Priori mõ
materialiter. Secundo mõ formaliter. vniuer-
ſale in priori acceptione dicit̃ ipa natura realis
q̃ in ſuis ſingularibꝰ realiter inuenit̃. Secundo
modo appellat̃ vniuerſale ipa intentio q̃ ĩ mẽ-
te correſpondet. Sumit̃ adhuc duobꝰ alijs mo
dis vniuerſale: ſed de his nihil ad preſens dicet̃
❡ Conſequenter Petrus hiſpanꝰ diuidit ſim
plicem ſuppoſitionem in tria membra: vcʒ ĩ ſim
plicem ſuppoſitionem q̃ ſumit̃ ꝓ ſubiecto vt hõ
eſt ſpecies: ⁊ in ſimplicem ſuppõnẽ q̃ recipit̃ pro
predicato: vt oĩs hõ eſt aĩal. ⁊ in ſimplicẽ ſuppõ
nem poſitam poſt dictionẽ exceptiuã vt oẽ aĩal
preter hoĩeʒ eſt irrationale. Sed iſte due vltime
ſuppoſitiões ꝓprius perſonales dicunt̃ ꝙ ſimpli
ces. Nã in iſta ꝓpõne oĩs hõ eſt aĩal predicatuʒ
ſupponit pro ipa natura cõcretiue deſignata q̃
in quantum huiõi ſe habet non differt a ſuppo
ſito. Et hoc pacto dicendum eſt de dictione ex-
tra capta in hac propoſitione oẽ aĩal preter ho
minem eſt irrationale. Verſor expoſitor Petri
hiſpani ſuper hoc textu inquit: hec aũt ſuppoſi-
tio ſimplex maxime vtilis eſt ⁊ neceſſaria: qꝛ nul
lam ſcientiã perfecte capere poſſumus niſi vta-
mur ſimplici ſuppoſitione terminoꝝ: qꝛ quum q̃
libet ſit vniuerſaliũ: q̃ perpetua ſunt: ⁊ non ſin-
gulariũ q̃ corruptibilia ſunt oportet vt accipia-
mus ſubiecta ipſaꝝ ſimpliciter: vt dicendo argu
mentum eſt ſubiectũ totius logice: ⁊ ſic de alijs
hec ille ❡ Conformiter ad hec q̃ dicta ſunt iſte
regule notabunt̃. Prima regula. Quando ali
cui terĩo ſimpliciter ſupponenti additur aliqõ ſi
gnum tunc deſinit ſupponere ſimpliciter ⁊ inci
pit ſupponere materialiter aut perſonaliter: ex-
emplum ſi ſubiecto huius propoſitionis homo
eſt ſpecies quod ſupponit ſimpliciter addatur
hoc ſignũ ly tunc ſupponet materialr̃ ⁊ deſinet
ſupponere ſimpliciter ꝙ ſi ei addat̃ iſtud ſignũ
aliq̃s incipiet ſupponere perſonaliter. Secũda

regula. Nullus terĩs numeri pluralis ſupponit
ſimpliciter. Tertia regula. Sub nullo terĩo ſim-
pliciter ſupponẽti valet aſcenſus aut deſcẽſus.
Quarta regula. Cuilibet propoſitioni in q̃ ſup
poſitio ſimpliciter habet̃ eſt contradicendũ pre
ponendo toti ꝓpõni negationẽ neganter terã.
Nam q̃libet talis propoſitio in defunta cenſet̃.
❡ Declarato modo dicendi quẽ Petrꝰ
hiſpanus ⁊ ſui expoſitores obſeruant ꝓ ſimpli-
ci ſuppoſitione: ꝯñr dicendum eſt quid ſenſerit
Paulus venetus in ſua magna logica in par-
te priori capite de ſuppoſitione ſimplici q̃ diffi-
niens ſuppoſitionem ſimpliceʒ ita inquit. Sup
poſitio ſimplex eſt ſignatio terĩ in ꝓpõne extre
maliter ſe habentis ⁊ maxime abſtracti vel eq̃-
ualentis ꝓ diſtincto a ſe ⁊ ſuo conſimili vt hũa-
nitas eſt ſpecies: aĩalitas eſt genus. Oẽs parti
cule ſignate diffinitionis patent preter hãc ma
xime abſtracti vel equiualentis. Pro cuius co-
gnitione eſt notandum: omne concretum du-
plici abſtractione gaudere quaꝝ vicinior eſt mi
nus abſtractio ⁊ altera que magis diſtat magꝭ
abſtractio nũcupat̃. Regularit̃ enim cũcti terĩ
cognotatiui ⁊ incomplexi dicunt̃ cõcreta: ⁊ reli
qui oẽs abſoluti abſtracta appellantur. Exem-
plis q̃ dicta ſunt facillimis aperiuntur. hic terĩs
album eſt concretũ ⁊ abſtractio vicinior eſt hic
terĩs albedo: diſtãtior vero abſtractio erit hic ter
minus albedineitas. Pari arte ac modo ſe ha
bent iſti tres terĩ nigrũ. nigredo. nigredineitas
⁊ iſti pariter humanum. homo. humanitas. ⁊ ĩ
ceteris ꝯñr. ⁊ aduerte ꝙ minor abſtractio equi
ualet maiori qñ cũ ipa minore ſumit̃ h terĩs: cõis:
Itaqꝫ albedineitas ⁊ albedo cõis equiualent:
⁊ humanitas ⁊ hõ cõis pariter equiualent: ⁊ h
pacto in reliquis. ❡ His igit̃ declaratis pro re
gula obſeruetur: omnẽ terĩn maxime abſtractũ
ſignificatiue acceptum eẽ ſimplicem ſuppõneʒ
in q̃cunqꝫ ꝓpõne ponatur. ❡ Ex his que dicta
ſunt infero. Primo has ꝓpões eſſe contingẽ-
tes albũ currit. hõ currit. has aũt impoſſibiles
albedineitas currit. humanitas currit. Actio-
nes enim ſuppoſitorum ſunt ⁊ non vniuerſaliũ
vt inquit Ariſtoteles ſecundo de aĩa. ❡ Secũ
do ĩfero eẽ facile ex iſto dicẽdi mõ aſſignare ſo
lutionẽ hiſce oibꝰ ⁊ ſimilibꝰ ꝯñtijs. pꝛ generat: ⁊
idẽ pꝛ ẽ paternitas: g̃ paternitas generat. Hec
albedo ĩtedit̃: ⁊ hec albedo ẽ albedineitas: g̃ al
bedineitas intendit̃. Omnis hũanitas ẽ ſpecies
ſpecialiſſima: hõ eſt humanitas: ergo hõ eſt ſpe

cies ſpecialiſſima. Hec enim ꝓpõ non eſt cõce-
denda ſm̃ paulum hõ eſt ſpecies: quum nullus
hõ nec aliq̃ hõ ſit ſpecies. Nam ly hõ ſecunduʒ
ipm ꝓ ſolo abſtracto ſiue ſuppoſito ſupponit: ⁊
non pro natura. Hec tñ eſt concedenda ly ho-
mo eſt ſpecies: qm̃ ſpecies ⁊ genera perinde ĩ in-
tellectu inueniunt̃ ac in rebus ad extra. ❡ Ter
tio infero has eſſe concedendas deus generat:
deus generatur. ⁊ has negandas deitas gene-
rat: deitas generatur. eſſentia diuina ſpirat: eẽn
tia diuina ſpirat̃. in primis duabus ille terĩs deꝰ
ſupponit perſonaliter. ⁊ aliaꝝ ꝓpõnũ ſubiecta
ſimpliciter ſupponunt. ❡ Quarto infero hanc
ꝓpõnẽ eẽ falſam deꝰ eſt cõicabilis ad intra: qm̃
poſtꝙ ſubiectum nõ aliter ꝙ perſonalr̃ põt ſup
ponere in data ꝓpõne: ⁊ quacũqꝫ perſona in di
uinis demonſtrata hec ꝓpõ ſit falſa hic deus ẽ
cõicabilis ad intra: habet̃ datã ꝓpõnẽ eẽ falſaʒ.
hanc tñ concedo deitas eſt cõicabilis ad intra
etiã iſta eſt vera: deus cõis eſt cõicabilis ad itra.
ſed ſi a theologis inueniat̃ cõceſſa hec ꝓpõ deꝰ
cõicatur ad intra: ſumit̃ loco huiꝰ deitas cõicat̃
ad intra: vel loco huiꝰ deus cõis cõicatur ad in
tra. ❡ Quinto infero hanc ꝓpõnẽ deꝰ ẽ trinus
⁊ vnus de virtute ſermonis eſſe negandam: cõ-
cedit̃ tñ loco huiꝰ deitas eſt vnus deus ⁊ tres ꝑ
ſone. Iſta oĩa illata corolaria ſunt d mẽte pau-
li in loco prius citato.
❡ His duobus realiuʒ modis relictis accedat
tertius nominalium modus in hac parte ob-
ſeruandus: qui more dubitationis partem de-
ſtructiuã defendit: ⁊ vnico codẽqꝫ laconico ver
bo totum dubium abſoluat. Eſt igitur nomi-
nalium modus omnẽ terĩn ſupponentẽ ſuppo-
nere materialr̃ aut perſonalr̃ quẽadmodũ in p̄
cedentibꝰ eſt declaratũ. quo fit huiꝰ ꝓpõnis ſub
iectũ. homo ẽ ſpecies materialr̃ ſupponere. etiã
huius enunciationis ſubiectũ materialiter ſup
ponit. ſ. humanitas eſt ſpecies. Nam hõ ⁊ hũa
nitas termini ſunt ſinonimi in via noĩaliũ ſicut
aĩal ⁊ aĩalitas. ex quo infero has propões eſſe
ſinonimas hõ currit. hũanitas currit. in quibus
ſubiecta perſonalr̃ ſupponunt: ⁊ ꝯñr in cunctis
alijs dicatur proportionabiliter ad ea q̃ prius d
materiali ⁊ perſonali ſuppoſitionibꝰ tetigimꝰ.
❡ Prima concluſio. Aliq̃s terĩs metha-
phorice ſupponit pro ſocrate: ⁊ tamen talis ter-
minus non ſupponit: probatur concluſio. Sit
rei veritas ſocrates ſit in reruʒ natura admodũ
crudelis: tunc cõceditur hec propoſitio. Socra

tes eſt alter Nero. cuius quidem propoſitionis
predicatum metaphorice pro ſocrate ſupponit:
⁊ tamen ſimpliciter tale predicatum non ſuppo
nit: qm̃ preſuppono nõ eſſe Neronem actu. Sʒ
ꝙ predicatum aſſumpte propoſitionis non ſup
ponat: pꝫ. quia ei non competit diffinitio ſuppo
ſitionis: ⁊ hoc quia non eſt verificabile pro ſuo
ſignificato mediante copula date propoſitiõis.
ſignificat enim Neronem ⁊ nihil aliud: ⁊ quiʒ
ipe non ſit: habetur concluſio in veritate. Ex q̃
infero nullam ſuppoſitionem impropriam eſſe
ſimpliciter dicendam ſuppoſitionem: ideo diui
ſio ſuppoſitionis in impropriam ⁊ propriaʒ nõ
proprie diuiſio ſed diuiſio ſecunduʒ quid ⁊ ana
loga nuncupatur.
❡ Secunda concluſio: Extrema huius
propõnis hõ eſt aĩal ſupponũt nullo hoĩe exiſtẽ
te: imo nec aliquo aĩali in reꝝ natura exiſtente.
Iſta concluſio eſt corolariũ eoꝝ que tetigimus
de ſuppoſitione naturali: quã quidẽ ſuppõnem
neceſſariũ eſt ponere pro ſolida doctrina gene-
randa: ꝙuis niſi nominales pauculã imo nullã
efficiant mentionẽ huius ſuppoſitionis natura
lis. Nã ſicut ſolidiſſime queqꝫ facultates abſtra
hunt a ſinglaribꝰ: ſic ſuppõ ĩ hac pte potiſſima
(quã naturalẽ eẽ dicimꝰ) abſtrahit a temporis
cognotatione ⁊ actuali ſignificati exiſtentia.
❡ Tertia concluſio. Nullus terĩs menta-
lis poteſt ſupponere materialiter. Quo fit om-
nem terminum mentalem ſupponentem perſo
naliter ſupponere. ſecunda pars cõcluſionis eſt
nota ⁊ prior probatur. Omnis terĩs mentalis ẽ
ꝓpe ſignificatiuus: vt in vna precedẽti q̃õne
viſum eſt: igit̃ nullus talis põt ſupponere mate
rialiter. patet ꝯña. qm̃ dato oppoſito ſequeret̃
terĩn mentalem cadere a ſua ſignificatiõe qua
naturaliter ꝓpe ſignificat: ⁊ ꝙ illud ſequat̃ pꝫ
ſit igit̃ rei veritas ſubiectum huius ꝓpõnis hõ
eſt aĩal ſupponat materialiter: tunc quero: an il
la ꝓpõ ſignificet vt prius hominem eſſe animal:
aut talem terminum homo eſſe aĩal. ſi det̃ p̄mũ
ſequit̃ ꝙ non ſupponit materialiter ⁊ ſi detur ſe
cundum concedendum eſt datum terĩn hõ ca-
dere ab illa ſignificatione naturaliter ꝓpa qua
ſignificat oẽs hoĩes: qõ tñ non eſt fatendũ. Nã
vt in vna precedenti queſtione diximus: eſt im-
poſſibile aliquem terĩn mentaleʒ ammittere alĩ
quam ſignificationem quam naturaliter ꝓpe
habet: aut de nouo aliquã acq̃rere naturaliter
propriam eo in mente exiſtente

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Suppoſitio. Materialis ⁊ Perſonalis
Diſcreta. communis.

Suppõ diſcreta ē ſuppõ ꝑ eiꝰ ſignificato ſingulariẗ importato. ⁊ tales ſunt iſti terī ſocrates iſte hõ. hoc.a. in iſta ꝓpõne ſocrates ⁊ hoc a. ſunt iſte hõ ⁊ hoc.a. ſuppoſito ſocrates ſit. ⁊ ꝑ illõ iſte: ipe ſocrates d̃mõſtretur aut aliquis alius exiſtēs hõ. Quis autē ſit terͥs ſingularis: ⁊ quis ſingulariter tentus: ex precedentibꝰ patere poteſt.

¶ Suppoſitio cõmunis eſt ſuppoſitio ꝑ eiꝰ ſignificato cõiter ĩportato. vt ſunt iſti termini homo.nomē.in hac ꝓpõne exiſtētes homo ē nomen. Tenet enim prior terminus pro ſinglis talibꝰ terminis homo homo. ⁊ iõ in data ꝓpõe materialiter cõmuniter ſupponit. Poſterior aũt terminus perſonaliter ⁊ cõmuniter ſupponit: ⁊ hoc pro cunctis nominibus actu exiſtētibus.que omnia ſecũdum placitũ ſignificat ſi in voce aut ſcripto ſumatur. ⁊ naturaliter proprie vbi in mente inueniaẗ collocatus:

¶ Suppoſitio communis.
Determinata. Cõfuſa

Suppoſitio determinata ē ſuppoſitio cõis ſeipa mobilitata. In hac ꝓpõne homo ē nomen vtrũqꝫ extremũ dicitur ſuppõ determinata: pro quanto nullũ eſt ſyncathegorema ĩmobilitans aut mobilitans aliquod eorꝫ. Ita etiaꝫ in hac enunciatione angelus eſt ſubſtantia vtrũqꝫ extremũ ſuppoſitio d̃terminata nũcupaẗ. ¶ Mobilitaẗ per ſe ſuppõ cõmunis quando ratione ſui ⁊ non ratione alicuius ſyncathegorematis aſcendendũ ⁊ deſcendendum eſt diſiunctiue ſub tali ſuppoſitiõe. Quid autem ſit aſcẽſus ⁊ deſcenſus diſiunctiuꝰ necnon copulatiuꝰ in vna ſequenti diuiſione dicetur: Quid ſit ſyncathegorema ĩmobilitare. aut mobilitare in proxima ſequenti partitione habetur.

¶ Suppoſitio confuſa eſt ſuppoſitio cõmunis aliquo ſincathegoremate ĩmobilitata vel mobilitata. In iſtis propoſitionibus tantum homo eſt nomen: tantũ aĩal eſt homo: tã ſubiecta q̃ꝫ predicata ſuppõnes confuſe dicuntur. Nam in datis propoſitionibus ſubiecta ĩmobilitantur ab hoc ſincathegoremate tantum: ⁊ ab eodē mobilitantur predicata.

¶ Suppõ confuſa:
Immobilis. Mobilis.

Suppoſitio confuſa immobilis eſt ſuppoſitio ꝯfuſa vno aut pluribꝰ ſincathegorematis immobilitata. In hac enunciatione incipit homo eſſe nomen tã hic terminus homo q̃ꝫ iſte terminus nomē: ſuppoſitio ĩmobilis appellatur. Etiaꝫ iſti termini homo: aĩal immobiles ſuppoſitiones dicũtur in hac propoſitione: definit homo eſſe animal. Tunc eniꝫ ſincathegorema immobilitat aliquam ſuppoſitionem ſiue aliquem terminum ſupponentem: quum non permittit aſcenſum aut deſcẽſum fieri ſub tali termino. Et hanc immobilitandi virtutem habent iſta ſigna incipit. definit. ⁊ multa talia de quibus paulo inferius dicemus. Hanc immobilem ſuppoſitionem cõiter loquentes confuſam tantum appellant.

¶ Suppoſitio cõfuſa mobilis eſt ſuppõ confuſa aliquõ ſincathegoremate mobilitata: Exemplum: ſubiecta iſtarum ꝓpoſitionum omne homo eſt nomen: quilibet angelus eſt ſubſtantia: ſupponunt confuſe mobiliter. pro quãto data ſubiecta ab his ſignis omne. quilibet. mobilitantur. ¶ Unde ſincathegorema mobilitare aliquem terͥm ſupponentem nihil aliud eſt: q̃ꝫ denotare ſub tali terͦ ſupponenti eē

aſcendendum ⁊ deſcendendum copulatiue. Hanc quam dicimus confuſam ⁊ mobilem ſuppoſitionem vocant cõmuniter loquentes confuſam diſtributiuam.

Suppoſitio confuſa mobilis.
Completa. Incompleta:

Suppoſitio completa eſt ſuppoſitio mobilis complete mobilitata ratione ſincathegorematis complete mobilitãtis. verbi gratia. ſubiecta iſtarum propoſitionum dicuntur ſuppoſitiones complete. quilibet leo ē animal. nullus lapis eſt hõ. Unde ſincathegorema complete mobilitare aliquem terͥm ſupponentem eſt denotare ſub tali terͦ aſcendendum ⁊ deſcẽdẽdum eſſe pure copulatiue. Uocatur hec ſuppoſitio completa ab alijs dialecticis diſtributio pro ſingulis generum.

¶ Suppoſitio incompleta ē ſuppoſitio mobilis incomplete mobilitata ratione ſincathegorematis incomplete mobilitãtis. exemplum. ſubiecta iſtarum enunciationum. vterqꝫ homo eſt currens. omne animal fuit in arca noe. dicuntur ſuppoſitiones incomplete. Nihil aliud eſt enim ſincathegorema mobilitare incomplete aliquem ſupponentem terͥm: q̃ꝫ denotare ſub tali terͦ eſſe aſcendendum ⁊ deſcendẽdum copulatiue ſub diſiunctione. Hanc ſuppoſitionem antiqui logici vocarũt diſtributionem pro generibus ſingulorum de qua nonnihil in fine huius ſectionis dicemus.

¶ Pro ſuppoſitione cõfuſa immobili quinqꝫ ſequentes regule notabuntur.

¶ Prima regula.

Omne ſignum exceptiuum. vt preter. preterq̃ꝫ. Reduplicatiuum. vt in quantũ. ꝓut. Interruptiuumꝰ vt bis. ter. Obligatoriũ vt promittitur. requiritur. Inceptiuum vt incipit. generatur. Deſitiuuꝫ. vt deſinit. corrumpitur. immobilitat omneꝫ terͥm communem ſequẽt[illegible]. exempla ſunt facillima. Intelligo in h[illegible] omnibus ſequentibus regulis: dummodo talis terͥs cõmunis non ſit impeditus hoc eſt aliunde aut immobilitatus vel mobilitatus.

¶ Secunda regula.

¶ Omne copulatum diuiſiuum. Si. condicionaliter acceptum: Neceſſario diuiſiue tentum. Immediate aduerbium imobilitat omnem terminum communem ſequentem.

¶ Tertia regula.

¶ Omne verbum aut participium cõcernens actum mentis interiorem vt ſunt diligo. volo. cognoſco. itelligo. ⁊ ſimilia cũ ſuis participijs immobilitat terminũ cõmuneꝫ ſequentē ex natura verbi vel participij rectum. exemplũ. In hac propoſitione diligo pacem terͥs pacē immobilitaẗ.

¶ Quarta regula.

¶ Cuiuſlibet exceptiue dictio a qua fit exceptio immobiliter tenetur. In hac exceptiua Omne animal preter hominē ē irrationale terminus animal dicitur dictio a qua fit exceptio: ⁊ immobilis habetur.

¶ Quinta regula.

¶ Omne ſincathegorema incomplexum continens virtualiter ſignum vniuerſale affirmatiuum omnem terminum communem ſequentem reddit immobilitatuꝫ. vt in his enunciationibus videre eſt. ſemper fuit animal. ab eterno fuit homo. perpetuo erit creatura. vſqꝫ ad finem mũdi erit homo. Totus ſocrates eſt ſubſtãtia. vbiqꝫ eſt aliqua creatura. in quibus predicata immobilitantur. ab his cathegorematis. ſemper. ab eterno. perpetuo. vſqꝫ ad finē mundi. totus ſocrates. vbiqꝫ.

¶ Regula communis ſuppõni

confuſe immobili ⁊ mobili:
o Mne ſignum excluſiuũ immo
bilitat term communem imedia
tum ⁊ omnem mediatũ mobilitat. In hac
enim propoſitione tantum animal eſt ho
mo animal immobilitatur: homo aũt mo
bilitatur. Signa excluſiua ſunt tm̃. tantũ
modo. ſolus. a. uz. ſolũmodo:

¶ Pro ſuppoſitione ↄfuſa imo
bili quinq; ſeq̃ntes regl'e notabunt
o Mne ſincathegorema vniuerſa
le aſſertiuum ⁊ nominale mobili
tat terminum communem immediate ſe
quentem: ⁊ imobilitat omnem terminuz
communem mediate ſequentez. exemplũ.
In hac propoſitione quilibet leo eſt in cã
po currẽs: terminus leo mobilitatur. ter
mini autem. campo. currens. immobilita
ti habentur. Et ſi date propoſitionis ex
trema cum hoc verbo fuit aut erit ſumerẽ
tur: tunc tam verbum ratione temporis
importati q̃z duo ſequentes termini com
munes immobiliter tenerentur. Eſt eniz
omne verbum quum in propoſitione po
nitur terminus communis ſm illaz rõnẽ
qua ei temporis importatio accommoda
tur. Sincathegoremata vniuerſalia aſſer
tiua ⁊ nominalia ſunt hec. q̃libet. quiuis.
omnis. vterq;. qualiſlibet. quantuſlibet.
quotuſlibet. ⁊ ſimilia.

¶ Secunda regula.

¶ Omne ſincathegorema vniuerſale ne
gatiuum omnem terminum communem
ſequentem mobilitat. exemplum. In hac
propoſitiõe nullus leo fuit in campo cur
rens: omnes iſti q̃ttuor termini. leo. fuit.
campo. currens mobilitantur. Sincathe
goremata vniuerſali a negatiua ſunt hec.
Nullus. non. nunq̃z. nequaq̃z. necubi. ni
hil. nemo. ⁊ ſimilia. Et ſi nihil ⁊ nemo ca
thegoremata cenſeãtur: id eſt ſm ꝙ aliq̃d
proprie ſignificant. Sumuntur autez im
preſentiarũ ſm aliam ſignificandi vim
quam habent.

¶ Tertia regula.

¶ Quandocũq; duo ſigna complete mo
bilitantia feruntur in aliquem terminum
communem: reddunt ipſum immobilita
tum vel determinate mobilitatum. exem
plum. In iſta propoſitiõe null⁹ leo quod
libet animal eſt: terminus animal, immo
bilitatur. ſed in hac enunciatione nonnul
lus leo eſt animal: pariter in iſta non om
nis leo eſt animal terminus leo determi
nate mobilitatur. Et ſi petas dari quan
do terminus manet ĩmobilitatus: ⁊ quã
do determinate mobilitatus: dico non eẽ
in hac parte aſſignandum: dabitur tamẽ
in proxima ſequenti ſectione quum de op
poſitione propoſitionuz fiet ſermo.

¶ Quarta regula.

¶ Omne cõparatiuũ vt melior. doctior.
Superlatiuum vt optimus. doctiſſimus
Ita ſicut cum interpoſito poſitiuo. Dif
fert. diſtinguitur. alius. a. ud. extra. vltra.
mobilitat terminuz communem caſualez
ſequentem: ⁊ terminuz communem non
caſualem ſequentem efficit immobilez. ex
emplum. Socrates eſt fortior leone vno
gradu: terminus leone mobilitatur: ⁊ ter
minus vno gradu immobilitatur. Nec ꝓ
prie dicitur caſualis reſpectu comparati
ui quum non ex vi comparationis regat.

¶ Quinta regula.

¶ Omnis terminus priuatiuus mobili
tat omnem terminum communem caſua
lem ſequentem. exempluz. In hac propo
ſitione rex priuat ſuos milites libertate:
vterq; terminus ſequens verbum priuat
mobilitat. Termini priuatiui ſunt pri
uor. careo: ignoro. ⁊ ſimilia.

¶ Pro cuiuſlibet cathegorice vi
tate dignoſcenda ſequens regla
notet q̃ vtilis admodum eſt ⁊ cui

libet propoſito accõmoda.

OMnis propoſitio pure affirmati
ua non inſolubilis nec modalis in
qua neutrum extremorum diſtribuitur: ⁊
extrema ſupponunt pro eodem immedia
to ſuppoſito eſt vera: ⁊ ſi nõ ita ſupponũt
ceteris obſeruatis dicetur falſa. Prima
particula ponitur propter iſtas ⁊ cõſimi
les. ſocrates eſt vel nõ eſt ſocrates. ſocra
tes eſſentialiter eſt ſocrates. Secunda ꝓ
pter has ⁊ ſimiles, hec eſt falſa. Ego di
co falſum caſu ꝙ dicam illam ſolam. Ter
tia propter hãc deus neceſſario eſt creãs,
Quarta propter has omnis homo eſt ſo
crates, homo omne animal ẽ. Quinta ꝓ
pter hanc pater eſt filius. Et quoniaz ne
gatiue enunciationes cognoſcuntur eſſe
falſe per veritatem ſuarum oppoſitarum
affirmatiuarum: ⁊ conuerſo modo vere i
telliguntur: quum ſue oppoſite aſſertiue
falſe habentur: ideo pro regula ſeruari p̃t
omnem propoſitionem pure negatiuam
eſſe falſam: cuius extrema pro eodem me
diato ſuppoſito ſupponunt ceteris q̃ i re
gula tangebantur obſeruatis. Et ſi talia
extrema non ſupponant pro eodem talis
propoſitio inuenietur falſa

QUeritur decimo quinto vtrũ
quattuor ſuppoſitionuz diuiſiones
cum ſuorum membrorũ diffinitio
nibus necnon regulis infra poſitis
ſint a nobis ſufficienter in ipſo textu aſſignate.

¶ Primo notanduz eſt ꝙ taz ſuppoſitio
materialis q̃ꝫ perſonalis diuiditur in ſuppoſitio
nem diſcretam ⁊ ſuppoſitionem cõmunem: qua
ruz diffinitiones ſatis ex ipſo textu patent. Ad
uerte tamen: ꝙ regulariter ⁊ prope ſemper ter
minus materialiter ſupponens eſt communis:
efficitur autem ſingularis vel ſaltem ſingulari
zatur per pronomen demonſtratiuum ipi termi
no applicatum. vt quum dicimus hoc. a. eſt litte
ra. ipm. a. ſingularizatur. deleto tamẽ pronomi
ne hoc remanet. a. terminus cõmunis. materia
liter ſupponens pro ſe ⁊ ſibi ſimilibus litteris.

¶ Quoſi forte obijcias: in mentali. vltimata cui
aſſumpta propoſitio ſubordinatur ſupponit. a.
perſonaliter. igitur ⁊ in ipſa ſcripta enunciatio
ne pariter ipſuz. a. perſonalit' ſupponet. ¶ Re
ſpondeo conceſſo facte conſequentie añte inte
rimendo conſequentiam. Nam: vt viſum eſt in
tertia precedentis queſtionis concluſione: null⁹
terminus poteſt in mente materialiter ſuppone
re, quo fit omnem mentalem ſuppoſitionem eẽ
perſonalem. ⁊ ex hoc ſequitur duos eſſe termi
nos ſynonimos ſupponentes: quorum alter ma
terialiter ⁊ alter perſonaliter ſupponit. ¶ Et ſi
forte iterum obijcias. ſubiectuz date propoſitio
nis eſt ſuppoſitio pro eius ſignificato cõmuni
ter importato: ergo eſt ſuppoſitio communis ⁊
per conſequens male conceditur ſuppoſitio diſ
creta. ¶ Reſpondeo conceſſa conſequen
tia negando antecedens. Importatur enim ſin
gulariter littera. a. per ſubiectum huius hoc. a.
eſt littera ⁊ non communiter. Hoc autez clario
ri exemplo ſic declaratur. Subiectum huius ꝓ
poſitionis: iſte homo eſt animal: eſt ſuppoſitio
pro eius ſignificato ſingulariter importato. Nã
illa propoſitio huic ſubordinatur: homo ſocra
tes eſt animal: vt tetigimus in queſtione vnde
cima dubio primo: ſed notum eſt ſubiectum da
te mentalis eſſe terminum ſingularem: vt ex q̃
ſtione octaua poteſt patere: igitur ſubiectuz da
te propoſitionis ſupponit ꝓ eius ſignificato pu
ta pro ſocrate ſingulariter importato. ſuppono
enim ſocratem eſſe ⁊ ipm demonſtrari per ꝓno
men iſte in illa propoſitione iſte homo ẽ animal

¶ Preterea vtraq; ſuppoſitio ſcilicet materia
lis ⁊ perſonalis: que communis eſt: diuiditur in
ſuppoſitionem determinatam ⁊ confuſam. Di
ximus determinatam illam ſuppoſitionem que
communis eſt ⁊ ſeipſa mobilitatur. pro quo ad
uerte: ꝙ omnis terminus communis ſupponẽs
⁊ non ratione alicuius ſigni extrinſeci: tunc ra
tione ſuipſius ſupponit. ⁊ hanc ſuppoſitionem
determinatam vocamus ⁊ mobilem pro quan
to ſub omni tali valet aſcenſus ⁊ deſcenſus diſ
iunctiuus. Et ne ſepius idez repetatur: abſtinẽ
dum duxi ad preſens a materia aſcenſus ⁊ deſ
cenſus poſtq̃ꝫ ipſa digna ẽ de qua ſermo habea
tur copioſus. Deinde ſuppoſitionem confuſaz
appellamus terminum communem ſupponen
tem qui ratione alicuius ſincathegorematis
immobiliter aut mobiliter ſupponit. Tunc imo
bilitatur terminus quando non valet ſub eo aſ
cenſus nec deſcenſus. Sed quum mobiliter ſup

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

ponit valet aſcenſus ⁊ deſcenſus: diſiunctiue ſi mobilitetur a ſe: ⁊ copulatiue ſi ab altero mobilitetur.

¶ Secundo notandum eſt ſuppoſitionē confuſaꝫ tā materialē ꝙ perſonalē eſſe diuiſam in ſuppoſitionem imobilē ⁊ mobilē. Immobilis eſt illa que vno pluribuſue ſincathegorematis imobilitaꝛ. predicatū huius ꝓpōnis omnis hō ē aīal imobilitaꝛ ab illo ſigno. oīs. ⁊ iſti⁹ enūciationis p̄dicatū nullus hō oē aīal eſt: etiā imobilitaꝛ ſed a duob⁹ ſignis iſtis vcꝫ null⁹. ⁊ oē. idē dicaꝛ de p̄dicatis materialꝛ ſupponentib⁹ in his duabus propōnib⁹. oē ly hō eſt ly hō. nullū ly hō omne ly hō eſt. Et licet antiq̄ logici dixerint p̄dicata illarū ſuppoſitionū ſupponere confuſe mobiliter: nos tamen oppoſitum aſſerentes ſignabim⁹ rationē in vltima huius ſectionis queſtiōe quū materiā aſcenſus ⁊ deſcenſus diſputabim⁹. Deinde confuſaꝫ mobilem illā appellam⁹: que aliq̄ ſincathegorematē mobilitaꝛ q̄les ſunt ſubiecta iſtaꝝ ꝓpōnū q̄libet leo eſt aīal. null⁹ leo eſt aīal. oē ly hō ē tērs. nullū ly hō eſt tērs. ¶ Conſeq̄tur vtraq̄ ſuppoſitio cōfuſa mobilis. ſ. materialis ⁊ perſonalis diuiſa eſt in completaꝫ ⁊ incompletam. Tunc enim complete mobilitatur aliquis tērs: quando ſub eo valet aſcenſus ⁊ deſcenſus copulatiuus. ⁊ iſto modo mobilitantur ſubiecta iſtarum propoſitionū quilibet leo ē animal. oē ly aīal eſt tērs. Et tunc icomplete mobilitatur terminus: quando ſub eo aſcendenduꝫ ⁊ deſcendendum eſt copulatiue ſub diſiunctiōe ⁊ taliter tenētur ſubiecta harum ꝓpōnū vterq̄ leo currit: vtrūq̄ ly hō eſt tērs. ¶ Demum affixe ſunt. xij. regule: que nulla aut exigua indigēt declaratione. Eſt autem vnum cōſiderādū ⁊ in hac pte ꝓ documento tenendū: ꝙ quacūq̄ ꝓpoſitione data in qua aliquis tērs ſupponit īmobiliter. ſigno īmobilitante diſſoluto tērs q̄ īmobilitabatur mobilitatus manebit. Itaq̄ in hac ꝓpoſitione quilibet hō eſt aīal. dleto ſigno q̄libet quod īmobilitabat predicatum: ipm predicatū manebit mobilitatuꝫ: ⁊ regulariter talis mobilitatio erit determinata. ſub q̄ diſiunctiue aſcendendū ⁊ deſcendendū erit. Et licet oīs mobilitatio diſiunctiua quā dicim⁹ determinatā ſuppoſitionē a nullo ſincathegorematē ꝓueniat ſꝫ a ſolo cathegorematē poſtq̄ nihil aliud ē ꝙ ipē tērs ſupponēs determinate: tñ non eſt ita cenſendū de mobilitatione diſtributiua aut de īmobilitatione aliqua: Nā fieri nō pōt vt ſeipo mobiliteꝛ diſtributiue aliq̄s tērs aut īmobilꝛ ſupponat: niſi idē tērs hēat virtutē ſincathegorematicā ⁊ ſit tērs mixtus hoc eſt partim cathegorematicus ⁊ ptim ſincathegorematic⁹: quales ſunt nihil. ⁊ nemo. Oīs igiꝛ mobilitatio diſtributiua ⁊ oīs pꝛꝛ immobilitatio ꝓueniūt regulariꝛ ab aliq̄ ſincathegorematē.

¶ His notatꝭ titulo q̄ōnis pono iſtā ꝯcluſionē rñſiuā: Quattuor diuiſiōes ſuppōnū i textu poſite cū ſuoꝝ mēbroꝝ diuidētiū diffinitiōib⁹ pꝛꝛ ⁊ duodeci regl̄is aſſignatis ſimul bone ⁊ debite a nobis conſignate habentur.

Primo ⁊ principalꝛ argumentoꝛ. Subiectū hui⁹ ꝓpōnis iſta herba creſcit i horto meo ē ſuppō pſonalis: ⁊ tñ nec eſt diſcreta nec cōis: igiꝛ diuiſio pſonalis ſuppōnis in diſcretā ⁊ cōeꝫ nulla eſt. ꝯñam relinq̄ notā. ⁊ aīs ꝓbaꝛ. ⁊ pono caſum ꝑ ꝓnomen hec demonſtreꝛ vna herba in horto ſocratis exiſtens: ⁊ ſit rei veritas in meo horto inueniaꝛ alia herba euſdē ſpeciei quo poſito p̄or pars aūtis videtur nota ⁊ poſterior probatur. ⁊ p̄mo ꝙ tale ſubiectū nō ſit ſuppō cōis: relinq̄ notū poſtq̄ ſingularizaꝛ: ſꝫ ꝙ nō ſit etiaꝫ ſuppō diſcreta: ꝓbatur. Nā dato oppoſito ſeq̄retur illā propoſitionē eſſe falſaꝫ quū ſit pure affirmatiua de extremis nō ſupponentibus ꝓ eodem ad ſenſum vltime regule. ſꝫ hoc nō ē dicenduꝫ. Nā in cōi hominū ſenſu data ꝓpō ſolet cōcedi: igitur.

¶ Cōfirmaꝛ. Si cēt aliq̄ ſuppō cōis maxime eſſet vtrūq̄ extremoꝝ hui⁹ ꝓpōnis inſtans eſt inſtans: ſꝫ hoc nō videꝛ dicendū quū neutrū illoꝝ extremoꝝ ſit verificabile de plurib⁹ i ordine ad copulā date ꝓpōnis: Nā de ſolo preſenti inſtanti ⁊ nullo alio verificari pōt tam ſubiectum ꝙ predicatum: igitur.

¶ Ad p̄muꝫ p̄ncipale rñdeo concedendo ſubiectum hui⁹ enunciationis hec herba creſcit in horto meo eſſe ſuppoſitionē pſonalē: ſꝫ nego ꝙ non ſit diſcreta aut cōis. Et ſi petas q̄ō illoꝝ dico ꝙ eſt ſuppoſitio diſcreta: ⁊ ad īprobationeꝫ cōcedo ſeq̄lā. ſ. illā ꝓpōnē eſſe falſam in caſu tacto. Et cōcedo ipaꝫ cōcedi in cōi mō loquendi. Volo igitur dicere ipam ꝓpōnē eſſe falſam ꝑm ꝙ ſubiectum ſumitur ⁊ ſupponit ꝓ herba dmōſtrata. Et ſi concedatur hoc eſt in ſenſu in quo fit. q̄ ē iſte herba ſimilis huic herbe creſcit i horto meo qui quidem ſenſus eſt verus in poſito caſu.

¶ Ad cōfirmationē reſpondeo cōcedendo vtrumq̄ extremum huius propoſitionis inſtans eſt inſtans eſſe ſuppoſitionem communē. Et nego ꝙ neutrum illorum ſit verificabile de plurib⁹ in ordine ad copulam illius propoſitionis. Et ꝙuis nunc pro hoc inſtanti de ſolo preſenti inſtāti ſit verificabile hoc non īpedit. ſufficit enim ꝙ ſucceſſiue de pluribus verificetur ī ordine ad copulaꝫ preſentis temporis. Eſt igitur aduertendum: ꝙ quum dicimus aliqueꝫ terminuꝫ eſſe verificabilem de pluribus in ordine ad copulam preſentis temporis: non eſt intelligendum ſic eſſe verificabilem de pluribus ꝙ pro inſtanti aliquo determinato ſit de pluribus verificabilis: ſed ſufficit ꝙ ꝓ diuerſis verificetur dummodo talia inſtantia per copulas p̄ſentis temporis importentur in verificatione. Naꝫ hic terminus omnis homo vt ſignum omnis fiat pars non poteſt verificari pro eodem inſtanti de pluribus in ordine ad copulaꝫ preſentis temporis: tamen ipſe terminus eſt ſuppoſitio cōmunis in hac propoſitione ſocrates eſt omnis homo ī caſu ſit ſolus ſocrates inter homines. ¶ Sed forte peteret aliquis an extrema iſtarum propoſitionum ſint ſuppoſitiones cōmunes ſol eſt ſol. phenix eſt phenix. deus eſt deus. ¶ Ad iſtud dico vno verbo affirmatiue. Et ꝙuis nullum illorum extremorum ſaltem neutrum extremū huius propoſitionis. ſol eſt ſol ſit verificabile naturaliter de pluribus in ordine ad copulaꝫ preſentis temporis: dico tamen repugnantiam prouenire ex parte rei ſignificate ⁊ nō ex parte termini ſignificantis. ſed de his plura dicta ſunt in q̄ſtione octaua. quere ibi.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētoꝛ. Subiectum huius propoſitionis nō omnis homo eſt animal eſt ſuppoſitio communis: ⁊ tamē nec eſt determinata nec confuſa: igitur ſecunda diuiſio textus eſt inſufficiens patet conſequentia. ⁊ antecedens pro eius parte priori eſt notū. ⁊ pro parte poſteriori probatur ſic. Et primo ꝙ non ſit ſuppoſitio confuſa relinquo notuꝫ: poſtq̄ in ſua contradictoria complecte diſtribuebatur in ordine ad alterum extremuꝫ immobiliter ſupponens ſiue confuſe tantum: vt dicunt communiter loquentes. Et ꝙ etiam datuꝫ ſubiectū non ſit ſuppoſitio determinata: probatur. quia non eſt ſuppoſitio communis ſeipa mobilitata quum ratione duorum ſignorum ſincathegorematicorum precedentium datum ſubiectum determinate ſupponat ⁊ non ratione ſui ipius: igitur.

¶ Confirmatur. Sumpta hac propoſitione homo omnis homo eſt in mente vltimata de eius ſubiecto eſt verum dicere ꝙ eſt ſuppoſitio confuſa: ⁊ tamen ipſa non eſt ſuppoſitio cōmunis aliquo ſincathegorematē immobilitata vel mobilitata: igitur diffinitio ſuppoſitionis cōfuſe eſt male aſſignata. patet conſequentia cuꝫ minore ⁊ maior probatur. Bene ſequitur. predicatum date propoſitionis eſt ſuppoſitio confuſa: ergo ⁊ ſubiectum. patet conſequētia. quia poſtq̄ ſunt termini omnino ſimiles ⁊ euſdem rationis ſe intendunt: ⁊ efficiunt vnuꝫ terminū ⁊ per conſequens ſubiectum ⁊ predicatum ſunt idem ⁊ quum ipm predicatuꝫ confundatur habetur pariter ſubiectum confundere: quod fuit probandum.

¶ Ad ſecunduꝫ principale reſpondeo cōceſſa conſequentia ⁊ priori antecedentis parte negando poſteriorem: videlicet ſubiectum hui⁹ propoſitionis non omnis homo eſt animal nō eſſe determinatam nec confuſam ſuppoſitionē. concedo etiaꝫ datum ſubiectuꝫ non eſſe ſuppoſitionem confuſam: ſed nego ꝙ non ſit ſuppoſitio determinata. ⁊ ad probationeꝫ quum ſic arguitur. Illud ſubiectum non eſt ſuppoſitio cōmunis ſeipſa mobilitata: quum ratione duoruꝫ ſignorum ſincathegorematicorum precedentiū datum ſubiectum determinate ſupponat: ⁊ non ratione ſui ipius: igiꝛ. Dico negando illud ſubiectum ſupponere determinate ratione illorum ſignorum: immo ſupponit determinate ſe ſolo. Nam illa duo ſigna mutuo ſe impediunt ſic vt illeſum maneat ſubiectuꝫ: ſicut in iſta: homo nō eſt animal: in qua ſeipſo determinate ſupponit. ¶ Et ex iſto infero. ꝙ predicatuꝫ huius propoſitionis omnis homo eſt. b. animal ſupponit determinate ſeipo ⁊ non formaliter ab iſto ſigno b. Nā ſignū. b. ſolum impedit virtutem confuſiuam quam habebat ſignum omnis in illud predicatum: ⁊ ſic ſignum. b. eſt cauſa ſine qua non: ſed non eſt cauſa formalis determinandi predicatum. Sunt iſte littere. a. b. a communiter loquētibus recepte tanq̄ ſigna ſincathegorematica: quorum. a. habet virtutem formaliter immobilitandi terminum communē cui additur: ſed b. habet virtutem impediendi aliud ſignum ne terminum communem cui immediate additur immobilitet aut mobilitet diſtributiue ſic: vt ra

tione talis virtutis impeditiue talis termin⁹ cō
munis maneat illeſus ⁊ ſupponēs determinate.
¶ Ad confirmationē reſpondeo: ꝙ ſi hec
propoſitio homo omnis homo eſt ſumatur in
mente vltimata: ſubiectum eſt ſuppoſitio deter-
minata ⁊ etiam eſt ſuppoſitio confuſa. Nam in
quantum eſt ſubiectum ſeipſum mobilitat: ⁊
in quantum ipſum idem ſubiectum eſt predica
tū mobilitatur ⁊ confunditur ab illo ſigno om
nis: ⁊ illud non eſt inconueniēs. De hac difficul
tate plura diximus in queſtione tertia dubio ſe
cundo. vide ibi. ¶ Sed quoniam maior videt
difficultas in hac vltimata propoſitione homo
omne animal eſt de ſuppoſitione ſubiecti. Imp̄
mis notum apparet ipſum eſſe ſuppoſitionē de
terminatā ſ; ꝙ etiā dicat cōfuſa etiaȝ vꝫ cōcedē
dū poſtꝙ ñdicatū. puta aīal eſt ſuppoſitio cōfu
ſa: ⁊ quum non ſit immediatius illi ſigno omne
ꝙ ſubiectum: ſequi videtur pari ratione ipſum
ſubiectum eſſe dicendum ſuppoſitionem confu
ſam. ¶ Ad hoc reſpondeo concedendo ſubie-
ctum huius mētalis homo omne animal eſt: qd
eſt imago omniuȝ hominum: eſſe ſuppoſitionē
determinataȝ ⁊ nullo modo confuſam. ⁊ conce
do predicatum eſſe confuſam ſuppoſitioneȝ. cō
cedo pariter predicatum non eſſe īmediatius il
li ſigno ꝙ ſubiectum: nam nullum tale eſt ime-
diatum. quoniam aliqua eſſe aut mediata aut
īmediate in mente non poſſunt pro quanto ī mē
te nec eſt locus nec ſitus. ¶ Et ſi forte petas da
ri rationem quare potius predicatuȝ confundi
tur ꝙ ſubiectum. ¶ Dicit quidam id ꝑuenire
ex determinatione p̄me cauſe: quia videlicet ſic
placuit deo. Alij auteȝ dialectici alias fingunt
ſolutiones. Sed quoniam hec mā alibi eſt per-
tractanda: dicaȝ in ſuma quid pro hac parte cē
ſeo dicendum. dico igitur illud prouenire ea de
cauſa: quia ante productionem talis ſigni intel
lectus intendebat referre omnia ſuppoſita ter-
mini animal ad aliquod ſuppoſituȝ termini hō
ideo ſtante illa intellectus inclinatione ſiue ope
ratione ſimul cum illis noticijs homo, animal.
producta eſt illa qualitas ſincathegorematica
omne. cuius virtus eſt mouere intellectum ad
apprehendendum quodlibet ſuppoſitum termi
ni animal vni determinato ſuppoſito termini hō
competere: ⁊ illa virtus dicitur confuſiua ⁊ mo-
bilis. qua confunditur predicatum ⁊ non ſubie
ctum.
¶ Tertio ⁊ principaliter argumentor in
hac propoſitione ego promitto tibi equum: ter
minus equum eſt ſuppoſitio confuſa ⁊ tamen
nec eſt īmobilis nec mobilis: igit tertia diuiſio-
textus eſt mala. patet cōſequentia. ⁊ antecedēs
pro eius priori parte eſt notum. ⁊ pro eius poſte
riori parte probatur: ⁊ primo ꝙ datus terminus
non ſit ſuppoſitio mobilis: relinquo notuȝ: quū
nec mobiliter determinate aut mobiliter diſtri-
butiue teneatur: ſed ꝙ etiam non ſit ſuppoſitio
immobilis: probatur. Iſte propoſitiones ſunt
equiualentes ego promitto tibi equum. equum
ego tibi promitto: ſed in hac ſecunda terminus
equum non eſt ſuppoſitio īmobilis: ergo nec in
priori. ⁊ per ꝯñs intentum.
¶ Confirmat. Si aliq̄ eēt ſuppoſitio cō
fuſa mobilis maxime eſſet ſubiectum huius pro
poſitionis omnis homo ⁊ ſocrates eſt animal.
poſita ſocratis exiſtentia. ⁊ ſuppoſito virtus ſi-
gni omnis feratur in totum copulatuȝ: ſed hoc
eſt falſum: quoniam datum ſubiectum eſt ſup-
poſitio diſcreta ⁊ nullo pacto communis: igit.
¶ Ad tertiuȝ p̄ncipale rñdeo conceſſa cō
ſequentia. ⁊ priori antecedentis parte negādo
poſteriorem. ⁊ ad probationem concedo datuȝ
terminum equum non eſſe ſuppoſitionem mo-
bilem: ſed nego ipſum non eſſe īmobileȝ ſuppo
ſitionem. ⁊ ad probationem nego iſtas propoſi
tiones eſſe equiualētes: ego promitto tibi equū
equum ego tibi promitto. ratio auteȝ quare nō
equiualēt eſt: quia in priori propoſitione termi-
nus equum ſupponit īmobiliter ⁊ altera mobili
ter determinate ſupponit. Item prior eſt vera ī
caſu ꝙ ego promittam tibi equum non limitan
do me ad aliquem equum ſingularem: etiaȝ ꝙ
ūs nullus ſit equus in rerū natura: ⁊ poſterior
falſa: quuȝ eius quelibet ſingularis ex parte ter
mini equum inueniatur falſa.
¶ Contra hoc vltimuȝ argumētor. Se-
queretur aliquam eſſe propoſitionem cathego-
ricam pure affirmatiuam cum alijs omnib⁹ par
ticulis veram: ⁊ tamen eius extrema non ſuppo
nerent pro eodem: quod eſt contra duodecimā
⁊ vltimā regulaȝ.
¶ Ad hanc replicaȝ reſpondeo negando
quod infertur. Eſt tamen aduertendum pro in
tellectu huius replice: ꝙ tam in hac propoſitio-
ne ego promitto tibi equuȝ: ꝙ in iſta: equū ego
tibi ꝑmitto: terminus ille equum ampliat ad p̄
ſens ⁊ futurum. Itaqȝ ſm̄ ſententiam Guiller
mi occhā: quā ponit in ſua logica parte, prima

capite. lxxij. hec propoſitio, promitto tibi equuȝ
valet illam. tu habebis equum de dono meo. ⁊
ita in illa promitto tibi equum ly equum ſuppo
nere pōt pro futuris: ſicut ī illa tu habebis equū
⁊ hoc quia omnia talia verba equiualenter in-
cludunt verba de futuro. hec, ille.
¶ Ad confirmationeȝ reſpondeo poſita
ſocratis exiſtentia ⁊ ſuppoſita virtute ſigni om
nis vt. ſ. ferat in totum copulatum. ꝙ ſubiectuȝ
date propoſitionis non eſt nec eē poteſt ſuppoſi
tio diſcreta. Nam tale ſubiectum ſic eſt termin⁹
communis ꝙ nec eſt nec eſſe poteſt termin⁹ ſin-
gularis intelligo ſm̄ ſignificationem quam ha
bent termini. Et pro intellectione huius eſt ad-
uertendum: ꝙ nihil aliud eſt ſignum omnis ca
dere in hoc copulatum homo ⁊ ſocrates: ꝙ ipȝ
diſtribuere complete pro omni re que eſt homo
⁊ ſocrates copulatiȝ. Nam poſtꝙ virtus ſinca-
thegorematica illius ſigni omnis fertur in totū
copulatum: tunc copulatum habet vnicaȝ acce
ptionem ⁊ tenetur pro re que eſt homo ⁊ ſocra-
tes copulatim: ⁊ non pro rebus que ſunt homo
⁊ ſocrates quia poſtꝙ illud ſignum eſt numeri
ſingularis debet illud copulatum ſingulariter
determinare ⁊ non pluraliter. ſed fieri poteſt ca
ſu facilimo illud ſubiectum ſic vnice acceptum
ſupponat ⁊ verificetur pro pluribus: igitur intē
tum. Iaȝ probatur añs. Sit caſus ſint ſocrates
⁊ plato in reruȝ natura ⁊ plato componatur ex
toto ſocrate ⁊ vna alia materia ſic ꝙ totam ſo-
cratis materiam continet ⁊ adhuc aliquam ali
am. continet etiam animam ipſius ſocratis tūc ī
iſto caſu. de ſocrate veruȝ eſt dicere ꝙ eſt homo
⁊ ſocrates: ⁊ de platone etiam eſt verum dicere
ꝙ eſt homo ⁊ ſocrates. i. eſt res que eſt homo ⁊
ſocrates: ⁊ per ꝯñs habetur añs probatum. nec
non confirmationis ſolutio data. nolo tamē ne
gare quin ſubiectum ſit ſuppoſitio diſcreta vbi
ſignum omnis fiat pars ſubiecti ⁊ ſumatur co-
pulatū vnica acceptione ſeu pluribus. ¶ Poſ
ſunt in hac p̄te adduci omnes ille difficultates
que in queſtiōe octaua mote ſunt pro terminis
ſingularibus ⁊ communibus. vꝫ. vtrum predi-
cata iſtarum propoſitionum ſint ſuppoſitiones
diſcrete aut communes ſocrates eſt ſocrates ⁊
omnis homo. ſocrates eſt omnis homo. ſocra-
tes eſt ſocrates ⁊ pars ſocratis. ſocrates ē ſocra
tes vel iſte homo: ipſo ſocrate oſtenſo per prono
men iſte. ſocrates eſt ſocrates ⁊ plato ⁊ ſocrates
vel plato. ¶ Sed de his ⁊ ſimilibus ſatis dictū
eſt in dicta queſtione.
¶ Dubitatur primo vtruȝ oē ſignuȝ mo
bilitatiuum incomplete ſit complete mobilitati
uum: ⁊ econuerſo.
¶ Ad hanc dubitationeȝ reſpondeo ne-
gatiue. Eſt auteȝ pro regula obſeruanduȝ om
ne ſignuȝ incomplete mobilitatiuum diſtingui
ſpecie a quolibet alio ſigno complete mobilita-
tiuo ⁊ hec ſignorum ſpecifica differentia ſumi d
bet ex parte mentaliuȝ vltimatorū ⁊ non ex par
te vocis aut ſcripture vel inultimati conceptus:
differunt nāqȝ ſpecie iſte due propoſitiones mē-
tales. Omne animal fuit in arca noe. omne ani
mal fuit in arca noe. ſubiecto prioris incomple-
te mobilitato. ⁊ poſterioris ſubiecto cōplete mo
bilitato ſiue diſtributo: quod idem eſt. Iſte etiā
propoſitiones differunt ſpecie. vterqȝ homo eſt
currens. vterqȝ homo eſt currens. ſubiecto prio-
ris mobilitato incomplete ⁊ ſubiecto poſterio-
ris complete mobilitato ⁊ illa ſpecifica differen
tia ſumitur ex parte ſignoruȝ. ⁊ ſicut ī illis dictū
eſt: ita dicatur in ſingulis alijs. Quū autē ſubie
ctum huius propoſitionis oē animal fuit in ar-
ca noe mobilitatur incomplete: illa propoſitio
habet hunc ſenſum: de omni ſpecie animalis ali
quod animal fuit in arca noe. ſ; ſi tale ſubiectuȝ
cōplete mobilitaretur data propoſitio haberet
iſtum ſenſuȝ. quodlibet animalis indiuiduum
fuit in arca noe ⁊ in iſto ſenſu completo illa pro
poſitio eſt falſa ⁊ a cōmuniter loquentibus dici
tur diſtributio pro ſingulis generum. ſed in alte
ro ſenſu videlicet incompleto illa propoſitio cō
muniter conceditur vera ⁊ dicitur ſubiectuȝ di-
ſtribui pro generibus ſingulorūȝ. Huius auteȝ
propoſitionis vterqȝ homo eſt currens ſubiecto
incomplete diſtributo ſenſus eſt iſte: duoruȝ ho-
minum quilibet ē currens: ⁊ ſic ad eius veritatē
ſufficit duos eſſe homines currentes. Qđ ſi ſub-
iectum date propoſitionis cōplete ſumatur ſen
ſus erit quilibet duoruȝ hominū currit. ⁊ ad ei⁹
veritatem non ſufficit duos eſſe currentes: ſed
requirunt duo. alterū eſt ꝙ ſint aliqui homines
⁊ alteruȝ eſt ꝙ quilibet illorum currat. ⁊ illa cō-
pleta mobilitatio ab iſto ſigno vterqȝ ꝑueniēs
non dicetur pro ſingulis generuȝ ſicut nec illius
ſigni incōpleta mobilitatio: pro generib⁹ ſingu
lorum appellabitur. ¶ Ad dubium igitur vno
verbo reſpondeo ꝙ q̄uis oē ſignuȝ mobilitati-
uum incōplete ſit vel ſaltē eſſe poteſt ſignuȝ cō
plete mobilitatiuuȝ ⁊ econuerſo in voce ſcripto

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

⁊ mente inultimata. Tamen fieri non poteſt in mente vltimata talis equiuocatio inueniatur.

¶ Dubitatur ſecundo vtruꝫ totale ſubiectuꝫ huius propoſitionis omneꝫ hominē vidēs eſt animal ſit ſuppoſitio mobilis completa aut non.

¶ Ad iſtaꝫ dubitationeꝫ respondeo ſubiectuꝫ date propoſitionis nec mobiliter cōplete nec mobiliter incomplete ſupponere: ſed ſupponit īmobiliter pro quanto toti ſubiecto non debetur aliquis aſcenſus aut deſcenſus. ſed bene verum eſt determinationeꝫ. ſ. hominem eſſe cōpletaꝫ ſuppoſitionē. ¶ Et ſi contra id obijcias. totale ſubiectuꝫ huius propoſitionis oē hominem videns eſt animal eſt ſuppoſitio mobilis cōpleta: ergo ⁊ alterius propoſitionis ſubiectuꝫ ſuppoſitio mobilis completa eſt nuncupanda. quū nō videatur maior rō in vno ꝙ̄ in altero. ¶ Ad hoc reſpondeo conceſſo antecedente negando ꝯñiaꝫ. ⁊ ratio eſt quia ſubiectuꝫ huius propoſitionis omne hominem videns eſt animal eſt determinatio vnica: pro quanto ſignuꝫ omne cōpetit determinabili ratione cuius ad ſeipſuꝫ determinabile trahit: hinc eſt illaꝫ propoſitionem huic equiualere omne videns hominē eſt aīal. ſed in hac propoſitione omnē hominē videns ē animal ſignuꝫ omnē ſoli determinationi cōpetit: ⁊ quia determinatio precedit ſuum determinabile: ideo dicetur determinatio non vnica. ⁊ propter hoc totum ſubiectum īmobilitatur hoc eſt non eſt aſcendendum ⁊ deſcendendum ſub eo. Et ex iſto patet hanc propoſitioneꝫ eſſe equiuocam. omne animal videns eſt hō penes hoc ꝙ ly animal poteſt eſſe determinabile aut determinatio. in priori ſenſu nulla eſt difficultas quin totale ſubiectum ſit ſuppoſitio completa mobilis. In ſenſu poſteriori poteſt adhuc ſignum oē dupliciter teneri. poteſt eniꝫ determinabili. ſ. videns competere ⁊ tunc ipm ad ſe trahit: ⁊ totale ſubiectum mobilitat complete: pro quanto in hoc ſenſu illa propoſitio huic equalet omne videns animal eſt homo. poteſt adhuc ſignuꝫ omne ſoli determinationi competere ⁊ tunc totum ſubiectuꝫ īmobilitatur. ſubſequitur accepta iſta propoſitiōe omnē hominē vidēs eſt animal iſtō ſignum omnē mobilitare complete hunc terminum hominem ⁊ omneꝫ alium terminum īmobileꝫ reddere.

¶ Dubitatur tertio vtrū duodeciꝫ regule textuales contineant in omnibus veritatē.

¶ Primo arguitur contra primaꝫ regulam. Iſta eſt bona ꝯñia oē animal preter hunc hominē currit: ⁊ oē aīal preter hūc hominē currit: ⁊ ſic de ſingulis: ergo oē aīal preter hominē currit. ⁊ per conſequens terminus hominē non īmobilitatur a ſigno preter precedenti quod eſt contra regulaꝫ. ¶ Iteꝫ iſta conſequentia ē bona: oīs hō in quantuꝫ hoc rationale eſt riſibile: ⁊ oīs hō in quantuꝫ hoc rationale eſt riſibile: ⁊ ſic de ſingulis: ergo oīs hō in quantuꝫ rationalis ē riſibilis. ⁊ per conſequens terminus rationalis mobilitatur a ſigno in quantum precedenti qō eſt contra regulam. Iteꝫ ſequeretur hanc copulatiuam eſſe poſſibileꝫ. Bis fuit ſocrates ſalmātice: ⁊ non fuit bis ſocrates ſalmātice. Si ſignū interruptiuum bis eſſet īmobilitatiuum omniū ſequentum terminorum communium. ¶ Iteꝫ iſta copulatiua eſſet poſſibilis ꝓmitto tibi equū ⁊ nihil promittitur. ſi verbum promitto immobilitaret quemlibet terminum ſequentem communem. ¶ Item iſta copulatiua ſtaret in veritate facili caſu. incipit eē aliquid: ⁊ nihil incipit eſſe. ¶ Item etiam hec copulatiua eſſet poſſibilis deſinit eſſe angelus: ⁊ nullus angelus deſinit eſſe.

¶ Secundo arguitur contra ſecundā regulā. Sequeretur ſi ipſa ſtaret in veritate hanc copulatiuam eſſe poſſibilem: ſocrates ⁊ plato ē dilectus: ⁊ nō eſt ſocrates ⁊ plato dilectꝰ. ¶ Itē iſta cōſequentia eſt bona. Socrates ſi eſt ſocrates eſt iſtud animal: ⁊ ſocrates ſi eſt ſocrates eſt iſtud animal: ⁊ ſic de ſingulis: ergo ſocrates ſi ē ſocrates eſt animal: ⁊ per conſequens terminus animal mobilitatur a nota. ſi. precedente. quod eſt contra regulam. ¶ Item ſequeretur hanc copulatiuam eſſe veram rebus vt nunc loquendo philoſophice. neceſſario leo eſt animal: ⁊ nullus leo neceſſario eſt animal. ¶ Item hec copulatiua ſtaret facili caſu in veritate. Vtrūq; duorum contradictoriorum inter ſe contradicentiū īmediate poſt hoc erit verum: ⁊ non erit imediate poſt hoc vtrūq; duorum contradictoriorum inter ſe contradicentium verum.

¶ Tertio arguitur contra tertiaꝫ regulā. Sequeretur ex ipſa hanc copulatiuaꝫ facili caſu ſtare in veritate. diligo denarium. ⁊ nulluꝫ diligo denarium.

¶ Quarto arguitur contra quartā regulam. Seq̄ret hanc ꝯñiam nihil valere. hoc animal preter hominez currit: ⁊ hoc animal preter

hominez currit: ⁊ ſic de ſingulis: ergo omne animal preter hominez currit: ſed illud videtur falſum: igitur. ⁊ regula.

¶ Quinto arguitur contra quintaꝫ regulam. Sequeretur has copulatiuas ſtare in veritate. Semper fuit aliquis homo: ⁊ non fuit ſemper aliquis homo imo nullus homo fuit ſemp. ab eterno fuerunt homines: ⁊ non fuerunt homines ab eterno. perpetuo erit aliquis homo: ⁊ non erit perpetuo aliquis hō. vſq; ad finem mūdi erit leo: ⁊ nullus erit leo vſq; ad fineꝫ mundi vbiq; eſt aliqua creatura: ⁊ nulla creatura vbiq; eſt. totus ſocrates eſt ſubſtantia: ⁊ nulla ſubſtantia totus ſocrates eſt.

¶ Sexto arguitur contra ſextaꝫ regulaꝫ que communis eſt ſuppoſitioni confuſe īmobili ⁊ mobili. Sequeretur ꝙ aliquod agens naturale velocius ageret in diſtantius ꝙ̄ propinquius quod toti philoſophie repugnat. ⁊ ꝙ ſequatur probo. Fortior actio eſt mobilitare aliquem terminum diſtributiue: ꝙ̄ reddere ipm īmobilem confuſe: ſed per regulam in hac propoſitione tantum animal eſt homo terminus animal qui eſt propinquior termino homo īmobilitatur cōfuſe: ⁊ terminus homo qui eſt diſtantior mobilitatur diſtributiue: igitur propoſitum. ¶ Iteꝫ ſi ſignum excluſiuum mobilitat terminum cōmunem mediatuꝫ id prouenit ratione negationis incluſe in tali ſigno: ergo a fortiori rōne huiuſmodi negationis mobilitabit terminuꝫ īmediatum. Nam: vt in octaua regula dicitur: omne ſincathegorema negatiuum omnem terminuꝫ cōmunē ſequentē mobilitat.

¶ Septimo arguitur contra ſeptimā regulam que prima eſt pro ſuppoſitione confuſa mobili. Sequeretur hanc copulatiuam ſtare in veritate caſu facillimo: quilibet leo fuit vbiq; ⁊ nullus leo fuit vbiq;. aut ſaltem iſtam: vbiq; aliquis leo fuit: ⁊ nullus leo vbiq; fuit.

¶ Octauo arguitur contra octauā regulam. Sequeretur hanc copulatiuam ſtare in veritate. currit nemo. ⁊ aliquis homo currit.

¶ Nono arguitur contra nonaꝫ regulā. Sequeretur predicatum huius propoſitionis: non homo non eſt animal ambabus negationibus negantер tentis ſupponere īmobiliter: ſed hoc eſt falſum: quum in ſua contradictoria que eſt iſta: hō non ē aīal: ipꝫ ꝑdicatū mobilit̄ teneatur. ⁊ quū ſit documētū in dialectica. ꝙ ſi ī vna oppoſitarum propoſitionū aliq̄s inueniat̄ ter̄s īmobilit̄ ſupponēs. talis ter̄s ī altera oppoſitaꝝ etiā ter̄s īmobiliter ſupponens dicet̄: igit̄. ¶ Preterea due ille negationes ī ꝓpōne: ꝑmo accepta vident̄ eiuſdē rōnis: igit̄ ſi vna ꝑ ſe ſufficiebat ter̄m ſequentē cōeꝫ efficere mobilit̄ ſupponētē: a fortiori vr̄: dicendū ambas ſimul magis mobilitare datum propoſitionis ꝑdicatū: ⁊ per ꝯñs intentum.

¶ Decimo arguitur contra decimam regulaꝫ. Iſta copulatiua ſtat in veritate facillimo caſu: aliq̄s leo eſt maior hoīe: ⁊ hō quolibet leone eſt maior. tū̄ ſi mobiliter diſtributiue teneret̄ ablatiuus hoīe: tunc videret̄ repugnantia: igit̄. ¶ Itē iſta ꝯñia nihil valet. Socrates ē doctiſſimus hominū: ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes: ergo ſocrates eſt doctiſſimus iſtoꝝ hominū: ⁊ ſocrates eſt doctiſſimꝰ iſtoꝝ hominū: ⁊ ſic de ſingulis. Nā facillime dat̄ añs veꝝ ⁊ ꝯñs falſuꝫ: ergo ter̄s hominū. nō ē ſuppoſitio mobilis diſtributa ¶ Itē iſta copulatiua ſtat in veritate. Socrates ē ita magnus ſicut aliq̄s leo: ⁊ aliq̄s leo non ē ita magnus ſicut ſocrates: igit̄ ille ter̄s leo in ꝑori ꝑte date copulatiue non ſupponit mobilit̄ diſtributiue. ¶ Itē iſta copulatiua eſt poſſibilis. a ſocrate differt hō: ⁊ ſocrates nō differt ab hoīe ꝗ ter̄s hō in ꝑori ꝑte date copulatiue q̄ ē ter̄s caſualis ⁊ ſequens verbū illud differt nō ē ſuppoſitio mobilis diſtributa. ¶ Itē ſi ſignuꝫ. extra. eſſet mobilitatiuū diſtributiue: vt dicit regula: ſeq̄ret̄ hanc propoſitionē eē falſam. Socrates fuit extra domum in caſu ꝙ quandoq; fuiſſet in domo: ⁊ q̄n doq; nō. ⁊ ꝙ ſequat̄ pꝫ. qm̄ illa ꝓpō huic copulatiue equalet ſocrates fuit ⁊ ſocrates non fuit in domo: q̄ manifeſte in dato caſu ē falſa. ¶ Itē ſi ter̄s. vltra. mobilitaret diſtributiue: vt regula dicit: ſequeret̄ hanc ꝓpōnē eſſe impoſſibilem naturaliter loquendo. ſocrates eſt vltra pontē. qō tamen falſum eſſe videtur.

¶ Vndecimo arguitur cōtra vndecimaꝫ regulam. Sequeretur hanc propoſitionem eſſe impoſſibilem. Socrates caret felicitate: quod tamen non eſt dicendum: ⁊ ꝙ illud ſequatur ꝓbo. quoniam illa felicitate qua deus felix eſt demonſtrata falſum eſt dicere ſocratem carere illa felicitate.

¶ Duodecimo arguitur contra duodecimam regulam. Inueniatur ſcripta hec propoſitio. a. erit. a. ſic ꝙ ex atramēto ſubiecti ſit ſcriptū predicatum: ⁊ ſignificet vtrūq;. a. iuſtās ꝑſens:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

tunc ſequeretur per regulam datam propoſitio
nem eſſe veram: poſtꝙ eſt pure affirmatiua ꝺ ex
tremis ſupponentibus pro eodem extra inſtan-
tias tactas.

¶ Ad dubitationem motam reſpondeo
aſſertiue. Et ad argumenta in oppoſituꝫ mo
ta non reſpondeo propter tres ratiões. Prima
vt prolixitas euitetur: Secūda quia in alijs par
tibus dialecticis ſunt iterum mouenda. Tertia
quia propoſito ſunt aliquo modo impertinētia
¶ Ad duodecimum tamen argumentū reſpō
deo pro quanto pertinens eſt propoſito: conce
dendo in dato caſu falſitatem huius enuncia-
tionis. a. erit. a. ⁊ concedo etiam extrema ſuppo
nere pro eodem: ſed dico illud non ſufficere pro
quanto ad hoc ꝙ ſm regulā arguatur oportet
vt ſupponat ſubiectū in quantū ſubiectuꝫ ⁊ pre-
dicatuꝫ in quantū predicatū pro eodē. quod nō
contingit in facto argumento. Ex quo infero
has duas copulatiuas eſſe concedendas in da-
to caſu. Prior eſt. predicatuꝫ date propoſitiōis
ſupponit: ⁊ non ſupponit predicatuꝫ date pro-
poſitionis. Poſterior eſt. Predicatum date ꝓ-
poſitionis ampliatur: ⁊ non ampliatur predica
tuꝫ date propoſitionis.

¶ Prima concluſio. Aliquis terminus ē
ſuppoſitio cōmunis ⁊ efficitur diſcreta nullo ꝓ-
nomine aut nomine limitante. Probatur con-
cluſio. Subiectum huius propoſitionis omnes
angeli ſunt ſpiritus tento ſigno omnes collecti-
ue eſt ſuppoſitio cōmunis. Naꝫ pro omnibus
actu exiſtentibus angelis datuꝫ ſubiectuꝫ verifi
catur: ⁊ ſi vn⁹ de nouo producatur: tūc pro alijs
ſupponeret ꝙ nunc ſupponit: ⁊ per ꝯñs datus
terminus eſt ſuppoſitio cōmunis. Et ꝙ efficiat-
tur diſcreta nullo pronomine aut nomine limi-
tante probatur: addatur copule verbali hec de-
terminatio poſſibiliter ita vt hec enunciatio re-
ſultet. omnes angeli poſſibiliter ſunt ſpiritus: ⁊
tunc habetur factum. Nam poſtꝙ in hac ꝓpo-
ſitione omnes angeli poſſibiliter ſunt ſpirit⁹ ſub
iectum ampliatur: ⁊ ſignum omnes tenetur col
lectiue: vnicam habet ſingularē: ⁊ ea eſt in qua
omnes poſſibiles angeli demonſtrantur nec eſt
poſſibilē datuꝫ ſubiectuꝫ ſeruata ſua ampliatio
ne verificari de alijs. preterꝙ de tota angelorū
poſſibiliū collectione. ¶ Et ſi forte arguat ali-
quis. Sequeret̃ ſi ſubiectum huius propoſitio-
nis omnes angeli poſſibiliter ſunt ſpiritus eſſet
ſuppoſitio diſcreta ꝙ illa ꝓpoſitio eſſet ṽa poſt-
ꝙ predicatuꝫ ſupponit pro illis pro quibus ſup
ponit ſubiectum ⁊ eſt pure affirmatiua preter in
ſtantias. quoſi ſi concedas: oportet ſuam de in-
eſſe eſſe veraꝫ ⁊ per conſequens haberetur: ꝙ ꝓ
aliquo inſtanti eſſent omnes angeli poſſibiles:
quo facto ſequeretur ꝙ deus non poſſet aliquē
angeluꝫ creare niſi eſſet de numero illorum: ſed
hoc videtur inferre dei potentiaꝫ limitari: quod
non eſt aſſeuerandū: igitur. ¶ Ad hoc vno ver
bo reſpondeo, concededo eſſe poſſibile pro vno
inſtanti deus creet omnes poſſibiles angelos: ⁊
fateor ꝙ impoſterum non poſſet deus aliquem
angeluꝫ creare quin ille ſit de numero illoꝝ: nec
hoc limitataꝫ potentiaꝫ arguit in deo: imo po-
tius infinitaꝫ ſi bene inſpiciatur. Sunt tamen
plerīqꝫ theologi qui partē aliā defendunt: ſed ꝺ
hac difficultate alibi prolixior dabitur ſermo.

¶ Infero ex dictis in queſtione ſubiectuꝫ hui⁹
propoſitionis omnes angeli poſſibiliter ſunt ſpi
ritus limitari vt diſcrete teneatur a duobus ſi-
gnis ſincathegorematicis vcꝫ omnes ⁊ poſſibili
ter. Cum his tamen que dicta ſunt ſtat in veri-
tate: extrēa hui⁹ enūciatiōis oēs āgeli poſſibiles
ſunt oēs āgeli poſſibiles Cꝙuis eſſentialr̃ ſunt ſi
nonima. Sic ſe hēre: ꝙ alteꝝ. ſ. ſubiectū tenet̃ cō
muniter: ⁊ alteruꝫ vcꝫ predicatum habetur ſin-
gulariter. hoc magis patebit in vna ſequenti q̄
ſtione.

¶ Secunda concluſio. Et ſi predicatum
huius propoſitionis animal eſt ſocrates ⁊ om-
nis homo nō poſſit eſſe in potentia propinqua
ſuppoſitio communis: tamen predicatum hui⁹
propoſitionis animal eſt homo ⁊ omnis homo
bene poteſt in potentia propinqua ſupponere
cōmuniter: ꝙuis non poſſit in eodem inſtanti ꝓ
pluribus verificari ſed bene ſucceſſiue. Hec con
cluſio nulla eget probatione. cum qua ſtat pre-
dicatuꝫ huius propoſitionis animal eſt omnis
homo ⁊ homo in eodem inſtanti verificari de
pluribus in potentia propinqua. itaqꝫ quando
qꝫ de ſolis duobus hominibus quandoqꝫ de tri
bus ⁊ quandoqꝫ de quattuor ⁊ conſequenter in
infinitum: ſupponendo ſignum omnis primam
partem copulati mobiliter ⁊ vltimaꝫ imobiliter:
itaqꝫ iſte omnes propoſitiōes caſibus facillimis
dari poſſunt ṽe. ſ. duo homines ſunt omnis ho-
mo ⁊ homo. tres homines ſunt omnis homo ⁊
homo. quattuor homines ſunt omnis homo ⁊
homo. ⁊ conſequenter. ſemper loquendo de to-
talibus. ⁊ qꝛ faciles ſunt caſus. ipos p̃termitto.

¶ Tertia concluſio. q̄zuis extrema hui⁹
propoſitionis ſocrates imaginarie eſt plato cen
ſeātur a cōmuniter loquentibus ſuppoſitiones
communes: continuantes tamen noſtrum dicē
di modum inſequendo quem tetigimus in ſo-
lutione ſecundi ⁊ principalis argumēti queſtio
nis quarte ſuper data propoſitione. dico date ꝓ
poſitionis extrema non eſſe ſuppoſitiones com
munes: ſed ſunt diſcrete in caſu ꝙ habeatur hec
propō vltimata ſocrates eſt plato. ¶ Et ſi ar-
guat aliquis. Illa propoſitio eſt vera ⁊ pure af-
firmatiua cum alijs condicionibus: igitur extre
ma ſupponunt pro codeꝫ: ſed illud fieri non po
teſt niſi data extrema ſint termini communes:
igitur concluſio falſa. ¶ Ad iſtam regulam fa-
cile patet quid ſit dicendum ex dictis in queſtio
ne prealegata: ⁊ magis patebit in vna ſequenti
queſtione.

Expeditis ſuppoſitionibus ad
terminos non relatiuos ſpe-
ctātibus: ſupereſt ꝯſir aliquid
de terminorūꝫ relatiuorū ſup
poſitionibus pertractemus. Et primum
quid ſit ipſuꝫ relatiuuꝫ: in quotqꝫ ſecetur
membra dicemus. Deinde eorundeꝫ rela
tiuorū ſuppoſitionalis diffinitio necnon
ſuoruꝫ mēbroꝝ diffinitiones aſſignabun
tur. Demū ſuppoſitionales relatiuorum
regulas collocabimus. ¶ Primū igitur
accedendo ſit hec pro relatiuis diffinitio
¶ Relatiuum eſt rei rerumue antelatarū
memoratiuuꝫ. Qualia ſunt. qui. ipſe. is. ⁊
ſimilia. In hac copulatiua enunciatione
ſocrates diſputat ⁊ ipē philoſophatur rē
latiuuꝫ ipē recordationem nobis ingerit
rei prius intellecte per hunc ter minuꝫ ſo
crates.

¶ Relatiuuꝫ.
Subſtantie. Accidentis.

r Elatiuū ſubſtātie eſt: quod to-
taꝫ reꝫ ⁊ ſolam ſui antecedentis
ſubſtantiui refert. Qualia ſunt
Qui. Sui. Suus. Ille. Ipſe. Is. Idem.
Alius. Alter. Reliquus. Cetera. Cete-
rum.

¶ Relatiuū accidentis eſt: quod totaꝫ rē
ſed non ſemper ſolaꝫ: ſui antecedentis ad
iectiui refert. Qualia ſunt. Qualis. Quā
tus. Quot. Quotus. Quotennis. Cui⁹.
Quotuplus. Quotuplex. Aliuſmodi. Al
teriuſmodi.

¶ Relatiuū ſubſtantie
Idemptitatis Diuerſitatis

r Elatiuū ſubſtantie idemptita-
tis eſt: quod eque pro eodē mo
biliter vel imobiliter ſumitur:
pro quo eius antecedens tenetur. Qua-
lia ſunt. Sui. Qui. Suus. Ipē. Ille. Is.
Idem.

¶ Relatiuū ſubſtātie diuerſitatis eſt: qđ
non eq̄ ꝓ eodē mobilr̃ vel imobilr̃ ſumit̃
pro quo eius antecedēs tenetur. Qualia
ſunt. Ali⁹. Alter. Reliquus. Cetera. Ce
terum.

Relatiuū ſubſtātie idēptitatis.
Reciprocū Non reciprocū

r Elatiuū ſubſtantie idēptitatis
reciprocū eſt: quod ſuapte natu
ra ſemper in eadeꝫ cathegorica
cum ſuo antecedente inuenitur collocatū
Qualia ſunt. Suus. Sui. in hiſce propo
ſitiōibus. Socrates diligit ſuū filiū. Ali
quis leo videt ſe.

¶ Relatiuū ſubſtantie idemptitatis non
reciprocum eſt: quod non ſuapte natura
ſemper in eadem cathegorica cum ſuo an
tecedente inuenitur collocatum. Vt ſunt
Qui. Ipſe. Ille. Is. ⁊c.

¶ Relatiuū accidentis
Idemptitatis Diuerſitatis

r Elatiuū accidentis idemptita
tis eſt: quod totam rem ⁊ ſolaꝫ
ſui antecedētis adiectiui refert
Qualia ſūt. Quot. Quotus. Quotēnis.
Cuius. Quotuplus. Quotuplex.

¶ Relatiuū accidentis diuerſitatis eſt:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS

quod totam rē ſui antecedentis adiectiui refert ⁊ aliquid aliud īportat. Qualia ſūt Aliuſmodi. Alteriuſmodi.

¶ Viſa diffinitione relatiui eiuſqꝫ partitione. Viſis pariter ſuorum membrorū diffinitionibꝰ conſequens eſt de eorū ſuppoſitionibus aliquid ſuccicte dicamꝰ.

¶ Suppoſitio.

Abſoluta. Relatiua.

Suppoſitio abſoluta ē ſuppoſitio de qua in precedentibus eſt determinatum.

¶ Suppoſitio relatiua ē ſuppoſitio termini dependentē ſignificationem habentis pro ſignificato per ſuū antecedens importato.

¶ Suppoſitio relatiua

Subſtātialis Accidentalis

Suppoſitio relatiua ſubſtantialis eſt ſuppoſitio relatiua pro ſignificato per ſuum antecedens ſubſtantiuū importato. ⁊ tali ſuppoſitiōe ſupponit relatiuū: ille: in ſecunda cathegorica huius copulatiue homo currit ⁊ ille mouetur.

¶ Suppō relatiua accidētalis eſt ſuppoſitio relatiua pro ſignificato per ſuū antecedens adiectiuū deſignato aut pro alio illi diſſimili per tale relatiuū importato. Exemplū prioris. In hac enunciatione ſocrates eſt pedalis quantus eſt plato relatiuum q̄tus dicit ſuppoſitio accidentalis. Exemplū poſterioris. In hac ꝓpoſitione ſocrates eſt albus ⁊ alteriuſmodi eſt plato: hoc relatiuū alteriuſmodi dicit accidentalis ſuppoſitio. ſupponit enim ꝓ diſſimili qualitate ab albedine.

¶ Suppō relatiua ſubſtātialis.

Idēptifica. Diuerſifica.

Suppoſitio relatiua ſubſtantialis idemptifica eſt ſuppoſitio relatiua ſubſtantialis pro ſignificato per antecedens dati relatiui ſubſtātie idemptitatis importato. Exemplū. In hac ꝓpoſitione q̄libet homo eſt ipſemet: datū relatiuū ipſemet dicit ſuppō relatiua ſubſtantialis ⁊ idemptifica.

¶ Suppoſitio relatiua ſubſtantialis ⁊ diuerſifica eſt ſuppoſitio relatiua ſubſtantialis pro ſignificato per antecedens dati relatiui ſubſtantie diuerſitatis importato: Exemplū. In iſta enunciatiōe: q̄libet homo ⁊ aliꝰ homo ſūt duo homines: relatiuū aliꝰ eſt ſuppoſitio relatiua ſubſtātialis ⁊ diuerſifica.

¶ Suppō idēptifica.

Reciproca Non reciproca

Suppoſitio idemptifica reciproca eſt ſuppoſitio idemptifica ꝓ ſignificato per antecedens eiuſdem relatiui reciproci importato. ⁊ hac ſuppoſitione ſupponit hoc relatiuū ſe. in hac propoſitione q̄libet homo diligit ſe.

¶ Suppoſitio idemptifica non reciproca eſt ſuppoſitio idemptifica pro ſignificato per antecedens eiuſdem relatiui non reciproci denotato. ⁊ tali ſuppoſitione ſupponit hoc relatiuū ipſe in ſecunda cathegorica huiꝰ copulatiue ſocrates currit ⁊ ipſe mouet.

¶ Suppō relatiua accidētalis.

Idemptifica. Diuerſifica.

Suppoſitio relatiua accidētalis idemptifica eſt ſuppoſitio relatiua accidentalis pro ſignificato per antecedens eiuſdem relatiui accidentis idemptitatis importato. Exemplū. In hac propoſitione ſocrates eſt magnꝰ q̄tꝰ eſt plato. relatiuum quantꝰ. dicitur ſuppoſitio relatiua accidentalis ⁊ idemptifica

¶ Suppoſitio relatiua accidentalis ⁊ diuerſifica eſt ſuppō relatiua accidētalis pro ſignificato per anꝰs eiuſdem relatiui accidentis diuerſitatis demonſtrato. Et talis eſt hoc relatiuum alteriuſmodi in ſecunda huius copulatiue cathegorica. ſocrates eſt albus: ⁊ alteriuſmodi eſt plato.

¶ Duobus primis in hac relatiuorū materia expeditis tertium ſe offert examinādum ⁊ illud eſt aſſignare aliquot regulas pro clara ipſorum relatiuorum cognitione obtinenda.

¶ Prima regula.

Omne relatiuū ſubſtantie idēptitatis non reciprocum poſitū in copulatiua affirmatiua vel negatiua referens ſuū antecedens poſitū in altera cathegorica tenetur pro illo pro quo denotatur verificari propoſitio ſui antecedentis. exemplū. Quilibet homo eſt animal ⁊ ſocrates eſt ille. hec autem ſecunda cathegorica ſumitur loco huius ſocrates eſt homo qui eſt animal. ⁊ hic modus referendi a nonnullis reſtrictus appellatur. Sunt qui dicūt datam propoſitionem equiuocam ſm̄ q̄ relatiuum poteſt referre: vt dictum eſt: ⁊ adhuc reſtrictius. ſ. cum ſigno vniuerſali ⁊ tunc ſenſus ſecunde cathegorice eſt iſte. Socrates eſt quilibet homo qui eſt aīal. ⁊ ſic ī vno ſenſu aſſumpta copulatiua eēt vera ⁊ in altero falſa. Standū eſt tamen in priori ſenſu.

¶ Secunda regula.

¶ Omne relatiuū ſubſtantie idemptitatis non reciprocum poſitum in diſiunctiua aut conditionali referens ſuum antecedens poſitum in altera cathegorica tenetur pro illo pro quo ſuum antecedēs ſupponere denotatur: ⁊ ſemꝑ loco talis licet ponere ſuum antecedens. exemplū. Socrates eſt currens vel ipſe nō eſt currēs: que huic equiualet ſocrates eſt currens vel ſocrates non eſt currens. Et ſi tale relatiuum referat ſuum antecedens reſtricte: eſſet ſenſus ſocrates eſt currens vel ſocrates qui eſt currens non eſt currens. ſꝫ iſtud ſecundū non eſt recipiendum: quū hic ſenſus ſit falſus in caſu quo ſocrates quieſcat: ⁊ tamen prior diſiunctiua eſt vera. ſ. Socrates eſt currens vel ipſe non ē currens. Idem de hac conditionali dicatur. Socrates non viuit ſi ipſe viuit: que falſa eſt: ⁊ tamen eſſet vera vbi reſtricte referret ſuum antecedens: quum ſenſus eēt iſte. Socrates non viuit ⁊ ſi ſocrates qui non viuit viuit.

¶ Tertia regula.

¶ Omne relatiuum inter duas verbales copulas collocatum ſi referat terminum priorem copulam antecedentem: reſoluit in coniunctionem copulatiuam. et. ⁊ relatiuū ille. illa. aut illud. ſm̄ debitum genꝰ ⁊ numerum ⁊ propoſitio in qua huiuſmodi relatiuum habetur: eſt virtualr̄ copulatiua. Quandoqꝫ aūt tale relatiuū cū ſuo aūte: vnicā efficit determinationem. quo dato ꝓpō in qua ponit̄ cathegorica ē cenſenda. quo ſit omnem talē ꝓpōnē eē plures. Si vero relatiuum ambas copulas precedat ſeu ſequat̄ ſui antecedētis determinatio dicetur: ⁊ propoſitio ī qua ponit̄ cathegorica ſolū gaudebit appellatiōe.

¶ Deducitur ex iſta regula ſocrate quieſcente ⁊ platone moto hāc propoſitionē omnis homo mouetur qui currit: eſſe falſam in ſenſu copulatiuo. q̄m reſoluit ī hāc copulatiuā falſā omnis homo mouetur ⁊ ille currit. Qō ſi ſumatur data propoſitio in ſenſu cathegorico dicenda eſt in poſito caſu vera: equiualet enim in tali ſenſu huic vere cathegorice omnis homo qui currit mouetur: cuius ſubiectum eſt hoc totum homo qui currit. ¶ Deducitur ſecundo has omnes propoſitiones eſſe eq̄uocas omnis conditionalis eſt vera que eſt bona ꝯñia. oīs conditionalis eſt falſa

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

que eſt mala conſequentia. ois copulati/
ua eſt vera cuiꝰ quelibet cathegorica ē ve
ra. Nam in ſenſu hypporhetico ſunt falſe
In ſenſu aūt cathegorico vē. ſenſus hyp/
potheticus prime eſt iſte: ois conditiona
lis eſt vera ⁊ illa eſt bona ꝯn̄ia. ſenſus ſe/
cunde eſt iſte: omnis cōditionalis eſt fal/
ſa ⁊ illa eſt mala ꝯn̄ia. ſenſus tertie eſt iſte:
ois copulatiua eſt vera ⁊ illiꝰ quelibet ca
thegorica ē vera. ſenſus aūt cathegoricꝰ
prime eſt iſte: ois conditionalis que eſt bo
na ꝯn̄ia eſt vera. ſenſus ſecūde eſt iſte: ois
conditionalis que eſt mala ꝯn̄ia eſt falſa.
⁊ ſenſus tertie eſt iſte: ois copulatiua cuiꝰ
q̄lʒ cathegorica eſt vera eſt vera ⁊ iſti ſen/
ſus cathegorici ſunt vi: illi aūt hyppothe
tici falſi. ¶ Deducit̄ tertio hanc ꝓpōneʒ
eſſe equiuocaʒ: aliq̄d differt ab aīali quod
non differt ab hoīe. ſi relatiuum quod re
fert: aīali: tunc eſt cathegorica ⁊ vera. cuiꝰ
predicatum eſt hoc totū: differens ab ani
mali quod non differt ab hoīe. ſi aūt rela/
tiuum quod referat aliquid tunc in vtro
q̄ʒ ſenſu. ſ. hyppothetico ⁊ cathegorico ē
falſa: ſenſus hyppoteticus eſt iſte. aliquid
differt ab aīali ⁊ illud non differt ab hoīe.
⁊ ſenſus cathegoricus eſt iſte: aliquid qđ
non differt ab homine differt ab animali.

¶ Quarta regula.

¶ Dē relatiuū tā ſubē q̄ʒ accidētis pret̄ re
ciprocū ſupponēs cōit̄: ſupponit ſm̄ ꝯſin
cathegorema i ip̄m cadēs ꝑmittit: In ſe/
cūda huiꝰ copulatiue ꝑte: aliq̄s hō currit
⁊ ip̄e mouet̄ relatiuū ip̄e ſupponit̄ detmi/
nate. Et i iſta aliq̄s hō currit ⁊ q̄lʒ hō ē il
le ſupponit relatiuū cōfuſe immobilr̄. In
hac aūt aliq̄s hō currit ⁊ ois ille mouet̄ re
latiuū ille cōfundit̄ mobilr̄ ſeu diſtributi/
ue. Eodē mō dicet̄ i hiſce ꝓpōnibꝰ copu
latiuis. aliq̄s hō ē albꝰ ⁊ talis ē currēs. ali
q̄s hō ē albꝰ ⁊ q̄lʒ leo ē talis. aliq̄s hō ē al
bus ⁊ ois talis ē coloratꝰ. Pari ꝓceſſu i
ceteris relatiuis dicatur.

¶ Quinta regula.

¶ Dē relatiuū ɼciprocū cadē ſuppoſitio
ne ſupponit q̄ ſuū āñs loquor ſub cōditio
ne: vcʒ vbi ⁊ āñs ⁊ ip̄m relatiuū ſupponat
Quo fit p̄dicatū huiꝰ ꝓpōnis ſocrates ē
ip̄emet ſuppōere diſcrete poſita: ſocratis
exiſtētia: ⁊ p̄dicatū huiꝰ enūciatiōis aliq̄ſ
hō ē ip̄emet determinate ſupponit. huiꝰ āt
ꝓpōnis p̄dicatū q̄lʒ hō ē ip̄emet ſupponit
mobilr̄ diſtributiue. Sʒ illa mobilitatio
ſigillata noiat̄: ꝓ q̄nto aſcēdēdo ⁊ deſcen
dēdo ſub eiꝰ āñte ſil̄ ſub relatiuo aſcēdere
⁊ dſcēdere ꝯtingit. q̄re hec ꝯn̄ia ē iſiciāda
q̄lʒ hō videt ſe: ꝰ q̄lʒ hō videt q̄mlʒ hoieʒ
Eſt. n. facile i ea iuenire āñs veꝝ ⁊ ꝯn̄s fal
ſuʒ. ¶ Et notabis licere ſemꝑ loco relati
ui reciproci ſuū āñs collocare expoliatū.
ita vt iualide formet̄ ꝯn̄a arguendo a pro
poſitione i q̄ relatiuū reciprocū hētur: ad
ꝓpōnē i q̄ loco talis relatiui eiꝰ āñs inue
nit̄ collocatū reliq̄s oibꝰ inuariatis. Iſte
eni ꝯn̄e valide ſūt ⁊ bone. q̄lʒ hō ē ip̄emet
ergo q̄lʒ hō ē hō. q̄lʒ hō videt ſe: ergo q̄lʒ
hō videt hoieʒ. q̄lʒ hō diligit ſuas opes:
ergo q̄lʒ hō diligit hois opes. ⁊ i ceteris
hoc pacto. nō tñ oportet mō cōuerſo ſem
per valeant ꝯn̄e.

¶ Sexta regula.

¶ Dē relatiuum diuerſitatis ſiue ſit ſubē
aut accidentis ſupponēs cōit̄: ſupponit i
q̄lʒ ſingulari ꝓ alio ab illo ꝓ quo eiꝰ āñs
ſingularizatū ſupponit. hoc facile digno
ſcitur i hoc exēplo q̄lʒ hō ⁊ aliꝰ hō ſūt duo
hoies. Nam deſcendendo ⁊ aſcendendo
ſub hoc tex̄o homo diſtributo quacunq̄ʒ
ſingulari data oportet cum ſub altero ſe/
quenti termino homo aſcendatur ⁊ deſcē
datur demonſtretur aliud ſuppoſituʒ ab
illo quod prius demonſtratum erat. Et
hoc pacto in relatiuis accidentis diuerſi
tatis dicatur.

Queritur decimo ſexto vtrū ea
oia q̄ de relatiuis tetigimus i textu
ſint a nobis bene aſſignata.
¶ Primo notandū eſt relati/
uum bifariā ſumi. ſ. grāmatice ⁊ dialectice. po/
ſterior acceptio diſputabitur in quarta ſectione
cum de predicamento relationis dicemus. Pri
or autem eſt impreſentiarum examinanda. pro
qua eſt aduertendum ꝙ relatiuuʒ vt in textu di
ximus eſt rei rerumue ante latarum memora/
tiuum. Et eſt triplex. ſ. referens tantum relatuʒ
tm̄: referens ⁊ relatū ſimul. Relatiuū referēs tā
tum eſt quoddam ſincathegorema limitatiuuʒ
termini ſuper quem cadit vt relatiue teneatur.
Relatiuum relatum tantum eſt cathegorema/
cui īmediate additum eſt relatiuum referens tā
tum. Verbi gratia. In hac propoſitione ſocra
tes currit ⁊ ipſe Socrates mouetur. relatiuum
ipſe dicitur referens tantum ⁊ terminus So/
crates īmediate ſequens dicitur relatiuum rela
tum tantum. Relatiuum autem referens ⁊ re/
latum ſimul eſt illud quod habet vim referendi
⁊ cum hoc ſignificat rem per ſuuʒ āñs importa
tā: ⁊ tale eſt predicatum huius enunciatiōis ca
thegorice. ſocrates ē ip̄emet. Et oē tale relatiuū
quod ſimul eſt referens ⁊ relatum dicitur ſimpli
citer relatiuum: ⁊ de iſto agitur impreſentiaruʒ
ſermo. Nam aliqua dicuntur relatiua ſm̄ quid
¶ Et aduerte omne relatiuum eſſe terminum
dependentem ſignificationē habentē. Depen/
det autem relatiui ſignificatio ab eius antece/
dentis ſignificatiōe. Itaq̄ʒ ſm̄ ꝙ aliud ⁊ aliud
ſignificat āñs cui adiungitur: ita pro alio ⁊ alio
tale relatiuum habetur. Nā in hac ſcripta enun
ciatione ſocrates eſt ip̄emet: relatiuum ip̄emet
ſolum ſocratem repreſentat. ⁊ ſi loco illius ante
cedentis ſocrates ponat̄: iſtud vcʒ plato tūc pla
tonem ⁊ non amplius ſocratem repreſentabit.
itaq̄ʒ in potentia omne ens mundi ſignificat: i
actu aūt ſolum illud quod eius antecedens rep̄
ſentat: Et quandoq̄ʒ aliud per diſſimilitudineʒ
quando eſt relatiuum accidentis diuerſitatis.
¶ Preterea eſt aduertendum nullum relatiuū
i mente vltimata iueniri: ſed ſolum in voce. ſcri/
pto. aut mente iultimata habetur. Et ratio eſt
q̄m̄ i mente nullus terminus ſignificat aliquid
aut aliqua per reſpectum ad aliud aut dependē
ter: vt ſatis probatum ex priori huius ſectionis
parte relinquimus. Deinde diuiſum eſt ip̄m re/
latiuum ſua primaria diuiſione in relatiuū ſub/
ſtantie ⁊ relatiuum accidentis quid autem ſit re
latiuū ſubſtantie ⁊ quid pariter relatiuum acci
dentis ex ip̄o textu patere poteſt. Id tamē nō
eſt pretereundum relatiuum ſubſtantie non ea
de cauſa ſic appellari q̄r. ſ. referat tex̄m predica/
menti ſubſtantie. aut q̄r referat tex̄m ſupponen
tem pro ſubſtantia. Naʒ i hiſce copulatiuis cur
rens eſt ſocrates ⁊ illud eſt album. caliditas eſt
ens ⁊ illa calefacit. poſita relatiua dicuntur ſub
ſtantie ⁊ tamen p̄us illorum non refert tex̄m pre
dicamenti ſubſtantie ⁊ poſterius non refert ter
minum ſupponentem pro ſubſtantia. Dicitur
ergo relatiuum ſubſtantie pro quanto refert ter
minum ſubſtantiuū. Eodē modo non ex eo dici
tur relatiuum accidentis: q̄r referat antecedens
predicamenti accidētis: aut q̄r referat terminuʒ
ſupponentem pro accidente: ſed ex eo dictum ē
relatiuū accidentis q̄r refert antecedens adiecti
uum. adiectiua eniʒ tex̄i accidentales dicuntur.
Deinde relatiuum ſubſtantie diuiſum eſt in re/
latiuum idemptitatis ⁊ diuerſitatis. Et relati/
uum ſubſtantie idemptitatis diuiditur in relati
uum reciprocū ⁊ non reciprocū: Deinde relati/
uū reciprocū ſectum ē i poſſeſſiuū ⁊ non poſſeſſi
uum. Demum autem relatiuū accidentis diui/
ſum eſt i relatiuū idēptitatis ⁊ diuerſitatis. De
q̄bus omnibus textus clare determinat. ¶ Ad
uerte iſuper tripliciter ſumi poſſe talia relatiua
ſ. demonſtratiue. Indefinite. ⁊ relatiue. Quum
ſumuntur demonſtratiue efficiunt propoſitio/
nes ſingulares vt ſunt iſte propoſitiones ille cur
rit ſocrate oſtenſo per relatiuū ille. talis eſt meꝰ
equus vno equo albo oſtenſo. Quando vero
talia relatiua ſumuntur idefinite conſtituunt ꝓ
poſitiones idifinitas vt q̄ eſt recta aīa: operatur
bonum q̄ huic indefinite equalet. exiſtēs recta
aīa operatur bonū. In hac etiā propoſitione. q̄
lia habeo confero. relatiuū qualia tenetur idifi/
nite. Quando autē relatiue tenentur: tunc ꝓpē
dicuntur relatiua: vt i hiſce propoſitionibus cō
tingit. Socrates docet ⁊ ipſe loquitur. ſocrates
eſt albus qualis eſt plato. ⁊ hec ſola acceptio eſt
noſtro ꝓpoſito accomoda. Poteſt adhuc vno
alio modo teneri relatiuū preſertim accidentis
ſ. interrogatiue: vt quū interrogat aliq̄s qualis
eſt ſocrates? aut quotus eſt ſocrates? ¶ Prete
rea eſt aduertendum hoc relatiuum. q̄. que. qđ.
preter acceptionem qua accipitur relatiue duo/
bus alijs modis adhuc teneri. ſ. participialiter
⁊ reſtrictiue hoc itellige partialiter. ⁊ has acce/
ptiones habet idiferenter ſemper ꝙ inter eiꝰ an

recedens ⁊ copulam verbalem minus ꝓncipalē
ſumitur. itaq; quū participialiter tenetur reſol
uitur in participium copule verbalis īplicatorie
Verbi gratia. ī iſtis propoſitionibus ſocrates q̄
eſt erit currens. ſocrates qui fuit erit currens. ſo
crates qui erit erit currens. tento relatiuo ī ſen-
ſu participiali tunc qui eſt valet exiſtens: q̄ fuit
preteritum. qui erit futurum. Qđ ſi ſumat̄ cum
copula implicatoria ď poſſibili aut imaginario
vt in his propoſitionibus contingit Socrates q̄
poteſt eſſe erit currēs. ſocrates qui imaginatur
eſſe erit currens. tunc qui poteſt eſſe valet poſſi-
bilis. ⁊ q̄ imaginatur eſſe imaginabilis. ¶ Si
vero in qualibet illarū propoſitionū ſumatur
relatiuū qui ſimul cum copula implicatoria.
tantum reſtrictiue: tunc reſtringit ſuum ante-
cedens vt teneatur ſm ꝙ copula implicatoria
permittit: ⁊ ſi tale antecedens ſupponat ſuppo-
net pro illo pro quo eſt verificabile in ordine ad
copulam principalem: ſeruata tamen reſtrictio
ne copule implicatorie. quo ſit has duas enun-
ciationes non equiualere antichriſtus qui ē erit
homo. antichriſtus qui eſt erit homo ſumpto q̄
eſt participialiter in priori ⁊ tamen reſtrictiue ī
poſteriori. Eſt enim illa vera que in ſenſu parti
cipiali ſumitur: ⁊ altera falſa. tamen ſiue partici
pialiter ſeu ſolum reſtrictiue ſumantur: ſemper
ſunt determinationes antecedentis determina
tiones inquam vnica acceptione. ¶ Ex his q̄
dicta ſunt īferuntur ſequētia corolaria. ¶ Pri
mum corolariū eſt: hec copulatiua rebus vt nūc
ſe habentibus eſt vera: Antichriſtus qui eſt erit
homo: ⁊ tamen antichriſtus non eſt homo. ſu-
mendo qui eſt participialiter. ¶ Secundū co
rolarium eſt iſte omnes cathegorice ſunt conce
dende rebus vt nunc. Omne quod fuit eſt. om-
ne quod erit eſt. omne quod poteſt eſſe eſt. om-
ne quod imaginatur eſſe eſt. capiēdo quod fuit
quod erit ⁊ reliqua tam participialiter quam re
ſtrictiue tantum. Denotatur enim per primaz
illarum. omne quod fuit ⁊ eſt, eſt. ⁊ proportiona
biliter dicatur in reliquis propoſitionibus. Vi-
debitur autem in proxima ſequenti queſtione
an iſte propoſitiones ſunt rebus vt nunc vere.
Omne preteritum eſt. omne futurum eſt. omne
poſſibile eſt. omne imaginabile eſt. quas multi
logici concedunt: ⁊ dicunt equiualere alijs pri⁹
acceptis enunciationibus. ¶ Obijciet forſitan
aliquis probando hanc propoſitionem falſam.
Omne quod fuit eſt. Bene ſequitur. hec ꝓpoſi
tio eſt vera aliquid quod fuit non eſt: que alteri
contradicit: ergo altera eſt falſa. patet conſeqn
tia ⁊ probatur antecedens dupliciter. ¶ Pri-
mo ſic. Adaz qui fuit non eſt: ergo aliquid qđ
fuit non eſt. conſequentia videtur nota ad infe-
riori ad ſuum ſuperius. ¶ Secundo proba-
tur. Bene ſequitur. Aliquid fuit ⁊ ipſum non
eſt: ergo aliquid quod fuit non eſt. ¶ Ad ꝑmū
iſtorum reſpondeo negando conſequentiam.
Nam arguēdo ab inferiori ad ſuū ſuperius ne
gatiue ſine conſtantia inferioris nō oportet va
leat ꝯñā. ſed notabis inſtantiam ſemper ponen
dam eſſe reſpectu copule ꝓncipalis. ¶ Ad ſecū
dum reſpondeo admiſſa ꝯñia negando āñs ꝑ
eius parte poſteriori que huic enunciationi fal
ſe equalet: aliq̄d quod fuit non eſt. ¶ Iterū for
ſitan obijceret aliquis probando hanc propōnē
falſam. omne quod erit eſt. ſequeret̄ ꝙ illa vni-
uerſalis non equaleret ſue excluſiue huic vz. tā
tū ens eſt quod erit: ⁊ ꝙ illud ſequatur probat̄.
Sit caſus craſtina luce ſolus ſit deus: ⁊ poſt diē
craſtinū iterū ꝓducant̄ aliqua entia q̄ nunc non
ſunt. ⁊ loquamur ſemꝑ ī creaturis. tunc ita erit
ſicut per excluſiuā nunc ſignificat̄ quū data ex-
cluſiua huic vere propoſitioni equaleat. tm̄ ens
eſt futurum. ⁊ tamen non erit ita ſicut per iſtā ſi
gnificat̄: omne qđ erit eſt ſumpto qđ erit partici
pialit̄. qm̄ equalet huic falſe. omne futurū ē. Im
mo nunc excluſiua dat̄ vera vniuerſali exiſtente
falſa in caſu quo cuncte creature ī hoc īſtanti ď
ſinant eſſe ꝑ vltimū īſtans eſſe: ⁊ de nouo creent̄
craſtina luce alia entia ⁊ loquēdo ſemper ī crea
turis. ¶ Ad iſtā replicā rñdeo concedendo illā
vniuerſalem non equalere date excluſiue: vt rō
oñdit: ſed nego datam excluſiuaz eſſe excluſiuā
illi⁹ vniuerſalis: ſed excluſiua illius vniuerſalis ē
iſta: tantū ens ē quod erit ſumpto qđ erit reſtri-
ctiue. Et vniuerſalis alterius excluſiue dicetur
iſta. oē qđ erit eſt vel erit ens. Pro maiori decla
ratione facte replice eſt aduertēdū: hāc ꝑticulā
qđ erit: ſumptā; participialr̄ equalere huic teřio
futurū. Et hic teřs futurū quū ponit̄ a ꝑte ꝑ̄di-
cati ī recto habet modum āpliandi ad pñs ⁊ fu
turū. quū vo a ꝑte ſubiecti īuenit̄ collocatū: nō
retinet illā āpliādi vtutē: ⁊ non iſta vniuerſalis.
oē qđ erit ē non equalet huic excluſiue tm̄ ens ē
qđ erit ſemper ſumendo qđ erit participialr̄. ſed
de his plura ī proxima ſequenti q̄ſtione videbū-
tur. Circa expoſitionē textus cenſui non īmorā-
dū: poſtq̄ ꝑ ſe cuilibet patere pōt: q̄d ſignificet.

¶ Secundo notandum eſt in materia re
latiuorum ſubſtantie triplicē opinionē inueniri
quarum quamlibet ſub breuitate tangere decre
uimus. ¶ Prima opinio tenet omne tale rela
tiuum conuerti in ſuo āñte non modo quo ad
ſignificationem. verumetiam quoad ſupponen
di modum. Itaq; vniuerſaliter ſemper loco re
latiui licet ponere ſuum āñs eodem modo ſup-
ponens. Et ſm hunc dicendi modum iſta om-
nes propoſitiones copulatiue veniunt concedē
de. Aliquis homo eſt currēs: ⁊ ille quieſcit. Ali-
quis homo eſt albus: ⁊ ille eſt niger. Aliquis an
gel⁹ ē beat⁹: ⁊ ipe ē dānat⁹. aliq̄s leo ē aīal ⁊ illō
ē hō. ⁊ ď multis alijs ħ pacto. Prima āñt copu
latiua huic vere propoſitioni equiualet. Aliq̄s
homo eſt currens ⁊ aliquis homo mouetur. ⁊ ꝑ
hoc facile patet quibus veris enunciationibus
alie propoſitiones copulatiue equaleāt. ¶ Itē
iſte omnes copulatiue veniunt concedende. qui
libet homo eſt hō: ⁊ ille quilibet homo eſt. Pro
mitto tibi denarium: ⁊ illum tibi promitto: ⁊ tm̄
nullum denarium tibi promitto. Incipit eſſe ali
quis homo: ⁊ ille incipit eſſe: ⁊ tamen nullus hō
incipit eſſe. Immediate poſt hoc erit inſtās ⁊ il-
lud immediate poſt hoc erit. Nam poſtq̄ āñtia
illoꝝ relatiuorum confuſe tantum ſiue immobi
liter ſupponūt: relatiua ipa quoq; immobiliter
ſupponent. Prima igitur datarum copulatiua
rum huic equiualet. quilibet homo eſt homo ⁊
a. homo quilibet homo eſt. que vera eſt. ⁊ ꝑ hoc
facile patet aliarū veritas. ¶ Item iſte omnes
propoſitiones cathegorice ſunt concedende. A
liqua propoſitio eſt ſua contradictoria. Aliquis
homo eſt ſuus filius. Aliquis homo genuit ſe.
Aliquis homo odit ⁊ diligit ſe. Equiualet eniz
prima illarum huic propoſitioni vere: aliqua ꝓ
poſitio eſt propoſitionis contradictoria. ⁊ ſecun
da iſti aliquis homo eſt hominis fili⁹. tertia iſti
aliquis homo genuit hominē. ⁊ quarta iſti. Ali
quis homo odit ⁊ diligit hominē: ſed notum eſt
has eſſe veras: igitur. ¶ Contra iſtam opinio-
nē non opus eſt argumētari poſtq̄ nō poſſunt
maiora adduci incōueniētia q̄ ſint hec omnia
que ipſa opinio concedit. ſufficit enim mihi ꝙ
ipe opinans fateatur ꝙ aliqua opinio eſt falſa
⁊ ſua eſt illa. ⁊ iſtud debet confiteri ex his q̄ di-
cta ſunt. ¶ Secunda opinio tenet omne relati
uum conuerti cum ſuo āñte quoad ſignificatio
nem ⁊ ſuppoſitionem: non tamen ſimpliciter. ſꝫ
prout habet reſpectum ad totam propoſitionē
ſui āñtis ⁊ hunc referendi modum nonnulli vo
cant reſtrictum. Et ſm iſtam opinionem prime
quattuor propoſitiones copulatiue que in alte-
ra opinione concedebantur ſunt negande: vz
aliquis homo eſt currēs: ⁊ ille quieſcit. Aliquis
homo eſt albus ⁊ ille eſt niger ⁊c̄. Per primā co
pulatiuam denotatur ꝙ aliquis homo ē currēs
⁊ ꝙ ille hō q̄ eſt currens q̄eſcit qđ falſuꝫ eſt ⁊ im
poſſibile. proportionabilit̄ dicat̄ in alijs. ¶ Itē
negat hec opinio alias quattuor propoſitiones
copulatiuas quas precedens opinio cōcedit. ſ.
quilibet homo eſt homo: ⁊ ille nō q̄libet homo ē
promitto tibi denariuꝫ ⁊ illuꝫ tibi promitto ⁊c̄.
prima enim ſignificat ꝙ quilibet homo eſt hō:
⁊ ꝙ ille homo qui eſt quilibet homo: quilibet hō
ſit: ⁊ illud eſt falſum: ⁊ in alijs dic conformiter.
¶ Negat inſuper hec poſitio has omnes enun
ciatiōes copulatiuas. Aliquod aīal eſt: ⁊ homo
non eſt illud. Aliquod animal eſt homo: ⁊ illud
eſt leo. Aliqua propoſitio eſt poſſibilis: ⁊ illa eſt
impoſſibilis. Aliqua ꝓpoſitio eſt aſſertiua: ⁊ ipa
eſt negatiua. per ꝑmaz ſignificatur ꝙ aliquod
animal eſt: ⁊ homo eſt animal exiſtens: ⁊ per ſe-
cundam ſignificatur ꝙ aliquod animal eſt ho-
mo: ⁊ animal homo eſt leo: ⁊ in reliquis hoc mo
do. ipſas tamen propoſitiones precedēs opi-
nio concederet veras. ¶ Preterea opinio iſta
concedit quattuor vltimas cathegoricas: quas
precedens opinio etiam concedit. ſ. Aliqua pro
poſitio eſt ſua contradictoria. Aliquis homo ē
ſuus fili⁹. Aliquis homo genuit ſe. Aliquis hō
odit ⁊ diligit ſe. ¶ Itē concedit has copulati-
uas: Aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt illō.
Aliquid eſt ⁊ quodlibet eſt illud. Aliquod colo
ratum eſt: ⁊ quodlibet album eſt, illud. Aliqua
propoſitio eſt ſua contradictoria: ⁊ nulla propo
ſitio vera eſt ſua contradictoria. ⁊ multe alie ſi-
miles ſunt ex hoc dicendi modo concedende.
¶ Et ſi hec ſecūda opinio rationabilior videa
tur in multis priori opinione. quia tamen ab-
ſurdas concedit propoſitiones perinde ac alte-
ra eſt ſimul cū illa reijcienda. ¶ Tertia opinio
tenet omne relatiuū ſignificare illud quod ſuū
āñs ſignificat ⁊ ſupponere pro illo pro quo ſup
ponit ſuum āñs. ſed cum hoc diſcretius q̄ ſup-
ponat āñs aut ſaltem non cōfuſius. itaq; ſi āñs
relatiui ſupponit diſcrete: ⁊ ipſum relatiuū eti
am diſcrete ſupponit: ⁊ ſi āñs determinate ſup-
ponit pariter ⁊ relatiuum ſupponet determina
te ꝙ ſi āñs ſupponat immobiliter confuſe tātū:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

relatiuum ſupponet mobiliter ⁊ determinate. Si vero ipm̄ añs mobiliter diſtributiue ſupponat ipm̄ quoqꝫ relatiuum eodem modo ſupponet. Secūdum iſtam opinionem omnes iſte ꝓpoſitiones copulatiue ſunt negande. Aliquis homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille. aliquid eſt: ⁊ quodlibet eſt illud. Aliquod coloratuz eſt ⁊ qd̄libet album eſt illud. omnis homo eſt animal: ⁊ illud eſt ſubſtantia. per primam denotatur ꝙ aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt. b. homo. ⁊ ꝑ ſecundam ꝙ aliquid eſt: ⁊ quodlibet eſt. b. aliquid. per tertiam ꝙ aliquod coloratum eſt: ⁊ quodlibet album eſt. b. coloratum. ⁊ per quartam ꝙ omnis homo eſt animal: ⁊ animal qd̄ eſt omnis homo eſt ſubſtantia. ſed notum eſt quālibet iſtarum eſſe falſam: igitur. ¶ Etiam iſte omnes cathegorice falſe reputantur ſm̄ hanc opinionem. ſ. aliqua propoſitio eſt ſua contradictoria. aliquis homo eſt ſuus filius. aliquis homo genuit ſe. aliq̄s homo odit ⁊ diligit ſe. Cognoſcitur autem falſitas harum propoſitionuz ⁊ ſimilium ex communi hominum vſu. ¶ Conceduntur ſm̄ hanc opinionem omnes iſte ꝓpoſitiones copulatiue. ¶ Prima propoſitio. Omnia compoſſibilia iſtorum ſunt ⁊ tamen nec illa ſunt finita aut infinita. per pronomē iſtoruz demonſtro has quattuor propoſitiones ſocrates currit ſocrates non currit plato quieſcit ⁊ plato non quieſcit. ꝙ autem illa propoſitio copulatiua ſit concedenda probatur: imprimis eius ṗor cathegorica eſt vera: quum quelibet ſingularis eius ſit vera. ꝙ autem poſterior cathegorica ſit vera patet. per falſitatem ſue contradictorie: q̄ eſt iſta. Illa ſunt finita aut infinita: que falſa eſt propter non ſuppoſitionem relatiui. Nam tantum ſignificat quantum iſta: illa que ſunt omnia compoſſibilia iſtorum ſunt finita aut infinita. ⁊ quum nulla ſint talia: habetur propoſitum ¶ Secūda propoſitio. Omnes homines ſimiles currunt: ⁊ nullus eoruz mouetur. Sit caſus quattuor homines currant quoruz duo ſunt albi: ⁊ alij duo nigri ⁊ nulli ſint alij ⁊ habetur propoſitio in veritate. Nam prior pars patet ꝑ ſingulares: ⁊ ⁊ poſterior etiā patet per ſuā equiualentem que eſt iſta: nullus eorum omnium hominum ſimilium mouetur que vera eſt: vt ſatis oſtendit falſitas ſue contradictorie. ¶ Tertia propoſitio. Infinite ſunt partes ſocratis equales non communicantes: ⁊ nulla earuz eſt pars ſocratis. prior pars date copulatiue eſt nota per ſuas exponentes. Nam due ſunt partes ſocratis equales non communicantes. tres ſunt partes ſocratis equales non communicantes ⁊ q̄ttuor ⁊ quinqꝫ ⁊ ꝯñr. Iam probatur date copulatiue poſterior pars per falſitatem contradictorie que equiualet huic affirmatiue falſe de ſubiecto non ſupponēte: aliq̄ earum infinitarū partium ſocratis equalium ⁊ non communicantiū ē pars ſocratis. ¶ Quarta propoſitio. Omnia duo ⁊ tria ſunt tria: ⁊ nulla eoruz ſunt tria. iſta propoſitio facile patet ex aliarum precedentiuz propoſitionum probatione. ¶ Sunt preterea iſte omnes propoſitiones cathegorice concedēdo ex hac tertia opiniōe. Immediate poſt hoc erit inſtans: quod non immediate poſt hoc erit Incipit eſſe inſtans: quod poſt hoc incipit eſſe. Incipit eſſe aliqua pars pertranſita: que per tēpus poſt hoc inſtans erit ſm̄ ſe totam pertranſeunda. Incipit aliquis punctus moueri: qui per tempus terminatum ad inſtans quod ē preſens quieſcet. Incipit aliqua pars eſſe calida que nō deſinit eſſe frigida. Incipit aliqua pars aſſimulari que non deſinit eſſe diſſimilis aſſimulanti. Neceſſario eſt aliquid: quod non neceſſario eſt Neceſſario erit aliquod contingens ad vtrunlibet: quod non neceſſario erit. Ad equitandum requiritur equus: qui non requiritur ad equitādum. Ad videndum requiritur oculus: qui nō requiritur ad videnduz. Debetur ſocrati aliq̄d quod ſocrati non debetur. Promitto tibi denarium: quem tibi non promitto. Et alie prope infinite propoſitiones ſunt ex iſta opinione concedende q̄ prima fronte falſe videntur eſſe. hāc tertiam opinionem defendit Guillelmus entiſbar ⁊ dicit ceteris oībus preſtare. ¶ His tñ tribus opinionibus non obſtantibus quartā opinionem mouere intendimus in qua ſtandum ē in hac relatiuorum materia ⁊ eſt. Omne relatiuum ſignificare illud quod ſuū añs ſignificat. ⁊ ſupponere pro illo pro quo ſuū añs ſupponit. ſed non ſemper eodem modo quo ſuū añs ſupponit. In hac propoſitione hō currit ⁊ ille mouetur ſupponunt añs ⁊ eius relatiuuz determinate. Et in iſta quilibet homo currit ⁊ ille mouetur: añs diſtribuitur ⁊ eius relatiuum determinate ſupponit ſaltem mediate. In hac aliq̄s homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille añs ſupponit determinate: ⁊ relatiuum confuſe immobiliter. In hac autez propoſitione. Aliquis homo currit ⁊ omnis ille mouetur: añs determinate ſupponit ⁊ relatiuū diſtributiue. ſuponit itaqꝫ relatiuum ſm̄ ſincathegorematis determinantis virtutem. Intellige in hac ⁊ precedentibus opinionibꝰ vbi antecedentia ſupponāt pariter ⁊ ipſa relatiua. Naz ſepenumero cōtingit añs ſupponere ⁊ non relatiuū: ⁊ modo conuerſo. vt patet in his duabus enūciationibus. antixp̄s erit: ⁊ ille eſt. antixp̄s fuit ⁊ poſſibiliter ille ē. ¶ Eſt tamen aduertendum ſm̄ hanc opinionem eſſe concedendas omnes illas propoſitiones cathegoricas que in proxima precedēti queſtione cōcedebantur cum quibus omnibus ſtat hec propoſitio cathegorica in poſſibilitate: incipit eſſe quod non incipit eſſe. facili enim caſu dabit̄ ita eſſe ſicut per ipſam ſignificatur. multe alie ꝓpoſitiones tam cathegorice ꝙ hyppotetice que ṗma fronte impoſſibiles eſſe vidētur ſunt ex hac quarta opinione concedende. quas omnes breuitatis cauſa pretermitto.

¶ His notatis titulo queſtiōis ponitur hec cōcluſio reſponſiua. Omnia que de relatiuis ī textu tetigimus vera ſunt ⁊ recte a nobis aſſignata.

PRimo ⁊ principaliter argumētor impugnādo ea que in ſecundo notabili dicta ſunt circa quattuor opiniones ibidem motas. Nam ſi ea omnia in veritate ſtarent: ſequeretur hanc copulatiuam eſſe concedendaz. Aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille: ſed hoc eſt falſuz: qd̄ ſic probo. Nā bene ſequitur. Aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille: ergo aliquis homo eſt: quilibet homo eſt. b. homo: ſed conſequens eſt falſum: ⁊ patet conſequentia: ex eo ꝙ ſm̄ ṗmā opinionem loco relatiui licet ponere ſuum antecedens eodem modo ſupponens. Etiaz ſm̄ tertiaz opinionem data propoſitio eſt vera: quum huic copulatiue equiualeat. Aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt. b. homo qui eſt. quoniā nō contingit relatiuum confuſius ſupponere ſuo antecedente. Et ſi dicas ꝙ eſt verum ſm̄ primā ⁊ tertiam opinionem illam propoſitionem eſſe falſam: ſed ſm̄ ſecundam vltimam illa propoſitio eſt concedenda. Tunc ſic argumentor vtranqꝫ partem impugnando ꝙ illa non ſit falſa ſm̄ primam ⁊ tertiaz opinionez: quoniā bene ſequitur. aliquis homo eſt iſte homo ⁊ ille. ⁊ aliquis homo eſt iſte homo ⁊ ille: ⁊ ſic de ſingulis hominibus: ergo aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille conſequentia tenet per aſcenſum ſed antecedens eſt verum: vt patet per veritatez cuiuſlibet ſingularis: igitur ⁊ conſequens. quod fuit negatum ſm̄ primam ⁊ tertiam opinionez. Iā probatur ꝙ ſm̄ ſecundam pariter: ⁊ vltimā opinonē illa propoſitio non ſit concedenda. Nam bene ſequitur. aliquis homo ē: ⁊ quilibet homo ē ille: ⁊ iſti homines ſunt oēs homines: ergo iſte homo ⁊ quilibet homo eſt ille vel iſte homo eſt ⁊ quilibet hō eſt ille: ⁊ ſic de ſingulis per deſcenſum. conſequens eſt falſum: vt patet per falſitatez cuiuſlibet deſcendentis: igitur ⁊ añs. Quod fuit improbandum.

¶ Confirmatur ṗmas duas regulas impugnando. Et accipio hanc propoſitionem copulatiuaz aliquis homo currit ⁊ ille mouetur in mente vltimata: tunc verū eſt dicere ꝙ relatiuū refert ſuuz antecedens in priori cathegorica poſitum reſtricte poſtq̄ꝫ eſt in copulatiua affirmatiua volo ꝙ corrupta illa copula coniunctionali et producatur vel. Tunc ſic argumentor. In diſiunctiua reſultanti relatiuum refert ſuuz antecedens reſtricte: ergo due prime regule falſe. conſequentia eſt nota ⁊ antecedens probo ſic. Si illud relatiuum in diſiunctiua illa reſultanti nō referret antecedens ſuuz reſtricte: ſequeret̄ poſtq̄ꝫ illud prius reſtricte referebat ꝙ a ſua ſignificatione: ſed hoc eſt maximuz inconueniēs concedere: igitur.

¶ Ad primū principale reſpondeo ꝙ iſta propoſitio aliquis homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille: eſt falſa ſm̄ primam opinionez ſm̄ quam relatiuum conuertitur cuz ſuo antecedente in ſignificando ⁊ ſupponendo: ⁊ ſic enunciatio illa huic propoſitioni equiualet aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt. b. homo. quā conſtat eſſe falſam. Eſt etiaz aſſumpta propoſitio falſa ſm̄ tertiaz opinionē que tenet relatiuuz ſupponere diſcretius ſuo antecedente aut ſaltem non confuſius ſuo antecedente: ſm̄ quā opinionem data ꝓpoſitio habet hunc ſenſum aliquis homo eſt ⁊ q̄libet homo eſt. b. homo qui eſt: que eſt falſa. Et ad improbationem quaz facis ſic arguendo bene ſequitur aliquis homo eſt ⁊ iſte homo eſt ille ⁊ aliquis homo eſt: ⁊ iſte homo ē ille: ⁊ ſic de ſingulis: ergo aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo ē ille: ꝯñia eſt aſcenſus. añs eſt verum. igitur ⁊ cōſequens. Reſpondeo negando iſtaz ꝯñiā valere. arguitur enim a pluribus determinatis ad vnaz determinatā reſpectu multitudinis: quod facile videre eſt. Naz relatiuū in qualibet aſcen

denti determinate ſupponit: ⁊ taliter etiã in ipſa aſcenſa ſupponit. ¶ Dico rurſum illam propoſitionẽ eſſe verã ſm ſecundã ⁊ quartaʒ opinionem. Et ad factã improbationeʒ reſpondeo negando ꝯñiaʒ. Hec eniʒ ꝯñia nihil valet aliquis homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille: ⁊ iſti homines ſunt omnes homines: ergo iſte homo eſt ⁊ quilibet homo ẽ ille: vel iſte homo eſt ⁊ quilibet hõ ẽ ille ⁊ ꝯñr nec tenet per deſcenſuʒ. Defectus eſt variatio relationis ⁊ virtualiter arguitur a confuſa ĩmobili ad diſcretã ſuppoſitionẽ ex parte relatiui. Quare non oportet conſequentiã valere.

¶ Contra ſolutionem datam ſic argumẽtor preaſſumptã propoſitionẽ ex vero in bonam conſequentiam inferendo. Unde bene ſequitur aliquis homo eſt ⁊ tm̃ ille eſt homo: ergo aliqs homo eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille: tenet ꝯñia ab excluſiua primi ordinis ad vniuerſalẽ de terminis tranſpoſitis: ſed ꝙ excluſiua ſit vera. probat̃ ſic per ſuas exponentes que ſunt iſte aliquis hõ eſt ⁊ ille eſt homo: ⁊ aliquis homo eſt: ⁊ nihil nõ ille eſt homo: de veritate prioris non eſt dubitandum: ſed ꝙ poſterior etiã ſit vera patet quoniã huic propoſitioni vere equiualet ſcilicet aliquis homo eſt: ⁊ nihil non homo ẽ hõ que clare vera cenſetur.

¶ Ad iſtam replicaʒ reſpondeo conceſſa prima conſequentia que tenet ab excluſiua primi ordinis ad vniuerſalem de terminis tranſpoſitis: negando excluſiuam illã eſſe veram ⁊ quãdo probas per veritatem ſuarũ exponentium: dico ꝙ datur ſecunda exponens: deberet enim addi relatiuuʒ idemptitatis: vel dic ⁊ melius: ꝙ illa propoſitio excluſiua non eſt ĩmediate exponenda ſed prius debent dari ſingulares ex parte illius relatiui ſtantis determinate. quoniã idẽ eſt dicere aliquis hõ eſt ⁊ tm̃ ille eſt homo ⁊ dicere aliquis homo eſt: ⁊ tm̃. b. hõ eſt homo ſed cõſtat hanc propoſitionem eſſe falſaʒ videlicet aliquis homo eſt. ⁊ tm̃. b. homo eſt. Quare replica nihil concludit.

¶ Contra iſtam ſolutionem ſic argumẽtor. Si dicta ſtarent in veritate ſequeretur hãc propoſitionem eſſe concedendam: ſ. aliquis hõ eſt ⁊ quilibet homo differt ab illo: ſed ꝯñs ẽ falſum: ⁊ ꝙ illud ſequatur probo ſic. equiualens illius propoſitionis eſt vera. ſ. aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt a. b. homine: ſed ꝙ illa ſit vera probatur: ⁊ primo d̃ veritate prioris cathegorice illius copulatiue non eſt dubitandum: ⁊ ꝙ poſterior cathegorica ſit etiam vera patet ex eo ꝙ eſt ꝓpõ affirmatiua de extremis ſupponẽtibus per eodem. Iam probatur falſitas ꝯñtis vcʒ ꝙ illa propoſitio copulatiua ſit falſa. Nã ex ea ſequitur falſum in bona ꝯñia quum ſequat̃ illa propoſitio aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt a. b. homine: ergo aliquis homo eſt: ⁊ a. b. homine quilibet homo differt. tenet conſequentia ab equiualentibus: ſed conſequens eſt falſum vt ſatis notum eſt: igitur ⁊ antecedens: Quod fuit probandum.

¶ Ad hanc replicam duplex dari poteſt ſolutio. Poterit primo dici ꝙ hec propoſitio ẽ falſa vcʒ aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt ab illo: ⁊ ad improbationem reſpondeo negando veritatem huius propoſitionis que eſt ſua equiualẽs: ſ. aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt a. b. homine. Et quãdo probas dicẽdo ꝙ eſt propoſitio affirmatiua de extremis ſupponentibus pro eodem: dico ꝙ illa propoſitio non eſt pure affirmatiua ſed pregnans. ¶ Altero modo reſpondeo propoſitionem illam eſſe veram. Et ad obiectionem factam ĩ oppoſitum reſpondeo: concedendo iſtam ꝯñiaʒ valere Aliquis hõ eſt ⁊ quilibet homo differt ab illo: ergo aliquis homo ẽ: ⁊ quilibet homo differt a. b. homine. ſed nego ꝯñs eſſe falſum: ⁊ ad probationem quam facis arguendo. aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt a. b. homine: ergo aliquis homo eſt: ⁊ a. b. homine quilibet homo differt. reſpondeo negando illam conſequentiam. arguitur enĩ a determinatione vnica ad non vnicam ĩ qua equiualenter proceditur a cõfuſa ad determinatam reſpectu multitudinis. Clarius oſtendendo añs illius conſequentie eſſe veruʒ: ⁊ hoc pro ſecunda parte quum de priori non ſit difficultas hec propoſitio ꝗlibet hõ differt a. b. homine huic equalet ꝗlibet hõ eſt differens a. b homĩe: ⁊ illa propoſitio eſt vera quñ eius quelibet ſingularis ſit vera ex parte illius termini homo a parte ſubiecti: igitur.

¶ Contra iſtam ſolutionem ſic argumẽtor. Falſitatem huius copulatiue probando. aliqs homo eſt: ⁊ ꝗlʒ homo differt ab illo bene ſeqtur aliqs homo ẽ ⁊ ꝗlʒ homo differt ab illo ⁊ iſti homines ſunt omnes homines: ergo iſte homo eſt ⁊ ꝗlʒ homo differt ab illo: vel iſte homo eſt: ⁊ quilibet homo differt ab illo: conſequens eſt falſum pro qualibet ſingulari: igitur ⁊ antecedẽs.

¶ Ad hanc replicam reſpondeo negãdo conſequentiaʒ: nec ipſa eſt deſcenſus: ſed ſi recte vis deſcendere ſub ſubiecto prioris cathegorice fac vt relatiuũ determinate ĩ qualibet ſingulari accipiatur. aĩal. loco eius pone ſuum antecedẽs determinate ſupponens: quoniam volumus relatiuum ĩ copula illa aſſumpta referre ſuum antecedẽs quod determinate ſupponit: puta ly hõ ĩ p̃ori cathegorica. ¶ Peteret forſitan aliquis quid dicendum eſt ad hanc replicaʒ ⁊ ad argumentum principale ſm quartam opinionẽ quã diximus eſſe inter ceteras ſubſtinendaʒ. ¶ Ad hanc petitionem dico hanc propoſitionem eſſe falſaʒ. aliquis homo eſt: ⁊ quilibet homo differt ab illo: pro eo ꝙ ſecunda cathegorica huic ꝓpoſitioni falſe equalet. videlicet. quilibet homo differt ab homine qui eſt. Sed ſm iſtam opinionẽ hec copulatiua eſt concedenda. Aliquis homo eſt: ⁊ ꝗlʒ homo eſt ille: que fuit aſſumpta in principali argumento. pʒ veritas illius per ſuaʒ eq̃ualentem que eſt iſta. aliquis homo eſt: ⁊ ꝗlibet homo eſt homo q̃ eſt. Etiaʒ ſm hanc opinionẽ hec propoſitio eſt concedenda. aliquis homo ẽ: ⁊ tm̃ ille eſt homo: quum huic equiualeat. aliqs homo eſt: ⁊ tm̃ hõ q̃ eſt: eſt hõ.

¶ Peteret iterũ aliquis d̃ veritate huius propoſitionis aliqs homo non eſt: ⁊ ille erit homo.

¶ Ad petitionem motam reſpondeo: ꝙ iſta copulatiua aliquis homo non eſt: ⁊ ille erit homo: eſt falſa ratione p̃oris partis: ſed vera ratione poſterioris ⁊ hoc tam ſm p̃maʒ opinionẽ ꝙ̃ ſm quamlibet aliam: ⁊ quãdo hoc improbare intendis ſic arguendo. aliquis homo non eſt ⁊ ille erit homo ⁊ iſti homines ſunt omnes homines: ergo iſte homo nõ eſt. ⁊ ille erit homo. Et iſte homo non eſt: ⁊ ille erit homo ⁊ ſic de ſingulis. Reſpondeo negando illam ꝯñiaʒ. nec eniʒ eſt deſcenſus. defectus eſt ſatis clarus ex precedentibus. ¶ Peteret iterum adhuc aliquis de veritate iſtius propoſitionis copulatiue aliquis homo eſt ⁊ ſortes non eſt ille ⁊ plato non eſt ille: ĩ caſu ꝙ ſint ſoli ſocrates ⁊ plato inter homines ĩ rerũ natura. ¶ Ad iſtam petitionem reſpondeo propoſitionem illã eſſe concedendam ſm p̃mam ⁊ tertiam opinionẽ ex eo ꝙ vtrobiqʒ terminꝰ. ille. determinate ſupponit: ⁊ ſic ſenſus date copulatiue ſm p̃mã opinioneʒ erit iſte. aliqs homo eſt: ⁊ ſocrates homo non eſt: ⁊ plato homo non eſt: q̃ verus eſt ĩ caſu. Et ſm tertiaʒ erit iſte ſenſus aliquis homo eſt: ⁊ ſocrates homo q̃ eſt non eſt: ⁊ plato homo qui eſt non eſt: q̃ ẽt eſt verus. ¶ Et ſi obijcias. ex illa propoſitione copulatiua conceſſa ſequitur falſum ĩ bona conſequentia: ergo ipſa eſt falſa. conſequentia eſt nota ⁊ aſſumptum ꝓbo. Sequit̃ bene: aliqs homo eſt: ⁊ ſocrates non eſt ille: ⁊ plato nõ eſt ille: ergo iſte homo eſt ⁊ ſocrates non eſt ille ⁊ plato non eſt ille poſita conſtantia. ¶ Ad iſtam conſequẽtiam reſpondeo ipſaʒ nihil valere: nec tenet per deſcenſum: quare ponitur hec regula ſm intellectum p̃me opinionis. ¶ Nunꝙ̃ ſub antecedente alicuius relatiui fiat deſcenſus aut aſcenſus niſi loco relatiui ponatur antecedens eodẽ modo ſupponens ac ſupponebat ante ichoationẽ aſcenſus vel deſcenſus. Scd̃m tamen vltimam opinionem dicendum eſt copulatiuam illam eẽ falſam: ⁊ hoc ideo: q2 ters: ille: diſtribuit̃ vtrobiqʒ a negatione in ipſum cadente. Etiam nõ valet aſcenſus nec deſcenſus ſub antecedente ĩ talibus propoſitionibus: niſi loco relatiui ponat̃ ſuum antecedens taliter ſupponens: qualiter relatiuum ſupponebat: ⁊ hoc pro regula eſt obſeruandum.

¶ Peteret tandem aliquis: an in iſta propoſitione tantum coloratum eſt albuʒ ⁊ illud ẽ ſubſtantia: ly illud referat reſtricte ſuum antecedens: ⁊ ſi ſic: pʒ dari ſenſum illius copulatiue.

¶ Ad iſtam petitioneʒ reſpondeo concedendo relatiuũ illud referre ſuũ antecedens reſtricte: ⁊ ſenſus illius propoſitionis erit iſte: tantum coloratum eſt album: ⁊ illud coloratum qđ eſt tantum album eſt ſubſtantia. Nec eſt inconueniens ꝙ illud ſignum tantum includatur ĩ ſecunda cathegorica in qua relatiuum ponitur. Nec propterea ſequitur: ꝙ referat reſtricte primo modo ſuum antecedens: hoc eſt cum oĩbus terminis poſitis ĩ ſua cathegorica. Nam ly tm̃ poſtꝙ̃ addit̃ predicato nihil penitus obſtat q̃n relatio illa ſit reſtricta ſecundo modo: eo ꝙ iſte propoſitiones equalent tm̃ coloratum eſt albuʒ ⁊ illud eſt ſubſtantia: tm̃ coloratum eſt albũ ⁊ illud coloratum qđ eſt tm̃ albuʒ eſt ſubſtantia: tãtum coloratum eſt album ⁊ illud coloratum qđ eſt album eſt ſubſtãtia. Intellige ſi hoc ſignũ tãtum ſit alietatis ſignum ⁊ non alteritatis. Naʒ vbi illud ſignũ denotaret alteritatem: eſſet aliter reſpondendum.

¶ Ad confirmationeʒ in qua tangitur difficultas de relatiuis mentalibus vtrũ talia ĩ mẽte reperiantur reſpõdent aliqui affirmatiue eo

ī mente ponendo ſm̄ qđ ad argumentum dice-
retur: negando ꝙ ī diſiunctiua mentali que re-
ſultat ex depoſitione ſeu corruptione illius con-
iunctionis ⁊ ex pductione alterius coniunctiōis
ſ. vel: relatiuū referat ſuum antecedens reſtricte
Et quādo illud improbas: quoniā dato oppo
ſito ſequeretur ipſum relatiuum cadere a ſua ſi
gnificatione. Reſponderent negādo conſequē
tiam: ſed bene verum eſt relatiuū cadere ab illa
ſignificatione qua ſignificabat reſtricte: non tn̄
ab illa ſignificatiōe qua omnes homines ſigni
ficabat ſicut ſuum antecedens. Itaqꝫ ſm̄ iſtos
illud relatiuum mentale duplicē habet ſigni-
ficationem. Alterā qua omnes homines ſigni
ficat. Alterā qua ipſos reſtricte repreſentat. A
ſecunda ſignificatione poteſt cadere iſtud rela-
tiuum: ſed a priori non.

¶ Contra iſtam ſolutionem argumētor.
Sequeretur ꝙ aliquod relatiuum eſſet ī mente
ſine ſuo antecedente: quod tamen falſum ⁊ ab-
ſurdum eſt: quum ſignificationem habeat dpē-
derē. Et ꝙ illud ſequatur probo ſic. Conceſſuꝫ
eſt ꝙ habita iſta copulatiua aliqs homo eſt ⁊ il
le mouetur: et. poteſt corrumpi: ⁊ loco eius poni
vel: ergo pōt ita eſſe ꝙ corrupto et: mācāt am
be cathegorice non coniuncte: ſed ex illo ſequit
quamlibet earum poſſe corrumpi altera nō cor
rupta. quo dato habet illatū ī veritate.

¶ Quare aliter ad argumentum propter
rationem factam ⁊ propter alia motiua quidā
in materia relatiuorum dicit. incidendum eſſe ī
hanc diſiunctiuā vcꝫ ꝙ regula prius tacta ē fal
ſa ſimpliciter: vel ꝙ terminus mentalis cadit a
ſua ſignificatione: vel ꝙ relatiuum non habet ī
mente vltimata ſed duntaxat ī voce. ſcripto. ⁊
mēte inultimata. ¶ Aliter nihilominus ad ar-
gumentum cenſeo eſſe dicendum ꝙ̄ precedens
opinator dixerit: qui diſiunctiue primam par-
tem eligit. Imprimis dico regulam vniuerſalit
verū continere: ⁊ relatiuum inueniri ī mente vlti
mata. ¶ Sed ad rationem ſiue argumentum
reſpondeo: non eſſe poſſibile copulam coniun-
ctionalē illius copulatiue in mēte vltimata cor-
rumpi: ⁊ loco eius cōiunctionem diſiunctiuam
ponere quin deleatur id relatiuum quod in mē
te vltimata reperitur: qm̄ eius ſignificatio eſt re
latiua ⁊ dependens a ſignificatione anteceden
tis: ⁊ non poteſt talis manere in mente: niſi ha-
beat reſpectum ad ſuum antecedens. Et ſi dpo
natur copula coniunctionalis: non amplius di
cetur ille terminus homo antecedens relatiui.
¶ Secundo reſpondeo admittendo relatiuū
inueniri in mente: admittendo etiā ꝙ corrum-
patur coniunctio et: ⁊ loco eius ponatur vel: cō
cedendo id quod argumentum pretendit vcꝫ ꝙ
in diſiunctiua affirmatiua relatiuum refert re-
ſtricte. ⁊ dico regulam eſſe intelligendam citra
tales mutationes ꝯiunctionales: ⁊ tenēdo iſtā
ſolutionem dicendum eſt: relatiuum non habe-
re in mente vltimata ſignificationem reſpecti-
uam: ſic ꝙ non poſſet ſignificare niſi ī preſentia
ſui aňtis. ¶ Sed reſolutorie in hoc cenſeo imo
randum: nullum relatiuum in mente vltimata
inueniri: ſic vcꝫ ꝙ ſit qualitas relatiua hoc eſt ſi
gnificans aliquid a ſuo aňe. Et dico hanc copu
latiuam aliqs homo eſt ⁊ ille mouetur huic mē
tali copulatiue ſubordinari. aliquis homo eſt. ⁊
aliquis homo currēs mouetur ⁊ nulli alteri. Cō
formiter ad hoc dico iſtam copulatiuam aliqs
homo diſputat ⁊ ille mouetur: huic copulatiue
ſubordinari. aliqs homo diſputat ⁊ aliquis ho-
mo diſputans mouetur. ſic ꝙ hoc relatiuum vo
cale. ille. huic aggregato ſubordinatur: aliquis
homo diſputans. Poteſt nihilominus etiā te
neri id quod in priori parte diximus de hoc rela
tiuo q̇: ſm̄ ꝙ dicemus hanc ꝓpōnē aliqs homo
diſputat ⁊ ille mouet huic ſubordinari. aliqs hō
diſputat ⁊. a. mouetur. Pono ly. a. vt ſit vn⁹ ter
minus ſimplex non relatiuus ſignificans tantū
quantum hoc totum aliqs homo diſputans. ⁊
conformiter ad hec que dicta ſunt in ceteris pro
poſitionibus poteris reſpondere. ¶ Peteret a-
liquis an fieri poteſt habita hac mentali propo
ſitiōe ſocrates currit ⁊ ille mouetur: loco terī ſo
crates locet ters plato. ſic ꝙ hec copulatiua re-
ſultet plato currit ⁊ ille mouet. quod ſi cōcedas
facile ſequit illud relatiuū ille variare ſuā ſignī
ficationem qua aliquid ſignificat. ¶ Ad iſtam
petitionem reſpondet quidā dupliciť accipi re
latiuum. vno modo ſincathegorematice. ⁊ alte-
ro modo mixti. ſ. partim ſincathegorematice ⁊
partim cathegorematice. Tunc capitur ſinca-
thegorematice quando eſt explicata relatio: vt
ī hac enunciatione contingit homo currit ⁊ ille
homo q̇ currit mouet. Tunc aūt tenetur mixto
modo quū non eſt explicata relatio vt in hac ꝓ
poſitione homo currit ⁊ ille mouetur. Deinde
dicit ſemper teneri relatiuum in mente ſincathe
gorematice ex eo ꝙ ī mente omnia ſunt explici-
ta. Et ꝯn̄r affirmat: ꝙ licet ab illa mentali ꝓpo

ſitione ſocrates currit ⁊ ille mouetur dimoueat
terminus ſocrates: ⁊ loco eius ponatur ters pla
to: non propterea ſequitur relatiuum ille varia
re ſuam ſignificationem: poſtq̄ non ſignificat
aliquid ſed ſolum aliqualiter. Et tandem inq̇-
rendo illum modum ſignificandi aliqualiter di
cit eſſe: referre ſuum aňs: ⁊ duo adducit ſimilia
per que nitit probare tale relatiuum eſſe ſinca-
thegorema. Unum eſt. Sicut ters ſincathego-
rematicus habens officium ſuper vnum termi-
num non poteſt habere officium ſuper alium:
ſic relatiuum referens vnum term nō poteſt ali-
um term referre. Secundum ſimile eſt. Sicut
ſincathegorema nequit eſſe ī mente q̄n ſuū offi-
cium exerceat: ita relatiuū eſſe non poteſt ī mē
te niſi referat ſuum aňs. ⁊ per hoc: vt dicit: patet
ſolutio ad motam petitionem dicendo ꝙ illud
relatiuū ille quod refert hunc term ſocrates in
mente vitiata non poteſt referre hunc term pla
to: relatiuū: ſed quando a deo conſeruaret: non
propterea ſignificaret ſincathegorematice. Tā
dem mouet hanc difficultatē: an detur aliq̄ ta
lis propoſitio mentalis ſocrates currit ⁊ ille ſo-
crates q̇ currit mouet: ⁊ dicit ꝙ ſic. ⁊ ꝙ illud re-
latiuū ille in ipſa conuertitur cū toto extremo.
Hec ſunt nuge quas bonus ille vir ſeminauit. di
xerat enim relatiuum ille eſſe ſincathegorema ⁊
nihil ī mente ſignificare: ⁊ confeſtiꝫ fatetur ipꝫ
aliquid in mente ſignificare: poſtq̄ concedit ꝙ
conuertit cum toto extremo ſue propoſitionis.
Item falſum eſt id quod pro ſimili adducit. ſ. ꝙ
ters ſincathegorematicus habens officiuꝫ ſup
vnū term non poteſt habere officiuꝫ ſuper aliū
Nam copule verbales ⁊ modi poſſibiliter. īpoſ-
ſibiliter. ⁊ cetere negationes. ⁊ deniqꝫ infinita
ſincathegoremata circa diuerſos teros habent
officium ⁊ virtutem. Relinquamus igitur ſine
maiore temporis perditione has ineptias. Et
vnico verbo omnia abſoluamus dicentes nullū
eē relatiuum in mente ponendum ſm̄ ꝙ in ꝑo-
re huius ſectionis parte tetigimus.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumentor
materiam relatiuorum reciprocorum tangēdo
⁊ impugnando quartam regulam que pro ipis
in textu eſt inuenta. Sequeret in hac propoſi-
tione quilibet homo eſt ipſe. net illud relatiuū
ſupponere confuſe ⁊ diſtributiue: ſed ꝯn̄s eſt fal
ſum quod probatur. Si enim confuſe diſtributi
ue ſupponeret vel hoc eſſet a ſeipſo vel a ſuo an
tecedente vel ab illo ſincathegorematē q̇lꝫ aut
ab aliquo alio: ſꝫ nullum iſtorum eſt dicendum:
igit. De primo non eſt difficultas. Nullus eniꝫ
terminus ſeipſum diſtribuit aut cōfundit bene
autē ſeipſum determinate ſupponit aliquis ter
minus: vt diximus in precedenti queſtione. Eti
am ſecundum non eſt dicendum vcꝫ ꝙ antece-
dens ſuum relatiuum diſtribuat. Nā diſtribue-
re operatio eſt ſincathegorematis non termini
cathegorematici: qualis eſt antecedens illius re
latiui: ſed ꝙ tertium etiam non ſit aſſerendum
patet duo inconuenientia adducendo: Unum
eſt ꝙ fortius ageret in diſtans q̄ in propinquū:
hoc patet. Nam quilibet in illa propoſitione tē
pus importatum per copulam ſolum confundit
⁊ predicatum diſtribuit: quod magis diſtat. ⁊
quum fortior ſit actio diſtributiua q̄ confuſiua
tantum: ſequitur illatum. Alterū inconueniēs
eſt ꝙ ſignum quilibet ⁊ negatio negans eſſent
equalis virtutis in diſtribuendo: quod falſuꝫ ē
Quare relinquitur id tertium non eſſe dicendū
vcꝫ q̄a ſigno quilibet relatiuum diſtribuatur: ⁊
q̄a nullo alio diſtribuat: relinquit notū Quare
cōcluditur regulā poſitā veritati nō eē ꝯformē.

¶ Conformiter tangendo materiam re-
latiuorum reciprocorū deriuatiue ſpeciei. Hec
propoſitio ſocrates ⁊ plato eq̇tant ſuos equos
eſt falſa ī caſu quo ſocrates eq̇tet equū platonis
⁊ plato eq̇tet equum ſocratis. ⁊ ipſa eadem pro
poſitio eſt vera tenendo id quod in fine quarte
regule inſertum eſt. Nam ſocrates ⁊ plato equi
tant ſocratis ⁊ platonis equos: ergo equitant
ſuos equos ⁊ per conſequens habet eandem ꝓ
poſitionem veram eſſe ⁊ falſam in eodem ſenſu
vel quartā regulā nō continere in toto veritatē.

¶ Ad ſecundum principale rn̄deo ſubſti-
nendo veritatem regule in textu poſite: ꝙ ī hac
ꝓpōne q̇lꝫ hō ē ipſemet relatiuū ipſemet diſtribui
tur. ⁊ concedo ꝙ non diſtribuitur a ſeipſo nec a
ſuo aňe: ſed diſtribuit ab illo ſincathegorematē
quilibet. Et ad duo mota incōuenientia reſpō-
deo illa negando. Prius enim fuit ꝙ fortius
ageret in diſtans q̄ in propinquum: ſed iſtud in
conueniens non habet vim in terminis. Impri
mis clarum eſt ꝙ in vocalibus propoſitionibus
vel ſcriptis nulla eſt actio que reperiatur inter
teros. Etiam in mentalibus propoſitionib⁹ nul
la qualitas agit in propinquam vel diſtantē q̄
litatem: q̄uis ita ſit ꝙ mentales qualitates ſiue
actiones vindicēt perinde ac qualitates corpo-
ree: ſed hoc diſcrimen inuenitur īter has ⁊ illas:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

vt iſte:que corporee ſunt:qualitates agunt velo
cius in propinquū ꝙ̄ indiſtans:vbi propinquū
eſt diſpoſitū ⁊ nulla ex parte impeditum. ille ve
ro qualitates:que mentales ſunt:non ſic ſe ha-
bent in agendo:⁊ hoc prouenit ex eo ꝙ tales q̄
litates non ſunt ad inuicē propinq̄ nec remote:
imo nec tales eſſe poſſunt:quum ſubiectum cui i
hereut ſit indiuiſibile puta aīa ipſa.Item eſt aliud
maius diſcrimen inter actiones mētalium qua
litatum ⁊ corporalium: Nā iſte:que corporales
ſunt:preſertim prime que in alias agunt corpo-
rales qualitates ipſas per ſe corrūpendo.Men
tales vero qualitates non ſic alias per ſe corrū-
punt:ſed bene ſeſe habent tanꝙ̄ cauſa ſine qua
non in corruptione aliarum mentalium quali-
tatum:ſed de hoc plura alibi videbuntur. Ad
ſecundum inconueniens facilis eſt ſolutio. Di-
co enim negationem neganter tentaꝫ maxime
differre a ſigno quilibet in modo ſignificandi
diſtributiue.Nam ſi loco ſigni quilibet ly nō po
natur i preaſſumpta propoſitione:non mō ſub
iectum ⁊ predicatum diſtribuuntur: verumetiā
tp̄s importatum per copulam:⁊ cum hoc ꝓpo-
ſitionem ipſam negatiuam efficiet.

¶ **Contra hanc ſolutioneꝫ argumentor.**
In hac propoſitione homo eſt ipſemet relatiuū
ipſemet determinate ſupponit:⁊ nō a ſeipſo nec
ab aliquo ſincathegorematico:ergo oportet di
cere:ꝙ a ſuo antecedente:⁊ per conſequens pa
ri ratione in hac propoſitione quilibet homo ē
ipſemet:relatiuū ipſemet ſi diſtribuatur hoc erit
a ſuo añe.

¶ **Ad hanc replicam rñdeo concedendo**
relatiuum ipſemet in hac propoſitione homo ē
ipſemet determinate ſupponere: ⁊ concedo ꝙ
hoc non prouenit ab aliquo ſigno ſincathego
rematico.ſed a ſuo añe:non quidem hoc pacto
ꝙ añs faciat illum terīm determinate ſuppone-
re ſicut.b.facit in hac propoſitiōe oīs homo eſt
b.aīal ſꝫm illos qui dicunt illuꝫ terīm.b.determi
nare predicatum.Dico igit̄ ꝙ ſupponit depen
denter:determinate quemadmoduꝫ dependent
oēs hoīes repreſentat.

¶ **Contra hoc quod dictum eſt argumē**
tor. Et pono caſum ꝙ.a.ſit vnuꝫ ſincathegore-
ma talis virtutis ꝙ ſolum habeat virtutē diſtri
butiuā circa terīm imediatū:itaqꝫ ex ſua natura
non poſſet duos terīos diſtribuere in eadem pro
poſitione:tunc accepta iſta propoſitione.a.ho-
mo eſt ipſemet:añs diſtribuit̄ a ſigno.a.⁊ nō re
latiuum:ergo pari forma in iſta quilibet homo
eſt ipſemet ſolum añs diſtribuitur relatiuo indi
ſtributo manente:poſtꝙ̄ quilibet ſꝫm ea q̄ dicta
ſunt in ſuppoſitionibus ſolum habet virtutem
diſtribuendi imediate.

¶ **Ad hanc replicam rñdeo admiſſo caſu**
concedendo ꝙ añs diſtribuitur relatiuo non di
ſtributo ab illo ſigno:ſed longe melius eſt dice-
re ꝙ caſus non eſt admittendus: vel ſi admitta
tur:q2 non videtur aliquid contradictionis in-
uoluere:dicamꝰ ꝙ in hac propoſitione.a.homo
eſt ipſemet nec terīs homo nec relatiuuꝫ ipſemet
diſtribuunt̄.⁊ hoc cenſeo reſolutorie dicendū:⁊
ſi petas quid obſtat poſtꝙ̄ terminus homo eſt
capax diſtributionis ⁊ ei addit̄ ſignum diſtribu
tiuum non impedituꝫ quare non diſtribuit̄. Di
co ꝙ illud ſignum impedit̄ a relatiuo qḋ ex ſua
natura annexam habet ſuppoſitionem cuꝫ ſuo
añe:ſic ꝙ non ſtat añs diſtribui: qui etiam rela
tiuum reciprocū primitiue ſpeciei diſtribuatur.

¶ **Contra ea omnia que dicta ſunt argu**
mentor. Nam ſi ipſa ſtarent in veritate:ſeq̄retur
hanc propoſitionē eſſe falſaꝫ oīs hō ē ipſemet:ſꝫ
ꝯñs videt̄ eſſe falſum ⁊ cōtra communem diale
cticoꝝ ſnīaꝫ:igit.Et ꝙ ſequat̄ ꝓbo.Subiectuꝫ
illius propoſitionis ꝓ viris ⁊ feminis diſtribuit̄
predicatum vero duntaxat ꝓ viris:ergo illa ꝓ
poſitio eſt falſa.

¶ **Forte diceres:ſicut dicendum eſt:ꝙ in**
rigore dialectico illa propoſitio eſt falſa:ſed de-
bet accipi illud relatiuum vt a genere abſoluat̄
Itaqꝫ illa ꝓpō ſumi habet loco iſtius.oīs hō ē
ipſemet vel ipſamet que eſt vera.

¶ **Contra hoc ſic argumentor.** Hec pro
poſitio eſt falſa oīs homo eſt ipſemet vel ipſamet
ergo ſolutio non ſatiſfacit.ꝯña relinquit̄ nota.
⁊ añs probat̄.Bene ſequit̄. Oīs hō eſt ipſemet
vel ipſamet:ergo ipſemet vel ipſamet oīs hō ē:ſed
ꝯñs eſt falſum eo ꝙ redducit̄ ad vnaꝫ diſiuncti
uā falſaꝫ:hanc vꝫ:ipſemet oīs homo eſt vel ipſa
met omnis homo eſt:igit̄ habet̄ in veritate qḋ
primo probare intendebamus: vꝫ hanc ꝓpoſi
tionem eſſe falſaꝫ oīs homo eſt ipſemet: ꝙ̄uis re
latiuum ipſemet a genere abſoluat̄.

¶ **Ad hanc replicā rñdeo negando ꝯñaꝫ**
Hec enim conſequentia nihil valet omnis ho-
mo eſt ipſemet vel ipſamet:ergo ipſemet vel ipſa
met omnis homo eſt.Defectus eſt ſatis notus:
Arguitur enī ad confuſa ad determinatā reſpe

ctu multitudinis:⁊ hoc prouenit ratiōe illius cō
iunctionis vel:que accipitur confuſe in añte ⁊
determinate in ꝯñe.Nam cetere diſiuncti par-
tes tā in añe ꝙ̄ in ꝯñe diſtribuunt̄:Et quēadmo
dum iſte due propoſitiones affirmatiue non eq̄
ualent.ſ.oīs hō eſt ipſemet vel ipſamet: ipſemet
vel ipſamet omnis homo eſt:ſic nec iſte equiua-
lent omnis homo nō eſt ipſemet vel ipſamet: ipſe
met vel ipſamet omnis homo non eſt:immo nec
iſte:omnis homo non eſt ipſemet vel ipſamet:om
nis homo ipſemet vel ipſamet non eſt.Nam fa-
cile datur vna vera ⁊ altera falſa.

¶ **Cōtra hāc ſolutionē argumētor.** Im-
probādo veritatē huiꝰ ꝓpōis oīs hō ē ipſemet fa-
cta abſolutione gnīca i relatiuo ⁊ ꝑmo ſic. Nā
bñ ſequit̄ oīs hō ē ipſemet:ḡ oīs hō oīs hō ē.ſed
ꝯñs ē falſum ⁊ ꝯña ē bona:quū nullus appareat
defectꝰ:igit̄ añs falſum ē tenendum.

¶ **Secundo argumentor.** Iſta ꝯña ē bo
na:omnis homo ē ipſemet: ergo ipſemet omnis
homo eſt obſeruata vtrobiqꝫ abſolutione gnīis:
ſꝫ ꝯñs eſt falſum ex eo ꝙ relatiuum ipſemet de-
terminate ſupponit:quoniam illud ſignum di-
ſtributiuum non agit ante ſe ſed ſolum poſt ſe.

¶ **Tertio argumentor.** Iſta propoſitio ē
vera: homo non eſt ipſemet: ergo iſta eſt falſa.
omnis homo ē ipſemet.pꝫ ꝯña.qm̄ dato oppo-
ſito haberent̄ contradictorie in veritate.Iā pro
batur aſſumptum. Bene ſequitur. Homo vel
homo non eſt ipſemet:ergo homo non ē ipſemet
ꝯña videtur nota.Nam iſti termini homo hō
vel homo ſunt conuertibiles:⁊ per ꝯñs loco vni
us licebit alterū ponere:ſed añs eſt verum ſcꝫ
homo vel homo non eſt ipſemet relatiuo referē-
te primam partem diſiuncti:⁊ quando vltimaꝫ
referat:ergo ꝯñs non eſt negandum.quū auteꝫ
añs ſit verum:relata prima diſiuncti parte oſtē-
dit veritas cuiuſlibet ſingularis ex parte primi
termini homo.Hec enim ſingularis ē vera iſte
homo vel homo non eſt ipſemet iſte homo. vno
⁊ eodem homine per vtrumqꝫ ꝓnomen iſte oſtē
ſo:quoniam reducendo ipſum ſtatim ad diſiun
ctiuā dabit̄ iſta cathegorica vꝫ.hō nō ē ipſemet
iſte hō ſocrate aut q̄uis alio hoīe demōſtrato.

¶ **Ad primum iſtorum reſpondeo negan**
do iſtam ꝯñaꝫ valere.oīs homo ē ipſemet: ergo
omnis homo omnis homo eſt.Defectus eſt: q2
arguitur a diſtributione ſigillata ſiue dependē-
ti ad diſtributionem abſolutam.Equiualenter
enim arguitur a non diſtributo ad diſtributum
quoniā ſigillata diſtributio non eſt dicenda ſim
pliciter diſtributio. ¶ Unde eſt aduertendum
duplicem eſſe diſtributionem. Altera eſt abſolu
ta:Altera eſt ſigillata.Diſtributio abſoluta eſt
terminus diſtributus diſtributiōe i dependenti
qualis eſt iſte terminus homo in hac propoſitio
ne omnis homo eſt animal. Diſtributio ꝟo ſi-
gillata eſt terminus dependenter diſtributꝰ ſub
quo non valet aſcenſus nec deſcenſus immedia
te ſed oportet prius fiat ſub termino a quo de
pendet ⁊ pro tanto dicitur ſigillata quia aſcen
dendo ⁊ deſcendendo ſub termino a quo depē-
det fit etiam aſcenſus ⁊ deſcenſus ſub tali termi
no dependenter diſtributo:⁊ ſic in hac propoſi-
tione omnis homo eſt ipſemet denotatur cuilꝫ
ſuppō ſubiecti aliqḋ ſuppoſitū ꝑdicati cōpetere
ſꝫ in iſta oīs hō oīs hō ē:denotat̄ cuilibet ſuppoſi
to ſubiecti quodlibet ſuppoſitum predicati cō-
petere quare ꝯña illa facta in argumento nihil
valebat:bene autem e diuerſo ſi ꝯñs pro añte ⁊
añs ꝓ ꝯñte ſumerent̄ formata fuiſſet bona ꝯña

¶ **Ad ſecundum argumentum rñdeo cō-**
ceſſa ꝯña negando ꝯñs eſſe falſum. Iſta propo
ſitio ipſemet omnis homo eſt que eſt ꝯñs illius
ꝯñe eſt vera:⁊ i ea relatiuum ipſemet diſtribui
tur ab illo ſigno oīs poſtpoſito.nec eſt inconue-
niens poſtꝙ̄ relatiuum capit ſuppoſitionem ab
añte ⁊ regula ſuppoſitionuꝫ eſt intelligenda ex
tra materiam relatiuorum reciprocorum.

¶ **Et ſi obijcias probando falſitatē huiꝰ**
ipſemet oīs homo eſt. Ex illa ⁊ ex vna ei ſynony
ma ſequit̄ falſum in barbara:ergo ipſa propoſi-
tio eſt falſa.cōſequentia relinquitur nota.⁊ an-
tecedens probo ſic.Iſta conſequentia eſt bona
⁊ in barbara:ipſemet omnis homo eſt: ⁊ omnis
homo eſt ipſemet:ergo omnis homo omnis ho-
mo eſt obſeruata abſolutione generica in vtra-
qꝫ premiſſaꝝ:ſed clare conſtat ꝯñs eſſe falſum:
igit̄ ⁊ añs ꝓ q̄lꝫ ꝑmiſſaꝝ poſtꝙ̄ ſūt cōuertibiles.

¶ **Ad motam obiectioneꝫ reſpondeo ne**
gando ꝯñiam eſſe in barbara: ⁊ dico añs dari
verum ⁊ ꝯñs falſum:⁊ ſi petas defectum:dico ꝙ
mediū in neutra ꝑmiſſaꝝ diſtribuitur. ¶ Unde
ꝓ documento ē obſeruandū:diſtributionē ſigil
latā non ſufficere pro diſtributione medij in con
ſequentia ſilogiſtica:⁊ rō eſt q2 talis diſtributio
vt dictum eſt equalent̄ eſt ꝑticularitas: ⁊ ꝑ hoc
facile dignoſcitur hanc ꝯñaꝫ nō eē in bocardo
homo vel hō non eſt ipſemet:⁊ oīs hō vel hō eſt
hō:ergo homo non eſt ipſemet relatiuo referēte

in maiori ꝑmā ꝑtē diſiuncti.

¶ Ad tertium iſtorum reſpondeo negando hanc ꝓpōnē eſſe verā: hō nō eſt ipſemet. ⁊ ad ꝓbationē nego ꝯñaꝫ. Iſta enī ꝯña ē nulla: hō vel hō non ē ipſemet: ergo hō non ē ipſemet relatiuo referēte ꝑmā aut vltimā partē diſiuncti: eſſet tñ optima vbi totū diſiunctū referret. Pro intellectu ampliori mote replice eſt aduertēduꝫ hoc diſiunctū hō vel hō ſumi poſſe in data ꝓpōne pariꝰ ⁊ in q̄libet alia dupliciꝰ. Uno mō vnice ⁊ cōplexiue. Altero non vnice ⁊ diuiſiue. ſi in ꝑori ſenſu ſumaꝰ tunc ſub toto diſiuncto ē aſcēdēdum ⁊ deſcendendū ⁊ nō ſub eius aliq̄ parte: ſi aūt ſecūdo mō accipiatur: tunc non ſub toto ſed ſub ꝑtibus eſt aſcēdēdum ⁊ deſcendendū: ⁊ tandē veritas date ꝓpōnis erit dignoſcenda penes diſiunctiuā ad quā reduceꝰ dico igiꝰ ꝙ ſi hoc diſiunctū hō vel hō ſumaꝰ vnice tunc eſt conuertibile cū iſto tmīo hō: ſi vero teneaꝰ nō vnice nō cōuertiꝰ cū iſto tmīo hō ꝓ q̄nto aliq̄d vere negaꝰ d̄ ipō diſiuncto ſic accepto qd̄ non vere negaꝰ de iſto tmīo hō ⁊ illud oſtendit tertium argumentum motum. ¶ Infero ex iſto hanc copulatiuā ſtare in veritate: oīs hō vel hō eſt ipſemet: hō vel homo non eſt ipſemet ſubiecto prioris cathegorice accepto vnice ⁊ poſterioris non vnice. nec ī tali ſenſu date cathegorice contradicunt: ſꝫ bene ſi ambo ſubiecta vnice ſumerenꝰ: ꝙ ſi nō vnice ſumaꝰ ſubiectū ꝑoris cathegorice: ⁊ relatiuū referat ꝑmū terminū tunc pro eius contradictoria ſumēda eſt hec cathegorica: hō ⁊ oīs hō non eſt ipſemet relatiuo referente ēt ꝑmum tmīꝫ ⁊ ſi ſubiectum poſterioris cathegorice huius videlicet hō vel hō nō eſt ipſemet nō vnice accipiatur: ꝓ eius cōtradictoria ſignabiꝰ iſta ꝓpō: omnis homo ⁊ omnis hō eſt ipſemet in hac ⁊ priori relatiuo referente eundē tmīm. ſ. aut ꝑmā partē diſiuncti aut ſecundā. ¶ Secundo infero has duas propoſitiones eſſe eq̄ualentes: oīs hō vel hō non eſt ipſemet: oīs hō vel. b. hō nō eſt ipſemet ſi in vtraq̄ꝫ totū diſiunctū ſumaꝰ vnica acceptione ſic. vt ſub toto valeat aſcenſus ⁊ deſcenſus: ⁊ non ſub partibus. Nam tunc relatiuū ſic refert totū diſiunctū ꝙ nullam eius parteꝫ refert: ꝙ ſi tale diſiunctum diuerſis ſumaꝰ acceptionibus ⁊ relatiuū referat vltimā dati diſiuncti partē ēt aſſumpte ꝓpōnes equiualent: ſed ſi relatiuū referat primā diſiuncti partē: tunc non eq̄ualent. Nam prior ipſarum datur vera poſterior falſa: Aduerte tñ hanc ꝓpōnē oīs homo vel hō nō ē ipſemet relatiuo referente vltimā diſiuncti partē non eſſe imediate ꝓbandā ex parte primi termini diſtributi: ſed ex parte termini hō in ſecundo loco: qui virtualiter tenetur determinate. Eſt enim in hac parte hec regula obſeruāda. Quādocunq̄ꝫ in aliqua cathegorica predicatū eſt relatiuū: terminꝰ ꝑmo probabilis erit añs talis relatiui: niſi aliq̄ determinatio impediat. hoc vltimum dictum eſt propter hanc ⁊ ſimileꝫ ī aliquo loco oīs hō eſt ipſemet: que falſa eſt ⁊ eſſet vera vbi añs relatiui prius probaretur. Aduerte vlterius iſtas tres propoſitiones eſſe equiualentes. omnis homo non eſt ipſemet. a. homo non eſt ipſemet. homo non eſt ipſemet. Et depoſitis ipſarum negationibus q̄ remanent aſſertiue ſunt pariter ad inuicē eq̄ualentes. Nec in ipſis maior eſt difficultas q̄ꝫ ī iſtis omnis homo non eſt homo: homo non eſt homo: q̄ equiualent. Hec autem propoſitio. a. homo non eſt homo: non equiualet preaſſumptis pro quanto eius ſubiectum confuſe immobiliter ſupponit. nec tamen ideo haberi poteſt hanc propoſitionem. a. homo non eſt ipſemet non equiualere iſtis: omnis homo non eſt ipſemet homo nō eſt ipſemet. q̄ꝛ licet formaliter appareat ſubiectum teneri confuſe immobiliter tenetur tamen: determinate. Eſt igitur hec regula vniuerſaliter obſeruāda. Omnis enunciatio cathegorica ſimplicium ⁊ ſynonymoruꝫ extremorum cuius ſubiectum determinate accipitur: equiualet vniuerſali. Hinc eſt has enunciationes equiualere homo eſt homo. omnis homo eſt homo. ⁊ iſtas homo non ē homo: omnis homo non eſt homo: ⁊ ī ſimilibus dicatur hoc pacto. ¶ Tertio infero hanc conſequentiam nullam eſſe homo vel homo non eſt ipſemet: ergo homo nō eſt ipſemet vel homo nō eſt ipſemet accepto diſiuncto in añte non vnice ⁊ relatiuo referente primam diſiuncti partem. aut vltimam. in ꝯñte aūt referat vtrunq̄ꝫ relatiuum illum terminum homo qui eſt in eadeꝫ cathegorica cum ipſo. Nam ſi in ꝯñte vtrūq̄ꝫ relatiuum vnum ⁊ eundem tmīm. homo. referat veꝫ ſubiectū prioris cathegorice aut poſterioris tūc bona erit conſequentia ⁊ ꝯñs erit verum ſic ⁊ añs. ¶ Obijciet forſitan aliquis contra illatū corolariuꝫ. Iſte due diſiunctiue homo non ē ipſemet vel homo non eſt ipſemet: homo non eſt ipſemet vel homo non eſt ipſemet ſunt compoſite ex eiſdem tmīs omnino conuertibilibus ergo ſi vna eſt vera ⁊ altera vera dicetur: ⁊ pari mō ſi vna eſt falſa: etiam altera falſa erit: ſemper intelligo vbi ambo relatiua prioris diſiunctiue diuerſa añia referunt: ſic ꝙ vnum referat ſubiectum ſue cathegorice: ⁊ alterum relatiuuꝫ referat ſue cathegorice ſubiectum: ſed relatiua ſecunde diſiunctiue vnum ⁊ eundem tmīm referant veꝫ ſubiectum prioris cathegorice aut ſubiectum poſterioris. ¶ Ad obiectionem facile dici poteſt negando datas diſiunctiuas eſſe cōpoſitas ex terminis omnino conuertibilibus. Dico igitur relatiua non eſſe ad inuicem conuertibilia: poſtq̄ꝫ diuerſo ordine ſua ātecedentia referūt. ¶ Pro complemento relatiuorum reciprocorum primitiue ſpeciei ſequentes propoſitiones notabunꝰ.

¶ Prima propoſitio. Hec enunciatio eſt falſa quilꝫ homo differens ab homine eſt equus ipſiuſmet: in caſu quo quilibet homo vnicum ⁊ peculiarem equum poſſideat: ⁊ relatiuum referat hunc tmīm hominem: ⁊ ſuppoſito non inueniatur aliquis alius equus ſilueſter aut a non homine poſſeſſus. Nam licet prima fronte videaꝰ ſubiectum date propoſitionis determinatio vnica: virtualiter tamen eſt non vnica: ⁊ ſic data ꝓpoſitio huic enunciationi equiualet a quolibet homine quilibet equus differens eſt equus ipſiuſmet: que eſt falſa. Hec igitur regula eſt impſentiarum obſeruanda. Quandocūq̄ꝫ determinatio alicuius determinabilis eſt antecedēs relatiui reciproci tenetur nō vnice. quo fit has duas propoſitiones equiualere: quilibet equus hominis ipſiuſmet quilibet equus eſt: hominis q̄lꝫ equus ipſiuſmet quilꝫ equus eſt. ⁊ vtraq̄ꝫ inuenitur vera in caſu quo ſoli īnꝰ hoīes hēanꝰ Socrates. plato. cicero. ⁊ ſocrates duos poſſideat equos ⁊ vnū efficiat platoni cōem: ⁊ alterū ciceroni. Nec obſtat argumētum qd̄ fieri ſolet hoc pacto. Quilꝫ equus hoīs ipſiuſmet quilꝫ equus eſt: ſꝫ quilibet equus ſocratis ē equus hominis ergo q̄lꝫ equus ſocratis ipſiuſmet quilꝫ equus ē defectus eſt notiſſimus. Imprimis mediū totale ī neutra nec ī ambabꝰ ꝑmiſſis diſtribuiꝰ Secūdo variaꝰ relatio.

¶ Secunda ꝓpō. Hec enunciatio q̄lꝫ hō vel equus nō ē ipſemet ē q̄druplex hoc eſt eq̄uoca hñs quattuor ſenſus ſꝫm ꝙ relatiuū ipſemet quattuor modis pōt referre. Primo mō ſolā ꝑmā diſiuncti ꝑtē. Secūdo mō ſolā vltimā dati diſiuncti ꝑtē. Tertio mō ābas ꝑtes ſil'. Quarto mō ipm totū diſiunctū: ſꝫ tunc tale diſiunctū tenebiꝰ vnica acceptiōe ⁊ diſtribuiꝰ totū a ſigno q̄lꝫ. Dicēdū igiꝰ ē: ꝙ ī primis duobꝰ modis data ꝓpō eſt vera: ⁊ in reliq̄s falſa.

¶ Tertia propō. Iſta enunciatio ē falſa. ſ. oēs hoīes ⁊ hō q̄ non eſt de numero ipoꝝ ſunt hoīes: ⁊ tamē eſt affirmatiua de predicato ſupponenti cōfuſe tm̄ ꝓ illis ꝓ q̄bꝰ ſubiectū ꝑiꝰ ſupponit. Et ꝙ ſit falſa oñdit illa ſingularis ſub tmīo diſtributo: in q̄ oēs hoīes demōſtranꝰ. Supponimꝰ enī relatiuū referre tmīꝫ hoīes diſtributū. etiā q̄ñ altēꝝ terminū hoīes referat data ꝓpō ē falſa. Et lꝫ nꝰ ſit amicꝰ is plane doctꝰ dialecticꝰ Robertꝰ inq̄ꝫ caubraith ſub cuiꝰ eruditiōe ī achademia Pariſieñſi ſuum q̄drupertitū audiuimꝰ opꝰ ꝑfecto ſubtile ⁊ magno ingenio elaboratū: ab vna tñ eiꝰ aſſertione nobis viſuꝫ eſt deuiare. Dicit enī doctiſſimꝰ ille Robertꝰ in ſuo q̄drupertito ī ea ꝑte q̄ diſputat de ꝯdictorijs ī ſimplicibꝰ: ꝙ hoc totuꝫ hoīes ⁊ hō q̄ nō ē de numero ipoꝝ nō ſupponit ꝓ maximo numero hominū nec ꝓ minimo: ſed bene ꝓ quolꝫ inꝰ medio: queādmodū hoc totuꝫ hoīes ⁊ hoīes q̄ nō ſunt de numero ipoꝝ: q̄d cōuertiꝰ cū ꝑori. Et ſic cōcedēdū ē ſꝫm eū duos eē tmīos cōuertibiles reſpectu copule ꝑñtis tꝑis acceptu: quoꝝ alter ſupponit ꝓ aliq̄bꝰ ꝓ q̄bꝰ alter nō ſuppōit. Hoc ipe ego reijcio: ⁊ dico: ſaluo meliore iudicio: datos tmīos eē cōuertibiles ⁊ ſupponētes eq̄lr ꝓ eiſdē. Dico rurſus hoc totū oēs hoīes ⁊ hō q̄ nō ē de numero ipoꝝ ſupponere ꝓ maxīo nūero hoīuꝫ veꝫ ꝓ tota hominū collectione: ſꝫ bene cōuenio cū ipō ꝑdicato doctoris cōcedēdo datū tmīm ſupponere ꝓ quolꝫ numero inꝰ medio ⁊ nō ſuponere ꝓ medio numero hominū. Sꝫ ꝙ ꝓ maxīo hominū numero ſupponat datꝰ tmīs: pꝫ q̄ꝛ hec ē vā oībꝰ hoībꝰ oſtēſis: iſti ſunt hoīes ⁊ hō q̄ nō ē de numero ipoꝝ. Nā iſti ſunt iſti hoīes ⁊ hō q̄ non ē de numero ipſoꝝ: ꝑ ꝑmū iſti cūcti hoīes demōſtrenꝰ: ⁊ ꝑ poſteriꝰ oēs ꝑiꝰ demonſtrenꝰ dēpto vnico: ⁊ habeꝰ oſtenſum qd̄ ꝓbare itēdebamꝰ. Uolui hāc liteꝫ motā fuiſſe inꝰ me ⁊ dñm Robertū: nō vt inde glorier me ī hꝰ certamine palmā obtinuiſſe: imo potiꝰ vt ei ꝯferā id munꝰ: qd̄ Apelles ſibi dari a Mandraico prieñſi diſcipulo petiuit. Et eſt ꝙ plane predico. q̄cq̄d eruditionis ī dialectica arte ex eo deprōpſi: eius fuiſſe ipmq̄ꝫ Robertū inuētorē habuiſſe. ¶ Obijciet forſitā aliquis ꝓbando hanc enūciationē verā. ſ. oēs hoīes ⁊ hō q̄ nō ē de numero ipoꝝ ſunt hoīes ſic arguēdo. Bene ſequiꝰ. tm̄ hoīes ſunt hoīes ⁊ hō q̄ nonꝰ ē de numero ipoꝝ: g̃ oēs hoīes ⁊ hō q̄ nō ē de numero ipoꝝ ſunt hoīes. tenet ꝯña ab excluſiua ꝑ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

mi ordinis ad ſuā vniuerſalē ꝺ terīs trāſpoſitis
ſꝫ notū eſt ꝙ aña ē verꝫ: igitᷣ ꝯña nō ē negādum.
¶ Ad hāc obiectionē rñdeo negādo factā con
ſequentiam: ꝛ dico datā vniuerſalē: poſtꝙ eius
ſubiectū diuerſis acceptionib⁹ tenetᷣ: nō poſſe ha
bere excluſiuā ī terīs. Quō ſi hāc ꝑpōnē dederis ꝑ
ci⁹ excluſiua. ſ. tm̄. a. hoīes oēs hoīes ꝛ hō q̄ nō
eſt ꝺ numero ipoꝝ ſunt. ꝓbo illud eē falſuꝫ. Nā
ī ſimili non ſequitᷣ. oēs hoīes ꝛ equus q̄ nō ē de
numero ipoꝝ ſunt currētia: ergo tm̄. a. currētia
oēs hoīes ꝛ equus q̄ nō ē de numero ipoꝝ ſunt
ī caſu q̄ ſoli ſint mᷣ hoīes ſocrates ꝛ plato currē
tes: ꝛ ſint duo eq̄ quoꝝ alᷣ currat ꝛ alter q̄eſcat:
datᷣ vniuerſalis ṽa ꝛ excluſiua falſa. ¶ Quarta
ꝑpō. Hec ꝑpō quodlꝫ videns ſe ꝛ hō quodlꝫ vi
dens ſe ꝛ equus ſunt pōt teneri ṽa ī caſu q̄ ſocra
tes videat duos equos: ꝛ vterqꝫ illoꝝ equoꝝ vi
deat ſocratē: ꝛ nō ſit aliud videns: ꝛ ꝑus relati
uū referat terīm hō ꝛ poſteri⁹ referat terīꝫ equus
Et nō valet iſta ꝯña. quodlꝫ vidēs ſe ꝛ hō qōlꝫ
vidēs ſe ꝛ equus ſūt: ergo quodlꝫ vidēs ſe ꝛ equus
quodlꝫ vidēs ſe ꝛ hō ſunt. Nā ī dato caſu aña ē
verū ꝛ ꝯña falſum. Pōt nihilomin⁹ teneri datā
ꝑpōnē ineptā ꝓ quāto relatiuū ſe nō pōt referre
vt ponit caſus. Itē vidēs ſe nō ſupponit: quū in
dato caſu nec hō videt ſe nec aliq̄s equus videt
ſe. ¶ Quinta ꝑpō. Hec enunciatio vidēs ſe ꝛ
hō q̄lꝫ hō eſt pōt teneri vera ī caſu quo q̄lꝫ hō vi
deat ſe: ꝛ ē imediate ꝓbāda ꝑ aſcēſuꝫ ex pte terī
diſtributi. Nā q̄lꝫ ſingularis ē ṽa. Et iſta ꝯña
nihil valet. vidēs ſe ꝛ hō q̄lꝫ hō ē: ergo vidēs ſe
q̄lꝫ hō ē: ꝛ hō q̄lꝫ hō ē. arguitᷣ enī a ꝯfuſa ad de
terminatā reſpectu multitudinis. Nā ī añte terīs
hō nō diſtribut⁹ ſupponit ꝯfuſe īmobilᷣ ꝛ ſignū
ꝯfundēs dicetᷣ q̄lꝫ. Nec ē incōueniēs ꝯfundat
terīos añtes: q̄m tales terī ſunt ꝯiuncti relatiuo
reciproco. Sꝫ reuera longe meli⁹ ē datā ꝑpōnē
tenere falſam in dato caſu: ꝑ q̄nto reducēda ē ī
mediate ad copulatiuā cui⁹ altera pars ē falſa:
hec vꝫ hō q̄lꝫ hō ē: ꝛ tūc hec ꝯña nulla erit. q̄lꝫ
hō vidēs ſe ꝛ hō ē: ergo vidēs ſe ꝛ hō q̄lꝫ hō eſt.
arguitᷣ enī a ꝯfuſa ad detīminatā reſpectu mul
titudinis. Poſſent ī hac pte ex his q̄ dixim⁹ lō
ge plures ꝑpōnes inferri: ſꝫ ne admodum ꝓlixi
videamur: q̄ poſite ſunt ſufficiant.

¶ Ad confirmationē rñdeo admiſſo caſu
negando hanc ꝑpōnē ſocrates ꝛ plato equitāt
ſuos equos eſſe veram ꝛ falſam. Et dico dataꝫ
propoſitionē eſſe veram. Nam ſocrates ꝛ plato
equitant ſocratis ꝛ platonis equos: ergo ſocra
tes ꝛ plato equitāt ſuos equos. pꝫ ꝯña cū añis
veritate. ¶ Obijciet forſitan aliquis. Bene ſe
quitur ſocrates non equitat ſuū equum nec pla
to equitat ſuum equum: ergo iſta ꝑpō eſt falſa
ſocrates ꝛ plato equitant ſuos equos. ¶ Ad
obiectionem diceretᷣ ꝯñiaꝫ nihil valere ꝛ añs eē
verum ꝛ ꝯñs falſuꝫ. ¶ Propter hanc obiectio
nē dixerunt aliqui datam propoſitionē eſſe fal
ſaꝫ in illo caſu. ¶ Sed cōtra iſtos fieri pōt hec
obiectio. Socrates ꝛ Plato equitant aliquos
equos: ergo vel equitant proprios equos aut
equos alienos: ſed notum apparet ꝙ non equi
tant equos alienos. ergo eq̄tant ꝓprios equos
ꝛ per conſequens equitant ſuos equos. ¶ Ad
hanc obiectionem dicunt defendentes propoſi
tionem illam eſſe falſam: ꝙ facta conſequentia
ſimpliciter nihil valet. fieri enim poteſt equitent
Socrates ꝛ plato aliquos equos non proprios
nec alienos. Nam ſi equitent equos ſiluestres
non poſſeſſos: tunc haberetur antecedens facte
conſequentie verum ꝛ conſequens falſum. Sed
difficultas eſt in caſu poſito in ꝯfirmatione an
conſequens ſit verum. Ad iſtud reſponderent
affirmatiue: ꝛ dicerent eſſe verum pro parte ſe
cunda hac videlicet Socrates ꝛ plato equitāt
equos alienos: pro quanto ſocrates eq̄tat equū
alienum ꝛ plato equitat equum alienū. ¶ Cō
tra hanc ſolutionez fieri poteſt hec replica. Be
ne ſequitur. ſuos equos ſocrates ꝛ plato eq̄tant
ergo ſocrates ꝛ plato equitant ſuos equos. pa
tet conſequentia. ꝛ antecedens ꝓbatᷣ. Sequitᷣ
enim bene: hos equos ſocrates ꝛ plato equitāt:
ꝛ iſti equi ſunt ſocratis ꝛ platonis equi: ergo ſo
cratis ꝛ platonis equos ſocrates ꝛ plato equi
tant: ꝛ per conſequens ſuos equos Socrates ꝛ
plato equitant. ¶ Ad notam obiectionem re
ſponderent conceſſa prima conſequentia negā
do antecedens vꝫ ſuos equos ſocrates ꝛ plato
equitant. ꝛ ad eius probationem conceſſa con
ſequentia que eſt expoſitoria conceſſo pariter
antecedente negabunt ꝙ propterea ſequatur
ꝙ ſuos equos ſocrates ꝛ plato equitant. Nam
per iſtam propoſitionem ſuos equos ſocrates ꝛ
plato equitant denotatur ſuum equum ſocra
tem equitare ꝛ ſuum equum platonem equita
re: quod falſum eſt per caſum poſitum in confir
matione. Inter has duas ſolutiones elige illam
que tibi ſecurior videbitᷣ. Vtraqꝫ enim eſt appa
rens: prior aūt apparētior vrᷣ: ſꝫ poſterior a non
nullis eligi ſolet.

¶ Peteret aliq̄s ꝓ maiori hui⁹ materie i
tellectu de veritate hui⁹ enunciationis: aliqua
ſua parte quodlibet totum eſt maius. Videtur
aūt triplici rōne datam propoſitionē eſſe falſaꝫ.
¶ Prima ratio eſt. Si aliqua ſua parte quod
libet totum eſt maius: ergo iſta ſua parte quod
libet totum eſt maius: vel iſta ſua parte quodlꝫ
totū eſt maius: ꝛ ſic de ſingulis: ſed quelꝫ ſingu
laris eſt falſa: igitur. ¶ Secunda ratio eſt. Si
aliqua ſua parte quodlꝫ totū ē maius: ergo ali
qua ſua parte iſtud totum eſt maius: ꝛ eadem
ſua parte iſtud totum eſt maius: ꝛ ſic de ſinglīs
ſed conſequens ē falſum: igitᷣ. ¶ Tertia rō eſt.
Iſta ꝯña eſt in diſamis. aliqua ſua parte quod
libet totum eſt maius: ꝛ oīs ſua pars eſt aliq̄ ps
ergo aliqua pte qōlꝫ totū eſt mai⁹. ꝯñs ē falſuꝫ:
ergo añs: ſꝫ nō minor: ergo maior ē falſa. qō opor
tuit probaſſe.

¶ Ad notā petitionē rñdeo aſſumptā ꝓ
poſitionem eē veram: loquēdo de toto quantita
tiuo qualia dicuntᷣ oīa corpora. ¶ Ad primaꝫ
rōnē in oppoſitum reſpondeo. negando ꝯñiaꝫ
nec ipa eſt deſcenſus: q̄m nunꝙ in bono deſcen
ſu prius deſcendendū ē ſub relatiuo: quā ſub ei⁹
añte. ¶ Ad ſecundam rōnē reſpondeo negan
do etiam ꝯñiaꝫ: nec ipa eſt deſcenſus. Nā licet
hoc totū aliq̄ ſua pte teneatᷣ determinate ī aſſū
pta propōne: nō tm̄ ꝓpterea valebit deſcenſus:
ſub terō diſtributo addēdo relatiuū idemptita
tis terō determinate ſupponēti: ꝛ rō eſt: q̄m nō
tenetᷣ vnica determinata ſed pluribus. Itē non
tenetᷣ pure determinate: ſed potius mixto mō. ſ.
partiꝫ determinate. ꝛ partim diſtributiue. ex eo
ꝙ relatiuū ſua: diſtributiue tenetᷣ ſaltiꝫ ſigillate.
¶ Ad tertiā rōnē rñdeo negando factā ꝯñiaꝫ
eē in diſamis. Nā ſicut non licet deſcendere ſub
relatiuo imediate: ſic nec ſubſumere

¶ Cōtra ea q̄ dicta ſunt argumētor ꝓbā
do falſitatꝫ aſſumpte ꝑpōnis. Nā ſi ipa ſtaret
ī veritate ſequeretᷣ hāc paritᷣ eē verā: Qualꝫ ſua
parte quodlꝫ totū ē mai⁹: ſꝫ hͦ ē falſum: qō ꝓbatᷣ
Bene ſequitᷣ. q̄lꝫ ſua pte quodlꝫ totū ē mai⁹: ſo
crates eſt aliqō totū: ergo q̄lꝫ ſua pte ſocrates ē
maior: qō ſi cōcedas: ſequitᷣ ꝙ hac ſua pte ſocra
tes eſt maior demonſtrata ſocratis aīa: q̄ nec ē
magna nec parua cū ſit indiuiſibilis.

¶ Ad hanc replicā rñdeo: ꝙ iſta ꝑpō q̄lꝫ
ſua pte quodlꝫ totū eſt mai⁹ ē falſa ī rigore: con
cedenda tm̄ ī hͦ ſenſu q̄lꝫ ſua pte quantitatiua
quodlꝫ totum eſt maius.

¶ Cōtra datā ſolutionē argumētor. Si
qualꝫ ſua pte q̄ntitatiua quodlꝫ totū ē mai⁹: ꝛ
a. leo eſt aliqō totū: ergo q̄lꝫ ſua pte q̄ntitatiua. a.
leo eſt maior. ꝛ ꝑ ꝯñs hac ſua pte q̄ntitatiua. a.
leo ē maior. demōſtrato ꝑ ꝓnomē. hac. materiā
totā. a. leōis cū medietate ſuperiori forme: ſꝫ no
tū ē. a. leonē nō eē maiorē illa ſignata pte: igitᷣ.

¶ Ad hanc replicā rñdeo hāc ꝑpōnē eſſe
veram q̄lꝫ ſua pte q̄ntitatiua qōlꝫ totū ē maius
ꝛ cōcedo paritᷣ ꝙ qualꝫ ſua pte quātitatiua. a. leo
ē maior: ꝛ nego iō ſeq̄ illa pte ſignata. a. leoneꝫ
eē maiorē: imo dico eē eq̄lē date pti. Nec ē incō
ueniēs: poſtꝙ data ps nō ē q̄ntitatiua. Nā ptē
q̄ntitatiuā illā appellam⁹ ī corpore q̄nto: q̄ ex p
te materie talis corporis ꝛ pte forme reſultat: ꝛ
hͦ ſi forma talis corporis hēat ptes: ꝙ ſi ipartibilis
ſit forma talis corporis: dicetᷣ ps integralis q̄lꝫ
ps materie cū tali forma. ¶ Ex dictis infero. da
ri aliqō totū cui ſua ps ē eq̄lis: pꝫ de ſocrate ꝛ ei⁹
materia q̄ ſunt eq̄les. Immo aliqō datᷣ corp⁹ cui
due ſue ptes nō cōicātes ſunt eq̄les: hͦ pꝫ ꝺ. a. leo
ne ꝛ ei⁹ materia ꝛ forma. ¶ Secundo īfero: alī
qō totū eē mai⁹. a. ꝛ. b. ſuis ptib⁹: ꝛ tm̄ ē mai⁹. b.
ſua pte. pꝫ de ſocrate q̄ eſt maior ſua medietate
ſupiori ꝛ ſua aīa copulati: ꝛ nō ē maior ſua aīa.
¶ Tertio infero: aliquod totuꝫ eſſe maius ſua
parte quantitatiua: ꝛ tamen nec eſt maius per
diuiſibile nec per indiuiſibile. hoc pꝫ de ſocrate
ꝛ quouis alio toto continuo. Hoc autem non ē
maius inconueniens: ꝙ concedere ꝙ. a. pūctus
precedit ſuam lineaꝫ: ꝛ non per punctum nec ꝑ
lineam. etiam. a. inſtans precedit ſuam horaꝫ ꝛ
non per inſtans nec per tempus. ¶ Quarto in
fero. nō eſſe inconueniens in caſu ſupernatura
li aliquaꝫ partē q̄ntitatiuā eē maiorē ſuo toto.
hoc pꝫ in caſu quo ſocrates in. a. loco ſit bipeda
lis quantitatis ꝛ deus ponat ſocratis manum
dextrā in. b. loco ſub quantitate tripedali. ipſa
manenti in. a. loco. ¶ Quinto infero corp⁹ a. eē
maius ſua parte. b. ꝛ tamē pars. b. nō eſt maior
ſuo toto. a. hoc patet de quouis corpore infini
to relato ad ſuā partem finitam. ¶ Sexto infe
ro: ꝙ. a. pedale nunc qualibet ſua parte quanti
tatiua eſt maius: ꝛ nulla caruꝫ immediate poſt
hoc erit maius: ꝛ tamen. a. pedale immediate
poſt nunc erit. hoc patet in caſu quo. a. ſit vnum
corpus pedale cuius immediate poſt hoc ſue ꝑ
tes ſic tranſmutentur ꝙ ſue due medietates ſꝫ
omnē dimēſionē ſecentur ꝛ oppoſito mō vniantᷣ
ꝛ hoc pacto ſue tres tertie ſm oēꝫ dimēſionem

tranſponant᷑. ⁊ ſue quattuoꝛ quarte ⁊ ꝯſequen-
ter. ¶ Septimo infero: omne totū quod ẽ ex
tenſum ⁊ quãlꝫ eius partẽ quãtitatiuã eẽ eq̃
lia. Sumunt᷑ eq̃lia ſubſtantiue. Nã adiectiue eẽt
falſa: q̄ꝛ tunc diceret intrinſecã relationẽ. patet
corolarium. Nã. a. pedale ⁊ eius medietas ſunt
equalia: qꝛ ſunt due medietates eq̃les: ⁊ idẽ de
corpore infinito ⁊ eius vna pedalitate dici põt.

¶ Cõtra hec oĩa obijceret forſitan aliq̃s
ꝓbãdo aliquã ptẽ integralẽ ſocratis eẽ eq̃lẽ ſocra
ti h̄ pacto. valeat hec lr̃a. a. hoc totū. ps quãtita
ua ſocratis. Tũc ſic. q̃lꝫ ps quãtitatiua. a. eſt eq̃
lis alicui pti quãtitatiue ſocratis: ⁊ mõ diuerſo:
g̃. a. ẽ eq̃lis ſocratis. pꝫ ꝯñia ṽtute huiꝰ mathe-
matici ꝑncipij q̃cũq; ſic ſe habent ꝙ q̃lꝫ ps vniꝰ
ẽ eq̃lis alicui pti alteriꝰ: illa ſũt eq̃lia int᷑ ſe: igit᷑.

¶ Ad hãc replicã rñdeo admiſſa ipoſitio
ne lr̃e. a. negãdo ꝯñiaꝫ ⁊ ad ꝓbationẽ dico ꝑnci
piũ mathematicũ verũ eẽ ⁊ h̄ pacto itelligẽdũ. q̃
buſuis duabꝰ quãtitatibꝰ finitis datis nõ poſitꝭ
i locis ifinitis. ſi q̃lꝫ ps q̃ntitatiua vniꝰ ẽ eq̃lis a-
licui pti q̃ntitatiue alteriꝰ ⁊ ediuerſo: tũc ille due
q̃ntitates ſunt eq̃les. Sꝫ i ꝓpoſito nõ ita cõtigit
Quũ. a. nõ ſit aliq̃ q̃ntitas diſcreta q̃ ſocrati re-
ferat᷑. Dixi finitis q̄ꝛ q̃ntitates infinite nec dicũr
eq̃les nec ineq̃les. Dixi nõ poſitis i locis ifinitis
Nã ſi corpꝰ. a. i infinitis locis eẽt poſitũ i quoꝝ
ꝑmo eẽt ſub q̃ntitate ſemipedali. ⁊ i ſecũdo loco
ſub q̃ntitate triũ quartaꝝ. ⁊ i tertio ſub q̃ntitate
ſeptẽ octauaꝝ. ⁊ ſic ꝯ̃. corpꝰ aũt. b. eẽt pedale: ⁊ i
vno tm̃ loco iuẽtũ. tũc verũ eẽt dicere. q̃lꝫ ptẽ
quãtitatiuã. b. eẽ eq̃lẽ alicui pti q̃ntitatiue. a. ⁊
ediuerſo tm̃. a. nõ eẽt eq̃lis. b. quũ nullibi iueniat᷑
ipm. a. ſub quãtitate pedali ꝑ caſum. ¶ Pete-
ret forſitã aliq̃s q̃d dicẽdũ eẽt d̃ veritate huiꝰ co
pulatiue oẽ totũ i aliq̃ ꝓportiõe ẽ maiꝰ ſua pte:
⁊ nullũ totũ i aliq̃ ꝓportiõe ẽ maiꝰ ſua pte. Ad
hãc petitionẽ breuit᷑ rñdeo datã copulatiuã eſſe
poſſibilẽ. ⁊ verã rebꝰ vt nũc ſi loq̃mur de toto q̃n
titatiuo relato ad ptẽ q̃ntitatiuã. Sꝫ qꝛ pñs pe
titio igerit materiã ꝓportionũ: de q̃ nihil viſum
ẽ: ⁊ nõ ẽ pñtis ſpeculatiõis eã nũc diſputare: ſuf
ficiant que dicta ſunt.

¶ Tertio ⁊ principalr̃ argumentoꝝ tãgẽ-
do materiam relatiuoꝝ ſubſtãtie diuerſitatis ⁊
ſimul impugnando quartã ⁊ ſextam regulam.
Si eſſet aliqd̃ relatiuũ ſubẽ diuerſitatis potiſſi-
mũ eẽt h̄ relatiuũ aliꝰ i hac ꝓpõne vtrumq; aial
vterq; hõ ⁊ vterq; aliꝰ hoc ẽ: ſꝫ hõ ẽ falſum: qd̃ ꝓ
bat᷑ ſic: qꝛ tunc ſeq̃ret᷑ hũc terñ aliꝰ hõ diſtribui
ab hoc ſiguo vterq; ſm̃ ꝙ q̃rta reg̃la inſinuat.
Itẽ ſeq̃ret᷑ ſm̃ ſextam reg̃laꝫ data ſingulari ſub
añte eẽ demonſtrandũ aliud ſuppoſitũ quũ ſub
hoc ter̃o aliꝰ homo aſcendimus ⁊ deſcendimꝰ.
qd̃ ſi cõcedas vt reg̃le ꝑtendũt hẽo has ꝓpões
nõ eẽ equalentes de forma ⁊ de forma acceptio
nis ter̃oꝝ. ſ. vtrũq; aialvterq; hõ ⁊ vterq; aliꝰ hõ
ẽ. vtrũq; aial vterq; hõ ⁊ vterq; aliꝰ hõ ẽ ſuppo
ſito i ꝑoꝛi ter̃i ꝓbent᷑ vt iacẽt: ⁊ i poſteriori ꝑmꝰ
ter̃s ꝓbabilis ſit añs relatiui ⁊. 2ꝰ. ter̃s ꝓbabilis
aial ⁊ tãdẽ relatiuũ. Sꝫ h̄ nõ ẽ fatẽdũ. ⁊ ꝙ illud
ſeq̃t᷑ ꝓbo ſic i ſimili acceptiõe dat᷑ ꝑoꝛ ṽa ⁊ poſte
rioꝛ falſa h̄ pꝫ i his duabꝰ vtrũq; aial vtraq; ps
aialis ⁊ vtraq; alia ps aialis ẽ vtrũq; aialvtraq;
ps aialis ⁊ vtraq; alia ps aial᷑ ẽ. Nã rebꝰ vt nũc
prioꝛ eſt vera ⁊ poſterioꝛ falſa.

Cõfirmat᷑. Seq̃ret᷑ has duas negatiuas
ꝓpões nõ eẽ formalr̃ equalentes. ſ. vtrũq; aial
vtq; hõ ⁊ vterq; aliꝰ hõ nõ ẽ. vtrũq; aial vterq;
hõ ⁊ vterq; aliꝰ hõ nõ ẽ vt i ꝑoꝛi fiat ꝓbatio ꝯñr
⁊ i ſecũda ꝑmo ab añte ⁊. 2ᵒ. a ꝑmo ter̃o ⁊ tãdẽ
a relatiuo. ſꝫ ꝙ illd̃ ſeq̃tur facile pꝫ. Nã in ſimili
dat᷑ vna ṽa ⁊ alta falſa. h̄ tm̃ nõ videt᷑ dicẽdũ qꝛ
eſt vna reg̃la dialectica i ſophiſticis argutiõibꝰ
obſeruãda. ꝙ ſi i aliq̃ ꝓpõne due aut plures iue
niant᷑ diſtributiões idifferẽs ẽ ab vna vl̃ ab alia
probatione incipere.

¶ Ad tertiũ ꝑncipale rñdeo ꝙ reg̃le poſi
te manẽt illeſe ⁊ arm̃ nihil aliõ ꝑtẽdit ꝙ cogno
ſcere an iſte due ꝓpões ſint formalr̃ ⁊ gr̃a fere
acceptiõis ter̃oꝝ equalẽtes. ſ. vtrũq; aial vterq;
hõ ⁊ vtq; aliꝰ hõ ẽ. vtrũq; aial vterq; hõ ⁊ vtq;
aliꝰ hõ ẽ vt i ꝑoꝛi ꝓbatio fiat ꝯñr ⁊ i poſteriori ꝑ
mꝰ ter̃s ꝓbabilis ſit. 2ꝰ. ⁊. 2ᵒ. ꝓbabilis ſit ꝑmꝰ. ⁊
tãdẽ relatiuũ ꝓbet᷑. ⁊ dico iſtas enũciatiões nõ
equalere. Nã ꝑoꝛ ẽ iuẽta ṽa i ſimili forma ⁊ po
ſterioꝛ falſa. Etiã poſterioꝛ dari pt ṽa ⁊ ꝑoꝛ fal
ſa i ſimili h̄ pꝫ i his duabꝰ vterq; hõ vtrũq;. a. ⁊
vtrũq; aliud. a. ẽ: vtq; hõ vtrũq;. a. ⁊ vtrũq; aliõ
a. ẽ. i caſu ꝙ ſint ſoli q̃ttuoꝛ hoĩes. ſ. ſocrates pla
to cicero ⁊ iohãnes quoꝝ q̃lꝫ ꝓpaꝫ aiaꝫ hẽat: ſo
crates tm̃ ⁊ plato ꝑticipẽt i mã: cicero ⁊ iohãnes
in mã etiã participent. ⁊ lr̃a. a. ꝯuertat᷑ cũ hoc
diſiuncto materia vel aĩa vel caput.

¶ Ad cõfirmatione rñdeo ꝯcedẽdo aſſũ-
ptas ꝓpões nõ eẽ equalẽtes de forma. Nã i ſi-
mili nõ ſeq̃tur vtrũq; aialvtrũq;. a. ⁊ vtrũq; aliõ
a. nõ ẽ. vtrũq; aial vtrũq;. a. ⁊ vtrũq; aliõ. a. nõ
ẽ i caſu q̃ ſint ſocrates ⁊ plato ⁊ vnicꝰ leo int᷑ aĩa
lia cõicãtes i materia ⁊ lr̃a. a. cõuertat᷑ cum hoc

diſiuncto homo vel materia totalis datur prioꝛ
vera ⁊ poſterioꝛ falſa. etiaꝫ mõ diuerſo facile da
bitur poſterioꝛ vera ⁊ prioꝛ falſa. Et ad regulaꝫ
dialecticã dico eſſe intelligendam de ter̃is com
plecte diſtributis ⁊ non incomplecte mobilita-
tis. Sed quoniam hec omnia longe clarius ⁊ a
commulatius in arte noſtra ſophiſtica haben-
tur: pertranſeo.

¶ Sed iam peteret aliquis: Quid requirit᷑ ad
aliquas ꝓpões in quibꝰ relatiuũ ſubſtantie di
uerſitatis inuenit᷑ eẽ eiuſdẽ acceptionis ter̃oꝝ.

¶ Ad hanc petitionẽ rñdeo: oĩa req̃ri q̃ ad ſi-
milẽ formã requirunt᷑ excepta ſynonymitate in-
trinſeca. Iſte enĩ ꝓpões ſunt eiuſdẽ acceptiõis
ter̃oꝝ: vꝫ hõ ⁊ aliꝰ hõ ſunt hõ: leo ⁊ aliꝰ leo ſunt
currens: ⁊ hoc ſuppoſito ꝙ in ꝑoꝛi cathegorica
relatiuũ referat ꝑmã partẽ ſubiecti. Nã ſi ꝑdica
tum referat nõ dicet᷑ eiuſdẽ acceptionis ter̃oꝝ ꝓ
pter diuerſaꝫ relationem. ¶ Sꝫ iam orit᷑ diffi-
cultas: an iſte due ꝓpões ſint eiuſdẽ acceptio-
nis ter̃oꝝ: vꝫ hõ ⁊ aliꝰ hõ ſunt aĩalia: leo ⁊ aliud
ens ſunt aĩalia. Pro deciſione huiꝰ difficultatis
eſt aduertendũ: ꝙ in hac relatiuoꝝ materia du
plex põt haberi opinio ſuꝑ hoc qd̃ tangit᷑ i diffi
cultate. Prioꝛ opinio tenebit ꝓpões aſſũptas
eẽ eiuſdẽ acceptionis ter̃oꝝ: ⁊ hoc qꝛ non vꝫ ali-
quid deficere. Oĩa enĩ obſeruant᷑ q̃ ad ſimilẽ foꝛ
mã requirunt᷑ dempta ſynonimitate intrinſeca.
Et aduerte ꝙ idẽ eſt dicere: hõ ⁊ aliud ens ſunt
aĩalia: ⁊ hõ ⁊ aliud ens ab hoĩe ſunt aĩalia. Et
ſm̃ hanc opinionẽ hoc documentũ eſt obſeruã-
dũ. Oĩs ꝓpõ in qua ponit᷑ relatiuũ ſubſtãtie di
uerſitatis põt habere ſibi corrñdentẽ ꝓpõnẽ in
ſimili acceptione ter̃oꝝ mutato ter̃o inferiori in
ter̃m ſuperioꝛ ẽ: loquoꝛ de ter̃o adiũcto relatiuo
Uirtute huiꝰ documẽti ſatis pꝫ has duas ꝓpõ-
nes eẽ eiuſdeꝫ acceptionis ter̃oꝝ: hõ ⁊ alius hõ
ſunt currẽtia: hõ ⁊ aliõ aial ſunt currẽtia. ¶ Et
ſi quiſpiam obijciat dicendo relatiuũ ⁊ añs ſm̃
grãmaticoꝝ doctrinã in tribus cõuenire vꝫ in
genere: numero ⁊ perſona. ſꝫ notũ eſt ꝙ i aſſum
pta ꝓpõne non inuenit᷑ talis conuenientia: igit᷑
inepta eſt atq; iꝓpꝛia ¶ Ad hoc rñdeo dictũ
grãmaticoꝝ eſſe intelligẽdũ in relatiuis ſubſtan
tie idemptitatis: ⁊ nullo pacto opoꝛtet ſemꝑ ha
beat verũ i relatiuis ſubſtantie diuerſitatis: nec
in relatiuis accidentis. Clarũ enĩ eſt hanc ꝓpõ
nem eẽ aptã ⁊ congruã oꝛõnẽ: ſoꝛtes ẽ magnus
⁊ tanta ẽ hec colũna: ⁊ tm̃ relatiuũ ⁊ añs nõ con
ueniũt in genere. Etiã hec oꝛõ perfecta eſt: hoc
lignũ ẽ albũ ⁊ talis eſt plato: in qua tm̃ relatiuũ
⁊ añs non conueniunt in genere. Etiã iſta oꝛõ
congrua reputatur: ſolꝰ ſocrates eſt detecto ca-
pite: ceteri vero cooperto capite ſedent: in q̃ rela
tiuũ ceteri ⁊ añs qd̃ ẽ ſocrates non cõueniunt i
numero. Et ꝙ etiã non cõueniant in perſona:
pꝫ in hac ꝓpõne tu es albꝰ: ⁊ alij hoĩes ſunt ni-
gri. Etiam documẽtũ poſitũ põt coꝛroboꝛari ac
cepta hac propoſitione ſocrates currit ⁊ aliꝰ ho
mo diſputat: vel capias iſtam cathegoꝛicam ſo
crates ⁊ vnus alius homo poꝛtant lapidem: que
apta eſt ⁊ congrua in qua relatiuum addit᷑ ter
mino ſuperioꝛi ad añs. Nec refert ꝙ talis ter̃s
ſuperioꝛ ſit eiuſdem generis. numeri. ⁊ perſone.
Nã quandoq; ſic contingit: quãdoq; aliter: vt
dictum eſt. ¶ Et ſi iteruꝫ obijcias: dicendo ea
dẽ rõne hanc oꝛõnem congruam ⁊ aptam repu
tari. Soꝛtes ⁊ alius leo poꝛtant lapideꝫ. etiam
iſtas propoſitiones eſſe eiuſdeꝫ acceptionis ter
minoꝛum homo ⁊ alius hõ ſunt animalia: hõ ⁊
alius leo ſunt animalia. ¶ Ad hoc reſpon-
deo negando ſequellam. Imprimis notum eſt
id eſſe contra cõmunem modum concipiendi.
Opoꝛtet enim relatiuuꝫ ſimul ⁊ ter̃m cui imme
diate adiungitur ſignificare omne illud quod
ſignificat᷑ per añs: immo relatiuuꝫ alietatis ad
iectiue acceptum ſolum aliqualit᷑ ſignificat: ſed
terminus ille cum relatiuo acceptus ad hoc ꝙ
debita fiat relatio debet ſignificare quicquid ꝑ
añs ſignificat᷑. quandoq; aũt plura: ſed paucio
ra ꝙ añs non debet ſignificare. ⁊ ita pꝫ qualit᷑
hec propoſitio homo ⁊ alius leo ſunt poꝛtan-
tia lapidem: non eſt eiuſdem acceptionis ter̃oꝝ
cum hac propoſitione homo ⁊ alius homo ſunt
poꝛtantia lapidem. Etiam hec propoſitio non
eſt apta in dialectica. Socrates ⁊ alius leo ſunt
currentia: ſicut nec iſta animal ⁊ aliꝰ homo ſunt
currentia. Aduerte tm̃ pro relatiuis ſubſtãtie di
uerſitatis omne aggregatum ex tali relatiuo ⁊
ter̃o ſibi addito in ablatiuo tanto pro pluribus
ſupponere ſi ſupponat: quanto terminus cui ad
ditur eſt inferioꝛ: ⁊ tanto pro paucioꝛibus ſup-
ponere: quanto ſuperioꝛ inuenitur talis termi-
nus. Hoc documentum intelligatur vbi termi-
nus ſtatim ſequens ipſum relatiuum eſt ablati
uus rectus ab ipſo relatiuo. Iſtud pꝫ per exẽpla.
In iſta enĩꝫ ꝓpõne aliõ ab hoĩe currit: hoc totũ
aliud ab hoĩe pro pluribus ſupponit ꝙ hoc ag
gregatum aliud ab animali in iſta propoſitiõe
aliud ab animali eſt ſubſtãtia: ita in hac propo

ſtione aliud a ſocrate eſt aīal. aliud a ſocrate ꝓ
pluribus ſupponit quā aliud ab hoīe: ⁊ hoc pro
uenit q᷑ equiualēter hꝫ virtutē terīi infiniti. Sꝫ
in alijs relatiuis nō cōiunctis ablatiuo alr̄ ē di-
cendum. Hoc aggregatū aliud aīal ꝓ pluribus
ſupponit ī hac ꝓpōne ſocrates ⁊ aliud aīal cur
runt: ꝙ hoc aggregatū aliꝰ hō ī hac ꝓpōne ſo-
crates ⁊ aliꝰ hō currūt: ⁊ ita ī alijs dicat̄. ¶ Po
ſterior opinio tenet has duas ꝓpōes nō eē eiuſ
dē acceptionis tēꝝ: hō ⁊ aliꝰ hō ſunt currētia:
hō ⁊ aliud aīal ſunt currētia: ⁊ dicet̄ ꝙ defectꝰ ē
variatio relatiōis: in priori refert relatiuū tēm
hō ⁊ in poſteriori aūs aīal: qḋ nō accipit̄ ꝓ aūte
in ſimili ſitu: ac facit tēs hō in pori ꝓpōe. Utra
ꝗ iſtaꝝ opinionū ꝓblematice relinquit̄ ſuſtinen
da. In poſteriori maior ē difficultas: ꝙuis minꝰ
ꝑplexa appareat. Quare ſi cū talibus relatiuis
ſophiſtice ꝗdā procedat petendo cōtradictoriā
aut illationē formalē: oportet anteꝗ incipiat ar
guere ad alterā iſtarum opinionum condeſcen
dere. Sed de his plura alibi videbunt̄.

¶ Dubitatur primo de natura ⁊ virtute
hoꝝ relatiuoꝝ talis. q̄lis. Pariter ⁊ iſtoꝝ taliter
qualiter.

¶ Ad hanc dubitationeꝫ rn̄deo preſupo
nendo huiuſmodi relatiua referre ſola adiecti-
ua antecedentia: vt in principio dictum eſt: ſup
pono etiam cum ſubſtantiuo ſequenti ſuaꝫ grā
maticalem conuenientiam obſeruare. Nam
iſte enunciationes a grammaticis ⁊ dialecticis
apte eſſe cēſentur. ſ. Socrates eſt albus quales
ſunt homines ſeptentrionales. Socrates eſt ta
lis quales ſunt qui perpetuam laudem ſuis po-
ſteris reliquerūt: ⁊ multe ſimiles. ¶ His ſuppo-
ſitis eſt notandum: ſemper ꝙ hec duo ſigna ta-
lis qualis in eadeꝫ enunciatione inueniunt̄ col-
locata: ſignū qualis habet vim aūtis: ⁊ ſignum
talis referendi virtutem obſeruat. In hac ꝓpō
ne ſocrates eſt talis qualis eſt plato: ſignum ta
lis eſt relatiuum: ⁊ dictio qualis ſumit̄ loco huꝰ
termini aliqualis: ⁊ data propoſitio virtualiter
eſt copulatiua huic equiualens. Plato eſt aliq̄
lis ⁊ ſocrates eſt talis. Significant enim iſti ter
mini talis. qualis. aliqualis: principali ſignifica
tione accidentia quandoꝗ corporea ⁊ nonnun
ꝗ incorporea: prout oīo in qua habent̄ enūciat
⁊ ſemper pro eodem ſpecifico accidente recipi-
unt̄: quo fit hanc aſſertionem eſſe falſam. ſ. So-
crates eſt talis qualis eſt plato in caſu ſocrates
albus ⁊ plato niger habeant̄: ⁊ in nullo cōicent

ſpecifico accidente. ¶ Rurſus notandum eſt
hanc dictionem talis quandoꝗ inueniri in pro
poſitione ⁊ non in ordine ad aūs qualis vel ali
qualis. Sed in reſpectu ad nomen adiectiuum
quod quandoꝗ genericum eſt ⁊ aliquo ſpecifi
cū: vt in his propoſitionibꝰ eſt videre. Socrates
eſt coloratus: ⁊ plato eſt talis. Socrates eſt albꝰ
⁊ plato eſt talis. In priori ſenſu ſemꝑ relatiuū
qualis refert pro eadē q̄litate ſiue accidēte eiuſ-
dem generis: ⁊ in ſenſu poſteriori oportet refe-
rat pro accidēti eiuſdem ſpeciei tantum. Idē di
cat̄ de hoc ſigno qualis in hiſce ꝓpōnibus. So
crates eſt coloratus: qualis eſt plato. Socrates
eſt albus: qualis eſt plato. Sꝫ reuera magis pla
cet fateri ſignum qualis nō teneri relatiue ī da-
tis propoſitionibus: nec in alijs quibuſuis in ꝗ-
bus haberi poteſt. Dicamus igit̄ hanc enuncia
tionē ſocrates ē coloratꝰ q̄lis eſt plato ſumi loco
huꝰ copulatiue ſocrates ē coloratꝰ: ⁊ coloratꝰ ē
plato. ¶ Ex his ꝗ dicta ſūt īfero: hāc ꝓpōnē eē
falſam ſocrates ē albꝰ ⁊ talis ē plato: ī caſu ꝗ ſo
crates ſit albꝰ ⁊ plato niger: ꝫ cōueniāt ī calidi-
tate aut aliꝗ alio accidēti. Iſtud corolariū ē ꝯ
ſniaꝫ aliquoꝝ ꝗ dixerūt datā ꝓpōnē eē verā ī ꝓpo
ſito caſu ⁊ equiualere huic ſocrates eſt albus ⁊
ſimilis eſt plato. hoc autem non eſt tenendum:
ſꝫ ꝓpō aſſumpta eq̄ualet huic copulatiue ſocra
tes eſt albus ⁊ albus eſt plato: q̄ in poſito caſu ē
falſa. hāc tn̄ cōcedo ſocrates eſt talis qualis eſt
plato. Nā ad veritatē huꝰ non oportet in cun-
ctis cōueniant accidentibus: ſed ſufficit aliquo
eiuſdē ſpeciei inueniant̄ q̄lificati. Subſequit̄ ad
veritatē huꝰ ſocrates ē albꝰ. b. albedine ⁊ plato
eſt talis: oportere ipm platonē. b. albedine eē al
bū. ¶ Secūdo īfero hāc copulatiuā eē īpoſſibi-
lē ſocrates ē talis q̄lis ipe ē ⁊ ſocrates ē talis q̄lis
ipe nō ē: ⁊ ħ ꝓ ꝗnto talis ⁊ q̄lis recipiūt ꝓ ſubſtā
tiuo tēm ſocrates. hāc aūt copulatiuā eē poſſibi
lē affirmo: ſocrates ē tale q̄le ipe ē ⁊ ſocrates eſt
tale q̄le ipe nō ē: ⁊ verā ī caſu ꝗ ſocrates inuenia
tur albus ceteris ſe habentibus vt ſeſe habent.

¶ Dubitatur ſecundo de veritate haruꝫ
ꝓpōnū deus pōt ꝓducere tantā lineā finitā: quā
tam pōt ꝓducere. deꝰ pōt producere tot ange-
los finitos: quot pōt ꝓducere. ſocrates pōt por-
tare tantū pōdus quātum ipſe pōt portare.

¶ Ad hanc dubitationeꝫ reſpondent ali
qui dialectici datas propoſitiones eſſe veras in
ſenſu pure relatiuo: ⁊ falſas in ſenſu comparati
uo. Ut aūt mota dubitationis clara habeatur

noticia eſt aduertenduꝫ: hec relatiua talis qua
lis. tantus. quantus. tot. quot. totus. quotus. to
tuplex. quotuplex. bifariā poſſe ſumi vcꝫ pure re
latiue: ⁊ exponibiliter ſiue comparatiue. In pri
ri ſenſu conceditur hec ꝓpō ſocrates eſt tantus
quātus eſt aliquis homo: caſu quo ſit ſocrates
pedalis ⁊ plato pariter pedalis. cicero aūt bipe
dalis: ⁊ Johānes ſemipedalis inueniatur. Nā
per illā propoſitionem denotatur ꝙ ſocrates ē
aliquantus: ⁊ tantus eſt aliquis homo: ⁊ illud ē
verum in dato caſu: etiam data ꝓpō in predicto
ſenſu huic equiualet ſocrates eſt equalis alicui
homini: que vera eſt. Si vero propoſitio illa in
poſteriori ſenſu ſumat̄ vcꝫ exponibiliter: tunc ē
falſa ī dato caſu: qm̄ exponit̄ copulatiue ꝑ has
tres exponentes ſocrates eſt aliquātus: ⁊ ſimul
quilibet homo eſt aliquantus: ⁊ nullus homo ē
maior ſocrate. ⁊ hec vltima exponens eſt falſa.
pōt etiam data ꝓpō exponi hoc modo ſocrates
eſt magnꝰ ⁊ ſimul quilibet hō eſt magnus: ⁊ nul
lus hō eſt maior ſocrate. ſed ſemper vltima ex-
ponens eſt falſa. ¶ De veritate aūt huius ꝓpō
nis deus pōt producere tantaꝫ lineam finitam
quantam poteſt producere in ſenſu pure relati
uo ſatis pꝫ: qm̄ in tali ſenſu equiualet huic ꝓpō
ni vere: deus pōt producere aliquantam lineaꝫ
⁊ tantam pōt producere: vel dic ꝙ eq̄ualet huic
deus pōt ꝓducere lineam equalē linee: quaꝫ po
teſt producere: ſed notum eſt vtramꝗ iſtarū da
tarum eſſe veram ⁊ neceſſariam: quiꝫ de ineſſe
earum ſint poſſibiles: igitur. Q̄ſi data ꝓpō ſu
matur exponibilit̄ tunc falſa eſt ⁊ impoſſibilis
ſm̄ ſniaꝫ aliquorum pro quanto ſic exponit̄: ali
quantam lineam finitaꝫ deus pōt producere ⁊
⁊ nullam lineam finitā maioreꝫ illa deus poteſt
producere: ⁊ hec ſecunda exponēs eſt falſa. Itē
de ineſſe illius propoſitionis eſt impoſſibilis vcꝫ
deus producit tantam lineam finitam: quantā
pōt producere. ¶ Aliter tamen ⁊ mea ſnīa ve-
rius rn̄deo: ꝙ hec ꝓpō aſſumpta deus pōt ꝓdu
cere tantā lineā finitam quantam pōt ꝓducere
eſt vā ſi ī ſenſu pure relatiuo ſumat̄: ſicut aliꝗ ēt
concedunt: ſed nego datam propoſitionem eſſe
falſam ⁊ impoſſibilem in ſecūdo ſenſu vcꝫ expo
nibiliter: immo dico ipſam ꝓpōnē eſſe neceſſa-
riam. nec bene expoſita eſt. Nam poſtꝗ verbū
pōt precedit iſta ſigna tantam quantam prius
oportet dare de ineſſe ⁊ deinde exponere. Hec
igitur propoſitio deus producit tantam lineaꝫ
finitam quantā poteſt producere que eſt de ineē

illius eſt poſſibilis. ⁊ facili caſu vera. Nam ſi ꝑ
hoc inſtanti deus producat infinitas lineas eo
pacto ſe habentes ꝙ vna ſit pedalis. ⁊ alia ſemi
pedalis. alia vt vna quarta. ⁊ ſic in infinitum de
creſcendo. ⁊ per oppoſitum creſcendo deīt infi
nite vna bipedalis. ⁊ alia tripedalis ⁊ ſic ſine ſta
tu nullam pretermittendo mediam quantitatē
habebit̄ preaſſumpta ꝓpō in veritate. Et poteſt
facilius imaginari iſto modo. ſit vna linea infi
nita ſm̄ alterum extremum ⁊ creet deus in hoc
inſtanti infinitas lineas ſic ſe habentes ꝙ cuili-
bet parti finite date linee infinite aliqua illa infi
nitarum ſit equalis: quo poſito. habet̄ hec ꝓpō
in veritate deus producit tantam lineaꝫ finitā
quantam poteſt producere. Nam deus eſt pro-
ducens aliquantam lineam finitam: ⁊ deus nō
pōt maiorem lineam finitaꝫ producere: nec ma
iorem lineam finitā deus pōt producere. qḋ idē
ē nota eſt huꝰ copulatiue prior cathegorica: ⁊
poſterior: pbat̄ per falſitatem ſue contradicto-
rie. ſ: deus poteſt producere maiorem lineam fi
nitam: ⁊ ꝙ hec ſit falſa oñdit impoſſibilitas hu
ius de ineſſe: deus producit maiorem lineam fi-
nitam quum ſit impoſſibile dari aliquam lineā
finitam que ſit maior aliqua illarū linearū fini-
tarum iam productarum: que numero infinite
habentur. ꝙuis quacūꝗ illarum poſſit deus ꝓ-
ducere aliquam lineam finitaꝫ maiorem. patet
igit̄ ex toto ꝓceſſu hanc propoſitionem eſſe ve-
ram deus poteſt producere tantam lineam quā
tam pōt producere: ſiue illa relatiua tantā quā-
tam ſumant̄ pure relatiue ſeu exponibiliter. Et
quemadmodū illa ꝓpō ē probata vera in vtro
ꝗ ſenſu: ſic poſſunt alie due ꝓpōnes ī dubitatio
ne aſſumpte probari vere: que tamen a pleriſꝗ
negantur preſertim in ſenſu comparatiuo ſiue
exponibili: quod idem eſt.

¶ Dubitatur tertio circa materiam rela-
tiuorum accidentis diuerſitatis vtrum iſte oēs
enunciationes copulatiue reputentur apte in
dialectica. ſ. ſocrates eſt albus ⁊ aliuſmodi ē pla
to. ſocrates eſt pedalis ⁊ aliuſmodi eſt plato. ſo
crates eſt binarius ⁊ aliuſmodi eſt plato. ſocra
tes eſt ſecundus ⁊ aliuſmodi eſt plato. ſocrates
eſt duplex ⁊ aliuſmodi eſt plato.

¶ Ad hanc dubitationeꝫ rn̄deo ſola duo
accidentis diuerſitatis relatiua inueniri in cō-
muni hominum vſu ⁊ ſunt aliuſmodi: alteriuſ-
modi. ⁊ differunt in hoc: ꝙ aliuſmodi de vno ⁊
pluribus duobus dicitur. Alteriuſmo di aūt ſo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

lis duobus accõmodatur. Dicimus enim ſocra
tes ē calidus ⁊ albus ⁊ aliuſmodi eſt plato: ſed
non recte diceꝛ alteriuſmodi eſt plato. Item di
cimus ſocrates eſt calidus: albus ⁊ maculatus ⁊
aliuſmodi eſt plato. ⁊ non alteriuſmodi eſt pla
to. Et hanc aptam ponimus ſocrates eſt diale
cticus ⁊ alteriuſmodi eſt plato: ſed non lepida
aliuſmodi eſt plato dicem⁹. Dico igitur hec re
latiua aliuſmodi alteriuſmodi ſola qualitatis
antecedentia ſm cõmunē vſum referre. Sȝ qm̃
relatiua accidentis diuerſitatis nõ habētur pe
culiaria que poſſunt referre ãtecedētia vtriuſq
q̃ntitatis. vȝ continue ⁊ diſcrete poterũt Cadul
terina tñ ſignificatione Ↄhuiuſmodi relatiua: q̃
in vſu ſunt accõmodari antecedentibus vtriuſ
q q̃ntitatis. Et ſm hoc fatẽdum erit: oẽs enũ
ciationes copulatiuas in dubitatiõe aſſumptas
eſſe aptas preſertim in dialectica ¶ Sȝ iam pe
teret aliquis an hec propoſitio ſit vera ſocrates
eſt albus ⁊ alteriuſmodi eſt plato: ī caſu quo ſo
crates ſit albus ſolum: plato vero in duobus in
ueniaꝛ locis: ī altero albus: ⁊ ī altero niger. Nã
videtur prima fronte falſa cũ ex modo concipiē
di relatiuum aliuſmodi in data enunciatiõe ⁊
ſimilibus dimotionem accidentis ſui antecedē
tis denotet: ⁊ alterius accidentis poſitionem im
portet. ¶ Ad iſtam petitionem rñdeo poſſe ꝓ
blematice teneri datam ꝓpõnē veram ⁊ falſam
Q̃ſi vera teneatur dicendum erit illã enuncia
tionẽ huic equiualere ſocrates eſt albus ⁊ alio
colore ab albedine coloratus eſt plato. ⁊ iſtud ē
verum in poſito caſu. Si aũt falſa cenſeaꝛ data
ꝓpõ: tunc huic equiualebit ſocrates eſt albus: ⁊
ſolum alio colore ab albedine coloratus eſt pla
to. ⁊ in hoc ſenſu eſt falſa ſtante caſu poſito. In
ter hos duos dicẽdi modos poſterior eſt diligē
dus q2 cõi hoĩuȝ intellectui eſt conformis. Ex q̃
infero hanc propoſitionem eſſe impoſſibilem ſo
crates eſt coloratus ⁊ aliuſmodi eſt plato.

¶ Prima concluſio. Licet a nõnullis re
latiuum poſſeſſiuum ſignificet illud quod per
ſuum ſubſtantiuum ſignificatur: oppoſitum ta
men defendimus eſſe verum. Itaqȝ in hac ꝓpo
ſitione ſocrates diligit ſuum equum relatiuum
ſuum non ſignificat equum vt aliqui dixere: ſed
ſolum ſocratem repreſentat. Nam ſi equos ſi
gnificaret tunc data propoſitio eſſet imagina
ria quoniam noticia omnium equorum que
habetur ratione huius termini equuȝ nullo mo
do ſecum patitur noticiam equorum que ha
betur ex parte relatiui. Non enim apparet quo
nam pacto date noticie ſeſe habeant a parte p̃
dicati quũ nec vna alteram determinet. nec ab
altera determinetur.

¶ Secunda cõcluſio. Licet quodlibet re
latiuũ reciprocũ ſemꝑ ſi ſupponat eandē ſeruet
cũ ſuo añe ſuppõnē: nõ tñ repugnat ideȝ relati
uum diſcrete: determinate: cõfuſe ĩmobilr̃: ⁊ con
fuſe mobilr̃ ī eadē cathegorica ſupponere. Hec
cõcluſio facillimo exẽplo declaraꝛ. In hac ꝓpõe
ſocrates vel hõ vel oĩs angel⁹ ⁊ leo eſt ipemet.
relatiuũ ipemet ſupponit quadruplici ſuppõne:
vȝ diſcreta: determinata. cõfuſa mobili: ⁊ cõfu
ſa ĩmobili. rõne cui⁹ aſſumpta ꝓpõ virtualr̃ eſt
hyppothetica: diſiunctiua ſi altera cõiunctionum
vel ſumaꝛ ꝑ copula principali: ⁊ copulatiua vbi
cõiunctio. et. ꝑ copula ꝑncipali recipiaꝛ.

¶ Tertia concluſio. Socrates in hoc in
ſtanti ē tantus quãtus erit ī fine hui⁹ hore: ⁊ tñ
ſocrates ī hoc inſtanti eſt pedalis ſoluȝ inſtanti
hore ꝑ bipedalis. Hec cõcluſio ꝓbaꝛ ī caſu quo
ſocrates ī hoc ĩſtanti ſit pedalis q̃ntitatis ⁊ per
ſolã rarefactionē efficiaꝛ bipedalis q̃ntitatis ī fi
ne hore nihil acq̃rẽdo aut deperdendo de eius
ſubſtãtia ⁊ ſuppoſita nominaliũ opinione q̄ te
net q̃ntitatē nõ diſtingui a re quãta: iſto igiꝛ po
ſito pȝ impĩmis cõcluſionis ꝑor pars. Nã ſocra
tes ī hoc ĩſtanti eſt pedalis quãtitatis ⁊ pedalis
quantitas erit in fine hore quod ſic ꝓbaꝛ ex. po
ſitõe hoc erit in fine hore ⁊ hoc ē vel erit peda
lis quantitas ergo pedalis quantitas erit ī fine
hore: ⁊ per ↄñs date ↄcluſionis ꝑor ꝑs ē vª. Sȝ
ꝙ etiã poſterior ꝑs ſit vª. facile pȝ ex ipã caſus
poſitione. Licet hec concluſio poſita ſit ⁊ conce
denda in dato caſu ſm mentem Pauli veneti
in ſua quadratura dubio primo: capite primo.
Tamen inſequendo id quod in ſecundo dubio
tetigimus prior date concluſionis pars eſt falſa
in caſu poſito. ſumendo ipſa relatiua Tantus
quantus exponibiliter. Nam ipã eſt hoc pacto
exponenda ſocrates in hoc inſtanti eſt aliquan
tus ⁊ ſocrates aliquantus in fine hui⁹ hore erit
⁊ ſocrates non maior in fine huius hore erit ꝙ
eſt in hoc inſtanti ⁊ hec vltima exponens eſt fal
ſa. Q̃ſi ſolum relatiue tenerentur data relati
ua ⁊ non exponibiliter: tunc illa copulatiua eſt
concedenda. ⁊ ſenſus prioris partis erit iſte ſo
crates in hoc inſtanti eſt magnus ⁊ magn⁹ erit
in fine huius hore ⁊ quiȝ etiam poſterior pars
ſit vera habetur factum.

¶ Suppoſitio.
Ampliata. Reſtricta.

Ampliatio eſt ſuppoſitio reſpe
ctu termini duas pluresue tem
porum differentias ſub diſiun
ctiõe importantis. Et talis eſt huius enũ
ciationis ſubiectum homo fuit animal.
Tenetur enim tam pro preſentibus q̃ȝ p̃
teritis. Dixi notantur ſub diſiunctiõe ꝓ
pter ꝑdicata iſtarum propoſitionum ⁊ ſi
milium ſocrates eſt ⁊ fuit homo. Plato ē
⁊ erit animal: q̄ licet in ordĩe ad duas tem
porum differentias teneantur: q2 tamen
hoc non eſt ſub diſiunctione ideo nõ ſunt
ampliationes nuncupande

Eſtrictio eſt ſuppõ ad vnã ſolũ
r aut ad plures tẽporũ diffĩas li
mitata. Et tale eſt huius enun
ciationis vtrũqȝ extremum homo eſt ani
mal. Iſtarum etiam propoſitionum ꝑdi
cata homo fuit animal: hõ ē ⁊ erit animal
reſtrictiones nuncupantur. ¶ Notabun
tur pro iſta ampliationũ materia ſequen
tes regule.

¶ Prima regula.

Omnis copula preteriti tẽpo
ris quamlibet antecedentem
ſuppoſitionem ampliat ad du
as temporum differentias. ſ.
preſens ⁊ preteritum: ⁊ omnē ſequentem
reſtringit vt ſm ſolam temporis preteriti
differentiam teneatur. exemplũ. In hac
propoſitiõe hoĩs aliquis equus fuit cur
rens tam hoĩs q̃ȝ equus ad preſens ⁊ pre
teritum ampliatur: currens autē non am
pliatur: ⁊ in iſta propoſitione homo ho
mo fuit vtrumqȝ extremum dicitur ãplia
tio. Et ſi petat quiſpiam rationeȝ quare
potius ſuppoſitiones antecedentes am
pliantur ⁊ non ſequentes. Dicendum eſt
id prouenire ex modo ſignificandi quem
huiuſmodi copule preteriti temporis ha
bent ex propria natura. Regula poſita ⁊
omnes ſequentes intelligantur deductis
limitationibus que quandoqȝ inſerte in
ueniuntur. Virtute huius regule conce
duntur ſequentes propoſitiones: infans
de nouo natus vixit triginta annos. Ale
xander in vtero ſue matris extitit totius
orbis moderator. Mortuuȝ fuit viuens
Album fuit nigrum.

¶ Secunda regula.

¶ Omne participiuȝ preteriti temporis
in recto quod eſt totale ꝑdicatum aut ꝑn
cipalis pars predicati vel adiectiuũ par
tis principalis omnem precedentem ſup
poſitionem ampliat ad preſens ⁊ preteri
tum ⁊ ſeq̃ntē reſtringit ad ſolũ tp̃s ꝑteri
tum. Q̃ſi aliq̃d tale participium in obli
quo inueniatur: ſolum ampliat ſuum ſub
ſtantiuum ad eaſdem temporum differen
tias ad quas ſi in recto ſumeretur idē ſub
ſtantiuum ampliaret. Exempla iſtorum:
In hac propoſitione omne bonum eſt di
lectum ſubiectum bonũ ampliatur ad pre
ſens ⁊ preteritum. Idem dicetur de ſubie
cto huius enunciatiõis homo eſt dilect⁹
a deo: ⁊ in iſta etiam propoſitiõe homo ē
animal dilectuȝ tam homo q̃ȝ animal am
pliaꝛ. In hac ãt ꝓpoſitiõe dilectus eſt ſo
crates. ter̃s ſocrates ꝑ ſocrate ꝑterito te
netur. Sed in hac enunciatione ſocrates
habet lanceam fractam. ſola dictio lance
am ampliatur. Virtute huius regule iſte
omnes propõnes ſunt concedende. Can
dela lucens eſt extincta. Lancea integra
eſt fracta. homo indoctus eſt doctus: ma
nus aperta eſt clauſa. ⁊ multe alie huiuſ
modi.

¶ Tertia regula.

¶ Omnis copula futuri temporis quam
libet antecedentem ſuppoſitionem ampli
at ad duas temporum differentias vȝ p̃
ſens ⁊ futurum. ⁊ omnem ſequentem re

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſtringit vt ſm ſolaʒ futuri temporis differentiam ſumatur. In hac propoſitiõe in aliquo loco hominis equus erit currens iſti tres terꝰi loco: hominis: equus ãpliantur ad preſens ⁊ futurum. currens autem pro ſolo futuro currente tenetur. Sed in hac enunciatione aliquis homo hõ erit: vtrũqʒ extremuʒ dicitur ampliatio. Virtute huius regule ſequentes propoſitiones conceduntur. vir centum annorũ erit iuuenis vnius anni. femina corrupta erit virgo: homo mortuus viuet. ſummꝰ pontifex erit baptizatus.

¶ Quarta regula.

¶ Omne participiuʒ futuri temporis in recto quod eſt totale predicatum vel principalis predicati pars aut adiectiuuʒ partis principalis. omnem precedentem ſuppoſitionem ampliat ad preſens ⁊ futuruʒ ſequẽtẽ vero reſtringit ad ſolũ tpˀs futuꝝ. Et ſi aliquod tale participium habeatur in obliquo ſolum ampliat ſuum ſubſtantiuum ad eaſdem tẽporum differentias ad quas ſi in recto ſumeretur ampliaret idẽ ſubſtantiuum. exempla. In iſta propoſitione omne bonum eſt appetendum ſubiectum ampliatur ad preſens ⁊ futurum ⁊ modo eodem huius enunciationis ſubiectum ampliatur. virtus eſt amplexãda a cunctis. Sʒ in hac propoſitione deus ẽ ens adorandum taʒ deus q̃ʒ ens ampliat ad pñs ⁊ futuꝝ. Et ĩ hac enũtiõe diligẽdꝰ ẽ deꝰ. terꝰs deꝰ ꝓ deo futuro tenet. In iſta tñ enũtiatiõe deꝰ hʒ filiũ diligẽdum ſolꝰ terꝰs filium ampliatur. Virtute poſite regule ſunt concedende ſequentes propoſitiones. ceraſum comeſtum eſt concedendum: pulex occiſus eſt occidẽdus. homo corruptus eſt generandꝰs ſanctus in celo eſt lapidandus.

¶ Quinta regula.

¶ Omnis copula preteriti temporis accepta cum participio futuri temporis ĩ recto quod eſt totale predicatum aut principalis predicati pars vel adiectiuum ptis principalis. omnem antecedentem ſuppoſitionem ampliat ad tres temporum differentias. ſ. preſens. preteritum. ⁊ futurum ſequentẽ autẽ ad ſolas duas tẽporũ differentias ampliat videlicet pteritũ ⁊ futuꝝ. Exempli gratia. Subiectum huius enũciationis antixp̃s fuit producẽdus ãpliatur ad tres temporuʒ differentias. Sed in hac propoſitione fuit producẽdus antixp̃s terꝰs antixp̃s tenet ꝓ eo qđ fuit aut erit antixp̃s.

¶ Sexta regula.

¶ Omnis copula futuri temporis accepta cum participio preteriti temporis in recto quod eſt totale predicatum vel principalis pars predicati aut adiectiuũ ptis principalis. omnem antecedentem ſuppoſitionem ampliat ad tres temporuʒ differentias. ſ. preſens. preteritum. ⁊ futurum Et oẽʒ ſeq̃ntẽ ãpliat ad duas ſolũ tẽporũ differentias ſcilicet preteritum ⁊ futuruʒ. Exemplum. Subiectum huius enunciationis antixp̃s erit productus ampliatur ad tres temporuʒ differentias. Sed ĩ iſta ꝑpõe erit ꝓductꝰ antixp̃s. terꝰs ãtixp̃s ꝓ eo ſolo qui fuit aut erit tenetur. Poſſent ex hac ⁊ proxima precedenti regula inferri alique propoſitiones concedende que prima fronte vident negãde ſicut in quattuor primis regulis deducte ſunt nonnulle propoſitiones concedende. Sed quia hec facilia ſunt pertranſeo.

¶ Septima regula.

¶ Omnis copula diſiuncta ex verbo preſenti ⁊ preterito omnem ſuppoſitionẽ taʒ antecedentem q̃ʒ ſequentem ampliat ad duas temporum differentias ſub diſiunctione. ſ. ad preſens ⁊ preteritum. In hac propoſitione ſocrates eſt vel fuit hõ ſubiectum ⁊ predicatũ ampliatur ad preſens ⁊ preteritum. Nam ſi date propoſitionis ſubiectuʒ verificet id hoc pacto fiat hoc ẽ vel fuit ſocrates. ꝑ ꝓnomẽ hoc ipm ſocratẽ oñdẽdo. ⁊ eadẽ arte vificet p̃dicatũ.

¶ Octaua regula.

¶ Omnis copula diſiuncta ex verbo preſenti ⁊ futuro omnem ſuppõnem ⁊ p̃cedẽtem ⁊ ſequentem ampliat ad duas temporum differẽtias. ſ. preſens ⁊ futurum. In hac enim ꝑpõne. Plato ẽ vel erit animal plato ampliat pro platone qui eſt vel erit ⁊ ſimili ampliatiõe predicatũ aial ãpliat.

¶ Nona regula.

¶ Omnis copula diſiuncta ex v̾bo preterito ⁊ futuro oẽm precedentẽ ſuppoſitioneʒ ampliat ad tres temporꝝ differentias vcʒ preſens: preteritũ: ⁊ futurũ. Sʒ ſequẽtem ſuppoſitionẽ ad ſolas duas temporꝝ differentias ampliat. ſ. ad preteritũ ⁊ futurũ. In hac enunciatione Cicero fuit vel erit orator. ſubiectũ ampliat pro illo qđ ẽ vel fuit aut erit cicero. Predicatum vero pro ſolo oratore q̇ fuit vel q̇ erit ampliat.

¶ Decima regula.

¶ Omnis copula diſiuncta ex verbo preſenti: preterito: ⁊ futuro: oẽm ſuppoſitionem taʒ precedentem q̃ʒ ſequẽtẽ ampliat ad tres temporꝝ differentias: vcʒ preſens preteritũ: ⁊ futuꝝ. In hac enũciatiõe Ceſar eſt vel fuit vel erit imperator. ſubiectũ ceſar ampliat pro illo quod ẽ vel fuit vel erit ceſar: ⁊ pi mõ p̃dicatum imꝑator ampliatur.

¶ Vndecima regula.

¶ Omnis copula copulata ex verbis diuerſoꝝ temporꝝ oẽm ſuppõnẽ precedẽteʒ ampliat ſub diſiunctione: ⁊ quemlibet ſequentẽ ſub copulatione colligit: ⁊ hãc collectionem copulatiuaʒ ſuppõnis ſeq̃ntis potius reſtrictionẽ q̃ʒ ampliationẽ vocamus. Exempli gr̃a. In hac ꝑpõne ſocrates eſt ⁊ fuit hõ: ſocrates ampliat pro illo quod eſt vel fuit ſocrates. ⁊ terꝰs hõ reſtringitur ad ſtandũ pro hoie qui ẽ ⁊ q̇ fuit. pari modo dicat in his propõnibꝰ. Plato ẽ ⁊ erit aial. Cicero fuit ⁊ erit orator. Ceſar ẽ ⁊ fuit ⁊ erit imperator. In p̃ma ãpliatur ſubiectuʒ pro illo quod eſt vel erit plato: ⁊ predicatũ reſtringit pro illo qđ eſt ⁊ erit aial. In ſecunda propõne ſubiectum ãpliat pro illo qđ ẽ fuit vel erit Cicero: ⁊ predicatũ reſtringit pro illo qđ fuit ⁊ erit orator. In tertia ſubiectum ampliat pro illo qđ ẽ vel fuit ꝉ erit Ceſar: ⁊ p̃dicatũ reſtringit pro illo qđ ẽ ⁊ fuit ⁊ erit imperator.

¶ Duodecima regula

¶ Iſtud v̾bum põt cũ ſuo participio potens. Et iſti quattuor modi poſſibiliter. ĩpoſſibiliter. ꝯtingẽter. neceſſario. vt ſunt terꝰi ſecunde impoſitionis vel intentiõis Iſti etiã quattuor poſſibile. ĩpoſſibile. cõtingẽs. neceſſe. q̇ cũ predictis cõuertunt: ſi ſumant ſincathegorematice ⁊ ſint p̃oris intẽtiõis ꝉ ĩpoſitiõis ãpliãt oẽs terꝰos tã añtes q̃ʒ ſeq̃ntes ad q̃ttuor tẽporꝝ differẽtias. ſ. preſens. preteritũ. futuꝝ. ⁊ poſſibile. In his ꝑpoſitionibus. Socrates põt eſſe homo. Socrates eſt potens eſſe homo. Socrates poſſibiliter eſt homo. Socrates impoſſibiliter eſt homo. Socrates contingenter eſt homo. Socrates neceſſario eſt homo. Iſti termini Socrates. homo: ampliatur ad preſens. preteritũ. futuꝝ. ⁊ poſſibile. Virtute huiꝰ regule conceduntur iſte ꝑpõnes. calidiſſimuʒ põt eſſe calidius. infimũ poteſt eſſe inferiꝰ ⁊ multe alie.

¶ Decima tertia regula.

¶ Oẽ nomẽ verbale terminatũ ĩ bile aut terꝰm rectũ precedẽtẽ ⁊ tiuus. a. um. importãs aptitudinẽ oẽʒ nõnunq̃ʒ obliquũ ãpliat ſeq̃ntẽ ⁊ ad q̃ttuor tẽporꝝ dr̃ias. ſ. pñs. p̃

teritum.futuꝝ.ꝛ poſſibile.Exemplū antixp̄s ē producibilis a ſuo patre. antixp̄s
eſt prodictiuꝰ nugaꝝ. Nam in datis enū
ciationibus ampliantur termini antixp̄s
patre nugaꝝ. virtute huius regule conce
dunt̄ iſte propoſitiones res genita eſt ge/
nerabilis.res corrupta eſt corruptibilis.
Eſt tn̄ ſciendū terīn q̇ ampliat̄ qn̄qȝ āplia
ri pro ſolo formali ſignificato terī āplian
tis ꝛ aliqn̄ pro materiali ꝛ formali ſimul.
ſi ergo ſubm̄ huiꝰ enūciatiōis antixp̄s eſt
riſibilis ſolū ꝓ formali amplief̄ dicet̄ falſa
ꝓ quāto duo importat:vnū ē antixp̄m eē
ꝛ alterū ē ip̄m eē aptū natū ridere. ꝙ ſi da
te ꝓpōnis ſubm̄ ꝓ materiali ꝛ formali ſi/
mul āplief̄ vͣ nūcupabit̄ ip̄a ꝓpō: ꝛ tūc ſi
gnificat ꝙ antixp̄s q̇ ē.fuit.erit.vel pōt eē
ē aptꝰ natꝰ ridere ꝛ illud ē veꝝ. cōcedimꝰ
tn̄ ſocrate exiſtēte q̄zuis nō rideat hāc ꝓ
poſitionē ſocrates eſt riſibilis qūocunqȝ
amplietur eius ſubiectum.

Decima quarta regula.

Omne verbum preſentis temporis ſi/
gnificans productionē vt fio.ꝓduco.ge/
nero.ampliat terīn in quē vis talis verbi
cadit ad duas differentias temporis.ſ.p̄
ſens ꝛ futuꝝ. Nōſi aliquod p̄ſentis tem/
poris verbum corruptionē ſignificet vt
corrūpo.d̄ſtruo. adnihilo.ampliabit ad
preſens ꝛ preteritū euȝ terīn:cui vis talis
verbi competere denotat̄. Nec refert ta/
les terī precedāt ſequanturue ip̄m verbū.
In vtraqȝ iſtaꝝ ꝓpōnū domꝰ fit.fit domꝰ
dictio domꝰ ampliat̄ ad preſens ꝛ futurū
Et in his duabꝰ enunciationibꝰ domus
corrumpitur corrumpitur domus.Terīs
domꝰ ampliatur ad preſens ꝛ preteritū.

Decima quinta regula.

Hoc verbum incipit ꝛ eius participiū
incipiens ampliāt oēs terōs tā āntes q̄ȝ
ſequentes ad preſens ꝛ imediate futuruȝ
Sed hoc verbū deſinit ꝛ eius participiū
deſinens ampliant oēs terīs precedentes
ꝛ ſequentes ad preſens ꝛ imediate preteri
tum. In hac propōne Socrates incipit
eſſe homo ſubiectuȝ ampliatur pro ſocra
te qui eſt aut imediate poſt hoc inſtās qd̄
ē preſens erit ſocrates. ꝛ hoc pacto am/
pliatur terīs hō. In hac aūt propōne So
crates deſinit eſſe hō.ampliatur ſubiectū
pro ſocrate qui eſt vel imediate poſt hoc
inſtans quod eſt preſens ſunt ſocrates. ꝛ
pari arte terīs hō ampliatur. Virtute hu
ius regule concedunt̄ iſte copulatiue.inci
pit eē calor in hac aqua:ꝛ nullus calor in
cipit eē in hac aqua. deſinit eē calor i hac
aqua:ꝛ nullus calor deſinit eſſe in hac aq̄.

Decima ſexta Regula.

Ois dictio recta ex vi cāe āpliat̄ ad pn̄ſ
ꝛ p̄teritū.cōcedimꝰ aūt cōit̄ haſce ꝓpōes
hēo dialecticā ariſtotel̄.hēo oīa opa pla/
tōis.ꝛ ſimiles.nunq̄ȝ tn̄ ꝯcederent̄ niſi iſti
terī ariſtotelis platonis tenerent̄ amplia
tiue ad preſens ꝛ preteritum.

Decima ſeptima Regula.

Verbū aut ꝑticipiū ſignificās actū aīe
iteriorē āpliat terīn i quē vis talis v̄bi aut
ꝑticipij cadit ad q̇nqȝ tēpoꝝ dr̄ias.ſ.pn̄s
p̄teritū. ꝛ futuꝝ.poſſibile.ꝛ imaginabile.
In his ꝓpōnibꝰ ſocrates itelligit chime/
rā.ſocrates ē cognoſcēs chimerā terīs chi
merā āpliat̄ ꝛ terīs ſocrates nullo pacto te
net̄ āpliatiue. eodē mō i his ꝓpōnibꝰ chi
mera itelligit̄ a ſocrate.chimera ē cogno/
ſcēda a ſocrate.terīs chimera āpliat̄.ſȝ ter
minus ſocrate non.

Decima octaua regula.

Bona eſt ꝯn̄ia arguēdo affirmatiue a
nō āplo ad āplū vel a minꝰ āplo ad magis
āplū ꝛ hoc ſine āpli diſtributiōe. Bene ſe
quit̄ ſocrates currit:ergo ſocrates pl̄r cur
rit.etiā ſequit̄ ſocrates fuit currēs: ergo
ſocrates poſſibilr̄ fuit currēs.ſȝ nō ſequit̄
ois hō ē ſocrates:gͦ ois hō pl̄r ē ſocrates.

Decima nona regula.

Bona ē ꝯn̄ia arguēdo negatiue ab āplo
ad nō āplū vel a magis āplo ad minꝰ āplū
ꝛ hoc diſtributo āplo. Nā bn̄ ſequit̄ nullꝰ
hō pl̄r eſt ſocrates:ergo nullꝰ hō ē ſocra
tes.etiā ſequit̄ nullꝰ hō poſſibilr̄ eſt ſocra
tes:ergo nullus homo fuit ſocrates

Vigeſima Regula.

Nō ē bona ꝯn̄ia arguēdo affirmatiue l̄
negatiue a nō āplo ad āplū aut a minꝰ am
plo ad magis āplū diſtributo āplo.ſȝ i nō
nullis gr̄a materie qn̄qȝ ꝯn̄ia ſit bona.exē
pla ſunt in promptu.

Querit̄ decimo ſeptimo. Vtrū
diuiſio ſuppoſitionis in ampliataȝ
ꝛ reſtrictam cum membrorum diffi
nitionibus necnō regulis infra po/
ſitis ſit a nobis bene aſſignata.

Primo notanduȝ eſt pro intellectu hu
ius queſtionis:ꝙ ampliatio ſumitur dupliciter.
Altero modo realiter.Et altero modo dialecti
ce.In priori acceptione nihil aliud eſt amplia/
tio:ꝙ alicuius rei diſtenſio ſeu dilatatio. ꝛ iſto
modo dicimus ceram ampliari:quum ipſa dila
tatur per appoſitionē ignis:ſed de hac ipſa am
pliatione non eſt impreſentiaruȝ habendus ſer
mo.Ampliatio igitur dialectica noſtro propo/
ſito eſt pertinens:ꝛ ea eſt que ē i textu diffinita.
Dicendum eſt de reſtrictione hoc modo quo d̄
ampliatione diximus.Quid autem ſit ſuppoſi/
tio viſum eſt in precedentibus: ſed que dicātur
temporum differentie ꝛ quot ſint reſtat dicēdū.
Sunt enim quinqȝ temporum differētie.Qua/
rū tres p̄me proprie ſunt: Cetere vero accōmo
datiue ſiue improprie appellātur. Proprie ſūt
iſte.preſens.preteritum.futurum.Improprie ve
ro ſunt iſte due:poſſibile.inimaginabile. Pre/
ſens tempus dicitur omne id tempus:cuius pri
um hoc inſtans quod nunc eſt dicitur continua
tiuum.Sed preterituȝ tempus id nuncupatur
quod iaȝ effluxit:ꝛ eius nullum inſtans preſens
eſt.Futurum tempus id nuncupatur quod in
poſterum ſuccedet:eius tamen nullum inſtans
preſens habetur.Tempus vero poſſibile id nū/
cupamus quod eſt ꝛ quod fuid ꝛ quod erit:ꝛ id
quod licet non ſit nec fuerit nec erit:eſſe tamen
poteſt.Tempus autem imaginabile id dicitur
quod.eſt.fuit.erit.poteſt eſſe. ꝛ id pariter ꝙlicet
non ſit nec fuerit aut erit aut poſſit eſſe: poteſt
tamen per intellectuȝ habere eſſe. Quando igi/
tur in aliqua propoſitione ponitur aliquis terīs
ſupponens in ordine ad aliquot temporum iaȝ
dictorum differentias:tunc dicimus talem terīn
ampliationem eſſe. ꝛ ita contingit de hoc termi
no ſol in hac propoſitione.ſol eſt ꝛ fuit planeta.
Nam tenetur in ordine ad preſens ꝛ preteritū:
ꝛ quum ſit ſuppoſitio ſequitur:ꝙ eſt etiam am/
pliatio. Aduerte tamen ampliationē ſumi
poſſe dupliciter.ſ.actiue. ꝛ paſſiue. Ampliatio
actiua eſt terminus amplians:Et āpliatio paſſi
ua eſt terminus ampliatus.Exempluȝ.In hac
propoſitione verbum fuit ē ampliatio actiua:ꝛ
terminus homo ampliatio paſſiua dicitur. Et
iſta ampliatio paſſiua duplex eſt.ſ.propria ꝛ im
pria.Propria dicitur illa cui diffinitio amplia/
tionis in textu poſita competit.Impropria vo
ampliatio eſt terminus cathegorematicꝰ acce/
ptus in ordine ad terīn duas pluresue tempoꝝ
differentias importanteȝ ſiue talis terminus ſit
ſuppoſitio ſiue non.Et iſto modo dicimus ſub
iectum huius enunciationis ampliari.ſ. Adaȝ
eſt preteritus:rōne cuius enunciationis impro/
prie hec conſequentia nihil valet:Adam eſt pre
teritus:ergo Adam eſt. Nam licet non arguat̄
proprie ab amplo ad non amplum:arguitur ta
men improprie ad amplo ad non amplum: ꝛ h̄
ſufficit ad hoc ꝙ data ꝯn̄ia nihil valeat.

Secundo notandum eſt ampliationeȝ
tā propriam ꝙ impropriam duplicē eſſe.Vna ē
ſuppoſitoꝝ:Et altera temporū.Ampliatio ſup
poſitoꝝ eſt terīs cōis ampliatus. Ampliatio ve/
ro temporum eſt terminus diſcretus aut cōmu/
nis ampliatus.Quo ſit omnem ampliationem
ſuppoſitorum eſſe temporum: non tamen om/
nis temporum ampliatio eſt ampliatio ſuppoſi
torum.Exempli gratia.Subiectum huius pro
poſitionis:homo fuit animal eſt ampliatio ſup
poſitorum pro quanto eſt terminus communis
cuꝰ ſuppoſita ad plures temporuȝ differentias
ampliant̄.Subiectum auteȝ huius enunciatio
nis.Adam fuit homo dicitur ampliatio tempo
rum ꝛ non ſuppoſitorum:pro quanto nō habet
ſuppoſita:ſed bene ſuppoſitum:ꝛ tenet̄ in ordie
ad plures temporuȝ differentias. Nunc aūt
accedendum eſt ad declarationē poſitarum dif
finitionū ꝛ pro prioris elucidatione. in qua hic
terminus ſuppoſitio eſt poſitus loco generis.eſt

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

enim omnis ampliatio ſuppoſitio: ſed non e diuerſo. deinde pro termino differentiali totuꝫ reſiduum diffinitionis ē aſſignatum. Sed aduerte ꝙ non ſufficit ad aliquem terminum eſſe ampliationē ipſum ſupponere in ꝓpōne in qua ē aliquis terminus plures temporum differentias importans: quoniam dato oppoſito ſequeretur predicatum huius propoſitionis ſocrates fuit homo ampliari: quod falſuꝫ eſt. Ad hoc igitur ꝙ aliquis talis terminus ſit ampliatio oportet vt terminus qui plures temporum differentias importat illas importet in ordine ad talem terminum ⁊ quoniam non ſic verbum huius enunciationis ſocrates fuit homo importat in ordīe ad predicatum ſuas duas temporum differentias. ideo non ampliatˀ ipm̄ predicatum ſed bene ſubiectum pro quanto in ordīe ad ipſum verbum fuit duas temporū differentias importat. Dicitur notanter duas aut plures temporum differentias. Nam iſta conſequentia nihil valet hic terminus ſupponit pro illo quod eſt ⁊ quod fuit: ergo ampliatur. eſt enim añs verum ⁊ ꝯñs falſum. in hac propoſitione deus eſt deus cuius nullum extremum ampliatur ⁊ tamē vtrūq₃ extremum ſupponit pro deo q̄ ē ⁊ q̄ fuit. ¶ Hinc ſequitur iſtā ꝯñiaꝫ nullam eē ꝓ quocūq₃ ſupponit ſubiectum huius propoſitionis ſupponit ⁊ p̄dicatum: ergo ſi ſubiectum ampliatur predicatum pariter ampliatur. qm̄ in hac propoſitione deus fuit deus: inuentum eſt añs dare conſequētie verum ⁊ ꝯñs falſum. ¶ Secundo infero ad aliquē terminum eſſe ampliationem tres conditiones eſſe obſeruandas. Prima conditio ē ꝙ talis terminus teneatur in ordine ad terminuꝫ aliquot temporum differentias importantem. ¶ Secunda cōditio eſt ꝙ terminus importās illas temporum differentias eas importet in ordine ad talem terminum. Tertia conditio eſt ꝙ talis terminus habeat ſignificatū correſpondēs ipſis temporum differentijs. Hec vltima conditio ſoli proprie ampliationi accommodatur.

¶ Preterea ſciēdum eſt omnem ampliationē eſſe explicandam diſiunctiue: niſi talis ampliatio a ſigno alietatis limitetur: aut a negatione infinitanter tenta: ſed de his in ſequentibus ꝓlixior dabitur ſermo. Ex dictis facile habetur intellecta reſtrictionis diffinitio.

¶ His notatis titulo queſtionis taleꝫ pono cōcluſionem reſponſiuam. Diuiſio ſuppoſitionis in ampliatam ⁊ reſtrictam cum membrorū diffinitionibus bona eſt ⁊ ōbite a nobis aſſignata. Regle. ēt infra poſite vitari ſunt cōformes ⁊ cōi hoim vſu comprobate. In quarū expoſitiōe nō opus eſt verborum accomulatione vti. Moſi aliquam ingerant difficultatem: eam in ſequentibus argumentis explicauimꝰ.

¶ Primo ⁊ principaliter argumentor ꝓbando nullam eſſe ampliationem. Nam ſi aliq̄ eſſet ponenda hoc eſſet potiſſimum in ſubiecto huius enunciationis homo fuit animal. vel iſtiꝰ homo erit animal. ſed hoc non eſt dicenduꝫ: qd̄ duplici ratiōe oſtendo. Imprimis ſi ſubiecta datarum propoſitionum ampliarentur predicata etiam pari ratione ampliarētur ſed ipſa predicata non ampliantur: vt prima ⁊ tertia regula īdicant: igitur. Secunda ratio ē nulla copula d̄ preterito aut futuro importat magis tempus p̄ſens ꝙ copula de preſenti importet tempus preteritū vel futurum: ſed clarum eſt nullam copulam de preſenti tempus preteritum aut futuruꝫ importare: igitur nec aliqua copula de preterito vel futuro tempus preſens importabit: ⁊ per conſequens relinquitur probatum nullam taleꝫ ampliationem inueniri.

¶ Confirmatur. Si aliqua daretur ampliatio maxime eſſet ſubiectum huius propoſitionis homo eſt animal preteritum: ſed hoc nō eſt dicendum. quoniam dato oppoſito ſequeretˀ ſubiectū huius propoſitionis homo eſt animal ampliari: quod ſi concedas erit concedendum pari facilitate cuiuſlibet enunciatiōis ſubiectū ampliari quod falſum eſt. Iam probatur ſubiectum huius enunciationis homo ē aīal ampliari. Bene ſequitur. Subiectuꝫ huius propoſitionis homo eſt animal preteritū ampliatur ⁊ ſubiectum date propoſitionis eſt ſubiectum huius homo eſt animal: ergo ſubiectum huius homo eſt aīal ampliatur nota eſt cōſequentia cū añtis vitate. igitur propoſitum

¶ Ad p̄mū p̄ncipale r̄ñdeo ponendaꝫ eē āpliatiōe. ⁊ dico ſubiecta dataꝝ ꝓpōnū āpliari: ⁊ ad priorem rationem adductam r̄ñdeo negādo ꝙ pari rōne predicata illaꝝ ꝓpōnū ampliarentˀ. ⁊ ſi petas rōnē quare potius ſubiecta ꝙ p̄dicata amplianˀ. dico id ꝓuenire ex natura illorum verboꝝ ampliatiuoꝝ. Habet enim hoc verbum fuit ⁊ quodlibet aliud preteriti tēporis tam imperfecti vel p̄fecti ꝙ pluſquāperfecti. vt terīos antecedentes ampliet ad preſens ⁊ preteritum dummō capaces ſint ampliationis. verbum autem futuri temporis quodcūq₃ ſit hꝫ ex propria natura vt ampliet terīos antecedentes ad p̄ſens ⁊ futurū. Signū iſtoꝝ eſt q̄tidianus vſus. Naꝫ ſi pro iſto inſtanti preſenti inuenīatˀ ſocrates albus ſic vt non antea fuiſſet albus fuiſſet tamen currens. hec propō concederetˀ album fuit currens. q̄ neganda foret ſi ſubiectum eius nō ampliaretˀ. Ad alterā rationem r̄ñdeo negādo nō magis copulā de preterito aut futuro tempus preſens importare ꝙ copula d̄ preſenti tempus preteritum vel futurum importet. ⁊ dico naturā id contuliſſe copulis de preterito ⁊ d̄ futuro preſertim mentalibus ⁊ vltimatis vt preter ꝓpriam temporis differentiā adhuc tempꝰ preſens iportent. ſcripte añt atq₃ vocales vtramq₃ temporis differentiā ex inſtituto ⁊ placito important. ſed copule de preſenti ſolum tempꝰ preſens important: ad placituꝫ ſi vocales aut ſcripte fuerint: ⁊ natura ſi in mēte habeanˀ vltimata. ¶ Infero ex hoc falſum eſſe id quod nōnulli dialectici dixerunt vcꝫ. has copulas verbales eſt. fuit. erit. eē ſynonymas vbi abſoluerentˀ a cognotatiōe temporis. dicunt añt. non videtˀ penes q̄d aliud tales copule verbales differant. niſi q2 vna eaꝝ t̄ps p̄ſens cognotat: altera preteritū: ⁊ alia futuruꝫ: ergo vbi a tali cognotatiōe abſoluanˀ manebunt ſynonyme. Dico igitˀ eē impoſſibile datas copulas verbales (mentales preſertim) ſic abſolui a ſua temporis cognotatione vt ipſi logici imaginanˀ: quare neceſſariuꝫ eſt dicere ſemꝑ ꝙ ſunt: differre ſpecie. Inuenio quēdā dialectū admittenteꝫ datas copulas abſolui ab illa t̄pis cognotatiōe quā hēnt. q̄ ꝯcedit ipſas adhuc ſpecie differre q̄ dr̄ia ſumēda eſt penes modos eētiales quas habent. ⁊ dicit copulā. eſt. ſignificare ꝑ moduꝫ preſentialitatis ⁊ denotare extrema ſupponere pro eadē re actualˀ exiſtēte ſiue res illa ſit in tēpore ſiue nō: ⁊ ꝓportionabilˀ dicit de copula fuit. ⁊ de copula. erit. Dicit rurſus nullā talem copulā verbalē ſignificare tempus nec cum tempore. ſiue abſoluatˀ ſeu non abſoluatˀ. Sed hec omnia ⁊ multa alia q̄ infert falſa ſunt ⁊ ꝯ̄ ſententiā Ariſtotelis libro p̄ori perihermenias capite de verbo dicit enī. Verbū eſt qd̄ cōſignificat tempus. ſm̄ antiquam tranſlationē. ⁊ ſm̄ nouā Argiropilo traductore inq̄t. Verbū autē eſt id quod inſuꝑ tēpus ſignificat ex quibꝰ verbis facile colligitˀ predictos dialecticos nugari. Poſſet itē id oſtendi rōnibus cōcludētibꝰ quas pretereo: videbunˀ tn̄ quū de verbo diſſeremus.

¶ Petrus mantuanus in ſua dialectica dicit non eſſe ponendas ampliationes ⁊ id nititˀ ꝓbare aliquibꝰ preſuppoſitis q̄ ipſe ſuppōes appellat. Sꝫ qm̄ hec opinio ph̄ātaſtica ē ⁊ a multis dialecticis impugnata: pertranſeo.

¶ Ad confirmationeꝫ r̄ñdeo concedēdo ſubiectū huiꝰ enūciationis hō eſt aīal p̄teritum eſſe ampliationē: ⁊ ad improbationē dico cōcedendo ſubiectū huiꝰ ꝓpōnis hō ē aīal eē p̄iſ ampliationē vt ꝓbatum eſt: ⁊ hoc ſuppoſito ꝙ hec ꝓpō hō eſt aīal ſit p̄iacēs huius hō ē aīal p̄teritū. Nā vbi nō eēt p̄iacens nō eſſet fatendū. ⁊ ad illatū q̄ infers eſſe p̄i facilitate cōcedēdum: cuiuſlibet enunciatiōis ſubiectū āpliari: r̄ñdeo negando ſeq̄llā nec ē ſilˀe. nō enī cuiuſꝫ enūciationis ſubiectū eſt ſubiectū alicuiꝰ ꝓpōnis p̄iacētis enūciationis cuiꝰ ſubiectū ampliatˀ. Ex iſta ſolutione infero duas eē ꝯ̄dictorias ꝓpōnes: ī q̄rum altera ſubiectū ampliatˀ: in altera nō. ¶ Secūdo infero aliquā eſſe cōuerſionē ſimplicē in cuiꝰ cōuerſa ponitˀ terīs ampliatiꝰ ⁊ in cōuertēte nullus talis ponitˀ. etiā e diuerſo in cōuertēte ponitˀ terīs ampliatiꝰ ⁊ nullo pacto in cōuerſa. ¶ Tertio infero arḡm ab āplo ad non amplū ſine diſtributiōe ampli bene valere. Etiā a nō amplo ad amplū cū diſtributione ampli ꝯñia ē bona. Iſta oīa faciliima ſunt ex data ſolutione.

¶ Contra iſtam ſolutionē argumentor. Si ſubiectū aſſumpte ꝓpōnis ampliaretˀ ſeq̄retˀ ꝓpōnē illā eē verā in caſu ꝙ nūc nō ſit aliq̄s hō ſed bene fuerit añ h̄: hoc tn̄ vr̄ falſuꝫ: qm̄ bene ſequitˀ. hō ē aīal p̄teritū: ergo hō ē aīal. hoc pꝫ a ſimili. Iſte oēs ꝯñe ſunt bone hō ē aīal coloratū ergo hō ē aīal. hō ē aīal currens: ergo hō ē aīal. ergo a ſimili altera ꝯñia eſt bona.

¶ Ad hanc replicā facilis eſt ſolutio. Nā diceretˀ ꝙ arguitˀ ab āplo ad nō āplū ex p̄te terīi hō: qd̄ in añe ꝓ hoīe q̄ ē vel fuit tenetˀ: ī ꝯñe vero ꝓ ſolo homine qui eſt.

¶ Contra hoc arguitˀ ſic. Saltē iſta ꝯñia erit bona. hō ē aīal p̄teritū: ergo hō q̄ ē vel fuit eſt aīal: ſꝫ notū ē ī caſu poſito añs eē veꝝ ⁊ ꝯñs falſum: igitˀ.

¶ Ad hoc r̄ñdeo negando ꝯñiaꝫ illatā valere. arguitˀ enī ad amplo ad non āplū ex p̄te copule: bene q̄dē iſta ꝯñia valebit: hō ē aīal p̄teritū ergo q̄ ē vel fuit ē aīal: quod fuit ī q̄ nō cōmittitˀ aliquis defectus.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumētor
impugnando diffinitioneʒ ampliationis ſimul
⁊ primam regulam. In iſta propoſitione ſocra
tes ſocrates fuit ille ter̄s ſocrates ē ſuppō reſpe
ctu ter̄i duas tempoꝝ dr̄ias ſub diſiunctione im
portātis: ⁊ tñ non eſt ampliatio: ergo diffinitio
ampliationis nulla eſt. ꝯñia eſt nota. ⁊ añs pro
batur. Sit caſus ꝙ in hoc inſtanti primo ſit ſo-
crates: itaqʒ nunꝗ̄ ante hoc fuerit. Tunc ſic ar-
gumentor. De illo ter̄o ſocrates verum eſt dice
re in aſſumpta propoſitiōe ꝙ eſt ſuppō reſpectu
ter̄i duas tempoꝝ dr̄ias ſub diſiunctione iportā
tis qm̄ ille ter̄s ſic hʒ verificari. hoc ē vel fuit ſo-
crates ſocrate demonſtrato in q̄ quidē verifica
tione plures tēpoꝝ dr̄ie ſumunt̄: ſʒ ꝙ nō ſit am
pliatio pʒ: qꝛ de rōne ampliatiōis ē ꝙ talis ter̄s
ſupponat in ordine ad plures tēporis dr̄ias di-
uiſim: ſed illud non contingit de illo ter̄o ſocra-
tes: qm̄ mediāte dr̄ia pn̄tis temporis eſt verifica
bilis ⁊ nō mediante aliq̄ alia vt ex caſu pʒ: igit̄.

¶ Confirmat̄. In iſta propoſitione ho-
mo fuit pictus ponit̄ iſte ter̄s hō apte ſubiecti ī
ordine ad verbū preteriti temporis ⁊ ſupponit:
tñ nō ampliatur queādmodum dicit prima re-
gula: igit̄ propoſitum. pʒ ꝯñia: ⁊ añs ꝓ eius p̄o
ri parte notū eſt: ſʒ ꝙ poſterior pars ſit cōceden
da pʒ: qm̄ ſi ampliaret̄ maxime ampliaret̄ a ver
bo fuit: ſʒ eadē rōne deberet ampliari a predica
to puta a participio pictus: igit̄ oportet dicere
ꝙ tenet̄ duabus ampliationibꝰ: vel ꝙ nullo pa
cto ampliat̄. Si des ſecundū: habeo ꝓpoſitum.
Si vero p̄mum concedas ſequit̄ ꝙ magis am-
pliat̄ ſubiectū illꝰ ꝓpōnis q̄ ſubiectū huius hō
fuit aīal. hoc pʒ qm̄ duplici ampliatiōe ampliat̄
⁊ hō in ſecūda ꝓpōne vna dumtaxat ampliatio
ne ampliat̄: ſʒ illud etiā eſt falſum: qm̄ tunc ſeq̄-
ret̄ ꝙ eēnt dabiles duo ter̄i: quoꝝ prior ampliat̄
ad preſens ⁊ preteritū dumtaxat. Secundꝰ etiā
ad p̄ſens: ⁊ p̄teritū ſolū: ⁊ tñ vnꝰ illoꝝ āpliaret̄
magis q̄ alter: qđ nō videt̄ itelligile. Quare ⁊c.

¶ Ad ſecundum principale rñdeo: conce
dendo in caſu poſito iſtuʒ ter̄m ſocrates in hac
propōne ſocrates ſocrates fuit ſupponere: ſed
nego ꝙ ſupponat in ordine ad plures tempo-
rum dr̄ias. Nā ſolum ſupponit in ordine ad p̄-
ſens. Nā ſi ſupponeret in ordine ad preteritum
ſocrate demonſtrato hec eſſet vera: hoc fuit ſo-
crates: quod eſt falſuʒ. ita etiā dicendū eſt: illuʒ
ter̄m ſocrates non teneri ampliatiue loquor de
ampliatione proprie dicta. Nā ampliatione im
proprie dicta bene ampliat̄ ad preſens ⁊ preteri
tum: ⁊ eodē modo ſuppōne improprie dicta ſup
ponit in ordine ad plures temporū dr̄ias: ſʒ qm̄
argumentū hoc magis inquirit ſtante caſu veri
tatē ⁊ falſitatē aſſumpte ꝓpōnis iō q̄d veritatis
cōtineat ope preciū eſt declarare. Pro cuiꝰ eno
datione eſt aduertendū opinionē bipartitaʒ in
hac parte inueniri. Altera tenet aſſumptā ꝓpō
nē eſſe veram in caſu poſito: ⁊ altera tenet ipam
eē falſam: ſʒ vt meliꝰ dignoſcat̄ que nā opinio ſit
eligibilior alt̄a: vtraqʒ impugnabit̄ breuiſſimis
rōnibꝰ. ⁊ tandē ſuſtinebimus cā opinioneʒ que
ſolidior apparebit.

¶ Contra opinionē q̄ tenet aſſumptā ꝓ-
poſitionē verā argumentor. Bene ſequit̄. So-
crates ſocrates fuit: ergo ſocrates fuit. ꝯñs ē fal
ſum ⁊ ꝯñia bona ē a ꝓpōne de tertio adiacente
ad ꝓpōnē de ſecundo: ſʒ ꝙ añs ſit falſuʒ ꝓbo ſic
Bene ſequit̄ ſocrates fuit: ergo ſocrates in ali-
quo inſtanti fuit: vel ḡ in inſtāti qđ eſt fuit: vel ī
inſtanti quod fuit: ſecundū non eſt dicendū per
caſum: ſʒ ꝙ primū etiā non ſit concedenduʒ pʒ.
Nā ſi in inſtanti quod eſt fuit oportet inſtās qđ
eſt fuiſſe: qđ falſum eſt. Preterea ſi hec ſit conce
denda ſocrates in inſtanti qđ eſt fuit. ſequit̄ iſtā
eſſe concedendā ſocrates in inſtanti qđ eſt fuit
ens in quo ly ens pro ſolo ente qđ fuit ſupponit
Quare conſtat qualitercūqʒ dicat̄ datā ꝓpōneʒ
aſſumptam eſſe falſam.

¶ Contra alterā opinionē q̄ ꝓpter rōnē
factā tenet eā falſam argumentor. Bene ſequi
tur. Hec ꝓpō ſocrates ſocrates fuit eſt vna pro
poſitio pure affirmatiua cuius extrema ſuppo-
nunt pro eodē: ergo ſequit̄ ꝙ ē vera. ꝯñia relinq̄
tur nota. ⁊ aſſumptum ſatis pʒ. poſtꝗ̄ extrema
tenent̄ ampliatiue ad preſens ⁊ preteritū debēt
ſic verificari hoc ē vel fuit ſocrates q̄ quidem ve
rificatio ſocrate demōſtrato eſt bona: igit̄ relin-
quit̄ ꝓpōnē aſſumptā verā eē. ¶ Int̄ has duas
opiniones ea ē tenēda q̄ tenet iſtā propōnē ſo-
crates ſocrates fuit falſā ī caſu ꝙ p̄mū ī h̄ inſtā
ti ſocrates ſit necvnꝗ̄ ante hoc fuerit. Et ꝗuis
in materia ampliationū nōnulli dixerint illaʒ ꝓ
poſitionem eſſe concedendam ⁊ argumentū cō
cludere euidenter: dico tñ eoꝝ authoritatem in
hac parte nullam eſſe: ipi ſolum fundant̄ in illa
duodecima regula logicali iam citata. Nos vo
illā regulam admittimus ⁊ veraʒ eſſe tenemus:
ſed cū hoc eſt nobis modus concipiendi ꝓ hac
parte pariter ⁊ alie regule logicales oſeruiētes.

¶ Iam reſtat videre vtrum extrema date pro-
poſitionis ſupponant pro eodē: ⁊ dico breuiter
ꝙ non: ſʒ ante ꝗ̄ id declaret̄ oportet hoc notare
qđ in dialectica ⁊ ſi non ſit cōe: ē tñ potiſſime ob
ſeruādum ⁊ eſt in iſta ꝓpōe ⁊ ſimilibus ſocrates
eſt homo terminū ſocrates eſſe determinabile:
cuius determinatio eſt verbum puta ē rōne hu
ius ter̄i exñs incluſi. Itaqʒ ſenſus ꝓpōnis date
eſt iſte ſocrates exñs eſt exñs hō. Semp enī co-
pula verbalis verbi ſubſtātiui hoc hʒ ex ſua na
tura vt taleʒ determinationem: a p̄te predicati
virtualiter cōtineat. Et hoc voluit Ariſtoteles
priori libro perihermenias capite d̄ v̄bo quū di
xit. Et ſemper ē eorum q̄ de altero predicantur
nota. vt coꝝ q̄ de ſubiecto vel in ſubiecto ſunt
⁊ ita dicendo facile habet̄ hāc ꝓpōnē ſocrates
ſocrates fuit: huic equiualere in cōſequendo ſo
crates ſocrates fuit exiſtens: in qua exiſtens a
p̄te predicati ſolum pro exiſtente quod fuit ſup-
ponit ⁊ nullo mō pro exiſtente quod eſt. Si er-
go ſocrates ꝑ caſum non fuit ſed p̄mū nunc eſt
ſequit̄ ꝙ determinatio predicati non ſupponit:
⁊ per ꝯñs nec ipm predicatuʒ. Et ſic clare pʒ ꝙ
in data ꝓpōe ſocrates ſocrates fuit extrema nō
ſupponunt pro eodem ⁊ per ꝯñs poſtꝗ̄ eſt ſim-
pliciter affirmatiua eſt falſa.

¶ Contra datam ſolutionē argumentor
Si ipſa ſtaret in veritate: ſequeret̄ hāc ꝓpōnem
rebus vt nunc ſe habētibꝰ eſſe falſaʒ. ſ. oē inſtās
inſtans fuit. Nā pro illa ſingulari in q̄ inſtās pre
ſens oñdit̄ reddit̄ falſa. Sʒ iam probo datā ꝓ-
poſitionē vniuerſalem eē veraʒ. Bene ſequitur.
tm̄ inſtans inſtās fuit: ḡ oē iſtās iſtās fuit. tenet
ꝯñia ab excluſiua p̄mi ordinis ad eius vniuerſa
lē de ter̄is tranſpoſitis: ſʒ claꝝ ē datā excluſiuam
eſſe veram: vt eius exponētes oñdunt: igit̄ pro-
poſitum.

¶ Ad hanc replicam reſpondeo concedē
do hāc ꝓpōnē. Oē inſtans inſtans fuit eē falſaʒ
rebus vt nunc. Et quiʒ probatur vera: ipam in
ferendo ex hac excluſiua: tm̄ inſtans inſtās fuit:
dico illā ꝯñiaʒ nihil valere: nec data excluſiua ē
excluſiua illiꝰ vl̄is: ſʒ erit iſta tm̄ inſtans qđ fuit
exiſtens iſtans eſt vel fuit. Et ſi petas dari vl̄eʒ
prioris excluſiue: dico erit iſta oē inſtans qđ fuit
exñs iſtās eſt vel fuit.

¶ Ad confirmationē rñdent aliq̄. Cōce-
dēdo iſtum ter̄m hō in iſta ꝓpōne. hō fuit pictꝰ
poni a p̄te ſubiecti in ordine ad verbū preteriti
tēporis ⁊ ſupponere: ⁊ negāt ꝙ nō āplicet̄. ⁊ quā
do petis: vtrū āpliat̄ a copula l̄ a p̄dicato vel ab
ābobꝰ ſimt̄ datū vltimū: ⁊ dicūt illū terʒ āpliari a co
pula ⁊ a predicato ſimul: ⁊ a nullo illoꝝ. Itaqʒ
ambo ſimul collectiue āpliant: ⁊ nullū illoꝝ ꝑ ſe
āpliat: vt ſatis p̄t colligi ex rōne facta int̄ arguē
dū: qm̄ ſi ꝑ ſe vtrūqʒ ampliaret tunc duabꝰ am-
pliationibꝰ teneret̄ ⁊ per ꝯñs magis ampliaret̄
q̄ ſubiectū huiꝰ hō fuit aīal: qđ nō eſt dicendū.

¶ Cōtra ſolutionē argumētor. Vtrūqʒ
illoꝝ veʒ verbum ⁊ predicatū hʒ per ſe virtutem
ampliandi: ergo ſi accipiant̄ in ordīe ad aliquē
ter̄m capacē ampliationis: tunc mutuo ſe impe-
dient vel vtrumqʒ illoꝝ ampliabit: ſʒ per te neu-
trum ampliabit: ergo mutuo ſe impedient. ⁊ ꝑ
ꝯñs ſubiectū date ꝓpōnis non tenebit̄ amplia-
tiue. Hoc p̄t ſuaderi altera rōne. Dicūt cōiter
dialectici in hac ꝓpōne nōnullꝰ hō eſt aīal: ꝙ ille
ter̄s hō ⁊ etiā ille ter̄s aīal non tenent̄ diſtributi
ue: ⁊ nō alia rōne niſi qꝛ nō ⁊ nullus ſunt ſigna
equalē diſtribuendi virtutem habentia: ⁊ poſtꝗ̄
ſimul cadunt in aliquē ter̄m capacē diſtributio-
nis: ipm reddunt indiſtributū: ergo a ſimili ſub
iectum huiꝰ ꝓpōnis hō fuit pictus tenebit̄ non
ampliatiue: poſtꝗ̄ verbuʒ ⁊ predicatū ſunt duo
ſigna eq̄leʒ virtuteʒ habentia: ⁊ cadunt in iſtuʒ
ter̄m homo.

¶ Ad hāc replicam rñderēt ipi dialectici
cōcedēdo ſubm̄ aſſumpte ꝓpōis āpliatiue tenē
ri: ⁊ hoc ab ambobꝰ ter̄is copulatim: copula veʒ
⁊ predicato: ⁊ negant ſimilitudinē q̄ adducit̄ d̄
duabus negationibus cadentibus in aliquē ter-
minū q̄ ipm efficiunt indiſtributū: nec eſt ſimile
dicunt. Et ſi petas rōnē dicunt id ꝓuenire a na
tura ter̄oꝝ. Nunꝗ̄ enī vnus ter̄s ampliatiuꝰ ex
ſua natura impedit alteriꝰ ter̄i ampliatiui virtu
tem: immo potius auget.

¶ Poteſt etiam dici ꝙ in hac propoſitio
ne hō fuit pictꝰ. fuit duplicē importat temporis
dr̄iaʒ: pn̄tis ⁊ p̄teriti: ſʒ pictus vnā dūtaxat veʒ
preteriti tēporis. Itaqʒ ꝗuis in iſta ꝓpōne hō ē
preteritꝰ homo amplicet̄ ad duas tēporis dr̄ias.
Altera tñ eaꝝ puta tempus pn̄s a copula ipor-
tatur. Et altera a predicato. ⁊ ſic dicendo opor
tet cōcedere: ꝙ participiū preteriti tēporis ſicut
⁊ participium futuri temporis in recto nō hn̄t
virtutē ampliandi ad duas temporis dr̄ias: ſed
bene aggregatū ex copula verbali ⁊ participio
hʒ illā ampliādi virtutē: ⁊ ſm̄ hoc oportet duas
regl̄as textus. ſ. ſecundā ⁊ quartā limitare.

¶ His autem oībus nō obſtantibus alit̄

rn̄deo ad cōfirmationē: ⁊ ad replicā motā. Cōcedo igiť ſubiectū huius ꝓpōnis homo fuit pictus ampliari ad preſens ⁊ preterituꝫ ⁊ hoc ab ambobus terīs. ſ. fuit pictus: ⁊ ab vtroqꝫ eorum Nec inde ſequiť datum ſubiectuꝫ magis āpliari: ꝙ̄ ſubiectū huius hō fuit aīal. Nā ſicut nō dr̄ vna res magis preſens ꝙ̄ altera aut magis preterita aut futura. ſic nec vnus terīs q̄ ad pn̄s ⁊ p̄teritū ampliať nō dr̄ magis āpliari aliquo alio qui ad totidem temporum dr̄ias ampliať. Et ad replicā dico: ꝙ lꝫ nōnunꝙ̄ ſigna diſtributiua preſertim negatiua mutuo ſe impediant: nō tn̄ inde ſequiť eandē rōnē inueniri in terīs ampliātibus. Sꝫ reuera loquendo ſemper in mentalibus nunꝙ̄ mutuo ſe impediunt duo ſigna: vt ī vna p̄cedenti queſtione viſum eſt.

¶ Tertio ⁊ principaliť argumētoꝛ. Si p̄ma regula ſtaret in veritate: ſequereť hanc ꝓpoſitionē rebus vt nunc eſſe verā. ſ. aliq̄s homo eſt mortuus: ſꝫ hoc non eſt cōcedendum: quod ſic ꝓbatur. Hec propoſitio eſt vera nullus homo ē mortuus: q̄ alteri cōtradicit: ergo altera ē falſa. pꝫ ꝯña. ⁊ ꝓbať añs. Iſta ꝯña eſt ī ſecūdo p̄me Null⁹ hō viuus eſt hō mortuus: ſꝫ q̄lꝫ hō eſt hō viuus: ergo null⁹ homo ē hō mortuus. añs ē verꝫ igiť ⁊ ꝯn̄s: quod fuit probandum.

¶ Confirmatur. Subiectum hui⁹ ꝓpōnis mortuū eſt aliquod ens non ampliat p̄dicatū: ergo predicatū hui⁹ aliquod ens eſt mortuū non ampliat ſubiectum. pꝫ ꝯña: qꝛ non maioꝛ inueniť rō in vno ꝙ̄ in alio. ⁊ añs eſt cōiter conceſſum: igiť ꝯn̄s non eſt negandum.

¶ Ad tertium principale rn̄deo: cōcedendo hanc enunciationē aliquis homo ē mortuus rebus vt nunc eſſe verā: ⁊ ad improbationē nego hanc eſſe verā nullus homo ē mortuus. ⁊ ad factam ꝯñaꝫ ex cui⁹ añte infertur in ſecūdo p̄me data ꝓpō rn̄deo cōceſſa ꝯña negando añs ꝓ eius maiore q̄ eſt iſta nullus hō viuus eſt homo mortuus. Nam ſenſus eius eſt: ꝙ de nullo d̄ quo verum eſt dicere ꝙ eſt vel fuit hō viuus ē verum dicere ꝙ eſt hō mortuus ⁊ hoc eſt falſum.

¶ Contra dicta argumentoꝛ probando falſitatem hui⁹ aliq̄s homo eſt mortuus. Bene ſequiť nullū mortuum eſt viuum: aliquis homo eſt mortuus: ergo aliquis hō non ē viuus: ꝯña tenet in quarto prime. ꝯn̄s eſt falſum: ergo ⁊ antecedens: ſed non pro maiore igitur pro minore Quod fuit probandum.

¶ Ad hanc replicam rn̄deo negando factam ꝯñaꝫ tenere in quarto p̄me: ⁊ dico añs eē verum ꝯn̄te exiſtente falſo. Et ſi petas defectuꝫ dico ꝙ mediū nō diſtribuiť in illa premiſſarum in qua pro pluribus ſumiť. Nam ī maiore medium teneť pro mortuo quod eſt ⁊ ī minore ī qua nō diſtribuiť accipiť ꝓ illo quod eſt vel fuit mortuum.

¶ Contra dicta arguet aliquis probādo veritatem huius null⁹ homo eſt mortuus q̄ contradicit huic aliquis hōmo eſt mortuus. Bene ſequiť: nullū mortuū ē aīal: ⁊ oīs homo eſt aīal: ergo nullus homo eſt mortuus. ꝯña tenet ī primo ſecunde. añs eſt veruꝫ. igiť ⁊ ꝯn̄s. ⁊ ſic habetur hanc e ē falſam aliquis homo eſt mortu⁹. qd̄ oportuit probaſſe.

¶ Ad hanc replicā rn̄deo negando factā ꝯñaꝫ eē ī p̄mo ſecunde: ⁊ dico defectum eſſe qꝛ arguiť a nō amplo ad amplum ex parte maioris extremitatis. q̄ in maiore pro mortuo quod eſt teneť ⁊ ī concluſione pro eo quod eſt vel fuit mortuū accipiť.

¶ Contra dicta adhuc argueret aliquis falſitatem huius probando. ſ. aliquis homo eſt mortuus. Bene ſequiť. q̄lꝫ hō ē aīal: ⁊ aliquis homo eſt mortuus: ergo quoddam mortuum ē aīal. ꝯn̄s eſt falſum: ergo ⁊ añs. ſꝫ non maioꝛ: ergo minoꝛ ⁊ per ꝯn̄s intentum.

¶ Ad hanc replicam reſpondeo negādo factam ꝯñaꝫ eſſe bonam: ⁊ dico ipam non eſſe ī datiſi pro quanto mediū in minore in qua non diſtribuiť pro pluribus accipitur ꝙ̄ in maiore diſtribuiť: ⁊ propter ſignatum defectum ad multas alias ꝯñas ſyllogiſticas reſpōdebis que gratia breuitatis dimiſſas facio.

¶ Contra dicta argumētoꝛ impugnādo ſemper veritatem huius aliquis homo eſt mortuus. Bene ſequiť aliquis homo ē mortuus: ergo mortuuꝫ eſt aliquis homo. pꝫ ꝯña per ſimplicē conuerſionem. ſed ꝯn̄s eſt falſum qm̄ in ipo ſubiectum teneť pro mortuo quod eſt. ⁊ ſic non ſupponit. ¶ Itē bene ſequiť aliquis homo eſt mortuus: ergo aliquis homo eſt. pꝫ ꝯña a ꝓpōne d̄ eſt tertio adiacente ad propoſitionē de eſt ſecūdo. ſed notum eſt ꝯn̄s eē falſum: ergo ⁊ antecedens. ¶ Item ſequiť bene. aliq̄s homo eſt mortuus: ⁊ iſti homines ſunt omnes homines: ergo iſte homo eſt mortuus: vel iſte homo eſt mortu⁹. ⁊ ſic de ſingulis. ꝯn̄s eſt falſum pro qualibet ſingulari. igiť ⁊ añs ſed non pro conſtantia: ergo pro hac aliq̄s homo eſt mortuus. ¶ Item hec propoſitio aliquis hō eſt mortuus eſt vna ꝓpō affirmatiua de predicato nō ſupponente: ergo eſt falſa.

¶ Ad hanc replicaꝫ rn̄deo negādo ꝯñaꝫ nec eſt conuerſio ſimplex pro quanto arguiť ab amplo ad nō amplum ex parte terī hō q̄ in añte pro preſentibus ⁊ preteritis ſub diſiunctione tenetur ⁊ in ꝯn̄te pro ſolis preſentibus accipitur. ¶ Propter hunc eundem defectum altera cōſequentia non valet. nec in ea arguitur a propoſitione de eſt tertio adiacente ad propoſitioneꝫ de eſt ſecundo. quo nā pacto arguendū eſt facile pꝫ. ¶ Ad alteram ꝯñaꝫ formatā dico ꝙ nō bene eſt poſita conſtantia pro quanto terīs ſub quo deſcendiť. tenetur tā ꝓ preſentibus hominibus ꝙ̄ pro preteritis ⁊ cōſtantia ſolos preſentes intercipit homines. ¶ Ad vltimam conſequētiam formatā reſpondeo negando añs. ⁊ ſi petas verificari predicatum huius aliquis homo eſt mortuus: dico verificabitur ſic vno homine qui fuit ⁊ iam non eſt demonſtrato hoc fuit ⁊ iā non eſt. ¶ Pro maiori huius argumenti intellectu duo videnda ſunt: Vnū eſt de ſignificatione huius termini mortuum. Alterū eſt de equalentia iſtarū trium propoſitionū aliquis hō eſt mortuus. aliquis homo fuit mortu⁹. aliquis hō moriť. ¶ Quantū ad priorem difficultatem eſt prius videnduꝫ q̄d ſit vita: d̄inde quid ſit mors: ⁊ tandē conſtabit quid viuum appelleť: quid pͥter mortuū. Vita ſm̄ cōiter loquentes principaliter aīam ſignificat ⁊ cognotat ipam īformare actu aliquā materiā. Mors vero ipam eandeꝫ aīaꝫ ſignificat: ſed cognotat ipaꝫ aliquaꝫ materiam informaſſe ⁊ nullā actu informare. quo fit vita ⁊ mors idem de materiali ⁊ principali ſignificatione importare. ſed viuū ⁊ mortuū de toto aggregato ex anima ⁊ corpore dicuntur: itaqꝫ viuum dr̄ aīal cuius aīa actuat propriaꝫ materiā. mortuū vero nuncupať id aīal cu⁹ aīa non actu informat aliquā materiā: ſed antea informauerat. ⁊ ſm̄ hoc mortuū appellať aīal quod vixit ⁊ non viuit. Et ex iſto pꝫ ꝙ d̄ Lazaro ſtatī poſt ꝙ̄ fuit reſuſcitatus non fuit verum dicere. Lazarus eſt mortuus. Etiam nunc falſum eſt dicere ſm̄ datā deſcriptionē ꝙ xp̄s eſt mortuus. poſtꝙ̄ hec copulatiua eſt falſa. xp̄s vixit ⁊ nunc non viuit. ⁊ ſi concedatur in eccleſia concediť vtendo per tranſlatione temporis qua in multis enunciationibus vtenduꝫ eſt in eccleſia dei vt multe propoſitiones ſaluentur in eaꝛ veritate q̄ tamē forent negande ſm̄ cōeꝫ dialecticam. Cātam⁹ enim quotidie in eccleſia Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filium ⁊ vocabiť nomen eius emanuel. Etiam ante aduentuꝫ xp̄i pro veritate habebatur hec prophetica enunciatio. Partiti ſunt veſtimenta mea ⁊ ſuper veſtem meā miſerunt ſortem.

¶ Ex his que dicta ſunt ⁊ preſertim ex declaratione huius termini mortuū ſequentia corolaria inferuntur. ¶ Primuꝫ corolariū. Hec enunciatio eſt vera rebus vt nunc: quilibet hō q̄ eſt in aliquo loco eſt mortuus. vt determinatio aliquo loco ſe teneat ex parte predicati. probať corolariū per veritatē cuiuſlibet ſingularis. Nā quocūqꝫ homine demonſtrato hec propoſitio ē vera hic homo qui eſt in aliquo loco eſt mortu⁹. Poſtꝙ̄ enim quilibet hō q̄ eſt in diuerſis fuit locis demonſtrato vno loco in quo fuit ⁊ iā non ē hec propoſitio reddiť vera hic hō qui eſt in iſto loco eſt mortuus. Nā hic homo qui eſt ī iſto loco vixit ⁊ iam in iſto loco non viuit: igiť ī iſto loco eſt mortuus: ⁊ ſic de quouis alio homine probari pōt ꝙ ipe ī aliquo loco eſt mortuus. ¶ Secunduꝫ corolariū quod ex priori ſubſequitur ē. ꝙ ipe ego Siliceus ꝓfeſſoꝛ Salmanticēſis fui mortuus Pariſij: viuo tamen ⁊ nondū ſum reſuſcitatus. Immo d̄ quocūqꝫ ex propria domo eggrediente verum eſt dicere ꝙ quum primum eggrediť eſt mortuus ī ſua domo. ⁊ breuiter naturaliter loquēdo oportet dicere quemlꝫ hominē infinities mori in iſto mundo poſtꝙ̄ in infinitis locis inuentus eſt. ¶ Tertium corolarium ē hanc propoſitionē eſſe veram ſanctus Petrus eſt mortuus ī peccato. Nā vixit in peccato ⁊ iā non viuit in peccato. hec pariter enunciatio eſt concedenda Iudas qui vendidit xp̄m eſt mortuus in gr̄a. pꝫ qꝛ quandoqꝫ vixit in gr̄a ⁊ iā non viuit in gr̄a. Et ita melius eſſet cuicūqꝫ fideli ⁊ infideli ipm̄ mori in peccato ꝙ̄ ꝙ moriať ī gr̄a. ¶ Quartum corolariū ē. Si deus creaſſet Socratem in loco. b. ⁊ hoc in inſtāti initiatiuo hui⁹ hore preterite in cuius īſtāti terminatiuo ſum⁹: ⁊ nullum locum de nouo acq̄ſiuiſſet ipſe ſocrates: vixiſſet tn̄ per totam horam vſqꝫ ad hoc inſtans incluſiue. hec enunciatio eſt concedenda ſocrates in quolibet inſtanti intrinſeco date hore eſt mortuus ⁊ tamē ī quolibet tali vixit. Hec ſunt que inferuntur ⁊ conceduntur ſm̄ modum d̄

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

claratum ſi ipſe ſtaret in veritate. Sed qm̄ hec
omnia mihi falſa viſa ſunt ⁊ recto hominū iudi
cio aliena: enitar altero modo hunc ter̄m mor
tuū declarare ꝙ ſit a cōiter loquentibus decla-
ratū. ⁊ tandem patebit ſupra poſita corolaria
falſa eſſe. ⁊ oī vitari haud cōſentanea. ❡ Eſt
igitur primo videndum quid per vitam intelli-
gamus. deinde quid ꝑ mortē ⁊ tādē apparebit
qd ſit viuens ⁊ q̄d mortuū. Pro intellectu ꝑmi
ſciendum eſt ꝙ vita dupliciter ſumit̄: Uno mō
methaphorice ⁊ ſic cepit diuus Johānes capite
ꝑmo qm̄ de xp̄o dixit: Et vita erat lux hominū
hec aūt acceptio nihil cōducit propoſito. Alte-
ro modo ſumit̄ vita proprie. ⁊ in hac ꝓpria acce
ptiōe ponimus triplicē vitam. ſ. vegetatiuā: ſen
ſitiuā. intellectiuā. Prima vita viuunt plante: ⁊
prima ⁊ ſecunda vita viuunt bruta. Sȝ hoīes ꝑ
ma ſecunda ⁊ tertia vita degunt. Uita ergo di
ctio eſt collectiua ⁊ ter̄s cognotatiuus de cuius
principali ſignificatione importat materiam ⁊
aīaȝ: ⁊ de minus principali ſignificatione ſiue ď
cognotato informationē importat hoc eſt ďno
tat aīaȝ informatiue ſeſe hēre cū materia. mors
aūt perinde eſt dictio collectiua ⁊ ter̄s cognota
tiuus ac eſt vita. ⁊ illa eadē ſignificat de ꝑncipa
li ſignificatione q̄ per ter̄m vita ſignificant̄: ſed
differunt in cognotatione. Cognotat enī mors
ſeiunctionem aīe a materia. Ex his facile colli-
git̄ ꝙ viuens eſt etiā ter̄s collectiu⁹ ⁊ cognotati
uus: pariter ⁊ mortuū: ⁊ hēnt ſe vita ⁊ viuens. vt
hūanitas ⁊ hō. ⁊ eo mō mors ⁊ mortuū ſeſe ha
bent. q̄dq̄d igit̄ vita eſt: viuēs appellat̄ ⁊ mō di
uerſo: ⁊ q̄dq̄d ſeu q̄cūq; dicuntur mors mortuū
appellat̄ ⁊ mō cōtrario. ❡ Iſtis ďclaratis dico
ꝙ tunc aliqua res dicitur viuens cū ei⁹ aīa ma-
teriam talis rei informat. ⁊ tunc mortua noīat̄
cum materia ⁊ forma talis rei non ſe habent in
formatiue: prius tn̄ informatiue ſe habebant. q̄
ſit hanc illationē eſſe bonam quocūq; oſtenſo h
eſt viuens. ergo huius materia informat̄ ab ei⁹
aīa. Etiā hec eſt bona ꝯ̄ña hoc eſt mortuū: er-
go hoc non eſt viuens: ⁊ prius fuit viuens: ⁊ ecō
uerſo modo etiam bene valebit conſequentia:
❡ Nunc autem ſupereſt videre vtrum poſita
corolaria que a cōiter loquentibus ſunt cōcedē
da bene concedant̄: ⁊ prius dicendum eſt quid
veritatis contineat hec propoſitio Socrates eſt
mortuus in domo platonis quā cōiter loquētes
concedunt in caſu quo ſocrates ſit ⁊ fuerit ī do
mo platonis. nunc aūt extra domū platonis in
ueniat̄. Dicunt enim hanc ꝯ̄ñiaȝ eē bonā ſocra
tes nunc non viuit in domo platonis ⁊ ante hoc
vixit in domo platonis: igit̄ ſocrates eſt mortu⁹
in domo platonis. Dico igitur datā ꝯ̄ñiaȝ nul-
lam eē ⁊ in ea aīs eē veꝝ ⁊ ꝯ̄ñs falſum. dico rur
ſus hanc propoſitionē eē falſam Socrates eſt
mortuus in domo platonis in caſu poſito. Eſt
igitur aduertendum hunc ter̄m mortuus eē ter
minum appellatiuū rōne cuius per iſtā ꝓpōneȝ
ſocrates eſt mortuus in domo platonis denotat̄
ſocrate eſſe mortuū ⁊ eius mortē fuiſſe in domo
platonis: hoc eſt ſeparatio aīe ſocratis ab eius
materia fuit pro tēpore quo ſocrates fuit in do
mo platonis. Et ꝙ ille ſit ſenſus nemo ſani ītel
lectus dubitabit. Et ſm̄ hoc qd̄ diximꝰ pȝ falſi-
tas poſitoꝝ corolarioꝝ. Sed q̄d ad auctoritatē
cōiter loquentiū qui illa cōcedunt ſunt ne dānā
di: Dico non mō dānādos eſſe verumetiam eo
rum codices in illa parte radendos. Tales enī
preceptores bonas artes peruertunt ⁊ cōmunē
hominum iudiciū perturbant. Nōne dialectica
⁊ cetere artes liberales famulantur cōmuni ho
minū rōni: an rō ⁊ vſus cōmunis ipſis artibus ď
bet inſeruire: Dico igit̄ hūanas artes eē accō-
modandas cōmuni hominum ſententie. eſt enī
dialectica rationis humane pediſequa. Poſtq̄
igitur humana ratio eſt diſſona poſitis corola-
rijs dicendum (exiſtimo data corolaria eſſe fal-
ſa. ❡ Supereſt iam videre an iſte tres enun-
ciationes ſunt equiualentes. ſ. aliquis homo eſt
mortuus. aliquis homo fuit mortu⁹. aliquis hō
moritur. Ad quod rn̄deo datas ꝓpōnes nō eē
equiualentes. Sȝ āte ꝙ illud oñdat̄ eſt preno-
tandū hoc verbum morior ampliare ſubiectum
ad preſens ⁊ preteritum. ſicut dictum eſt de his
verbis corrumpit̄ adnihilatur. Item ſciendum
eſt ꝙ mori importat ſucceſſionem. nō enim con
tingit plantam aliquam vel brutum aut hoīem
mori in inſtanti: loquor naturaliter. ſed cuȝ qua
dam ſucceſſione: eſt tamen hec differentia inter
plātas bruta ⁊ hoīes: ꝙ qm̄ plante ⁊ bruta mo
riuntur aſſiduo deperdit̄ aliquid de forma: qm̄
vero homines moriuntur nō deperditur aliq̄d
de eorum aīa qm̄ ſit impartibilis. ſed moriunt̄
per hoc ꝙ continuo aīa deſinit informare ma-
teriam: ⁊ qm̄ ꝑmū totum deſierit informare di
cimus talem hominem eſſe mortuum ⁊ non cō
cedimus eum fuiſſe mortuū nec euȝ mori. Hoc
igit̄ prenotato. dico primam datarum ꝓpōnum
dari veram alijs duabus falſis in caſu quo iſtud

inſtans ſit primum non eē ſocratis. Dico preterē
rea ſecundam reddi verā pro xp̄o: alijs exiſtenti
bus falſis. Hec enim enunciatio ē vera xp̄s fuit
mortuus: ⁊ iſte falſe habentur xp̄s eſt mortuus.
xp̄s moritur. Dico tandem tertiam dari veram
alijs falſis manētibus in caſu quo ſocrates ſuc
ceſſiue corrumpatur: ⁊ hoc per aſſiduam deſitio
nem informationis. Nam in quouis īſtanti me
dio veruȝ eſt dicere ſocrates morit̄: ⁊ in nullo ta
li eſt verum dicere ꝙ ſocrates eſt mortuus: aut
fuerit mortuus. Et ita pȝ datas tres propoſitio
nes non equiualere nec vnam alterius eē illati-
uam. Ita pȝ ꝙ ſi de aliquo ſit verū dicere ꝙ mo
rit̄. infinities fuit ⁊ erit verum dicere ꝙ moritur
Etiam ſi de aliquo veruȝ eſt dicere ꝙ fuit mor-
tuus infinities fuit ⁊ erit verū dicere ꝙ fuit mor
tuus. ſed non oportet ſi de aliquo ſit veꝝ dicere
ꝙ eſt mortuus: ꝙ de eo infinities ſit fuerit aut
erit verum dicere: ꝙ eſt mortuus: hec oīa ⁊ lōge
plura facile conſtant ex his que dicta ſunt.

❡ Ad confirmationem eſt communis ſo
lutio ꝙ facta ꝯ̄ñia nihil valet. ſ. ſubiectum hu-
ius propoſitionis mortuum eſt aliquod ens nō
ampliat predicatum: ergo predicatuȝ huius ali
quod ens eſt mortuum non ampliat ſubiectuȝ:
⁊ quando dicitur ꝙ non maior inuenitur ratio
in vno q̄ in alio hoc negatur. Nam ex natura
habent participia ampliatiua vt predentes ter-
minos amplient. ſequentes vero non. Nec pe-
tenda eſt ratio alia vnde illud proueniat: quia
eodeȝ modo peteres rationē. quare eſt ꝙ ſigna
ſincathegorematica vt ſunt omnis quilibet. nō
mobilitant diſtributiue ſequētes terminos ⁊ nō
precedentes ⁊ notum eſt nullam aliam eſſe aſſi-
gnandam preter datam. ſ. ꝙ hoc habent ex eo-
rum propria natura. ❡ Non erit materie ꝑſen
ti impertinēs ſi pro hac parte pertractemus cō-
munem difficultatem de copulis implicationuȝ
poſtq̄ eſt ſententia aliquorum ꝙ participia a
parte ſubiecti poſita poſſunt apte cōmutari in
relatiua ⁊ copulas implicationū ⁊ diuerſo mo
do. Eſt igitur repetendum id quod in precedē
ti queſtione tetigimus in fine primi notabilis ď
his copulis implicatorijs ⁊ eſt: ꝙ in hac propoſi
tione ſocrates qui eſt erit currens ⁊ in ſimilibus
copula implicatoria veȝ eſt ſumi poteſt bifariaȝ
ſ. pure reſtrictiue ⁊ participialiter: ſi in priori ſen
ſu ſumatur tunc ſocrates reſtringitur vt pro ſo-
crate ꝑſenti teneatur ⁊ pro nullo alio. ꝙ ſi talis
copula implicatoria participialiter teneat̄ tunc
data propoſitio equiualebit huic ſocrates exñs
erit currens cuius ſubiectum ampliatur ad pre
ſens ⁊ futuꝝ. ⁊ generaliter in ſecunda acceptio
ne ſemper reſoluitur talis copula implicatiua ī
proprium participium. hinc eſt iſtas duas ꝓpo
ſitiones equiualere in tali ſenſu. homo qui fuit
eſt animal. homo preteritus eſt animal. ⁊ iſtas
pariter omne quod fuit erit animal. omne prete
ritum erit animal. ⁊ in alijs pari modo. Conce
dit iſte modus ꝙ accepta hac propoſitione ho-
mo erit. ſi ſtatim poſt ſubiectum ponatur qui ē:
⁊ hoc in ſenſu differentiali ſeu reſtrictiuo quod
idem eſt: tunc terminus homo tenebitur ſolum
pro preſentibus ratiōe talis limitatiōis ſuccreſ-
centis. ſi vero. qui eſt. accipiatur in ſenſu partici
piali tunc non ſic reſtringit ſed debet commuta-
ri qui eſt in participium exiſtens ⁊ ſemper ſerua
bitur ampliatio a copula principali proueniēs.
❡ Hunc dicendi modum quidam dialecticus
in ſuis ampliationib⁹ problemate duodecimo
impugnat his rationibus. Prima ratio eſt. nul
la dictio exercet virtutem niſi in ordine ad pro-
poſitionem cu⁹ eſt pars: ⁊ aſſignat exemplum ī
iſta propoſitione omnis homo eſt animal ſignū
omnis non diſtribuit ſubiectum in ordine ad
iſtam homo eſt animal: ergo capta iſta propoſi
tione homo eſt ſi eius ſubiecto addatur qui fuit
non ampliabit ipſum in ordine ad hanc ho-
mo eſt. nec valet ſi dicas hoc totum qui fuit fie-
ri partem totalis propoſitionis ⁊ non ſubiecti:
Nam ipſum eſt determinatio ſubiecti. ſ. termini
homo: igitur fieri debet pars ſubiecti. ❡ Secū
da ratio eſt. Si hoc totum qui fuit adueniens
facit terminum homo teneri ampliatiue ⁊ hoc
propter modum amplum ſignificandi queȝ ha
bent: ergo in hac propoſitione omne ens futuꝝ
eſt terminus futurum: poſtq̄ etiam habet āpliū
modum ſignificandi ampliat ipſum terminum
ens. cuius tamen oppoſitum cenſent communi
ter loquentes qui dicunt hanc propoſitionē om
ne futurum eſt equiualere huic. omne futurum
quod eſt: ē. pro quanto ſubiectum eius a copula
verbali limitatur vt teneatur ſm̄ propriam talis
copule exigentiam. ideo cōcedunt has omnes
propoſitiones omne preteritum eſt. omne futu-
rum eſt. omne poſſibile eſt. omne imaginabile ē.
⁊ iſtas pariter concedunt que datis equiualent
in ſenſu participiali omne quod fuit ē. omne qd̄
erit eſt. omne qd̄ poteſt eſſe eſt. omne qd̄ imagi-
natur eſſe eſt. Negant tamen ipas vbi copule

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

implicatorie differentialiter vel pure reſtrictiue ſumantur ¶ Tertia ratio eſt. Hec propoſitio vocalis homo qui fuit eſt i ſenſu participiali vt ſ. equiualet huic homo preteritus eſt ſubordinatur alicui propoſitioni mentali tunc peto dari illam ⁊ non dabis aliam preter hanc homo preteritus eſt. Sed contra terminus qui eſt pars ſignificatiua in illa vocali: ergo debet ei correſpōdere aliquis conceptus in mente ⁊ per cōſequēs data vocalis huic mentali ſubordinabitur homo qui preteritus eſt. quod non eſt dicendum. ¶ Et ſic predictus dialecticus reliquit propter ſignatas tres rationes diſtinctionem datam ſiue duplicē illam acceptionem quam dicunt cōmuniter loquentes inueniri i copulis implicatorijs eſſe friuolam. Et dicit omnem copulam implicatoriam in quacunq; ponatur ꝓpōne habere ſubiectum ⁊ predicatum itaq; in hac propōe ſocrates qui fuit albus eſt aīal termin⁹ q̄ eſt ſubiectum verbi fuit ⁊ predicatum eſt albus ſocrates autem eſt ſubiectum verbi ē cui⁹ predicatū eſt animal. Et in hac propoſitione ſocrates q̄ fuit eſt animal terminus qui eſt ſubiectū verbi fuit ⁊ terminus exiſtens qui virtualiter includit in verbo fuit eſt eiuſdem verbi predicatum. ſed terminus ſocrates eſt ſubiectum verbi eſt ⁊ predicatum eſt animal ⁊ in alijs enūciationibus dicendum conformiter putat. cū his tamen tenet vtrāq; iſtarum ꝓpōnū ſocrates qui fuit albus ē animal. ſocrates qui fuit eſt animal eē cathegoricam ⁊ non hypotheticam. Sʒ qm̄ Cvt dicit difficultas eſt de ſuppoſitione extremorum copule implicatorie ideo tres ponit ꝓpōnes huiuſce difficultatis declaratiuas. ¶ Prima propō ē. Copula verbalis nō āpliat terminum niſi ab ea rectum quo fit in hac enunciatiōe ſocrates eſt animal quod fuit album verbum fuit nō ampliare hunc terīm ſocrates. Secūdo infert i hac propoſitione omnis homo qui fuit eſt hunc terminum homo non ampliari a verbo fuit ꝓ q̄nto regitur a verbo eſt. ⁊ ſic datus terminus pro ſolis exiſtentibus hominibus ſupponit. ſed nō pro cunctis ſed ſolum pro illis qui ſunt ⁊ fuerūt ⁊ hoc pro quanto reſtringit ab hoc aggregato qui fuit vt pro ſolis hominibus q̄ fuerunt ⁊ ſunt teneatur. ¶ Secunda propoſitio. Ex quo determinabile eſt principalior pars extremi q̄ ipa ſit determinatio ideo aggregatum ex ipſo ⁊ ei⁹ determinatione ſolū ſupponit pro illo pro quo ipſum determinabile ſupponit. Hinc ſequitur q̄ accepta hac propoſitione homo qui fuit eſt h̄ aggregatum homo qui fuit pro ſolis preſentibus hominibus ſupponere. ⁊ hoc probari poteſt ſic. ſubiectum date propoſitionis pro ſolo homine qui ē verificatur. Nam de nullo alio preter q̄ de hoīe p̄ſenti eſt verum dicere hoc eſt homo qui fuit: igitur. Secundo infertur has omnes enunciationes eſſe veras rebus vt nunc omne quod fuit eſt exiſtens. omne quod erit eſt exiſtens. omne quod poteſt eſſe eſt exiſtens. omne quod poteſt imaginari eſt exiſtens: Nā poſt q̄ in datis propoſitionibus copula principalis ē preſentis temporis non licebit demonſtrare aliquid niſi illud ſit. ⁊ verificando oportet tale ſubiectum verificare. ¶ Tertia propoſitio. Predicatum copule implicatorie tenetur ſm̄ exigentiam copule implicationis. in iſta propoſitione ſocrates qui fuit homo eſt animal. terminus homo tenetur pro homine qui fuit ⁊ in iſta. ſocrates qui erit animal eſt currens. termin⁹ animal pro animali futuro tenetur ⁊ d̄ reliquis pari modo dicendum erit. Infert ex hoc q̄ huius enunciationis deus neceſſario eſt ens quod eſt creās terminus neceſſario non cadit in terminum creans. Etiā in hac propoſitione deus contingenter eſt ens quod eſt creans contingenter non cadit in creans. Item iſte conſequentie nihil valent deus neceſſario eſt ens quod poteſt eſſe creans. ergo deus neceſſario eſt creās quod poteſt eſſe. deus incipit eſſe deus homo. ergo deus incipit eſſe deus qui eſt homo. ab eterno fuit deus q̄ eſt hō: g̃ ab eterno fuit deus hō. ⁊ q̄ plurime alie ſimiles nihil valent. Item infert hanc propoſitionem eſſe falſaʒ. antichriſtus poſſibiliter ē homo qui eſt exiſtens. qm̄ poſtq̄ terminus exiſtēs pro preſentibus tenetur ⁊ nulla inuenitur ſingularis vera. Sequitur datam propoſitionem eſſe falſam. quocunq; enim exiſte demonſtrato hec propoſitio antixp̄s plr̄ eſt homo q̄ eſt hoc exiſtēs eſt non modo falſa verumetiam impoſſibilis. ¶ Poſitis tribus propoſitionibus de mente p̄ius ſcitati dialectici: ꝯñs eſt inferre aliqua q̄ ipe habet cōcedere. deinde examinandum erit q̄d contineant veritatis poſite propoſitiones. Infero primo hanc enuntiationem eſſe falſam albū quod fuit eſt ſocrates in caſu ſocrates nunc ſit niger ⁊ prius fuerit albus. probatur poſituʒ corolarium. Naʒ per prius poſitas propoſitiones album in data propoſitione tenetur pro ſolo al

bo quod eſt pro quāto regitur a copula p̄ñtis tēporis que principalis eſt in data enunciatione. Et ex hoc videtur inferri hanc pariter enunciationem eſſe negandam. ſ. quod fuit album ē ſocrates. ¶ Secundo infero hanc propoſitioneʒ eſſe falſam: quod fuit Adā nunc eſt entia nullū ens conſtituentia. Hec aūt enunciatio eſt vera: que fuerunt Adā nunc ſunt entia nulluʒ ens cōſtituentia. Sed qm̄ hec corolaria ⁊ multa alia ſimilia facile concederentur: nolo amplius imorari in huiuſmodo corolarijs inferendis. ¶ Accedam igitur ad oſtendendum repugnantiam in ꝓpōnibus a p̄dicto dialectico poſitis. Dicit enim in prima ꝓpōe: q̄ copula verbalis nō ampliat terminum niſi ab ea rectū: ⁊ concedit ter̄ʒ homo in hac ꝓpōne oīs homo qui fuit eſt: ꝓ ſolis preſentibus hominibus teneri: non tamen ꝓ cunctis: ſed ſolum pro illis q̄ ſunt ⁊ fuerūt: ⁊ hoc pro quanto reſtringit̄ ab hoc aggregato q̄ fuit vt pro ſolis homīnb⁹ q̄ ſunt ⁊ fuerūt habeatur. Deinde dicit in ſecunda ꝓpōne. Ex quo determinabile eſt principalior pars extremi q̄ ipa ſit determinatio ideo aggregatū ex ipo ⁊ ei⁹ determinatione ſolū ſupponit pro illo pro quo ipſum determinabile ſupponit ⁊ ita infert hoc totū hō qui fuit: quod eſt ſubm̄ huius ꝓpōnis hō q̄ fuit eſt pro ſolis preſentibus hominibus ſupponere Notū aūt eſt hec duo non ſimul ſtare. Naʒ ſi ꝓ hoc inſtanti ſint homines q̄ nunq̄ ante hoc inſtanti fuerunt: ⁊ nulli alij habeātur: hec ꝓpō hō qui fuit eſt eſſet falſa ſm̄ primā propoſitionē: ⁊ tn̄ diceret̄ vera ſm̄ ſecundā propoſitionē. vt ſatis pʒ ex earū declaratione. ¶ Et q̄uis aliquo modo dari poſſet euaſio ad illatā repugnātiaʒ: tamen nō dabitur ad hoc q̄ male ab ipo eſt cōceſſum. Dixerat. n. ante tres poſitas ꝓpōes: omnem copulam implicatoriam in q̄cunq; h̄eatur ꝓpōne habere ſubm̄ ⁊ predicatū: ⁊ intulit: q̄ in hac ꝓpōne ſocrates q̄ fuit albus eſt aīal: ter̄s q̄ eſt ſubm̄ verbi fuit: ⁊ alb⁹ predicatū. ſed verbi ē ſubm̄ eſt hic ter̄s ſocrates: ⁊ p̄dicatū ter̄s aīal. Cum his tn̄ fatet̄ datam enunciationem eſſe cathegoricam ⁊ nullo mō hypotheticā. ¶ Contra hoc ſic argumentor. Quandocunq; tres termini ſic ſe habent q̄ primus eoꝝ eſt ſubiectum. ⁊ ſecundus copula. ⁊ terti⁹ predicatū. ⁊ ad ſe inuicem ordinant̄: non poſſunt taliter ſeſe habere quin efficiant enunciationē cathegoricā: ſed per ſcitatū dialecticū in hac propoſitione ſocrates qui fuit albus eſt animal: iſti tres termini q̄. fuit. albus. ſic ſe habent q̄ ad inuicem ſunt ordinati ⁊ primus recipitur pro ſub̄to. ſecundus ꝓ copula. tertius pro predicato. igitur ex eis ſic ordinatis reſultabit ꝓpō cathegorica. ⁊ ideʒ dicēdum erit de alijs tribus terminis vʒ ſocrates ē. aīal. ⁊ per conſequens hec oratio ſocrates q̄ fuit albus eſt animal non eſt dicenda propoſitio cathegorica ſed propoſitiones cathegorice: que ſi coniuncte concipiant̄ efficient hypothetícam: ⁊ ſi diſiuncte nullam propoſitionem efficient. Quare relinquitur falſuʒ quod inficiandū ſum pſimus. ¶ Supereſt ſoluamus tres rōnes prius motas quibus dialecticus prenominat⁹ mouebat̄ ad cōmunē dialecticoꝝ opinionem dānādum ⁊ de nouo alteram producendum. ¶ Ad primam reſpondeo ipam nō contrauenire cōi ſententie logicoꝝ. immo poti⁹ eſt pro ea. ¶ Ad ſecundam dico. q̄ ipa imaginatur vnum falſuʒ ſ. hoc totū q̄ fuit ampliare illum terminū cui adiungit̄: imo dico datū aggregatum habere vim reſtringendi ⁊ non ampliandi ideo termin⁹ hō in hac propoſitione homo qui fuit eſt tenet̄ magis reſtricte q̄ in iſta homo eſt ſiue datū aggregatū. q̄ fuit. participialiter teneat̄. ſiue reſtrictiue. idem dicendum eſt in hac propoſitione homo preteritus eſt terminum homo teneri reſtrictius q̄ in hac enunciatione homo eſt. ¶ Ad tertiam rationem reſpondeo cōcedendo hanc propoſitionem vocalem. homo qui fuit eſt: ſummēdo q̄ fuit in ſenſu ꝑticipiali ſubordinari huic mentali vltimate homo preteritus eſt. ⁊ ad replicam q̄ ſic arguitur. ter̄s qui ē pars ſignificatiua in illa vocali: ergo debet ei correſpondere aliq̄s conceptus in mente. ⁊ per conſequens data vocalis huic mentali ſubordinabitur homo qui p̄teritus eſt: quod non eſt dicendum. reſpondeo priorem conſequentiam nihil valere. multi eniʒ ſunt termini vocales ſignificatiui quib⁹ nō reſpondent mentales: ſemper loquor de vltimatis Nam in hac propoſitione vocali dignū eſt q̄ q̄libet homo ſancte viuat: ter̄s q̄ eſt vox ſignificatiua: qm̄ vt notum eſt non tenetur materialiter in data propoſitione: ⁊ tamen nulli t̄ro mentali vltimato ſubordinatur cum non appareat q̄s ille ſit: ⁊ quo pacto ſignificet: igit̄. Ex his omnib⁹ que dicta ſunt nihil aliud intēdimus habere q̄ q̄ communis dialecticorum ſententia circa copulas implicatorias. Nō eſt propter motas rationes damnanda ¶ Sed quoniam poſſet eſſe difficultas circa hoc an. ſ. he propoſitiones ⁊ ſi

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

miles ſocrates qui eſt albus fuit niger. ſocrates
q̃ currit mouetur dicantur cathegorice aut hyp
potetice non erit a propoſito alienũ ſi nonnihil
in hac parte ſuper his dicamꝰ. ¶ Eſt igitur no
tandum cõmunem eſſe dialecticoꝝ ſententiam
datas propoſitiones ⁊ omnes conſimiles eẽ ca-
thegoricas huiꝰ propoſitionis ſocrates q̃ eſt al-
bus fuit niger: ſubm̃. n. ẽ hoc totũ ſocrates q̃ eſt
albus: copula verbũ fuit. ⁊ predicatũ terĩs niger.
⁊ in verificatione dati ſubiecti dꝫ verbũ eſt: com
mutari in participiũ exiſtens: ⁊ ſic verificabit̃ ſo
crate oſtenſo hoc eſt vel fuit ſocrates exiſtens al
bus. ¶ Hoc dicendi modo cõi nõ obſtãte dico
poſſe docte teneri: imo credo ita eſſe: oẽs huiuſ-
modi propoſitiones in quibꝰ copule implicato-
rie habent̃ eſſe hyppotheticas copulatiuas. Et
pro ſolida huius ſententie corroboratiõe addu
co communẽ concipiendi modũ. docet aũt expe
rientia ꝙ duo intelligimus copulatiue per hanc
propoſitionem Socrates q̃ eſt albus fuit niger.
Vnũ eſt ſocratem eſſe album: ⁊ alterũ eſt eũdeꝫ
ſocratem fuiſſe nigrũ. Duo etiã copulatiue per
hanc enunciationẽ ſocrates q̃ mouetur concipi
mus. Vnũ eſt ſocratem currere: ⁊ alteꝝ ſocrateꝫ
moueri: ⁊ in reliquis eſt conformiter dicendum.
Sed de his oibꝰ latius in ſecunda ſectione nr̃e
dialectice inuenies̃ diſputatũ.

¶ Dubitat̃ primo: vtrũ ad hoc ꝙ aliquis
terĩs cõis dicat̃ ampliatio propria requiratur eũ
eſſe verificabileꝫ in potentia propinqua in ordi
ne ad aliquot tẽpoꝝ differentias. ⁊ hoc ꝓ eadẽ
re ſingulari.

¶ Ad hanc dubitationẽ reſpondeo nega
tiue. Naꝫ vbi ſocrates nunc ſit ⁊ non ĩmediate
poſt hoc erit: ⁊ plato nunc non ſit: ſed ĩmediate
poſt nunc erit: ⁊ nullꝰ alꝰ ſit aut erit homo: ĩſub
iectũ huiꝰ propoſitionis: hõ erit aĩal: ampliatur
proprie ad preſens ⁊ futuꝝ: ⁊ tñ pro nullo homi
ne hec copulatiua redditur vera: hic hõ eſt hõ: ⁊
hic hõ erit homo: ſed bene redditur vera vt ĩ po
ri eius parte ſocrates demõſtretur: ⁊ in poſterio
ri plato: ⁊ hoc ſufficit ad hoc ꝙ terĩs hõ q̃ ẽ ſub-
iectuꝫ huius: homo erit animal: proprie amplie
tur. ¶ Sed iam peteret aliquis. Vtrum requi-
ratur ad aliqueꝫ terĩm cõem ſupponentẽ eẽ am
pliationem impropriam eum eſſe verificabilem
de aliquo in ordine ad aliquam differentiam tẽ
poris importatam per terĩm ampliantem. Et vi
detur ꝙ non: qm̃ in hac propoſitione: incipit eẽ
aliquis angelus: terĩs angelus ſupponit ⁊ ãplia
tur improprie in caſu ꝙ nunc nullus ſit angelꝰ:
ſed hora futura ĩmaginetur diuiſa per partes
proportionales minoribus verſus hoc inſtans ĩ
quo ſumus: ⁊ in prima eiꝰ parte producetur an
gelus. a. ⁊ in ſecunda producetur angelus. b. ⁊
in tertia angelus. c. ⁊ conſequenter hoc pacto:
⁊ tamen ille terminus angelus de nullo eſt veri
ficabilis in ordine ad aliquam temporis differẽ
tiam importatam per hunc terminum incipit:
qui eſt terminus amplians: Naꝫ de nullo ange
lo eſt verum dicere hoc eſt ãgelus: nec de aliquo
veruꝫ eſt dicere hoc immediate poſt hoc erit an
gelus: ⁊ quum non ampliet verbum niſi ad pre-
ſens ⁊ immediate futurum: vt diximus in decia
quinta regula: ſequiturqꝫ non requiritur ad ali
quem terminum communem ſupponentem eſſe
ampliationem impropriam eum eſſe verificabi-
lem in potentia propinqua de aliquo in ordine
ad aliquam differentiam temporis importataꝫ
per terminum ampliantem. ¶ Ad hãc petitio-
nem reſpondeo affirmatiue. Et ad obiectionẽ
reſpondeo ꝙ non bene facta eſt verificatio hu-
ius termini angelus qui confunditur in hac ꝓ-
poſitione incipit eſſe angelus a verbo incipit: ſꝫ
ad verificandum datum terminum oportet al-
tera iſtarum ſit vera: hoc eſt angelus: hoc eſt an
gelus: ſumendo priorem pro hoc inſtanti: ⁊ po-
ſteriorem immediate poſt hoc inſtans: quoniaꝫ
in dato caſu hec propoſitio: hoc ẽ angelus: red-
ditur vera immediate poſt hoc: ad hunc ſenſuꝫ:
ꝙ quocunqꝫ inſtanti poſt hoc dato verum erit
dicere ꝙ inter ipm̃ ⁊ hoc inſtans in aliquo inſtã
ti intermedio hore erit vera hoc eſt ãgelus illo
angelo demonſtrato qui inter illa duo inſtãtia
producetur: ideo datus terminꝰ dicitur amplia
tio ſaltem improprie: nolo enim dicere aliquo
angelo demonſtrato hanc propoſitioneꝫ imme
diate poſt hoc eſſe veram: hoc eſt angelus: ſed
ſufficiat quod dictum eſt. Vel dicamus ſecundo
ꝙ pro verificatione termini angelus qui eſt pre
dicatum huius incipit eſſe aliquis angelus: ſuf-
ficit veritas huius: angelus eſt angelus pro hoc
inſtanti aut immediate poſt hoc inſtans.

¶ Dubitatur ſecundo: vtrum ſit ponẽda
ampliatio ad quinqꝫ temporum differẽtias ſm̃
qd̃ in decima ſeptima regula tetigimus ⁊ ſm̃
quod multi antiqui ⁊ recentes dialectici dixe-
runt.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondeo in
ſequendo id quod in quarta queſtione diximꝰ

in ſolutione ſecundi argumenti dandam eẽ am
pliationem ad quinqꝫ temporum differentias:
non tamen ſm̃ quod nonnulli recentes dialecti
ci imaginantur: qui concedũt hos terminos: ſo-
crates: plato: eſſe communes ⁊ ſynonimos ĩ hac
propoſitione ſocrates imaginatur plato. ⁊ fatẽ
tur omnia poſſibilia ⁊ impoſſibilia ſignificare.
Sed hoc impugnatuꝫ reliquimus in preceden
tibus: ⁊ breui adhuc ratiõe illud impugno. Nã
ſi eſſet ponenda ampliatio ad quinqꝫ ad ſenſuꝫ
communiter loquentium: ſequeretur ꝙ in caſu
quo ego haberem hoc iudicium ſocrates ẽ cur-
rens: quo ſocratem eſſe currentem iudicareꝫ eẽt
fatendum lapidem eſſe currentem me iudicare.
⁊ chymeram eſſe currenteꝫ: ⁊ quodlibet ens mũ
di: quod dementie potius eſt ſignuꝫ q̃ doctrine:
⁊ ꝙ illud ſequatur probo ſic. per iſtam propõnẽ
lapidem eſſe currentem iudico: denotatur rem
que eſt. fuit: erit: poteſt eſſe: aut imaginatur eſſe
lapis eſſe currentem iudico: ⁊ quum ſocratẽ eſſe
currenteꝫ iudico: ⁊ ſocrates eſt. fuit: erit. poteſt
eſſe: aut imaginatur eſſe lapis: habetur lapideꝫ
eſſe currentem me iudicare: ⁊ ſic de chymera po
terit probari: de quouis pariter mũdi ente. Di-
co igitur ꝙ in hac propoſitione ego ĩmaginor
chymeram: terminus chymeram ampliat̃ ad
quinqꝫ temporum differentias. Itaqꝫ chymerã
in data propoſitione ſumitur pro chymera que
eſt: vel fuit: aut erit: aut poteſt eſſe: aut ĩmagina
tur eſſe: denotatur enim per hanc propoſitioneꝫ
ego imaginor chymeram: ꝙ ego imaginem ef-
ficio ſeu formo chymere: ⁊ illa eſt vera caſu quo
formem in mente vnam imaginem que mihi re
preſentet aliquid eo modo quo impoſſibiliter ẽ
eſſe: vt ſi formem imaginem ſocratis prout ipſe
eſt indiuiſibilis. aut angeli michaelis prout ipe
eſt partibilis. ¶ Et ſi obijcias. Tunc ſequeret̃
ꝙ aliquod impoſſibile eſt intelligibile: quod eſt
falſum. Nam ſolum poſſibile eſt obiectum intel
lectus: ⁊ per conſequens ſolum tale eſt intelligi-
bile. ¶ Ad hoc reſpondeo: concedẽdo aliquod
impoſſibile eſſe intelligibile ad hunc ſenſum. ꝙ
aliqua res intelligitur eo modo quo per naturã
aut preter naturam eſſe non poteſt: ⁊ hoc eſt ve
rũ: ⁊ res taliter intellecta vocatur impoſſibile: ⁊
ita ad hunc ſenſum eſt concedendum aliquod
impoſſibile eſſe intelligibile. Cum his tamẽ ſtat
ſolam rem poſſibilem eſſe obiectum intellectus.

¶ Dubitatur tertio vtrum conditionata
habent vim ampliandi ad quinqꝫ temporũ dif
ferentias.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondeo du
os in hac parte dicendi modos inueniri. Quo-
rum prior tenet quodlibet conditionatum habe
re vim ampliandi ad quinqꝫ temporum differẽ-
tias. Iſte modus ſuadetur hac ratione. Hec ꝓ-
poſitio chymera eſt ſocrates ſi eſt ſocrates eſt ab
omnibus dialecticis communiter conceſſa: ⁊ nõ
cõcederetur niſi eius ſubm̃ ſcilicet chymera am
pliaretur ad quinqꝫ temporum differentias: igi
tur oportet dicere ꝙ ſic ampliatur: ⁊ quũ nõ ap
pareat potior ratio de vno q̃ de quouis alio: ſe-
quitur omne conditionatum ampliãdi vim ha-
bere ad quinqꝫ temporum differentias. ¶ Cõ-
tra hunc dicendi modum fieri poſſet iſta ratio.
Sequeretur hanc enunciationem eſſe concedẽ
dam: ſocrates eſt lapis ſi eſt ſocrates: ⁊ ꝙ ſequa
tur oſtendo ſic. Bene ſequitur: Plato eſt lapis
ſi eſt ſocrates: ⁊ plato ẽ. fuit: erit: poteſt eſſe: aut
imaginatur eſſe ſocrates: igitur ſocrates eſt la-
pis ſi eſt ſocrates patet conſequentia expoſito-
rie. Item ſenſus date propoſitiõis eſt iſte: quod
eſt: fuit: erit: poteſt eſſe: aut imaginatur eẽ ſocra
tes: eſt lapis ſi eſt ſocrates: ⁊ ille ſenſus eſt verus
igitur. ¶ Secundus modus tenet omnem cõ-
ditionatum ampliare ad quinqꝫ temporum dif
ferentias ſolos terĩos cadentes ĩfra ſuos limites
Vnde ille terminus cadit infra limites cõditio-
nati: qui ſignificat rem pro qua ẽ verificabile ta
le conditionatum. Hinc eſt omnem terminum
cadere infra limites huius conditionati: ſocra-
tes ſi eſt ſocrates. Nam poſtq̃ datum conditio
natum eſt tranſcendens ⁊ ſupratranſcendens:
de quolibet mundi termino recepto pro ſubcẽo
eſt verificabile: ſed quoniam hoc conditionatuꝫ
lapis ſi eſt Socrates non eſt tranſcendens: ⁊ per
conſequens nec de quolibet mundi ente verifica
bile. quum de ſocrate non verificetur: bene autẽ
de quolibet alio a ſocrate: ideo hic terminus ſo-
crates non cadit infra limites dati conditiona-
ti. Quo fit in hac propoſitiõe ſocrates eſt lapis
ſi eſt ſocrates: ſubm̃ non ampliari ad quinqꝫ tẽ-
porum differentias. ratione cuius hec propoſi-
tio eſt falſa: Socrates eſt lapis ſi eſt Socrates.
¶ Contra iſtum dicendi moduꝫ fieri poteſt ob
iectio talis. Non videtur vnde hoc habeat con-
ditionatum: ꝙ magis vnum terminum ampliet
q̃ alium preſertim conditionatum mentale qd̃
a ſua propria natura habet illam vim amplian
di: ergo ſimpliciter eſt voluntarium dicere: ꝙ ſo

lum ampliat terminos infra ſuos limites cadentes. ¶ Inuenio quendam dialecticum aſſerentem conditionata non ampliare: ſed bene hēre amplos ſignificādi modos: ſʒ reuera hoſce modos amplē ſignificandi non declarat: qua de re pretermittendus eſt. ¶ His duobus dicēdi modis pretermiſſis tertium modum aſſignare intēdimus quem ceteris preſtare non ambiginus: ⁊ eſt: nullum conditionatum habere ampliandi virtutem: ⁊ hoc ideo eſt: quia nullum tale eſt terminus: ſm quod tetigimus in queſtione quinta loquentes de termino ſignificatiuo. Nam ſi aliquod tale eſſet terminus: potiſſimum eſſet hoc conditionatum ſocrates ſi eſt plato: ſed hoc nō eſt dicendum. quod ſic oſtendo. Imprimis clarum eſt datum conditionatum non eſſe terminum incomplexum. ſed ꝙ etiam non ſit complexus probo. Imprimis clarum eſt datum conditionatum non eſſe terminum complexum indiſtanter: ſed ꝙ etiā non ſit diſtanter probo: ⁊ ſumo illud conditionatum in mente vltimata: ⁊ pero an ſint in ipō quattuor termini aut plures ⁊ notum eſt ſolis quattuor terminis perfici: duobus cathegorematicis videlicet ſocrates: plato ⁊ his alijs duobus ſcilicet: ſi: ⁊: eſt. Tunc pero an ambo: ſi: ⁊: eſt: ſint termini ſincathegorematici: quod ſi concedas: quero vter eorum habet vim copulandi: an ambo copulant: ſecundum nō eſt fatendum: quuʒ omnino videatur ĩintelligibile ꝙ verbum eſt copulet hunc terminum plato cuʒ hoc aggregato: ſocrates ſi: poſtꝙ datum aggregatum non eſt terminus. etiam non eſt dicēduʒ notam ſi habere vim copulandi in dato cōditionato: quoniam tunc copularet iſtum terminum ſocrates cum non termino ſcilicet cum aggregato ex ſincathegorematē eſt: ⁊ termino plato: quod delirum potius apparet ꝙ dialectice conſentaneum. Nec valet ſi dicat quiſpiam: verbuʒ eſt non teneri pure ſincathegorematice: ſed mixtim ſcilicet cathegorematice in quantum ſignificat cuncta exiſtentia: ⁊ ſincathegorematice ſcilicet verbaliter: quoniam tunc petam de illa verbali ſignificatione: an ſit vnire aliqua extrema in ordine ad tempus preſens: quod ſi concedas queram iam ſignentur illa extrema: ⁊ tunc eſſet redire ad hoc ꝙ pro vno extremo ſumatur hoc aggregatum ſocrates ſi: quod non eſt intelligibile. Etiaʒ nihil eſt dicere: ſi aliquis dicat verbū eſt cathegorematice teneri: vt ſcilicet tantum ſignificet quantum terminus exiſtens: quoniam tunc hec propoſitio erit inepta: cicero ē ſocrates ſi eſt plato: Nam tantum valeret quantum iſta: Cicero eſt ſocrates ſi exiſtens plato. Relinquo igitur datum conditionatum non eſſe terminū: ⁊ per conſequens nullam ampliandi virtutem habere: quum ſolis terminis virtus ampliatiua accommodetur.

¶ **Prima concluſio.** Aliquis homo erit quando ipē non erit aliquis homo. Sit caſus: Socrates nunc ſit in reruʒ natura: a quo craſtina die vnus digitus deponatur: ⁊ pono reſiduū ab illo digito vocari. a. Nunc nota eſt veritas ꝑpoſitionis: iſta eſt ꝯcedenda: aliquis homo erit quando ipē non erit aliquis homo. patet. Naʒ a. homo erit quando ipſum. a. non erit aliquis homo: quia erit in aliquo inſtanti ante craſtinū diem: ⁊ tūc temporis ipſum. a. non erit aliquis homo. Supponimus enim nullam partem hominis eſſe hominem quemadmodum Guillermus entiſbar ⁊ Paulus venetus tenere videntur. Iam notum eſt ꝙ in inſtanti vno ante dieʒ craſtinum in quo adhuc ſocrates manebit verū erit dicere. a. nō erit in illo inſtāti aliquis homo: ⁊ iſta prior pars eſt vera vʒ. a. erit homo. Nam poſt remotionē digiti craſtina die ipſum. a. manebit homo totalis ⁊ ſic patet aſſumpte concluſionis veritas: ex qua infertur iſtam propoſitionem eſſe poſſibilem. Aliquis homo fuit quādo ipē non fuit aliquis homo. Poteſt enim probari omnino eadem via qua ipſa concluſio eſt probata.

¶ **Secunda concluſio.** Socrates incipit eſſe in domo platonis: ⁊ tamen ſocrates non incipit eſſe in domo que eſt platonis: nec incipit eē in domo que fuit platonis: nec incipit eſſe in domo que erit platonis. Sit caſus ſocrates ſemꝑ fuerit in. a. domo in qua nunc eſt ⁊ ſemper erit ⁊. a. ſit terminus ſingularis vnius domus quaʒ pono nunꝙ fuiſſe nec nunc eē pro platōe erit tamen immediate poſt hoc pro platone: ⁊ tunc data conſequentia obtinet veritatem: quod facile videre eſt ſi cuncte eius partes in ſuas exponentes reſoluantur.

¶ **Tertia concluſio.** Incipit ſocrates eē: ⁊ tamen non incipit eſſe ſocrates: Sit caſus in hoc inſtanti primum ſit Socrates: pono tamen eius materiam ⁊ animam fuiſſe ſeiunctas: tunc habetur poſita cōcluſio in veritate hoc vno ſuppoſito ꝙ verbalis copula numeri ſinglaris quū eſt ſecundum adiacens indifferenter eſt ⁊ entia

includat: ⁊ ſi hoc non admittatur ſumam hanc concluſionem incipit eſſe album: ⁊ tamen non incipit albuʒ eſſe: que redditur vera in caſu quo nunc primum ſocrates ſit albus: ⁊ fuiſſet immediate ante hoc: nihil tamen fuiſſet album ante hoc inſtans quod eſt preſens.

¶ Regula propoſitionum ponendarum in eſſe.

Veritas ⁊ falſitas enunciationis de preterito ⁊ futuro, necnon modalis diuiſe cognoſcenda eſt per ꝓpoſitionem de ineſſe ad quaʒ reducitur. Appello propoſitionem de ineſſe propoſitionem cathegoricam cuius copula verbalis eſt preſentis temporis modi indicatiui. Quales ſunt deus eſt ſubſtantia. michael eſt angelus. ⁊ hanc de ineſſe nōnulli dialectici propoſitionem ſimpliciter ꝑmam dixerunt. ¶ Eſt auteʒ ꝑnotandū ꝙ ſi aliquod fuit: oportet quandoqʒ preſentialiter fuiſſe verum ipſum eſſe. ⁊ ſi aliquod non fuit: requiritur eo demōſtrato hanc fuiſſe ſemper falſam hoc eſt. Capitur verum pro ita eſſe: ⁊ falſum pro non ita eſſe. Item ſi aliquid erit oportet etiam preſentialiter futurum verum ipſum eſſe. ⁊ ſi aliqđ non erit oportet eo oſtenſo hāc propoſitionem futuram ſemper falſam: hoc eſt. Deinde ſi aliquid poſſibiliter eſt aut poſſibiliter fuit vel poſſibiliter erit oportet eo demonſtrato hanc eſſe poſſibilem hoc eſt. Pari modo ſi aliquid impoſſibiliter eſt. fuit. vel erit requiritur eo oſtēſo hanc eſſe neceſſariam: hoc non eſt. Itē ſi aliquid neceſſario eſt. fuit. vel erit. oportet eo ſignato hanc eſſe neceſſariam hoc eſt. Poſt ſi aliquid contingenter eſt aut non eſt: fuit vel non fuit: erit aut non erit requiritur hanc eſſe contingenteʒ eo oſtēſo hoc eſt. Colligitur ex his: ꝙ ad veritatem propoſitionis de preterito ⁊ futuro requiritur veritas de ineſſe earum. Et ad veritatem propoſitionis modalis de poſſibiliter ſufficit poſſibilitas de ineſſe eius. Ad veritatem aūt modalium de impoſſibiliter ⁊ neceſſario reqrit neceſſitas earum de ineſſe. Et ad veritatem propoſitionis de contingenti requiritur ꝙ eius ď ineſſe ſit contingens.

¶ Poſitis ampliationum regulis notabuntur due ſequentes regule pro reſtrictionum materia dignoſcenda.

¶ Prima regula.

Omnis copula enunciationis que preſentis temporis eſt reſtringit ſua extrema ſubiectuʒ ſcilicet ⁊ predicatum vt pro ſola re rebuſue preſentibus ſumantur. Id hac in regula intellectum habeatur ſcilicet vbi nulla aliūde ſuccreſcat ampliatio Exempli gratia. huius propoſitionis angelus eſt ſubſtantia tam angelus ꝗʒ ſubſtātia a verbo eſt reſtringūtur vt pro ſolis preſentibus ſumantur. ⁊ hanc reſtrictionem nonnulli alienam dixerunt: ex eo ꝙ ipſa reſtrictio ⁊ reſtrictus terminus non tenentur a parte eiuſdem extremi.

¶ Secunda regula.

Omne adiectiuum reſpectu ſui ſubſtantiui: ⁊ omnis obliquus reſpectu ſui recti: ⁊ omne inferius ſubſtantiuum reſpectu ſui altioris ſubſtantiui: atqʒ omne pronomē reſpectu ſui ſubſtantiui dicuntur reſtrictiones ſeu limitationes vel determinationes: quod idem eſt: ⁊ ipſi termini reſtricti determinabilia nuncupantur: ⁊ tenentur duntaxat ſecundum ꝙ ipſe reſtrictiones permittunt. Aliqui dialectici voca

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

runt has reſtrictiones non alienantes: ⁊ hoc. pro quanto tenentur ſemper ex parte eiuſdem extremi ſubiecti inquam aut p̄dicati. Exempla ſunt in promptu. homo albus currit. equus hominis currit. animal homo currit. iſte homo currit. quodlibet datarum propoſitionum ſubiectū ē aggregatum ex reſtricto ⁊ reſtringente. Prior cuius talis aggregati terminus ē reſtrictum ſeu determinabile ⁊ poſterior terminus reſtrictio ſeu determinatio nūcupatur. Sed notandum eſt eam determinationem que obliqua eſt reſpectu ſui recti appellari vnicam quando ſequitur ſuum rectum: ⁊ nonunicam dici quando ſuum rectum precedit

Queritur decimooctauo vtruꝫ Regula propoſitionum ponendarum in eſſe: ⁊ due reſtrictionum regule in textu habite vere ſint ⁊ ab omni errore emuncte

¶ Primo notandum eſt pro intellectu regule propoſitionum ponendaruꝫ in eſſe: q̄ poſita regula continet verum ſequentibus limitationibus obſeruatis ¶ Prima limitatio eſt: niſi copulā talis propoſitionis precedat ſignuꝫ exponibile vel ſignum diſtributiuum. Hec enim ꝓpoſitio eſt falſa: tantum adam fuit homo: vt eiꝰ exponentes indicant. tamen eſſet dicenda vera ſi ad eius de ineſſe oporteret reſpicere: quoniam hec propoſitio tantum adam eſt homo fuit vera quando ſolus inter homines extitit Adam. Semper ergo q̄ ſignum exponibile precedit d̄bet per ſuas exponentes prius probari: deinde poterunt ipſis exponentibus dari de ineſſe. Eodem modo de hac propoſitione dicendum eſt: quilibet homo fuit adam: que falſa eſt: vt multe eius ſingulares manifeſtant: tamen hec propoſitio omnis homo eſt adam: ſi ſignetur illius de ineſſe fuit vera ⁊ h̄ quādo ſolus extitit adam inter homines. ¶ Secunda limitatio eſt: quādo in tali propoſitione inuenitur copulatio vel terminus pluralis numeri. Concedimus enim hāc propoſitionem Adam ⁊ Noe fuerunt: licet hec nunquam fuerit vera adam ⁊ noe ſunt. Itē hec propoſitio: a: angelus impoſſibiliter eſt ens ē neceſſaria: que tamē eſſet impoſſibilis ⁊ falſa ſi immediate deberet probari ꝑ d̄ ineſſe que eſſet iſta a. angelus non eſt ens. Sunt igitur huiuſmodi propoſitiones in quibus aliquis terminus diſtributus inuenitur prius probāde per ſingulares: deinde ſingulares probentur per de in eſſe earū. Etiam concedimus ſocratem vidiſſe romam ⁊ ⁊ parriſium: ⁊ elenam peperiſſe duos filios: ⁊ ſocratem bis audiuiſſe miſſam: que huic equiualꝫ Socrates duabus vicibus interruptis audiuit miſſam. licet nulla iſtarum de preſenti fuerit vͣa ſocrates videt romam ⁊ parriſium. Elena parit duos filios. ſocrates bis audit miſſam: preſertim ſi copula verbalis vnit pro inſtanti. Etiam quando tempus importarēt copule: predicata non competunt ſubiectis pro eodem tempore adequato ſed bene pro eodem tempore inadeq̄to ⁊ ſm̄ hoc patet date propoſitiones temporū extrinſecorum diſtingui ſm̄ q̄ copule verbales important inſtans vel tempus: ⁊ ſi tempus adequatum aut inadequatum: ⁊ tunc facile erit ſignare de ineſſe earū. ¶ Tertia limitatio eſt quādo terminus cognotatiuus precedit copulam verbalem. Hec propoſitio album erit nigrū nō eſt ſic ponenda ineſſe album eſt nigrum: ſed priꝰ terminus album debet reſolui in terminum abſolutum aut pronomen demonſtratiuum: ⁊ dabitur eius de ineſſe hoc pacto. hoc eſt nigrum d̄monſtrato aliquo quod eſt aut erit album. Itē notabis q̄ predicatum non debet variari. Quare anteq̄ detur de ineſſe huius creans neceſſario eſt: ipſummet reſoluat̄ ex parte termini creans demonſtrando deum in hāc hoc neceſſario eſt creans ⁊ nō in hanc hoc neceſſario eſt ipſummet: ⁊ deinde detur de ineſſe hoc pacto hoc eſt creans. ¶ Quarta limitatio eſt: quando terminus abſolutus rem partibilem ſignificās precedit ipm̄ verbum. Hinc eſt hanc propoſitionē ſocrates erit entia non eſſe ponendam ineſſe hoc pacto ſocrates eſt entia: quū in caſu q̄ inſtans preſens ſit vltimum eſſe ſocratis ⁊ maneant impoſterum eius materia ⁊ anima ſeiuncte hec ꝓpoſitio ſit vera: ſocrates erit entia; vt hic ſyllogiſmus expoſitorius indicat. Hic binarius erit entia: ⁊ hec binarius ē ſocrates: ergo ſocrates erit entia: ⁊ tamen hec enunciatio ſocrates eſt entia nunq̄ poſt nunc erit vera. Debet igit̄ talis terſ abſolutus precedens ipſam copula prius reſolui in ſuum vltimo reſolubile: ⁊ deinde ſignanda

eſt de ineſſe eius. Nolumus enim negare quin quandoq̄ ſine reſolutione talis termini abſoluti poteſt ſignari de ineſſe: ⁊ facile videre eſt q̄n: ⁊ quādo nō. ¶ Quinta limitatio eſt q̄n ponitur copula implicatoria: vt in his propoſitionibus contingit ſocrates erit ſenior q̄ eſt: ſocrates ſciet plura q̄ ſcit. adam fuit homo qui nō eſt. Nā anteq̄ dentur de ineſſe earum debet ſingularizari tempus importatum per copulam implicatoriam: ⁊ deinde dentur de ineē ipſis copulis implicatorijs commutatis in alias copulas ſm̄ q̄ oportet. Prima igitur dataꝝ propoſitionū ponetur ineſſe hoc pacto: ſocrates eſt ſenior q̄ i. a. inſtanti fuit. a eſt terminus diſcretus huiꝰ preſentis inſtantis. Eodem mō ſecunda ꝓpō eſt ponēda ineſſe ⁊ hoc ſic ſocrates ſcit plura q̄ in. a. inſtanti ſciuit. Et tertia propoſitio ponitur ineſſe per iſtam: adam eſt hō qui in. a. non erit. Alie limitationes: ſi q̄ ſunt: videbuntur in ipo corpore queſtionis. ¶ Sexta limitatio eſt: quādo in eadem cathegorica cōcurrunt aut duo modi aut modus ⁊ verbum extrinſeci tēporis: tunc ſemper ratione prioris danda eſt de ineſſe: ⁊ hoc niſi aliunde impediatur. De ineſſe itaq̄ huius propoſitionis ſocrates neceſſario poſſibiliter eſt aīal ē iſta: ſocrates poſſibiliter ē animal: que licet ſimpliciter non dicatur de ineſſe: vocat̄ tamen de in eſſe in ordine ad iſtam ſocrates neceſſario poſſibiliter eſt animal: poſtq̄ veritas huius debet cognoſci penes neceſſitatem alterius. Multum enim reffert dicere ſocrates neceſſario poſſibilit̄ eſt animal: ⁊ dicere ſocrates poſſibiliter neceſſario eſt animal. Nam prior eſt neceſſaria: ⁊ poſterior impoſſibilis. Item hec propoſitio mercuriꝰ neceſſario differet ab homine confeſtiꝫ probāda eſt per neceſſitateꝫ huius: mercurius differet ab hoīe: q̄ dicit̄ de ineē alteriꝰ: q̄uis h̄ ipſa per vnaꝫ alteram ponatur ineſſe: vꝫ per hanc. mercurius differt ab homine. q̄ neceſſaria eſt philoſophice loquendo. Nec valet iſta conſequentia. mercurius neceſſario differt ab hoīe: ergo a quolibꝫ homine mercurius neceſſario differt. quiꝫ ꝯñs ſit impoſſibile: ⁊ antecedens neceſſariū. Defectus eſt: quoniaꝫ neceſſario appellat in antecedente ⁊ non in conſequente. Item hec conſequentia mercuriꝰ neceᵒ differt ab hoīe: ergo mercuriꝰ neceſſario erit: ⁊ ſimul tēpore omnis homo neceſſario erit: ⁊ omnis homo impoſſibiliter erit mercurius. Immo quando pro ſecunda exponente ſumatur hec ꝓpoſitio neceſſario omnis homo erit nihil valebit ꝯña. ſemper. n. añs inuenitur verum ⁊ ꝯñs falſum. Hec igit̄ enunciatio mercurius neceſſario differet ab homine nō eſt immediate exponēda ſicut nec iſta mercurius differet ab homine: ſed per eius de ineſſe ſunt menſurā de veritates ⁊ falſitates earum.

¶ Secundo notandum eſt: preter duas reſtrictionū regl'as ī textu poſitas aliq̄s dialecticos inſeruiſſe alias duas: q̄rū hec vna eſt. Q̄ñcūq̄ int̄ ſubm̄ ⁊ p̄dicatū inuēta ē determinatio q̄ ſuapte nā pōt accōmodari ſubcͦ aut p̄dicato tunc talis ꝓpō ē diſtinguenda. exempli gr̄a. Socrates ſine albedine pōt eē albꝰ: ſi terſ albedine ſit pars ſubcti: data ꝓpō eſt vera ⁊ neceſſaria: q̄ ſi terſ albedine ſe teneat ex parte predicati: dicēdum eſt ipaꝫ ꝓpōnē falſam eſſe ⁊ īpoſſibilē. Idē dicēdū ē de iſta ꝓpōne aq̄ ſine calore pōt eē calida: ⁊ ſm̄ iſtam regl'aꝫ diſtinguēdū ē ī hac ꝓpōne. Adā in aliq̄ tp̄e fuit oīs hō. Nam ſi terſ tp̄e ſit pars ſubcti: falſa ē. ſi aūt predicati ſit ps erit vera. Hec regl'a magis videt̄ arbitraria q̄ ī aliqua rōne aut mō ꝯcipiendi fundata: iō nolo in ea magis detineri. Credo tn̄ oēs tales determinationes q̄ ſic inueniuntur: vt regl'a pretēdit: eē attribuendas predicato ⁊ non ſubcto: ⁊ hoc iudicaret iudiciū cuiuſuis concipientis terſos oīs talis ꝓpōnis. ¶ Secunda regl'a eſt. Oīs determinatio verbalis cuiꝰ virtus extendit̄ ad predicatū dr̄ pars predicati dūmō non ſit determinatio totalis propoſitionis: vt ſunt modi poſſr ī poſſr. neceſſario. cōtingenter. declarat̄ regl'a exēplo. In hac ꝓpōne ſocrates cras erit currēs determinatio cras q̄ dr̄ verbalis ē ps p̄dicati ⁊ nō ſubcti. Itē ī hac enunciatione ſocrates velociter eſt currēs predicatū dr̄ velociter currēs: ⁊ ī alijs ſimilimodo dicat̄. Hec regl'a ē rōni cōſentanea: ⁊ aliquo mō videt̄ interimere precedentē. Nam dictū eſt in priori regula hanc ꝓpōnē adam ī aliq̄ tp̄e fuit oīs hō equocā eē ſm̄ q̄ terſ tp̄e ſe tenet ex p̄te ſubcti aut p̄dicati: ī iſta aūt ſecūda regula dicitur talē determinationem poſtq̄ ē verbalis teneri ſemꝑ ex p̄te p̄dicati: igit̄ prior regl'a vt iā diximꝰ: magis ē volūtaria q̄ veritati conſona: ⁊ ita exiſtimamus. ¶ Duo in hac materia reſtrictionū ſunt vidēda. Vnū ē vtrū h̄ cōmune dictum ſit verum videlicet. Quidquid reſtringit reſtrictionem reſtringit reſtrictuꝫ talis reſtrictionis. Alterum eſt: vtruꝫ ſicut reſtrictio reſtringit

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

determinabile ita ipſum determinabile ſuam re
ſtrictionem reſtringat. ¶ Quantum ad prius
iſtorum videtur per inductionem in ſingulis cõ
tinere veritatem. Nam ſicut in iſta propoſitione
equus hominis albi currit: terminus albi reſtrin
git terminum hominis vt pro ſolo homine albo
teneatur: ita etiam reſtringit terminum equus
vt pro ſolo equo hominis albi ſumatur. In op-
poſitum tamẽ arguitur ſic. Seq̃retur ſi illud di
ctum ſtaret in veritate hanc propoſitionem fal-
ſam eſſe ⁊ impoſſibilem. ſcilicet album craſtina
luce erit nigrum: quod non eſt dicendũ: quoniã
in caſu quo ſocrates nunc ſit albus ⁊ cras futu-
rus niger data propoſitio continet verum: vt fa
cile ſilogiſmus expoſitorius poteſt indicare. Iã
probatur ſequella. Nam hec determinatio cra-
ſtina luce reſtringit verbum erit quoniam eſt ver
balis determinatio. Et quum ipſum verbũ erit
reſtringat ſua extrema: conſequens ergo erit ip
ſam determinationem reſtringere ipſa extrema
quod ſi ita ſit denotabitur per ipſam propoſitio
nem ꝙ album pro craſtina luce co exiſtẽte albo
erit nigrum: quod impoſſibile: eſt preſertim natu
raliter loquendo. Propter hanc rationem in
oppoſitum motam aliqui dixerunt illud dictum
eſſe ſolum intelligendum de reſtrictione nõ alie
nante. Nos tamen aliter reſpondemus: tenen-
tes vniuerſaliter dictum illud continere verita-
tem. Et ad rationem in oppoſitum nego ſequi
hanc propoſitionem album craſtina luce erit ni
grum eſſe falſam ⁊ impoſſibilem in caſu poſito
immo dico ipſam eſſe veram in illo caſu: ⁊ ad ꝓ
bationem dico ꝙ dupliciter peccat. Uno modo
quia ſupponit verbum erit reſtringere extrema:
quod eſt falſum: quoniam ſubiectum album am
pliatur a verbo erit: ⁊ nullo modo reſtringitur.
¶ Secundo modo peccat in hoc qđ dicit hanc
dictionem craſtina luce reſtringere verbum. Nã:
vt in ſequentibus planius apparebit: fieri non
poteſt aliquod ſincathegorema reſtringatur ab
aliquo cathegoremate: ſed ita eſt qđ omne ver-
bum ſm qđ eſt extremorum vnitiuum eſt ſinca-
thegorema igitur propoſitum. ¶ Quantum
ad ſecundum eſt aduertendum: qđ in hac par-
te ſunt tres modi dicendi: ⁊ omnes in hoc vno
conueniunt ⁊ eſt: determinationem ſemper re-
ſtringere ſuum determinabile. differunt tamen
in alijs. Nam primus modus quẽ Petrus mã
tuanus defendit in ſua logica in capite de pro-
batione vlis ꝓpoſitionis eſt qđ mutuo ſe reſtrin
gant determinatio ⁊ determinabile. adducit nõ
nullas rationes que reuera parui ponderis ſunt.
Sed contra hunc modum currit hec ratio. ſeq̃
retur in caſu quo ſocrates haberet vnum equum
currẽtem ⁊ quilibet alius homo priuaretur equo
hanc eſſe veram: cuiuſlibet hominis quilibet e-
quus currit. Nam ſenſus eius eſſet iſte cuiuſli-
bet hominis habentis equum quilibet equus
currit: ⁊ ille ſenſus eſt verus. ſed qđ illud non ſit
dicendum probatur. Bene ſequitur: cuiuſlibet
hominis quilibet equus currit. plato eſt homo:
ergo platonis quilibet equus currit. conſequen
tia tenet in tertio prime. conſequens eſt falſum
⁊ minor eſt vera vt ſuppono: ergo maior eſt fal-
ſa in dato caſu: ⁊ per conſequens male eſt a mã
tuano conceſſa. Nec valet euaſio qua forte dice
ret conſequentiam illam nihil valere. Nam cla
rum eſt: vt in prioribus videbitur. datam conſe-
quentiam optimam eſſe. ¶ Secundus modus
quem paulus venetus tuetur eſt. quando deter-
minabile reſtringitur a determinatione vnica:
tunc ipſa determinatio perinde ab ipſo determi
nabili reſtringitur ac econuerſo: ſed quando ta
le determinabile reſtringitur a determinatione
non vnica: tunc ipum determinabile nullo mo-
do reſtringit ſuam determinationem. Ratio-
nes quas modus hic dicẽdi habet pro ſe admo
dum tenues ſunt. Sed contra ipſum ſic argu
mentor. Sequeretur hanc propoſitionem eſſe
veram Socrates eſt videns omne aſtrum: in ca
ſu quo vnicum aſtrum videat ſocrates. Nã ſen
ſus eſt ſocrates eſt videns omne aſtrum viſum
a ſocrate. ſed qđ illud non ſit concedendum oſtẽ
dit commune hominum iudicium: quod a ſoli-
dis diſciplinis non eſt impellendum. ¶ Terti-
us modus: quem aliqui recentes dialectici in-
ſequuntur: eſt. nunꝙ determinabile reſtringere
ſuam determinationem. Inter hos tres ſcitatos
modos dicendi elige pro placito: mihi tamen vi
deor hunc vltimum eſſe deligendum. Tandem
videndum eſt vnum am ſcilicet cuiuſuis partis
orationis inueniatur aliqua reſtrictio ad quod
dicendum eſt affirmatiue ⁊ hoc in ſequentibus
exemplis declaratur. Nam iſtud nomen ho-
mo in hac animal homo currit eſt reſtrictio. ⁊ ꝓ
nomẽ iſte in hac iſte: hõ diſputat. ⁊ vbũ eſt ĩ iſta
ſocrates eſt hõ. ⁊ participium ſapiens in iſta vir
ſapiens dominabit̃ aſtris. ⁊ ꝓpoſitio in in hac

ſocrates diſputat in platonem ⁊ aduerbium for
titer ĩ iſta ſocrates fortiter currit ⁊ interiectio vt
in hac ve peccatori peccanti quottidie ⁊ coniũ-
ctiones nonnulle habent etiam reſtringendi vir
tutem.
¶ His duobus notatis titulo queſtionis poni
tur hec concluſio reſponſiua Regula propoſitio
num ponendarum in eſſe ⁊ due ſequẽtes reſtri-
ctionum regule vere ſũt ⁊ a nobis ſufficienter aſ
ſignate.

PRimo ⁊ principalit̃ argumen
tor. Iſte quattuor ꝓpoſitiones ſũt
vere ſcilicet ſocrates occidit plato
nem ſocrates audiuit omnia ope-
ra ciceronis. ſocrates ꝓtulit ſermo
nem trium horarum: ſocrates genuit platonem
⁊ hoc in caſibus facillimis: earum tamen de ineẽ
in eiſdem caſibus nunꝙ fuerunt vere: igit̃ regula
propoſitionum ponendarum ineſſe falſa. patet
conſequentia ⁊ antecedens probatur ⁊ primo ꝓ
prima propoſitione. Sit caſus ꝙ in die veneris
ſocrates ⁊ plato duellum commiſerunt adeo vt
ſocrates letale vulnꝰ platoni inflixerit ⁊ ediuer-
ſo plato ſocrati ſic ꝙ die ſabbati proxima ſocra
tes diſceſſerit a viuis ⁊ die dominica proxima
ſequẽti plato fuerit defunctus ⁊ ſuppono hu-
iuſmodi dies iam effluxos eſſe. iſta propoſitio ẽ
vera ſocrates occidit platonem que eſt de prete
rito ⁊ tamen nullam habuit de preſenti veram:
quoniam in nullo inſtanti ante hoc fuit verum di
cere ſocrates eſt occidens platonem quod ſic ꝓ-
bo quia vel eſſet in inſtanti in quo fuit vulnera-
tus ⁊ hoc non quia in illo nondum fuit occiſus
plato: ergo pro illo inſtanti occidens platonem
non ſupponit. Uel ergo illa fuit vera pro illo inſtã-
ti pro quo verum fuit dicere ꝙ plato diſceſſit a
viuis ⁊ hoc etiam non eſt dicendum quoniam ĩ
die illa non fuit ſocrates in rerum natura quo-
niam iam obierat: ergo pro illa die vel ꝓ aliquo
inſtanti eiuſdem diei nunꝙ hec propoſitio fuit
vera ſocrates eſt occidens platonem ⁊ cum non
ſit ſignabile aliud aliquod inſtans ſequitur pro
poſitum.
¶ Confirmatur. Sit caſus ꝙ hodie na-
ſcatur infans qui craſtina die baptizabitur ⁊ ei
imponet̃ iſtud nomẽ baf nũc aũt hec propoſitio
de futuro eſt vera baf baptizabitur ⁊ tamen nũ
ꝙ habebit vnam de ineſſe veram quoniam ſi ali
quam haberet maxime haberet iſtam baf bapti
zatur ⁊ hoc pro tempore pro quo baptizabitur
datus infans: ſed hoc eſt falſum quoniam cum
baf ſit dictio non ſignificatiua ſequitur datam
propoſitionem eẽ faſam poſtꝙ eſt pure affirma
tiua de extremis nõ ſupponentibus pro eodem
¶ Ad primum principale reſpondeo ꝑ or
dinem ad quattuor propoſitiones: ⁊ primo ad
primam admiſſo toto caſu concedo hanc pro-
poſitionem de predicato eſſe veram videlicet ſo
crates occidit platonem ⁊ nego ꝙ iſta propoſi-
tio de preſenti que eſt eius de ineſſe non fu-
iſſet vera ſcilicet ſocrates eſt occidens platonem
⁊ dato ꝙ pro nullo inſtãti fuerit vera hec tamẽ
non arguit illam de ineſſe nunꝙ fuiſſe verã qm̃
eſt in dialectica documentum hoc ſumme obſer
uandum. Quandocunq; per copulam verbalẽ
aut per totale extremum propoſitionis cathe-
gorice importatur motus tunc extrema talis ꝓ
poſitionis vniuntur pro tempore ⁊ non pro in-
ſtanti. Hinc fit extrema quattuor ſumptarum
propoſitionum pro tempore vniri poſtꝙ ipe ver
bales copule important motus. Sed iam pete-
ret aliquis vel hec propoſitio Socrates eſt occi
dens platonem que dicitur de ineſſe fuit vera cũ
ſocrates ⁊ plato ad inuicem dimicabant pura
die veneris vel quando ipe plato eſt defunctus.
¶ Ad hoc reſpondeo propoſitionẽ illam fuiſſe
veram tempore quo certabant adinuicem ⁊ ſi ĩ
oppoſitum arguis tunc temporis plato non fu
it occiſus ſed bene obtinuit vulnus quo in poſte
rum die ſequenti defunctus eſt ergo falſum fuit
dicere pro illa die veneris hanc propoſitionem
fuiſſe veram ſocrates eſt occidens platonem cũ
predicatum non ſupponat pro eadem die. Ad
hoc reſpondeo qđ in die veneris id predicatum
ſupponit occidens platonem ꝗuis plato pro ea
dem die non ſit occiſus nam pro tanto hec pro-
poſitio conceditur die veneris quia tunc per te
ſortes inflixit vulnus letale platoni quo non po
terat euadere mortem ⁊ ſic in talibus propoſitio
nibus recurrendum eſt ad modum concipiẽdi
hominũ. Poteſt etiam concedi ꝙ Plato in die
veneris eſt occiſus pro quanto in eadem die ha
buit vulnus mortis ⁊ tenendo hoc ſequitur has
propoſitiones facillimo caſu concedendas eſſe
Plato occiſus legit in ſcholis. Plato occiſus
choreas ducit in ſua domo ⁊ conſimiles. Iſtud
patet ſi poſt receptionem vulneris talia fecerit
ante ſui interitus complementum.
¶ Ad confirmationẽ reſpondeo ꝙ apud

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

antiquos ſophiſtas fuit mota difficultas ſuper veritate huius propoſitionis baf baptizabitur in caſu prius poſito aliquibus dicentibus illam propoſitionem falſam aliquibus autem tenentibus illam propoſitionem veram. qui autē tenēt illam propoſitionem falſam hac ratione mouētur. Nam baf nunc eſt terminus non ſignificatiuus nihil penitus ſignificans: ſi ergo iſta ſit concedēda baf baptizabit̃ erit ↄcedēdū qđ talis t̃ſ non ſignificatiuus baf baptizabitur: quod falſum eſt ⁊ ſi contra eos arguat; aliquis probādo veritatem illius propoſitionis iſto modo expoſitorie hoc baptizabitur ⁊ hoc eſt vel erit baf. ergo baf baptizabitur. reſpondebunt conceſſa conſequentia negabunt antecedens pro parte ſecunda ⁊ dicerent ꝙ data propoſitio eſt falſa pro q̄nto predicatum non ſupponit pro illo ꝓ quo ſupponit ſubiectum. Nam nunꝙ aliquis terminus ſupponit in aliqua propoſitione niſi ſm ſignificationem quā actu habent termini in illa. Qui aut tenent qđ propoſitio iſta baf baptizabitur. in caſu dato eſt concedenda mouentur ratione prius facta quam ſilogiſticam dicunt. idem enī ſm eos eſt dicere baf baptizabit̃ ⁊ dicere appellatum baf baptizabitur ſed hec ſecunda eſt vera ratione ampliationis ſubiecti: igitur. Et ſm iſtum dicendi moduz de ineſſe huius propoſitionis baf baptizabitur debet dari ablato ſubiecto loco eꝰ ponendo pronomen demonſtratiuum demonſtrans rez que baptizabitur ⁊ vocabitur baf. Inter hos duos reſpondendi modos prior eſt tenendus.

¶ Secundo ⁊ principaliter argumentor: Iſte quattuor propoſitiones ſunt falſe: Adam fuit homo qui eſt adaz fuit homo qui nunꝙ fuit. antichriſtus erit homo qui eſt antichriſtꝰ erit homo qui nunꝙ erit in ſenſu reſtrictiuo ſumendo copulas implicatorias: ⁊ tamē ſi earum propoſitionum veritates deberent cognoſci per ſuas de ineſſe date propoſitiones dicerentur vere quod ſic oſtendo. Nam hec propoſitio de ineſſe adam eſt homo qui eſt: ⁊ iſta etiam: adam ē hō qui nunꝙ fuit fuerunt vere in primo inſtanti eē ade. Iſte pariter erūt vere in vltimo inſtanti eē antichriſti ſcilicet antichriſtus eſt homo qui eſt antichriſtus eſt homo qui nunꝙ erit: igitur.

¶ Confirmatur. Si veritas propoſitionis de preterito eſſet cognoſcenda per eius de ineſſe ſequeretur hanc propoſitionem eſſe veraz Socrates fuit ſocrates ſi ipſe eſt ſocrates. Naz hec eſt ſua de: ineſſe Socrates eſt ſocrates ſi ipē eſt ſocrates quam conſtat non modo veram eē verumetiam neceſſariaz; ſed qđ illa de preterito non ſit vera. patet quia eſt conditionalis valens tantum quantum hec conditionalis ſi ſocrates eſt ſocrates ſocrates fuit ſocrates quam conſtat eſſe falſam.

¶ Ad ſecundum principale reſpondeo ꝙ iſte propoſitiones adam fuit homo qui eſt adā fuit homo qui nunꝙ fuit. antichriſtus erit homo qui eſt antichriſtus erit homo qui nunꝙ erit ſumendo implicatorias copulas reſtrictiue ⁊ nō participialiter non habent iſtas de ineſſe adam eſt homo qui eſt adam eſt homo qui nunꝙ fuit antichriſtus eſt homo qui eſt antichriſtus ē homo qui nunꝙ erit. conſtat autem illas propoſitiones temporum extremoruz eſſe falſas vbi copule implicatorie pure reſtrictiue tenentur ⁊ tamen prima de ineſſe fuit vera pariter ⁊ ſecunda in primo inſtanti eſſe ade ⁊ tertiam de ineſſe nec non quarta erunt vere in vltimo inſtanti eſſe antichriſti ſuppoſito deſinat antichriſtus eſſe per vltimum inſtans ſui eſſe quod fieri poteſt ſed d̄ ineſſe prime propoſitionis eſt iſta: adam eſt homo qui erit in. a. a. eſt nota d̄ſignatiua huius tēporis preſentis quod per copulam implicatoriā prime propoſitionis importabatur modo notū eſt hanc de ineſſe nunꝙ fuiſſe veram. Et ſi petas quare mutatur copula implicatoria preſentis temporis in copulam implicatoriam futuri temporis. Dico id eſſe pro quanto id quod nūc preſens eſt tempus ſemper ante hoc pro futuro habebatur. Secunda enunciatio ponitur ineſſe per has Adam eſt homo qui non eſt in. a Adam eſt homo qui non eſt in. b: adam eſt homo qui non eſt in. c. ⁊ conſequenter in infinituz. Unde. a. ē nota ſingularis vnius temporis aut inſtantis preteriti ⁊. b. alterius. c. alius ⁊ hoc pacto relique. Itaqꝫ quouis inſtanti preſenti ⁊ p̄terito ſignato ei correſpondet vna cathegorica in qua eſt aliqua nota diſcrete ſignificatiua talis temporis aut inſtantis ſed oportet omnes illas cathegoricas idem tempus ſeu inſtans ſignificent ſeu importent per copulas verbales ⁊ quū nulle partes huius de ineſſe dentur falſe conſequens eſt ipſam de preterito eſſe falſam. Ponātur ineſſe modo proportionabili tertia ⁊ quarta ſic ꝙ de ineſſe tertie detur iſta: Antichriſtus eſt homo qui fuit in. a. que nunꝙ erit vera. Eſt autem. a. p̄ntis tēporis nota ſinglis qđ p̄teritu

Dicitur cum primum aliquod futurum incipit eſſe preſens. Quarta propoſitio ponitur in eſſe per omnes iſtas antichriſtus eſt homo qui non eſt in. a. antichriſtus eſt homo qui non eſt in. b. antichriſtus eſt homo qui non eſt in. c. ⁊ in īmēſum cōſequenter lr̄e ille ſunt note ſingulares tēporum vel inſtantium futurorum non eſt enim aliquod preſens aut futurum ſignare tēpus vel inſtās quin ipſum in aliqua cathegorica per notam ſingularem ſignificetur omnes tamen cathegorice vnum ⁊ idem tempus vel inſtans debent importare per copulas principales ⁊ hac d̄ cauſa quia multe tales cathegorice dabuntur falſe dicendum eſt de ineſſe eſſe falſam ⁊ per cōſequens ipſam de futuro.

¶ Ad confirmationem reſpondet quidā dialecticus ꝙ hec enunciatio ſocrates fuit ſocrates ſi ipē eſt ſocrates in ſenſu cathegorico eſt vera cuius ſubiectum eſt ſocrates. Copula verbū fuit. Et predicatum ſocrates ſi ipē eſt ſocrates nec eſt confeſtim reducenda ad condicionalem ſed eius veritas eſt cognoſcenda penes de ineē que eſt iſta ſocrates eſt ſocrates ſi ipē ē ſocrates quam conſtat non modo veram immo neceſſariam eſſe. Nos autem falſum eſſe exiſtimamus id qđ iſte dialecticꝰ dicit. Nam in rigore logices data propoſitio eſt hyppothetica ⁊ nullo modo cathegorica. Item fieri non poteſt hoc totum ſit predicatum ſocrates ſi ipē eſt ſocrates cum non ſit terminus. Etiam quādo hec propoſitio ſumatur Socrates fuit ſocrates ſi eſt Socrates tenendo adhuc id quod ſepe impugnauimus ſcilicet aliquam eſſe cathegoricam de conditionato extremo non eſt concedenda vera nec ſtatim danda eſt eius de ineſſe ſed reducenda ē ad conditionalem hanc ſi ſocrates fuit ſocrates ſocrates eſt ſocrates que falſa eſt cum ſit mala cōſequentia.

¶ Tertio ⁊ principaliter argumētor. hec propoſitio ſocrates poſſibiliter eſt omnis homo eſt modalis de poſſibiliter cuius tamen veritas aut falſitas non eſt cognoſcenda penes de ineē quam habet quoniam dato oppoſito ſequeret̃ datam modalem eē veram poſtꝙ hec eius de ineſſe ſocrates eſt omnis homo eſt poſſibilis

¶ Confirmatur. Si regula ponendaruz propoſitionum ineſſe ſtaret in veritate ſequeret̃ hanc propoſitionem eſſe veram non nigruz erit nigrum in caſu ꝙ ſocrates nunc ſit albus ⁊ craſtina luce futurum ſit niger. Nam eius de ineē que eſt iſta non album eſt nigrum reddetur craſtina luce vā ꝓ ipō ſocrate. iā ꝓbat̃ nō eē fatēdū ī dato caſu hāc ꝓpōnē eē verā: non nigrū erit nigrū. Bene ſequit̃ t̃ſ finitus poſitꝰ a p̄te ſubc̄ti ſupponit ꝓ albo qđ ē. l. fuit: ḡ tef̄s infinitꝰ ei oppoſitꝰ ꝓ nullo tali ſupponit. pꝫ ꝯn̄ia q̄m dato oppoſito ſeq̄ret̃ duos tef̄os ꝯdictorios ꝓ eodē v̄ifi cari ī ordīe ad idē verbū qđ ē ꝯ oēm dialecticam ꝙ ſi ita ſit vt rō oñdit. ſ. tef̄m infinitū ꝓ nullo tali ſupponere ꝓ quo eiꝰ t̃ſ finitꝰ ſupponit ſeq̄tur ſub̄m aſſumpte ꝓpōnis nō ſupponere ⁊ quū data ꝓpō ſit affirmatiua: hētur ipām eē falſam: qđ fuit probandum.

¶ Ad tertiū principale reſpondeo ꝙ hec propoſitio ſocrates poſſibiliter eſt omnis homo non ponitur ineſſe per iſtam ſocrates eſt omnis homo quoniam hec eſt contingens ⁊ illa eſt cōtingens ſed anteꝙ ponatur ineſſe dentur ſingulares ex parte termini homo diſtributi qui pro cunctis poſſibilibus hominibus ſupponit deinde datis ſingularibus ipē ſingulares ponantur ineſſe ⁊ quoniam omnis illa ſingularis in qua alius homo a Socrate demonſtratur falſa eſt ⁊ impoſſibilis ꝯn̄s eſt ipā modalis ſit etiaz impoſſibilis dicenda. Idem iudicium eſt habendum d̄ iſtis duabus propoſitionibus ſocrates omnis homo poſſibiliter eſt omnis homo poſſibiliter ē ſocrates. ¶ Sed quoniam in vnaquaqꝫ doctrina licitum eſt doctori eam ſcribenti nonnunꝙ in aliquibus a communiter omnium opinione diſcedere ⁊ dealbatam nouitatem adducere qua legentium animi iocundiores reddantur aliter impreſentiaz ad tertiū principale r̄ñdeo negando hanc ꝓpōnē ſocrates poſſr̄ eſt oīs hō poni ineē per iſtā ſocrates eſt oīs hō nego p̄iter dādas eē ſinglr̄es ex p̄te tef̄i hō ⁊ deinde de ineē taliū ſinglariū ſꝫ dico alr̄ eē cognoſcendā veritatē huiꝰ ꝓpōnis ſocrates poſſr̄ ē oīs hō ꝓ cuiꝰ cognitiōe ē aduertēdū ꝙ oē aduerbiū ē determinatio verbi ⁊ ꝑ ꝯn̄s p̄dicati. Nā verbū ī rōne q̄ hꝫ viz vniendi extrema nō pōt determinari ſꝫ ſoluz ea rōne q̄ ſuū p̄cipiū includit. Cū igit̃ poſſibilr̄ ſit aduerbiū. ꝯn̄s ē predicatū ꝓpōnis ī q̄ inuenit̃ determinet; ſꝫ cū cuiuſlꝫ aduerbij ſignificatio d̄bite explicet̃ ꝑ tef̄m effectiuū cū quo tale aduerbiuz conuertit̃ dicendū erit aduerbiuz poſſr̄ conuerti cū h̄ effectiuo aliqua poſſibilitate. Nam in cunctis aduerbijs eſt inductiue id reperire. Idem enī eſt dicere Socrates fortiter currit: ⁊ dicere

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

ſocrates aliqua fortitudine currit. deus clementer nos nutrit ⁊ deus aliqua clementia nos nutrit. ſocrates aliqualiter currit ideſt ſocrates aliquo modo currit. ſocrates nõ currit ideſt ſocrates nullo modo currit ⁊ in ceteris ſine inſtantia eſt idem dicendum. Poſtꝙ igitur hec propoſitio ſocrates poſſibiliter eſt omnis homo huic equiualet ſocrates aliqua poſſibilitate eſt omnis homo cuius predicatum reſtringitur ab hoc termino poſſibilitate qui tenet̃ determinate vt non ponatur ineſſe modo prius ſignato ſ3 dētur ſingulares ex parte termini poſſibilitate ⁊ inuenietur vna ſingularis vā hec vꝫ ſocrates hac poſſibilitate eſt omnis homo per pronomen hac d̃monſtrando poſſibilitatem qua ſocrates eſt ſocrates ⁊ illa ſufficit ad veritatem cognoſcendã huius ſocrates poſſibiliter eſt omnis homo. Ex his infero contra communeꝫ omniũ dialecticorꝫ ſententiam has propoſitiones eſſe veras ſocrates poſſibiliter eſt omnis homo ſocrates poſſibiliter omnis homo eſt. Hec aũt ꝓpõ ſocrates homo omnis poſſibiliter eſt non eſt vera ſed falſa ⁊ impoſſibilis. Nec vꝫ hec conſequentia ſocrates poſſibiliter omnis homo ẽ ergo ſocrates omnis homo poſſibiliter eſt. Defectus eſt quia arguitur a determinatione non vnica ad vnicã cum diſtributione vnice in quo modo arguendi equiualenter arguitur a nõ diſtributo ad diſtributum ac ſi hoc pacto argueretur. hominis q̃lꝫ equus currit ergo quilibet equus hominis currit: vel ſic ſocrates in aliquo loco quilibet homo eſt ergo ſocrates quilibet homo ĩ aliquo loco ẽ. conſtat autem datas conſequẽtias nihil valere.

¶ Contra vnum quod conceſſum ẽ prius a nobis vꝫ ꝙ cuiuſlibet aduerbij ſignificatio debite explicatur per terminum effectiuum cuꝫ quo tale aduerbium conuertitur argumentabit̃ forte aliquis hoc pacto. Contingenter ſpecialit̃ captum eſt aduerbium ⁊ hec omnia ſigna tãtũ. preter in quantum ⁊ multa talia ⁊ tamen nõ debite explicantur per aliquem aut aliquos terños effectiuos cum quibus cõuertantur igit̃. ¶ Ad hanc replicam reſpondeo nullum datorum terminorum eſſe purũ aduerbium ſed ſunt aduerbia ſimul ⁊ coniunctiones pro quanto propoſitiones in quibus ponuntur copulatiue exponũtur ratione talium ſignorum vbi affirmantur ⁊ diſiunctiue ſi negentur. Aliud eſt de his aduerbijs poſſ̃ neceſſario potenter fortiter ⁊ de reliq̃s que non ſunt exponibilia. ¶ Contra noſtrum dicendi modum iterũ obijceret aliquis. ſequeretur hanc propoſitionẽ eſſe falſam ſocrates poſſ̃ eſt non oĩs hõ ſed illud non eſt dicendum quaꝫ hec propoſitio que eſt eius de ineſſe ſit poſſibilis ſ. ſocrates eſt non omnis homo. ¶ Ad iſtaꝫ replicam reſpondeo negando hanc propoſitionẽ ſocrates eſt non omnis homo eſſe de ineſſe huiꝰ ſocrates poſſ̃ eſt non omnis homo ſed probãda eſt data modalis per reſolutionem modi poſſ̃ ĩ effectiuũ dando ſingulares ⁊ qm̃ q̃cunqꝫ poſſibilitate demonſtrata iſta ẽ falſa ſocrates iſta poſſibilitate eſt nõ omnis homo habetur datã modalem de poſſ̃ eẽ falſam. ¶ Contra hanc ſolutionem inſtabit forte importunꝰ ſophiſta ſic. Bene ſequitur Socrates poſſibiliter non eſt omnis homo: ⁊ ſocrates poſſibiliter eſt igitur ſocrates poſſibiliter eſt nõ oĩs hõ. ꝯñia tenet a negatiua ad affirmatiuã d̃ predicatis oppoſitis poſita cõſtantia: ſed añs eſt verũ: igit̃ ⁊ ꝯñs. ¶ Ad hanc replicam rñdeo negando ꝯñiam. Defectꝰ ẽ q2 poſſ̃ manet in vtraqꝫ añtis parte determinate: ⁊ ſic equiualenter argui t̃ a pluribꝰ determinatis ad vnam determinatam reſpectu multitudinis. Propter ſimilẽ defectum hec conſequentia nihil valet. ſocrates in aliquo loco nõ eſt oĩs hõ: ⁊ ſocrates in aliquo loco ẽ ergo ſocrates in aliquo loco eſt non omnis homo: Item dici põt ꝙ poſtꝙ poſſ̃ eſt pars predicati non arguit̃ ſm regulam a negatiua ad affirmatiuã ⁊c. Notabis igitur ꝙ hec propoſitio ſocrates poſſibiliter nõ eſt omnis homo reddit̃ vera pro illa poſſibilitate q̃ plato eſt plato aut q̃ cicero eſt cicero. Itaqꝫ aliq̃ alia poſſibilitate oñſa hec ẽ vera Socrates hac poſſibilitate non eſt omnis homo: ꝓ q̃nto eſt negatiua de extremis non potentibꝰ ſupponere pro eodem. Et ſi dicas eadem poſſibilitate oſtenſa hec erit vera ſocrates hac poſſibilitate eſt non eſt omnis homo. Dico ꝙ potꝰ dicetur falſa q2 eſt affirmatiua de extremis non potentibus ſupponere pro eodem. Poteſt cõſimilis proceſſus fieri cũ hoc modo contingẽter nõ ſpecialiter accepto. Nam poſſibiliter ⁊ contingenter non ſpecialiter captum conuertuntur.

¶ Sed ex iſto diſputatorio certamine ſequi videtur hanc propoſitionem eſſe veram deus poſſibiliter non eſt deus pro quanto deus hac poſſibilitate non eſt deus oſtenſa poſſibilitate q̃ Socrates eſt ſocrates: quod tñ aſſerere non vr̃ primuꝫ: qm̃ hec eſſet falſa deus neceſſario eſt deꝰ q̃ eſt illius contradictoria. Dicendũ igitur ẽ hos

modos poſſ̃. impoſſ̃. contingenter. neceſſario: ⁊ reliquos alios eſſe limitationes totaliũ ꝓpõnũ ⁊ nõ copulaꝝ nec alicuꝰ extremoꝝ ſolũ: ⁊ ſm h̃ diceret̃ oẽs ꝓpões modales cõpoſitas eẽ ⁊ nõ diuiſas. ſ3 de his in ſecunda ſectione prolixior erit ſermo: ſatis eſt pro pñti hanc difficultatem mouiſſe.

¶ Ad confirmationem rñdeo ſm cõeꝫ dicendi modum hanc ꝓpõnẽ nõ nigrũ erit nigrũ eẽ falſam in dato caſu, imo ipa ẽ ipoſſibilis: q̃re caſus nihil ꝯducit ad eiꝰ v̾itatẽ aut falſitatẽ cognoſcẽdã. ⁊ qñ ꝓbat̃ vā ꝑ eiꝰ de ineẽ. hãc vꝫ nõ nigrũ eſt nigrũ. q̃ craſtina die reddet̃ vera ꝓ ſocrate. Dico illã ꝓpõnẽ nõ eẽ de ineẽ illꝰ. ſed eſt iſta copulatiua nigrũ ẽ ⁊ nigrũ nõ ẽ nigrũ. q̃ eſt impoſſibilis. vt ſatis pꝫ. vel det̃ iſta q̃ nec ẽ nec erit nigrũ eſt nigrũ ⁊ reddit in idem.

¶ Contra hanc ſolutioneꝫ tripliciter argumentor. Primo ſic: iſte ꝓpões ſolent cõcedi in cõi hoĩuꝫ vſu non vigilans erit vigilans: non docens docebit: ergo a ſimili hec ꝓpõ nõ nigrũ erit nigrũ in dato caſu venit concedenda

¶ Secundo arguitur. Bene ſequitur ſocrates erit nigrum ⁊ ſocrates eſt nõ nigrũ: ergo non nigrũ erit nigruꝫ tenet ꝯñia expoſitorie in tertia figura: añs eſt veꝝ in ꝑus poſito caſu: igitur ꝯñs eſt verũ.

¶ Tertio arguit̃. Bene ſequit̃ nõ nigruꝫ quod eſt vel non nigrum quod erit erit nigruꝫ: ergo non nigrum erit nigrum. tenet ꝯñia a ꝓpõne explicante ampliationem ad ipam ꝓpoſitionem in qua inuenitur ampliatio nõ explicata.

¶ Ad primam replicã rñdeo verũ eſſe datas ꝓpões cõiter cõcedi ſed hoc eſt vt negatio ſolum infiniret ꝓ tpe pñti itaqꝫ hec ꝓpõ nõ vigilans erit vigilans ſumitur loco huiꝰ quod actu non eſt vigilans erit vigilans ⁊ ita dicatur de alijs.

¶ Ad ſecundam replicam reſpondent nõnulli negando ꝯñiaꝫ defectꝰ eſt q2 arguit̃ a minus amplo ad magis ãplũ cũ diſtributione magis ampli. Nã in minore nõ nigrũ tenet̃ ꝓ pñti ⁊ in ꝯſequẽti ꝓ pñti vel futuro. Aliter tñ rñdeo defendendo cõſequenter hunc dicendi modum ꝙ ꝯñia nihil valet ꝓ q̃nto arguit̃ a minus reſtricto ad magis reſtrictũ. tenet̃. n. nõ nigrũ ĩ minore ꝓ eo q̃d nõ eſt nigrũ ⁊ ĩ ꝯñe ꝓ eo q̃d nec ẽ nec erit nigrum.

¶ Ad tertiam replicam rñdeo: negando ꝯñiaꝫ nec añs ẽ ꝯñtis primo explicans. nec debꝫ ꝯñs explicari ſub diſiunctiõe ſ3 potꝰ ſub copulatione hoc pacto q̃d nec eſt nec erit nigrũ erit nigrũ. Eſt aũt in hac parte hoc documentũ obſeruandũ nunꝙ terñs infinitus ſupponit ꝓ illo pro quo eiꝰ terñs finitus ſupponit ⁊ hoc in ordine ad eandem copulam verbalem. deductis paruis titillamentis. Ex his q̃ dicta ſunt infero ꝙ licet h̃ ꝓpõ nõ nigrũ erit nigrũ ſit impoſſibilis. hec tñ ꝓpõ nigrũ erit non nigrũ poſſ̃is eſt ⁊ vera ĩ caſu q̊ ſocrates nunc ſit niger. ⁊ ſemꝑ poſtea erit albus. Nec valet hec ꝯñia nigrũ erit nõ nigrũ: ergo nigrũ non erit nigrũ arguit̃ virtualr̃ a nõ diſtributo ad diſtributum ex ꝑte determinationis verbalis aliquo tempore q̃ in datis propoſitionibꝰ latet. Põt ſimilis ꝓceſſus fieri cũ iſtis duabus ꝓpõnibꝰ aliud a nigro erit nigrũ. nigrũ erit aliud a nigro q̃ nõ equiualent. iſte tñ equiualẽt non nigrũ erit nigrũ. aliud a nigro erit nigruꝫ. ⁊ iſte pariter nigrũ erit non nigrũ: nigrũ erit aliud a nigro.

¶ Sed quoniam de his negationibꝰ infinitantibus dictũ eſt ſm ꝙ in ꝓpõnibꝰ extrinſecoꝝ verboꝝ inueniuntur nõ erit ꝓpoſito impertinens ſi aliquid vltra dicamus ſm ꝙ in ꝓpõnibus modalibꝰ habent̃. ꝓ quo igit̃ eſt aduertẽdũ ꝙ queẽadmodũ in precedentibꝰ eſt ꝯceſſum hãc eẽ impoſſibilẽ nõ nigrũ erit nigrũ: ſic ĩpñtiaꝝ dicendũ ẽ hãc ĩpoſſibilẽ eſſe nõ nigrũ poſſ̃ ẽ nigrũ cuꝰ ſenſus eſt iſte q̃d nec eſt nec fuit nec erit nec põt eẽ nigrũ poſſ̃ eſt nigrũ q̃ ſenſus eſt falſus ⁊ impoſſibilis. Iſte etiam ꝓpões dñr impoſſ̃es. ſ. ſocrates poſſ̃ eſt non albus. ſocrates contingẽter eſt nõ albꝰ ⁊ ſimiles. Eſt ſeruãdũ ẽ hac ĩ ꝑte ꝓ documento oẽm ꝓpõnẽ cathegoricã pure affirmatiuã de poſſ̃ aut cõtingenter: cuꝰ vnũ extremũ eſt finitũ ⁊ alteꝝ infinitũ eẽ impoſſ̃eꝫ ſi extremũ finitũ ⁊ terñs infinitatus ſunt terñi cõuertibiles aut impertinenter ſe habentes. Etiã qñ extremũ finitũ eſſet inferiꝰ ad terñm infinitatũ tal̾ ꝓpõ diceret̃ ĩpoſſibilis facile eſt ſignare exẽpla. Sꝫ iam ſupereſt videndum quonã pacto hmõi ꝓpões ponãtur ineẽ. Ad q̃d breuiſſime rñdeo ponendas eẽ ineẽ ꝑ eaſdem ꝓpões per quas ꝓpões de extremis finitis ponunt̃ de ineẽ: igit̃ huiꝰ ꝓpõnis ſocrates poſſ̃ eſt non albꝰ erit iſta. ſocrates eſt albus. Eſt tñ hoc conſideranduꝫ ꝙ ſicut ad veritatẽ huiꝰ ſocrates poſſ̃ eſt albꝰ requiritur eiꝰ de ineſſe eẽ poſſ̃em ita ad veritatẽ huius ſocrates poſſ̃ eſt nõ albꝰ q̃ eſt d̃ predicato oppoſi

to reqrit̃ eiꝰ de ineē ſit impoſſ̃is. ⁊ cōformiter ad iſtud dicat̃ ad alias modales diuerſoꝝ modorū

¶ Dubitatur primo. Vtrum hec enūciatio: adam fuit oīs hō debite ponat̃ ineē per hāc propoſitionē adam eſt oīs hō.

¶ Ad iſtam dubitationē duo ſunt rñdēdi modi. Unus tenet hanc propoſitionē adā fuit oīs hō falſam ⁊ ponendā ineſſe per multas ſingulares poſtq̄ terī̃s diſtribuit̃ pro quolꝫ hoīe q̄ fuit: ⁊ eſt hoc pacto ponenda ineſſe: adā eſt iſte hō. adā eſt iſte hō. ⁊ ſic̄ incōiunctim dentur tot ſingl'es quot hꝫ ſuppoſita terī̃s hō diſtributus: ⁊ requirit̃ veritas cuiuſlꝫ talis ſingl'is pro tpe preterito ad hoc q̄ illa propoſitio de extrinſeco tpe dicatur vera: ⁊ cū multe tales ſingl'es ſint falſe ꝯñs eſt ipam vniuerſalem falſam eē. ¶ Secundus modus tenet datam propoſitionē eē verā ⁊ debite poſitam ineē p hanc ꝓpōnē adā eſt oīs hō. fundatur hic modus in hoc q̄ verbū fuit in data ꝓpōne virtualiter includit determinationē temporalem determinate ſupponentē puta aliquo tempore q̄quidē determinatio eſt reſtrictiua terī̄ hō diſtributi: ⁊ ipm reſtringit vt teneat̃ pro hoīe qui fuit in aliquo tpe per talē determinationem importatā. Itaq̄ hec enūciatio adā fuit oīs hō huic equiualet adam in aliquo tempore fuit oīs hō in qua determinatio: tpe: reſtringit terīm: hō: diſtributū ⁊ iō q2 determinate ſupponit illa determinatio: diſiunctiue dari debent ſingl'es: ſed data illa in q̄ demonſtrat̃ tempus in quo adā extitit ſolus inter hoīes redditur iſta ꝓpoſitio vera adā in hoc tpe fuit oīs hō: q̄ ponenda eſt ineſſe p iſtā adā in hoc tpe ē oīs hō. Qua igitur de cauſa habet̃ hanc ꝓpōnē eē verā adā fuit oīs hō: ⁊ eiꝰ de ineē eē hanc adā eſt oīs hō.

¶ Obſeruetur in hac parte hoc documentū ſūme notandum. Quādocunq̄ in aliq̄ ꝓpōne cathegorica inuenta eſt aliqua verbalis limitatio ſeu determinatio: qd idē eſt. ipa eſt pars predicati: ⁊ oportet reſiduā predicati partē ab huiuſmodi limitatione limitari. Limitationes verbales ſunt iſte: aliquo tpe. aliquo loco. ſiue alicubi. aliquo inſtanti: aliquo modo. ⁊ alie ſimiles q̄ non nunq̄ etiam ſubiectoꝝ limitationes appellant̃. Hoc documentum facillime probat̃ ſic. Nullū ſincathegorema vt tale limitari pōt a cathegoremate quū non appareat modus talis limitationis: ſꝫ oīs copula verbalis ē ſincathegorema in rōne copule: ergo ſub tali rōne nō pōt limitari ſeu reſtringi ab aliq̄ cathegoremate. Quācunq̄ igitur inuenta eſt aliqua determinatio verbalis oportet ipſam eſſe partem predicati ⁊ limitatiuā reſidui predicati propoſitionis ī qua habet̃. Uocatur enim verbalis limitatio pro q̄nto ipm verbum rōne participij incluſi reſtringit̃ a tali limitatione. ¶ Ex iſtis infero has oēs propōnes eē veras: adam in aliquo tpe fuit oīs hō. adam in aliquo inſtanti fuit oē aīal: adā in aliquo loco fuit oīs hō. adā aliquo mō fuit oīs ſubſtātia. Omnes facile patent preter vltimā q̄ ſic probat̃ adam hoc mō fuit oīs ſubſtantia per pronomē hoc demonſtro modum quo adam vnicus ⁊ ſingularis extitit: Nā hoc cōplexum exñs ſubſtantia coarctat̃ ab iſta limitatiōe iſto mō: vt pro ſola ſubſtātia exiſtente illo mō ſumat̃. ſigna ſincathegorematica: oīa: q̄ in datis ꝓpōnibꝰ ex parte predicatoꝝ habent̃ non ſunt partes talium predicatorū: immo nec eſſe poſſunt. ¶ Secundo infero hanc ꝯñaꝫ eē bonam: adā in aliquo tempore fuit oīs hō: ergo adā ī aliquo tpe oīs hō fuit: etiā cōuerſo mō ex ꝯñte iferēdo añs ꝯña erit bona. hec tñ ꝯña nihil valet: adā in aliquo tpe fuit oīs hō. ergo adā oīs hō in aliquo tpe fuit. lꝫ ex eiꝰ ꝯñte optime inferat̃ eiꝰ añs. Rō quare nō valet illa ꝯña eſt. q2 arguitur a determinatiōe non vnica ad vnicam cum diſtributione totalis vnice. Nā ſicut non ſequit̃: hoīs quilꝫ equus currit: ergo q̄lꝫ equus hoīs currit: ita ī altera ꝯña eſt dicendum. Pro ampliore intellectione huiꝰ eſt aduertendum copulam verbalem cuiuſcūq̄ cathegorice eē limitationē extrinſeci predicati: ⁊ hoc rōne participij incluſi in tali verbo: hoc intellige ſiue ipm extrinſecum predicatum antecedat talem copulā: ſiue ſequatur ita vt ex ipa copula hoc mō limitante: ⁊ ipo extrinſeco predicato efficitur vnus terī̃s q̄ dr̄ determinatio vnica: ⁊ hoc quando formaliter non ponitur a parte p̄dicati aliquod tale participium. Exempli grā. in hac propoſitione adaꝫ fuit hō: hoc aggregatum: fuit hō: dr̄ determinatio vnica. cuius determinatio dr̄: fuit: rōne participij: exñs: incluſi ⁊ determinabile eſt terī̃s hō. Sumitur itaq̄ data ꝓpoſitio loco huiꝰ: adam fuit exñs homo: in qua exñs p exñte preterito tenetur rōne copule. Etiam in hac propoſitione: adam hō fuit: que alteri equiualet hoc totum homo fuit. dicitur determinatio vnica huic equiualens homo exiſtens. Nihil enim reffert in determinationibus vnicis quarum determinabilia ſunt ſubſtātiua ⁊ determinatiōes adiectiua q̄ determinabile precedat

ſeu ſequatur ſuam determinationem: quoniam ſiue hoc ſiue illud ſit ſemper manet vnica. Naꝫ idem eſt dicere homo albus currit: albus homo currit. ſemper enim ſubiectum eſt determinatio vnica. Hinc fit hanc conſequentiam eſſe bonaꝫ adam album fuit: ergo adam fuit album: que a communiter loquentibus negatur. Redeundo igitur ad propoſitum dico q̄ non eſt idem dicere: adam in aliquo tempore omnis homo fuit: adam omnis homo in aliquo tempore fuit: quoniam in priori determinatio aliquo tempore eſt non vnica reſpectu extrinſeci predicati: ſed ī poſteriori propoſitione tenetur vnice reſpectu euiuſdeꝫ extrinſeci predicati. ratione cuius redditur hec falſa: adam omnis homo in aliquo tempore fuit: ⁊ hec vera. adam in aliquo tempore omnis homo fuit. Et propter hanc cauſaꝫ omnes iſte conſequentie nihil valent. adam alicubi oīs homo fuit. ergo adam omnis homo alicubi fuit. Adam aliquo modo omnis homo fuit: ergo adam omnis homo aliquo modo fuit. adam in quadrato fuit ſedens: ergo adam ſedens ī quadrato fuit. Apertis enim caſibus antecedentia dantur vera ⁊ conſequentia falſa. ¶ Tertio infero hanc conſequentiam eſſe bonaꝫ ⁊ in tertio prime: quilꝫ homo in aliquo tempore quilꝫ homo fuit: ⁊ adam fuit homo: ergo adā in aliquo tempore quilꝫ homo fuit: Et lꝫ prima fronte videatur conſequentiam nihil valere pro quanto in ea arguitur a ſuppoſitione confuſa tantum ad determinatam reſpectu multitudinis: hoc tamen non officit: preſertim quādo talis multitudo eſt determinabile termini determinate ſupponentis: qualiter in data conſequentia contingit. Notum enim eſt hanc conſequentiaꝫ eſſe in darij. quilꝫ leo hominis quilꝫ leo eſt. ⁊. c. eſt leo. ergo. c. hominis quilꝫ leo eſt. c. ſit terminus ſingularis vnicum leonem ſignificans: ⁊ tamē terminus hominis in maiori confuſe tantum ſupponit: ⁊ in concluſione determinate ⁊ hoc in ordine ad diſtributionem. Dicimus ergo datam conſequentiam eſſe bonam ⁊ ſyllogiſticaꝫ: ⁊ nō inconuenire arguere a confuſa ad determinatam reſpectu multitudinis. quando talis determinata eſt determinatio illius multitudinis. Si forte dicas: in priori conſequentia dari antecedens verum ⁊ conſequens falſum in caſu q̄ cuncti homines preteriti de quorum numero fuit adam fuiſſent in diuerſis tēporibus: ſic q̄ nunq̄ ſimul fuiſſent duo: igitur male eſt conceſſa. Reſpondeo in dato caſu conſequens eſſe verū ſicut ⁊ antecedens. Ex omnibus his que in hoc dubio tetigimus facile ē cognoſcere multos dialecticos aberraſſe atq̄ deceptos fuiſſe ꝓpt̃ ignorantiam modi reſtringendi queꝫ habet vnaqueq̄ limitatio v̄balis. Et ſi nonnunq̄ ipe ergo cecutiuerim cum eis: hoc non ex ignauia factum exiſtimes: ſed quia non fuerat tempus hanc materiā diſcutiendi: nunc vero quia locus iſte oportunus eſt ⁊ maxime proprius in quo hmōi verbales limitationes ventilent̃ viſum nobis eſt: aliorum in hac parte opinione confutata propriā ſententiam annectere: quam quiſquis futurus eſt dialecticus mordax ſi rodere preſumis caue ne rodendo fias edentulus: ⁊ tandem ſuccūbas

¶ Dubitatur ſecūdo: quo pacto ſunt ponende ineſſe propoſitiones cathegorice mixtaꝝ copularum temporum diuerſoꝝ: quales iſte ſunt adam eſt ⁊ fuit homo. adam eſt vel fuit homo. adam fuit ⁊ erit homo. adaꝫ fuit vel erit homo. ⁊ ſimiles.

¶ Ad hanc dubitationem rñdetur cōmuniter: q̄libet aſſumptarum ꝓpoſitionum poni ī eſſe per hanc propoſitionem adam eſt homo. ſꝫ ad veritatem prime propoſitionis reqritur ⁊ ſufficit illam de ineſſe nunc veram eſſe: ⁊ in tempore preterito fuiſſe veram. Ad veritatem autem ſecunde ſufficit nunc eſſe veram: aut ante nunc in aliquo inſtanti preterito fuiſſe veram. Ad veritatem autem tertie requiritur ⁊ ſufficit dataꝫ de ineſſe fuiſſe in aliquo preterito inſtanti veraꝫ ⁊ futuram veram in aliquo futuro inſtanti. Ad veritatem quarte propoſitionis ſufficit illam de ineſſe fuiſſe in aliquo inſtanti veram aut futurā veram pro aliquo inſtanti futuro ⁊ ſicut de illis dictum eſt: ita de multis ſimilibus dici poteſt.

¶ Contra iſtam ſolutionem argumentoꝝ. Sequeretur q̄ ſi adam nunc ſit ⁊ fuerit: hec eſſet vera: adam eſt ⁊ fuit homo: vt veritas ſue de ineſſe oſtendit: ſed probo illud non eſſe dicēdum. Nā bene ſequitur. adam eſt ⁊ fuit homo. ergo adaꝫ poſſibiliter eſt ⁊ fuit homo. Conſequentia ē nota ab eſſe ⁊ fuiſſe ad poſſe eſſe ⁊ fuiſſe: ſed conſequens eſt falſum: quoniam per ipſum denotat̃ ſocratem vna poſſibilitate eſſe ⁊ fuiſſe homineꝫ ſimul quod impoſſibile eſt. ¶ Hac ſolutiōe nō obſtante: aliter ad motam dubitationem reſpōdemus: nullā datarū propoſitionū eē ponendaꝫ in eſſe: ⁊ hoc pro quanto nulla talis eſt cathegorica. Sole enim cathegorice enunciationes po

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

nuntur ineſſe vt in precedentibus viſum eſt. Sȝ
ne hec nr̃a ſententia arbitraria cuipiam videa-
tur breuibus hac in parte mentem meam decla
rabo. Dico igitur contra communem omnium
dialecticorum opinioneȝ: nullas eſſe propoſitio
nes cathegoricas mixtarum copularuȝ: ſed om
nes tales quas communiter appellant de copu
la copulata ⁊ de copula diſiuncta. quales ſunt q̃
in dubio cõtinentur: ſunt hyppotetice alique co
pulatiue. ⁊ nõnulle diſiũctiue. Hec omnia dua-
bus rationibus ſnĩa mea validiſſimis confirma
ta relinquimus. ¶ Priori igitur ratione oſten
do nullam eſſe cathegoricam de copula copula
ta quoniam ſi aliqua talis daretur potiſſimum
eſſet iſta: adam eſt ⁊ fuit homo: ſed hec non eſt
cathegorica: quod ſic oſtendo: ⁊ ſuppono noſtri
ſermones ſint circa vltimatos conceptus: vt cla
rius pateat huiuſce pugne victoria. Bene ſeq̃-
tur: data enunciatio eſt cathegorica ⁊ mentalis
ergo eſt ſimplex qualitas aut compoſita. nõ ſim
plex: vt ſuppono: quoniam impertinens eſt pro-
poſito opinio Gregorij ariminenſis qui menta
les propoſitiones aſſerit eſſe ſimplices qualita-
tes: ergo fatendum erit datam enunciationem
eſſe compoſitam qualitatem. Jam peto poſtꝙ
igitur ẽ compoſita aut componitur ex duabus:
tribus: quatuor: aut pluribus ſimplicibus qua
litatibus ⁊ conſequenter loquendo neceſſariuȝ
eſt dicere ipſam componi ex quinqȝ ſimplicibus
qualitatibus: quarum vna ẽ imago ade que re
cipitur pro ſubiecto. altera eſt omnium hominũ
imago que pro predicato ſumitur. alie tres ſunt
ſincathegorematice: ex quibus ipa verbalis co-
pula conficitur: ſed tunc argumentor. Implicat
contradictionem ex tribus ſincathegorematis
vnum terminum ſeu vnã copulã componi: quo-
niam tunc peto dato oppoſito: vtrum talis ter-
minus ſit cõplexus diſtanter aut indiſtãter. Nõ
eſt dandum ſecundum: quum non videatur qð
illorum ſe habeat vt determinabile ⁊ quod vt ð
terminatio: ⁊ ꝙ etiam non ſit dicendum talẽ ter
minum diſtanter eẽ complexum oſtendo ſic: qꝛ
tunc ſequeretur vnũ ſincathegorema vnire duo
ſincathegoremata: ⁊ hoc ſm̃ ſignificationes ſin
cathegorematicas quas habẽt: qð ẽ inintelligi
bile: ⁊ quodcunqȝ aliud dicatur ſemper conſur-
get replica que plane oſtendet manifeſtaȝ repu
gnantiam ⁊ inconueniens. ¶ Poſterior rõ eſt
Docet experientia habita hac mẽtali adam ẽ ⁊
fuit homo intellectum habentis illam apprehẽ-
dere ſeu intelligere adam eſſe hominem necnõ
adam fuiſſe hominem. Itaqȝ duplici habitudi
ne ſeu relatione intelligit hominem: dici de adã
Una in ordine ad tempus preſens: altera in or-
dine ad preterituȝ: quarũ vtraqȝ ſimplex enũcia
tio nuncupatur. Fit ergo: ſi ambe per coniun-
ctionem: ⁊: copulentur: prout contingit in data
mentali propoſitione: ipſam mẽtalem conſurgẽ
tem compoſitam eſſe atqȝ hyppotheticaȝ. Con
ſimili omnino ratione poſſumus probare nullaȝ
eſſe propoſitionẽ cathegoricam de copulato di-
uiſiue tento ſicut nec aliqua eſt cathegorica de
diſiuncto diuiſiue capto: quod verum eſſe non
ambigimus ſed de his alibi tantillum ſermonis
efficiemus. His igitur duabus rationibus: que
multis alijs fortificari poſſent: probatum relin-
quo: hanc non eſſe cathegoricaȝ adam eſt ⁊ fuit
homo: ⁊ ſimili omnino via oſtẽdi poterit de iſta
adam eſt vel fuit homo ⁊ quacunqȝ alia ſiue ſit
de copula copulata ſeu de copula diſiũcta vt co
rum vtar terminis. ¶ Obtenta igitur per ta-
ctas rationes certaminis palma. Dicimus om-
nem prepoſitionem quam de copula copulata
cõmuniter dicunt eſſe copulatiuam. Item fate-
mur omnem propoſitionem de diſiuncta copu-
la nuncupatam eſſe diſiunctiuam. ¶ Sed con
feſtim occurret aliquis hec noſtra dicta im pu-
gnans hoc pacto. Si dicta ſtarent in veritate ſe
queretur hanc propoſitioneȝ eſſe falſam album
eſt ⁊ fuit adam: in caſu ꝙ adam nunc ſit niger:
⁊ ſemper ante nunc fuiſſet albus: quoniã hec co
pulatiua cui equalet eſt falſa ſcilȝ albũ eſt adã ⁊
album fuit adam propter falſitatem prime par-
tis: ſed ꝙ illud non ſit dicendum probo ſic. Be
ne ſequitur illa propõ ſequitur expoſitorie ex ve
ris igitur ipſa eſt vera ⁊ per cõſequens male cõ-
ceditur eſſe falſa nota eſt cõſequentia ⁊ proba-
tur antecetens. Hec cõſequẽtia eſt expoſitoria.
hoc eſt ⁊ fuit adam: ⁊ hoc eſt vel fuit album: er-
go album eſt ⁊ fuit adam: per vtrumqȝ hoc ip-
ſum adam demonſtrando. Antecedens eſt ve-
rum per caſum: igitur cõſequens nõ eſt negan-
dum. ¶ Ad hanc rationẽ reſpondeo ꝙ in caſu
poſito hec propõ eſt falſa album eſt ⁊ fuit adaȝ
⁊ ad probationem reſpondeo negando factam
conſequentiã eſſe expoſitoriaȝ. Defectus quare
nõ valet eſt: quia ex parte minoris extremitatis
arguit̃ affirmatiue ab amplo ad nõ amplũ ſine
diſtributione ampli. Nec valet ſi dixeris: ipſam
minorem extremitatem ampliari diſiunctiue in
cõcluſione ſm̃ quod vndecima regula inſinuat.
Quoniã regula illa: quam ex mente noſtra fal-
ſam dicimus: poſita eſt ſm̃ ſententiam cõmuni-
ter loquentiũ. Quodſi me forſitan in verbis de-
prehẽdere arbitraris ꝙ conceſſerim in formata
conſequẽtia argumẽtum peccare in hoc ꝙ pro-
ceditur affirmatiue ab amplo ad non amplum
ſine ampli diſtributione: et quuȝ ampliatio om-
nis ſit ſuppoſitio; ⁊ omnis ſuppoſitio ſit termi-
nus in enũciatione cathegorica poſitus: conſe-
quens erit ipſam minorẽ ⁊ concluſionẽ cathego
ricas eẽ propoſitiones ⁊ nõ hyppoteticas: quod
eſt cõtradictoriũ noſtre opinionis. ¶ Ad iſtud
reſpondeo negando conſequẽtiaȝ. Nam ſimul
omnia iſta ſtant videlicet ꝙ aliquis terminꝰ am
plietur ⁊ ſupponat ⁊ ſit in propoſitione hyppo-
tetica in mente.

¶ Dubitatur tertio. Utruȝ hec enuncia-
tio ſocrates õmiſit mortaliter: debite ponat̃ in
eſſe per hanc ſocrates õmittit mortaliter. Uide
tur ex dictis ꝙ ſic. In oppoſitũ tamẽ arguitur.
precipiat deꝰ ſocrati vt diligat ipſum deũ ſub pe
na peccati mortalis ⁊ hoc in aliqua parte hore
ĩmediate ſequẽtis in cuius inſtanti initiatiuo ſu
mus; ⁊ pono datam horã eſſe diuiſam per par-
tes ꝓportionales minoribus verſus finẽ: ⁊ ꝙ ſo
crates õmittat diligere deũ ſic ꝙ in nulla data-
rum partiũ diliget deuȝ. tunc ſic argumẽtor. In
inſtanti terminatiuo date hore hec propõ erit
primuȝ vera: ſocrates õmiſit mortaliter: ⁊ tamẽ
hec quã dicis de in eſſe ſocrates õmittit mortali
ter nunꝙ ante fuit vera: quũ nec in prima parte
ꝓportionali hec ſit vera ſocrates õmittit morta
liter: poſtꝙ non obligabatur pro illa nec in ſecũ
da: nec in tertia ⁊ conſequenter poſtꝙ pro nul-
la tali obligabatur.

¶ Ad motaȝ dubitationeȝ eſt duplex rñ-
dendi modus. ¶ Primus modus tenet datuȝ
preceptum eſſe irrationabile: eſſet tamen ratio
nabile vbi preciperet deus ſub hac forma ſocra-
tes diliges me ſub pena peccati mortalis in ali-
qua parte proportionali hore ĩmediate ſequẽtis
vel in inſtãti terminatiuo. Itaqȝ tenet modꝰ iſte
oportere ponere iſtam partẽ vel in inſtãti termi-
natiuo: ⁊ tunc dicit: ꝙ ſi ſocrates nõ diligat deũ
in aliqua parte ꝓportionali date hore nec in in-
ſtanti terminatiuo õmittit mortaliter ſocrates
primũ in illo inſtãti terminatiuo. ¶ Poſterior
dicendi modus tenet datũ preceptum eſſe rõna
bile: ⁊ cõcedit ſocratẽ õmittere mortaliter in to-
to tẽpore cathegorematice date horeꝙuis in to
ta illa hora cathegorematice ⁊ ſyncathegorema
tice maneat in gr̃a. Nã clarũ eſt: ꝙ per totã pri-
mã partẽ proportionalẽ manebit in gr̃a: quoniã
iõ obligatur ꝓ illa: etiã poſtꝙ nõ obligatur pro
ſecũda manebit per totã ſecũdam partẽ in gr̃a:
⁊ cõſequẽter de alijs. ⁊ ꝑ conſequens per totã i-
pſam horã erit i gr̃a qñocũqȝ ſumatur totã. In
inſtanti terminãte tamẽ totã horã primũ erit in
peccato mortali. Itaqȝ datũ inſtans erit primũ
inſtans eſſe peccati: ⁊ vltimũ nõ eſſe gratie. Di-
cit rurſus iſte modꝰ ſocrateȝ eſſe obligatuȝ obli
gatione cõi ꝓ parte ꝓportionali: ſed nõ obliga-
tione diſcreta: ⁊ ꝙꝙ õmittat in q̃lȝ parte õmiſ-
ſione cõi: nõ tamen õmittit ſingulari ⁊ diſcreta
ommiſſione: q̃ propter in nulla tali parte propor
tionali peccat. ¶ Quodſi addatur caſui ſocra-
teȝ in inſtãti terminatiuo hore habituꝝ deteſta
tionẽ ſufficientẽ qua dolebit ſe nõ adimpleuiſſe
preceptũ in aliqua parte proportionali; tũc dicẽ-
dum eſt ꝙ ſocrates ꝓ illo inſtãti nõ hẽbit gr̃am:
ſed ĩmediate poſt illud inſtans hẽbit gr̃am rõne
talis deteſtationis. Hec ſunt q̃ hic ſecũdus dicẽ
di modus cõcedit. ¶ Cõtra q̃ duabꝰ rõnibus
argumẽtor. Prior ratio eſt. ſequeret̃ ꝙ aliquis
diſcederet ab hac vita ſine peccato. q̃ tñ iuſte dã
nabit̃: quod impiũ eſſe vr̃ ⁊ ꝙſequat̃ probo. Po
no caſum ſocrateȝ deſinere per primũ inſtãs nõ
eſſe: ⁊ illud ſit vltimũ inſtans hore prius accepte:
quã diuiſam ꝑ partes proportionales minoribꝰ
verſus finẽ imaginabamur. Tũc ſic In quolȝ in
ſtãti ante hoc inſtãs vltimũ ſocrates fuit in gr̃a
vt iſte modus cõcedit. Nã in qualȝ parte ꝓpor-
tionali ſocrates fuit in gr̃a: ⁊ in tota hora ſinca
thegorematice: igit̃ ſocrates diſceſſit in gr̃a: ⁊ ꝑ
cõſequẽs ſine pctõ. ẽ enĩ oppoſitũ inimaginabi
le: ⁊ tñ ſocrates iuſte dãnabit̃ ſm̃ hũc modũ: igi
tur propoſitũ. ¶ Poſterior rõ eſt hec. ſequeret̃
aliquẽ hẽre ſufficientẽ deteſtationẽ ſui peccati: ⁊
tñ nõ obtinebit ſui criminis ĩdulgẽtiã nec gr̃aȝ:
qð nefariũ eſt dicere: ⁊ ꝙ ſequat̃ probo ſic. pono
igit̃ ſocratẽ eſſe obligatũ obligatione iã dicta vt.
ſ. teneat̃ diligere deũ ſub pena pcĩ mortalis in
aliqua parte ꝓportionali hore ĩmediate ſequẽ-
tis in cuius inſtãti initiatiuo ſumꝰ: ⁊ pono vt po
ſitũ eſt datã horã diuiſam ꝑ partes ꝓportiona-
les minoribꝰ verſus finẽ: ⁊ ſocratẽ õmiſſurũ pro
qualȝ parte pono rurſus ſocratẽ in inſtãti termi
natiuo hore habiturũ deteſtationẽ ſufficientẽ q̃
dolebit ſe nõ impleuiſſe obligationẽ. Pono ad

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

huc ipſum ſocratē eſſe obligatū diligere deū ſub pena peccati mortalis pro qualꝫ parte ꝓportionali alteriꝰ hore ſtatim ſequētis: quā pono diuiſaꝫ ꝑ partes ꝓportionales minoribꝰ verſus principiū: ⁊ ſuccedat talit̄ ꝙ ſocrates ōmittet diligere deū pro q̄lꝫ tali pte. Tūc ſic argumētor ī inſtāti medio ābarū horarū ſocrates hēbit ſufficiēteꝫ deteſtationē ſui peti: ⁊ tñ ꝑ talē deteſtationē nō obtinebit grām ⁊ ſui criminis īdulgētiā: igit̄ intētū. ¶ His modis duobꝰ p̄miſſis: tertiū aſſignabimꝰ dicētes hāc enūciationē ſocrates ōmiſit mortalit̄ ōbite poni in eē ꝑ iſtā ſocrates ōmittit mortalit̄. Et ad rōneꝫ in oppoſitū motā rñdeo: ſocratē in dato caſu nō eē obligatū: nec talis p̄ceptio ſufficit ad obligādū ꝓ quāto ipſa eſt irrōnalis. Eſt enī impñtiaꝝ eodē modo dicēdū quātū ad p̄ceptionē ſicut in q̄ne primā argumēto tertio diximꝰ de impōne: hāc tertiā ꝓpōneꝫ aſſignātes. Si ſocrates ſic īponat hāc lr̄aꝫ a ad ſignificādū oēs hoīes ꝓ aliq̄ inſtāti hore futuro: ⁊ nō ſe ōterminet magis ad vnū inſtās ꝙ ad aliud. a. nō dicet̄ terminꝰ ſignificatiuꝰ ꝫm illā impōneꝫ nec pars enūciationis cōpleta: ita etiā ſi deꝰ p̄cipiat ſocrati vt diligat ipuꝫ deū ſub pena peti mortalis in aliq̄ pte ꝓportionali hore īmediate ſequētis q̄ imaginat̄ diuiſa ꝑ ptes ꝓportionales minoribꝰ verſus finē ⁊ nō ſe determinet magis ad vnā partē ꝙ ad aliā talis preceptio nō obligat ſocrateꝫ nec eſt dicēda preceptū. Aduerſum aūt hūane rōnꝰ vr̄ ſocratē delicturū mortalr̄ pariter ⁊ platonē in caſu quo deꝰ p̄cipiat eis vt diligāt ipum ſub pena peccati mortalis ⁊ hoc in aliq̄ parte ꝓportionali hore ſic diuiſe vt dictū eſt: ⁊ cōtingat eos dilecturos deū pro diuerſis ꝑtibus illius hore ⁊ nō pro eadē: exiſtimātes tñ ſe diligere deū pro eadē parte ꝓportionali. ¶ Dicamꝰ igitur ad oēm obligationē eſſe validaꝫ oportere ipſam eſſe limitatā ad aliq̄d p̄ſertim tēpus. Debent enim ea oīa q̄ arte cōficiūtur perinde limites obtinere ac nature opera: q̄ certis punctis fiunt regūtur ⁊ conſeruātur..

¶ **Prima concluſio.** Infinitam albedinē hēbit ſocrates in aliquo inſtanti: ⁊ tñ in nullo inſtāti erit verū dicere infinitā albedinē hēt ſocrates. probat̄ hec cōcluſio. Imaginet̄ hora diuiſa ꝑ partes proportionales minoribꝰ verſus finē: ⁊ ſuccedat hoc pacto ꝙ ſocrates in p̄ma pte hēbit vnuꝫ gradū albedinis: ⁊ in ſecūda duos: ⁊ in tertia tres: ⁊ cōſequēter hoc modo: ⁊ ī inſtāti termināte horā deſinat ſocrates ꝑ primū nō ⁊ hētur in veritate quod ſumpſimꝰ probādum. Prior pars copulatiue pꝫ per exponētes. nā aliquātā albedinē hēbit ſocrates in aliquo inſtāti: ⁊ in duplo maiorē albedinē hēbit ſocrates in aliquo inſtanti: ⁊ in triplo maiorē ⁊ cōſequēter. Poſterior copulatiue pars ex ſe pꝫ. ¶ Hinc ſequit̄ ꝙ ſi plato eo modo ſeſe hēret quo ſocrates dēpto vno ꝙ nō deſineret in inſtāti terminā̄te horā vl̄ ſi deſineret hoc eſſet ꝑ vltimū inſtās eſſe hāc copulatiuā ſtare in veritate. infinitā albedinē hēbit ſocrates in aliquo inſtāti: ⁊ infinitā albedinē hēbit plato in aliquo inſtāti: ⁊ tñ in nullo inſtāti erit verū dicere: infinitā albedinē hēt ſocrates: ꝙuis in aliquo inſtāti erit verū dicere infinitā albedinē hēt plato. ¶ Peteret forte aliquis quomodo danda eſt propō de in eſſe huiꝰ enūciationis de futuro: infinitā albedinē hēbit ſocrates in aliquo inſtāti. Reſpōdeo duobus modis. Uno modo ꝙ data propō nō eſt īmediate probāda ꝑ de in eſſe ſed ꝑ ſuas exponētes: quibꝰ facile erit ſignare de in eē. Secūdo modo rñdeo datā ꝓpōeꝫ eē ponēdā in eſſe ꝑ infinitas cathegoricas ꝑ has vcꝫ: albedinē vt vnū hēt ſocrates in aliquo inſtāti. Albedinē vt duo hēt ſocrates in aliquo inſtāti: ⁊ hoc pacto cōſequēter quarū oīuꝫ veritas requirit̄ in tēpore futuro: nō tamē pro eodē inſtāti: ſed ſufficit pro diuerſis.

¶ **Secunda concluſio.** Licet nōnulli dialectici arbitrētur hāc ꝓpōnem eē falſaꝫ antixp̄s differet ab equo ꝓ quāto terminꝰ equo diſtribuitur ꝓ q̄lꝫ equo futuro: ⁊ mlt̄i ſūt eq̄ futuri a queꝫ rū nullo antixp̄s differet: ⁊ dicāt datā propōneꝫ eē exponēdā copulatiue hoc pacto: antixp̄s erit: ⁊ ſimul tꝑore q̄lꝫ equus q̄ erit: erit: ⁊ antixp̄s nō erit equus q̄ erit: cuꝰ ſecūda exponēs ē falſa ⁊ inferant vl̄iter bonā eē cōſequētiā arguēdo affirmatiue a propōne de lꝫ differt ablatiuo ſequēte ad vnā aliā ablatiuo p̄cedēte ſeruata eadē ſuppōne: ita vt has cōſequētias eē bonas cōcedant antixp̄s differt ab equo: ergo antixp̄s a q̄lꝫ equo differt ātixp̄s differet ab eq̄ ergo ātixp̄s a q̄lꝫ eq̄ q̄ erit differet. Al̄r tñ arbitramur dicēdū cōcedētes hāc propōneꝫ antixp̄s differet ab equo vt veritas eiꝰ de in eē oñdit: q̄ ē iſta antixp̄s differt ab equo. Nec eſt īmediate exponēda. nā poſtꝙ data enūciatio huic ꝓpōni eq̄lꝫ: antixp̄s erit differens ab equo ⁊ veritas huiꝰ ē cognoſcēda ꝑ ſuā de in eſſe: conſequens eſt ⁊ alterius propoſitionis veritas per ſuā etiam de ineſſe dignoſcatur. ⁊ non per exponentes. Nec eſt aſpiciendū ad diſtributionē huiꝰ determinatiōis equo poſtꝙ vnice tenet̄ tal̄ ōterminatio: ſꝫ ad totale p̄dicatū inſpiciēdū ē. q̄m determinate ſupponit ꝓ futuro aliq̄ differēte ab equo: cuiuſmōi erit ātixp̄s. Hic ſequit̄ nō ſemꝑ valere ꝯñaꝫ arguēdo affirmatiue a ꝓpōe de differt ablatiuo ſeq̄nte v̄bū differt ad alterā in q̄ p̄cedit tale ablatiuū ſuata ſemꝑ ſuppōne. Nā lꝫ veꝝ ꝯtineat cū v̄bo differt p̄ñtis tēporis: nō tñ cū v̄bo differet futuri: aut cū v̄bo diſtulit preteriti.

¶ **Tertia ꝯcluſio.** Sine albedīe ſocrates pōt eē albꝰ: tñ ſocrates nō pōt eē albꝰ ſine albedine. Prior ps ꝓbari pōt ꝑ aſcēſum ſub tēr̄o albedine diſtributo: eſt. n. q̄lꝫ aſcēdēs v̄a. Poſterior ps pꝫ ꝑ falſitatē ſue ꝯdictōe q̄ eſt iſta ſocrates pōt eē albꝰ ſine albedine. Et ꝙuis q̄cūqꝫ albedīe oñſa h ſingl̄is ſit v̄a ſocrates pōt eē albꝰ ſine hac albedine: nō tñ ꝓpterea ſequit̄ hāc eē verā ſocrates p̄t eē albꝰ ſine albedīe. Nā h ꝓpō immediate ꝑ eiꝰ ō īneē ē ꝓbāda ⁊ īprobāda ⁊ nō ꝑ ſingl̄ares ex pte illiꝰ ōterminatiōis diſtribute albedine: q̄m poſtꝙ ē determinatio vnica nō opꝫ valeat aſcendēdo ꝯñia. Nō. n. lꝫ ꝓbare nec īprobare aliquā ꝓpōnē ꝑ aſcēſum vel deſcēſum ſub determinatione vnica quū īmobil̄r teneatur, vbicūqꝫ ſit inuenta.

Expoſita vndecunqꝫ ⁊ ampliationum ⁊ reſtrictionum materia: conſequens eſt appellationum materiam aggrediamur. Sed quoniam omnis appellatio eſt ter̄s cognotatiuus: erit nobis prius dicenduꝫ aliq̄d de ipſa termini partitione in cognotatiuum ⁊ abſolutum: ⁊ tandē quid ſit ipa appellatio apparebit.

¶ Terminus.
Cognotatiuus. Abſolutus.

Terminus cognotatius ē terminus q̄ preter id q̄d natus ē ſupponere aliq̄d importat vel aliquē modū ſe habēdi: cuiuſmodi ſunt albū. bonū. Eſt enim albū ſupponere ꝓ ſocrate preter quē aliq̄d aliud īportat puta albedinē per modū inherētie. Bonū āt vt creaturis accōmodat̄ preter id q̄d natū ē ſupponere bonitatē īportat: ſed vt deo attribuitur nihil preter ipſum repreſentat..

¶ Terminus abſolutus eſt ter̄s q̄ nō preter id q̄d natꝰ ē ſupponere aliquid importat aut aliquē modū ſe habendi. Et tales dñr iſti ter̄i ens. ſubſtantia.

Terminꝰ cognotatiuꝰ.
Intrinſece. Extrinſece

Terminus cognotatiuꝰ intrinſece ē ter̄s cognotatiuꝰ q̄ diſtincte partē eēntialē rei ꝓ q̄ natꝰ eſt ſupponere importat: vt rōnale ꝑ q̄d fundamentaliter hō q̄lꝫ ſignificat̄: ⁊ formaliter vnaqueqꝫ aīa rōnalis q̄ hoīs pars eēntialis nuncupatur.

¶ Terminus cognotatiuus extrinſece ē ter̄s cognotatiuus q̄ non deſtincte partē eēntialē rei ꝓ q̄ natus eſt ſupponere importat: vt riſibile. album.

¶ Terminus cognotatiuꝰ extrinſece.
Pluries cognotatiuꝰ. Unice cognotatiuꝰ.

Terminus pluries cognotatiuus eſt terꝰ q̄ extrinſece duabꝰ aut pluribꝰ diſtinctis cognotationibꝰ ē inſignitus. Et talis dr̄ cenans. Nam preter id ꝓ quo natus ē ſupponere duo importat. Alteꝝ eſt ipa cena ſiue ipa cibarioꝝ accumulatio. Alterū v̄o ē ipm tp̄s ꝫotinū ī quo ſumit̄ tal̄ cena.

¶ Ter̄s vnice cognotatiuꝰ terminꝰ ē q̄ extrinſece vnica cognotatiōe ē fulcitꝰ. Et tales ſunt. albū. coloratū ⁊ ſimiles. Nūc aūt de ipa appellatione q̄d ſit in quotqꝫ ſecet̄ membra ſupereſt videndum.

Appellatio eſt terminus cognotatiuus in ꝓpōne ſimplici inuētus denotans ſuū ſignificatum formale competere ſignificato materiali eiuſdem aut ſignificato alteriꝰ termini in eadē cathegorica inuēti. exēpli gratia. In hac enunciatione ſocrates ē album denotatur formale ſignificatū termi

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ni albũ quod eſt albedo competere corpo
ri quod materiale ſignificatũ teri album
dicitur. ſed in hac propoſitione ſocrates
eſt albus denotatur albedinem compete/
re ſocrati:

Appellatio

Formalis. Rationis.

Appellatio formalis eſt appel/
latio cuius formale ſignificatũ
non eſt actus mentis aut exteri
or aut interior qualis eſt terminus albus
in hac propoſitione: ſocrates eſt albus: ⁊
terminus magnus in iſta ſocrates ē ſacer
dos magnus.

Appellatio rationis eſt appellatio cu/
ius formale ſignificatuꝫ eſt actus mentis
exterior vel interior ⁊ tales ſunt iſti termi
ni videns. cognoſcēs. in his duabus enũ
ciationibus ſocrates eſt vidēs quadratũ.
ſocrates eſt cognoſcens platonem: Pro
his duobus appellationuꝫ generibus di
gnoſcendis tres ſequētes regule notabũ
tur.

Regula formali appellationi deſeruiens

Qandocunqꝫ a parte eiuſdeꝫ
extremi ponitur aggregatum
ex ſubſtãtiuo ⁊ adiectiuo adie/
ctiuuꝫ pro formali limitat intel
lectũ vt itellectũ illđ forꝫle cōpetere ſigni
ficato ſubſtantiui ſignificato inqꝫ abſolu/
to ſi abſolutum fuerit ſubſtantiuum ⁊ toti
coniuncto ſi tale ſubſtantiuum fuerit co/
gnotatiuũ. Exempla ſunt i promptu. In
hac propoſitione ſocrates eſt homo albꝰ
terminus albus per formali quod ē albe/
do limitat intellectum vt intelligat ipſam
albedineꝫ competere homini abſolute in
tellecto per terminum homo ratione cuiꝰ
limitationis intellectus per illam propo/
ſitionem non intelligit ſocrateꝫ eſſe homi
nem in cōi ſed hominem album ⁊ hec vis
limitandi: que in termino albus habetur:
dicitur appellatio. Itē in his duabus pro
poſitionibus ſocrates eſt philoſophꝰ bo
nus plato eſt theologus magnus forma/
lia adiectiuorum bonus magnus non ſic
limitant intellectum vt intelligat illa com
petere ſignificatis materialibꝰ aut forma
libus terminorum philoſophus theolo/
gus: ſed hoc pacto limitãt intellectum vt
ſ. intelligat illa formalia adiectiuorum cō
petere materialibus coniunctis ſuis for/
malibus. Per hanc igitur propoſitioneꝫ
ſocrates eſt philoſophus bonꝰ intelligo
bonitatem que ibi ſumitur pro perfectio/
ne competere rei ratione philoſophie cō
iuncte. Eodem modo per hanc plato eſt
theologus magnus intelligo magnitudi
nem que etiaꝫ ſumitur pro perfectione cō
petere rei ratione theologie ei coniuncte.
Eſt enim in hac parte hec maxima obſer
uanda ſcilicet in his omnibus que nō mo
raliter bona ſunt nec dimenſionaliter ma
gna idem eſſe bonum ⁊ magnum quod ꝑ
fectum. Ex iſta regula facile deprehendit
has conſequentias nihil valere ſocrates
eſt bonus philoſophus: ergo ſocrates ē
bonus ⁊ ſocrates eſt philoſophus. ſocra
tes ē magnus theologus: ergo ſocrates
eſt magnus ⁊ ſocrates eſt theologus

Regula appellationi rōnis inſeruiens.

Qandocunqꝫ a parte eiuſdē
extremi ponitur participium
in forma vel in virtute impor/
tans actum anime interiorem
vel exteriorem ⁊ ipm ſequitur ſua determi
natio obliqua in quam virtus talis parti
cipij cadit tunc tale participium appellat
ſuam rationem formalem adequate com/
petere rei ſignificate per determinationē
⁊ hunc appellandi modum reſtrictum nũ
cupamus. Quodſi ipa determinatio pre
cedat ſuum determinabile participiũ tũc
datum participium appellabit ſuaꝫ ratio

nem formalem competere adequate vel i
adequate rei ſignificate ꝑ determinatio/
nem ⁊ hunc modum appellandi dicimus
amplum. Intelligatur regula ſecluſis im
pedimentis. Hec regula duobus ſequen
tibus exemplis nota euadet. Prius eſt in
hac propoſitione ſocrates eſt vidēs qua/
dratum ponitur participiũ videns quod
importat formaliter actum mentis exteri
orem ſcilicet viſionem ⁊ quoniam poni/
tur determinatio quadratuꝫ que ſequitur
ipm participium vidēs quia igitur ita ac
cidit denotatur per datam propoſitioneꝫ
ipſam viſionem que eſt formale ſignifica/
tum participij eſſe propriam ⁊ adequatã
viſionem rei ſignificate per determinatio
nem ⁊ ſic per datam propoſitionem intel
ligimus ſocratem videre quadratum me/
diante noticia ſeu viſione adequata qua/
drati. per iſtam autem propoſitionem ſo/
crates eſt quadratũ videns denotatur ſo
cratem videre illam rem que eſt quadratũ
⁊ hoc mediante viſiōe adequata aut inad
equata quadrati. Alterum exemplum eſt
in hac propoſitione ſocrates eſt itelligēs
hominē participium intelligens impor/
tat formaliter actum mentis interiorem:
ſcilicet intelligentiã ſeu noticiam ⁊ deter/
minatio hominem ſequitur datum parti/
cipiũ. Sequitur ergo virtute regule ipm
participium appellare ſuuꝫ formale ſigni
ficatum qđ eſt intellectio competere rei ſi
gnificate per determinationem hoc eſt eē
adequatam intellectioneꝫ rei per determi
nationem importare ⁊ ita per illam pro/
poſitionem denotatur ꝙ ſocrates eſt co/
gnoſcens hominem mediante propria ⁊
adequata cognitione hominum: ſed per
iſtam propoſitioneꝫ ſocrates eſt hominē
cognoſcens aliud denotabitur ⁊ hoc erit
ſocratem cognoſcere illam reꝫ que eſt hō
mediante cognitione adequata vel inade
quata hominis. Dictum eſt in fine reglē
ſecluſis impedimētis propter has ⁊ ſimi
les ſocrates cognoſcit platonem cōceptu
entis ſocrates cognoſcit platoneꝫ aliqua
cognitione in quibus ratione reſtrictiōis
conceptu entis. aliqua cognitione nō ſer/
uatur appellatione reſtricta qualis ſerua
retur illis reſtrictionibus ſemotis. Vir/
tute regule iam poſite iſte omnes copula
tiue veniunt cōcedende. ſocrates quadra
tum videt ⁊ tamen ſocrates nō videt qua
dratum ſocrates pedale tangit ⁊ tamē ſo/
crates non tangit pedale ſocrates plato/
nem cognoſcit ⁊ tamē ſocrates nō cogno
ſcit platonem ſocrates platonem diligit.
⁊ tamen ſocrates non diligit platonē dili
go. Socratem quem odio. Cognoſco ho
minem quem cognoſco: cognoſco ſocra/
tem ⁊ non cognoſco aliquid. Pro iſtis ⁊
infinitis alijs verificandis faciles ſunt ca
ſus. Duo ex hac regula inferuntur co/
rolaria. Vnũ eſt. Arguendo affirmatiue
a termino reſtricte appellãte ad ipſuꝫ am
ple appellantem optimam efficimus con
ſequentiam etiam ſi in conſequenti diſtri
buatur ipo non diſtributo in antecedēte:
ſed conuerſo modo ſi arguamus nihil va
lebit ꝯñtia: exempli gratia hec cōſequen/
tia eſt bona: ſocrates eſt cognoſcens pla/
tonem: ergo ſocrates eſt platoneꝫ cogno
ſcens: hec etiam conſequētia eſt bona: ſo
crates eſt cognoſcens hominem: ergo ſo
crates quemlibet homineꝫ eſt cognoſcēs
ſꝫ mō diuerſo ſi formeē ꝯñia hoc pacto ſo
crates eſt platonē cognoſcēs: ergo ſocra
tes eſt cognoſces platoneꝫ, ſocrates quē
libet hominē ē cognoſcēs: ergo ſocrates
eſt cognoſcēs homineꝫ ipe nihil valebũt:
Alterũ corolariũ eſt. Arguēdo negatiue
a terō ample appellante ad ipm reſtricte
appellantē ſit optima ꝯñia. etiaꝫ ſi in añe
ſumatur indiſtributiue ⁊ in ꝯñte diſtribu

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

tiue:ſed modo oppoſito ſi arguatur nihil valebit.exemplum.hec illatio eſt bona ſocrates eſt non hominem cognoſcens: ergo ſocrates non eſt cognoſcens hominez ⁊ iſta pariter:ſocrates hominē non eſt cognoſcens:ergo ſocrates nō ē cognoſcēs hominē.hec aūt ꝯña ē nulla ſocrates nō ē cognoſcēs hoiez:ergo ſocrates nō ē hominē cognoſcēs ſicut nec iſta ſocrates nō eſt cognoſcens hominem: ergo ſocrates hominem non eſt cognoſcens.

Regl'a vtriqꝫ appellatione accommoda.

Quandocunqꝫ a parte eiuſdez extremi ponitur aggregatum ex determinabili ⁊ determinatione ad ſenſum precedētiū regularꝝ denotatio inuēte appellatiōis erit ꝓ eadē tēporꝝ drĩa ſm ꝙ verbū ꝓpōnis i q̈ habet̄ ꝑmittit.exēpli grã.per iſtā ꝓpōnē ſocrates fuit monachus albꝰ: denotat̄ ꝓ aliquo preterito tpe aut inſtanti fuiſſe verū ſocratē eē profeſſum ⁊ ſimul habētez habitum albū.Itē per hanc ꝓpōnē ſocrates vidit regē denotat̄ ſocratez vidiſſe aliquem ꝓ eo tpe quo fuit rex. Hec regula accōmodatur prime regule ⁊ ſecūde ꝓ appellatione preſertim reſtricta.ſꝫ qm̄ in precedentibus quum de ampliationibꝰ ⁊ reſtrictionibꝰ fiebat ſmo aliquid ⁊ ſufficienter de his tetigimus.hec ꝓ hiſce appellationibus ſatis dicta ſuſcipiant̄.

Querit̄ decimonono. Utrum partitio termini in cognotatiuū ⁊ abſolutū ⁊ partitio appellationis i formalē ⁊ rōnis bone ſint atqꝫ ꝺbite eaꝝ membra definita ſimul cum veritate triū poſitaꝝ regularum.

¶ Primo notandū ē ꝙ tẽrs cognotatiuꝰ ſm guillermū okã in ſua logica pma pte ca.x. eſt illud qḋ ſignificat aliquid pmario ⁊ aliq̄d ſecundario.⁊ tẽrs abſolutus ē ille q̄ nō ſignificat aliq̄d pncipalr̄ ⁊ aliud vel idē ſecūdario.iſte diffinitiōes facile poſſunt reduci ad nr̄as q̄s i po textu aſſignauimꝰ.Conueniunt tẽri cognotatiui cū abſolutis in hoc ꝙ q̄lꝫ eorū eſt alicuꝰ aut aliquoꝝ ſignificatiuus.Differunt aūt in hoc ꝙ tẽrs cognotatiuus proprie hꝫ diffinitionē q̄d nominis ⁊ tẽrs abſolutus nec hꝫ nec pōt habere. Et lꝫ hic tẽrs angelus vt eſt abſolutus ⁊ non ſit nomen officij a diuerſis doctoribꝰ diuerſimode ſoleat explicari ⁊ hoc ſic angelus eſt ſubſtantia intellectualis ⁊ incorporalis.angelus eſt ſubſtātia ſimplex non compoſita.angelus eſt ſubſtantia abſtracta a materia.nulla tamē illarū declarationum eſt dicenda diffinitio q̄d noīs. Et rō huiꝰ eſt qꝛ nunq̄ per diuerſas orationes diffinit̄ diffinitione q̄d noīs aliq̄s tẽrs.niſi tales orōnes coincidant in mō ſignificandi. vt contingit de his duabus orōnibꝰ corpus albedine informatum.corpus cui inheret albedo quaꝝ vtraqꝫ eſt diffinitio q̄d noīs huiꝰ tẽri albū. ¶ Eſt inſuper aduertendum omnem terminum cognotatiuū duplici ſignificato gaudere.vno m̄ali.⁊ altero formali.Materiale ſignificatum dicitur illō pro quo talis terminus cognotatiuus natus eſt ſupponere.Formale autem ſignificatum illud nuncupatur quod vltra materiale importatur. Exempli gratia.Hic terminus album de materiali ſignificato importat dareqꝫ intelligere omnia corpora:⁊ de formali ſignificato omnem albedinem repreſentat.ſed hoc eſt per modum inherentie.Nolumus tamen negare q̄n nonnunq̄ ambo ſignificata idemptificantur:hoc eſt dicere contingit vt ſignificatum materiale ⁊ formale eiuſdem termini cognotatiui idemptificētur.Hoc videre ē de his terminis cognotatiuis ſedens.ſtans.mouens.⁊ ſimilibus. Naꝫ ſedens de materiali ſignificato importat animal: ⁊ de formali eum modum quo ſe habet tale animal cum ſedet.quia tamen modus ille nil aliud eſt q̄. animal illud taliter ſe habens:ideo concedēdum eſt materiale ſignificatū termini ſedens:⁊ formale eiuſdem idemptificari idem in alijs terminis dicatur. ¶ Poſſet aliquis hac in parte dubitare vter illorum ſignificatorum dicatur principale.an eque principalia ambo ſignificata dicantur. ¶ Ad hoc reſpondet comentator quinto metaphiſice ca.xiiij.ꝙ nomen denominatiuum non ſignificat ſubſtantiam ⁊ accidēs. aut ſubſtantiam in qua ſit accidens ⁊ hoc quando eſt predicatum in ordine ad ſubiectum abſolutum ⁊ dat exemplū in hac ꝓpōne ſoꝛ.eſt albꝰ Et infert Auicenam male exiſtimaſſe qui cum

vidit ꝙ hec dictio albus ſignificat aliquid i quo eſt albedo ꝙ primo ſignificat ſubm̄ ⁊ ſecundo accidens ſed eſt econuerſo ꝙ primo ſignificat accidens ſecundo ſubm̄.hec ille.Gr.ariminēſis in ſuo primo ſententiarū diſtinctione prima qōne ſecūda ar.q̄rto.tenet idē ꝙ comētatoꝛ.ſ.tẽrꝫ cognotatiuum quem nomē denoīatiuum nuncupamus ſiue cōcretum ſignificare pmo formā ⁊ ſecundario ſubiectuꝫ talis forme.Sed impreſentiarum diuerſa eſt cōiter loquentium ſñia.tenēt aūt cuiuſlꝫ tẽri cognotatiui ſignificatū materiale eē principale.⁊ minus principale ſignificatum dicitur formale.mea tñ ſñia difficultas ē de vocabulo iō in talibus non eſt multum cōtendendum. Nam ſiue materiale dicat̄ principale ſeu minꝰ principale nō iō variat̄ veritas aut falſitas propoſitionis in q̄ talis tẽrs cognotatiuꝰ inuenitur.teneo igit̄ in hac pte cuꝫ Auicena ⁊ cōiter loquentibus.ꝙ m̄ale eſt nuncupandum principale ⁊ formale minus principale ē dicendum. ¶ Dubiū ſolet i hac materia moueri tale poſtq̄ adiectiuum adiectiue tentum ⁊ ipſum ſubſtātiue tentum ſunt tẽri cognotatiui vtrum ſint ſynonimi an diſſimiles. ¶ Ad dubium ſunt due poſitiones.Una tenet partem aſſertiuā ⁊ altera partem oppoſitaꝫ.Prioꝛ poſitio fundatur his duabꝰ rōnibꝰ.Prioꝛ rō eſt.Adiectiuū mentale tentum ſubſtantiue pōt teneri adiectiue:igitur cum non contingat in mente tẽros variare ſuas ſignificationes ſequit̄ ꝙ erunt ſynonima.pꝫ ꝯña ⁊ probatur aūs.Si habeat ſocrates iſtam mentalem hoc eſt album in q̄ tẽrs album tenet̄ ſubſtantiue ⁊ addat intellectus hunc tẽrm ens predicato:reſultabit hec ꝓpō hoc eſt ens albuꝫ in q̈ tẽrs album q̄ in prioꝛi tenebat̄ ſubſtātiue tenebit̄ adiectiue:igit̄.Poſterioꝛ rō ē hec.Nō videt̄ ꝙ facte fuerunt due impoſitiōes cuilibet adiectiuo vna q̈ adiectiue ⁊ altera q̄ ſubſtantiue ſignificaret:igit̄ propoſitum. ¶ Iſte due rōnes nihil penitꝰ concludunt imo nec ſuadēt. ⁊ pmo ꝙ prioꝛ rō nulla ſit pꝫ impmis fieri nō pōt ſm q̄ rō ipa pretendit ꝓ q̄nto ē ipoſſibile habita hac mētali hoc ē album predicato addat̄ tẽrs ens q̈ minꝰ ipa ꝓpō corrumpat̄. Nā verbū neceſſario dꝫ corrumpi.Nō pōt enī aliq̄ cōiunctio:q̄cunqꝫ ſit:diuerſa vnire.ſic ꝙ vno tpe viniat vna extrēa ⁊ altero tpe alia.Itē qñ adhuc daret̄ qḋ tñ nō do illud qḋ preſſupponit.nō propterea ſequit̄ ꝙ illud adiectiuū albū ſubſtantiue tentū ſit verſuꝫ in adiectiuum adiectiue acceptuꝫ ſed adhuc teneret̄ ſubſtantiue ⁊ hoc appoſitiue.Etiā ſecunda rō eſt debilis.Nā nullū ē penitꝰ inconueniēs qḋuis adiectiuum duplici impoſitione eē impoſitum formalr̄ aut in virtute vna q̈ adiectiue ⁊ altera q̄ ſubſtātiue ſignificaret. ¶ Poſterioꝛ poſitio quā impreſentiaꝝ veram eē exiſtimo.mouetur hac rōne Si adiectiuū adiectiue tentuꝫ eēt ſynonimum eidē ſubſtantiue acceptum ſeq̄ret̄ hanc ꝓpōnē ſocrates eſt hō albus eē ineptā.⁊ ꝙ ſequat̄ probo.hec eſt inepta ſocrates ē hō albuꝫ ⁊ cum loco vnius ſynonimoꝝ liceat ponere alterum ſequit̄ q̄ loco tẽri albus in ꝓpōe licebit ponere album ⁊ per ꝯñs propoſitum. Itē ſemper ꝙ album ſumit̄ ſubſtantiue duo dat intelligere alteꝝ eſt corpus:⁊ alteꝝ albedo per modum adiacentis:ſi ergo ipm ſic acceptuꝫ eſt ſynonimuꝫ ipſi tento adiectiue oportet det etiā illa duo intelligere codeꝫ mō.qḋ ſi ita ſit:plane ſequit̄ hāc eſſe ineptam ſocrates eſt hō albus qm̄ ipa ſignificat ꝙ ſocrates eſt hō corpus cui inheret albedo.Dicimꝰ ergo album adiectiue tentum non eſſe ſynonimum ipimet ſubſtantiue tento.Dicimus rurſus album adiectiue tentum non hēre ſignificatuꝫ materiale diſtinctum a formali ſed ſolum retinet diſtincte ſignificatum formale ⁊ illud ſignificat per modum adiacentis rei ſignificate per ſuum ſubſtantiuum.Nolo tñ concedere aliquod adiectiuū adiectiue tentuꝫ inueniri in mente vltimata ſed omne tale inuenitur. aut in voce aut ſcripto.ſunt enī huiuſmodi adiectiua adiectiue tēta termini reſpectiuas ſignificationes habentes vt diximus in vna precedēti q̄ſtione.Nam ſi hec oratio proferatur aut ſcribatur.ſ.homo eſt albus predicatum nō erit terminus albus adiectiue tentus nec ſubſtantiue acceptus ſed erit vnus terminus ſimplex cognotatiuus de materiali ſignificato dans intelligere hoīes ⁊ de formali albedine per modum adiacentis. ¶ Non eſt propoſito impertinēs cognoſcere modum ſignificādi tẽroꝛum cognotatiuorum:Dicit aūt Gre.ariminēſis tẽros cognotatiuos mētales nā ⁊ placito ſignificare ſignt aūt m̄alia ſignificata n̄aliter proprie ⁊ formalia ſm placitū.rō eiꝰ ē qꝛ vr̄ impoſſe aliquē ꝯceptū ſignificare aliq̄d ꝓ q̄ nō pōt ſuponere quū igit̄ albū i mēte neq̄at ſupponere ꝓ albedine ſit nō ſignificet ipaꝫ ſaltē n̄alr̄.h̄ Gre.dictū nullū ē nec hac i pte tenēdū.multi enī ſunt tẽri mētales ſignificātes aliqua pro quibus nequeunt ſupponere vt videre eſt in terminis relatiuis quales ſunt iſti.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

pater.dn̄s.⁊ ſimiles ſignificatus terᷣs p̄: filium
pro quo tamen non ſupponit:ſic etiaꝫ terᷣs dn̄s
ſignificat ſeruū pro q̄ pariter nō ſupponit. Jteꝫ
mentales enunciationes q̄ ſunt ſimplices q̄lita
ſ̄m. Gre. ſignificant aliq̄ pro q̄b⁹ ſupponere nō
poſſunt:igr̄. ¶ Dicimus ergo terᷣos cognota-
tiuos ſi in voce aut ſcripto fuerunt excepti ſigni
ficare ſ̄m placitū ſua ſignificata tā materialia
ꝙ̄ formalia:ſi vero loq̄mur in mēte vltimata di-
cendū ē omnē talē terᷣm cognotatiuū naturalr̄
ꝓ̄pe ſignificare tam māle ꝙ̄ formale ſignificatū
¶ Sed iaꝫ inſurgeret dubitatio talis an hmōi
cognotatiua ſint cōplexa aut ſimplicia ſiue icō-
plexa qd̄ idē eſt. ¶ Pro hac parte due haber̄
poſitiones. Una tenet cognotatiua eē terᷣos cō
plexos. Altera poſitio affirmat terᷣos cognotati
uos eē incōplexos. Et ſi prior iſtaꝝ ꝓpōnū a do
ctiſſimis theologꝭ ⁊ philoſophis ſit recepta:nos
tn̄ eā negam⁹ moti hac rōne. ſi aliq̄s terᷣs cogno
tatiuus eēt cōplex⁹ potiſſimū eēt terᷣs albū. tunc
peto dari terᷣos ex q̄b⁹ cōponir̄ ⁊ ſunt.a.⁊.b.nō
enī erūt infiniti tūc peto vtrū.a.⁊.b.ſunt cogno
tatiui terᷣi aut abſoluti nō eſt dandū primū ſ̄m
hanc opinionē qm̄ iam darer̄ terᷣs cognotatiu⁹
in mente ſimplex. Et ſi der̄ ſ̄m ſit ergo ꝙ.a.cor
reſpōdeat māli ſignificato ⁊.b.forāli. ⁊ argumē
tor ſic albū de materiali ſignificat oīa corpa ⁊ d̄
formali oēm albedinē.a.igr̄ abſolute oīa corpo
ra repreſentabit ⁊.b.abſolute pariter oēm albe-
dinē deſignabit. Sꝫ impoſſibile ē ex.a.⁊.b.ſic ſi
gnificantib⁹ aliqueꝫ terᷣm cōplexū reſultare ma
gis ꝙ̄ ex his duobus corp⁹ albedo niſi forte illō
ſit cōplexione appoſitiua q̄li nō ſignificat terᷣs
albū. Nā cū dicim⁹ albū currit nolum⁹ ſignifica
re ꝙ corp⁹ albedo currit. Nec valet dicere ꝙ.a.
ſe habet vt rectus ⁊.b.vt obliquus qm̄ aut obli-
quus eēt genitiu⁹ vel acuſatiuus aut aliq̄s ali⁹
caſus non aliq̄s ali⁹ vt ſatis pꝫ. Nec dicendū ē
ip̄m eſſe genitiuū qm̄ vel eēt poſſeſſiuū aut par-
titiuū. quoꝝ nullū ē dandū etiā nō ē aſſeuerādū
ip̄m.b.eē accuſatiuū. qm̄ ē impoſſibile ex aliquo
recto ⁊ accuſatiuo terᷣm cōplexū effici quo nun⁹
rectus ſit participiū vel terᷣs cognotatiu⁹ ⁊ quū
eē participiū ſit etiā terᷣs cognotatiuus iā herer̄
ip̄m.a.non fuiſſe abſolutū. ⁊ breuiter nō vr̄ ima
ginabile ex duob⁹ abſolutis terᷣis aut plurib⁹ ali
quē terᷣm cōplexū reſultare niſi tales terᷣi abſolu
ti ſeſe habeant appoſitiue. Quare igr̄ cōcludē
dū eſt hūc terᷣm albū eē incōplexū ⁊ ſimplicē. no-
lumus tamē negare q̄n multi ſint terᷣi cognota-

tiui complexi q̄les ſunt coloratū. albū. ſacerdos
magnus:⁊ ſimiles. ¶ Tandē dubitaret aliq̄s
vtrū iſti terᷣi hō. elephantus. leo. ⁊ reliqui ſimiles
ſint terᷣi cognotatiui. Rō dubitationis fundar̄
in hoc familiari ⁊ admodū ꝓtricto documento
dialectico. ſ. Deficiente cognotatiōe terᷣi cogno
tatiui defficit ⁊ ſuppō ei⁹. Uno duoꝝ modoꝝ cō
tingit terᷣm deſinere ſupponere aut propter de-
fectum rei vel propter defectū cognotatiōis p̄o
ri modo hic terminus angelus deſinit ſuppone
te in hac propoſitione angel⁹ eſt ſubſtantia i ca
ſu ꝙ corrūpat deus in hoc inſtanti cunctos āge
los. Secūdo mō terᷣs albū deſinit ſupponere in
hac ꝓpōne albū eſt coloratū ſi de⁹ pro hoc iſtāti
nihil corrumpendo ſuſpēderet oēm modū inhe
rentie quo vnaq̄q̄ albedo inheret ſuo ſubiecto
¶ Ad motā igr̄ dubitationem ſunt duo modi
rn̄dendi. Un⁹ tenet datos terᷣos hō. leo. elephan
tus eſſe cognotatiuos. ⁊ alter defendit eos eſſe
abſolutos. Prior modus mouetur iſta rōne.
Si enī ſocrates actu exiſteret ⁊ demonſtrer̄ per
pronomen iſte binari⁹ ex materia ⁊ aīa ſocratis
in hac ꝓpōne iſte binari⁹ eſt hō cōcedir̄ data ꝓ-
poſitio pro quanto eſt affirmatiua de extremis
ſupponentib⁹ ꝓ eodem. ſ. binario. vbi tn̄ moria
tur ſocrates manentibus ei⁹ aīa ⁊ materia ſeor
ſum non amplius data ꝓpō concedir̄ vera⁊ hoc
nō ē ꝓpter defectū rei qm̄ idē binarius numero
manet ergo dicendum eſt id contingere ꝓpter
defectum rei qm̄ idē binari⁹ numero manet: er-
go dicendum eſt id contingere propter defectū
cognotationis⁊ per ꝯn̄s eſt cōcludendū aut dia
lecticū documētū eē falſum. vel ꝙ terᷣs hō eſt co-
gnotatiuus. hic modus eſt noīaliū q̄ dicūt totū
non diſtingui a ſuis partib⁹ ſimul collectis. Et
ſeruant moti facta rōne ꝓ documento oēm terᷣꝫ
ſignificantē rem ptibilē eſſe cognotatiuū. Quo
fit ſi aliquis eſt abſolutus ip̄m rem impartibileꝫ
debere ſignificare ⁊ tales ſunt iſti terᷣi angelus.
ſp̄us. ¶ Poſterior mod⁹ ē hac rōne perſuaſus
ad tenendū hos terᷣos hō leo elephantus. eē ab
ſolutos⁊ nullo modo cognotatiuos. predicamē
ta ſunt diuiſa in predicamētū ſubſtantie ⁊ p̄di-
camentū accidentis:accidentis predicamentuꝫ
in nouem predicamēta eſt ſectū. ſ. in predicamē
tū q̄litatis. q̄ntitatis. relationis. actionis. paſſio
nis. ſitus. temporis. loci. ⁊ habitus. predicamen
tum ſubſtantie vnicum eſt ⁊ in eo inueniur̄ iſti
terᷣi collocati. ſ. hō. leo. elephant⁹. vt ſatis pꝫ per
philoſophum in libro predicamētoꝝ ⁊ illud idē

facile colligir̄ ex arbore porphiriana. ſꝫ oēs dia-
lectici pſertiꝫ noīales vna voce proclamāt dicen
tes ſolos terᷣos abſolutos in p̄dicamēto ſubſtātie
īueniri alia aūt noue p̄dicamēta ꝓ terᷣis cōnotati
uis hāeri igr̄ terᷣi hō leo elephāt⁹ et reliq̄ ſimiles
ſunt abſoluti ⁊ nulla ex parte cōnotatiui dicēdi.
¶ Ut aūt hāc litē inter noīales dialecticos mo-
ram nedū finirā breuib⁹ preſtringam⁹ ſuccīte no
ſtrā ſentētiaꝫ hac in parte aperiem⁹. Eſt igr̄ ad
uertēduꝫ ꝙ ex eo terᷣi vocales⁊ ſcripti dicūtur ab
ſoluti q: terᷣis abſolutis mētalib⁹ ſub ordinātur.
idē dicar̄ de terᷣis cognotatiuis vocalibus ⁊ ſcri-
ptis. rurſus eſt cōſiderādū ꝙ pro tāto aliquis cō
ceptus dicir̄ abſolutus q: ſolā vnā hāet ſignificā
di rōnem ⁊ cognotatiu⁹ cōceptus modo oppo-
ſito dicir̄ hoc. n. ex vi vocabuloꝝ facile deprehen
dū ita eſſe. Nā id abſolutū dicim⁹ qd̄ nulli ē al-
ligatū. ⁊ id cognotatiuū nūcupam⁹ ꝙ ſimul cū
altero aut ſe ipo nodar̄. Quādocūq̄ igitur hāe
tur aliq̄s cōceptus per quē ſimplici intelligentia
intellectus cognoſcit aliq̄d vel aliq̄ tūc dicimus
talē cōceptuꝫ eſſe abſolutū:⁊ talis eſt imago vlti
mata ſocratis: etiā oīum hoīum effigies conce-
ptus vltimatus noīatur. Sed hoc vnū nō ē pre-
tereūduꝫ infinitas imagines vltimatas nō ſino
nimas ⁊ diſcretas poſſe hāeri de ſocrate in mē-
te platonis aut cuiuſuis alterius hoīs: ſed oēs
erūt cognotatiue ⁊ ſola vna hāeri pt̄ abſoluta ⁊
ipſa ſi in aliquo intellectu huius mūdi hāer̄ opꝫ
neceſſario talē intellectū eē metaphiſicū. vulga-
res. n. hoīes ⁊ hi oēs qui mechanicas artes inſe
ctātur ſolis cognotatiuis gaudēt itellectionib⁹.
Sed philoſophi q̄ ſemidij ī terris hāentur vtriſ
q̄ inſigniti hāentur noticijs abſolutis inq̄ ⁊ co
gnotatiuis. Quod aūt infinite d̄ ſocrate forma
ri poſſint noticie cognotatiue ⁊ ſinglr̄ares pꝫ in
ductiue. Nā poſſumus agnoſcere ſocratē vt ta-
libus indumētis eſt veſtitus: etiā vt hāet oculos
ſubnigros vel faciē hāet oblongam vel vt eſt aq̄
lus aut ſimus ⁊ ſic de ſingulis q̄ in eo hāeri poſ-
ſunt accidētibus. Et hoc oſtēdit experiētia cū.
n. patris aut matris fratris aut amici vel cuiuſ-
cūq̄ alius rei memores efficimur⁊ recordamur
cōfeſtim aliquod in eo accidens intelligimus ꝑ
ipam eādem noticia per quā illius rei recorda-
mur quādoq̄. n. recordor patris ſcd̄um ꝙ eū vi
di letū ⁊ ridētē nonnūq̄ pallentē: ⁊ quādoq̄ vt
mihi iraſcebar̄ ⁊ conſequēter. Hoc aūt teſtimo-
niū quod ex ipſa experiētia colligit nō poteſt in
ficiari niſi a viro demēte: ⁊ penit⁹ inſcio. Eſt irē

aduertēdū ꝙ cū cōiter oēs iſtas propōnes cōce-
dimus ſocrates eſt currens ſocrates eſt albus ſo
crates eſt philoſophus ſubiecta caꝝ ſunt termi-
ni cognotatiui. Nolo tamē negare q̄n ſi abſolu
te ſumerer̄ ſubiecta:eſſent poſſibiles date enūcia
tiones quāq̄ ſocrates in q̄tū ſocrates nō ſit nec
poſſit eſſe currens. albus aut philoſophus. ſed
eſt tantū ſocrates. de his aūt deo altiſſimo cōce
dente paulo limatiori calamo in methaphiſicis
diſcutiemus. Accedēdo igr̄ ad propoſitū dico.
hos terᷣos homo leo elephātus ⁊ ſimiles eſſe terᷣos
abſolutos ⁊ etiam cognotatiuos. ſ̄m ꝙ diuer-
ſis ſubordinantur cōceptibus cum autem cōce
ptibus abſolutis ſubordinētur tūc ſunt predica
mēti ſubſtātie: ⁊ cū terᷣis cognotatiuis tunc ſunt
alioꝝ p̄dicamētorū quādoq̄ q̄litatis ⁊ nōnūq̄
q̄ntitatis⁊ reliquoꝝ ſcd̄uꝫ ꝙ cognotatio ē diuer
ſa. Ex his q̄ iā diximu⁹ facile colligir̄ eos noīales
eſſe deceptos illa rōne q̄ mouebātur ad tenēdū
oēs terᷣos ſignificātes res ptibiles eſſe cognotati
uos. ⁊ eos dūtaxat abſolutos eſſe qui res impar
tibiles repſentāt. Dicim⁹ ergo ſocrate exiſtente
hanc. ꝓpōneꝫ hic binari⁹ eſt homo in voce aut
ſcripto eſſe equiuocā: ⁊ poſſe ſubordinari dua-
bus mētalibus vni in qua conceptus hō ſit ab-
ſolut⁹ ⁊ illa erit impoſſibilis. Alteri in q̄ cōcept⁹
homo ſit cognotatiuus ⁊ illa eſt cōtingens ⁊ in
dato caſu vera. ⁊ falſa cū ponir̄ ſocratē deſinere
ei⁹ materia⁊ aīa ſeorſuꝫ manētib⁹ nō corruptꝭ.
¶ Secūdo notādū eſt appellationē bifa-
riā ſumi priori modo realr̄ poſteriori modo dia-
lectice prior acceptio eſt biptita quedā. n. eſt ap-
pellatio qua vtūtur patroni ⁊ legūperiti in ſuis
iuridicis cauſis agitādis. Et altera appellatio
cōuertitur cū denoīatione dicim⁹ aūt hūc homi
nem appellari Joānem ⁊ illum denoīari petrū.
De his duabus acceptioīb⁹ ad res ptinētibus
nihil impētiaꝝ dicem⁹ poſterior acceptio q̄ dia-
lectica eſt ſumir̄ ad preſens ſpeculāda. Pro in-
tellectu cui⁹ eſt aduertēduꝫ haſce dialecticas ap
pellationes inuētas fuiſſe ad ſaluādū multas ꝓ
poſitiones coīr cōceſſas in ſuis veritatib⁹ quas
tn̄ oporteret negare ſcd̄um aliquas regulas ge-
nerales in dialectica inuētas. Cōcedimus. n. ſo
cratē eſſe magnū philoſophū: vbi in philoſophi-
ca falcultate: ſit admodū perit⁹ etiā ſi fuerit quā
titatis vni⁹ pygmei. Nec valet hic arguēdi mo-
dus ſocrates eſt magn⁹ philoſophus ergo ſocra
tes eſt magnus ⁊ ſocrates eſt philoſophus quo
niā in ſtatim poſito caſu antecedens eſt veruꝫ ⁊

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

cõſequens falſuꝫ. Etiã verſo nõ ſi formet̃ cõſequẽtia ſumẽdo añs ꝓ cõſequẽte ⁊ ꝯñs ꝓ añti nihil valebit quia vbi ſocrates ſit magni corporis ⁊ nõ multũ intelligat in philoſophia dabit̃ añs verũ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ¶ In hac appellationũ materia ſicut varij fuerũt ſcriptores ita varias ſeminarũt opiniones aliq̃ prorſus deleuerũt appellationes aliq̃ vero adeo feraces eas fecerũt vt dixerint nõ cõtingere aliquã enũciationẽ formare quominꝰ ſit appellatione inſignita. Nos autẽ de ſubiecta materia ſcribẽtes. Nõ adeo alte volabimꝰ vt flamis igneis nr̃as cinereas efficiamꝰ alas: nec etiã adeo lente nauigabimus vt nos ſua ſub vnda intercipiat mare. Sed inter vtrũq; volans medio tutiſſimꝰ ibo. ¶ Accedẽdo igitur ad materiã eſt aduertẽduꝫ nõia fere oĩa adiectiua duplicẽ ſignificationẽ hẽre vnã propriã ⁊ alterã accomodaticiã quã abuſiuã dicimꝰ: ⁊ ſortitũ eſt nomẽ adiectiuũ hãc abuſiuã ſignificationẽ ex defectu artis. Nã ſicut in ſingulis accidit artibꝰ ꝓſertim mechanicis vt in defectu vniꝰ legitimi inſtrumẽti vno altero adulterino inſtrumẽto vtamur: ita cõtingit in nr̃is cotidianis ſermonibꝰ vt nõnunq̃ ex defectu alicuꝰ dictionis nõdum impoſite ad ſignificãdum vna altera iã impoſita vtamur qui vſus abuſiuꝰ dici põt. id ſi exemplo declarauero cõfeſtim notũ apparebit. Hoc adiectiuũ bonꝰ. a. um. ꝓter materiale ſignificatũ quod hẽt eã ſignificat bonitatẽ quã moralẽ dicimꝰ ⁊ hoc ex arte ſeu ex impoſitione. Et qm̃ nulla ſunt impoſita nõia quibꝰ vniuſcuiuſq; tã artis q̃ opificis ⁊ cõſumati ⁊ rudis perfectio imꝑfectione deſignet̃ ope preciũ ẽ accomodato vocabulo hmõi artis ꝑfectio d̃claret̃. Hinc fit ꝙ licet ſocrates ſit male moratꝰ ſit tñ in arte depingẽdi peritꝰ h. ãc enũciationẽ cõcedimꝰ ſocrates ẽ bonꝰ pictor: vides ergo apto exẽplo quo nã pacto accomodat̃ arti pictorie hoc vocabulũ bonꝰ ex eo ꝙ defuerit nomẽ quo ꝑfectio eiuſdẽ artis ſignificet̃. Pari paſſu cõcedimꝰ ſocratẽ magnũ pictorẽ q̃uis exili corpore ſit plaſmatꝰ. Itẽ cõcedimꝰ ſocratẽ eſſe bonũ furẽ. ⁊ eundeꝫ eẽ magnũ furẽ q̃q̃ malis moribꝰ ſit imbutus ⁊ debiolꝰ corpore natus: ſit tamẽ ea induſtria capiendi quod nõ eſt ſuũ admodũ edoctus. In his ergo q̃ nõ moralit̃ bona ſunt nec dimẽſionalit̃ magna idẽ eſt bonũ ⁊ magnũ quod perfectũ. ¶ Accedendo igit̃ ad diffinitionẽ appellationis eſt aduertendũ quãplurimos dialecticos tenuiſſe appellationeꝫ nõ modo in t̃mis cognotatiuis inueniri

verũ etiã in terminis abſolutis taꝫ cõmunibꝰ q̃ ſingularibꝰ ⁊ in propoſitionibꝰ ⁊ extra propoſitiones: ⁊ dicebãt ſolũ terminũ ſignificãtẽ rem actu exiſtentẽ eſſe appellationeꝫ. Hinc cõſequens erat hos terminos adã: antixp̃s chimera ⁊ ſimiles nõ eſſe appellationes ꝓ quãto nõ ſignificant res actu exiſtẽtes. Sed modꝰ iſte dialecticoꝝ iã diu ab vſu ⁊ ſane quidẽ abſceſſit. Nũc autẽ ſniã cõis oĩum fere de hac materia loquẽtũ eſt omnẽ appellationẽ eſſe terminũ cognotatiuũ in ꝓpoſitione cathegorica inuẽtum: particule oẽs q̃ in ipã diffinitiõe appellatiõis habẽtur facile ex ipſo textu patent. ¶ Deinde appellatio diuiditur in appellationẽ formalẽ ⁊ appellationẽ rationis voluerunt aliqui logici dicere omnẽ appellationẽ eẽ formalẽ itavt cõcedãt omnẽ appellationem rõnis eſſe formalẽ nõ tamẽ omnis appellatio formalis eſt appellatio rõnis. Nos autẽ diuiſionẽ datã bonã eſſe tenẽtes dicimus nullã appellationẽ formalẽ eſſe rõnis nec aliquã appellationẽ rationis eſſe formalẽ: ideo mẽbris date diuiſionis per oppoſita ſignauimꝰ diffinitiones. Nã omnis appellatio rõnis importat de formali actũ ſeu operationẽ mẽtis: ⁊ nulla appellatio formalis importat de formali ſignificato aliquã mẽtis operationeꝫ: nulla egent expoſitione ipſe diffinitiones q̃ mẽbris diuidẽtibus aſſignãtur. ¶ Ad regulas igit̃ accedẽdo notabis ſolas eẽ in hac parte tres regulas ſumme notãdas vna ꝓ ampliatione formali altera pro ampliation rationis tertia pro ambabus ſimul. Et quamq̃ alij dialectici longe plures regulas aſſignẽt: mihi videor tamẽ ſufficere tres poſitas regulas ꝓ omni appellatione enodãda. ¶ Pro intellectu ꝑme regule eſt aduertẽdum multos dialecticos efficere difficultatẽ in hoc ꝙ adiectiuũ precedat ſuũ ſubſtãtiuũ aut ſequat̃. Dicũt aũt regulã cõtinere veritatẽ vbi adiectiuũ ꝑcedit: ſi vero aliter eueniat tũc regula nõ manet in ſuo vigore. Ex hoc inferũt: multũ intereſſe dicere ſocrates eſt albus monachus ⁊ dicere ſocrates eſt monachus albus ꝑ priorẽ ipſaꝝ propoſitionũ denotat̃ ſocratem eſſe monachũ habẽtem habitũ albũ ⁊ per poſteriorẽ denotat̃ ſocratẽ eſſe ſocratẽ albuꝫ habentẽ habitũ monachalẽ. Cõſtat autẽ facile caſu priorẽ propoſitionẽ dari verã poſteriori exiſtẽte falſa. Nã ſi ſocrates ſit ethiops ordinis tamẽ beate Marie de mercede habet̃ factũ. Itẽ ſi ſocrates ſit albus ⁊ ordinis beati Benedicti poſterior propoſitio datur vera priore exiſtẽte falſa. ¶ Quanq̃ poſſet ſine magno in cõuenienti re

cipi ſentẽtia iſtorũ dialecticorũ circa ꝑpoſitionẽ: ⁊ poſtpoſitionẽ adiectiui ⁊ ſubſtãtiui. Dico tamẽ illaꝫ eſſe arbitrariã ⁊ cõmuni modo loquẽdi obuiaꝫ q̃re teneo nihil reffere ꝑponere aut poſtponere adiectiuũ ſubſtãtiuo ⁊ ſic idẽ eſt dicere ſocrates eſt albus monachus ⁊ ſocrates eſt monachus albus ꝑ vtranq; cõiter intelligimꝰ ſocratem eſſe monachũ habentẽ habitũ album eſt. n. terminꝰ monachus duplicẽ habens cognotationem ſignificat autẽ de materiali eiꝰ ſignificatione quẽlꝫ hoĩem ⁊ cognotat duo vnũ eſt ꝓfeſſio: ⁊ alterũ habitꝰ. Nihil reffert aggregatũ ex tali adiectiuo ⁊ ſubſtãtiuo ꝙ ponat̃ aparte ſubiecti aut a parte ꝑdicati quoniã ſiue ſubiectuꝫ ſit ſeu predicatũ ſemꝑ ſeruat̃ appellatio. ¶ Inuenio notã litem inter dialecticos huiꝰ tẽporis habet. n. maxima eorũ pars ꝓ regula. ꝙ q̃cũq; adiectiuũ ⁊ ſubſtãtiuũ ſunt termini cognotatiui poſiti aparte eiuſdẽ extremi tũc appellat adiectiuũ ſuũ ſignificatũ formale adiacere ſeu nõ adiacere ſignificato formali ſui ſubſtãtiui: dicũt adiacere ꝓpter adiectiua poſitiua: nõ adiacere ꝓpter adiectiua ꝑuatiua. Altera pars q̃ lõge minor ẽ tenet ꝓ regula ꝙ nũquã terꝰ cognotatiuꝰ appellat ſuũ ſignificatũ formale cõuenire niſi rei pro q̃ ipſe ſupponit: ⁊ oppoſitum vt dicit repugnat modo ſignificãdi termini cognotatiui. ¶ Contra vtrãq; ſectionẽ iſtorũ argumẽtor ⁊ primo cõtra priorẽ ſic. Seq̃ret̃ hcã enũciationẽ ſocrates eſt mortuꝰ monachus eſſe falſam: ⁊ impoſſibilẽ cũ formale termini mortuus q̃d eſt ſeũctio anime a corpore nõ poſſit cõpetere habitui: q̃ eſt formale ſignificatũ termini monachꝰ. Hoc tñ nõ eſt dicendũ nã cõcedimus illã propoſitionẽ in caſu quo ſocrates moriat̃: ⁊ t̃pore quo ip̃e eſt monachꝰ. ¶ Cõtra alterã partẽ argumẽtor ſic ſequeret̃ hãc cõſequẽtiã eſſe bonã ſocrates eſt perfectꝰ philoſophꝰ ergo ſocrates eſt perfectꝰ: ⁊ ſocrates eſt philoſophꝰ: q̃ tamẽ nihil valet. Pono autẽ ad aliquẽ hoĩeꝫ eſſe ꝑfectũ ſine addito eſſe requiſitũ ipſuꝫ eſſe virtutibꝰ inſignitũ: ⁊ cũ hoc philoſophuꝫ. mathematicũ ⁊ theologũ: iã volo ſocratẽ ſolũ eſſe philoſophũ: tũc cõſtat in hoc caſu añs date cõſequẽtie eẽ verũ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. Sed ꝙ ſequat̃ illã cõſequẽtiã eſſe bonã ex modo illorum probat̃ ſic terminꝰ ꝑfectꝰ appellat ſuũ ſignificatũ formale cõuenire rei ꝓ qua ſupponit ſecũdũ iſtos. Sed ſiue res ꝓ q̃ ſupponit ſit ſocrates ſiue philoſophus aliq̃s opꝫ ꝙ ei cõpetat tale formale ſignificatũ ad hoc ꝙ illa propõ q̃ ſumit̃ ꝓ

añte ſit vera: nõ põt tñ cõpetere quominꝰ res ipſa ſit virtutibꝰ inſignita nec nõ tribꝰ his facultatibus philoſophia ⁊ mathematicis ⁊ theologia. Sed ſemꝑ ꝙ ſic ſe habebit tũc ꝯñs erit verũ ergo nunq̃ in priꝰ formata cõſequẽtia dabit̃ añs verũ ⁊ ꝯñs falſum: ⁊ ꝑ ꝯñs erit bona quod erat probãdum. ¶ Dimiſſis regulis ⁊ motiuis horꝫ dialecticoꝝ ponimꝰ nr̃am ꝑmã regulã: per quã facile motẽ obiectiones diluant̃. Ad priorẽ ergo rõnem dico ꝙ per iſtã propõneꝫ ſocrates eſt mortuꝰ monachus denotat̃ ſignificatũ formale termini mortuꝰ cõpetere toti coniũcto termini monachꝰ: hoc eſt ſimul materialit̃ formali termini monachꝰ. denotat̃. n. ꝑ illã propõnem ꝙ ſeiũctio anime a corpore ſit in ſocrate exiſtẽte ꝓfeſſo ⁊ inducto hitu monachali. ¶ Ad alterã rõnem q̃ fiebat cõtra alios reſpõdeo negãdo hãc cõſequẽtiã eſſe bonã ſocrates eſt perfectꝰ philoſophus ergo ſocrates eſt ꝑfectus: ⁊ ſocrates eſt philoſophus argui t̃. n. a dicto ſcd̃m quid ad dictũ ſimplr̃. Quoniã in facta impoſitione termini ꝑfectũ añs equalet huic ſocrates eſt ꝑfectꝰ ſecũdum philoſophiã modo cõſtat hanc cõſequẽtiaꝫ nihil valere ſocrates eſt ꝑfectꝰ ſcd̃m philoſophiã ergo ſocrates eſt ꝑfectꝰ: ⁊ ſocrates eſt philoſophus ſicut nõ ſequit̃ ſocrates eſt albus ſcd̃m b. albedinẽ ergo ſocrates eſt albus. Nã ſi ad eẽ albũ req̃rat̃ albedo triũ graduũ ⁊. b. ſit dũtaxat viniꝰ gradꝰ hẽtur añs verũ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. Et licet ꝑdicatũ huiꝰ propõnis ſocrates eſt ꝑfectꝰ philoſophꝰ appareat formalr̃ aggregatũ ex adiectiuo ⁊ ſubſtãtiuo. Dico tñ terminũ philoſophꝰ virtualr̃ nõ teneri ſubſtãtiue ſed potius vt limitatio ſeu reſtrictio termini ꝑfectꝰ. Intelligo obſeruata ſignificatione quã hauet terminꝰ ꝑfectꝰ virtute ĩpoſitionis ſignate. ¶ Expedita ꝑma regula ſupeſt ſcd̃am regulã aggrediamur declarandã q̃ appellationẽ rõnis cõcernit. Pro cuiꝰ intellectu eſt aduertendũ ꝙ dictiones efficiẽtes appellationẽ rõnis ſunt iſte. video. audio. olfacio. guſto. tango. intelligo. cognoſco. cõcipio. appꝛhendo. d̃ſidero. opto. appeto. diſcerno. iudico. ſpeculor. imaginor. cõtẽplor. diligo. amo. odio. volo. promitto. et multa ſimilia cũ eoꝝ participijs. Sũt q̃ affirmẽt has dictiones. ſcio. aſſentio. opinor. diſſentio. credo. ignoro neſcio. ⁊ reliq̃s tales cũ eaꝝ participijs efficere appellationẽ rationis. Sed qm̃ haruꝫ dictionũ appellatio reſpicit cõplexũ propõnale: ⁊ nõ ſimplicẽ dictionẽ. Ut videre eſt in his exẽplis ſcio hoĩem eẽ aĩal. opinor

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſocratē eſſe iuſtuꝫ videt̄ impertinēs ꝓpoſito de ipſis ad pſens ptractare. Nihilominꝰ de eis aliq̇d dicamꝰ nō inutile erit: quare igit̄ eſt aduertēdū ꝙ per iſtā propōnem ſcio hoīem eſſe aīl denotat̄ in me eſſe ſcientiā q̄ addeq̄te intelligo hoīem eē aīl appellat itaq̧ verbū ſcio in data propōne ſuū ſignificatū formale quod eſt ſciētia addeq̄te cōpetere rei ſignificate ꝑ hāc propōnem homo eſt aīl. Pari modo in iſta volo ſocratē eſſe iuſtū verbuꝫ volo appellat voltionē correſpōdentē huic propōni ſocrates eſt iuſtus. Ex his infero correlarie has copulatiuas eē cōcedēdas ſcio ſocratē eſſe aīal ⁊ tñ nō ſcio aliquē hominē eſſe aīal. Volo ſocratē eſſe iuſtū ⁊ tñ nō volo aliq̇d eſſe iuſtū. Sed de his ⁊ multo pluribꝰ alibi peculiaris dabit̄ ſermo. Nūc vero ſolū intēdimꝰ loq̇ de verbis ⁊ participiis appellātibus ſua formalia cōpetere rebꝰ ſignificatis ꝑ dictiones accuſatiuas determinātes ipſa verba aut participia quādoq̧ vnice ⁊ aliquādo nō vnice. Sed qm̄ actiue orōnes inferūt ſuas paſſiuas ⁊ ab eiſdeꝫ inferūtur. Cōſequēs erit ſimul de actiuis diſcerētes de paſſiuis parit̄ aliq̇d dicamꝰ. ¶ Eſt igit̄ notāduꝫ ꝙ ex eo ſumit̄ differētia inter has propōnes ſocrates cognoſcit veniētem. Socrates veniētem cognoſcit qꝛ in priori ſub termino veniēteꝫ nō licet aſcendere aut deſcēdere nec ſubſumere. Sed bene in poſteriori: rō huiꝰ eſt qꝛ aggregatū ex determinabili ⁊ determinatione vnica reputat̄ ſimplex terminꝰ ſed aggregatū ex determinabili: ⁊ determinatione nō vnica nō ſimplex ſed plures termini eſſe putat̄. Ad hoc probādum ſumi pōt auctoritas ariſtotelis libro ſecūdo elenchoꝝ dicētis in virtute hāc cōſequētiā nihil valere cognoſco coriſcū: ⁊ coriſcus eſt veniens ergo cognoſco veniētem: hanc tñ nō negaſſet coriſcū cognoſco ⁊ coriſcus eſt veniēs ergo veniētem cognoſco. ¶ Sed qm̄ in regula dicit̄ qñcūq̧ a parte eiuſdem extremi ⁊c. Poſſet aliq̇s dubitare: vtrū in hac propōne ſocrates hoīeꝫ ē cognoſcens ponatur a parte eiuſdē extremi aggregatū ex pncipio ⁊ ſua determinatione. Ad qđ facile dicit̄ ꝙ ſic: licet formal̄r videat̄ oppoſitū. ¶ Iſte appellationes rōnis magis ex vſu dialecticoꝝ hētur ꝙ ex cōmuni oīum cōmunit̄ loquētiū ſententia imo videt̄ ex cōmuni hoīuꝫ iuditio nihil refferre dicere ſocrates hoīem cognoſcit: ⁊ dicere ſocrates cognoſcit hoīem. Itē idē dictu videt̄ ſocrates diligit deū: ⁊ ſocrates deū diligit: ⁊ in aliis hoc modo. Et reuera ſine magno in cōueniēti poſſemꝰ ſaluare equalentiā illaruꝫ adinuicē ſed ne ſemꝑ aduerſariꝰ iudicer ⁊ ꝑpetuꝰ hoſtis q̇ppe q̄ inngit̄ cōmuni obuio dialectice abſtineo hac in parte a lite ꝙuis ſine lite facile nobis eſſet oſtēdere cōmune hoīum iudiciū nō labaſcere a vero in iudicādo prius ſumptaꝝ propōnū equalorē. ¶ Pro tertia regula declarāda nō eſt opus aliq̄ ꝓceſſu. ¶ His duobus ſufficient̄ late notatis titulo q̄nis taleꝫ damꝰ cōcluſionē reſpōſiuā. Tā diuiſiones ꝙ mēbroꝝ diffinitiones atq̧ regule textuales ſufficiētiſſime ſunt in ipſo textu cōſignate.

¶ Primo ⁊ principaliter argumētoꝛ hic terminꝰ neceſſario eſt appellatio in hac propōne deꝰ neceſſario eſt creans ⁊ tñ ei nō cōpetit diffinitio appellationis quū nō ſit terminꝰ cognotatiuꝰ ⁊c. Igit̄ poſita diffinitio ē mala cōſequētia eſt nota ⁊ añs ꝓ poſteriori pte ⁊ ꝓ priori probatur. Iſte propōnes differūt deꝰ neceſſario eſt creans deꝰ creans neceſſario eſt qm̄ poꝛ eſt impoſſibilis ⁊ poſterioꝛ neceſſaria: ⁊ nō differunt niſi ex parte appellationis quia in priori modus neceſſario appellat in actū creādi ⁊ nō in poſteriori.

¶ Cōfirmatur. In hac ꝓpōne ſocrates ē bonꝰ pat̄ hic terminꝰ bonꝰ ē apellatio ⁊ tñ ei nō cōpetit diffinitio qm̄ ſignificatio formal̄ termini bonus q̄ eſt bonitas moralis nō denotat̄ cōpetere ſignificato formali termini pat̄ ſeu cognotato quū cognotet filiū: ⁊ notū ē nō ꝺnotari in data propōne aliquā bonitatē alicui filio cōpetere igit̄. Forte dicet aliq̇s ꝙ in data ꝓpōne formale ſignificatū termini bonꝰ nō ꝺnotat̄ cōpetere materiali ſignificato termini pat̄. Cōtra h̄ ſic argumētoꝛ. in caſu q̄ ſocrates ſit malꝰ moral̄r ⁊ tñ ſubueniat in cūctis neceſſariis ſuis filiis diceret̄ bonus pat̄ ⁊ tūc ei nō cōpetit nec cōpetere denotat̄ bonitas moralis: igit̄ propoſitū.

¶ Ad primū principale reſpōdeo negādo añs pro eiꝰ pte p̄ori. ⁊ ꝙuis iſte due ꝓpōnes differant. ſ. deꝰ neceſſario ē creās deꝰ creās neceſſario ē nō tñ differūt ꝓpt̄ diuerſas appellatiōes imo eadeꝫ in ambabꝰ inuenit̄ appellatio q̄ ⁊ in hac ꝓpōne hētur deꝰ ē creās in q̄ denotat̄ ſignificatū formale t̄mini creās cōpetere ſignificato materiali eiuſdē termini ſigt̄. ſ. terminus creās de materiali eiꝰ ſignificato deū: ⁊ de formali criaturā. Per hāc igit̄ enūciationē deꝰ ē creās ꝺnotat̄ aliquā creaturā de nouo hēre ortū a deo. ſed quū in hoc ꝓpōne deꝰ eſt creās ponit̄ modꝰ neceſſario añ t̄mīn creās nō variat̄ appellatio ſꝫ potiꝰ cōquirit̄ noua reſtrictio in data ꝓpōne rōne cuius

denotat̄ ꝑ iſtā ꝓpōneꝫ deꝰ neceſſario ē creās ꝓ q̄lꝫ inſtāti aliquā creaturā hēre ortū a deo: ſic ꝙ nō poſſit nō hēre ortū a deo. Hec autē vis diſtribuēdi cōiūcta neceſſitudini nō variat appellationē ſꝫ moduꝫ ſignificādi ſicut diceremꝰ de h̄ ſigno q̄lꝫ in hac ꝓpōne q̄lꝫ hō albꝰ eſt coloratꝰ. eſt tñ differētia int̄ ſignū q̄lꝫ ⁊ modū neceſſario. Nā q̄lꝫ ſolā viuū diſtribuēdi t̄mīn imediatū hꝫ: ⁊ cōfundēdi mediatū ſꝫ modꝰ neceſſario hꝫ vim. Diſtribuēdi tpus iportatū ꝑ verbū ſue ꝓpōnis ⁊ cōfundit t̄mīos ſequētes. i. ꝟtutis cōfuſiue capaces: ⁊ pret̄ hoc neceſſitatē iportat rebꝰ ſignificatis ꝑ t̄mīos quos ꝺterminat. ¶ Cōſierdabis quicūq̧ ſis lectoꝛ nō eē nr̄e ſnīe: aſſeuerare has duas ꝓpōnes differre. ſ. deꝰ neceſſario eſt creās deꝰ creās neceſſario eſt: ⁊ hac de cauſa rñdi ad pncipale argumētū in pncipio dicēdo. ꝙq̧ iſte due ꝓpōnes differāt. ſ. ⁊c. eſt. n. dictio ꝙ ꝙ ſuſpēſiua. Dico igit̄ datas ꝓpōnes eē eq̄ualētes: ⁊ ſynonimas. Nec poſtꝙ t̄mīs creās ē determinatio vbi ē rōne trāſcendētis incluſi opꝫ vnice ſumat̄. Nūꝙ quidē cōtingit rectū eē recto determinationē quoniꝰ ſit vnica. poſtꝙ igit̄ modꝰ neceſſario ē limitatio verbi rōne incluſi trāſcendētis ꝯñs eſt ſit parit̄ limitatio totalis p̄dicati poſtꝙ ē tale p̄dicatū cōplexū vnice: ⁊ ita ꝓpoſitū ē ꝯñſuꝫ. Nec moueat̄ ꝙ h̄ ꝯueniat cōi dialecticoꝝ opinioni q̄ tenet datas ꝓpōnes diſpꝑes ſic vt p̄oꝛ eaꝝ teneat̄ ipoſſibilis ⁊ poſterioꝛ neceſſaria. ¶ Qđ ſi hec ſolutio quā nr̄aꝫ dicimꝰ viſa fuerit cupiā minꝰ docta: dicat vt nōnulli dixerūt modū neceſſario eē t̄mīꝫ appellatiuū rōne cuꝰ alia ē denotatio i hac propōne deus neceſſario eſt creans ꝙ in iſta deꝰ creās neceſſario eſt ⁊ tūc dicendū eſt ꝙ appellatio eſt duplex vna ē cathegorematica ⁊ altera ſincathegorematica. Diffinitio poſita in textu data ē ꝓ appellatiōe cathegorematica ꝓ quāto eſt in vſu frequētioꝛ ꝙ ſit ſyncathegorematica appellatio. Et ſi petas dari diffinitionē vniuerſalē ad oēꝫ appellationē h̄ facillime fiet ſi date diffinitioni addat̄ ſubiunētione h̄ totuꝫ ſyncathegorema aliquē t̄mīn modificās. Itaq̧ cōſurget h̄ diffinitio. Appellatio eſt t̄mīs cognotatiuꝰ in ꝓpōne ſimplici inuētius denotās ſuū ſignificatuꝫ formale competere ſignificato materiali eiuſdē aut ſignificato alteriꝰ t̄mīi in eadeꝫ cathegorica inuēti. vel ē ſyncathegorema aliquē t̄mīn modi.

¶ Ad cōfirmationē rñdeo cōcedēdo hūc terminū bonꝰ eē appellationē in hac enūciatione ſocrates eſt bonꝰ pater; ſed nego diffinitionē appellationis dato termino nō cōpetere: ⁊ dico ꝙ lꝫ t̄mīs bonꝰ bonitatē moralē cognotet ex propria ſignificatiōe. Impñtiaꝝ tñ nō ſm̄ eā quā ſignificat bonitatē accipit̄ ſꝫ diſtrahit̄ ab ipa bonitatis cognotatiōe ⁊ aliū ſignificādi modū cōquirit. Dicimꝰ. n. ſocratē bonū patrē qñ ꝑfecte cūcta neceſſaria ꝓpriis filiis adminiſtrat ſumit̄ ergo bonꝰ in data ꝓpōne ꝓ ea ſolicitudine q̄ ꝑfecti p̄res ſeſe hēnt ergo filioꝝ adminiſtrationē. Ex iſto pꝫ hūc t̄mīn bonꝰ q̇dā modo equocū eē ſicut reliq̄ noīa adiectiua ſꝫ h̄ vnū ē notādū plerūq̧ ex modo ꝓferēdi ⁊ ꝓut materia ſubiecta ē diuerſa adiectiuū variare ſuā ſignificationē exēplo manifeſtat̄ ſic. Aſſumpta hac ꝓpōne ſocrates ē magnꝰ hō: q̄ equoca eſt: naꝫ vbi ſermo fiat de magnitudine atq̧ corpis extēſione platone ꝓferente datā ꝓpōnem ſignificabit ſocratē eē hominē magni corpis. Vbi aūt ſmo fiat de doctrina ⁊ aīe facultate tūc ſiui mediū adducat̄ illa ꝓpō ſignificat ſocratē eē hoīem multe doctrine: ⁊ ſic varia ſignificabit ſm̄ ꝙ varii ſermones agūtur: ſunt ergo in talibꝰ iuxta ſmonis materiā dignoſcende veritates: ⁊ falſitates propoſitionū q̄ ventilant̄. Idē dicat̄ de iſta ſocrates eſt pauper theologus ⁊ huiuſmodi talibus.

¶ Secūdo principal̄r argumētoꝛ impugnādo ea q̄ in precedētibꝰ dicta ſunt ꝺ appellatione rōnis. Nā ſi ipa ſtarent in veritate ſeq̄ret̄ hāc ꝯñiam eē bonā pmitto equū ſocrati ꝗ equū ſocrati promitto: ſꝫ h̄ eſt ꝯ ſolutionē quā dedimꝰ tertio ⁊ principali argumēto q̄nis vndecime in q̄ diximꝰ illaꝫ aſſumptā ꝯñiam nihil valere ergo aut illa q̄ diximꝰ ſunt falſa aut iſta q̄ nūc dicuntur nō cōtinent veritatē.

¶ Cōfirmat̄ ipugnādo ſcđaꝫ regulā appellatiōis rōnis ⁊ ea q̄ circa ea dicta ſunt: ⁊ h̄ ſic. Iſte ꝓpōnes mētales ſunt eq̄ualētes ⁊ ſynōīe ſocrātē cognoſcit platonē ſocrtes: platonē cognoſcit igit̄ ab vna ad altā arguēdo mutua foꝛabit̄ ꝯñia qđ eſt cōtra datā regulā: ⁊ eiꝰ declarationē ſꝫ ꝙ aſſumpte ꝓpōnes ſint ſynoīe ꝓbat̄. Ille ꝓpōnes ſunt cōpoſite: ex extremis ſynonimis; ⁊ fieri nō pōt vt vna earū det̄ vera altera exñte falſa ⁊ h̄ ꝓ quāto in vtraq̧ eaꝝ cōceptꝰ hoīem eſt eiuſdē rōnis rōne cuiꝰ eadeꝫ appellatio inuenit̄ in vna q̄ in altera igit̄. ¶ Forte dices cōcedēdo illas mētales ꝓpōnes eē eq̄ualentes ⁊ ab vna ad alterā mutuā foꝛari ꝯñiam. ¶ Cōtra h̄ argumētoꝛ ſequeret̄ pari rōne vocales illas ſubordinatas eē veras iſtas. ſ. ſocrates cognoſcit platonē ſocra-

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

tes platonē cognoſcit qȝ tamē nō eſt dicenduȝ ſi regula ſecūda obtinet veritatē.

¶ Ad ſecūdum ꝑncipale rūdeo duos eſſe in hac pte dicēdi modos. Quoꝝ vnꝰ tenet factā ꝯñiaȝ nihil valere arguit. n. ī illa a ſuppōne cōfuſa tm̄ ad ſuppōnē d̄tminatā ⁊ h̄ ex pte tēi equū ⁊ hunc modū tenuerūt etiaȝ antiqui ſophiſte de quoꝝ numero Hentiſbar ⁊ paulꝰ venetꝰ fuerūt. Fūdatur modꝰ iſte in duabꝰ regulis ⁊ vna diffinitione. Pōr regula ē tertia illa regula ſuppōnis cōfuſa īmobilis in q̄ diximꝰ. Oē verbū aut ꝑticipiū cōcernens actuȝ mētis interiorē īmobilitare tēm cōem ſequētez ex natura vbi vl' ꝑticipij rectū. Secūda regula eſt illa q̄ in proximo ſequēti textu hētur in q̄ dicimꝰ eē cauēduȝ ne arguat a cōfuſa ſuppōne ad determinatā. Diffinitio vero ē illa quā dedimꝰ ſuppōni determinate dicētes: ſuppō determinata ē ſuppō cōis ſeipa mobilitata: ex quibꝰ oibꝰ cōſtat hāc ꝯñiaȝ nihil valere ego pmitto equū ſocrati ergo ego equū ſocrati promitto p quāto virtute pme regule tēs equū in āñte tenet cōfuſe tm̄ ⁊ in ꝯñte virtute diffinitionis date determiāte ſupponit: ⁊ q2 arguit a ſuppōne cōfuſa ad determinatā nō opȝ valeat ꝯñia per regulā ſecūdaȝ. ¶ Ex iſto dicēdi modo infert iſtas copulatiuas eē cōcedēdas ego pmitto equū platoni ⁊ tm̄ ego nullū equū platoni pmitto: ego pmitto denariū ſocrati ⁊ illū nullo modo ei pmitto. ¶ Secūdo infero hāc ꝯñiam eē nullā ego nullū equū ſocrati pmitto ergo ego nō pmitto equū ſocrati: ⁊ ſm iſtū modū rūdimꝰ tertio ⁊ ꝑncipali argumēto q̄decime ꝯnis. ¶ Secūdus rūdi modꝰ tȝ factā ꝯñiaȝ eſſe bonā ⁊ hūc inſequit Joānes buridanus ⁊ fere oēs cōiter loquētes: pro cuiꝰ declaratione tria pmitꝰ ſunt ſupponēda. Vnū ē oēm pmiſſionē eē actū volūtatis q̄ aliq̄s ſe obligat ad aliquod poſitiuū aut ꝑuatiuū: exēplū ꝑoris: pmitto deo decimas meoꝝ laborū: exemplū poſterioris promitto deo cōtinere a peccatis. Alterū vero eſt: duplicē eē pmiſſionē vnā diſcretā ⁊ alterā cōem: eā dicimꝰ diſcretā cuius dictio in quā cadit actus pmiſſiuꝰ ē tēs diſcretꝰ aut cōis diſcrete tentꝰ q̄lis ē iſta ego pmitto ſocrati iſtū equū: eā aūt cōez pmiſſionē appellamꝰ cuiꝰ dictio ī quā cadit actꝰ pmiſſiōis eſt tēs cōis cuiuſmodi ē iſta ego pmitto equū ſocrati. Tertiū ⁊ vltimū ſuppoſitū eſt oēm actū volūtatis terminari ad illud obiectuȝ ad quod tendit ipa volūtas p talē actū ſic ꝙ ſi in ſingulare tēdat p talē actuȝ terminet ſingularit ⁊ diſtincte: ſi vero in obiectū tēdat cōe terminet cōmuniter ⁊ cōfuſe. His tribus ſuppoſitis probat valor huiꝰ cōſequētie ego pmitto equū ſocrati ergo ego equū ſocrati promitto. Naȝ actꝰ ille promiſſiuꝰ in āñte ē cōis ex ſecūdo ſuppoſito: igit terminat ad aliqȝ obiectuȝ ex ſcdo ſuppoſito: ⁊ nō niſi ad equū vt ex eodē ſuppoſito pȝ ⁊ quū nō maior appareat rō q̄re potiꝰ ad vnuȝ equū ꝙ ad alterū terminet ſequit ꝙ ad quēlȝ in cōfuſo terminat ⁊ p ꝯñs ad aliquē in cōfuſo pariter terminat. Quod ſi ita ē eſt nunq̄ cōtinget in data cōſequētia āñs dari verū ⁊ ꝯñs falſuȝ. ¶ Ex his q̄ dicta ſunt colligitur ꝙ ſi ego promitto equū ſocrati oēm equū ei promitto ⁊ hoc tali promiſſione q̄ cōfuſa dicit.

¶ Item ſi promitto equū ſocrati omnē equuȝ obligor dare ſocrati etiaȝ tali cōi obligatione. ⁊ q̄q̄ ita ſit ꝙ ad oēm equū tenear illa cōi obligatione: ſatiſfacio tm̄ vbi dē ſocrati vnū equū. Nec iō ſequit ſi pmiſero ſocrati decē eq̄s me ſatiſfacere dādo vnū ⁊ h̄ p q̄nto actꝰ obligationis cadit in q̄ſcūq̄ decē ſub cōfuſo ⁊ nō in ſingulos ſub cōfuſo ſeorſuȝ captos. ¶ Pȝ ex his duobꝰ modis ſciat q̄ nā pacto rūdēdū ē ad illū cōez caſū theologicū. ſ. ocurrāt mihi tres paupes ſocrates plato cicero in extrema neceſſitate cōſtituti ⁊ hēam vnicuȝ panē q̄ poſſuȝ ſoli vni illoꝝ ſubuenire tūc in h̄ caſu hec ꝓpō ē vera ſm vtrūq̄ modū ego teneor dare panē alicui iſtoꝝ. Hec aūt ꝓpō nulli iſtoꝝ teneor dare hūc panē eēt vera ſm ꝑorē modū ⁊ falſa ſȝ poſteriorē q̄m ſȝ hūc poſteriorē modū hec ē va cuilȝ teneor dare hūc panē ꝓſerti obligatione cōi. Et quāuis ꝓblematice vterq̄ ſcitatoꝝ modoꝝ poſſet defendi poſterior tm̄ q2 rōnabilior eē vr̄ in hac parte ſubſtinebit.

¶ Ad cōfirmationē rūdet petrꝰ mātuanꝰ ī ſua logica tractatu appellationū cōcedēdo datas mētales eē eq̄ualētes ⁊ ab vna ad altaȝ bonā eē ꝯñiā. Et ad replicā ī oppoſitū quū īfertur eadē rōe vocales illis mētalibꝰ ſubordinatas eē eq̄ualētes ⁊ ab vna ad alterā eē bonā ꝯñiā. Rūdet negando ꝯñiā. Sȝ h̄ ſolūo nō īdiget ſubtili īpugnatiōe quū plane cūctis pateat eē male rūſum. Nā clarū ē vocales ꝓpōes iō vas eē q2 vis mētalibꝰ ſubordinant. Itidē ſi falſe ſūt iō tales ſūt q2 falſis ſubordinant mētalibꝰ. Si igit mētales ꝓpōnes q̄bꝰ date vocales ſubordināt ſūt ve ꝯñs ē ipas vocales eſſe vas ⁊ p ꝯñs ſi ab vna ad altaȝ ī mētalibꝰ valeat ꝯñia: ita fatēdū erit ī ipis vocalibꝰ. ¶ Dimiſſa igit hac mātuani ſolūone alr̄ ad motā cōfirmationē rūdeo datas mentales eē eq̄ualētes. Nego parit ab vna ad alteraȝ mutuā eē ꝯñiā. Et lȝ ſic arguēdo ī mente: ſocrates platonez cognoſcit ergo ſocrates cognoſcit platonem non det āñs verū ⁊ ꝯñs falſuȝ nec dari poſſit preſertim naturalr̄ tm̄ q2 pōt dari ita eē ſicut ſignificat per āñs q̄n nō erit ita ſicut ſignificat per ꝯñs iō formata ꝯñia nihil valet. Denotat enī per āñs date ꝯñie ſocratem platonem cognoſcere aliqua cognitione ſiue illa ſit adeq̄ta ſiue īadeq̄ta platonis ⁊ hunc ſignificādi modū hȝ data ꝓpō pro quanto platonez cognoſcēs eſt determinatio nō vnica ſed per ꝯñs date ꝯñie ſignificat ſocratem cognoſcere platonē aliqua cognitione adequata platonis ⁊ hanc virtutez ſignificandi hȝ data ꝓpō pro quanto cognoſcens platonē ē determinatio vnica ⁊ per hoc ſoluit confirmatio ⁊ replica mota de vocalibꝰ illis ſubordinatis quas fatent non eē equiualentes. Contra iſtam ſolutionē ⁊ deniq̄ contra ipaȝ ſecundam regulam ⁊ contra oēs dialecticos q̄ ponunt differentiā inter has duas ꝓpōnes ſocrates platonē cognoſcit. Socrates cognoſcit platonem affirmantes ꝑorem dari veram poſteriore exiſtente falſa argumentor probando datas ꝓpōnes eq̄ualere ī toto rigore dialectice ⁊ ſiue ī voce ſeu ī mente loquamur ſemper idē erit quātum ad hoc iudiciū. Et vt clarius pateat eaꝝ eq̄ualentia ſumo iſtas que ꝑoribus ſunt eq̄ualentes. ſocrates eſt platonem cognoſcens. ſocrates eſt cognoſcens platonē. Et quero vtrum determinatio platonem reſtringat ſuū determinabile ī vtraq̄ vel nō. Clarū eſt dandū eſſe ꝑmū quum ꝓpium ſit determinationi ſiue ſit vnica ſiue nō vnica reſtringere ſuū determinabile. Tunc vltra peto vel ipe determinationes reſtringūt ſua determinabilia quantū ad vtrāq̄ ſignificationez ipſoꝝ determinabiliū. aut q̄ntū ad vnā. vel vna determinatio reſtringit q̄ntū ad duas determinabiles ſignificationes ⁊ altera determinatio ſolū quantum ad vnam. tertium ⁊ ſm nō ſunt dādo da poſtq̄ ipa d̄terminabilia ſūt tēi ſimplices. ⁊ ſi das ꝑmū hēo intentū. Nā determinatio platonē q̄ vnica ē ⁊ determinatio platonē q̄ eſt nō vnica ſunt tēi ſynonimi ⁊ determinabilia pit ſunt ſinonima: igit ſi reſtringant a ſuis d̄terminationibus quantū ad vtrāq̄ ſignificationē puta materialē ⁊ formalē ꝯñs erit illos reſtrīgēdi modos ſimiles eē atq̄ eq̄les ⁊ per ꝯñs nulla erit differētia inter aſſumptas ꝓpōnes quo fit ipas eē eq̄ualētes quod ſumpſimus probandum.

¶ Ad hanc replicam rūdeo defendendo aſſumptas ꝓpōnes non eq̄ualere ſmꝰ ꝙ ſcda regula dicit ⁊ dialecticoꝝ modus dicēdi cōis. ꝙ d̄terminationes reſtrīgūt ſua determinabilia q̄ntū ad vtrāq̄ ſignificationē ⁊ nego inde ſeq̄ itentū. ſ. datas ꝓpōnes eē eq̄ualentes. ⁊ q̄q̄ determinabilia ſint tēi ſynonimi determinatiōes tm̄ non ſunt ſynonime. ⁊ rō huiꝰ eſt q2 illa determinatio q̄ eſt vnica reſtringit formale ſui determinabilis qȝ eſt cognitio vt pro cognitiōe qua ſolus cognoſcit plato teneat. nolo enī negare q̄n oēȝ cognitionē ſignificet datuȝ determinabile rōne formalis ſignificationis ſed dico reſtringi a notitia platonis q̄ eſt ſua limitatio vt teneat pro ſola cognitione platonis. Dari pōt hoc ſimile in hac ꝓpōne ſocrates eſt coloratum album determinabile coloratū rōne formalis ſignificationis reſtringit a ſua determinatione albū vt pro ſolo colore qui eſt albedo teneat non deſinit tamen propterea ſignificare omnes colores. Item dico ꝙ altera determinatio que eſt non vnica reſtringit formale ſui determinabilis quod ē cognitio vt pro cognitione q̄ cognoſcit plato teneat ſiue illa eadē cognitione cognoſcat aliquid aliud ſiue non. ⁊ quoniam iſte modus reſtringendi eſt diuerſus ab illo quo reſtringit determinatio vnica ſuum determinabile ideo dico datas determinationes nō eē eq̄ualentes nec ſynonimas. Qȝ ſi forte ſupponat aggregatū ex determinabili ⁊ determinatione vnica ſiue non vnica ſubordinari tēo ſimplici ⁊ icōplexo. Dicamꝰ ꝓportionabilr̄ d̄ ipo tēo ſimplici ꝓut intercipit ſignificationē detminationis illud qȝ de ipa determinatione diximus. Vides ergo quo nā pacto ſubtili indagine ſoluimus. motam replicam ⁊ nr̄am ſecūdā reglaȝ pit ⁊ cōeȝ oīuȝ opinionē defendimꝰ inuiolatā. ¶ Licet ī calce ſcdi notabilis dixerī hmōi appellatiōes rōnis magis ex vſu dialecticoꝝ haberi q̄ ex cōi hoīuȝ ſnīa ⁊ pmiſerī me in hac pte abſtineri ab ea lite cognoſcēdi vtrū iſtorū ſit tenēdū. ſ. eē diſcrimē int iſtas ꝓpōes ſocrates hominē cognoſcit ſocrates cognoſcit hominē aut nullo penitꝰ ad īuicē mō datas enūciationes diſcriminari. Nō valeo tm̄ cōtineri quonī nꝰ aliq̄d ſup his ī mediū adducā. Dico igit optime poſſe defendi datas ꝓpōnes adīuicē eē eq̄ualētes. itaq̄ p vtrāq̄ eaꝝ denotet ſocratē cognoſcere hoīez mediāte cognitiōe adeq̄te p hoībꝰ ſupponenti. Et quēadmodū paulo ante dictū eſt determinationem vnicā reſtringere ſuum determinabile ſm vtranq̄ ſignificationem determinabilis ſic vt formale detminabilis reſtriga

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

ꝓ cognitione qua ſolus plato cognoſcitur in
hac ꝓpōne ſocrates eſt cognoſcens platonē:
Ita dico ipn̄tiaꝝ oīno eodē mō determinatiōeʒ
non vnicā reſtringere ſuū determinabile. ¶ Et
ſi forte arguas ipugnādo iā dicta hoc pacto ſeq̄
ret̄ has ꝓpōnes eſſe eq̄ualentes. albuʒ cogno
ſcit ſocrates. ſocrates cognoſcit album. Sʒ hoc
non eſt fatendū cū in caſu quo plato ſit albus ⁊
ſocrates habeat notitiam diſcretam platonis q̈
ipʒ platonē cognoſcit ſʒ nullā hēat notitiā q̄ co
gnoſcat aliquaʒ albedinē ꝑoꝛ illaꝝ ē v̄a ⁊ poſte
rioꝛ falſa. de falſitate poſterioꝛis nulla ē difficul
tas ſed ꝙ ꝑoꝛ ſit vera oñdit hic ſyllogiſmꝰ expo
ſitoꝛius platonem cognoſcit ſocrates ⁊ plato ē
albuʒ ergo albū cognoſcit ſocrates añs ē veruʒ
ꝑ caſum ergo ⁊ ꝯñs parit̄ eſt verū ⁊ per ꝯñs iſte
non equiualent albū cognoſcit ſocrates. ſocra
tes cognoſcit albū. ¶ Ad hanc obiectionē reſ
pondeo concedendo has ꝑpōnes eſſe eq̄ualen
tes albū cognoſcit ſocrates. ſocrates cognoſcit
albū. ⁊ admiſſo caſu dico vtrāqʒ eē falſam ⁊ cuʒ
ꝓbat̄ ꝑoꝛ eaꝝ per ſyllogiſmū expoſitoꝛium. reſ
pondeo negando illū ſyllogiſmū eē expoſitoꝛiū
⁊ cōcedo añs eē verū in illo caſu ⁊ ꝯñs falſuʒ. ſʒ
iā reſtat cognoſcere q̄re nō ē ſyllogiſmus expoſi
toꝛius. ad qð facile dicimꝰ ꝯñr reſpondendo ex
eo illā ꝯñiaʒ non eē ſyllogiſmū expoſitoꝛiū qꝛ nō
ſeruat̄ eadē reſtrictio maioꝛis extremitatis i cō
cluſione q̄ i maioꝛe ſeruabat̄. Namq̄ maioꝛe re
ſtringit̄ a determinatiōe platonē vt ꝓ cognoſcē
te platonē ſumat̄ i ꝯñia añt reſtringit̄ a determi
natiōe albū vt ꝓ cognoſcēte albū teneat̄. mō cō
ſtat illos reſtringendi modos eē diuerſos ⁊ iper
tinent̄ ſe habentes. Dico igit̄ ſub nulla tali deter
minatione vnica aut non vnica valere aſcenſuʒ
deſcenſum aut ſubſumptionē ꝭm iſtū modum.
¶ Et ſi obijcias pari poſſe eēt dicendum hanc
ꝯñiaʒ non eſſe ſyllogiſmū expoſitoꝛiū platonis
equus eſt currens ⁊ plato ē hō ergo huꝰ equus
eſt currens. qð tñ non ē dicendū. ¶ Ad hanc re
plicā facilis eſt ſolutio.

¶ Tertio ⁊ principaliter argumētoꝛ. Si
tertia regl'a cōtineret veritatē ſeq̄ret̄ hanc ꝓpō
nem eē falſam ſocrates fuit ſcribēs papyrū albā
i caſu q̄ heri ſocrates habuiſſʒ foliū papyri ꝭm
ſe ⁊ q̄lʒ ſui albū i q̄ tñ l'ras ad parētes ſcripſit ſʒ
notū ē illud eē falſuʒ: igit̄ regl'a poſita ē falſa no
ta ē ꝯñia cū ſcðā añtis pte ⁊ ꝑoꝛ pʒ ꝓbat̄. Iſta
ꝓpō ſocrates fuit ſcribēs papyrū albā ē ꝓpō de
preterito q̄ nunq̄ꝫ habuit vnā de ineē verā qð pʒ
Hec ꝓpō ſocrates eſt ſcribens papyrum albaʒ
non fuit vera in inſtanti medio nec in iſtanti ini
tiatiuo nec in terminatiuo qð ſatis pʒ. Impri
mis de medio. ⁊ t̄minatiuo qꝛ ꝓ nullo tali data
papyrus dicebat̄ alba quum iaʒ pro aliq̄ eiꝰ pte
eſſet denigrata. ⁊ ꝙ i iſtanti initiatiuo fuerit fal
ſa ſatis notū eſt qm̄ i illo nō dū ſcribebat ſʒ ime
diate poſt: ergo ſimplicit̄ ꝓ quolʒ tali iſtanti ꝓ
poſitio illa reddebat̄ falſa. ⁊ cōſimili mō ꝓcedē
di pōt ꝓbari ꝙ ꝓ nullo tpe adequato redde
bat̄ vera illa ꝓpō: igit̄ ꝓpoſitū.

¶ Confirmatur. Hec ꝓpō ſocrates fe
cit imaginē argenteā cōcedit̄ in caſu quo ſocra
tes quandoqʒ fecerit imaginē aliquā ex argēto
nō vt̄ tñ ꝙ ꝓ aliquo preterito tpe fuerit hec ꝓ
poſitio vera ſocrates facit imaginē argenteam
⁊ hoc ꝓ quanto factio denotat̄ cōpetere arge
to: ⁊ qm̄ argentū efficere ꝭm qð per datā ꝓpōnē
ſignificari nō pōt: habet̄ intentū.

¶ Ad tertiū principale r̄ñdeo regula ter
tia admiſſa ⁊ cōceſſa. admiſſo etiā caſu i argu
mento tacto negando hanc ꝓpōnē eē falſam ſo
crates fuit ſcribēs papyrū albam. Bene añt con
cedo ꝙ inſtanti initiatiuo aut terminatiuo nun
q̄ꝫ iſta ꝓpō fuit vera ſocrates ēſt ſcribēs papi
rū albā ſʒ dico i quolʒ int̄medio iſtanti hāc ꝓpō
nē fuiſſe verā ſocrates ē ſcribēs papyrū albā. Et
q̄uis ꝓ illo iſtanti talis papyrꝰ non fuerit ꝭm
ſe ⁊ q̄lʒ ſui alba dico tñ ſufficere ipaʒ fuiſſe ꝓ
maioꝛi parte albā ¶ Scðo mō ⁊ verꝰ r̄ñdeo ne
gando hanc fuiſſe verā ſocrates fuit ſcribens pa
pyrū albā ⁊ rō eſt qꝛ ſicut nō cōtingit ſcribere ca
lamū ſʒ cū calamo: ita nec papyrū ſcribimus ſed
i papyro. Solē igit̄ l're. dictiōes ⁊ oꝛōnes ſcribū
tur. ¶ Peteret aliq̄s vtruʒ hec ꝓpō ſocrates
ptrāſiuit pontē albū ſit cōcedenda i caſu quo
b. pons i duabꝰ locis fuiſſʒ poſitꝰ ⁊ i altero fuiſſʒ
niger i altero vero albꝰ ſocrates añt ipm pontē
pertranſiuerit i eo loco i quo fuit niger. Videt̄
enī ex tertia regula ꝓpōnē illā eē cōcedendaʒ
qm̄ ꝓ eodē tpe. pons ille fuit albꝰ ⁊ ſocrates ꝑ
tranſiens ipm. In oppoſitū añt vt̄ cōe hoīuʒ iu
diciū. ¶ Ad motam petitionē r̄ñdeo caſu ad
miſſo negando ꝓpōnē aſſumptam eē verā nec
illa habuit vna de ineſſe verā. Hec enī ꝓpō ſo
crates ē ꝑtrāſiēs pontē albū nunq̄ꝫ fuit vera qm̄
nullꝰ iudicaſſʒ tpe ꝑtrāſitiōis q̄ ſocrates ꝑtrāſijt
pōtē albū. Quare dico reg'laʒ tertiā poſitā eē limi
tādam ꝑ locū ſicut ꝑ tps ſic ꝙ ꝓ eodē tpe ⁊ lo
co denotent̄ v̄ificari t̄ni cognotatiui a pte ꝑdi

cati poſiti. Et ſi hoc non placet dic ꝓpōneʒ il
lam eſſe veram in dato caſu. ¶ Peteret iteruʒ
aliquis de veritate huius ꝓpōnis ſocrates per
tranſiuit pontem coloꝛatum i caſu quo per totā
hoꝛam preteritam ſocrates pertranſiſſet. b. poſi
tem ſic ꝙ in hoc inſtanti ſit pertranſitus a ſocra
te ⁊ in inſtanti initiatiuo inceperit pertrāſire ꝓ
quolʒ tñ iſtanti intrinſeco hoꝛe. b. pons fuerit a
lio ⁊ alio coloꝛe coloꝛatus. Itaqʒ i nullis duobꝰ
inſtantibꝰ fuit eodem coloꝛe in ſpecie coloꝛatus
Videt̄ enī ꝓpōnē illā prima fronte eſſe falſam
qm̄ pons ille ꝓ nullo tpe pertranſitionis fuit a
liquo coloꝛe coloꝛatꝰ. ¶ Ad iſtam petitionē r̄ñ
deo admiſſo caſu concedēdo ꝓpōnē aſſumptā
Nam in quolʒ inſtanti intrinſeco hoꝛe preterite
hec ꝓpō fuit vera ſocrates eſt pertranſiens pō
tē coloꝛatū. ¶ Ex his infero dato inſtāti initia
tiuo pertranſitionis hanc ꝓpōnē copulatiuaʒ
eſſe concedendam. Immediate poſt hoc ſocra
tes pertranſibit pontem coloꝛatū ⁊ tamen non i
mediate poſt hoc ſocrates pertranſibit pontem
album nec imediate poſt hoc ſocrates pertranſi
bit pontē nigrum ⁊ ſic ꝯñr ſumendo alios t̄eos
ſpecificos.

¶ Ad confirmationē r̄ñdeo concedendo
veritatem huius ſocrates fecit imaginē argēte
am hāc parit̄ dico fuiſſe verā ſocrates facit ima
ginē argenteam ſed nego per illā d̄notari actio
nem per verbū facio iportatam cōpetere argēto
Pro intellectu huius conſiderandū eſt duplicē
eē factionem. Quedā eſt conſumata quā nōnul
li ꝓprie dictā ⁊ ſimpl'r appellant. Altera eſt ip
fecta ⁊ ꝭm q̄d noīata. Factio conſumata d̄r illa
q̄ aliq̄d incipit eſſe in reꝝ natura ꝭm ſe ⁊ quodlʒ
ſui ſi ptes hēat Factio iperfecta ⁊ ꝭm q̄d ē illa
q̄ aliq̄d incipit denominari talit̄ q̄lit̄ non denoia
bat̄: ſi ergo lapis aliq̄s ꝓducat̄ de nouo in re
rum natura dicet̄ factꝰ ſimplicit̄. ⁊ ſi non ꝓduca
tur ſed ſolum incipiat eſſe albus aut frigidus vl'
aliqð tale tūc dicet̄ imperfecte aut ꝭʒ q̄d factus
In hac igit̄ ꝓpōne ſocrates facit imaginem ar
genteā verbū facit ſumit̄ ſcðo mō rōne cuiꝰ. per
illā denotat̄ ſocratē facere argētū tal'r figuratū
q̄lit̄ req̄rit̄ vt argētea imago appellet̄. Et nota
ꝙ lʒ ꝭm multos dialecticos ſit diſcrimē int̄ has
ꝓpōnes ſocrates facit imaginē argēteā ſocra
tes imaginē argenteā facit ꝓ q̄nto in ꝑoꝛi deno
tat̄ factio ꝭm q̄d ⁊ i poſterioꝛi denotat̄ factio cō
pleta ⁊ ſimplex rōne cuiꝰ prioꝛ ſit poſſibilis ⁊ alta
ipoſſibilis ſuppoſito nulli creature cōicari a deo
creationem: tñ qꝛ cōis hoīuʒ confoꝛmitas iudi
caret illas ꝓpōnes eē ſimiles. Dico eas eſſe poſ
ſibiles atqʒ eq̄ualētes pit̄ ⁊ ſynonimas. Et ſi ar
guas in oppoſitū impoſſibilitatē huꝰ ꝓbando
i. ſocrates imaginem argēteā facit hoc mō. Be
ne ſequit̄ ſocrates imaginē argenteā facit: ergo
imaginem argenteā ſocrates facit. ⁊ vltra: ergo
iſtā imaginē argēteā ſocrates facit vel iſtā ⁊ ꝯñr
ꝯñie ſunt note. ⁊ ꝓbo impoſſibilitatē huꝰ iſtam
imaginē argenteā ſocrates facit qm̄ bene ſequi
tur. Iſtā imaginē argenteā ſocrates facit ⁊ hec
imago argentea eſt hoc argētū. ergo hoc argē
tū ſocrates facit. ꝯñia tenet expoſitoꝛie. ꝯñs ē im
poſſibile ⁊ añs ſʒ nō ꝓ minoꝛe vt cōſtat: ergo ꝓ
maioꝛe ⁊ per ꝯñs ꝓpoſitū. Ad hoc r̄ñdeo con
ceſſis duabus primis ꝯñtijs negando vltimam.
Nec ipa eſt expoſitoꝛia ꝓpterea qꝛ verbū facit i
añte impoꝛtat factionē ꝭm q̄d ⁊ in ꝯñte ſimpl'r di
ctā. ¶ Ex his q̄ dicta ſunt facile cōſtat q̄d ſit di
cendū de his duabus ꝓpōnibꝰ deus facit pecca
tū. deus peccatū facit. Si teneamꝰ prioꝛē modū
q̄ eſt cōit̄ loq̄ntiū dicemꝰ illas nō eq̄ualere ꝓ q̄n
to prioꝛ ē ipoſſibilis ⁊ poſterioꝛ poſſibilis ⁊ vera
ꝓ quocūqʒ inſtanti ꝓ quo peccat aliq̄s hō. D̄r
enī peccatū volitio aut nolitio d̄ formis recte rō
nis. Qðſi poſterioꝛē modū defendamꝰ eēt dicen
dum illas ꝓpōnes eē equiualētes. Idē iudiciuʒ
ꝑbeat̄ iſtis deus ē cauſa peccati deus peccati eſt
cauſa. ¶ Sʒ obijceret foꝛſan aliq̄s deus vuult
peccatū ergo facit pctm̄ ⁊ ꝑ ꝯñs eſt cauſa pcti.
¶ R̄ñdent aliq̄ conceſſo añte negando ꝯñiaʒ
Nos añt conceſſa ꝯñia negamus añs. ⁊ lʒ deus
cognoſcat peccatū ⁊ cognitio dei ſit eiꝰ volitio
nō tñ ſeq̄tur id ꝙ deꝰ velit pctm̄. Duo enī vnū
quodqʒ pctm̄ cōcernit. Vnū ē actꝰ poſitiuꝰ aut
priuatiuꝰ. Alteꝝ eſt defoꝛmitas recte rōnis. Di
cere ergo deū velle defoꝛmitatē recte rōnis eſſet
impiū ⁊ ſcandaloſum: igit̄ tenendū eſt deū non
velle peccatū. ¶ Itē pʒ ex dictis q̄d de his dua
bꝰ ꝓpōnibꝰ eſt dicendū. deꝰ factꝰ ē hō deꝰ hō fa
ctꝰ ē. Dixerat aliq̄ illas nō eē eq̄ualētes ex eo ꝙ
prioꝛ illaꝝ ē vera ⁊ poſterioꝛ ipoſſibilis. verū nos
ambas veras eē dicimꝰ. ſʒ hec ꝓpō ē falſa ⁊ ipoſ
ſibilis. hō factꝰ ē deus ſi t̄eſ factꝰ ſit adiectiuuʒ
t̄ni deꝰ. Qðſi ſumat̄ ꝓ adiectiuo t̄ni hō dicēda
ē data ꝓpō vera.

¶ Dubitat̄ p̄mo de v̄itate iſtaꝝ ꝓpōnuʒ
tres pſone diuine ſunt vnꝰ hō tres pſone diuine
ſunt tres hoīes i caſu quo ipe tres pſone eandē
habeant aſſumptam humanitatem.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

¶ Ad dubitationem rñdeo admiſſo caſu priorem illarũ ꝓpõnũ eſſe falſam ⁊ poſteriorem verã. Eſt tamen ſupponendũ ꝙ impñtiarũ non ſumit̃ terſ hõ in aliqua illaꝝ duaꝝ acceptionũ ĩ p̄mo notabili declarataꝝ: ſ; ſumit̃ tertio modo ⁊ cognotatiue cuiꝰ materiale ſignificatũ eſt aliqua perſona ĩ diuinis: ⁊ formale ẽ hõ abſolute cognitꝰ vel cognotatiue vt in illo notabili declarauimꝰ cognotationẽ. Hoc ſuppoſito p; falſitaſ huius tres perſone diuine ſunt vnꝰ hõ. Nã q̃cũ q; ſingulari data ex parte terĩ hõ reddit̃ ipa falſa. Si enĩ patrẽ ĩ diuinis demonſtremꝰ hec ẽ falſa tres perſone diuine ſunt iſte vnus hõ q2 dato oppoſito pari facilitate cõcederet̃ tres perſonas diuinas eſſe patrem: quod non eſt dicendum. Nec valet iſta ꝯña. eſſentia diuina eſt iſte vnus homo p̄e oñſo. ⁊ eſſentia diuina eſt tres perſone diuine: ergo tres perſone diuine ſunt iſte vnꝰ hõ Defectus ẽ ſatis notus. Arguit̃ enĩ ex particularibꝰ particularitate medij. Et ſi dicas: ſinglariʒet̃ terſ eſſentia diuina ꝓ ipa eſſentia ⁊ non ꝓ perſons ⁊ tũc redibit ĩ idc;. Dico ꝙ non ẽ terſ ſingulariʒabilis pro eſſentia ſed bene pro perſonis. De hoc aũt alibi latius diſputabit̃. Q̃d aũt altera ꝓpõ. ſ. tres perſone ſunt tres homines ſit vera p;: qm̃ ĩ dato caſu de patre eſt veruʒ dicere q̃d eſt homo ⁊ de filio. ⁊ de ſpũ ſctõ non minꝰ q̃ ſi vna ⁊ eadẽ albedo ĩ tribꝰ locis eẽt poſita ĩ quorum vno ſocrateʒ efficeret albũ. ĩ altero platonẽ ⁊ ĩ tertio ciceronẽ hec ꝓpõ eẽt concedenda tres hoĩes ſunt tres homines albi. Per hanc igitur ꝓpõnẽ tres perſone ĩ diuinis ſunt tres hoĩes denotat̃ tres perſonas diuinas eẽ tres res q̃rũ q̃l; eſt hõ: quod verum eſt ĩ poſito caſu.

¶ **Dubitatur ſcdo.** Vtrum accepta hac propoſitione ĩ mente vltimata ſocrates ẽ magnꝰ in qua predicatum magnus magnitudinem dimenſionalem ſignificat. Vtrum ſi ei addat̃ ex parte predicati hic terſ logicus tunc terſ magnus appellet magnitudinẽ ſcientie ⁊ perfectionis ⁊ non magnitudinem mollẽ. Q̃d ſi magnitudinẽ perfectionis appellet ſequit̃ terſ magnꝰ cadere a ſua ſignificatiõne. Et ſi pro magnitudie molli accipit̃ tunc data ꝓpõ eſſet falſa ſuppoſito ſocratem eſſe ſublimẽ logicum q̃d non vr̃ dicẽdũ.

¶ Ad hãc dubitationẽ rñdet quidã dialecticꝰ morã rõnẽ euident̃ ꝓbare p̄mã regulã nõ hẽre veꝝ ĩ mẽtalibꝰ vltimatis ꝓ q̃nto eẽt ĩpoſſibile ſaluare q̃n vltiatꝰ cõceptus ſuã ſignificationẽ viaret. ¶ Sed ingenue profiteor non ſatis admirari valeo hmõi dialecticos plures ĩ hoc ſeculo hẽri qui paſſim labaſcunt ĩ his q̃ minima eẽ conſpiciunt̃. Sed ex altera parte impauidꝰ reddor q2 cognoſco eoꝝ operulas ęre falſo cõpoſitas breui tẽporis curricl̃o cũ ſonitu adulãtiũ perituraſ ¶ Dicamꝰ igit̃ fieri nõ poſſe obtẽta hac mẽtali ꝓpõne vltiata ſocrates ẽ magnꝰ terſm logicꝰ predicato addi ſic vt ex addito ⁊ preexiſtente cõſurgat hec mentalis ſocrates eſt magnꝰ logicꝰ. Nã neceſſarium eſt variato predicato aut ſubiecto mentalis ꝓpõis variet̃ ⁊ copula verbalis eiuſdem ꝓpõnis. Sed de hoc ĩ p̄mo notabili plura diximꝰ. Deducit̃ ex his falſum eſſe quod paulo poſt inſerit p̄dictꝰ dialecticus. ſ. ꝙ habita hac mentali vltiata ſocrates ẽ perfectus ſi addatur predicato terſ logicus cõſurget hec enũciatio ſocrates eſt perfectꝰ logicꝰ ĩ q̃ terſ perfectus nõ variabit ſuam ſignificationẽ. ¶ Iteꝝ admiratiõe maxĩa detineor quũ ꝙ plurimos dialecticos ĩtueor q̃ nulla erga deũ obſeruatione obtenta conceſſerunt has ſpurcicias deꝰ ẽ creator rudibilis. Deus ẽ creator lapideꝰ ⁊ ſimiles. ⁊ hoc ne obuiarent vni delyrio arbitrario ꝓ regl̃a dialectica ĩ cõeʒ vſum inuẽto. Eq̃ lance mirãdũ eſt de alijs: neſcio an iuſto titulo eos appellẽ dialecticos q̃ ꝑ inſcitia ſeminarũt degenerantes appellationes aſſerẽtes ĩcõgruas atq̃ ineptas orõnes ꝓ exẽplis. Dicũt enĩ in caſu quo ſocrates ſit ad modũ neq̃ hanc ꝓpõnẽ eẽ verã ſocrates ẽ bonꝰ malꝰ. Deide adducũt hec monſtrua ſocrates ẽ albꝰ niger ſocrates eſt ſimilis albꝰ ſocrates ẽ albꝰ rõnalis ſocrates ẽ rõnalis irrõnalis ⁊ ſimilia in q̃bꝰ elimandis varios exponunt labores. Iſti ſũt dialectici q̃bꝰ optiſſime accõmodari pñt nõ nulla verba ʒamberti ꝑ q̃ iuehit ĩ cãpanũ decio elemẽtoꝝ Euclidis theorẽate decimoſexto. ſic dicens. In interpretatione hac nulla ſtructura nullꝰ ordo apparet ⁊ adeo vt vnde incipiẽdũ ſit neſcias. De elegãtia nihil ẽ q̃d dicã. Nã vbi nulla ſtructura vbi vocabula apud Tanaim aut ab extremis indis vt arbitror ĩuenta q̃ neſcio q̃d rãciduʒ ⁊ male olẽs eiectãt nulla eẽ põt elegãtia. S; eccuʒ ꝑ ĩſcitia ⁊ ĩſania ducte nõnulle bellue q̃ ꝑipateticoꝝ diſciplĩas inꝑ̄tari conati ſũt ĩſurrexerũt: dicẽtes ĩ his diſciplinis ſe nõ poſſe elegãtia romãoq; ſmõe vti q̃ppe qm̃ tã ardua ſũt ea q̃ ab ariſtotele tradunt̃ tã ĩ organo q̃ ĩ nãlibꝰ ⁊ trãſnãlibꝰ vt nulla aſſerãt ſe ĩ illis elegãtia aut exquiſito ſermone ſiue etiam culta elocutiõe diſſerere ceperũtq; vti neſcio quibus vocabulis ſordis. lutulentis. ⁊ belluoſis vt eos non pudeat proferre hec delyramenta. ſ. hecceitas. q̃dditas realitas. ẽtitas materialitas ⁊ multas alias laruas ⁊ ĩſanias. vide obſecro q̃d etas nr̃a patit̃ vt tantus author Ariſtoteles: q̃ optimꝰ ſinis interpretat̃: ⁊ q̃ apud grecos ſumma eloquentia loquitur ab his belluis q̃ accõmodatiꝰ operi ruſticano inſeruirent reſcindatur ⁊ polluatur: quod nempe ab his fit q̃ cũ prima principia ignorent ad ſublimiora trãſcendere curãt. ſpero tñ forẽ vt Themiſtius. Alexãder. Ammonꝰ ⁊ Joannes grãmaticus Ariſtotelis interp̄tes preclariſſimi quum e grecia ad nos migrauerint hmõi fedã barbariem conculcent a billis ortam q̃bꝰ optie eſſet cõſultum ſi volumina ariſtotelis intacta reliquerent eis q̃ totã etatem iã cõſumpſerũt quo ſibi bonas lr̃as cõpararent. Ecce videas quoq; nonnullos p̄es pari ductos errore q̃ curant vt filij dialectice ⁊ phiſice ſtudeãt: quũ illi p̄ma grãmatices rudimenta vix tetigerint ĩmo vix vltra primas lr̃as ſint ꝓgreſſi ⁊ ſic ignorãtes logice ſtudijs ſe dedunt ⁊ inde ignorantiores philoſophie diſciplinã q̃runt. demũ ignorantiſſimi ad alias tendunt diſciplinas. ⁊ tandẽ grãmaticam. dialecticã. ⁊ oẽs alias diſciplinas ignorant planiſſime ſed de his ſatis

¶ **Dubitatur tertio.** Vtruʒ hec verba letor. triſtor importent rõnẽ appellationis quũ in ꝓpõnibꝰ habeant̃. Pro parte affirmatiua ẽ diffinitio appellationis rõniſq̃ eis cõpetere vr̃: ſed pro parte negatiua vr̃ hec ratio. data verba non importãt de formali actum mentis qm̃ nec exteriorem nec interiorem. Nã gaudiũ ⁊ triſtitia que ſunt formalia ſignificata eoꝝ l; ſint paſſiones mẽtis nõ tñ ſunt actꝰ eo ꝙ oĩs actꝰ mẽtis aut eſt intellectꝰ aut volũtatis. ſi eſt actꝰ intellectus debet eẽ noticia ⁊ ſi eſt actus volũtatis d; eẽ volitio vel noticia quum igit̃ tã gaudiũ q̃ triſticia nõ ſit noticia nec volitio aut nolitio ꝯñs eſt non ſit actꝰ volũtatis.

¶ Ad iſtam dubitationem reſpõdeo neutrum datorum verboruʒ proprie dici appellationem rationis in quacunq; habeat̃ propoſitione ⁊ hoc pro quanto non importat de formali aliquem actũ mentis exteriorẽ aut interiorẽ. Pro cognitione cuiꝰ eſt aduertendum iſta verba letor. triſtor de formali importare gaudium ⁊ dolorem q̃ dr̃ paſſiones anime ſed non actus: producitur tamen vtraq; earum a duobus actibus anime ⁊ ipſa anima concurrente quorum vnus dicitur actus voluntatis ⁊ alter intellectus. verbi gratia gaudium producitur hoc pacto. Habeo volitionem qua volo regem Carolum eſſe mihi dominum ⁊ habeo hoc iudicium in intellectu. Rex Carolus eſt mihi dominus his duobꝰ ſtantibus neceſſario neceſſitate naturali producitur in anima mea vna qualitas q̃ dicitur gaudium: ⁊ quanto illa volitio q̃ eſt actus voluntatis eſt intenſior: tanto gaudiũ eſt magis intenſiue. Etiam quanto iudiciũ quo iudico regẽ Carolum eẽ mihi dñm eſt certius ⁊ minꝰ formidoloſum tanto gaudium progenitum eſt intenſiꝰ atq; firmiꝰ. Dolor ſeu triſticia hoc modo generatur. Habeo nolitionem q̃ nolo fratrem meuʒ egrotare: habeo tamen hoc iudicium frater meus egrotat. ſtantibus his duobus actibus quoꝝ prior eſt voluntatis ⁊ poſterior intellectus neceſſario ꝓducit̃ ĩ aĩa mea vna qualitas que dr̃ dolor ſeu triſticia: que eo vehementior eſt quo cauſe producentes ſunt intenſiores. Ex his ergo p; formalia ſignificata hoꝝ verborum letor. triſtor nõ eſſe actꝰ mentis ſunt tñ bene mentis paſſiones. modo ad aliqueʒ terſm eẽ appellationeʒ rõnis oportet appellet ſeu cognotet aliquã formã q̃ mediante cognoſcatur ſiue voluntate amplexetur aut odio habeat̃ res per determinationeʒ talis terĩ ſignificata.

¶ **Prima concluſio.** virtute appellationis concedenda. Aliq̃ ꝓpõ eſt neceſſaria ꝯña l; nulla ꝯña ſit neceſſaria ꝓpõ. ꝓbat̃ cõcluſio. ſit ſola hec ꝯña in mũdo ſocrates currit: ergo ſocrates mouet̃: de ea eſt verũ dicere ꝙ eſt neceſſaria ꝯña quum non contingat dare ita eẽ ſicut ſignificat añs quin det̃ ita eẽ ſicut per ꝯñs ſignificatur. denotat̃ enĩ ĩ p̄ori parte copulatiue neceſſitas illationis. quod nihil aliud eſt dicere q̃ ꝙ de neceſſitate ſi det̃ ita eẽ vt ꝑ añs ſignificat̃ det̃ etiam ita eẽ ſicut ꝯñs ſignificat: ⁊ hoc totũ ẽ verũ. Altera ꝑs cõcluſionis ẽ nota: quũ illa ꝯña rõnalis q̃ ſola eſt ꝑ caſuʒ non ſit neceſſaria ꝓpõ eo ꝙ nec añs eiꝰ eſt neceſſariũ nec ꝯñs. requirit̃ .n. ad hoc quod aliq̃ rõnalis ſit neceſſaria ꝓpõ eiꝰ añs eẽ neceſſariũ ꝑiter ⁊ ꝯñs: vt ĩ ꝓxĩa ſequẽti ſectione videre eſt.

¶ **Secunda cõcluſio.** Hec copulatiua ẽ cõcedenda virtute appellatiõis ĩ facili caſu ſcilicet intenditur ſimilitudo ⁊ nulla ſimilitudo intẽditur. Sit caſus ſocrates ſit albꝰ vt octo ⁊ plato vt q̃ttuor deperdat ſocrates ſucceſſiue q̃ttuor

gradus albedinis ⁊ ſimus in tpe deperditionis
⁊ plato maneat inuariatꝰ tūc habet veritas po
ſite copulatiue: ⁊ loquamur de ſimilitudine ꝙ̄ in
uenit īnt albedinē ſocratis ⁊ platonis ⁊ ſuppo/
namus ꝙ ꝙ̄nto aliq̄ q̄litates ꝯueniūt magis in
gradu tanto magis efficiunt ſimiles ita vt albe
do vt quattuor ſit magis ſimilis albedini vt q̄n
ꝗ ꝙ albedini vt ſex ⁊ ꝙ albedini vt ſeptē. His
ergo ſuppoſitis nota eſt veritas ꝓ̄ois ꝑtis copu
latiue. Nam continue ſimiliores fiūt date albe/
dines ⁊ per ꝯn̄s intendit ſimilitudo. Poſterior
pars probat: nā ſiue ſimilitudo ſupponat ꝓ am
babus albedinibꝰ ſimul ſumptis ſeu pro q̄lꝫ ſeor
ſum accepta hec eſt vera in caſu poſito nulla ſi/
militudo intendit ꝓ ꝙ̄nto q̄lꝫ ſingularis reddit
vera. Per hanc enim ꝓpōnē hec multitudo nō
intendit denotatur ꝙ ei non addat nouus gra
dus q̄litatis penetratiue ſe hn̄tis cū precedēti:
⁊ illud eſt verum.

Tertia cōcluſio. Licet hec ꝯn̄ia nulla
ſit ꝺm ſniām cōiter loquētiū. ego cognoſco ſocra
tē ergo ego cognoſco ſocratem vel platonē te/
neo tn̄ ipam bene valere ⁊ hoc ꝓ ꝙ̄nto ꝯn̄s ē ꝓ/
poſitio diſiunctiua hypothetica ꝺm qḋ ī ꝑcedē
tibus q̄nꝗ tetigimꝰ: illā tn̄ grāmatici ſubdiſiun
ctiuā ꝓpōnē dicūt: ⁊ hoc ꝓ ꝙ̄nto cōiunctio diſiū
ctiua formaliter coniungit terꝰos ⁊ non ꝓpōnes.

Sꝫ iam peteret aliꝗs in caſu quo ſocrates hē
ret hos duos cōceptus ſingulares. plato cicero
incōiunctos vtrum hec propō ſit cōcedenda ſo
crates cognoſcit platonē ⁊ ciceronem. Ad
quod reſpondeo ipſam in dato caſu eē verā ꝓ
ꝙ̄nto ē ꝓpō copulatiua quam ſubcopulatiuā in
grammatici dicerēt proportionabiliter ad prio.
rem. Qꝺ ſi ſupponat cōis via ꝙ̄ tenet datā ꝓpo/
ſitionem cathegoricam eēt dicenda falſa ex eo ꝙ
nulla eſt cognitio in ſocrate qua cognoſcat pla
tonem ⁊ ciceronem ſimul. Eſt enim hoc copula
tum platonem ⁊ ciceronem determinatio vnica
huius verbi cognoſcit ⁊ non pōt cōiunctio ⁊ alr
ꝙ cōplexiue teneri in dato copulato poſtꝙ ipm
eſt determinatio vnica. Hinc eſt dialecticum q̄n
dam tenentem datam propōnē eē. cathegoricā
male ſenſiſſe in dato caſu illam eſſe veram

Habita multorum terminorū
cognitione que neceſſario pri
or eſt enunciatione ⁊ hoc tam
prioritate nature ꝙ̄ꝫ temporis
prioritate. Supereſt tandē tractemꝰ duo
genera ꝯn̄iaꝝ que mutuo relatiua eē dn̄r.
Vnum eſt aſcenſus: ⁊ alteꝝ deſcenſus ap
pellatur. Per aſcenſuꝫ veram eſſe oſtēdi
mus ꝓpōnē: ⁊ per deſcēſum falſam. Quo
fit aſcenſum probatiuum ⁊ deſcenſum im
probatiuum eſſe. Eſt igit aſcēſus ꝯn̄ia
formalis in ꝙ̄ proceditur a ſingularibꝰ ſuf
ficienter enumeratis ad ſuam vniuerſalē
Dico vniuerſalem ꝓpōnem illam in ꝙ̄ ali
quis terminus vniuerſalis inuenit. Tūc
enim ſufficienter enumerātur ſingulares
quando duabus, aut tribus ſingularibꝰ
acceptis copulatiue vel diſiunctiue addit
hec particula: ⁊: ſic de ſinglis. Exempli
gratia. Hec ꝯſeq̄ntia eſt aſcenſus. iſte ho
mo currit: ⁊ iſte hō currit: ⁊ ſic de ſinglis.
ergo q̄lꝫ hō currit. Deſcenſus eſt ꝯn̄ia
formalis in ꝙ̄ procedit ab vniuerſali cum
conſtantia ad ſuas ſingulares debite enu
meratas. Conſtantiam appello propoſi
tionem ſingularem cuius ſubiectū eſt ter
minus ſub quo deſcendit in numero plu/
rali determinatus a pronomie demōſtra
tiuo. Predicatum vero eſt idem terꝰs etiā
in numero plurali a ſigno collectiuo dter
minatus. Copula eſt idem in forma vel i
virtute cum copula ꝓpōnis vniuerſalis.
Et tunc debite enumerant ſinglres q̄n co
pulatiue vel diſiūctiue due aut tres ſumū
tur adiecta hac particula ⁊ ſic de ſingulis
Verbi grā. Hec ꝯn̄ia eſt deſcēſus q̄lꝫ hō
currit: ⁊ iſti homines ſunt omnes hoīes:
ergo iſte hō currit: ⁊ iſte hō currit: ⁊ ſic de
ſingulis. Eſt in hac parte conſideran/
dum duplicem eſſe aſcenſum ⁊ duplicē pa
riter eſſe deſcenſum. ſ. copulatiuū ⁊ diſiun
ctiuum. Aſcenſus copulatiuus eſt aſcen/
ſus cuius ſingulares aſcendentes ſumun
tur copulatiue: ⁊ ſemꝑ fit ſub termino di/
ſtributo. hoc pacto iſte hō currit ⁊ iſte hō
currit: ⁊ ſic ꝺ ſingulis: ergo q̄lꝫ hō currit.

Aſcenſus diſiunctiuus eſt aſcenſus cuius
ſingulares aſcendentes ſumunt diſiuncti
ue: ⁊ oīs talis fit ſemper ſub terꝰo determi
nate ſupponenti iſto modo. iſte hō currit:
vel iſte homo currit: ⁊ ſic ꝺ ſingulis. ergo
aliquis homo currit. Deſcenſus copula/
tibus eſt deſcenſus cuiꝰ ſingulares deſcē/
dentes copulatiue ſumuntur. ⁊ fit ſemper
ſub terꝰo diſtributo iſto modo. q̄lꝫ homo
currit: ⁊ iſti homines ſunt omnes homi/
nes: ergo iſte homo currit: ⁊ iſte hō cur/
rit: ⁊ ſic de ſingulis. deſcenſus diſiunctiuꝰ
eſt deſcenſus cuius ſingulares deſcenden
te diſiunctiue accipiūtur ⁊ fit ſemper ſub
terꝰo determinate ſupponenti. hoc pacto
aliquis homo currit ⁊ iſti homines ſunt
omnes homines: ergo iſte homo currit vel
iſte homo currit ⁊ ſic de ſingulis. Pro
complemento huiꝰ materie aſcenſus ⁊ de
ſcenſus ſex ſequentes regule notabuntur

Prima regula.

In vno bono aſcenſu requirit
econtrario deſcenſum valere.
Et in omni bono deſcenſu re/
quirit bonus ꝯuerſo formet
aſcēſus. Hinc fit: ꝙ licet hec ꝯn̄ia ſit bona
⁊ formalis iſte homo currit: ⁊ iſte hō cur/
rit: ⁊ ſic de ſingulis: ergo aliquis hō cur/
rit. nō tn̄ tenet per aſcenſum: ⁊ hoc ꝓ quā
to ꝯuerſo iſte deſcenſus nihil valet. ſ. ali
quis homo currit: ⁊ iſti hoīes ſunt omnes
hoīes ergo iſte hō currit: ⁊ iſte homo cur
rit: ⁊ ſic de ſingulis. Itē pꝫ ꝙ ꝗuis iſta cō
ſequentia ſit bona ⁊ formalis quilꝫ homo
currit: ⁊ iſti homines ſunt omnes hoīes:
ergo iſte homo currit: vel iſte hō currit: ⁊
ſic de ſingulis: nō tn̄ dicit ꝺſcenſus: ⁊ hoc
q̄m eꝯuerſo nō ſequit ꝑ aſcēſum iſte hō
currit: vel iſte hō currit: ⁊ ſic de ſingulis.
ergo quilꝫ hō currit.

Secunda regula.

Omme cauendū eſt ne aſcēdē/
do arguamus a pluribus dter
minatis i ſingularibus ad vnā
determinatā in vl̄i. Vocarunt
nōnulli dialectici propoſitionē vl̄em mul
titudinem: ⁊ ſingulares partes multitudi
nis dixerūt. Defectu huiꝰ regl̄e hec ꝯn̄ia
nihil valet nec tenet per aſcenſum: caput
iſte homo habet: ⁊ caput iſte homo hꝫ: ⁊
ſic de ſingulis. ergo caput q̄lꝫ hō hꝫ. Itē
non ſequit. aīal iſte hō eſt: ⁊ aīal iſte hō eſt
⁊ ſic de ſingulis: ergo aīal q̄lꝫ hō eſt. Sūt
enim dataꝝ ꝯn̄iarū antecedentia vera cō/
ſequentibus falſis.

Tertia regula.

Quandocūꝗ in aliqua propō
ne duo inueniunt terꝰi quorum
vnus determiate ⁊ alter diſtri
butiue ſupponit: prius ſub ter
mino determinate ſupponenti aſcendēdū
⁊ deſcendendū eſt diſiunctiue: deinde ſub
terꝰo diſtributo copulatiue aſcendat ⁊ deſ
cendat. defectu cuiꝰ ꝯn̄ie in prima precedē
ti regula poſite nihil valebant.

Quarta regula.

Omme cauendū ē ne deſcēdo
arguamus a ſuppoſitione cō/
fuſa tm̄ ad ſuppoſitionē deter
minatā reſpectu terꝰi diſtribu
ti. Virtute huiꝰ regule hec ꝯn̄ia nō ē dſcē
ſus. cuiuſlꝫ hoīs oculus non eſt oculus: ⁊
iſti hoīes ſunt oēs hoīes: ergo iſtiꝰ hoīs
oculus non eſt oculus: ⁊ iſtius hoīs ocu/
lus nō eſt oculꝰ: ⁊ ſic de ſingulis. Nā vbi
quilꝫ hō duos habeat oculos an̄s eſt veꝝ
⁊ ꝯn̄s falſum. Vt igit ab illo errore cauea
mus opꝫ vt terꝰs oculꝰ ꝙ̄ in vl̄i tenebatur
confuſe tm̄ etiā cōfuſe in ſingularibus de/
ſcentibus ſit inuentꝰ. iſte igit erit bonus ꝺ
ſcenſus. cuiuſlꝫ hoīs oculus nō ē oculus
⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes: ergo iſtiꝰ ho/
minis. a. oculꝰ non eſt oculus. ⁊ iſtiꝰ hoīs

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

a.oculus non eſt oculus:⁊ ſic de ſingulis:

❡ Quinta regula.

Nunq̄ꝫ ſub ter̃o ſtanti confuſe tm̄ eſt aſcendendū ⁊ deſcendēdū. Hinc eſt ſub predicato huius ꝓpōnis quilꝫ angelꝰ ē ſubſtantia non valere aſcenſum nec deſcenſuꝫ aliquo modo: ⁊ lꝫ hec ꝯña ſit bona.ſ.q̇lꝫ angelus eſt iſta ſubſtātia:vel q̇lꝫ angelus eſt iſta ſubſtantia:⁊ ſic de ſingulis:ergo q̇libet angelus eſt ſubſtantia:nō tn̄ eſt aſcēſus:quum econtrario deſcenſus nihil valeat.

❡ Sexta regula.

Nunq̄ꝫ ſub determinabili determinationis nō vnice eſt aſcendenduꝫ anteq̄ꝫ ſub eius determinatione aſcendat̃ ⁊ deſcēdatur. Defectu cuiꝰ hec ꝯña non eſt aſcēſus hominis iſte equus non eſt equus: ⁊ hominis iſte equus nō eſt equus:⁊ ſic de ſingulis:ergo hois q̇lꝫ equus nō eſt equus: ſi habeat quilꝫ hō ſuum peculiarē equum añs eſt verū ⁊ ꝯñs falſum. Etiam iſte deſcenſus eſt nullꝰ. Cuiuſlꝫ hois q̇lꝫ equus eſt equus:ergo cuiuſlꝫ hois iſte equus eſt equus ⁊ cuiuſlꝫ hois iſte equꝰ eſt equus:⁊ ſic de ſingulis. Nam in caſu iā poſito añs eſt verum ⁊ ꝯñs falſum.

Querit̃ vigeſimo ⁊ vltio vtruꝫ diffinitiōes aſcenſus ⁊ deſcēſus cū ſuis declarationibus ⁊ ſex regl'is textualibus ſunt veritati conformes.

❡ Primo notādū eſt ꝓ declaratione diffinitionū aſcenſus: ⁊ deſcēſus iſtos duos ter̃os aſcenſus:deſcēſus bifariā accipi vtꝫ logice ⁊ real'r. Prior acceptio ē de q̄ intēdimꝰ diſputare. Poſterior vero ē nr̃o ꝓpoſito aliena verūtn̄ inſeruit cuidā analogie: ⁊ ſimilitudini hēnde. Nā quēadmodū aſcēſus realis ē de loco inferiori in ſuperiorē ꝓgreſſio:deſcenſus vero cōtrarius:ſic aſcenſus dialecticus eſt a ter̃is inferiorib' in ter̃m ei ſuperiorē gradatio:deſcēſus vero ē huic cōtrarius. In vtraqꝫ dataꝝ diffinitionū ꝓ genere diffiniti ſumit̃ hic ter̃s cōſequētia:itaqꝫ ois aſcēſus ⁊ deſcenſus eſt ꝯña nō tn̄ edūerſo. Quid autē ſit ꝯña alibi viſuꝫ eſt: deinde ꝑmus dr̃ialis ter̃s eſt formalis qd̄ reſtringit genꝰ diffiniti vt pro ſola formali ꝯña accipiat̃. Ois.n. cōſequētia formalis ē bona:quāuis nō ois bona cōſequētia ſit formalis Quid autē requirit̃ ⁊ ſufficit ad aliquā cōſequētiā eſſe formalē ſtatim dicet̃. Prius tn̄ ē aduertēduꝫ q2 in datis diffinitionibꝰ ſumebant̃ iſti duo ter̃i ſingularis vniuerſalis ꝙ nō capimꝰ in ꝓpoſito vniuerſalē propōnem ſicut in q̄ſtione de quātitate dictū eſt:lꝫ in ꝓpoſito ea dr̃ vniuerſalis propō in q̄ eſt aliq̄s ter̃s cōis cōiter tentus ſub quo lꝫ aſcendere vl' copulatiue vel diſiūctiue ⁊ ita dicendū eſt hāc propōnem ſocrates eſt aīal eſſe vniuerſalē rōne ter̃i aīal a ꝑte predicati poſiti cuiꝰ quidē propōnis hec eſt ſingularis ſocrates eſt h̓ aīal. Dicit̃ in ꝓpoſito ſingularis propō illa in q̄ eſt aliq̄s ter̃s ſingularis q̄ inferior dicit̃ reſpectu ter̃i ad ipm ſuperioris:eſt itaqꝫ aduertenduꝫ dupl'r aliquē terminū eſſe altero ſuperioreꝫ. Vno modo in ſignificādo:altero modo in ſuppone̅do. Ille terminꝰ dr̃ ſuperior in ſignificādo ad alterū terminū q̄ ſignificat oē illud quod alter terminꝰ repñtat: ⁊ vltra h̓ aliq̄d aliud:⁊ hoc modo dicimꝰ iſtū terminū aīal eſſe ſuperiorē ad iſtuꝫ ter̃m hō. Nā quicq̄d ter̃s hō ſignificat ter̃ꝰ aīal repñtat: ⁊ vltra hoc oīa bruta q̄ nō ſignificātur ꝑ terminū hō. Is autē terminꝰ eſt ſuperior ad alterū in ſupponēdo q̄ ſic ſe hēt ꝙ impoſſibile eſt terminū inferiorē ſupponere ꝓ aliq̊ q̊ minus terminꝰ ſuperior ꝓ illo ſupponat ⁊ h̓ vbi loco inferioris talis terminꝰ ſuperior ponat̃ : ⁊ ꝙ poſſibile ſit terminū ſuperiorē ſupponere pro aliquo ꝓ quo inferior terminꝰ ſi loco ſuperioris ponat̃ nō ſupponet. Et iſto modo dicimꝰ in hac ꝓpōne hō eſt aīal hūc terminū aīal eſſe ſuperiorē in ſupponēdo ad iſtū terꝫ hō: etiā in hac enūciatione iſte hō eſt hō p̄dicatū eſt terminꝰ ſuperior: in ſupponēdo ad ſubiectū nō autē in ſignificando. In datis igit̃ aſcenſus: ⁊ deſcēſus diffinitionibus ſolū intelligimꝰ de ſuperioritate in ſupponēdo. ❡ Supeſt cōſequēter aliq̄d de formalitate ꝯñe dicamꝰ. Premiſſa igit̃ diffinitione ꝯñe ⁊ eiꝰ ꝑtitione in bonā ⁊ malā conſequētiā ſciendū ē ꝙ ois ꝯña vno triū modoꝝ efficit̃ bona.ſ. material'r tm̄ formal'r: ⁊ g̃ra forme acceptionis ter̃orū. Tūc aliquā cōſequētiā dicimꝰ materialē qn̄ in ipa ꝑm ſe accepta nō cōtingit dare añs verum ⁊ cōſequens falſuꝫ:⁊ h̓ modo iſta cōſequētia eſt bona de materia homo eſt rōnalis ergo

deꝰ eſt. Sed cōſequētia bona ⁊ formalis dicit̃ illa in q̄ nō cōtingit dare añs verū ⁊ cōſequēs falſum nec in aliq̄ alia q̄ ſeruet ſimilē formā cū illa. Cōſequētia autē bona tenēs de forma acceptionis ter̃orū eſt illa in q̄ nō eſt dare añs verū ⁊ cōſequens falſuꝫ nec in aliq̄ alia in qua ter̃i modo ꝓportionabili inueniātur: iſtorū exēpla in ſequētibus aſſignabūtur. Eſt tn̄ impñtiaꝝ ſciendū aliquas eſſe cōditiones generales ad h̓ ꝙ propōnes aliq̄ ſint eiuſdē forme ⁊ eiuſdeꝫ acceptionis ter̃orū:⁊ ſpeciales cōditiones ꝙ plurime requirūtur. Nā aliq̄ ſunt ſpeciales ꝓ enūciationibꝰ q̄ ſunt cōſequētie: ⁊ ad huc ꝑm qd̄ enunciationes cōſequētiales ſunt diuerſoꝝ generū ſic diuerſas ſibi vendicāt cōditiones peculiares ſunt.n. alie cōditiones ſpeciales q̄ cōſequētijs cōuerſiuis accomodātur ab illis q̄ cōſequētijs ſyllogiſticis attribuūtur ⁊ alie adhuc ſunt q̄ cōſequētijs aſcenſus: ⁊ deſcēſus dant̃ ab his q̄ inueniūtur in cōſeq̄ntijs tenētibus ab expōnibili ad exponētes ⁊ ecōuerſo:⁊ in reliq̄s talibꝰ eo mō dicat̃. ❡ Conditiones generales q̄ ad propōnes aliquas eſſe eiuſdē forme requirūtur ſunt iſte quattuor: ſil'is qualitas: ſimilis quātitas: ſimilitudo copularū: ſimilis ſitus ter̃orū. ❡ Per ſimilē qualitatē intelligimꝰ ꝙ ſi vna enūciatio eſt affirmatiua altera debeat eſſe ſimilis forme oportet ſit parit̃ affirmatiua loquor tā de copula principali quā minꝰ principali. Defectu cuiꝰ iſte propōnes nō ſunt ſimilis forme hō eſt aīal nec etiaꝫ iſte hō q̄ fuit eſt aīal homo q̊ nō fuit ē aīal ſꝫ bene iſte ſimilis forme dr̃ hō eſt aīal: leo eſt ſubſtātia. Et ſicut in cathegoricis ſignatū eſt exēplū: pari vniformitate in hyppotheticis poterit aſſignari ❡ Per ſimilē q̄ntitatē ītelligimꝰ iſta h̓.ſ. ſuppōnē ampliationē reſtrictionē appellationē ⁊ numeꝝ. Per ſimilē ſuppōnem intelligo ꝙ ſi in aliq̄ ꝓpōne aliquis ter̃s determinate ſupponit cōfuſe tm̄ vl' diſtributiue aut diſcrete cōſimili ſuppōne aliquis ter̃s in altera propōne debet ſupponere: ⁊ non modo ex ꝑte ter̃i tal'r ſupponētis attendit̃ quātitas: verū etiā ex ꝑte ſigni quātificātis. Itaqꝫ ſi aliqua propō reddat̃ quāta ab aliquo ſigno ſincathegorematico vl'r a cōſimili ſigno altera propō debet reddi quāta. Defectu huiꝰ ꝑticule iſte due ꝓpōnes nō ſunt ſimilis forme ſocrates eſt aīal: hō eſt aīal in p̄ori ſubiectū ſupponit diſcrete. ⁊ in poſteriori determinate. Etiā defectu eiuſdem ꝑticule iſte propōnes nō ſunt ſimilis forme oē aīal eſt ſanū ſuppoſito ꝙ in p̄ori ſignū oē diſtribuat cōplete ⁊ in poſteriori in cōplete. ❡ Defectu ꝑticule in q̄ dictū eſt ſimilē ampliationē requiri ad ſimilitudinē forme iſte nō ſunt ſil'is forme hō ē albꝰ hō ē preteritꝰ quū nō eq̈ ampliatio ex ꝑte ſubiectoꝝ habeāt̃. Defectu tertie particule iſte enūciationes nō ſunt ſimilis forme hō qui eſt fuit aīal hō q̄ erit fuit animal. Nā non ē cōſimilis reſtrictio. ❡ Defectu q̄rte particule iſte ꝓpōnes non ſunt ſimilis forme ſocrates cognoſcit hominē, plato hominē cognoſcit. Nō eniꝫ ſimilis ī ambabꝰ appellatio īuenit̃. Defectu q̇nte ꝑticule iſte ꝓpōnes nō ſunt ſimilis forme ſocrates currit ſocrates fortit̃ currit qm̄ maior numerꝰ ter̃oꝝ ē ī poſteriori ꝙ ī p̄ori ❡ Per ſimilitudinē copulaꝝ ītelligimꝰ ꝙ ſi copula viꝰ ꝓpōis verbalis ſit p̄ntis tp̄is ⁊ numeri ſingularis ⁊ tertie perſone cōſil'is ī altera propōe inueniat̃ loquor de copula verbali principali ⁊ etiā minꝰ p̄ncipali etiā intelligant̃ copule cōiūctionales ī hyppotheticis p̄it ⁊ cathegoricis Defectu cuiꝰ iſte due ꝓpōnes nō ſunt ſil'is forme hō ē aīal hō fuit aīal nec etiā iſte hō q̇ eſt fuit aīal hō q̇ erit fuit aīal. Parit̃ iſte propōes nō ſunt ſil'is forme ſocrates ⁊ plato ē aīal ſocrates vel plato ē aīal. ❡ Per ſimilē ſitū ter̃oꝝ duo ſunt intelligēda.ſ.ordo ⁊ ſynonimitas. opꝫ.n. ad hoc ꝙ due propōnes ſint ſil'is forme inter ter̃os earūdē ſimilē ordinē reperiri: necnō ſi hyppothetice tales propōnes extiterint opꝫ int̃ cathegoricas q̄ ſunt ꝑtes earū ſil'is ordo īueniat̃. Quare iſte due propōnes nō ſunt ſil'is forme ois hō ē aīal.a.aīal ois hō ē. opꝫ.n. ſi a ꝑte ſubiecti ī vna ter̃s diſtributꝰ ponat̃ etiā ⁊ ī altera cōſimilis diſtributio hēat̃ ⁊ ita de ceteris ſuppōnū generibꝰ. Etiā iſte due propōnes non ſunt eiuſdē forme ois hō ē aīal ⁊ ſocrates ē hō. ſocrates ē hō ⁊ ois hō ē al'. Nā p̄or copulatiua ē p̄miſſe debite diſpoſite in p̄ma figura ex q̇bꝰ in darij ſequit̃ hec ꝯcluſio ſocrates ē al':ſꝫ poſterior copl'atiua ē p̄miſſe d̄bite diſpoſite ex q̇bꝰ ī tertio mō q̄rte figure vcꝫ ī piati ſequit̃ h̓ cōcluſio ſyllogiſtica So. ē aīal: ſꝫ notū ē ꝯñas ſyllogiſticas p̄me figure nō eē talis forme cū ſyllogiſticis ꝯñijs q̄rte figure ❡ Per alterā ꝑticulā.ſ. ſynonimitatē ītelligēdū ē tot debere eē ter̃os ſynonimos in vna propōe quot ī alia ſi ad īuicē tales propōes ꝑuēt ſil'eꝫ formā ⁊ loquor d̄ ſynonimitate eēntiali ⁊ accidētali q̄ repit̃ int̃ ter̃os taliū propōnum. Quare iſte due propōes nō ſunt ſil'is forme hō ē hō leo ē aīal quū in p̄ori cathegorica extrēa ſint ter̃i ſynonimi q̄lia nō ſunt poſterioris cathegor

ce extrema. Etiā iſte due propõnes nõ ſunt eiuſdē forme hõ ē aīal hoīs eſt aīal. Nā lʒ hõ ⁊ hoīs eēntialr̄ ſint ſynonimi nõ tn̄ ſunt ſynonimi accidētalr̄ quũ nõ ſint eiuſdē caſus. ¶ Viſis ergo ɔdictõibꝰ q̄ ad ſimilē formā reqrunt̄ ſupeſt breuibꝰ abſoluamꝰ q̄d ſufficiat ⁊ reqrit̄ ad aliq̄s propoſitiones eē eiuſdē acceptiõis terōꝝ. Dico igit̄ vno verbo ad aliq̄s propões eē ſimilis acceptionis terōꝝ oīa reqri ⁊ ſufficere q̄ ad ſilēꝫ formā requirunt̄ ⁊ ſufficiũt pret̄ ſynonimitatē extrinſecā. Eſt igit̄ cõſiderādũ ī hac pte ꝙ pret̄ ſynonimitatē eēntialē ⁊ accidētalē ē adhuc duplex alia ſynonimitas. ſ. extrinſeca. Extrīſeca ſynonimitas hētur int̄ terōs ſynonimos ī eadē cathegorica inuētos. ⁊ hoc mõ dicimꝰ extrēa huiꝰ ꝓpõis hõ ē hõ eē extrinſece ſynonima. Intrinſeca aũt ſynonimitas attēdit̄ ex pte ſynonimoꝝ ī diuerſis cathegoricis poſitoꝝ ⁊ hec ſynonimitas intrinſeca ē ꝓpotiſſimũ obſeruāda ī ꝓpõibꝰ q̄ aliq̄ oppõne opponũt̄ ⁊ ī ꝓpõibꝰ ɔñalibꝰ. Ad h̄ igit̄ ꝙ aliq̄ oppoſitio fuer ſilēꝫ formā cũ altera opꝫ eadē ī ābabꝰ ſynonimitas intrīſeca obſeruet̄. vbi grā. Iſte due ꝓpões opponunt̄ ſocrates ē ſocrates. ſocrates nõ ē ſocrates ī q̄bꝰ ſynonimitas intrīſeca eadē q̄ inter ſubm̄ vniꝰ ⁊ ſubm̄ alteriꝰ hētur. idē de copulis ⁊ predicatis dicat̄. Sʒ extrinſeca ſynonimitas ɔſiderat̄ ex pte extremoꝝ eiuſdē cathegorice. Hĩc ſequit̄ datas ɔ̄dictorias nõ ſuare ſilēꝫ formā cũ his duabꝰ ꝓpõibꝰ ſocrates ē ſocrates plato non ē plato ꝓ q̄nto ī his ſecũdis nõ hētur eādē intrīſeca ſynonimitas ꝑinde atqꝫ ī p̄oribꝰ. Bene verũ ē extrinſecā ſynonimitatē in vtriſqꝫ īueniri. Mõ ꝓportionali poterit dignoſci ſynonimitas extrinſeca ⁊ intrīſeca q̄ ī ɔñalibꝰ ꝓpõnibus habetur.

¶ Scdõ notandũ ē ꝓ declaratione huiꝰ ꝑticule ⁊ ſic de ſingulis q̄ vtunt̄ aſcēdendo ⁊ deſcendēdo ꝙ ī oī aſcēſu copulatiuo opꝫ hāc ꝑticulā ⁊ ſic ꝺ ſingl̄is ſumi ex pte añtis. Defectu cuiꝰ h̄ aſcēſus nihil vꝫ iſte hõ currit ⁊ iſte hõ currit: g̃ q̄lʒ hõ currit. Etiā qñ ſtatiꝫ poſt duas ſingl̄ares aſcēdētes ſumat̄ ꝓ ɔſtātia h̄ ꝓpõ iſti hoīes ſunt oēs hoīes nihil valeret aſcēſus. Volo dicere hāc cõſequētiā non valere nec eē aſcēſum. iſte homo currit ⁊ iſte hõ currit ⁊ iſti homines ſunt oēs homines ergo q̄lʒ hõ currit demonſtrans ſocratē ⁊ platõe ꝑ ābo ꝓnomina iſte. Nā in caſu q̄ currat ſocrates ⁊ plato ꝑit̄ extmā cuiꝰ ⁊ anima ſocratis fiat cicero nõ currēs ⁊ nõ ſint aliȷ̄ hoīes in mundo dat̄ añs veꝝ ⁊ ɔñs falſum. Eſt igit̄ formādꝰ bonꝰ aſcēſus h̄ pacto. iſte hõ currit ⁊ iſte hõ currit ⁊ ſic de ſingulis: ergo q̄lʒ hõ currit. Sciēduꝫ tn̄ ē ī aſcēſu diſiũctiuo nõ eē reqſitā ꝑticulā ⁊ ſic ꝺ ſingl̄is. Quis. n. talis aſcēſus optimꝰ fiet vbi data ꝑticula ⁊ ſic de ſingulis nõ ponat̄. Nā h̄ aſcēſus ē optimꝰ iſte hõ currit vel iſte hõ currit ergo aliq̄s hõ currit. ꝙ ſi nõnũq̄ꝫ aſcēdēdo diſiũctiue data ꝑticula ponat̄: nõ officit. Itē ſciēdũ ē ꝙ in ꝺſcēſu copulatiuo nõ opꝫ ex pte ɔñtis illā ꝑticulā ſumi. Nā h̄ ɔñia ē bonus dſcēſus oīs hõ currit ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes ergo iſte hõ currit ⁊ iſte hõ currit demõſtrādo ſemꝑ in q̄lʒ ſigulari aliquē hominē de numero illoꝝ demonſtratoꝝ in cõſtātia. Nolo tn̄ negare q̄n optimꝰ formaret̄ deſcēſus vbi ꝑticula ⁊ ſic ꝺ ſingl̄is ſumeret̄ ī ɔñe poſtq̄ꝫ bene ſint collecta ſingularia. ¶ Sʒ in ꝺſcēſu diſiunctiuo opꝫ ex pte ɔñtis cape illā ꝑticulā ⁊ ſic ꝺ ſingulis. Defectu cuiꝰ iſta ɔñia nihil vꝫ aliq̄s hõ currit ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes: ergo iſte hõ currit vel iſte hõ currit ſocrate ⁊ platone demonſtratis. Nā in caſu q̄ neut̄ illoꝝ currat ſʒ currat aliq̄s aliꝰ añs ē veꝝ ⁊ ɔñs falſuꝫ. ¶ Põt in hac pte moueri difficultas ſuꝑ ſignificatione huiꝰ ꝑticule ⁊ ſic de ſingulis. Videt̄. n. aliā ſignificationē hēre in aſcenſu copulatiuo ab ea quaꝫ retinet ī aſcēſu diſiũctiuo. Itē alia ē ſignificatio quā hʒ in deſcēſu copulatiuo a ſignificatione q̄ ei accõmodat̄ ī ꝺſcēſu diſiũctiuo. ¶ Pro ſolũtione huiꝰ petitionis ē aduertēdũ hāc ꝑticulā ⁊ ſic de ſingulis ea de cauſa in aſcēſu ⁊ ꝺſcēſu inuēiri vt ſupleat latētes ſingulares q̄ in aſcēſu ⁊ deſcēſu inueniunt̄ ratione teri ſub q̄ aſcēſus aut ꝺſcēſus fabricat̄. Itaqꝫ in hac ɔñia q̄ aſcēſus dr̄ iſte hõ currit ⁊ iſte hõ currit ⁊ ſic ꝺ ſingulis ergo q̄lʒ hõ currit ꝑticula ⁊ ſic de ſingl̄is in virtute ē vna copulatiua aliaꝝ ſingulariũ ex pte teri hõ dādaꝝ. Ita veꝫ ꝙ ſi actu ſoli decē hēant̄ hoīes in reꝝ naã ⁊ in ꝑma ſingl̄ari ſocrates ꝺmõſtret̄ ⁊ ī ſcdā plato q̄ de numero ipoꝝ decē hominũ ſũt ꝑticl̄a ⁊ ſic de ſingulis alias octo nõ enũeratas ſingl̄ares cõtinet in virtute. Nolo. n. dicere ipaꝫ ꝑticulā ⁊ ſic de ſingulis eē ꝓpõnē ſʒ ē potiꝰ ſignũ q̄ intellectꝰ mouet̄ ad alias ſingulares nõ enumeratas intelligēdũ copulatiue more ꝑus ſumptarũ ſingulariũ. Pari oīno paſſu ac ordine in aſcenſu diſiũctiuo ē dicēdũ. Atqꝫ etiā in ꝺſcēſu tā copulatiuo q̄ꝫ diſiũtiuo. ¶ Et ſi obiȷ̄cias. Seq̄ret̄ factũ aſcenſum nõ eē ɔñiam bonā ⁊ formalē qd̄ ſic ꝓbo. Dictũ ē ꝙ in caſu q̄ decē hoīes in reꝝ naã ſint poſt duas enũciatas ſingulares ꝑticulā ⁊ ſic

de ſingulis virtute cõtinere alias octo non enumeratas. Iā pono caſuꝫ ꝑeant̄ aliȷ̄ decē hoīes q̄ cũ p̄oribꝰ viginti hoīes efficiunt ⁊ pono hos de nouo productos currere reliq̄s q̄eſcentibꝰ tunc cõſtat añs date ɔñe veꝝ eē ⁊ ɔñs falſuꝫ. ¶ Ad hanc obiectionē rñdeo ꝙ ꝑticula ⁊ ſic de ſingl̄is duplicē obtinet ɔtinētiā. Vnā ī actu. Et alterā ī potētia. actu. n. cõtinet ſingl̄ares nõ enũeratas ⁊ in potētia enumerandas ſingulares. Dico igitur ꝙ quũ augent̄ actu ſuppoſita tri ſub q̄ aſcēdit̄ ſic ex potētia reſultat actꝰ ī ꝑticula ⁊ ſic ꝺ ſingulis 2 mõ ɔ̄rio quũ diminuunt̄ ſuppoſita teri ſub quo aſcēdit̄ ſic etiā ex actu efficit̄ potētia in ꝑticula ⁊ ſic de ſingulis ⁊ h̄ ī oī aſcēſu ⁊ deſcēſu ītellectũ hēat̄. ¶ Supeſt ɔñr de cõſtātie poſitiõe q̄ ex pte añtis oī deſcēſui accõmodat̄ aliq̄d ipñriaꝝ dicamꝰ. Pro cuiꝰ intellectu ē aduertēdum cõſtantiā eē ꝓpõnē cathegoricā cuiꝰ ſubiectũ ē terſ ſub quo deſcēdimꝰ ſumptꝰ cũ ꝓnomine demonſtratiuo hoc in numero plurali ſumptꝰ cũ ſigno collectiuo eiuſdē numeri. Copula vero ē ſynonima copule ꝓpõnis deſcēſe vel ſaltē ē copula ꝓportionata. hoc totũ ītelligat̄ dũmõ trſ ſub quo deſcēdit̄ plura hēat ſuppoſita ꝙ ſi vnũ dũtaxat hēat totũ illꝺ fiet ī numero ſingulari. Si võ nullũ hēat ſuppoſitũ nõ opꝫ cõſtātiam poni qm̄ ſemꝑ erit ꝓpõ falſa. Exēplũ iſtoꝝ. Si. n. ſub ſubiecto huiꝰ ꝓpõnis hõ ē aīal velis deſcēdere opꝫ hoc pacto formare deſcēſum. oīs hõ ē aīal ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes ergo iſte hõ ē aīal ⁊ iſte hõ ē aīal in quo q̄dē deſcēſu hec propõ iſti hoīes ſũt oēs hoīes q̄ ſe tenet ex pte añtis dr̄ cõſtātia. Qꝺ ſi ſub ſubiecto huiꝰ propõnis oīs ſol ē planeta cupis deſcēdere hoc pacto formabis deſcēſuꝫ. Oīs ſol ē planeta ⁊ iſte ſol ē oīs ſol: ergo iſte ſol ē planeta in quo q̄dē deſcēſu h̄ ꝓpõ iſte ſol ē oīs ſol q̄ ſumit̄ ex pte añtis dr̄ cõſtātia ⁊ iõ ponit̄ ī numero ſingulari q2 terſ ſol ſub quo ꝺſcēdimꝰ vnũ hʒ ſuppoſituꝫ. ¶ Viſis duabꝰ. ſ. nã ꝑticule ⁊ ſic de ſingl̄is ⁊ poſitiõe cõſtātie ſupeſt ɔñr dicēdũ aſcēſum eē duplicē ꝑit̄ ⁊ deſcēſum. ſ. copulatiuũ ⁊ diſiũctiuũ. Copulatiuꝰ aſcēſus ⁊ deſcēſus ē q̄ ꝺbet̄ tero diſtributo. aſcēdimꝰ. n. ſub tro diſtributo ꝑ vnā copulatiuā ex ſingularibꝰ aſcēdētibꝰ cõpoſitā. hoc pacto iſte hõ ē al̄ ⁊ iſte hõ ē al̄ ⁊ ſic de ſingulis ergõ q̄lʒ hõ ē al̄. deſcēdimꝰ etiā copulatiue qñ ex aſcēdēte vniuerſali cũ cõſtātia inferimꝰ copulatiuā ex ſingularibꝰ cõpoſitā hoc mõ q̄lʒ hõ currit ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes ergo iſte hõ currit ⁊ iſte hõ currit ⁊ ſic de ſingulis. Diſiunctiuꝰ añt aſcēſu s ⁊ deſcēſus ꝺbet̄ tero determinate ſupponenti. Tũc. n. aſcēdimꝰ diſiunctiue qñ aſcēdētes ſingulares vnā diſiũctiuā propõnē efficiũt. h̄ pacto iſte hõ ē al̄ vel iſte hõ eſt al̄ ⁊ ſic de ſingl̄is ergo aliq̄s hõ ē al̄. Et tunc deſcēdimꝰ diſiũctiue quũ ex deſcēſa vl̄i ⁊ cũ cõſtātia infert̄ vna diſiunctiua ſingulariũ deſcēdētiũ iſto mõ aliq̄s hõ ē al̄ ⁊ iſti hoīes ſũt oēs hoīes ergo iſte hõ ē al̄ vel iſte hõ ē al̄ ⁊ ſic de ſingulis. ¶ Antiq̄ logici pret̄ duos ſcitatos modos aſcēdēdi ⁊ deſcendēdi poſuerunt alios duos quoꝝ vnũ dixerũt copulatũ ⁊ alteꝝ diſiũctũ: aſcenſum ⁊ deſcēſum copulatũ dixerunt fieri debere ſub tero ꝺterminato a ſigno collectiuo. verbi grā. ſi volumꝰ aſcēdere ad iſtā propoſitionē oēs apoſtoli ſunt duodecꝭ fiet iſto mõ iſti apoſtoli ⁊ iſti apoſtoli ⁊ ſic ꝺ ſingl̄is ſunt duodecim ⁊ deſcēſus h̄ pacto fiet oēs apoſtoli ſunt duodecim ⁊ iſti apoſtoli ſunt oēs apoſtoli. ergo iſti apoſtoli ⁊ iſti apl̄i ⁊ ſic de ſingulis ſunt duodecim. Itaqꝫ pro tāto illũ modũ aſcendēdi ⁊ deſcendēdi appellant copulatũ q2 aſcēdentes ⁊ deſcendentes efficiũt vnā propõnē cathegoricā de copulato. Aſcēſum ⁊ deſcenſum diſiunctũ dixerunt fieri ſub tero cõfuſe tm̄ ſupponēti. ⁊ pro tāto dictus ē diſiũctus q2 tā aſcēdētes q̄ꝫ deſcendētes efficiũt vnā cathegoricā de diſiũcto. Exēpli grā. Iſta ɔñia ē aſcēſus diſiunctus. omnis hõ eſt animal vel hoc al̄ ⁊ ſic de ſingulis: ergo oĩs hõ eſt al̄. ⁊ mõ diuerſo iſta ɔñia eſt deſcenſus diſiũctꝰ oĩs hõ ē animal ⁊ iſta animalia ſunt omnia animalia, ergo oĩs hõ ē hoc animal vel h̄ animal ⁊ ſic de ſingulis. Et q̄ꝙ proterue poſſit defendi q̄druplicē eē aſcēſum ⁊ deſcēſum ſm̄ ꝙ logici antiq̄ dixerunt. placet tn̄ dicere duplicem dũtaxat eē aſcēſum ⁊ deſcenſum. ſ. copulatiuũ, ⁊ diſiunctiuũ. ⁊ hoc pro q̄nto ſoli aſcenſus copulatiuus ⁊ diſiunctiuus ſunt probatiui ⁊ ſoli deſcēſus copulatiuus ⁊ diſiunctiuus ſunt improbatiui. Eſt. n. inuentꝰ aſcenſus in dialectica ad manifeſtandam veritatē propõnis vl̄is: ⁊ deſcenſus ad oñdendā falſitatē eiuſdem vl̄is propõnis. nꝫ cõſtat per neutrũ aſcenſum. ſ. copulatũ ⁊ diſiunctum oñdi veritatem propõnis vl̄is quā dicimꝰ aſcenſam cũ eq̄ latebroſa immo nõnunq̄ꝫ lõge obſcurior habet̄ aſcendens propõ q̄ꝫ ſit ipa ad quā aſcendit̄ enunciatio qꝺ potiſſimũ videre eſt in hoc aſcenſu diſiunctiuo omnis hõ ē hoc aīal vel hoc animal ⁊ ſic ꝺ ſingulis ergo oĩs hõ eſt al̄. Nam ſicut terſ ſub quo aſcenditur tenetur cõfuſe tm̄ in ipa propõe aſcenſa ſic in aſcenden

conſequentis

omnis

aſceſa

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

re diſiunctum ex ſingularibꝰ cõfuſe tm̃ tenetur. modo ſimili dicenduꝫ eſt ſi deſcendatur ſub predicato date ꝓpoſitionis vniuerſalis. Quare igitur teneo vl'r nullum eē dandum aſcenſum aut deſcenſum qui ſit copulatus vel diſiunctꝰ. ⁊ hoc pro quanto non ſunt manifeſtatiui veritatis ⁊ falſitatis propoſitionis vniuerſalis aſcenſe aut deſcenſe. Et licet bone ſint ꝯñie hoc non ſufficit ad ipſas denominandas aſcenſus vel deſcenſus ſed requirit qđ iam dixímꝰ. In tota iſta q̃one đ ſolo copulatiuo ⁊ diſiunctiuo aſcenſu ⁊ deſcẽſu differemus. ¶ Eſt tm̃ vnũ in hac parte cõſiderandum ꝙ ad hoc ꝙ aliq̃s aſcenſus ſit bonus ⁊ formalis ſiue ſit copulatiuus ſiue diſiunctiuus req̃rit ecõtrario valeat deſcenſus. Etiam ad bonũ deſcenſum tã copulatiuum q̃ꝫ diſiunctiuum req̃rit ecõuerſo valere aſcenſuꝫ. Dicunt. n. relatiue iſti termi aſcenſus deſcẽſus. vno añt intellecto ꝯñs eſt alter ſimul intelligat. Multi tm̃ dialectici dicunt oppoſitum huius quod in hac parte tenemus. Et cõcedunt multas ꝯñias eē bonas per aſcenſum quibꝰ male ꝯñie reſpondent per deſcẽſum ⁊ multe ſunt bone per deſcenſum q̃bus male ꝯñie ꝑ aſcenſum correſpondent. ſꝫ non placet hic dicendi modus. q̃ꝫ q̃ꝫ ſine patenti labe poſſit defendi.

¶ His notatis titulo queſtionis talem pono cõcluſioneꝫ reſſiuã. Diffinitiones aſcenſus ⁊ deſcẽſus bone ſunt nec non regule in textu aſſignate ſunt vere.

PRimo ⁊ principaliter argumentor. Si diffinitio deſcenſus eſſet bona ſequeret deſcẽſuꝫ non eſſe ꝯñiaꝫ formalem quod eſt contra eius diffinitionem. ⁊ ꝙ ſequat probat hoc mõ. Iſta cõſeq̃ntia non eſt formalis. oĩs hõ eſt aĩal ⁊ iſti homines ſunt oẽs hoĩes: ergo iſte hõ eſt aĩal ⁊ iſte hõ eſt aĩal ⁊ ſic de ſingulis demonſtrando ſolos homines qui ſunt in conſtantia ⁊ in ſingularibꝰ conſequentis. Nam iſta conſequẽtia eſt eiuſdẽ forme cum illa ⁊ tamen nihil valet. ſ. omnis hõ ẽ animal ⁊ iſti homines ſunt omnes homines: ergo iſte homo eſt animal ⁊ iſte homo eſt animal ⁊ ſic de ſingulis demonſtrando in conſtantia ſolum homines qui ſunt ⁊ in prima ſingulari conſequentis demonſtretur adam ⁊ in ſecunda antichriſtus ⁊ in alijs ꝯñr preſentes preteriti ⁊ futuri.

¶ Secundo argumentor idem impugnando hoc modo. Si ponendo conſtantiam in deſcenſu modo prius ſignato deſcenſus fieret conſequentia formalis ſequeret hanc ꝯñiaꝫ eſſe bonam ⁊ formalẽ: omne ens eſt ens ⁊ iſta entia ſũt omnia entia: ergo iſtud ens eſt ens ⁊ iſtud ens ẽ ens ⁊ ſic de ſingulis: ⁊ ſuppono ſolum deum ⁊ ſocratem eſſe in rerum natura quos demonſtro in conſtantia per pronomẽ iſti ⁊ in prima cõſequẽtis ſingulari demonſtro deum: ⁊ in ſecunda ſocratem ſed ꝙ hoc ſit falſum probatur ſic ⁊ pono caſum ꝙ anima ſocratis eius materiam deſinat informare ſic ꝙ materia ſocratis ⁊ forma ſocratis manebunt in rerum natura non efficiẽtes ſocratem tunc in facta conſequentia datur añs verum ⁊ conſequens falſum. Inprimis de falſitate conſequentis non eſt dubitandum q̃m redditur falſum pro ea parte in qua demonſtratur ſocrates quoniã non eſt in rerũ natura ⁊ ꝙ añs ~~conſequens~~ ſit verum patet primo ꝙ iſta prior pars antecedentis ſit vera omne ens eſt ens ſatis pꝫ poſtq̃ eſt ꝓpõ neceſſaria ſed ꝙ conſtantia etiaꝫ ſit propoſitio vera probatur ſic. Iſte propoſitiones ſunt ſynonime vel ſaltem conuertibiles iſta entia ſunt omnia entia demonſtrando in priori oĩa entia q̃ ſunt deus ⁊ ſocrates ⁊ in poſteriori đmonſtrãdo per term̃ iſta oĩa entia q̃ ſunt deus ⁊ materia ⁊ forma ſocratis: ergo hẽtur añs aſſumptum formate ꝯñie verũ ⁊ ꝯñs falſum. ¶ Hoc idem argumentum vno altero exemplo corroboratur ſic. Sit rei veritas ꝙ in hoc inſtanti dũtaxat ſint tres populi. ſ. a. b. c. ⁊ nunc formetur iſte deſcenſus. omnis populus eſt populus ⁊ iſti populi ſunt omnes populi: ergo iſte populus eſt populus ⁊ iſte populus eſt populus ⁊ ſic de ſingl'is demõſtrando per pronomen iſti in cõſtãtia tres populos ⁊ in ꝑ̃ma ſingulari ꝯñtis per pronomẽ iſte populus. a. demonſtret ⁊ in ſecunda ſingulari populus. b. ⁊ in tertia populus. c. tunc ſ'm ꝑ̃us dicta ſequeretur conſequentiam illam eſſe bonã ⁊ tenere per deſcenſum. Sed ꝙ deſcenſus ille nihil valeat probo ſic ⁊ pono caſum ꝙ ex medietate populi. a. ⁊ toto populo. b. fiat populꝰ. d. ⁊ ex altera medietate populi. a. ⁊ populo. c. fiat populus. e. quo facto in data conſequentia antecedens inuenitur verum ⁊ conſequens falſum. Et primo ꝙ conſequens ſit falſum non eſt dubium quin prima ſingularis in qua populus. a. demõſtretur eſt falſa ex eo ꝙ eſt pure affirmatiua de ſubiecto non ſupponente. Nam poſtquam diuiſus eſt in duas partes: quarum quelibet non efficit populum: vt ſuppono ſequit ſingularẽ illaꝫ eſſe falſaꝫ ſed ꝙ añs ſit verũ probat ſic: ⁊ primo pro eiꝰ priori ꝑte nõ eſt dubidãtum hec. n. Propoſitio omnis populꝰ eſt populꝰ eſt vera vt ſatis pꝫ. Et ꝙ altera añtis pars pura conſtãtia ſit ꝓpoſitio vera probat. Hec propoſitio eſt vera iſti populi ſunt oẽs populi demõſtratis populis. d. ⁊. c. ergo iſta propoſitio eſt vera iſti populi ſunt oẽs populi demõſtratis populis. a. b. c. Nã propoſitiones ſynonime ⁊ cõuertibiles eſſe videtur ex eo ꝙ quilꝫ homo q̃ fuit in aliquo pp'lo. a. b. c. eſt in aliquo populo. d. e. atq̃ꝫ econuerſo. Quare hẽtur añs priꝰ formate ꝯñie eē verũ ⁊ ꝯñs falluꝫ.

¶ Tertio argumẽtor. Sequit rebus ſtantibus vt nũc iſtã cõſequẽtiaꝫ nõ tenere ꝑ deſcenſum omnis homo nõ albꝰ eſt homo: ⁊ iſti hoĩes nõ albi ſunt oẽs homĩes nõ albi ergo iſte homo nõ albus eſt homo: ⁊ iſte homo nõ albus eſt hõ ⁊ ſic de ſingulis. Qđ autẽ conſequẽtiã illa nõ ſit deſcenſus probat ſic. Uel in cõſtantia demõſtrãtur ſimpl'r oẽs homines vel ſolũ hoĩes nigri: ſuppono. n. quel'ꝫ hoĩem album vel nigruꝫ eſſe ſic ꝙ nullus ſit aliquo colore mixto coloratꝰ. Sunt tamẽ aliqui albi: ⁊ aliqui nigri ꝙ ſi oẽs hoĩes ſimpliciter demõſtrent tũc ſequeret ꝙ in conſtãtia plura ſuppoſita ſumerẽtur ex ꝑte term̃i ſub quo ſit q̃ꝫ cõtineant in ipſo termino in vl'i propõne q̃ deſcẽſa nũcupat: ſꝫ h' eſt alienũ a mõ ꝓnẽdi ꝯſtãtiã antiquoꝝ ⁊ per cõſequens ſic nõ dꝫ poni. Si vero ſoli hoĩes nigri in cõſtantia demõſtrent ſeq̃retur aliquã eſſe propoſitioneꝫ pure affirmatiuaꝫ cuius extremuꝫ ſupponit: ⁊ tamẽ nõ poſſet poni conſtantia ex parte talis ſubiecti quũ talis conſtantia eſſet propoſitio falſa ſed hoc videtur incõueniens. Quare habetur conſequẽtiam illaꝫ formalẽ per deſcenſum nihil valere.

¶ Confirmatur. Iſta conſequentia tenet per deſcenſum omne animal eſt ſanũ: ⁊ iſta animalia ſunt omnia animalia: ergo iſtud animal eſt ſanũ ⁊ iſtud animal eſt ſanũ: ⁊ ſic de ſingulis ⁊ tamẽ nihil valet. Nã in caſu quo de q̃lꝫ ſpecie animalis aliquod animal ſit ſanũ: ⁊ aliquod egrũ antecedens datur verũ ⁊ conſequens falſuꝫ ſuppoſito ſignum omne diſtribuat terminũ animal incomplete.

¶ Secũdo argumẽtor. Iſta conſequẽtia tenet per deſcenſuꝫ vterq̃ꝫ homo currit: ⁊ iſti homines ſunt omnes homines ergo iſte homo currit ⁊ iſte homo currit: ⁊ ſic de ſingulis ⁊ tamẽ ipſa nihil valet quũ currentibus duobus hominibus: ⁊ reliquis quieſcentibus antecedens datur verum ⁊ conſequens falſum.

¶ Tertio argumẽtor. Iſta ꝯñia tenet per deſcẽſum q̃ſi quilꝫ hõ currit: ⁊ iſti homines ſunt oẽs hoĩes ergo iſte hõ currit: ⁊ iſte hõ currit ⁊ ſic de ſingulis: ⁊ tm̃ nihil vꝫ: dat. n. in ea añs verũ: ⁊ ꝯñs falſuꝫ ĩ caſu ſint ſoli viginti hoĩes ĩ rez nã ex q̃bꝰ duo de viginti currãt alijs duobꝰ q̃eſcẽtibꝰ.

¶ Ad primũ principale reſpõdeo negãdo ſequellã. ⁊ ad probationẽ nego hãc ꝯñiaꝫ nõ eẽ formalẽ. Oĩs homo eſt aĩal: ⁊ iſti hoĩes ſunt oẽs hoĩes ergo iſte hõ ẽ aĩal: ⁊ iſte hõ eſt aĩal: ⁊ ſic de ſingulis demonſtrãdo ſolos hoĩes q̃ ſunt in conſtãtia: ⁊ in ſingularibꝰ ꝯñtis. Et q̃ũ illud ſic probat: iſta ꝯñia eſt eiuſdẽ forme cũ illa ⁊ tm̃ nihil vꝫ. ſ. omnis hõ ẽ aĩal: ⁊ iſti hoĩes ſunt oẽs hoĩes ergo iſte hõ ẽ aĩal: ⁊ iſte hõ ẽ aĩal: ⁊ ſic de ſingulis demõſtrãdo in conſtãtia ſolos hoĩes q̃ ſunt: ⁊ in ꝑ̃ma ſingulari ꝯñtis demõſtret adaꝫ: ⁊ in ſecũda antixp̃s: ⁊ in alijs ꝯñr p̃ñtes: ꝑ̃teriti futuri demõſtrent. Reſpõdeo negãdo hãc cõſequẽtiaꝫ eſſe eiuſdẽ forme cũ altera. Nego parit hãc cõſequẽtiam vltimo factã eẽ deſcẽſuꝫ. ¶ Pro declaratione huiꝰ ẽ aduertẽduꝫ ꝙ queãdmodũ ad h' ꝙ aliq̃ due ꝓpõnes cathegorice formal'r opponant aliq̃ oppõne requirit inter eas ſeruet eadẽ ſynonimitas intrinſeca que tam ex parte ſubiectorũ q̃ꝫ copularum ⁊ predicatorum attenditur: ſic etiam ad hoc ꝙ aliqua cõſequentia formaliter ſit aſcenſus aut deſcenſus requiritur ſeruetur eadem ſynonimitas intrinſeca que conſideratur ex parte antecedentis ⁊ conſequẽtis ratione termini vniuerſalis ⁊ ſuorum terminorum ſingularium. Itaq̃ꝫ in aſcẽſu opꝫ omnes termini ſingularizati qui ſumuntur in aſcendẽtibus ſint ſynonimi in ſupponendo ⁊ ſignificando cum termino vniuerſali qui ponitur in aſcenſa gratia cuiꝰ dantur ſingulares aſcendentes. Unde ſi talis terminus vniuerſalis pro ſolis p̃ſentibus ſumatur licebit ip̃m ſingularizare in ſingularibus aſcendentibus pro ſolis preſentibus. ꝙ ſi indifferenter terms vl'is ſumit pro p̃ñtibꝰ preteritis ⁊ futuris mõ ſimili in ſingularibus aſcẽdẽtibus ſumat ſeu ſingularizetur. Et mõ eq̃li in deſcẽſu dicamꝰ. Hinc ſeq̃tur hãc ꝯñiã nõ eẽ deſcẽſum oĩs hõ ẽ al' ⁊ iſti hoĩes ſunt oẽs hoĩes: ergo iſte hõ ẽ al' ⁊ iſte hõ ẽ aĩal ⁊ ſic de ſingl'is vbi in cõſtãtia ſoli p̃ñtes hoĩes demõſtrant ꝑ q̃bꝰ terms vl'is hõ ſub q̃ deſcẽdit ſupponit: ⁊ ĩ ꝑ̃ma ſingl'i ꝯñtis oñdit adã ĩ ſecũda ãtixp̃s ⁊ ꝯñr. Deberẽt. n. tñ ſingl'izari ĩ ſin

gularibꝰ ꝯñtis limitari a ꝓnoībꝰ vt ſupponeret ꝓ his ſolū ꝓ quibꝰ ipe vl'is terſ in añte ſupponit.

¶ Ad ſcd̄z arm̄ reſpōdeo ſupponēdo vnū quod ab oībus dialecticis tenet̄. ſ. ꝙ ols terſ pluralis numeri ē virtualr̄ copulatū. Suppono itē ꝓnomē dmōſtratiuū pluralis numeri reſolui in tot ptes copulati quot ſunt demōſtrata ꝑ ipuz. Itaqꝫ ſi ꝑ hoc ꝓnomē iſta dmōſtrent̄ tria entia in hac ꝓpōne iſta entia currūt: licebit loco talis ꝓpōnis ſumere iſtaz de copulato explicito iſtud ens ⁊ iſtud ens: ⁊ iſtud ens currit in q̄ paulo diſtinctiꝰ demōſtrant̄ illa tria entia ꝙ in ꝑori demōſtrabant̄. Iſtis ſuppoſitis r̄ñdeo ad arm̄ cōcedēdo iſtā ꝯñiaz oē ens ē ens: ⁊ iſta entia ſunt oīa entia ğ iſtud ens ē ens ⁊ iſtud ens ē ens: ⁊ ſic de ſinglīs ⁊ nego ꝙ in data ꝯñia inueniat̄ añs verū ⁊ ꝯñs falſuz ⁊ dato caſu ꝙ ſe paret̄ aīa ſocratis a corpore ipis ſolis manētibꝰ cū deo in rerū natura dico ꝙ in illo caſu ſicut ꝯñs ꝑ illa ſingulari in q̄ ſocratis demōſtrat̄ ē falſuz ſic etiā añs rōne conſtātie falſuz ē: ⁊ h̄ ꝑ ea pte copulati q̄ ſocratē demōſtrat. Nā iſta conſtātia iſta entia ſunt oīa entia eſt ꝓpō falſa quū equaleat huic ꝓpōni de copulato iſtud ens ⁊ iſtō ens: ⁊ ſic de ſinglīs ſunt oīa entia q̄ falſa eſt rōne illius ptis copulati in q̄ demōſtrat̄ ſocrates. Eſt. n. regula ⁊ decumētū logicale ꝙ ois ꝓpō pure affirmatiua cuꝰ alterū extremū ē purū copulatū: ⁊ vna eiꝰ ps nō ſupponit eſt ꝓpō falſa. Deducit̄ ex iſta regula ꝙ copulatuz cōplexiue tētuz cuꝰ vna pars nō ſupponit ipſuz etiā nō ſupponit: ⁊ ſic pꝫ diſſolutio ad ſcd̄m argumētū alterū exemplū in q̄ idē tangit̄ ⁊ petit̄ qd̄ in argumēto iā ſoluto r̄ñdeo ſicut ad arm̄ r̄ñſum eſt cōcedēdo ꝯñiam factā bene valere: ⁊ admiſſo caſu dico añs eē falſuz ſicut ⁊ ꝯñs rōne cōſtantie. Iſta. n. cōſtantia ē falſa iſti populi ſunt oēs populi q̄m̄ equalꝫ huic falſo d' copulato iſte populꝰ ⁊ iſte populꝰ ⁊ ſic de ſingulis ſunt oēs populi in q̄ ꝑ vnā partē copulati demōſtrat̄ populꝰ a: pro q̄talis pars coplati nō ſupponit q̄m̄ ex caſu fit ex vna medietate populi a ⁊ populo. b. populus. d. ⁊ ex altera medietate cū poplō. c. fit populꝰ. e. ſic ꝙ populꝰ a nō manet populꝰ. Quare hic terſ populꝰ q̄ ē vna pars illiꝰ copulati nō ſupponit ꝓ tali populo a ⁊ ꝑ ꝯñs nec totū ſupponit copulatū rōne cuꝰ nō ſuppōnis ſequit̄ falſaz eē illa ꝓpōnem q̄ ſumit̄ pro conſtātia.

¶ Ad tertiū arm̄ r̄ñdeo. Negādo ꝯñiam factā valere nec etiā deſcēſuz imo queadmoduz cōceſſum eſt alias priꝰ formatas ꝯñias eē bonas ⁊ tenere ꝑ deſcenſuz ſic de iſta ꝯñia eſt dicendū. Oīs hō nō albꝰ ē hō ⁊ iſti hoīes nō albi ſunt oēs hoīes nō albi ğ iſte hō nō albꝰ eſt hō ⁊ iſte hō nō albꝰ ē hō: ⁊ ſic de ſingulis ⁊ caſu admiſſo ꝙ nullus ſit hō q̄n ſit albꝰ vl' niger ⁊ ſint aliq̄ hoīes albi ⁊ aliq̄ nigri nego conſtātiaz eē ꝓpōnez falſaz. Nā in cōſtātia ſoli hoīes nigri dmōſtrant̄. Quare opꝫ ꝑ ſolis eiſdē collectiue p̄dicatū talis cōſtantie ſupponat itaqꝫ ꝙ ſi ſoli centū hoīes ſint in rerū natura nigri ceteris exn̄tibꝰ albꝭ nō licet demōſtrare in conſtātia illius deſcenſus plures hoīes ꝙ ſint centū illi nigri ⁊ q̄m̄ debet eē correſpōdentia p̄dicati cōſtantie ad ſubiectuz dicenduz eſt p̄dicatū illius cōſtantie ꝑ ſolis illis centum hoībꝰ nigris ſupponere: ⁊ ſic hētur id qd̄ inter arguēduz ſumebat̄. ſ. aliquā eē ꝓpōnem pure affirmatiuā cuꝰ ſubiectū ſupponit: ⁊ tn̄ ex pte ſubiecti nō pōt poni cōſtātia q̄n̄ inꝰ ſit ꝓpō falſa: imo dico in dato caſu iſtā ꝓponez q̄ ſumit̄ pro conſtantia eſſe verā. ſ. iſti hoīes nō albi ſunt oēs hoīes nō albi. Et ſi in oppoſitū arguas ꝓbando falſitatē illiꝰ hoc pacto oēs hoīes nō albi ſupponit ſolū ꝓ tota hominū collectione ſed iſti hoīes nō albi nō ſunt tota hoīum collectio ergo data ꝓpō q̄ pro conſtātia ſumit̄ eſt falſa nota eſt cōſequētia ⁊ añs ꝑ ſecūda pte: ⁊ ꝑ eius pte priori ꝓbat̄ ſic. Tota hoīuz collectione oñſa hec propō eſt vera iſti hoīes ſunt oēs hoīes: nō albi qd̄ ſic probatur q2 ſunt oēs homines ⁊ nō ſunt oēs hoīes albi ergo ſunt oēs homines nō albi. Capit̄ ſignū oēs in q̄lꝫ dataꝝ ꝓpōnum collectiue.

¶ Ad iſtaz obiectionē breuit̄ r̄ñdeo hāc ꝓpōnē iſti hoīes nō albi ſunt oēs homines nō albi q̄ ꝑ cōſtantia ē accepta ſumi loco huiꝰ iſti hoīes quoruz quilꝫ eſt nō albus ſunt oēs hoīes quorū quilꝫ eſt nō albus. Et ſi tibi nō placet modꝰ ille ponēdi cōſtantiā: ponā ipam ꝑ litterā a hoc pacto iſti hoīes nō a ſunt oēs hoīes nō: a ⁊ imponā a ad ſignificāduz cōuertibil'r cuz h̄ aggregato hoīes quoꝝ q̄lꝫ eſt nō albꝰ ⁊ erit factū. ¶ Ex his q̄ iā diximꝰ facile ē videre q̄nam pacto ſit ponēda cōſtantia deſcendēdo ſub ſubiecto huiꝰ ꝓpōnis oēs hoīes ſimiles currūt ē. n.: ponēda hoc pacto iſti hoīes ſimiles ſunt oēs hoīes ſimiles. Sed notabis datā conſtātiam eē ꝓpōnes plures ſm̄ qd̄ ꝓnomē iſti diuerſimode pōt demōſtrare. Naz pōt demonſtrare indifferent̄ ſingulos homines quorū quilꝫ alicui alteri ſimilis ē ⁊ poteſt etiam demonſtrare cūctos homines ſimiles qui ad inuicem ſunt interciſi. Exemplis aperiuntur que

dicta ſunt. Si ſoli q̄ttuor ſint hoīes ⁊ idē albi: ⁊ currentes hec vl'is enūciatio eſt vera oēs hoīes ſimiles currūt cuꝰ cōſtātia ē hec ꝓpō iſti hoīes ſimiles ſunt oēs hoīes ſil'es in q̄ ꝓnomē iſti ſingulos hoīes indifferēter demōſtrat ⁊ tūc data cōſtātia equalꝫ huic de copulato iſte hō ⁊ iſte hō ⁊ iſte hō ⁊ iſte homo ſimiles ſunt oēs iſte hō: ⁊ iſte hō ⁊ iſte hō ⁊ iſte hō ſil'es. Quod ſi ſoli ſint quattuor hoīes currētes quoꝝ duo ſīt albi: ⁊ alij duo nigri hec vl'is ꝓpō ē cōcedēda. ſ. oēs hoīes ſimiles currūt cuꝰ cōſtātia q̄ eſt hec iſti hoīes ſimiles ſunt oēs hoīes ſil'es nō ſumit̄ in ſenſu p̄cedentis cōſtātie. Nā ſi ita ſumeret̄ clarū ē eēt falſa. Sumit̄ ğ in hac cōſtantia ꝓnomē iſti demōſtratiue mō interciſo ſic vez ꝙ data cōſtātia equalꝫ huic de copulato: iſte hō ⁊ iſte hō ſil'es ⁊ iſte hō ⁊ iſte hō: ſimiles ſunt oēs iſte hō ⁊ iſte hō ſimiles: ⁊ iſte hō ⁊ iſte hō ſimiles in q̄ ꝑ ꝓnoīa p̄ma tā ſubiecti ꝙ p̄dicati demōſtrant̄ hoīes albi ⁊ ꝑ alia p̄dicati ꝓnoīa hoīes nigri oñdunt̄. Et iſtud puto ſumme notāduz in hac pte ꝓ aſſignādis cōſtātijs ꝓpōnuz difficiliū. Ex his oībus q̄ diximꝰ circa tres motas obiectiones facile dignoſcit̄ modū antiquoꝝ de poſitione cōſtātie eſſe bonū ⁊ ſufficientiſſimū ꝙꝙ nōnulli noui ſcriptores propter mota argumēta ab antiquoꝝ doctrina diſceſſerint.

¶ Ad cōfirmationē r̄ñdeo hāc ꝓpōnez oē aīal eſt ſanū eē equocā ſcd̄m ꝙ ſignū oē ſumi pōt cōplete aut incōplete ꝙ ſi cōplete ſumat̄ facta ꝯñia erit bona: ⁊ deſcēſus ſi vo incōplete teneat̄ tūc vz ꝯñia nec eſt dicēda aſcēſus. Ante ꝙ tn̄ declaremꝰ modū aſcēdēdi: ⁊ deſcēdēdi ſub terō incōplete diſtributo ab iſto ſigno oē eſt aduertendū hāc ꝓpōnem oē aīal eſt ſanū in ſenſu cōpleto equalere huic in cōſequēdo de q̄cūqꝫ eſt verū dicere ꝙ eſt aīal de illo verū eſt dicere ꝙ eſt ſanū. Si aūt in ſenſu incōpleto recipiat̄ tūc equalebit huic etiā in ꝯſequēdo cuiuſlꝫ ſpeciei aīalis aliqd̄ aīal eſt ſanuz differt. n. ſpecie ſignuz oē cū diſtribuit cōplete ab ipo q̄n diſtribuit incōplete. Dicendū eſt hac arte de ſigno aliqd̄ qd̄ ē oppoſitū ſigno oē qd̄ ſi cōplete particularizet terſm aīal in hac ꝓpōne aliqd̄ aīal eſt ſanū explicabit̄ ſenſus ꝑ iſtā de aliq̄ de quo eſt verū dicere ꝙ eſt animal de illo eſt verū dicere ꝙ ē ſanū ꝙ ſi incōplete particularizet datū terſm hō ſenſus illiꝰ erit iſte alicuiꝰ ſpeciei aīalis aliqd̄ animal eſt ſanū.

¶ His declaratis eſt ꝯñr vidēdū de mō aſcendēdi: ⁊ deſcēdi ſub terō diſtributo incōplete ab hoc ſigno oē ſunt ğ vidēdi tres modi aſcendēdi ⁊ deſcēdēdi q̄ in hac parte poſſunt aſſignari.

¶ Primꝰ modꝰ tenet aſcēdendū ⁊ deſcēdendū eſſe ſub ſubiecto aſſumpte ꝓpōnis copulatiue ſubdiſiūctiōe ſunt itaqꝫ ſumēde oēs ſingulares viuꝰ ſpeciei diſiūctiue: ⁊ ipis euacuatis capiat̄ cōiūctio copulatiua ⁊ q̄ cōiūgat oēs alias ſingulares alteriꝰ ſpeciei q̄ etiā diſiūctiue ſumūtur: ⁊ ꝯñr fiat hoc mō ſic ꝙ cuiuſlꝫ ſpeciei oēs ſingulares diſiūctiue ſumātur: ⁊ ſimul cū oībus ſingularibꝰ alteriꝰ ſpeciei q̄ etiā diſiūctiue ſumātur copulent̄ ꝑ coniūctionez ⁊ exēplo declarat̄ ſic iſta ꝯñia eſt aſcēſus h̄ animal ē ſanū vel h̄ aīal ē ſanū: ⁊ ſic de ſingulis hoībus ⁊ hoc aīal eſt ſanū vel hoc aīal ē ſanū: ⁊ ſic de ſingulis equis: ⁊ ſic ḋ ſingulis ſanū ⁊ mō cōuerſo deſcendat̄ ſic oē aīal eſt ſanū: ⁊ iſta aīalia ſunt oīa aīalia ergo hoc aīal: ē ſanū vel h̄ aīal ē ſanū ⁊ ſic ſingulis hoībus ⁊ hoc aīal eſt ſanuz vel hoc aīal eſt ſanū ⁊ ſic de ſingulis equis: ⁊ ſic de ſingulis. Modo oppoſito eſt aſcēdēduz ⁊ deſcēdendū in hac ꝓpōne aliqd̄ aīal nō eſt ſanuz q̄ alteri ꝯ dicit: ⁊ hoc diſiūctiue ſub copulatione hoc pacto hoc aīal nō eſt ſanū: ⁊ hoc aīal nō eſt ſanuz ⁊ ſic de ſingulis hoībus vel hoc aīal nō eſt ſanū ⁊ h̄ aīal nō eſt ſanū: ⁊ ſic ḋ ſingulis equis ⁊ ſic ſingulis ergo oē aīal nō eſt ſanū: ⁊ cōuerſo modo fiat deſcēſus. ¶ Secūdus modus tenet aſcēdendū ⁊ deſcendēdū eē ſub ſubiecto date ꝓpōnis ſimpl'r copulatiue hoc pacto h̄ aīal eſt ſanuz ⁊ hoc aīal eſt ſanū: ⁊ ſic de ſingulis ergo oē aīal eſt ſanuz ⁊ cōuerſo mō deſcendat̄. Sed eſt notāduz in q̄lꝫ ſingulari ꝓnomē hoc ſingularizare terſm cui addit̄: incōplere ꝓpōnabil'r ad diſtributionē. Senſus itaqꝫ huiꝰ ſingularis hoc aīal eſt ſanū in q̄ ſocrates oñdit̄ eſt iſte alicuius ſpeciei aīalis cuꝰ eſt hoc aīal aliqd̄ aīal eſt ſanū ⁊ ſimili modo q̄cūqꝫ alia ſingularis explicetur.

¶ Tertiꝰ modꝰ tenet eē aſcēdendū ⁊ deſcēdendū ſub ſubtō date ꝓpōnis copulatiue ꝑ ſpecies dterminatas h̄ mō hō eſt ſanū ⁊ equꝰ eſt ſanū: ⁊ ſic de ſingulis ergo oē aīal ē ſanū: ⁊ cōuerſo mō deſcēdat̄ ſic oē aīal eſt ſanū ⁊ iſta aīalia ſunt oīa aīalia ğ hō ē ſanū ⁊ equꝰ ē ſanū: ⁊ ſic de ſinglīs. Et ſi q̄lꝫ iſtoꝝ modoꝝ poſſet optime defendi ſine calūnia tamē quia ſecūdus videt̄ cōformior diſtributioni incōplete ideo pro hac parte inter ceteros tanꝙ ſuffitiētior hēat̄ pꝫ igit̄ ex his q̄ diximus conſequētiam in cōfirmatione aſſumptā nihil valere nec eſſe deſcenſuz. Nā poſtꝙ ſignuz oē incōplete diſtribuit ſubiectū ꝓpoſitionis aſſumpte nō lꝫ deſcendere copulatiue cōple-

re: ſꝫ hñ copłatiue icōplete vt ſcō⁹ mod⁹ dclarat.
¶ Ad ſcōm argumētū rñdeo cōcedēdo fa
ctā ꝯñā nihil valere ſꝫ nego ipaꝫ eē deſcēſuꝫ. Eſt
aūt aduertēduꝫ ſignū vtꝗꝫ bifariā ſumi poſſe vꝫ
cōplete: τ in cōplete ſi aūtē cōplete ſumat' in illa
ꝑpōne ſenſus ei⁹ erit iſte qlꝫ duoꝝ hoīum currit:
τ ſignū oppoſitū eſt alt' cōplete acceptuꝫ h' itaqꝫ
ꝑpō q̄ alteri opponit' ꝯdictoꝛie. ſ. alt' hō nō cur
rit. hēt iſtū ſenſuꝫ aliquis duoꝝ hoīuꝫ nō currit
τ in h' ſenſu cōpleto aſcēdēduꝫ ē ad iſtā ꝑpōneꝫ
vtꝗꝫ hō currit h' mō iſte alt' hō currit: τ iſte alt' hō
currit τ ſic de ſīłis g' vterꝗꝫ hō currit. Qd ſi ſignū
vterꝗꝫ īcōplete ſumat' ī data ꝑpōne ei⁹ ſenſus erit
iſte aliqrū duoꝝ hoīuꝫ qlꝫ hō currit: τ ſenſus hu
ius ꝑpōnis alt' hō nō currit ī ſenſu q̄ alt' oppoſi
tū ſit ſignū ad vtꝗꝫ erit iſte oīum duoꝝ hoīuꝫ. b.
aliqs hō nō currit. Eſt igit' aſcēdēdū in h' ſenſu
incōpleto diſiūctiue ſub copulatione duo dūta
xat ſuppoſita ſumēdo ſub ſubō hui⁹ ꝑpōnis vt
ꝗꝫ hō currit h' mō iſte alt' hō currit: τ iſte alt' hō
currit vl' iſte alt' hō currit: τ iſte alt' hō currit τ ſic
d' ſinglis g' vtꝗꝫ hō currit τ deſcēſus ſint ꝯuerſus
ꝙſi ad oppoſitā illi⁹ vis aſcēdere opꝫ fiat mō op
poſito. ſ. copulatiue ſub diſiūctione h' mō iſte alt'
hō nō currit vl' iſte alt' hō nō currit: τ iſte alt' hō
nō currit vl' iſte alt' hō nō currit τ ſic de ſinglis g'
alt' hō nō currit: τ deſcēſus fiat cōuerſus. Et ex
his facile colligit' ad argumētū ſolutio. Aduer
tēduꝫ ē in hac pte h' ſignū neut' poſſe ſūmi cōple
te τ incōplete ꝑut dictū ē de ſigno vtꝗꝫ: ſed dif
ferut ambo ſigna in h' ꝙ vtꝗꝫ ē ſignū affirmati
uū τ neut' negatiuū: ſenſus hui⁹ ꝑpōnis neut' hō
currit in ſenſu cōpleto ē iſte nullus duoꝝ hoīuꝫ
currit: τ ſi in ſenſu incōpleto ſumat': ei⁹ ſenſus
erit iſte duoꝝ hominū quilꝫ homo nō currit.
¶ Ad tertiū argm̄ rñdeo negādo ꝯñaꝫ illā
tenere ꝑ deſcēſuꝫ: dat'. n. in ea aūs verū τ ꝯñs fal
ſuꝫ in caſu illic poſito ſꝫ anteꝗ̄ det' mod⁹ aſcēdē
di τ deſcēdēdi ſub ſubtō illi⁹ ꝑpōnis ē pmo vidē
dū qd reqrit' ad veritatē talis ꝑpōnis qſi qlꝫ hō
currit τ breuit' dico ꝙ ſufficit τ reqrit' medietatē
ſuppoſitoꝛuꝫ: τ aliqd aliud currere pterꝗ̄ ſi ſola
duo ſint ſuppoſita. Uerbi gr̄a ſi qttuoꝛ ſunt dū
taxat hoīes ad h' ꝙ iſta ſit ꝟa qſi qlꝫ hō currit nō
ſufficit ꝙ duo hoīes currāt ſꝫ reqrit' ꝙ maioꝛ ps
ꝗ̄ medietas qttuoꝛ currat: τ ſic opoꝛtet ad veri
tatē date ꝑpōnis ꝙ tres illoꝝ currāt: ꝙ ſi dūta
xat duo ſunt hoīes quoꝝ alter currit τ alt' qeſcit
h' ꝑpō qſi qlꝫ hō currit ē cōcedenda ꝗuis currat
ſola ſuppoſitoꝝ medietas. Dat' igit' trib⁹ hoīb⁹

dūtaxat qrū duo currūt: τ vn⁹ qeſcit iſta ꝑpō ē cō
cedēda qſi qlꝫ hō currit. Si ꝟo ſolū qttuoꝛ hoīes
ſint opꝫ tres currāt vno qeſcēte. ſin aūt qnqꝫ exti
teriſſ currāt tres vl' qttuoꝛ: alio qeſcēte reddit' ꝟa
τ ſic in alijs h' pacto dicat'. Sꝫ aduerte ꝙſi oēs
currerēt ꝑpō illa eēt falſa. Nā illa pticula qſi di
minuit vrtutē iſti⁹ ſigni qlꝫ: τ ſic totū h' qſi qlꝫ hꝫ
vrtutē diſtribuēdi terꝫ cōeꝫ imediatū ī quē cadit
ſꝫ h' icōplete ad ſenſuꝫ iā dclaratū. ¶ Ueniēdo
igit' ad ꝑpoſitū vidēduꝫ ē de mō aſcēdēdi: τ deſ
cēdēdi ſub ſubtō hui⁹ ꝑpōnis qſi qlꝫ hō currit.
¶ Dico igit' aſcēdēdū τ deſcēdēdū eē diſiūcti
ue ſub copulatiōe itaqꝫ ſi tale ſubiectū duo dū
taxat hēat ſuppoſita debet ſic aſcēdi: iſte hō cur
rit vl' iſte hō currit ꝙ qſi qlꝫ hō currit: ſi vero tria
hēat ſuppoſita. ſ. a. b. c. ſic fiat aſcēſus iſte hō cur
rit a demōſtrato τ iſte hō currit. b. demōſtrato
vl' iſte hō currit a demōſtrato: τ iſte hō currit. c.
demōſtrato vl' iſte hō currit. b. demōſtrato τ iſte
hō currit. c. demōſtrato ergo qſi quilꝫ hō currit.
Itaqꝫ poſtꝗ̄ exītib⁹ trib⁹ dūtaxat ſuppoſitis ſuf
ficiat τ reqrit' duo currāt opꝫ ꝙ copulatiue acci
piātur duo qtieſcūqꝫ poſſunt ſubdiſiūctiōe ad
alia duo ſuppoſita: τ ſi qttuoꝛ ſint opꝫ tria ſup
poſita ſumātur copulatiue qtieſcūqꝫ pñt ſubdiſ
iūctiōe ad alia ~~qttuoꝛ~~ ſuppoſita. Poſt qnqꝫ ſint tria
ſuppoſita tria ſumātur copulatiue quotieſcūqꝫ
pñt ī ordine ad alia qnqꝫ diſiūctiue vl' qttuoꝛ ſū tria
mātur ſuppoſita copulatiue quotieſcūqꝫ pñt in
ordine ad alia qttuoꝛ ſubdiſiūctiōe τ ita oīs ſup
poſitoꝝ cōbinatio arte τ mō dictis debꝫ ꝑ aliq̄
bono aſcēſu vl' deſcēſu formādo fieri: deinde ad
datur pticula illa τ ſic de ſinglis vt formet' bona
ꝯña. ¶ Ex h' infero ꝙ ſi octo ſint hoīes ſolū in
reꝝ natura quoꝝ qnqꝫ currāt alijs trib⁹ qeſcēti
b⁹ h' ꝑpō reddit' ꝟa qſi qlꝫ hō currit etiā ſi ſex cur
rerēt alijs duob⁹ qeſcētib⁹ aut ſi ſepte currerent
vno alio qeſcēte nō min⁹ eēt cōcedēda. Quare ſi
fiat aſcēſus vl' deſcēſus fiet tripłr' pmo oīa qnqꝫ
ſuppoſita ſumēt' copulatiue ſubdiſiūctiōe ad
alia qnqꝫ qcūqꝫ ſint ſiue cōicātia ſeu nō cōicātia
deīde oīa ſex ſuppoſita ſubdiſiūctiōe ad alia ſex
Tertio oīa ſepte ſuppoſita copulatiue ſumātur
ſubdiſiūctiōe ad alia ſepte. His oīb⁹ declaratis
facile pꝫ ad ſcōm argm̄ ſolutio. Dat' igit' viginti
hoīb⁹ qrū octodecī currāt duob⁹ alijs qeſcētib⁹ h'
ꝑpō eſt vera qſi qlꝫ hō currit τ ſi debeat fieri deſ
cēſus nō erit ſimplr' copulatiu⁹ nec ſimplr' diſiū
ctiu⁹: ſꝫ erit diſiūctiu⁹ ſub coplatiōe nō ſignato
τ quēadmodū v'ls ꝑpō ē ꝟa cū cōſtātia ita da

bit' vna ps diſiūctiue ꝟa τ erit illa in q̄ demōſtra
būtur octodecī currētes copulatiue ſubdiſiūctio
ne ad alia octodecī. Et ex iſto facile pꝫ q̊ pacto
ſit deſcēdendū ſub ſubiecto hui⁹ propōnis qſi q̄
lꝫ hō currit: pꝫ etiā aliq̄ ſimilitudinē inueniri in
mō aſcendēdi: τ deſcendēdi ſub ſubiecto huius
propoſitionis vterꝗꝫ homo currit.
¶ Cōtra ea q̄ dicta ſunt argumētoꝛ. Se
qret' aliquē aſcēſuꝫ eē malā ꝯñaꝫ quod ſic oñdo:
ſit caſus ſolū qttuoꝛ hoīes ſint in reꝝ natura qrū
vno qeſcēte tres currāt ~~alijs qttuoꝛ qeſcētib⁹~~ tūc pꝫ dicta iſte
aſcēſus eēt bon⁹ iſte hō currit: τ iſte hō currit τ iſte
hō currit vl' iſte hō currit: τ iſte hō currit: τ ſic de
ſingulis g' qſi qlꝫ hō currit. Sed ꝙ dat⁹ aſcēſus
ſit mala ꝯña pꝫ. Nā in ipſo dat' aūs verū τ ꝯñs
falſum in caſu ꝙ ſint decē hoīes quoꝝ tres cur
rant ceteris ſeptē quieſcentib⁹ igit' propoſitū.
¶ Ad mota replicā rñdeo negādo ſeq̇ ex
dictis aliquē aſcēſuꝫ eē malā ꝯñaꝫ. Et ad ꝓba
tionē dico ꝙ ſcōus caſus nō īficit bonitatē ꝯñe
pri⁹ formare. Uñ ē aduertēdū hāc ꝑpōnē qſi q
lꝫ hō currit eē eq̇uocā: τ hāc eq̇uocationē recipi
ex maioꝛe: τ minoꝛe ſuppōne termi hō. Itaqꝫ vni
mētali ſuboꝛdinat' qñ terſ hō ꝑ duob⁹ ſolū hoī
bus ſupponit: τ alteri qñ trib⁹ τ ſic ꝯñter τ h' ꝓue
nit rōne ſignoꝝ qſi quilꝫ cū igit' ſuboꝛdinat' mē
tali cui⁹ ſubiectū ꝑ trib⁹ hoīb⁹ ſupponit tunc nō
pōt ſumi ꝑ aſcēſa aut deſcēſa niſi reſpectu ſingu
lariū ſumptaꝝ diſiūctiue ſub copulatione duoꝝ
tm̄ ſuppoſitoꝝ ad alia duo oꝛdinatoꝝ. Et quū
ſuboꝛdinat' mētali cui⁹ ſubiectū pro ſolis qttuoꝛ
hoīb⁹ ſupponit tūc nō pōt eē aſcenſa aut deſcēſa
niſi reſpectu ſingulariuꝫ diſiūctiue ſumptaꝝ ſub
copulatione triū tm̄ ſuppoſitoꝝ ad alia tria oꝛ
dinatoꝝ: τ h' mō ꝯñr: τ ex iſto pꝫ ꝙ ad variatio
neꝫ caſus reſpectu ſuppoſitoꝝ variat' aſcenſus τ
dſcēſus atꝗꝫ ipa ꝯña nō qdē ī mēte ſꝫ ſolū in vo
ce τ ſcripto. Et ſi obijcias ꝯña q̄ ſemel ē bona q̊
cūqꝫ caſu poſito ſemꝑ ē bona. Igit' ꝙ terſ hōi
pri⁹ aſſumpta ꝯña nūc ꝑ pauc' nūc ꝑ mult' hoī
b⁹ ſupponat nō ꝓpterea bonitas ꝯñe variabit'.
Ad iſtud rñdeo cōcedēdo qd̄ ptendis nō. n. cō
ceſſuꝫ ē aliquā ꝯñaꝫ nūc eē bonā τ poſtea malā
ſed dictū ē dem vocalē ꝯñaꝫ in q̄ ſignū qſi qlꝫ in
ſ. in uocē ⁊ ſcripto nō in mente. uenit' affixū eq̇uocā eē τ plures. ¶ Scōo mō ad
argumētū rñdeo negādo factā ꝯñaꝫ eē dſcēſuꝫ.
Et ſeruet' ꝑ documēto in hac pte ſub nullo terº
imediate ſequēti ſignū qſi qlꝫ eē aſcendēdū aut
deſcēdendū. Sed veritas cuiuſlꝫ talis ꝑpōnis ē
dignoſcēda ꝑ ſuā explicātē ꝑpōnē. Sed iā eēt q̄

rēda talis ꝑpō explicās. ꝑcui⁹ īqſitione ē pri⁹ ad
uertēdū ꝙ ex cōi hoīum vſu cōcedim⁹ hāc ꝑpō
neꝫ qſi qlꝫ hō currit qñ ita videm⁹ ꝙ maioꝛ pars
medietate hoīuꝫ currit: τ nō ſemꝑ ſufficit qcūqꝫ
maioꝛ pars medietate: nemo. n. cōcederet illā ꝑ
pōnem ī caſu q̊ centū eſſent hoīes quoꝝ qnqgin
ta vn⁹ currerēt ceteris qdraginta nouē quieſcē
tibus. Etiā qñ ſexaginta currerēt alijs qdragin
ta nō currētib⁹ data propō nō diceret' vera. Opꝫ
igit' ante ꝗ̄ ꝑpōnem explicātē aſſignem⁹ illi aliq̄
ſupponere: primū eſt. Ad veritatē hui⁹ ꝑpōnis
qſi qlꝫ homo currit opꝫ pdicatū ꝯpetere maioꝛi
parti ſuppoſitoꝝ termi hō. Quo fit ſi ſolū duo ſint
hoīes qrū vn⁹ currat τ alt' qeſcat datā ꝑpōneꝫ eē
falſaꝫ. Scōꝫ eſt ad veritatē date ꝑpōnis opꝫ pdi
catū ab aliq̊ ſuppoſito ſubiecti remoueri. Hinc
ſequit' ꝙſi cūcti hoīes currāt data ꝑpō erit falſa.
Tertiū ē nō ſemꝑ ꝙ pdicatū ab aliq̊ ſubiecti ſup
poſito dimouet': τ de maioꝛi pte ſuppoſitoꝝ dicit'
eſt faciendū datā ꝑpōneꝫ eē verā hoc patet nā in
caſu pri⁹ tacto. ſ. ꝙ ſint centū hoīes dūtaxat qrū
qnquaginta vnus currāt ceteris qdraginta no
uē qeſcentib⁹: data ꝑpō eſt falſa. His trib⁹ ſup
poſitis dico ꝙ ē inuenire mediū ꝑ qd̄ cognoſcat'
veritas: τ falſitas date ꝑpōnis τ erit iſtud. Sem
ꝑ ꝙ ſimul oīa ſuppoſita ſubiecti excedūt ſuppo
ſita eiuſdē ſubiecti qb⁹ nō cōpetit pdicatū in ꝓ
poꝛtione tripla aut maioꝛe dicet' talis ꝑpō vera τ
ſi alr' cōtingat falſa nūcupabit'. Hinc ſequēs erit
date ꝑpōnis hāc eē ꝑpōnē explicātē tota hoīuꝫ
collectio vno ſub triplo aut minoꝛi reiecto currit.
Pꝛopoꝛtiōabilr' dicat' in alijs tā aſſertiuis ꝗ̄ ne
gatiuis ꝑpōnib⁹. Dedim⁹ hāc nouā foꝛmā co
gnoſcēdi veritatē huiuſmodi ꝑpōnū in quib⁹ ſi
gnū qſi qlꝫ īuenit' ꝑ his pſertiꝫ adoleſcētib⁹ q̄ in
cūctis dialecticis nod' admodū curioſi pſiſtūt.
¶ Secūdo τ pncipalr' argumētoꝛ īpugnā
do ſcōam regulā text⁹. Iſta ꝯña eſt aſcēſus hō
iſtud riſibile ē τ hō iſtud riſibile ē τ ſic de ſingulis
g' hō qd̄lꝫ riſibile ē: τ tm̄ in ea arguit' a plurib⁹ de
terminatis reſpectu partiū multitudinis ad vnā
determinataꝫ reſpectu totalis multitudinis igi
tur data regula eſt falſa.
¶ Scōo argumētoꝛ iſta ꝯña eſt bona te
nēs ꝑ aſcēſuꝫ hō imaginarie iſtud riſibile ē τ hō
imaginarie iſtd̄ riſibile ē τ ſic de ſingul' g' hō ima
ginarie qd̄lꝫ riſibile eſt τ tm̄ in ipſa arguit' a plu
rib⁹ ſuppoſitionib⁹ determinatis reſpectu par
tium multitudinis: ad vnā determinataꝫ reſpe
ctu totius multitudinis igitur.

¶ Tertio argumentoꝛ. Iſte aſcenſus eſt ꝯña formalis hoīs iſte equus eſt equus ⁊ hominis iſte equus eſt equus ⁊ ſic ꝺ ſingulis: ergo hominis quilꝫ equus ē equus ⁊ ī ea tñ arguit a pluribus determinatis ad vnam determinatā: igit.

¶ Confirmat. Iſta ꝯña ē aſcēſus hō iſtō non hō eſt ⁊ hō iſtud non homo eſt ⁊ ſic ꝺ ſingulis: ergo hō oē nō hō eſt ⁊ ī ea tñ arguit a pluribꝰ determinatis ad vnā determinatā ⁊c. igit.

¶ Scḋo argumētoꝛ. Hec ꝯña ē aſcēſus hō contingenter non eſt hoc album ⁊ hō cōtingenter non ē hoc albū ⁊ ſic de ſingulis: ergo hō contingenter non eſt albū. ⁊ ī ipa arguit a pluribus determinatis ad vnā determinatā: igit.

¶ Tertio argumētoꝛ. Iſta ꝯña ē formalis tenens per aſcenſum iſte hō vel. b. leo oē aīal eſt ⁊ iſte homo vel. b. leo oē aīal eſt ⁊ ſic de ſingulis. ergo oīs hō vel. b. leo oē aīal eſt ⁊ tñ arguit a pluribꝰ determinatis ad vnā determinatā reſpectu multitudinis: igit.

¶ Ad ſcḋꝫ ꝑncipale rñdeo negādo ꝯñaꝫ formatā eſſe aſcēſum eſt. n. in ea aūs verū ⁊ cōſequens falſum ⁊ defectus rōne cuꝰ nihil valet eſt eſt qꝛ in ea arguit a pluribꝰ determinatis reſpectu ſingularū ad vnā determinatā reſpectu vniuerſalis qḋ eſt cōtra ſecūdā regulā textualē. Ap lamꝰ. n. ipam ꝓpōnem vniuerſalē ad quā aſcendimꝰ: multitudinē atqꝫ aſcēſam ⁊ ſingulares q̄ ſumūtur ꝓ aūte: dnr ꝑtes multitudinis ⁊ aſcendentes: ⁊ modo diuerſo nūcupat cū deſcēdimꝰ. Nā in deſcenſu ipa vl'is enūciatio dr deſcenſa: ⁊ ſingulares appellant deſcendentes ¶ Peteret aliquis qūo aſcendendū ⁊ deſcendendū ē ſub ꝑdicato huꝰ ꝓpōnis hō quodlꝫ riſibile ē. ¶ Ad iſtud rñdeo non eē aſcēdēdū aut deſcendenduꝫ ſub ꝑdicato huꝰ ꝓpōnis niſi ꝑus ſub ſubiecto determinate ſupponēti aſcēdat ⁊ deſcēdat ⁊ hoc diximus in tertia regula textus. Nolumꝰ tñ negare q̄n poſſemꝰ aſcendere ⁊ deſcēdere ꝑus ſub predicato diſtributo dūmō ī alijs aſcēdētibꝰ ⁊ ꝺſcendentibꝰ a ꝑma addat relatiuuꝫ idemptitatis. ¶ Unde ꝓ ītellectu huꝰ ē aduertendū ꝙ ī ſcḋa ſingulari relatiuū idēptitatis qḋ addit termino ſtanti determinate ipſum ſic reſtringit vt ꝓ ſolo illo ſuppoſito accipiat pro quo denotabatur verificari ꝓpō ſingularis ꝑma. vbi gr̄a. Iſta ſingularis hō iſtud riſibile ē in q̄ ſocrates demōſtrat ꝓ ſolo ſocrate denotat v̄ificari ſcḋa ſingl'aris q̄ ē iſta idē hō iſtud riſibile ē erit falſa ī q̄ plato demonſtrat qm̄ relatiuū idē ſic reſtringit ter̄ꝫ hō vt pro ſolo illo hoīe accipiat ꝓ quo denotabatur verificari ꝑoꝛ ſingularis ⁊ qꝛ ꝓ ſocrate verificabat ſequit iſtā ꝓpōnē q̄ ē ſecunda ſingularis falſam eē qm̄ huic falſe equalꝫ idē hō q̄ ē ſocrates ē plato. Et proportionabiliter ī negatiuis ꝓpoſitionibꝰ dicendū ē. ꝙ ſi hoc nō placet obſuabis hoc generale documentū. Semꝑ ꝙ ī aliq̄ ꝓpoſitione cathegorica ē aliquis ter̄s ſtans determinate ī ordine ad ter̄m diſtributū anteq̄ fiat aſcenſus ex ꝑte ter̄i diſtributi aſcēdat rōne ter̄i ꝺterminate ſupponentis. Intelligo dummō talis ter̄s determinate ſupponens non ſit determinatio determinationis vnice aut relatiuū. ⁊ ſemper ꝙ iſtud obſeruet formāte ꝯñie per aſcenſum bene valebunt.

¶ Ad ſecundū m arm̄ nonnulli dialectici dupliciť ſolent rñdere. Priori modo ꝯcedendo ꝯñaꝫ factā bene valere ⁊ eandē tenere per aſcēſum. cōcedunt etiā ꝙ in ipa arguit a pluribꝰ ſuppoſitionibus determinatis ad vnā determinatā nec id putāt incōuenies qm̄ in ſingularibꝰ reperit copula verbalis determīata ab aduerbio imaginarie vbi aſcenſa ipa cōſimili copula detmīat ¶ Secundo dicunt ad argumētū ꝯñiam factā nō eſſe aſcenſum q̄uis bona ſit ⁊ rō huꝰ ē qm̄ reſpectu copule de imaginario nullꝰ ē ter̄s ſingl'aris ⁊ ſic falſum eſt q̄cū tali copula arguat a pluribus determinatis reſpectu ꝑtiū multitudinis ad vnā determinatā reſpectu totius. Nā nulla eſt ſingl'aris q̄ dicat pars multitudinis ī illo aſcēſu. Neutra tamē dataꝝ ſolutionū nobis placet. Quare ſine earꝫ impugnatione q̄ facilis eēt dicimus factā ꝯñaꝫ nullā eē nec tenere per aſcēſum dat enī in ea aūs verū ⁊ ꝯñs falſum ī caſu quo cuiuſlꝫ hoīs actu exñtis habeat vna peculiaris imago ⁊ nulla ſit q̄ vl'iter cunctos hoīes repñtet nec aliq̄ ſit imago q̄ duos tres aut plures ſignificet. ſunt aūt cōtingētes huiōi ꝓpōnes ī q̄bꝰ aduerbiū imaginarie inuenit ſm ꝙ ī vna precedēti queſtione diximus.

¶ Ad tertium argumentum reſpondent aliq̄ cōcedendo ī dato caſu fieri proceſſum a pluribꝰ determinatis ad vnā determinatā. Concedunt preterea aſcēſum illum eē bonam ⁊ formalem ꝯñiam ⁊ dicūt regulā ſecūdā ꝑus ſignatā eē intelligēdā ex ꝓpoſitū. Nā illa reg'la ſicut ⁊ nulle alie reg'le logicales aliq̄s patiunt limitatiōes. Dicūt igit reg'laꝫ illā eē ītelligēdā niſi ꝓpō aſcēſa ſit ꝓpō ī q̄ ponat determinatio nō vnica cuꝰ determinabile eſt in recto: ⁊ ꝺterminatio in obliquo determinabile ī inquiunt diſtributuꝫ ſignificans rem poſſeſſam ⁊ determinatio ſtans determinate ſignificans rem poſſidentē tūc. n. dicunt nō oportere nō valeat aſcenſus ſub determinabili diſtributo determinatione ſtāte determinate tā in aſcendētibus q̄ in aſcenſa imo opꝫ ſemꝑ ꝙ talis ꝯña formet ipſam ēe bonā ⁊ formalē.

¶ Cōtra datā ſolutionē argumētoꝛ. Sequeret ſi formata cōſequētia eſſet aſcēſus hanc parit aſcēſum eſſe: hoīs iſte equus nō eſt equus ⁊ hoīs iſte equus nō eſt equus: ⁊ ſic de ſingulis ergo hoīs quilꝫ equus nō eſt equus cōſtat tamē datā cōſequētiaꝫ nihil valere quū in caſu q̄ quilꝫ homo ſuū peculiarē equū poſſideat aūs dat verum ⁊ cōſequēs falſuꝫ. Itē pari proceſſu hec cōſequētia eſſet aſcēſus hoīs iſte equus quilꝫ equꝰ eſt ⁊ hoīs iſte equus quilꝫ equus eſt ⁊ ſic de ſingulis ergo hoīs quilꝫ equꝰ quilꝫ equus eſt: ⁊ ſed illud nō eſt fatendū qm̄ in ꝑcedēti caſu aūs hētur in veritate ⁊ cōſequens in falſitate. ¶ Aliter ergo reſpōdeo ad motaꝫ argumētationē dupliciť. Priori modo cōcedēdo factā ꝯñaꝫ eſſe bonā ⁊ formalē necnō tenere ꝑ aſcenſum ſed nego ꝙ in ipſa procedat a pluribꝰ ꝺterminatis reſpectu ſingularū ad vnā determinatā reſpectu vl'is. Ūn eſt in hac parte pro documēto ⁊ regula obſeruāduꝫ ſm hāc ſolutionē. Quādocūqꝫ in aliq̄ propōne eſt aggregatū ex determinatione ⁊ determinabili nō vnica acceptione nihil reffert priꝰ a determinatione q̄ a determinabili inchoare aſcenſuꝫ aut deſcēſuꝫ intelligo vbi ambo aut determinate aut diſtributiue vel vnū determinate: ⁊ alterū diſtributiue ſupponat ſuppoſito nulla ſit alia vl'itas in illa ꝓpōne qḋ notant addo ꝓpť has ꝓpōnes ⁊ ſil'es hoīs q̄lꝫ equꝰ q̄lꝫ equꝰ ē hoīs q̄lꝫ equꝰ nō eſt equꝰ. ¶ Secūdo modo rñdeo cōcedēdo factā ꝯñaꝫ eē bonā ſed nego ipam eſſe aſcēſuꝫ. Eſt. n. hec reg'la vl'iter in dialectica obſeruāda. Sub nullo ter̄o licet aſcēdere aut ꝺſcendere ſub q̄ nō lꝫ ſubſumere. Itaqꝫ hec argumētatio ē bona quocūqꝫ ter̄o oſtenſo: nō licet ſubſumere ſub hoc ter̄o ḡ nō licet aſcēdere: nec deſcēdere ſub h̄ termino. ¶ Hinc ſequit ſub nullo determinabili determinationis nō vnice eſſe aſcendendū aut deſcendendū poſtq̄ ſub nullo tali valꝫ ſubſumptio. Nec vꝫ ſi obſtet aliq̄s dicēdo. Sequeret ꝙ ſub ter̄o equus in hac propōne ſocratis q̄lꝫ equꝰ currit nō valeret aſcenſus nec deſcēſus parit nec ſubſumptio qḋ falſuꝫ eſt. Ad hoc rñdeo negādo ſequellā ⁊ rō huꝰ eſt qꝛ lꝫ ꝑma frōte hoc aggregatū ſocratis equꝰ videat determinatio nō vnica: eſt tñ determinatio vnica appellāda ꝑſertim q̄n tenet in propōne cuꝰ copula eſt ꝑñtis tēporis nō ampliata: qḋ notāter dico ꝓpter has ⁊ ſimiles ſocrat q̄lꝫ equꝰ cucurrit ſocratis q̄lꝫ equꝰ curret in quibꝰ ſub ter̄o equꝰ: nō licet aſcendere aut deſcendere ſicut nec ſubſumere ꝓ quāto iſta duo aggregata nō cōuertūtur in ordine ad copulas ampliatiuas. ſ. ſocratis q̄lꝫ equꝰ q̄lꝫ equꝰ ſocrat. Bene aūt verū ē ꝙ in ordine ad copl'as nō āpliatiuas cōuertūtur. Nā idē ē dicere ſocratis q̄lꝫ equꝰ currit ⁊ dicere q̄lꝫ equꝰ ſocratis currit. Hāc poſteriorē ſolutionē meliorē alťa exiſtimo.

¶ Cōtra hūc ſecūdum modū ⁊ potiſſimū cōtra corolariū poſitū argumētoꝛ. Iſta cōſequētia eſt bona ⁊ ꝑ deſcēſum. In q̄ualꝫ ſuā partē qḋ lꝫ cōtinuū poteſt eſſe diuiſuꝫ: ⁊ iſta cōtinua ſunt oīa cōtinua ergo in q̄lꝫ ſuā partē hoc continuū pōt eē diuiſuꝫ: ⁊ ī q̄lꝫ ſuā partē hoc cōtinuū pōt eſſe diuiſuꝫ ⁊ ſic de ſingulis: ⁊ tñ in illa cōſequētia priꝰ deſcendimꝰ ſub determinabili determinationis nō vnice q̄ ſub eius determinatione igitur regula falſa.

¶ Ad iſtaꝫ replicā reſpōdeo cōcedēdo factam cōſequētiaꝫ eſſe bonā ⁊ tenere ꝑ deſcenſuꝫ cōcedo etiā ꝙ priꝰ deſcendit ſub determinabili q̄ ſub eiꝰ determinatione nec illud eſt cōtra poſitū corolariū qm̄ ipum eſt intellgēdū in determinationibꝰ nō vnicis quarū determinatio nō eſt admixta relatiuo referēti aūs determinabile vel eſt ipuꝫ relatiuū. Nā in talibꝰ ſemꝑ deſcedēduꝫ eſt priꝰ ſub determinabili q̄ ſub eiꝰ relatiuo. Inſuꝑ virtualiť talis determinatio eſt vnica ⁊ ſic nihil cōtra regulā: clarū. n. eſt hāc propōnem in q̄lꝫ ſuā partē qḋlꝫ cōtinuū pōt eſſe diuiſuꝫ eſſe veram: ⁊ tamē ſi fieret deſcēſus prius ſub determinatione q̄ ſub determinabili q̄lꝫ deſcendens eſt falſa vt facile pōt practice cognoſci. ¶ Sed forte arguet aliq̄s probādo falſitateꝫ huꝰ in q̄ualꝫ ſuā partē qḋlꝫ cōtinuū pōt eſſe diuiſuꝫ h̄ modo: Bene ſequit in q̄lꝫ ſuā parteꝫ qḋlꝫ cōtinuū pōt eſſe diuiſuꝫ ergo iſta propō eſt poſſibilis in quālꝫ ſuā partē qḋlꝫ cōtinuū ē diuiſuꝫ ſꝫ ꝯñs ē manifeſte falſuꝫ ¶ Ad iſtā argutionē rñdeo negādo illā ꝯñaꝫ eſſe bonā defectꝰ eſt ſatis notus arguit. n. a propōne modali diuiſa ad ꝓpōneꝫ officiātē modalis ꝯpoſite. Quid aūt ſit ꝓpō modalis diuiſa q̄d modalis cōpoſita ⁊ q̄ officiabilis parit ⁊ officiās in propōnibus modalibus dicetur.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdeo negādo cōſequētiam illic aſſumptā eſſe aſcēſum: ⁊ ſi in ipſa nō det' añs verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ ꝑpter impoſſibilitateꝫ cuiuſlꝫ partis añtis dabit' tamē vna cōſequētia in ſilī q̄ nihil valebit: ⁊ erit hec ꝯña ens hoc nō homo eſt ⁊ ens b nō hō ē ⁊ ſic de ſingulis ergo ens q̄dlꝫ nō homo eſt reb' vt nūc añs eſt verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ. Etiā qñ negatio infinitet terīm hō in ꝯñti ſingularit' ⁊ pluralr̄: ⁊ in qualꝫ añtis ſingulari dabit' cōſequētia q̄ nihil valebit. Hoc patet ſumpta iſta ꝯña. a. hoc nō. b. eſt ⁊. a. hoc nō. b. eſt ⁊ ſic de ſingulis g̃. a. oē nō. b. eſt. a. ſignificet cōuertibil'r cū hoc diſiūcto vnitas vel numer' b. cū iſto terō infinito nō chimera ⁊ hētur añs verū ⁊ cōſequēs falſuꝫ. ¶ Sed forte peteret aliquis vtrū cōſequētia ſumpta in argumēto ſit formalis tēta ſynonimitate in aſcēſa ſubiecti: ⁊ teri infinitati poſiti a parte p̄dicati. ¶ Ad hanc petitionē reſpōdeo admiſſa ſuppoſitione cōſequētiam illaꝫ eſſe bonā ⁊ formalē rō hui' eſt q2 añs pro qualꝫ ſingulari eſt formalr̄ impoſſibile. Eſt igit' regula ſecūda textualis: ⁊ reliq̄ intelligende vbi antecedēs nō eſt formalr̄ impoſſibile aut cōſequens formaliter neceſſariū.

¶ Ad ſecūdum argumētuꝫ reſpōdeo cōcedēdo factā cōſequētiaꝫ eſſe bonā ⁊ formalē ſuppoſito ſignuꝫ cōtingēter ſumat' ſpecialr̄ nego tñ ipſuꝫ eē aſcēſuꝫ. Et hoc pro quāto ecōtrario formalr̄ nō vꝫ deſcēſus. Nā nō ſequit' in ſimili homo ꝯtingēter nō ē ens ⁊ iſta entia poſſibilr̄ ſunt oīa entia igit' homo cōtingēter nō ē hoc ens ⁊ homo cōtingēter nō eſt hoc ens: ⁊ ſic de ſingulis añs eſt verū ⁊ neceſſariū ꝯñs aūt impoſſibile pro qualꝫ ſingulari inq̄ d̄mōſtrat' aliquid q̄d nō pōt eē homo. Et ſi cōtingēter ſumat' nō ſpecialr̄ vt. ſ. cōuertit' cū poſſibilr̄: tunc facta cōſequētia nihil valet ſaltē formalr̄. Nā in ſimili dat' añs verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ hoc pꝫ in iſta ꝯña celuꝫ cōtingēter nō eſt hoc celū: ⁊ celū cōtingēter nō eſt hoc celū: ⁊ ſic de ſingulis ergo celū cōtingēter nō eſt celū. Forte dicet aliq̄s hoc eē verū naturalr̄ loquēdo nō tñ ſimplr̄. Sed difficultas eſt an formalr̄ illa ꝯña ſit bona ſimplr̄. Ad hoc reſpōdet quidā, datam cōſequētiā eē ſimplr̄ ⁊ naturalr̄ ⁊ p̄t' naturaꝫ bonā ⁊ formalē: ⁊ ſubdit ꝙ nō occurrit ei inſtātia. Aliter tñ reſpōdeo negādo datā cōſequētiam eē formalr̄ bonā ⁊ inſtātia admodū facilis eſt: ⁊ eſt iſta nō ſequit' ꝑſona cōtingēter nō ē iſta ꝑſona ⁊ ꝑſona cōtingēter nō eſt iſta ꝑſona ⁊ ſic de ſingulis ergo ꝑſona cōtingēter nō eſt ꝑſona loquor ſemꝑ de ꝑſonis diuinis añs eſt veruꝫ: ⁊ ꝯñs impoſſibile ſumit' cōtingēter in qualꝫ ꝓpōne ꝓ poſſibilr̄. Et quēadmodū data cōſequētia nihil valet ita nec iſta ꝑſona neceſſario ē iſta ꝑſona: ⁊ ꝑſona neceſſario eſt iſta ꝑſona: ⁊ ſic de ſingulis ergo ꝑſona neceſſario eſt oīs ꝑſona eſt. n. añs neceſſariū ⁊ ꝯñs impoſſibile. Ex quo pꝫ p̄dictum dialecticū falſuꝫ enūciaſſe cū dixit hāc cōſequētiaꝫ eſſe formalr̄ bonā. ſ. homo neceſſario eſt iſtud ens: ⁊ homo neceſſario eſt iſtud ens ⁊ ſic de ſingulis ergo homo neceſſario eſt quodlꝫ ens.

¶ Ad tertiū argumētuꝫ reſpōdeo cōcedēdo factā cōſequētiaꝫ eē bonā: ⁊ formalē ſed nego ipām tenere ꝑ aſcēſuꝫ: ⁊ hoc ꝑ quāto ecōuerſo nō valet deſcēſus. Iſta. n. cōſequētia nihil valet oīs homo vl'. b. leo oē aīal eſt: ⁊ iſti hoīes ſunt oēs hoīes ergo iſte homo vel. b. leo oē aīal eſt: ⁊ iſte homo vl'. b. leo oē aīal ē: ⁊ ſic de ſingulis. Nā in caſu q̄ ſoli inter aīalia ſint ſocrates: ⁊ vn' leo añs datur verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ ⁊ hoc ideo eſt q2 virtualr̄ in illo deſcēſu. ¶ Si deſcēſus ē appellād' ꝯ arguitur a confuſa ad determinā reſpectu coniunctionis vel.

¶ Tertio ⁊ p̄cipalr̄ argumētor ipugnādo quartā regulā text' iſta ꝯña eſt bona tenens ꝑ deſcēſum quilꝫ angelus ⁊ ali' angel' quilꝫ angel' ⁊ ali' angel' eſt ⁊ iſti angeli ſunt oēs angeli ergo iſte angelus ⁊ alius angel' quilꝫ angel' ⁊ alius angel' eſt: ⁊ iſte angel': ⁊ ali' angel' quilꝫ angel' ⁊ alius angel' eſt: ⁊ ſic de ſingulis. Et tñ in ea arguit' a ſuppoſitione cōfuſa tm̄ ad determinatā reſpectu multitudinis: ⁊ hoc rōne tm̄ alius angel' a parte ſubiecti igit' regula poſita eſt falſa. Et ſuppono vtrūq3 relatiuuꝫ referat terminū angelus in primo loco.

¶ Secūdo argumētor hec cōſequētia eſt bona quilꝫ leo fuit cuiuſlꝫ hoīs q̄lꝫ leo: ⁊ iſte leo oīs leo ē: ergo iſte leo fuit cuiuſlꝫ hoīs quilꝫ leo ⁊ ſic de ſingulis. Et tñ in ea arguit' a cōfuſa ad determinatā reſpectu multitudinis: ⁊ hoc rōne tēporis importati ꝑ copulā illius propōnis igit'.

¶ Tertio argumētor iſta conſequētia eſt deſcēſus tantū animal eſt homo: ⁊ iſti homines ſunt omnes hoīes ergo animal eſt iſte homo ⁊ animal eſt iſte homo: ⁊ ſic de ſingulis. Et tamē proceditur a confuſa ad determinatā igitur.

¶ Cōfirmatur hec conſequētia eſt bona per deſcenſuꝫ quilꝫ homo aliq̄le animal eſt: ⁊ iſti hoīes ſunt omnes hoīes ergo iſte homo aliq̄le animal eſt ⁊ iſte homo aliq̄le animal eſt ⁊ ſic de

ſingulis. Arguitur tamē a ſuppoſitione cōfuſa tantū ad ſuppoſitionē determinatā: ⁊ hoc reſpectu multitudinis igitur.

¶ Secūdo argumētor iſta cōſequētia eſt deſcenſus. quilꝫ homo aliquātum animal eſt: ⁊ iſti hoīes ſunt oēs homines ergo iſte homo aliquātum animal eſt ⁊ iſte homo aliquātum animal eſt: ⁊ ſic de ſingulis in ea tamē arguit' a ſuppoſitione cōfuſa tantū ad ſuppoſitionē determinatam igitur.

¶ Tertio argumētor iſta cōſequentia eſt deſcenſus quilꝫ homo aliquotū animal eſt: ⁊ iſti homines ſunt oēs homines ergo iſte homo aliquotū animal eſt. ſic ⁊ d̄ ſingl'is ⁊ tñ arguit' a cōfuſa ad d̄terminatā reſpectu multitudinis igit'.

¶ Ad tertiū principale reſpōdeo negādo factā cōſequētiam eſſe bonā: ⁊ tenere ꝑ deſcēſuꝫ. Nā in ſimili nō ſequit' quilꝫ homo ⁊ alius homo quilꝫ homo ⁊ alius homo ſunt: ⁊ iſti hoīes ſunt omnes hoīes ergo iſte homo ⁊ alius homo quilibet homo: ⁊ alius homo ſunt ⁊ iſte homo ⁊ alius homo quilꝫ homo ⁊ alius homo ſunt: ⁊ ſic de ſingulis ſi autē ſolus ſit ſocrates inter homines in rerū natura: ⁊ loquamur vbiq3 de partialibus ſolū hoībus añs datur verū ⁊ ꝯñs falſum. Ex hac ſolutione pꝫ manifeſte quēdam nouiꝫ ſcriptorē male ſenſiſſe in hoc ꝙ dixit hanc propoſitionē quilꝫ homo ⁊ alius homo quilꝫ homo: ⁊ alius homo ſunt eſſe impoſſibilē. Quod ſi forſitan pro eo aliq̄s reſpōdeat dicēdo ipum intellexiſſe vbi termin' homo ſolū finita ſuppoſita habeat probo adhuc illud falſuꝫ. Et pono caſum ſolū tres homīes eē in mūdo. ſ. ſocrates. Plato cicero candē animā haberes. Sꝫ ſocrates hēat materiā. a. ⁊ plato materiā. b. Cicero autē ambas matias cōprehēdat: ⁊ habet' in veritate hec ꝓpoſitio quilꝫ homo ⁊ alius homo quilꝫ homo ⁊ alius homo ſunt. Uolo. n. terminū homo pro illis tribus hominibus dūtaxat teneri.

¶ Ad ſecūdum argumētum. Reſponderent cōmunit' loquētes negādo cōſequētiam factam eſſe bonā ⁊ dicerent añs eſſe veruꝫ ⁊ cōſequens falſum. In caſu quo ſolus. a. leo ſit ⁊ fuerit in rerū natura fuerint pariter ſoli ſocrates ⁊ plato int' homines q̄ alternatis mēſibus poſſeſſerint leonē. a. ſic ꝙ nunq̄ ſimul ipum poſſeſſerunt. Tūc dicerent añs eſſe verū ⁊ cōſequens falſum. Nos oppoſitū tenētes dicimus factā cōſequētiam optimā eſſe. Nec datū eſt añs verū ⁊ cōſequēs falſuꝫ. Dico autē in poſito caſu añs eſſe falſum perinde atq3 ipſuꝫ conſequens. Quādo igitur in regula quarta dictū eſt eſſe ſūme cauēdum ne deſcendēdo arguam' a ſuppoſitione cōfuſa tantū ad determinatā reſpectu termini diſtributi eſt intelligēdum vbi talis termin' diſtributus nō ſit determinabile eiuſdē termini determinate ſuppōnētis qualr̄ cōtingit in ꝓpoſito. Sed quoniā circa hāc difficultatē: multa ⁊ mea ſentētia notatu digna tetigim' in decima octaua q̄ſtione dubio p̄mo ideo nō amplius ad preſens ſuꝑ hoc eſt dicendū. Sed ſi q̄ alia ſunt dicēda omnia ad ſcitatū dubiuꝫ remitto.

¶ Ad tertiū argumētum. Reſpōdeo concedendo factā conſequētiam eſſe bonā ⁊ deſcenſum ſed dico nihil cōtra regulā pro quāto nō arguitur a cōfuſa ad determinatā reſpectu termini diſtributi: cū ita ſit ꝙ in nulla conſequētis ſingulari ſit aliq̄s termin' diſtributus. Sed forſitāꝫ peteret aliquis vtrū hec cōſequētia ſit deſcenſus tantū animal eſt homo ⁊ quodlꝫ albuꝫ: ⁊ iſti hoīes ſunt omnes hoīes ergo animal eſt iſte homo ⁊ quodlꝫ albū: ⁊ animal eſt iſte homo ⁊ q̄dlibet albū: ⁊ ſic de ſingulis. Ad hoc ⁊ multa ſimilia reſpondet dubiuꝫ ſecūdum queſtionis tertie iſte tertie ſectionis dialectice.

¶ Ad confirmationē. Reſpōdeo preſuppōnēdo imp̄mis naturā ſigni aliqualis ⁊ ſui oppoſiti q̄liſlibet q̄ talis eſt. Signū qualiſlibet habet naturā quādoq3 cōplete ⁊ nōnunq̄ incomplete diſtribuēdi terminū cōmunē in quē cadit. Itaq3 ſi in ſenſu cōpleto ſumat' hec ꝓpoſitio q̄liſlibet homo currit equiualet iſti q̄libet homo qualis currit ſi vero in ſenſu incompleto ſumat' tunc iſti equalebit cuiuſlibꝫ ſpeciei hominis qualis aliq̄s homo qualis currit. Unde ſi ſex homines dūtaxat eſſent in rerū natura quorū duo eſſent albi ⁊ duo nigri ⁊ aliī duo rubei ⁊ currerent ſoli tres quoꝝ vnus eſſe albus: ⁊ alter niger ⁊ alius rubeus hec propoſitio qualiſlibet homo currit eſt falſa in ſenſu cōpleto ⁊ vera in ſenſu incōpleto. Signuꝫ aliqualis oppoſitā habet ſignificationē ad ſignū qualiſlibet. Nam accepta hac propoſitione aliqualis homo currit in ſenſu cōpleto equiualet huic aliquis homo qualis currit ꝙ ſi in ſenſu incōpleto recipiat' tunc huic equiualebit alicuius ſpeciei hominis qualis quilibet homo qualis currit. Ex his facile pꝫ hanc propoſitionem qualiſlibet homo currit in ſenſu cōpleto inferre eandem in ſenſu incompleto nō tamen ecōtra. Idem ſequitur vbi datur propoſi-

tio efficiat negatiua. Et per oppoſitũ ſequitur
hanc propoſitionẽ aliq̄lis homo currit acceptaȝ
in ſenſu incõpleto inferre candẽ in ſenſu cõpleto
ſed nõ ecõtrario: modo ſimili dicat in hac nega
tiua aliqualis homo nõ currit. His dclaratis ſu
pereſt dicendũ de modo aſcendendi ⁊ deſcẽden
di ſub terminis ſequẽtibus ſignũ q̄liſlibet aut ſi
gnum aliqualis ſecũdum ꝙ data ſigna incom-
plete ſumũtur. Nã ſi complete teneãtur nulla pe
nitus eſt difficultas. ¶ Dicamus igitur ꝙ ſub
ſubiecto huius propoſitionis q̄liſlibet homo cur
rit triplr̃ poſſumus aſcendere ⁊ deſcendere p̃mo
modo copulatiue ſub diſiunctione hoc pacto
iſte homo qualis currit vel iſte homo q̄lis currit
⁊ ſic de ſingulis hoibus albis. Et iſte homo qua
lis currit vel iſte homo q̄lis currit: ⁊ ſic de ſingu-
lis hoibus nigris: ⁊ ſic de ſingulis ergo q̄liſȝ hõ
currit: deſcẽſus fiat cõtrario modo. ¶ Secũdo
modo aſcendere poſſumus ſub ſubiecto date ꝓ-
poſitiõis ſimplr̃ copulatiue hoc pacto iſte homo
qualis currit ⁊ iſte homo q̄lis currit: ⁊ ſic de ſin-
gulis erego q̄liſlibet homo currit. Itaq̄ ſenſus
huius propoſitionis iſte homo q̄lis currit eſt iſte
ſpeciei hominis q̄lis cuius eſt iſte homo q̄lis ali-
quis homo q̄lis currit. Nam pronomẽ iſte in da
tis ſingularibꝰ ſingularizat incõplete proportio
nabilr̃ ad diſtributionẽ. ¶ Tertio modo poſſu-
mus aſcendere ⁊ deſcendere copulatiue ꝑ ſpeci
es determinatas ſic hõ albus currit: ⁊ h õ niger
currit: ⁊ ſic ſingulis ergo q̄liſlibet homo currit.
Deſcendendũ eſt proportionabilr̃: facile patet
ex iam dictis quo nã pacto eſt aſcendẽdum ⁊ de
ſcendẽdũ ſub ſubiecto huius ꝓpoſitionis aliqua
lis homo currit ⁊ breuiter ſignari debet omnino
eadẽ proportio ⁊ ſertis in diſtributione incom-
pleta huius ſigni qualiſlibet ⁊ in particulariza-
tione pariter incõpleta huius ſigni aliq̄lis cum
his q̄ diximus in cõfirmatione primi argumẽti
⁊ principalis circa incompletã diſtributioneȝ ſi-
gni omneȝ particularizationẽ incompletã ſigni
aliquod. Sequit̃ ex his omnibus q̄ dicta ſunt fa
ctam conſequẽtiam incõfirmatione eſſe deſcen-
ſum vbi ſignũ aliquale particularizet complete
nec in illo ſenſu arguit̃ a cõfuſa ad determinatã
reſpectu multitudinis. Quodſi ſignuȝ aliquale
teneatur incõplete adhuc conſequẽtia facta di-
cet̃ deſcenſus ꝗuis arguitur a cõfuſa ad deter-
minatã reſpectu multitudinis nec iſtud impedit
pro q̃to illa multitudo eſt eadẽ cum determi-
nata: incõueniret autẽ ſi diuerſa fuiſſet.

¶ Ad ſecũdum argumẽtum. Reſpõdeo
preſupponẽdo hec ſigna quãtũlibet: aliquãtum
q̄ opoſita ſunt bifariã accipi poſſe. ſ. cõplete ⁊ in
cõplete. Si hec ꝓpoſitio quãtuſlibet homo cur
rit ſumat̃ in ſenſu completo equiualet huic qui-
libet homo quãtus currit ⁊ eiꝰ oppoſita aliquã-
tus homo nõ currit huic equiualet homo quã-
tus nõ currit. Si autẽ date ꝓpoſitiones recipiã-
tur in ſenſu incõpleto tunc prior illarũ equiualet
huic cuiuſlibet ſpeciei hominis quãti aliquis ho
mo quãtus currit ⁊ poſterior iſti equiualet ali-
cuius ſpeciei hominis quãti quilibet homo quã
tus nõ currit. Species quãtitatis p̃ſertim conti
nue de qua impreſentiarũ loq̄mur ſunt pedale:
bipedale triepdale: ⁊ ſic in infinituȝ creſcendo ⁊
⁊ decreſcendo atq̄ mediãdo. Iſtis preſuppoſi-
tis dicatur de modo aſcendendi ⁊ deſcendendi
omnino cõformiter ad illa q̄ in cõfirmatione di
cta ſunt circa ſignũ q̄liſlibet ⁊ ſignũ aliq̄le: ⁊ per
illud patebit ad ſecũduȝ argumẽtum ſolutio.
¶ Ad tertiũ argumẽtum. Reſpõdeo con
formiter ad duo proxime precedẽtia preſup po-
nẽdo hec duo q̄ ſigna q̄ oppoſita ſunt. ſ. quotũli
bet aliquotũ duplr̃ poſſe teneri videlizet comple
te: ⁊ incõplete ſi hec ꝓpoſitio quotuſlibet homo
currit ſumat̃ in ſenſu completo eq̄ualebit huic
quilibet homo ordinatꝰ currit eius oppoſita pro
poſitio q̄ eſt hec aliquotus homo nõ currit huic
eq̄ualet aliquis homo ordinatus nõ currit ꝙ ſi
date propoſitiones in ſenſibus incompletis reci
piãtur tunc prior earũ huic equiualebit cuiuſli-
bet ſpeciei hominis ordinati aliquis homo ordi
natꝰ currit. Et poſterior enũciatio huic eq̄uale
bit alicuiꝰ ſpeciei hominis ordinati quilibet ho
mo ordinatus nõ currit. Illum appello hominẽ
ordinatũ qui p̃mus eſt aut ſecũdus vel tertius: ⁊
cõſequẽter hoc modo ⁊ hoc in ordine ad alterũ
hoiem. De modo aſcendendi ⁊ deſcendendi di
cenduȝ eſt pari omnino mõ ⁊ arte prout in cõfir
matione diximus q̄re nõ eſt ampliꝰ imorãdum.
¶ Dubitat̃ primo vtrũ iſte conſequẽtie te
neãt per deſcenſuȝ cuiuſlibet hominis equus cu
iuſlibet angeli equꝰ eſt: ⁊ iſti hoies ſunt oẽs hoies
ergo iſtius hoĩs. a. equꝰ cuiuſlibet angeli equus
eſt: ⁊ iſtius hoĩs a equus cuiuſlibet angeli equus
eſt: ⁊ ſic de ſingulis. Cuiuſlibet hoĩs. b. equus cu
iuſlibet angeli. b. equus eſt ⁊ iſti hoies ſunt om-
nes hoies ergo iſtius hoĩs. a. equꝰ cuiuſlibet an
geli. b. equus eſt ⁊ iſtius hominis. a. equꝰ cuiuſ-
libet angeli. b. equus eſt ⁊ ſic de ſingulis.

¶ Ad iſtud dubiũ. Reſpõdet quidam in
ſuis ſuppoſitionibus capite de aſcenſu ⁊ deſcen
ſu nullã illarũ conſequẽtiarum eſſe bonã nec te-
nere per deſcenſuȝ nec etiã cõuerſo modo aſcen
dendo aliqua talis conſequẽtia dicetur bona te
nens ꝑ aſcenſum. Itaq̄ vniuerſaliter tenet nul
laȝ iſtarũ propoſitionũ eſſe probandã per aſcen
ſum aut improbandã per deſcenſuȝ vcȝ cuiuſli-
bet hoĩs equus cuiuſlibet angeli: angeli equus
eſt: cuiuſlibet hominis. b. equus cuiuſlibet an-
geli. b. equus eſt. a. hoĩs q̄libet equus angeli qui
libet equus eſt. Hominis quiȝ equus. b. angeli:
angeli quilibet equus eſt. Etiã in negatiuis eo-
dem modo ſupponẽtibus terminis idem cenſen
dum eſt ⁊ ſubdit taliũ propoſitionũ cognoſcen-
dam eſſe veritatẽ ⁊ falſitatẽ per ſuppoſitionẽ ex
tremorũ: ⁊ nullo pacto ꝑ aſcenſuȝ vel deſcenſuȝ.
Ratio eius talis eſt: quia poſtq̄ᵐ termini poſiti
a parte ſubiecti ⁊ termini poſiti a parte p̃dicati
omnino eodẽ modo ſupponũt nõ videtur quare
potius ſit inchoanda probatio rõne vnius extre
mi ꝙ rõne alterius. ¶ Sed hec ratio motiua ⁊
ſolutio aſſignata nullo pacto ſatiſfaciũt: immo
nec aliquid apparẽtie tangũt. Nã pari ratione
eſſet fatendũ iſtam conſequẽtiam nõ eſſe deſcen
ſum homo eſt animal ⁊ iſti hoĩes ſunt omnes ho
mines ergo iſte homo eſt aĩal: vel iſte homo eſt
animal: ⁊ ſic de ſingulis. Etiã ediuerſo nõ vale-
ret conſequẽtia ꝑ aſcenſum quod alienũ eſt a ve
ro ⁊ ab omni dialecticorũ cõſenſu. Etiam ſeque
retur veritatẽ vel falſitatẽ huiꝰ propoſitionis qui
libet homo quilibet homo eſt nõ eſſe dignoſcen-
dam per aſcenſum vel deſcenſum. Itẽ ſequeret̃
nullã illarũ propoſitionũ poſſe ſumi pro premiſ-
ſa in aliquo ſyllogiſmo. Nam ſi nõ licet aſcende
re nec deſcẽdere ſub aliquo termino cõmuni nõ
licebit etiã ſubſumere. Hec ⁊ multa alia ſeque-
rẽtur q̄ toti dialectice obuiãt ⁊ plane cõtrariant̃.
¶ Quare aliter ad dubiũ reſpõdeo cõcedendo
conſequẽtias factas bonas eſſe ⁊ tenere per deſ-
cenſuȝ necnõ dicimꝰ ediuerſo bene valere aſcen
ſum: ⁊ ꝓ iſtis facilis cognoſcendis talẽ pono do
ctrinã in hac parte obſeruãdam. Omnis propo
ſitio cathegorica cuiꝰ extrema nõ ſunt vltimo
reſoluta põt reſolui ratione ſuorum extremorũ
vſq̄ dum deueniat̃ ad aliquã irreſolubilẽ propo
ſitionẽ. Quodſi fuerit exponibilis rõne ſigni ex-
ponibilis in ſuas exponẽtes reſoluit̃ ⁊ tandẽ ex-
ponẽtes reſoluũtur quoad deuẽtuȝ fuerit ad ali
q̄d irreſolubile. Quũ vero ꝑ reſolutioneȝ attin-
gitur propoſitio q̄ irreſolubilis eſt tũc illa venit
probãda ꝑ ſuppoſitionẽ extremorȝ. Hinc ſequẽs
eſt quãlibet ſumptaȝ propõnũ poſtq̄ᵐ ſunt de ex
tremis cõibus eſſe reſolubilẽ in proprias ſingula
res ⁊ per ꝯñs licebit quãlȝ illarũ vniuerſaliũ ſu-
mere ꝑ aſcenſa ⁊ etiã ꝑ deſcenſa. ¶ Seruet̃ igit̃
in hac parte hoc documẽtũ ꝑ inchoatione aſcẽ
ſus ⁊ deſcẽſus. Quãdocũq̄ in aliq̄ propõne duo
aut plures termĩ ponũtur eadẽ ſuppoſitione ſup-
ponẽtes ſub p̃mo eorũ prius aſcẽdendũ ⁊ deſcen
denduȝ eſt ꝙ ſub aliquo aliorũ: deinceps ſub ſe
cũdo ⁊ ꝑñr. Et per hoc pȝ in hac propõne cuius
libet hoĩs equꝰ cuiuſlȝ angeli equus eſt ſub termĩo
hominis eſſe prius aſcẽdenduȝ ⁊ deſcẽdendũ ꝙ
ſub termino angeli. Eodẽ modo in iſta propo-
ſitione cuiuſlibet hoĩs. b. equus cuiuſlȝ angeli.
b. equus eſt prius eſt aſcẽdendũ ⁊ deſcendendũ
ſub termino hoĩs ꝙ ſub termino angeli. Nota-
bis tamẽ hoc vnũ ꝙ licet iſte ꝓpõnes ſunt equi-
ualẽtes. ſ. cuiuſlȝ hoĩs equꝰ cuiuſlȝ angeli equꝰ
eſt cuiuſlȝ angeli equus cuiuſlȝ hoĩs equus eſt.
Iſte tñ nõ ſunt eq̄ualẽtes cuiuſlȝ hoĩs. b. equus
cuiuſlȝ angeli. b. equꝰ eſt cuiuſlȝ angeli. b. equꝰ
cuiuſlȝ hoĩs. b. equus eſt cum prior detur vera ⁊
poſterior falſa in caſu quo quilȝ hoĩuȝ ſuũ pecu
liarẽ equũ poſſideat ⁊ eos oẽs poſſideat angelꝰ
michael quẽ pono eſſe ſolũ inter angelos. Etiã
ſecũda datur vera ⁊ prior falſa in verſo caſu: q̄re
autẽ ille p̃ores ſunt eq̄ualentes ⁊ iſte nõ eſt rõ in
promptu. Nã in priorib ꝰ cũcta ſeſe habẽt equalia
pret̃ ordinẽ termĩorum: ⁊ in poſterioribꝰ variat̃ ſup
poſitio in hac igit̃ propõne cuiuſlȝ hoĩs. b. equꝰ
cuiuſlibet angeli. b. equus eſt terminꝰ equꝰ in pre
dicato licet apparẽter determinate ſupponat te
net̃ tamẽ realit̃ confuſe tantũ ſed in iſta cuiuſli-
libet angeli. b. equus cuiuſlibet hominis. b. equꝰ
eſt idem terminus equus qui ex parte ſubiecti
habetur ſupponit in forma ⁊ in virtute determi
nate: quare a neutra illaruȝ ad alterã valebit cõ
quentia. Et in multis alijs eſt conformiter di-
cendum.
¶ Dubitatur ſecundo vtrum iſte deſcen-
ſus ſit formalis ⁊ bonus. Omnis homo eſt to-
tum in quãtitate ⁊ iſti homines ſunt omnes ho
mines ergo iſte homo eſt totuȝ in quantitate ⁊
iſte homo eſt totum in quantitate ⁊ ſic de ſin-
gulis.
¶ Ad hãc dubitationẽ reſpõdeo p̃ſuppo
nẽdo iſtud cõplexũ totũ in quãtitate bifariã ca-
pi vcȝ realr̃ ⁊ dialectice. In priori acceptione di

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

cinius ſocratē eſſe totū in quātitate: ⁊ quodlibet ens naturale quod ex mā ⁊ forma cōponitur: ⁊ nō eſt pars alterius entis totuȝ in quātitate nūcupatur: ⁊ hec acceptio eſt nr̄o propoſito aliena. Altera eſt acceptio dialectica q̄ preſenti ſpeculationi eſt cōducibilis in q̄ quideȝ acceptione hoc aggregatū totū in quātitate dicit̄ termin⁹ ſecūde intētionis: ⁊ facit ſubiectū huius propoſitionis oīs homo eſt totū in quātitate materialr̄ p̱ tali aggregato teneri omnis homo. Vn̄ in iſta acceptione totū in quātitate dicit̄ aggregatū ex termino cōmuni ⁊ ſigno vl̄i q̄lia ſunt iſta aggregata omnis homo omne aīal ⁊ ſimilia. His igitur declaratis reſpōdeo ad dubitationē diſtinguēdo cōſequentiā illā eſſe deſcenſum vel totuȝ in quātitate tenet̄ realr̄ tam in deſcenſa ꝙ̄ in deſcendētibus: ⁊ ſic cōcedo cōſequentiā bonā eſſe ⁊ tenere p̱ deſcēſum. Quod ſi ſignū totū in quātitate dialectice accipiat̄ conſequētia facta nec eſt formalis nec bona. Nā rebus vt nūc ita eſt ꝙ añs eſt verū ⁊ conſequēs falſum. Quod ſi petas qualr̄ ſit deſcendēdum ſub ſubiecto illius propoſitionis accepto p̄dicato ſecūde intentionalr̄ dico hoc pacto deſcendendū eſſe. Omnis homo ē totuȝ in quātitate: ⁊ iſta oīa oīs homo ſunt oīa oīa oīs homo ergo hoc oīs homo eſt totū in q̄ntitate vl̄ hoc oīs homo eſt totū in quātitate: ⁊ ſic de ſingulis. Nā hoc aggregatū oīs homo in p̱poſitione aſſumpta poſtꝙ̄ materialr̄ accipit̄ terminus eſt cōis ⁊ qm̄ in ip̄um nō cadit aliquod ſignuȝ cōfuſiuū vel diſtributiuū aut diſcretizans ſequit̄ ip̄um aggregatū determinate ſupponere ⁊ per cōſequens ſub ip̄o deſcenſus ⁊ aſcenſus fieri habet diſiūctiue. ¶ Cōtra ea q̄ dicta ſunt inter declarādum argumētor. Vel ſic tenet̄ materialr̄ hoc aggregatū oīs hō ꝙ eius vtraqȝ ps dictionalis puta oīs ⁊ homo materialr̄ tenētur: vl̄ neutra aut aliqua ⁊ aliq̄ nō. Vltimū nō eſt dicendū quū nō appareat ratio quare pot⁹ vna ps ⁊ nō altera materialr̄ accipit̄. Etiā ſecūdum nō nō eſt dicendū vt ſatis pȝ ſed ꝙ primū etiā nō ſit verū probatur ſic. Si ergo vtraqȝ dictio materialiter ſumit̄ vtraqȝ igitur eſt termin⁹ cōis ſed nulla in tali ſenſu eſt determinatio aut determinabile reſpectu alteri⁹ nec ambo p̱ aliquā cōiūctionem copulātur: ſequit̄ ergo ꝙ nō efficiūt aliquē terminū cōmunē. Nā dato oppoſito ſeq̄ret̄ pari rōne hac aggregatū homo lapis terminū cōem efficere ⁊ hoc ſi vtraqȝ pars dictionalr̄ puta homo ⁊ lapis materialr̄ accipiant̄: ⁊ ſic iſta eēt enūciatio falſa homo lapis eſt totū in quātitate ſed hoc eſt cōtra cōmunē hoīuȝ intellectionē igitur dicendū eſt hoc totū omnis homo nō poſſe materialr̄ teneri in hac p̱poſitione eſt totū in quātitate. ¶ Ad replicaȝ patet ſolutio ex multis q̄ in precedentibus diximus.

¶ **Dubitat̄ tertio. Demodo deſcendēdi** ſub terminis ampliatis in q̄bus rōne ponēde cōſtantie aliqua difficultas habet̄ grā cui⁹ querit̄ quomodo deſcēdendo ſub ſubiecto hui⁹ propōnis oīs homo fuit animal eſt ponēda cōſtantia.

¶ **Ad iſtam dubitationē. Reſpōdeo ꝙ ſi** volum⁹ deſcēdere ſub ſubiecto hui⁹ propōnis oīs homo fuit animal pro cōſtantia nō eſt accipienda hec p̱poſitio iſti hoīes ſunt oēs hoīes nec iſta iſti hoīes fuerūt oēs homines: nec iſta iſti hoīes ſunt vel fuerūt omnes hoīes. Ratio huius eſt qꝛ poſtꝙ̄ deſcenſus eſt improbatiu⁹ .i. oſtenſiu⁹ falſitatis ſi ergo volum⁹ illā propoſitionē oſtēdere falſam per deſcenſuȝ inferēdo ſingulares falſas opȝ vt conſtātia q̄ ſumit̄ ex parte añtis ſit p̱poſitio vera aliter nunꝙ̄ p̱ deſcēſuȝ oſtenderet̄ data vl̄is falſa. Si ergo ponat̄ aliquos hoīes in hoc inſtāti p̄ſenti primū eſſe ſic ꝙ nunꝙ̄ pri⁹ fuerint ⁊ cuȝ hoc fuerint multi alij hoīes q̄ nūc nō ſunt. Tūc notū eſt hāc p̱poſitionē eſſe falſam oīs homo fuit aīal vt facile ex ea p̱ maiore ⁊ p̱ minore ſumpta iſta ſocrates eſt homo infert̄ hec propoſitio falſa ſocrates fuit aīal pono .n. ſocratē nūc primū eſſe. Nūc autē videndū eſt quo nā pacto p̱ deſcenſuȝ ei⁹ falſitas manifeſtabit̄ poꝙ̄ cōſtantia debet eſſe propoſitio vera. Imp̄mis nō ſumetur pro cōſtātia hec p̱poſitio iſti hoīes ſunt oēs hoīes qm̄ ipſa ē falſa. Nā opȝ in cōſtātia demōſtrent̄ oēs hoīes pro q̄bus ſupponit termin⁹ grā cuius ponit̄ conſtātia cū igitur termin⁹ homo in vl̄i ſupponat pro cūctis hoībus tā preſentib⁹ ꝙ̄ p̄teritis cōſequens eſt in dato caſu hanc eſſe falſam: iſti hoīes ſunt oēs hoīes. Etiā iſta propoſitio nō ſumit̄ pro conſtātia iſti hoīes fuerūt omnes hoīes cū parit̄ ſit falſa: ⁊ pari modo dicendū eſt de iſta iſti hoīes ſunt vel fuerūt oēs homines q̄ falſa etiā eſt. Et ſi des iſtā iſti homines oēs homines fuerūt conſtat ip̄am etiā eſſe falſam. Dicamus igitur pro conſtantia date propoſitionis hanc propoſitioneȝ eſſe ſumēdam iſti homines ſunt vel fuerunt omnes homines nō in ſenſu quē videtur primaria fronte habere ſed in illo ſenſu in quo diximus queſtione decima octaua notabili priori in limitatione ſecūda ꝙ copulatio

⁊ ter̄s pluralis numeri diſſoluēdus ē in ter̄os ſingularis numeri itaqȝ hāc verā cōcedimus adā ⁊ noe fuerūt ꝙ̄ ꝙ̄ hec nunꝙ̄ fuerit vera adā ⁊ noe ſunt. Itē eiſdē oſtēſis hec propō eſt vera iſti homines fuerūt: ⁊ hec nunꝙ̄ fuit vera iſti hoīes ſunt. Etiā ſi daret̄ ꝙ nullus ali⁹ hō fuiſſet hec cōcederetur vera iſti hoīs fuerūt oēs hoīes: ⁊ tn̄ nunꝙ̄ fuit veꝝ dicere iſti hoīes ſūt oēs hoīes. Sat igit̄ eſt ad veritatē illi⁹ p̱pōnis has fuiſſe veras iſte homo fuit hō iſte hō fuit hō: demōſtrando adā in vna illarū ⁊ in altera ip̄um noe. Sic imp̄ntiarū dico hanc conſtātiam eſſe verā iſti hoīes ſunt vel fuerūt oēs hoīes: ⁊ hoc p̱ quāto quocūqȝ eoꝝ oſtenſo iſta propō eſt vera iſte hō eſt vel fuit hō. Et p̱ hoc facile pȝ de poſitione cōſtantie huius propōnis oīs homo erit aīal: ⁊ hui⁹ parit̄ omnis homo incipit eſſe ⁊ omniū ſimiliū.

¶ **Prima cōcluſio. Et ſi hec ꝯñia ſit bo**na iſta p̱ſona aliq̄ p̱ſona cōtingēter ē: ⁊ iſta p̱ſona p̱ſona aliq̄ cōtingēter ē: ⁊ ſic de ſinglis: ergo oīs p̱ſona aliq̄ p̱ſona cōtingēter eſt nō tamē eſt aſcenſus p̱ quāto ecōtrario nō ſequit̄ oīs p̱ſona aliqua p̱ſona cōtingēter eſt ⁊ iſte p̱ſone plr̄ ſunt oēs p̱ſone ergo iſta p̱ſona aliq̄ p̱ſona contingēter eſt ⁊ iſta p̱ſona aliq̄ p̱ſona cōtingēter eſt ⁊ ſic de ſingulis. Duob⁹ ſuppoſitis vnū eſt ꝙ cōtingēter ſumat̄ ſpecialr̄ alterū eſt ꝙ loq̄mur ſoluȝ de trib⁹ p̱ſonis in diuinis: ꝙ̄ añt iſte deſcēſus iaȝ format⁹ nihil valeat ſatis pȝ imp̄mis añs eſt neceſſariū ⁊ ꝯñs impl̄e p̱ eius q̄libet ſingulari. Defectus q̄re dat⁹ deſcēſus nihil valet eſt qꝛ arguitur cōtra quartā regulā a confuſa ad determinataȝ reſpectu multitudinis: Nā hic ter̄s p̱ſona in ſecūdo loco tenet̄ cōfuſe tm̄ in añte ⁊ determinate in q̄lȝ ſingulari ꝯñtis ⁊ hoc reſpectu multitudinis hoc ē reſpectu ter̄i cōtingēter ſpecialr̄ tenti q̄ multitudo reputat̄ qn̄ affirmat̄ pro quāto ratione eius propoſitio in qua ponit̄ venit exponēda copulatiue.

¶ **Secūda concluſio. Si hanc p̱pōnem** omnis homo vel leo nō eſt animal teneamus cathegoricaȝ de diſiuncto ſubiecto ſ̄m cōmuniter loquētes ⁊ ſignū oīs ſolū diſtribuat ter̄m homo fatendū erit hanc cōſequētiam nō eſſe deſcēſum oīs homo vel leo nō eſt animal: ⁊ iſti hoīes ſunt omnes hoīes ergo iſte homo vl̄ .a. leo nō eſt animal ⁊ iſte homo vel .a. leo nō eſt aīal: ⁊ ſic de ſingulis. Datur imp̄mis añs verū ⁊ conſequēs falſum: in caſu q̄ ſint ſoli ſocrates ⁊ leo .a. in rerum natura inter aīalia. Defectus quare nihil valet ille deſcenſus eſt iſte qꝛ arguit̄ ab acceptione cōfuſa tm̄ ad acceptionē d̄terminatā reſpectu multitudinis: ⁊ hoc rōne diſiūctionis vel: q̄ in añte a ſigno omnis cōfundit̄: ⁊ in q̄libet ſingulari cōſequētis tenet̄ determinate nō ꝙ determinate ſupponat. Naȝ fieri nō pōt vt ſincathegorema aliquod ſupponat determinate ſoli .n. cathegoremati accōmodat̄ ſuppoſitio. Sincathegoremata auteȝ licet nō poſſint ſupponere determinate cōfuſe tantū vel diſtributiue poſſunt tamē accipi determinate cōfuſe tantū ⁊ nōnunꝙ̄ diſtributiue nō dico cūcta ſincathegoremata ſȝ nōnulla.

¶ **Tertia cōcluſio omnia in imū deſcen**dāt pereantqȝ ſiqua in hac ſectione inueniūtur catholice fidei: ⁊ ſacroſancte eccleſie obuia nec illa mea eſſe puto. E tverſo tramite aſcendant ⁊ in perpetuū iubilent ⁊ viuāt q̄cūqȝ in hac eadē ſectione fidei catholice famulātur atqȝ inſeruiūt nec itidē mea illa eſſe exiſtimo ſed eius ſolius cuius ipſe ego ſum dei omnipotētis imago a quo prodeunt cuncta ad quē cūcta mouētur in quo tandē cūcta permanēt: ⁊ quieſcūt qui eſt glorioſus ⁊ b̄ndictus p̱ infinita ſeculoꝝ ſecula. Amē.

¶ **Explicit prima ſectio dialectice.** Magiſtri Silicei profeſſoris Salmāticenſis necnō diui Bartholomei collegialis in q̄ viginti queſtiones circa prima dialectices elemēta continētur. Impreſſa Salamātice expenſis ac characteribus honeſtiſſimi mercatoris Laurentij de Hōdedeis de Piſauro. Anno domini milleſimo quingenteſimo decimo ſeptimo. Decimo Calendas Nouembrias.

[illegible]

¶ [illegible] conclusio. Si bene ponitur [illegible]
omnia bona [illegible]
[illegible]

ihs potens est

IHS

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Silicei Dialectica

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES